

Holy Bible

Aionian Edition®

**Romani Čergarsko čhib Srbija
Chergash Bible**

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Romani Čergarsko čib Srbija
Chergash Bible

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 6/27/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.1.16 (Pro) on 7/26/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Chergash Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation!* What is an *un-translation?* Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Chergash Romani at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
- 05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.
- 06/21/25 - 469 translations now available in 230 languages.
- 07/26/25 - 526 translations now available in 287 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matej	11
Marko	36
Luka	52
Jovan	79
Dela	99
Rimljanendje	125
1 Korinčanendje	136
2 Korinčanendje	146
Galačanendje	153
Efežanendje	157
Filipljanendje	161
Kološanendje	164
1 Solunjanendje	167
2 Solunjanendje	170
1 Timoteješće	172
2 Timoteješće	175
Titošće	177
Filemonešće	179
Jevrejendje	180
Jakovesko	188
1 Petresko	191
2 Petresko	194
1 Jovanesko	196
2 Jovanesko	199
3 Jovanesko	200
Judasko	201
Otkrivenje	202

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

A o Isus phenelas: "Jartosar lende, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e
vojnikurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze.

Luka 23:34

Matej

1 Akava si poreklo katar o Isuso Hristo. Vo sas potomko e caresko Davidesko thaj e Avraamesko potomko. **2** E Avraamešće bijandilo o Isaak. E Isaakošće bijandilo o Jakov. E Jakovešće bijandilo o Juda thaj e phrala lešće. **3** E Judašće e Tamara bijandas e Farese thaj e Zare. E Faresošće bijandilo o Esrom. E Esromešće bijandilo o Aram. **4** E Aramešće bijandilo o Aminadav. E Aminadavešće bijandilo o Naason. E Naasonešće bijandilo o Salmon. **5** E Salmonešće e Rahava bijandas e Voozo. E Voozešće e Ruta bijandas e Ovido. E Ovidešće bijandilo o Jesej. **6** E Jeseješće bijandilo o caro David. E Davidešće e Urijašći bivšo romnji bijandas e Solomones. **7** E Solomonešće bijandilo o Rovoam. E Rovoamešće bijandilo o Avija. E Aviješće bijandilo o Asaf. **8** E Asafešće bijandilo o Josafat. E Josafatešće bijandilo o Joram. E Joramešće bijandilo o Ozija. **9** E Ozijašće bijandilo o Joatam. E Joatamešće bijandilo o Ahaz. E Ahazešće bijandilo o Ezekija. **10** E Ezekijašće bijandilo o Manasija. E Manasijašće bijandilo o Amos. E Amosešće bijandilo o Josija. **11** E Josijašće bijandilo o Jehonija thaj lešće phrala ande vрјama kana o izraelsko them sas inđardo ando vavilonsko progostvo. **12** Nakon so sas inđarde ando Vavilon, e Jehoniјašće bijandilo o Salatiilo. E Salatiilešće bijandilo o Zorovavel. **13** E Zorovavelešće bijandilo o Aviud. E Aviudašće bijandilo o Elijakim. E Elijakimešće bijandilo o Azor. **14** E Azorešće bijandilo o Sadok. E Sadokošće bijandilo o Ahim. E Ahimešće bijandilo o Elitud. **15** E Elijudiše bijandilo o Eleazar. E Eleazarešće bijandilo o Matan. E Matanešće bijandilo o Jakov. **16** E Jakovešće bijandilo o Josif, o rom e Marijako, savi bijanda e Isuse save akhardine Hristo. **17** Akava si, dakle, sa ukupno dešuštar naraštaja katar o Avram dži ko caro David, dešutrito štar naraštaja katar o caro David dži ko progostvo ando Vavilon, thaj dešutrito štar naraštaja katar o progostvo ando Vavilon dži ko Hristo. **18** Ake sar bijandilo o Isuso Hristo: lešći dej e Marija, sas mangli palo Josif. Ali majsigo nego so line pe, dok sas još čej, sikadilo kaj e Marija ačhili phari katar o Svetu Duhu. **19** Sar lako rom o Josif sas pravedno manuš thaj či kamlas javno te ladžarel lat, kamlas potajno te mučel lat. **20** Sar gindilas godova, lija les e lindri thaj ando suno sikadilo lešće o andeo e Gospodesko thaj phendas lešće: "Josife, e Davidešće čhaveja, na dara te les e Marija pale čiri romnji! Kaj e čhave saves inđarel ande peste si katar o Svetu Duhu. **21** Voj bijanela čhave, a tu deja les alav Isus, kaj vo spasila piro them katar lende bezeha." **22** A sa godova dogodisajlo te pherdol okova so o Gospod phendas kroz o

proroko: **23** "Ake e čej ačhela khamni! Thaj bijanela čhaves savo akhardola Emanuel" (so značil: "O Del si amanca"). **24** Kana o Josif džungadiło, čerda sar zapovedisardas lešće o andeo e Gospodesko thaj lijas e Marija pale piri romnji. **25** Ali či suta lasa dok voj či bijandas čhaves. A kana o čhavro bijandilo, dija les alav Isus.

2 O Isus bijandilo ando gav Vitlejem savo sas ande judejsko regija, ande vрјama kana vladilas o caro Irod. Ande godoja vрјama aviline e mudracurja katar o Istok ando Jerusalim **2** thaj počnisardine te rasputin pe: "Kaj si godova o nevo bijando caro e Židovengo? Dikhlam lešći čerain sar inkljel po istok thaj avilam te das koča angle leste." **3** Kana godova ašundas o caro Irod zurale uz nemirisajlo sago vi o sa o them ando Jerusalim. **4** Askal akhardas sa e židovske šorvale rašajen thaj e učiteljen e Mojsijesche zakonestar te phučel lendar: "Kaj o Hristo trubul te bijandol?" **5** A von phendine lešće: "Ando Vitlejem ande Judeja, kaj gajda o proroko ramosarda: **6** 'A tu Vitlejeme, ande judejsko phuv, nipošto naj san majcikno katar aver e judejske gava, kaj andar tute inkljela o vladari savo vodila mungro theme o Izraele sago o pastiri pire bakhren.'" **7** Askal o Irod čordanes akhardas peste e mudracen te phučel lendar kana inkljisti e čerain. **8** Askal phendas: "Džan thaj lačhe phučen pale godova čhavro thaj kana arachena les, bolden tumen thaj javin mande te saj džav vi me te pokloni man lešće," thaj bičhalda len ando Vitlejem. **9** Kana ašundine so phendas lende o caro Irod thaj deleter. A e čerain savja dikhline sar inkljel džalas angle lende dok či ačhili anglo than kaj sas o čhavro. **10** Kana dikhline e čerain kaj ačhili, zurale raduisajle. **11** Dine ando čer thaj dikhline e čhavre lešće dejava e Marijasa thaj peline pe pire koča thaj poklonisajle lešće. Pale godova putardine pire kutijice thaj daruisardine les e sunakajesa, tamnjanoša thaj e mirisno uljesa. **12** Pale godova o Del upozorisarda len ando suno te či bolden pe ko Irod, nego boldine pe ande pešći phuv aver dromesa. **13** A kana von deleter, o andeo e Gospodesko javisajlo e Josifešće ando suno thaj phendas lešće: "Ušti, le e čhavre thaj lešće deja thaj naš ando Egipat. Ačh okote dok či phenav tuče, kaj o Irod rodelia e čhavre te mudarel les." **14** O Josif uštilo, lija e čhavre thaj lešće deja thaj još isto rjat uputisajlo lenca ando Egipat. **15** Thaj ačhilo okote dok o Irod či mulo, te pherdol so o Gospod phendas prekal o proroko savo phenel: "Andar o Egipat akhardem mungre čhaves." **16** Kana o Irod dikhla kaj e mudracurja nadmudrisardine les, zurale holjajlo thaj naredisarda te ando Vitlejem thaj sasti okolina mudaren sa e muške čhavren dži ke duj brš, prema e vрјama savi

saznaisardas katar e mudracurja kana inkljisti e čerain. 17 Askal pherdilo okova so o Del phendas prekal o proroko Jeremija: 18 "Ando gav e Rama ašundilo o glaso, o roipe thaj o jauk. Godova e Rahilja rovel pale pire čhavra thaj našti utešil pes kaj majbut naj len." 19 Kana mulo o Irod, o andelo e Gospodesko javisajlo ando suno e Josifešće ando Egipat 20 thaj phendas lešće: "Ušti, le e čhavre thaj lešće deja thaj bolde tut lenca palpale ande izraelsko phuv, kaj okola save line te mudaren e čhavres muline." 21 O Josif uštalo, lija e čhavre thaj lešće deja, thaj bolda pe ande izraelsko phuv. 22 Ali kana ašundas kaj e Judejava vladil o Arhelaj umesto lesko dad, darajlo te džal okote, ali o Del upozorisarda les ando suno te džal ande galilejači regija. 23 Thaj nastanisajlo ando gav Nazaret. Godelesa pherdilo okova so phendine e prorokurja palo Mesija kaj akhardola Nazarećanino.

3 Ande godoja vrjama o Jovano savo bolelas počnisarda te propovedil ande judejsko pustinja. 2 Thaj phenelas: "Pokajin tumen pale tumare bezeha thaj obratin tumen e Devlešće kaj o Carstvo nebesko si paše!" 3 O proroko Isaija phenelas palo Jovano kana prorokuisardas: "Vo si o glaso savo čhol muj ande pustinja: 'Pripremin o drom palo Gospod, vorton e staze pale leste!'" 4 A o Jovano inđarelas pe peste e drze save sas čerde katar e kamilače bal, a oko maškar sas les morčhako pojus. O habe lesko sas e skakavcurja thaj o divljo medo. 5 Leste avelas o but o them andar o Jerusalim, andar e Judeja thaj andar sa e krajurja oko e reka Jordan. 6 Ispovedinas lešće pire bezeha, a vo bolelas len ande reka Jordan. 7 A kana o Jovano dikhla e but e farisejen thaj e sadukejen kaj aven leste te bolel len, phendas lende: "Tumen e sapešće čhavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešći bari holji savi avel?" 8 Sikaven tumare trajosa thaj tumare plodonanca kaj pokajisardine tumen katar tumare bezaha. 9 Thaj na hohaven korkoro tumen kaj si tumende dosta te phenen: 'Amen sam e Avramešće potomkurja' kaj phenav tumende: o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čhavren e Avramešće. 10 O tover e Devlešće sudosko već si čhutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lačhe plodurja čhinela pe thaj čhudela pe ande jag. 11 Me bolav tumen e pajesa, palo pokajanje katar tumare bezeha. Ali avel vareko posle mande ko si majmočno mandar, kašće naj sem dostojno e sandale te inđarav. Vo bolela tumen e Svetu Duhosa thaj e jagasa. 12 Vo si spremno te losarel o kućin e d'ivesko katar e pleva. O div cídelia thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi našti mudardol." 13 Askal avilo o Isus andar e Galileja pe reka Jordan te o Jovano bolel les. 14 A o

Jovano či kamlas te bolel les thaj phenelas lešće: "Tu trubul man te boles, a tu aves mande te me bolav tut?" 15 A o Isus phendas lešće: "Muk akana, kaj agajda trubul amendje te pheras e Devlešći pravedno volja." Askal o Jovano bola les. 16 Pale godova kana sas o Isus boldo thaj čim inkljisto andar o paj. Thaj dik! O nebo putajlo thaj vo dikhla e Devlešće Duhu sar fuljel sago golubo thaj mučel pes pe leste. 17 Askal o glaso andar o nebo ašundilo: "Akava si mungro Čhavo, saves voliv. Vo si mungri bah."

4 Askal o Svetu Duhu inđardas e Isuse andre pustinja te iskušil les o beng. 2 O Isus postilas štarvardeš đesa thaj štarvardeš raća, a pale godova bokhajlo. 3 Askal avilo leste o beng thaj iskušisarda les gajda kaj phendas lešće: "Ako san Čhavo e Devlesko, phen te akala bara aven mangre." 4 A o Isus phendas: "Ando Svetu lil ačhel ramome: 'Či trajil o manuš samo katar o mangro, nego katar svako alav savo inkljel andar e Devlesko muj.'" 5 Askal o beng inđarda e Isuse ando Svetu gav Jerusalim thaj čhuta les po vrho e Hramosko, 6 thaj phendas lešće: "Ako san tu Čhavo e Devlesko, čhude tut katar tele. Kaj ando Svetu lil ramol: 'Pire anđelende zapovedila pale tute' thaj: 'von pe vas inđarena tut te či pečes e pungresa ando bar.'" 7 A o Isus phendas lešće: "Ramome si vi akava: 'Na iskušisar e Gospode círe Devle.''" 8 Askal o beng inđarda les po vrho pe vuči gora, thaj sikadas lešće sa e carstvurja akale themešće thaj e slava lendi. 9 Thaj phendas lešće: "Sa akava dava tut ako peres pe koča angle mande thaj slavis man." 10 Askal o Isus phendas lešće: "Džatar mandar, Sotono, kaj ando Svetu lil si ramome: 'De koča samo anglo Gospod círo Del, thaj jedino les slavisar.'" 11 Askal o beng đelotar lestar, a e anđelurja odma aviline thaj služisardine lešće. 12 Kana o Isus ašundas kaj phangline e Jovano savo bolelas, bolda pe ande galilejsko regija. 13 Avilo prvo ando Nazaret thaj okotar đelotar thaj nastanisajlo ando Kafarnaum, gav pašo galilejsko jezero, pe Zavulonešći thaj e Neftalimešći phuv. 14 Gajda pherdilo so phendas o proroko Isaija: 15 "Ande phuv e Zavulonešći thaj e Neftalimešći, pašo more, pe okoja rig e jordanošći, ande Galileja, e phuv savi nas e židovendi, 16 e manuša save trajinas ando tunjariko, dikhline o baro svetlo thaj okolende save trajinas ande mračno phuv, ande sena e smrtošći zasjaisardas o svetlo." 17 Katar askal o Isus počnisarda te propovedil: "Pokajin tumen pale tumare bezeha thaj obratin tumen kaj si paše o Carstvo nebesko!" 18 Kana o Isus načhelas pašo Galilejsko jezero, dikhla e duj phralen e Simone saves akharenas Petar, thaj lešće phrale e Andrija, sar čhuden e mreža ando jezero, kaj von sas ribarja. 19 Thaj o Isus phendas lende: "Aven pale mande thaj me

ćerava tumen te aven ribarja save astarena e manušen sago e mačhen." 20 Von odma mukline e mreže thaj teljardine pale leste. 21 Kana o Isus delo majdur okotar dikhla e aver duj phralen, e Jakove thaj e Jovane e Zevedejevešće čhaven, sar bešen ando čamco pire dadeja thaj lačharenas pire mreže, askal akhardas vi len. 22 A von odma mukline o čamco thaj pire dades thaj teljardine pale leste. 23 O Isus džalas pe sasti Galileja thaj sikavelas e manušen ande lende sinagogue, propovedilas lendje e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo thaj sastarelas katar o nasvalipe thaj svako nemoć andar o them. 24 O glaso pale leste buljilo pe sasti sirisko regija, thaj anenas leše sa okolen save sas nasvale katar o razno nasvalipe savo mučilas len, okolen ande save sas e bilačhe duhurja, mesečaren thaj e linen thaj vo sastarelas len. 25 Pale leste teljardas o but o them andar e Galileja, Dekapolja, Jerusalim thaj andar e sasti Judeja, pa vi katar okoja rig e jordanošći.

5 Kana o Isus dikhla kaj čida pes o but o them, lija pe opre
pe gora thaj bešlo. Pe godova aviline leste e učenikurja
2 thaj o Isus počnisarda te sikavel len alavencia: 3 "Blago
okolende save svatin kaj si lendje o Del potrebno kaj si lengo
o Carstvo nebesko! 4 Blago okolende save tugujuin, kaj o Del
utešila len! 5 Blago okolende e kovle ileja kaj nasledina e
phuv; 6 Blago okolende save si bokhale thaj trušale pale
pravednost, kaj čljona! 7 Blago okolende save si milosrdne,
kaj o Del smiluila pe lendje! 8 Blago okolende save si čiste
ileja, kaj e Devles dičhena! 9 Blago okolende kaj čeren miro,
kaj akhardona čhave e Devlešće! 10 Blago okolende save si
progonime andar godova kaj si pravedne anglo Del, kaj lengo
si o Carstvo nebesko! 11 Blago tumende kana zbog mande
avena vredome, progonime thaj kana hohaipe phenena pe
tumende thaj vi svako vrsta bilačipe! 12 Raduin tumen thaj
aven bahtale, kaj si bari tumari počin ando nebo. Kaj gajda
progoninas vi e prorokonen save sas majsigo tumendar!" 13
O Isus phendas: "Tumen sen o lon e themende pe phuv. Ako
o lon naj londo, sova londarela pe? Askal majbut či avela
pale khančeste, osim te čhudel pe avri te o them uštavel
les. 14 Tumen sen svetlo e themešće. Našti garadol o gav
savo si pe gora. 15 Či den jag o stenko te čhon les talo
čaro, nego čhon les po čirako te svetlil savorende ando
čher. 16 Gajda tumaro svetlo neka svetlil angle manuša te
dičhen pe tumare lače dela thaj te slavin tumare Dades
savo si ando nebo." 17 O Isus phendas: "Na te gindin kaj me
avilem te čhinav e Mojsijesko zakono thaj e prorokonendje
zapisurja. Či avilem te čhinav len, nego te pherav len. 18
Čače phenav tumende: sa dži kaj postoil o nebo thaj e

phuv, či načhela ni majcikno slovo niti jek crtica andar e
Mojsijesko zakono dok sa či dogodil pe. 19 Ali, ako vareko
phenel kaj naj važne jek katar akala majcikne zapovesti thaj
gajda sikavel aver manušen, majcikno avela ando Carstvo
nebesko. A ko inčarel e zapovesti thaj aver manušen sikavel
te čeren gajda avela baro ando Carstvo nebesko. 20 Kaj
phenav tumende, te či avili tumari pravednost majbari katar
e pravednost e učiteljendje e Mojsiješće zakonestar thaj e
farisejendje, nisar či dena ando Carstvo nebesko!" 21 O Isus
phendas: "Ašundine sar si phendo ande Mojsijesko zakono
amare prapaponende: 'Na mudar, kaj ko mudarel, avela
došalo e sudiošće.' 22 A me phenav tumende: ko holjavol
pe piro phral, avela došalo e sudiošće! A ko phenel pire
phralešće kaj si čalado, avela došalo angle majbaro sudo. A
ko phenel pire phralešće dileja, avela došalo anglo pakao e
jagako. (Geenna g1067) 23 Zato ako anes čiro daro po žrtveniku
thaj okote des tut godi kaj čire phrales si vareso protiv tute,
24 muk e žrtva anglo žrtveniku thaj dža majsigo thaj pomirsar
tut čire phralesa, thaj tek askal av thaj prinesiar čiro žrtveno
daro e Devlešće. 25 Brzo nagodisar tut čire protivnikosa dok
san lesa po drom, te či inkale tut anglo sodo, a o sudco či
čhudel tut ande tamnica. 26 Čače phenav tuće: či inkljeja
okotar dok či počines sa so san udžile dži ko poslednjo
lovoro." 27 O Isus majdur phenelas: "Ašundine sar si phendo
ando zakono: 'Na čer preljub!' 28 A me phenav tumende:
Svako savo dičhel pe avrešći romnji te sovel lasa, već ande
piro ilo čerda lasa preljub. 29 Ako čiri desno jak crdel tut po
bezeh, inkal čiri jak thaj čhude lat tutar, kaj majlačhe tuće te
propadnil jek deo katar čiro telo, nego čo sasto telo te avel
čhudino ando pakao. (Geenna g1067) 30 Thaj ako čiro desno
vas crdel tut po bezeh, čhin čo vas thaj čhude les tutar,
kaj majlačhe tuće te propadnil jek deo katar čiro telo, nego
sasto čo telo te džal ando pakao." (Geenna g1067) 31 O Isus
majdur phenelas: "Ašundine kaj si phendo ande Mojsijesko
zakono: 'Ko rastavil pe pire romnjatar, neka del lat lil kaj si
rastavime.' 32 A me phenav tumende: Svako ko rastavil
pe pire romnjatar, osim zbog o preljub, crdel lat te čerel
preljub. Thaj svako ko oženil pe rastavime romnjava, čerel
preljub." 33 O Isus majdur phenelas: "Isto gajda ašundine
kaj si dumutune phendo ande Mojsijesko zakono amare
prapaponende: 'Inčar e solah savi dijan e Gospodešće.'

34 A me phenav tumende: Na han solah, ni e nebosa, kaj
si prestolje e Devlesko, 35 ni e phuvjasa, kaj si tale leše
pungre, ni e Jerusalimeja, kaj si gav e Devlesko, e bare
carosko. 36 Na han solah ni tumare šoresa, kaj našti ni jek
bal po šoro te čeren ni kali ni parni. 37 Zato kana phenen:
'Kamav', neka avel 'Kamav', thaj kana phenen: 'Či kamav',

neka avel 'Či kamav'. Sa so si majbut katar godova, avel katar o bilačo." 38 O Isus majdur phendas: "Ašundine kaj si phendo ando Mojsijesko zakono: 'Jak pale jak, dand palo dand.' 39 A me phenav tumende: na oduprin tumen e bilačhe manušešće! Te vareko pekla tut pe desno rig čire mujestar, tu bolde lešće vi aver rig. 40 Thaj ako vareko kamel te sudil pe tusa te lel tutar čiro gad, de les vi čiro ogrtiči. 41 Te traden tut e rimske vojnikurja te inđares lendifi oprema jek kilometar, tu inđar duj. 42 Ko mandel tutar vareso, de les, thaj na bolde e dume okolestar ko zamolil tut te des les udžile." 43 O Isus majdur phendas: "Ašundine kaj si phendo: 'Volisar čire pašutnes', a mrzisar čire dušmanes. 44 A me phenav tumende: violin tumare dušmajen thaj molin tumen pale okola save progonin tumen! 45 Ako gajda čeren, avena sago prave čhave tumare nebesko Dadešće, savo del te inklijel lesko kham pe bilačhe thaj pe lačhe manuša, thaj del te lesko bršnd perel okolende kaj si pravedne thaj okolende kaj si nepravedne. 46 Kaj te violin samo okolen save tumen violin, sošći nagrada šaj ažućaren? Zar či čeren godova vi e carinikurja? 47 Ako pozdravin samo tumare phralen, zar čeren vareso naročito? Zar či čeren godova vi okola kaj či pindaren e Devle. 48 Gajda vi tumen aven savršene, sago kaj si savršeno tumaro Dad nebesko."

6 O Isus phendas: "Len sama te tumare lačhe dela či čeren angle manuša te von divin pe tumende, kaj askal či primina nagrada katar tumaro Dad nebesko. 2 Zato kana des e čorende, na hvali tu po sasto muj anglo them, sago kaj čeren e licemerja pe sinagoge thaj pe sokača te hvalin len e manuša. Čače phenav tumende: aver nagrada či dobina osim godoja katar e manuša. 3 A tu kana des e čorende, neka či džanel čiro levo vas so čerel čiro desno vas. 4 Nego kana tu des e čorende de len potajno pa čiro Dad, savo dičhel so si potajno, nagradila tut." 5 O Isus phendas: "kana molin tumen na aven sago e licemerja, save violin te molin pes pe sinagoge thaj pe glavne sokača, te e manuša dičhen len. Čače phenav tumende kaj već primisardine piri nagrada thaj osim godoja aver či primina. 6 A tu, kana molis tut, dža ande čiri soba, phandav pale tute o vudar thaj moli tut potajno čire nebesko Dadešće, a čiro nebesko Dad, savo dičhel so si potajno, nagradila tut. 7 Kana molin tumen na brbljin sago okola save či pindžaren e Devle, kaj von gndin kaj o Del ašunela len zbog e but alava save phenen. 8 Tumen dakle na aven sago von, kaj tumaro Dad nebesko lačhe džanel so trubul tumen vi majsigo nego so zamolin les. 9 Tumen agajda molin tumen: 'Dade amareja savo san po nebo, nek poštui pe čiro sveto alav. 10 Neka avel čiro carstvo. Te avel čiri volja pe phuv sago kaj si ando nebo. 11

De amen mangro savo si amendē potrebno pale svako đes 12 thaj jartosar amendē e bezeha amare sago kaj vi amen jartosaras okolende save sagrešisardine protiv amende. 13 Na de te peras ande kušnje, nego izbavisar men andar o bilačipe." 14 Kaj, ako jarton okolende save grešin protiv tumende, askal vi tumaro nebesko Dad jartola tumende. 15 Ali, ako tumen či jarton e manušendē lendē bezeha, ni tumaro nebesko Dad či jartola tumende tumare bezeha." 16 O Isus majdur phenelas: "A kana postin, na mučen tumaro muj sago e licemerja, te dičhen len e manuša sar postin. Kaj čače phenav tumende, kaj aver nagrada či dobina osim godoja katar e manuša. 17 A tu kana postis, thov čiro muj thaj fulav čire bal, 18 te e manuša na dičhen kaj postis, nego samo čiro Dad, savo si ande tajnost. Askal čiro Dad savo dičhel so si čerdo ande tajnost nagradila tut." 19 O Isus phendas: "Na čiden tumende barvalipe akate pe phuv, kaj han les e moljcurja thaj e rđa, kaj e čora provalil thaj čoren les. 20 Nego, čiden tumende barvalipe po nebo, kaj či hal les ni e moljcurja ni e rđa thaj kaj e čora či provalil te čoren les. 21 Zato, kaj si čiro barvalipe, okote avela vi čiro ilo. 22 Čiri jak si sar e svetiljka e telošće. Zato, ako si čiri jak sasti, sasto čiro telo avela osvetlime. 23 Ali ako si čiri jak nasvali, sasto čiro telo avela ando tunjariko. Ako o svetlo ande tute postanil tunjariko, sosko baro tunjariko avela ande tute!" 24 "Khonik našti robujil e duje gospodarenđe. Kaj ječe mrzala, a avere volila, ili ječešće avela pačivalo a avres prezirila. Našti služin e Devlešće thaj e barvalipešće ande isto vrjama." 25 O Isus još phendas: "Zato phenav tumende: Na daran pale tumaro trajo, so hana, ili so pijena, ni palo tumaro telo, so lena pe tumende. Naj li o trajo majbut katar o habe, a o telo katar e drze? 26 Lačhe dičhen e čirikljen! Niti sadin, niti žanjin niti čiden ande pire žitnice, a tumaro nebesko Dad pravarel len. Zar tumen naj sen majvredne lendar? 27 A ko tumendar šaj e briganca te lundarel piro trajo samo pale jek đes? 28 Sostar askal vodin e briga pale drze? Lačhe dičhen e divlje luluda sar barjon! Či trudin pe niti suven pešće drze. 29 A phenav tumende kaj ni o caro Solomon ande sa piro barvalipe či inđarelas pe peste gajda šukar drze sago akala divlje luluda. 30 Pa ako o Del gajda šukar furjarel e biljke save si ando polje, save ađes si, a thejara čhuden pe ando bov, kozom askal majbut vodila e briga pale tumende, manušalen e cikne paćimava? 31 Zato na daran thaj na phenen: 'So hasa?', ili 'So pijasa?' ili 'So lasa pe amende?' 32 Kaj godova roden e bi paćivale manuša. Džanel tumaro nebesko Dad sa so trubul tumen. 33 Zato majbut katar sa roden e Devlesko carstvo, thaj e pravda lešći, askal sa akava o Del nadodaila tumende. 34

Zato na daran pale thejara. Neka o ġes thejara vodil e briga pale peste. Svako ġešeče si dosta lešće muke."

7 O Isus majdur phenelas: "Na sudin, thaj či sudila pe tumende. **2** Kaj sar tumen sudin averende, gajda o Del po isto način sudila tumende. Sar tumen merin averende, gajda vi o Del merila tumende. **3** Sostar dičhes e kašeči prušuk ande jak ċire phralešći, kana či haćares o baro kaš ande ċiri jak? **4** Sar šaj phenes ċire phralešće: 'Ažučar te inkalav e kašeči prušuk andar ċiri jak', kana o baro kaš si tut ande ċiri jak? **5** Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar ċiri jak, thaj majlačhe dičheja te inkales e kašeči prušuk andar ċire phralešći jak. **6** Na den e džučhelende okova so si sveto thaj na čhuden e biserja angle bale, te na uštaven len e pungrenci thaj askal bolden pe protiv tumende thaj te rastrgnon tumen." **7** O Isus majdur phenelas: "Molin tumen thaj dela pe tumende! Roden, thaj aračena! Maren po vudar thaj putrela pe tumende! **8** Kaj svako ko molil, primil, ko rodel, aračhel, a ko marel po vudar, putrel pe lešće. **9** Ko tumendar kana lesko čhavo manglasas lestar mangro, dija sas les bar? **10** Ili kana manglasas lestar mačho dija sas les sap? **11** Ako tumen, vi ako sen bilačhe manuša, džanen te den lačhe darurja tumare čhavrende, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela lačhipe okolen save manden lestar? **12** Sa, dakle, so kamen te e manuša ċeren tumende, ċeren vi tumen lendje, kaj godova si okova so sikavelas e Mojsijesko zakono thaj e prorokurja." **13** O Isus majdur phenelas: "Den andre po usko vudar. Kaj o bulo vudar thaj o bulo drom indaren ande propast thaj but si okola save godole dromesa džan. **14** Sar si usko o vudar thaj tesno drom savo indarel ando trajo, cara si okola save aračhen les!" **15** O Isus majdur phendas: "Len tumen sama katar e hohamne prorokurja, save aven tumende ande bakhra ni morčhi, andral si ruva save kamen te han tumen. **16** Pindžarena len pe lende plodurja. Dali katar e kangre kušel pe e drak, ili e smokve katar e čičkurja? **17** Isto gajda, svako lačho kaš bijanel lačhe plodurja, a o bilačho kaš bijanel bilačhe plodurja. **18** Našti o lačho kaš bijanel bilačhe plodurja, niti o bilačho kaš šaj bijanel lačhe plodurja. **19** Svako kaš savo či bijanel lačhe plodurja, čhinela pe thaj čhudel pe ande jag. **20** Isto gajda pindžarena e hohamne prorokuren pe lende plodurja." **21** O Isus majdur phenelas: "Či dela ando Carstvo nebesko svako ko phenel mande 'Gospode, Gospode!' Nego okova savo izvršil e volja mungre Dadešći savo si ando nebo. **22** But džene avena po sudo ande godola ġesa thaj phenena mande: 'Gospode, Gospode, zar či prorokujisardam ande ċiro alav? Zar či thradasas e benden ande ċiro alav? Thaj zar

či čerasas but čudurja ande ċiro alav?' **23** Askal priznajiva lende: 'Nikad či pindžaravas tumen. Džantar mandar, tumen save kršin e Devlesko zakon!' **24** O Isus majdur phenelas: "Prema godova, svako ko čhol kan ke akala munge alava thaj gajda čerel, mudro si sago o manuš savo gradil piro čher po čvrsto temelji. **25** Pelo o bršnd, navalisada e bujica, phurdas e balval thaj peklas ando godova čher, ali o čher či pelo kaj sas sagradime po čvrsto temelji. **26** Naprotiv, svako ko čhol kan ke akala mungre alava, ali či čerel gajda, slično si sago o dilo manuš savo sazidosardas piro čher po pesko. **27** Pelo o bršnd, navalisarda e bujica, phurdas e balval thaj peklas ande godova čher, thaj o čher haradilo dži ko temelji." **28** Kana o Isus sas gata godole alavencia, o but o them čudilas pe lešće sikavipešće, **29** kaj sikavelas sago okova saves si autoriteto, a na sago lende učitelja e Mojsiješće zakonestar.

8 Kana o Isus fuljisto katar e gora, pale leste teljarda o but o them. **2** Anglo Isus avilo jek gubavco, pelo pe koča angle leste thaj zamolisarda les: "Gospode! Te kames, šaj te sastares man katar e guba!" **3** O Isus čhuta po vas pe leste, thaj phendas: "Kamav, av sasto!" Thaj e guba odma nestanisardas lestar. **4** A o Isus phendas lešće: "Le sama te na phenes khonikašće pala akava, nego dža thaj sikav tu e rašaješće, thaj prinesiar o daro savo o Mojsije odredisardas palo svedočanstvo lende." **5** Kana o Isus avilo ando Kafarnaum, avilo dži leste jek rimska kapetano thaj zamolisarda les: **6** "Gospode, mungro sluga pašiol čhere nepokretno thaj zurale mučilpe." **7** A o Isus phendas lešće: "Avava thaj sastarava les." **8** A o kapetano phendas: "Gospode! Naj sem dostoјno te des ande mungro čher; nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola! **9** Kaj vi me sem manuš tele vlast thaj si man tale mande vojnikurja. Thaj kana phenav ječešće: 'Dža!' vo džaltar. Thaj kana phenav averešće: 'Av!' vo avel. Thaj kana phenav mungre robošće: 'Ćer godova!' thaj vo čerel." **10** Kana godova ašundas, o Isus zadivisajlo lešće, thaj phendas okolende save džanas pale leste: "Čače phenav tumende, kasavo paćipe či arakhlem ke nijek manuš ando Izrael! **11** A phenav tumende kaj but e manuša avena andar o sasto them, katar o istok thaj katar o zapad thaj avela len than pe bari gozba e Avraameja, e Isakosa thaj e Jakovesa ando Carstvo nebesko, **12** a but e Izraelcurja savende si pripremire e Devlesko carstvo, avena čhudine andar o carstvo, ande majhanduk tunjariko, okote avela o roipe thaj o škripipe e dandenca katar e duk." **13** Askal o Isus phendas e kapetanošće: "Dža, thaj neka avel tuće sar paćajan." Thaj o sluga e kapetanesko sastilo

ande godova časo. **14** Kana o Isus avilo ande Petresko čher, arakhlas e Petrešće sokra sar pašjol nasvali ande grozniča. **15** O Isus astarda lat palo vas thaj e grozniča mukla lat. A voj uštli thaj počnisarda te služil lešće. **16** Kana peli e rjat, andine ko Isus e but e manušen ande save sas e bilačhe duhurja. Thaj o Isus e alavesa trada sa e bilačhe duhonen andar e manuša thaj e nasvalen sastardas. **17** Gajda pherdilo okova so si phendo kroz o proroko Isaja: "Vo lijas amare slabosti thaj inđarada amaro nasvalipe." **18** Kana o Isus dikhla e bute theme savo čida pes oko leste, zapovedisardas pire učenikonende te otplovin pe okoja rig e jezerošći. **19** Ande godova avilo leste jek katar e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj phendas lešće: "Učiteljina, me džava pale tute kaj god tu te džas." **20** A o Isus phendas lešće: "E lisicen si lende jazbine thaj e čirikljen lende gnezdrutura; a man e Čave e Manušešće naj kaj mungro šoro te čav." **21** Phendas lešće jek aver učeniko: "Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade, askal avava thaj slediva tut." **22** A o Isus phendas lešće: "Tu av pale mande, a muk e mulen te prahon pire mulen!" **23** A askal o Isus dija ando čamco, a pale leste dine vi lešće učenikurja. **24** Andar jekhvar po jezero vazda pe gajda bari oluja, kaj e talasurja pherenas o čamco e pajesa. A o Isus sovelas. **25** Lešće učenikurja aviline dži leste, džungadine les thaj phendine: "Gospode, spasisar men kaj tasadosa!" **26** A o Isus phendas lende: "Sostar daran, cara pačivalen?" Askal uštlo thaj zapovedisardas e balvajenđe thaj e jezerošće te ačhen, a e oluja smirisajli thaj postanisardas bari tišina po jezero. **27** A e manuša, zadivime, phučline: "Ko si akava te e balvaja thaj o more pokorin pe lešće?" **28** A kana o Isus areslo pe okoja rig e jezerošći, ando gadarinsko krajo, angle leste aviline duj manuša ande save sas e bilačhe duhurja save inklijenas andar e limorja, a sas gači napasne kaj khonikal či tromalas te načhel godole dromesa. **29** Von čutine muj: "So si amen tusa, e Devlešće Čhaveja? Avilan li akate te mučis amen majsigo nego so si e vrjama?" **30** A majdur lendar čarjonas but e bale. **31** A e demonurja zamolisardine e Isuse: "Ako trades men, bičhal amen te džas ande okola bale." **32** A o Isus phendas lende: "Džan". Thaj e demonurja inklijistine andar e manuša thaj dine ande bale. Pe godova, sa e bale pojurisardine niz o bregu ando jezero thaj tasadile ando paj. **33** Pe godova e manuša kaj lenas sama pe bale našline ando gav thaj phendine sa so dikhline thaj so sas e manušenca ande save sas e demonurja. **34** Askal sa e manuša andar godova gav inklijistine anglo Isus, pa kana dikhline les počnisardine te molin les te džaltar andar lengo krajo.

9 Gajda o Isus dija ando čamco, otplovisardas pe okoja rig ande piro gav. **2** Okote andine lešće e line manušes pe nosilja. Kana o Isus dikhla lengo pačipe, phendas e line manušešće: "Na dara čhaveja, jarton pe tuče čire bezeħal!" **3** A varesave katar e učitelja e Mojsiješće zakonestar phendine ande peste: "Dik akava hulil po Del!" **4** O Isus džanglas lendi gindimata thaj phendas lende: "Sostar gajda gndin bilačhe ande tumare ile?" **5** So si maj loče te phenel pe: "Jartome si tuče čire bezeħal" ili: "Ušti thaj phir?" **6** Ali, te džanen kaj man, e Čaves e Manušešće si vlast pe phuv te jartosarv e bezeħa." Askal phendas e line manušešće: "Ušti, le círi nosilja thaj dža tuče čhere!" **7** Vo uštlo thaj delotar pire čheresće. **8** Kana godova dikhla o but o them, darajlo thaj ačhilo te slavin e Devle, savo dijas kasavi vlast e manušendje. **9** Kana o Isus džalastar okotar, dikhla e manušes savo akhardolas Matej sar bešel po than kaj počinelas pe o porez. O Isus phendas lešće: "Av pale mande!" O Matej mukla sa, uštlo thaj teljardas pale leste. **10** Dok o Isus sas pale sinija ande Matejesko čher, avile okote e but carinikurja thaj aver bezahale manuša thaj hanas zajedno lesa thaj lešće učenikonena. **11** Kana godova dikhline e fariseja, pučline e Isusešće učenikonen: "Sostar tumaro učitelj hal e carenikonena thaj e bezahalenca?" **12** A o Isus ašundas godova thaj phendas lende: "Či trubun e saste e doktore nego e nasvale. **13** Nego, sićon so akava značil: 'majbut voliv te aven milosrdne, nego te prinosin mande žrtve.' Me hav e bezahalenca zato kaj či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezeħalen te pokajin pe." **14** Askal aviline ko Isus e učenikurja katar o Jovano savo bolelas thaj phučline les: "Sostar čire učenikurja či postin sago amen thaj e fariseja?" **15** A o Isus phendas lende: "Tugujin li e svaturja dok si o džamutro lenca? Nisar! Nego avela o des kana otmina lendar e džamutre thaj askal vi von postina. **16** Nego, khonik či suvel o nevo kotor pe pharadi haljina sar učhardasas e hv, kaj kana thovela pe e haljina o nevo kotor cídelia pe thaj avela još majbari hv. **17** Niti čhol pe e nevi mol ande purane morčaće traste, kaj kana e nevi mol dela vras thaj buljola, pharavela e morčaće traste, a e mol chordola pe. Nego e nevi mol čhol pe ande neve morčaće traste, gajda avena arakhade vi e mol vi e morčaće traste." **18** Dok o Isus još motholas lende, avilo leste jek upravniko e sinagogako, pelo angle leste pe koča thaj phendas lešće: "E čhej mungrı muli, ali tu av thaj čho čo vas pe late thaj voj trajila." **19** O Isus uštlo thaj teljardas pale leste pire učenikonena. **20** A varesavi manušnji savi sas nasvali dešuduj brš gajda kaj o rat thavdelas latar, avili pale lešće zeja thaj astarda pes e čoškostar katar lešći haljina. **21** Kaj gndisardas ande peste:

"Te astarde man samo palo čoško katar lešći haljina, avav sasti." 22 O Isus bolda pe, dikhla pe late thaj phendas: "Na dara čejo. Čiro pačipe sastarda tut." Thaj e manušni sastili isto časo. 23 A kana o Isus avilo ando čher e upravnikosko, dikhla e pogrebne sviračen thaj e themes sar kućin. 24 O Isus phendas: "Inkljeni avri! Kaj e čhori či muli, nego sovel." A von asajine lestar. 25 Kana o them sas tradino avri, o Isus dija andre thaj astarda e čhora palo vas, thaj e čhori uštili. 26 Thaj o glaso pale akava so dogodisajlo ašundilo po sasto than godole krajosko. 27 Kana o Isus đelotar okotar, teljardine pale leste e duj kore manuša thaj čhonas muj pale leste: "Smilujisar tut amende, Čhaveja e Davidosko!" 28 Kana o Isus dija ando čher e kore manuša avile pale leste, a o Isus phučla len: "Dali paćan kaj šaj te sastarav tumen?" A von phendine lešće: "Ej, Gospode, amen pačas!" 29 Askal čhuta pire vas pe lende jakha thaj phendas: "Neka avel tumende sar paćan!" 30 Thaj ande godova časo lende jakha sastile. A o Isus askal phendas lende: "Na phenen khonikašće pale akava." 31 Ali von inklijstine andar o čher thaj mothonas po sasto godova krajo pale leste. 32 Dok von inklijenasa, odma pale godova andine leste e manušes savo sas nemo kaj o bilačho duho sas ande leste. 33 O Isus trada e bilačhe duho andar o nemo manuš, thaj o nemo manuš odma počnisarda te čerel svato. E manuša sas zadivime thaj phenenas: "Gajda vareso još či dikhlam ando sasto Izrael!" 34 A e fariseja phenenas: "Vo tradel e bilačhe duhonen gajda kaj pomognil lešće o poglavica e bilačhe duhonengo." 35 Gajda o Isus džalas pe sa e bare thaj cikne gava thaj sikavelas e manušen ande lende sinagoge, navestilas e Bahtali nevimapata pale Devlesko carstvo thaj sastarelas e nasvalen katar svako nasvalipe thaj nemoć. 36 A kana o Isus dikhla e bute themes, sažalisajlo pe lende, kaj sas iscrpime thaj bespomoćne sago e bakhre bi e pastiresko. 37 Askal phendas pire učenikonende: "E žetva si bari, a radnikurja si cara. 38 Zato molin e Gospodare katar žetva te bičhale i radnikonen ande piri žetva."

10 O Isus akhardas peste pire dešuduj učenikonen, thaj dija len vlast pe bilačhe duhurja thaj te sastaren svako vrsta nasvalipe thaj slabost. 2 Akava si e alava katar e dešuduj apostolurja: O Simon (saves akharenas Petar), o Andrija (e Petresko phral), o Jakov (e Zevedejevesko čhavo), o Jovano (e Jakovesko phral), 3 o Filip thaj o Vartolomej, o Toma thaj o Matej (o cariniko), o Jakov (e Alfejevesko čhavo) thaj o Tadej, 4 o Simon pobunjeniko thaj o Juda Iskariotski (savo izdaisarda e Isuse). 5 O Isus bičhaldas akale dešudujen thaj zapovedisardas lende: "Na džan ke o

okola save či pindžaren e Devle thaj na den ande ni jek Samarijansko gav, 6 nego džan samo ko them save si hasarde bakhre e israelošće. 7 Džan thaj propovedin lendje kaj si paše o carstvo nebesko. 8 Sastaren e nasvalen thaj okolen saven si guba, vazden e mulen, thaj traden e bilačhe duhonen andar e manuša. Ivija dobisdardine, ivija vi den. 9 Na steknij tumende ni sunakaj, ni rup, ni bakarne lovora ande tumare pošća, 10 niti dromešći trasta niti aver gada niti još jek paro sandale, niti rovliji palo drom, kaj o radniko zasluzil te dobil piri poćin. 11 A kana den ande varesosko gav, roden e manušes savo si dostoјno te ačhen ande lesko čher sa dok či teljaren majdur andar godova gav. 12 A kana den ande godova čher, phenen: 'Miro tumenca.' 13 Thaj ako godova čher kamel te primil tumen, neka tumaro miro avel pe leste. Ali ako o čher či kamel te primil tumen, neka tumaro miro boldel pe tumende. 14 A te vareko či primila tumen thaj či čhon kan so phenen lende, inkljen andar godova čher ili godova gav thaj čhinon o praho katar tumare pungre, te na avel tumen khači lenca. 15 Čače phenav tumende: Majloče avela e gavendje e Sodomaće thaj e Gomoraće ando des e sudosko nego godole gavešće." 16 O Isus majdur motholas: "Ake me bičhalav tumen sago e bakhren maškar e ruva. Zato aven mudre sago e sapa, a bezopasne sar e goluburja. 17 Len tumen sama, kaj varesave manuša predaina tumen pe sudurja, thaj bičuina tumen ande pire sinagoge. 18 Zbog mande inkalena tumen angle vladarja thaj angle carurja, godova avela prilika te svedočin pale mande okolende kaj či pindžaren e Devle. 19 A kana predaina tumen, na daran so phenena, kaj ande godova časo dela pes tumende so te phenen. 20 Kaj či čerena svato tumen, nego o Duho tumare nebesko Dadesko čerela svato kroz tumende. 21 O phral e phrale predaila te mudaren les, a o dad e čhavres. E čhavra vazdena pes pe pire dada thaj pe pire dejia thaj predaina len te aven mudarde. 22 Savora mrzana tumen zato kaj sen mungre učenikurja, ali ko god ačhel verno dži ko krajo avela spasime. 23 Kana progonina tumen ande jek gav, tumen našen ande aver! Čače phenav tumende či aresena te završin tumaro poslanje pe sa e izraelske gava majisigo nego so me, o Čhavo e Manušesko, avava. 24 Njek učeniko naj majbaro katar piro učitelj, niti o sluga katar piro gospodari. 25 Dovoljno si e učenikosće te avel sago lesko učitelj, a e slugašće te avel sago lesko Gospodari. Ako man e domaćine akharenas Veelzebul – Sotona, kozom askal bišukar alavenga akharena tumen mungre čherutnen?" 26 O Isus majdur phendas: "Zato na daran katar okola save pretin tumende kaj sa so si garado dičhola thaj sa so si tajno ašundola. 27 Okova so phenav tumende ande tama, tumen

phenen po svetlo thaj okova so phenel pe tumende po kan objavin katar e krovurja. 28 Na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a našti mudaren e duša. Nego, daran katar okova savo šaj te uništio o telo thaj e duša ando pakao. (Geenna g1067) 29 Či li bićin pe duj vrapcurja pale jek kovano lovoro? A ni jek lendar či perel pe phuv, a te pale godova tumaro nebesko Dad či džanel. 30 A tumende si vi sa e bal po šoro dinade. 31 Zato na daran! Kaj tumen vredin majbut katar e but e vrapcurja. 32 Dakle ko god priznail angle manuša kaj si mungro učeniko, priznaiva vi me les angle mungro Dad nebesko. 33 A ko god odreknil pes mandar anglo them, vi me odrekniva man lestar angle mungro Dad nebesko." 34 O Isus nastavisarda te mothol: "Na gndin kaj avilem pe phuv te anav miro. Či avile te anav miro, nego o mačo. 35 Avilem te odvojiv 'e manuše katar lesko dad, e čeja katar lači dej, thaj e borja katar lači sokra. 36 E manušeće dušmaja avena okola save trajin lesa ando čher." 37 Ko volil pire dades ili pire deja majbut nego man, naj dostojo te avel mungro učeniko. Ko volil pire čhaves ili pire čeja majbut nego man, naj dostojo te avel mungro učeniko. 38 Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande, naj dostojo te avel mungro učeniko. 39 Ko kamel te zaštiti pesko trajo hasarela les, a ko hasarel piro trajo zbog mande zaštitiila les." 40 "Ko tumen primil, man primil, a ko primil man primil e Devles savo bičhalda man. 41 Ko primil e proroko zato kaj si proroko, primila e proročka nagrada, a ko primil e pravedniko, zato kaj si pravedniko, dobila pravedničko nagrada. 42 Thaj ko napoi ječe katar akala majcikne vi samo tahtaj šudre pajesa, zato kaj si mungro učeniko, čače phenav tumende lešći počin či propadnila."

11 Kana o Isus završisarda te del e upute pire dešduje učenikonende, đelotar okotar te sikavel e theme thaj te propovedil pe galilejske gava. 2 A o Jovano savo bolelas ašundas ande tamnica pale čudurja save čerelas o Hristo, pa bičhaldas pire učenikonen 3 te phučen e Isuse: "Dali san tu okova saves o Del obećisarda kaj bičhalela ili te ažućaras avres?" 4 Askal o Isus phendas lende: "Džan thaj phenen e Jovanoče so ašunen thaj so dičen kaj čerav: 5 E kore dičen, e bande phiren, e gubavcurja saston, e kašuće ašunen, e mule bolden pe ando trajo, a e čorenđe propovedil pe e Bahtali nevimata. 6 Thaj blago okolešće savo či sablaznil pe zbog mande." 7 Kana e Jovanoče učenikurja đeletar, o Isus počnisarda te mothol e themešće palo Jovano: "So đeline te dičen ande pustinja? E trska savja ljljil e balval? Na! 8 Ili so đeline te dičen? E manušes savo lija pe peste šukar drze? Na! Okola save indaren pe

peste šukar drze bešen pe carende dvorurja. 9 Ili so đeline te dičen? E Devlešće prorokos? Ej, me phenav tumende, vo si vi majbut katar o proroko! 10 O Jovano si okova pale savo si ramome ando Svetu lili: 'Ake, me bičhalav angle tute mungre glasnikones thaj vo lačharela o drom angle tute.' 11 Čače phenav tumende: katar sa e manuša save sas ikada bijande, khonik naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majcikno ando Carstvo nebesko majbaro si lestar. 12 Katar e vрjama e Jovanoče savo bolelas dži akana o Carstvo nebesko trpil nasilje thaj e nislne manuša grabin pe pale leste. 13 Kaj sa e prorokurja thaj o Mojsijesko zakon prorokuinas palo Carstvo sa dok či avilo Jovano. 14 A o Jovano si, ako kamen godova te prihvatin, o Ilija savo trubujas te avel. 15 Ašunen kana već si tumen kan! 16 A kasa te usporediv akava naraštaj? Slično si e čhavrende save bešen po trgo, thaj čhon muj jek averešće: 17 'Svirosardam tumende veselo, a tumen či čheldine, đilabadam tumende tužno, a tumen či rujine.' 18 Kaj o Jovano avilo thaj či halas niti pijelas šukar habe sago e aver manuša, a von phenen: 'Ande leste si o bilačho duho.' 19 Avilem me, o Čhavo e Manušesko, savo hav thaj pijav šukar habe, a von phenen: 'Dik e manušes savo but hal thaj pijel, thaj drugari si e carenikonengo thaj e bezehalengo!' Okola save prihvatin e Devlešći mudrost sikaven kaj si voj ispravno." 20 Askal o Isus lijas te koril e manušen andar e gava ande save sas majbut lešće čudurja kaj či pokajisajle. 21 "Teško tumende manušalen andar o Horazin! Teško tumende andar e Vitsaida! Kaj te ando Tiro thaj Sidono avilesas e čudurja save dogodisajle ande tumende, von već dumut linesas pe peste e drze katar o kostret thaj čhutine sas o praho pe pire šore sar sikadinesas kaj pokajisajle! 22 Ali phenav tumende: Kaj po des e sudosko avela majloće e gavende, e Tirošće thaj e Sidonešće nego tumende! 23 A tumen andar o Kafarnaum, zar dži ko nebo vazdena tumen? Perena dži ko than e mulengo. Kaj te ande Sodoma avilesas e čudurja save sas maškar tumende, von pokajisajle sas thaj e Sodoma dži ades ačhili sas. (Hadēs g86) 24 Ali phenav tumende kaj avela majloće e Sodomaće ando des e sudosko nego tumende." 25 Askal o Isus phendas: "Hvaliv tut Dade, Gospodarina e nebesko thaj e phuvjako, kaj garadan akava katar e mudre thaj katar e umne, a sikadan okolende save si sago ciknen čhavra. 26 Ej, Dade, kaj gajda sas čiri volja te avel. 27 Mungro Dad sa predaisarda mande. Khonik osim o Dad či pindžarel e Čhaves. Thaj khonik či pindžarel e Dades, samo o Čhavo thaj okola savende o Čhavo kamel te objavil les. 28 Aven mande savora save sen umorne thaj opteretime thaj me odmoriva tumen. 29 Len mungro jarmo pe tumende,

thaj sićon mandar, kaj me sem krotko thaj ponizno ilesko, thaj araćena o miro pale tumare duše. 30 Kaj mungro jarmo si blago thaj mungro pharipe si loko."

12 Ande godoja vрjama, ande jek savato o Isus načelas

maškar e njive e divesa. A lešće učenikurja bokhajle, thaj počnisardine te trgon e klasurja thaj te han. 2 Kana godova dikhline e fariseja, phendine e Isusešće: "Dik cire učenikurja čeren savatone, okova so po zakono naj muklo te čerel pe savatone." 3 A o Isus phendas lende: "Sigurno čitosardine ando Sveto lili so o David čerda, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han. 4 Dijas ande Devlesko čer thaj halas e svete mangre, vi, ako ni vo ni okola save džanas pale leste či tromanjas te han lendar, nego samo e rašaja. 5 Sigurno čitosardine ando zakono kaj vi e rašaja ando Hramo kršin o zakon gajda kaj čeren bući savatone, a ipak najlen doš? 6 A me phenav tumende kaj akate si vareko majbaro katar o Hram! 7 Kana džangline sas so značil: 'Majbut voliv te aven milosrdne, nego te prinosis manđe žrtve', či osudisardinesas okolen save naj došale. 8 Kaj me, o Čavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko." 9 Askal o Isus đelotar okotar thaj dijas ande lendi sinagoga. 10 A okote sas jek manuš e šuće vastesa. A e fariseja rodenas razlog te optužin e Isuse, zato phučline les: "Dali si muklo te sastarel pe savatone?" 11 A o Isus phendas lende: "Ko tumendar či lijasas te inkale pire ječe bakhres te savatone pelo ande hv? 12 A kozom si o manuš majvredno katar o bakhro! Zato savatone si muklo te čerel pe lačhipe." 13 Askal o Isus phendas godole manušešće: "Inzar čo vas!" Thaj vo inzardas pesko vas, a lesko vas sastilo thaj postanisardas sasto sago vi okova aver. 14 A e fariseja čim inkljistine andar e sinagoga, dogovorisajle sar te mudaren e Isuse. 15 A o Isus doznaisardas pale godova thaj đelotar okotar. A pale leste teljardas o but o them thaj vo sa e nasvalen sastarda 16 thaj upozorilas len te na mothon khonikače ko si vo. 17 Akava sas te pherdol okova so si phendo kroz o proroko Isaija: 18 "Ake mungro sluga, saves losardem. Mungro volime, o miljeniko mungre dušako. Pe leste čava mungro Daho thaj vo e themende objavila e pravda. 19 Či prepirlape niti čhola muj, lesko glaso či ašundola pe sokača. 20 Ni e bandardi trska či phađela, niti mudarela o stenko savo tek tinjal, sa dok e pravda či anel dži ke pobeda. 21 Ande lesko alav pouzdinape e thema." 22 Askal andine anglo Isus ječe manuše ande savo sas o bilačho duho, a sas godova manuš koro thaj nemo. O Isus sastardas les, thaj o nemo manuš šaj dičhelas thaj šaj čerelas svato. 23 A sa o them sas zurale zadivime

thaj phenelas: "Te naj akava o Čavo e Davidesko?" 24 Kana ašundine pale godova e fariseja, phendine: "Akava tradel e bilačhe duhonaj gajda kaj pomožil les o Veelzevul knezo e bilačhe duhonengo." 25 A o Isus džanglas so gndin thaj phendas lende: "Svako carstvo savo si ande peste podelime propadnila thaj svako gav ili čher savo si ande peste podelime či ačhela. 26 Ako o Satana izgonil e Satanes, askal si vo protiv peste razdelime. Sar askal šaj te ačhel lesko carstvo? 27 Thaj ako me tradav e bilačhe duhonaj gajda kaj pomožil man o Veelzevul, uz kašči pomoć traden len tumare sledbenikurja? Zato von dokažina kaj naj sen ando pravo. 28 Ali, ako me e Devlešće Duhosa tradav e bilačhe duhonaj, askal avilo tumende e Devlesko carstvo. 29 Ili, sar šaj vareko te del ando čher e zurale manušesko te čorel lešći imovina, a te či majsigo phandel les? Tek askal šaj čorel sa andar o čher. 30 Ko naj manca, protiv mande si. Thaj ko či čidel manca rspil. 31 Zato phenav tumende: E manušende šaj avela jartome svako bezech thaj e hula ali e hula po Sveto Duhu či jartola pe. 32 Ako vareko vareso phenel protiv o Čavo e Manušesko, šaj avela jartome lešće, a ako vareko vareso phenel protiv o Sveto Duhu, či jartola pe lešće ni ande akaja vрjama niti ande vрjama savi avel. (aiōn g165) 33 Uzgojin o lačho kaš, thaj vi lesko plodo avela lačho, ili uzgojin o bilačho kaš thaj vi lesko plodo avela bi lačho, kaj o kaš pindžarel pes pe lešće plodurja. 34 Tumen e sapešće čhavra! Sar šaj tumen te phenen so si lačhe, kana sen vi korkoro bilačhe? Kaj o muj phenel okova sova si pherdo o ilo. 35 O lačho manuš andar e lačhi riznica pire ilešći inkale lačhipe, a o bilačho manuš andar e bilačhi riznica pire ilešći inkale bilačhipe. Kaj andar o muj inklijel sova si pherdo o ilo 36 A me phenav tumende kaj e manuša pale svako beskorisno alav savo phenen avena odgovorne ando des e bare sudosko. 37 Kaj, čire alava opravdina tut ili osudina tut." 38 Askal phendnine e Isusešće varesave učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e fariseja: "Učiteljina, kamlamas te sikaves amende varesavo znako." 39 A o Isus phendas lende: "Samo o bilačho thaj o neverno naraštaj rodel znako, ali či dela pe lešće aver znako osim o znako savo dogodisajlo e prorokošće Jonašće. 40 Sago kaj 'o Jona sas trin desa thaj trin rača ando di e bare mačhesko', gajda vi me, o Čavo e Manušesko, avava ando di e phuvjako trin des thaj trin rača. 41 E manuša andar e Niniva uštena po sudo akale naraštajes, thaj osudina les, kaj von pokajisajle pe Jonašći propoved, a tumen či pokaisardine tumen. A tumenca si akate vareko majbaro vi katar o Jona! 42 E carica katar o jugo uštelia po sudo akale naraštajes, thaj osudila les, kaj avili dadural te ašunel e Solomonešći mudrost, a tumenca si

akate vareko majbaro vi katar o Solomon." 43 O Isus majdur phendas: "Kana o bilačho duho inklijel andar o manuš, lutil e pustinjasa thaj rodel than kaj šaj te odmoril pe, ali či aračhel les. 44 Askal phenel: 'Boldava man ande mungro čher andar savo inklijistem.' Kana boldel pe ande piro čher andar savo inklijisto, aračhel o čher čučo, šilado thaj čisto. 45 Askal džal thaj anel efta duhurja majgore pestar, thaj savora von den ando manuš thaj nastanin pes ande leste, thaj gajda po krajo godole manušešće si majgore nego so sas lešće majsigo. Gajda avela vi akale bilačhe naraštaješće." 46 Dok o Isus još čerelas svato e themešće, aresline thaj ačhiline avri lešći dej thaj lešće phral thaj kamenas te čeren svato lesa. 47 Vareko phendas lešće: "Ake, čiri dej thaj čire phral ačhen avri. Kamen te čeren tusa svato." 48 A o Isus phendas lešće: "Ko si mungri dej? Thaj ko si mungre phral?" 49 Askal sikadas karingal pire učenikurja, thaj phendas: "Ake mungri dej thaj mungre phral! 50 Kaj phenav tumende, ko god čerel e volja mungre nebesko Dadešći, godova si mungro phral, phen thaj mungri dej!"

13 Isto godova đes o Isus inklijisto andar o čher, đelo thaj bešlo pašo jezero te sikavel. 2 Oko leste čida pe gaćи but them, gajda kaj vo moraš te dijas ando čamco thaj bešlo, a sa o them ačhelas pe obala. 3 But godova phenelas lende ande paramiče sago kaj si akaja: "Jek đes inklijisto o sejači te sejol. 4 Dok sejolas, varesavo seme pelo po drom thaj avile e čiriklja thaj sa haline les. 5 Aver seme pelo pe barutni phuv kaj nas but phuv thaj odma inklijisto kaj e phuv nas handuk. 6 Ali kana inklijisto o baro kham, phabilo thaj šučilo kaj nas les handuk koren. 7 Varesavo seme pelo maškar e kangre. E kangre barile thaj tasadine les. 8 A varesavo seme pelo pe lačni phuv, thaj bijandas šel drom majbut, šovardeš drom majbut, ili trijanda drom majbut. 9 Ašunen, kana već si tumen kan!" 10 E Isusešče učenikurja avile dži leste thaj phučline les: "Sostar mothos e themešće ande paramiče?" 11 A vo phendas lende: "Tumende si dino te džanen e tajne e nebesko Carstvošće, a lende naj dino. 12 Kaj, kas si džanglipe, dela pe lešće thaj avela les još majbut, a kas naj, lela pe lestar vi okova cara so si les. 13 Zato phenav lende ande paramiče, kaj dičhen so čerav, a phandaven e jakha te na dičhen, čhon kan so phenav lende, a či ašunen thaj či haćaren. 14 Gajda pherdol pe lende e Isajasko proročanstvo: 'Ašunena mungre alava, a či haćarena; pire jakhenca dičhena mungre dela, a našti dičhena len. 15 Kaj barosajle e ile akale themešće, pire kanenca jedva ašunen, pire jakha phandadine; te e jakhenca či dičen, te e kanenca či ašunen, te e ileja či haćaren thaj te

obratin pe, te sastarav len.' 16 Ali blago tumare jakhende kaj dičhen, thaj blago tumare kanenđe kaj ašunen. 17 Kaj čače phenav tumende: e but prorokurja thaj e povednikurja zurale kamline te dičhen so tumen dičhen, a či dikhline thaj te ašunen so tumen ašunen, ali či ašundine." 18 O Isus majdur phendas: "Ašunen so značil e paramiči palo sejači. 19 Svakonešće savo ašunel o alav pale Devlesko carstvo, a či haćarel, avel o beng thaj čorel so si posadime ande lesko ilo. Godova si okova seme savo si posadime po drom. 20 O seme savo si posadime po barutno than, si okova savo ašunel e Devlesko alav thaj odma e bahtasa prihvatił les, 21 ali sar e Devlesko alav či mukla koren ande leste, či ačhel dugo. Kana avel e nevolja thaj o progonstvo zbog o alav e Devlesko, vo odma otpadnil. 22 O seme savo si posadime ande kangre, si okova savo ašunel o alav e Devlesko, ali e brige akale trajošće thaj o hohavno barvalipe tasaven o alav thaj ačhel bi plodosko. (aiōn g165) 23 A okova seme kaj si posadime pe lačni phuv, godova si okova savo ašunel o alav, haćarel thaj čače anel plodo, šel drom majbut, šovardeš drom majbut ili trijanda drom majbut." 24 Askal o Isus phendas lende vi aver paramiči: "O Carstvo nebesko si sago o manuš savo posadisardas o lačho seme ande piri njiva. 25 Ali dok savora sovenas, avilo lesko dušmano thaj posadisardas o kukolji maškar o div thaj đelotar. 26 A kana o seme barilo thaj anda plodo, askal sikadiło vi o kukolj. 27 Askal aviline e sluge ko domaćino thaj phendine lešće: 'Gospodarina! Zar tu či posadisardan o lačho seme pe čiri njiva? Katar askal o kukolj?' 28 A vo phendas lende: 'O dušmano čerda godova.' A e sluge phučline les: 'Kames te džas thaj te inkalas o kukolj?' 29 A o domaćino phendas lende: 'Na, kaj te akana inkaldine o kukolji inkalena vi o div. 30 Mućen te lidių barjon dži ke žetva, thaj ande vрjama e žetvači phenava okolende save čiden o div: Majsigo inkalen o kukolj, thaj phanden le ande snopurja te del pe jag, a o div čiden thaj čhon les ande mungre skladište.'" 31 O Isus phendas lende vi aver paramiči: "O Carstvo nebesko si slično sago e gorušicako semeno savo o manuš posadisarda ande piri njiva. 32 Vi ako si majcikno katar sa o seme, kana barjol avel majbaro katar svako povrće. Barjol thaj avel kaš, thaj e čiriklja aven thaj gnezdin pes maškar lešće ranja." 33 Askal o Isus phendas lende aver paramiči: "O Carstvo nebesko si sago o kvasco savo lel e manušni thaj šukljarel les ande biš kile aro, dok sa či vazdel pe." 34 O Isus sa godova phendas e themešće ande paramiča. Thaj khanči či phenelas lende bi e paramičengo: 35 Gajda pherdilo o proročanstvo savo phenel: "Ande paramiči phenava thaj objaviva okova so si garado katar o postanko e themesko." 36 O Isus mukla e but

e themes te džaltar thaj dijas ando čher. E učenikurja aviline leste thaj phendine lešće: "Objasnisa amende e paramiči palo kukolj pe njiva." 37 A vo phendas lende: "Okova kaj posadisardas o lačho seme si o Čavo e Manušesko, 38 a e njiva si o them. O lačho seme si e manuša save pripadin e nebesko Carstvošće, a o kukolji si e manuša e bendešće. 39 O dušmano save posadisardas o seme si o beng; e žetva si o krajo e themesko, a okola save čiden o div si e anđelurja. (aiōn g165) 40 Sago kaj o kukolji čidel pe ande snopurja, thaj del pe jag, gajda avela vi po krajo e themesko. (aiōn g165) 41 A me, o Čavo e Manušesko, bičhalava mungre andelen, te izdvojn andar mungro Carstvo savoren save crden avren po bezeħ thaj savoren save čeren bilačipe. 42 Thaj e anđelurja čhudena len ando jagalo bov, okote avela roipe thaj škripipe e dandencu katar e duk. 43 Askal e pravednikurja sago o kham zasijina ando Carstvo pire Dadesko. Ašunen, kana već si tumen kan!" 44 "E nebesko Carstvosa si sago e garade barvalipeja ande njiva. Kana o manuš araćel les, garavel les okote thaj pherdo bah džal thaj bićinel sa so si les thaj činel godova njiva." 45 Još o Carstvo nebesko si slično sago o trgovco save rodel šukar biserja. 46 Pa kana araćel zurale kuč biseri, džal thaj bićinel sa so si les, te činel les. 47 Još o Carstvo nebesko si slično sago vi e mreža savi si čhudini ando more ande savi astardile e svakovrsne mačhe. 48 Kana e mreža pherdol e mačhenca, crden lat avri pe obala. Askal e ribarja bešen thaj losaren e lačhe mačhe thaj čhon len ande kante, a e bilačhe mačhen čhuden. 49 Gajda avela po krajo e themesko: avena e anđelurja thaj odvoina e bilačhen katar e pravedne (aiōn g165) 50 thaj e bilačhen čhudena ando užarime bov, okote avela roipe thaj škripipe e dandencu katar e duk. 51 O Isus phučla len: "Dali haćardine sa akava?" A von phendine: "Haćardam." 52 O Isus phendas lende: "Zato si svako učitelj e Mojsiješće zakonestar save si sikado palo Carstvo nebesko slično sago o domaćino save andar piri riznica inkalel o nevo thaj vi o purano blago." 53 Kana o Isus završsarda akala paramiče, đelotar okotar. 54 Thaj dijas ando piro gav kaj barilo. Thaj sikavelas okote e theme ande lende sinagoge, a von zadivime phenenas: "Katar akales kasavi mudrost thaj moć? 55 Naj li akava e tesaresko čhavo? Či li bučhol lešće dej Marija, a lešće phrala o Jakov, Josif, Simon, thaj o Juda? 56 Thaj zar naj sa lešće pheja akate maškar amende? Katar les askal sa akava?" 57 Thaj odbisardine te pačan ande leste. A o Isus phendas lende: "O proroko si svugde poštujime osim ande piro gav thaj ande piro čher." 58 Zbog lengo bipačipe okote či čerda but e čdurja.

14 Ande godova vrjama o Irod, save sas vladari ande Galileja, ašundas o glaso palo Isus. 2 Askal phendas pire slugendje: "Godova si o Jovano save bolelas. Vo uštilo andar e mule, thaj zato čerel čudurja." 3 A o Irod godova phendas zato kaj majsigo astardas e Jovane, phangla les, thaj čhuda les ande tamnica zato kaj lijas e Irodijadi savi sas romnji lešće phralešći e Filipešći. 4 A o Jovano stalno motholas e Irodešće: "Tut naj pravo te les lat romnjaće!" 5 Zbog godova o Irod kamlas te mudarel les, ali darajlo katar o them, kaj o them smatrilas e Jovane kaj si proroko. 6 Ali kana sas e Irodesko bijando des, e Irodijadi čhej teljarda te čhelel angle savorende. E Irodešće godova zurale svidosajlo, 7 zato halas lače solah kaj dela lat sa so rodelna lestar. 8 A voj sikadi katar pešći dej phendas: "Deman akate po tijari o šoro e Jovanesko save bolelas!" 9 O caro Irod ražalostisajlo, ali zbog godova kaj či kamlas te prekrši e solah angle manuša save sas okote, zapovedisardas te den lat. 10 Thaj bičhaldas e manušen ande tamnica te čhinen tele e Jovanesko šoro. 11 E manuša askal andine e Jovanesko šoro po tijari thaj dine les e Irodijadi čhejaće, a voj inđarda les pire dejaće. 12 Askal e Jovanešće učenikurja aviline, line e Jovanesko telo thaj prahosardine les. Askal đele thaj mothodine e Isusešće so sas. 13 Kana o Isus ašundas godova, dijas ando čamco thaj đelotar okotar po pusto than te avel korkoro. Ali kana godova ašundas o them teljardine phujatar pale leste andar pire gava. 14 Kana o Isus inklijisto andar o čamco, dikhla e bute theme, sažalisajlo pe lende thaj sastardas lende nasvalen. 15 Kana peli e rjat avile leste lešće učenikurja thaj phendine lešće: "Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava te činen pešće vareso te han!" 16 A o Isus phendas lende: "Či trubun te džan. Tumen den len te han." 17 Von phendine lešće: "Amen naj akate khanči aver osim pandž mangre thaj duj mačhe!" 18 A o Isus phendas: "Anen godova mande." 19 Askal zapovedisardas e themešće te bešel pe čar. Lijas e pandž mangre thaj e duj mačhe, dikhla prema o nebo thaj zahvalisarda e Devlešće palo habe. Phaglas o mangro thaj dija pire učenikonende, a e učenikurja e manušenđe. 20 Thaj savora haline thaj čaljile. A e učenikurja čidine još dešduj pherde korpe katar e kotora save ačhilene. 21 A okola save haline sas pandž milja muškarcurja, a nas dinade e manušnja thaj e čhavra save sas lenca. 22 Odma posle godova o Isus zapovedisardas pire učenikonende te den ando čamco thaj te džan angle leste pe okoja rig, dok vo či mućel e theme te džantar. 23 Nakon so mukla e themes te džantar, lija pe opre pe gora, korkoro te molil pe. Kana peli e rjat, vo sas još okote korkoro. 24 A o čamco ande save sas e učenikurja sas

već dur katar e obala, mardo katar e talasurja kaj plovilas suprotno katar e balval. 25 A varekaj katar e trin dži ke šov saturja detharinako, o Isus avilo dži ke učenikurja gajda kaj phirelas po paj ando jezero. 26 Kana e učenikurja dikhline e Isuse sar phirel po paj karingal lende, e darasa čutine muj: "Godova si o duho!" 27 O Isus odma phendas lende: "Na daran! Me sem!" 28 A o Petar phendas lešće: "Gospode, ako san tu, zapovedisar te avav tute po paj!" 29 A o Isus phendas lešće: "Av!" O Petar inklijsto andar o čamco thaj počnisarda te phirel po paj karingal o Isus. 30 Ali kana dikhla kozom si zurali e balval, darajlo thaj teljarda te tonil thaj čhol muj: "Gospode, spasisar man kaj tasadova!" 31 O Isus odma inzarda piro vas, astarda les thaj phendas: "O manušeja cikne pačimava, sostar posumnjisardan?" 32 Kana line pe opre ando čamco, e balval ačhili. 33 A e učenikurja save sas ando čamco peline pe koča angle leste thaj phendine: "Tu san čače o Čhavo e Devlesko!" 34 A o Isus thaj lešće učenikurja preplovisardine o jezero, thaj aresline po kopno ando Genisaret. 35 Thaj e manuša andar godova than pindžardine e Isuse, razglasisardine godova pe sasto krajo kaj avilo thaj andine leste sa e nasvalen. 36 Molisardine e Isuse te mučel len te astaren pe samo palo čoško katar lešći haljina. Thaj savora save dotaknisardine les potpuno sastile.

15 Askal ko Isus aviline varesave fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar andar o Jerusalim thaj phučline les: 2 "Sostar círe učenikurja phađen e purane židovske običaja? Či inčaren o obred te thoven pire vas majsigo nego so len te han." 3 A o Isus phendas lende: "A sostar tumen phađen e Devlešči zapovest zbog tumare običaja? 4 Kaj o Del zapovedisardsa: 'Poštuisar círe dade thaj círe dej'a' thaj: 'ko del romaja pire dade thaj pire dej'a, neka avel kaznime po smrto.' 5 A tumen phenen: 'Ako vareko phenel pire dadešće ili pire dejaje: našti pomoživ tut kaj halem solah kaj dava e Devlešće okova so dijemasa tuće.' 6 Gajda tumen phenen kaj či trubun te poštujin tumare dade thaj tumare dej'a zato kaj či vodin briga pale lende potrebe. Gajda zanemarin e Devlešće zapovesti zbog tumari predaja. 7 Licemerja! Lačhe pale tumende prorokuisardsa o Isaija kana phendas: 8 'Akava them poštuil man samo e mujesa, ali lengo ilo si dur mandar. 9 Uzalud poštuin man kaj sago mungro sikavipe sikaven e manušenđe zapovesti.'" 10 O Isus akhardas e but e themes thaj phendas lende: "Čhon kan thaj probin te haćaren! 11 Či meljarel e manušes okova so del ande manušesko muj, već okova so inklijel andar o muj meljarel e manuše anglo Del." 12 Askal aviline leste e učenikurja thaj phučline les: "Dali džanes kaj e fariseja uvredisajle pe okova so phendant?" 13 A vo phendas lende: "Svako biljka savi či

zasadisardas mungro nebesko Dad, inkalela pe e korenosa andar e phuv. 14 Mučen len! Von si kore vođe e korenđe! A kana o koro vodil e kores, liduj peren ande hv." 15 A o Petar phendas lešće: "Phen amende so značil okova so phendant kaj meljarel e manuše anglo Del." 16 A o Isus phučla len: "Zar tumen još či haćaren? 17 Či li haćaren: kaj sa so del ando muj džal ando đi, thaj inklijel avri. 18 Ali e bilačhe alava inklijen andar o ilo thaj meljarel e manušes anglo Del. 19 Kaj andar o ilo inklijen e bilačhe gndurja, mudaripe, preljub, bludo, čoripe, hohamno svedočanstvo thaj uvrede. 20 Akava meljarel e manušes! Či avela o manuš duhovno melalo anglo Del, ako hal, a te majsigo či obredno thoda pire vas." 21 Askal o Isus delotar okote thaj crda pe andar e Galileja po sever, ando tirsko thaj sidonsko krajo. 22 A jek manušnji, Hanaanejka andar godova krajo, avili dži leste thaj teljarda te čhol muj: "Smiluisar tut mande Gospode, Čhoveja e Davidesk! Kaj mungri čhej zurale patil pe, zato kaj si ande late o bilačho duho!" 23 Ali o Isus khanči či phendas lače, pa lešće učenikurja aviline đi leste thaj počnisardine te molin les: "Phen lače te džaltar kaj čhol muj pale amende!" 24 A vo phendas lende: "Bičhaldo sem samo te pomogniv e Izraelošće themešće save si sago e hasarde bakhre." 25 A voj avili thaj peli pe koča angle leste thaj phendas: "Gospode, pomožisar mande!" 26 A vo phendas lače: "Naj lače te lel pe o mangro e čhavrendar thaj te čhudel pe e džučhelende." 27 A voj phendas: "Ej, Gospode, kaj čak vi e džučhela han e prušuka save peren katar e sinija lende gospodarenđe!" 28 Askal phendas lače o Isus: "Baro si čiro pačipe, manušnije! Neka avel tuće sago kaj kames!" Thaj ando isto časo sastili lači čhej. 29 Askal o Isus delotar okotar dži ko Galilejsko jezero, lija pes pe gora thaj bešlo te sikavel. 30 A leste avilo o but o them thaj pesa andine e banden, e koren, e sakaten, e mutaven thaj e but avren saven sas razne nasvalimate thaj siđardine te čhon len angle Isusešće pungre, a vo sastarda len, 31 gajda kaj o them zadivisajlo, kana dikhline okolen kaj našti čerenas svato sar čeren svato, e sakaten sar si saste, e banden sar phiren, e koren sar dičhen thaj o but o them hvalilas e Izraelošće Devle. 32 A o Isus akhardas pire učenikonen thaj phendas lende: "Žao mande e themestar, kaj si već trin đes manca, a najlen so te han. Či kamav te mukav len bokhale te džantar te na malaksin e dromesa." 33 A e učenikurja phendine lešće: "Kaj ande akaja pustinja te arakhas dosta mangro te pravaras gadići themes?" 34 A o Isus phučla len: "Kozom mangre si tumen?" A von phendine: "Efta mangre thaj cara mačhe." 35 Askal o Isus zapovedisardsa e themešće te bešen pe phuv. 36 Thaj lijas e efta mangre thaj e mačhen, zahvalisarda e

Devlešće, phaglas e mangre thaj dija pire učenikonende, a e učenikurja dine e themešće. 37 Savora haline thaj čaljile; thaj katar e kotora save ačhilne lende pherdine još efta bare korpe. 38 A okola save haline sas štar milje muškarcurja thaj još vi manušnja thaj čhavra save nas dinade. 39 Kana o Isus mukla e theme te džaltar, bešlo ando čamco thaj avilo ande Magadansko krajo.

16 Ko Isus aviline e fariseja thaj e sadukeja e gindosa

te iskušin les thaj mandjenas lestar te sikavel lende o znako andar o nebo. 2 A vo phendas lende: "Kana perel e rjat, phenen: 'Avela lačhi vrjama kaj si o nebo lolo.' 3 A detharinako phenen: 'Ađes avela nevreme kaj si o nebo lolo thaj mutno.' Džanen te tumačin e nebesko izgled, a či džanen te pindžaren e znakurja e vrjamače ande save trajin. 4 Samo o bilačho thaj bi paćivalo naraštaj rodel znako, ali či dela pe lešće aver znako osim o znako savo dogodijsajlo e prorokošće Jonašće. Askal o Isus mukla len thaj đelotar." 5 E Isusešće učenikurja teljardine pe okoja rig e jezerošći, ali bistardine te len pesa o mangro. 6 A o Isus phendas lende: "Len tumen sama katar e farisejengo thaj e sadukejengo kvasco!" 7 A von počnisardine te raspravin pe maškar peste, thaj phendine: "Godova sigurno phendas zato kaj či lijam o mangro." 8 O Isus džangla so čeren svato thaj phendas: "Manušalen cikne paćimava! Sostar raspravin tumen maškar tumende kaj naj tumen mangro? 9 Zar još uvek či haćaren? Zar či den tumen godi ke okola pandž mangre pale pandž milje manuša thaj kozom pherde korpe čidine kotora save ačhile? 10 Thaj či den tumen godi ke efta mangre pale štar milje manuša thaj kozom bare korpe čidine kotora save ačhile? 11 Sar či haćaren kaj či phendem tumende palo mangro kana phendem tumende te len tumen sama katar e farisejengo thaj e sadukejengo kvasco?" 12 Askal haćardine kaj či phendas lende te len pes sama katar e mangresko kvasco, nego katar e farisejengo thaj e sadukejengo sikavipe. 13 A kana o Isus avilo ande krajurja oko e Kesareja e Filipešći, phučlas pire učenikonen: "So phenel o them, ko sem me, o Čhavo e Manušesko?" 14 A von phendine lešće: "Jek phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver phenen kaj san o proroko Ilijia, a varesave phenen kaj san o Jeremija, ili varesavo katar e aver prorokurja." 15 Askal o Isus phučla len: "A tumen so tumen phenen ko sem me?" 16 A o Simon Petar phendas: "Tu san o Hristos, Čhavo e džude Devlesko!" 17 O Isus phendas lešće: "Blago tuće, Simone e Jonašće čhavjeja kaj godova či sikadas tuće o manuš, nego mungro nebesko Dad. 18 A me phenav tuće: Tu san o Petar, thaj pe godoja stena vazdava mungri Khandiri, thaj o vudar e Hadosko či

nadvladina lat. (Hadēs g86) 19 Tuće dava e čije katar o Carstvo nebesko thaj sa so phandes pe phuv avela phanglo po nebo thaj sa so razrešisares pe phuv avela razrešime ando nebo." 20 Askal o Isus strogo zapretisarda pire učenikonende te na phenen khonikaše kaj si vo o Hristos. 21 Katar godoja vrjama o Isus teljardas te objasnili pire učenikonende kaj moraš te džal ando Jerusalim thaj kaj okote but trpila e starešinendar, e šorvale rašajendar thaj katar e učitelja e Mojsiješće zakonestar, kaj avela mudardo thaj uštela andar e mule o trito đes. 22 Askal o Petar akharda les pe rig thaj počnisarda te odgovoril les te na čerel godova. Motholas lešće: "Gospode, arakh Devla! Godova tuće nikada či tromal te dogodil pe." 23 O Isus bolda pe ko Petar thaj phendas lešće: "Džatar mandar, Sotono! Tu san mungri zamka kaj čire gindimata naj e Devlešće, nego e manušešće!" 24 Askal o Isus phendas pire učenikonende: "Ako vareko kamel te džal pale mande, moraš te odreknil pe korkoro pestar, moraš te lel piro trušul thaj teljarel pale mande. 25 Kaj svako savo kamel te aračhel piro trajo hasarela les; a ko hasarel piro trajo pale mande, arachela les. 26 So mol e manušešće te dobil sasto them, a hasarel piro trajo? So o manuš šaj del sago zamena pale piro trajo? 27 Kaj me, o Čhavo e Manušesko, uskoro avava ande slava mungre dadešći, mungre andelenca, thaj askal svakonešće boldava prema lešće dela. 28 Čaće phenen tumende, varesave maškar tumende save si akate či merena dok či dicheni man, e Čhaves e Manušešće, sar avav mungre Carstvosa."

17 Šov đes majposle o Isus lijas pesa e Petre, e Jakove

thaj lešće phrales e Jovano opre pe vuči gora, te aven korkoro. 2 Thaj okote angle lende promenisajlo lesko izgled, o muj lesko phabolas sar o kham, a e haljine pe leste postanisardine parne sago o svetlost. 3 Ande godova pojavisajlo o Mojsije thaj o Ilijia thaj teljardine te čeren svato e Isuseja. 4 A o Petar phendas: "Gospode, lačhe si kaj sam akate! Ako kames, čerava akate trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilijia." 5 Dok vo još čerelas svato, učharda len o svetlo oblako thaj o glaso ašundilo andar o oblako: "Akava si mungro volime Čhavo. Vo si mungri bah! Leste čhon kan!" 6 Kana godova ašundine e učenikurja, zurale darajle thaj peline pe koča e mujesa dži ke phuv. 7 O Isus avilo dži lende, čhuta pire vas pe lende thaj phendas: "Ušten thaj na daran!" 8 Von vazdine pešće jakha, ali či dikhline khonikas osim e Isuse. 9 Dok fuljenas tele katar e gora, o Isus zapovedisarda lende: "Khonikaše na phenen so dikhline sa dok me, o Čhavo e Manušesko, či vaskrsniw andar e mule." 10 A e učenikurja phučline les:

"Sostar askal e učitelja e Mojsiješće zakonestar phenen kaj o Iliju trubul te avel majsigo nego o Mesija?" 11 A o Isus phendas lende: "O Iliju vi čače avel thaj sa palem čhola pe pesko than. 12 Ali phenav tumende kaj o Iliju već avilo, ali či pindžardine les, pa čerdine lesa so kamline. Gajda vi o Čhavo e Manušesko trpila andar lende vas." 13 E učenikurja askal haćardine kaj phenel lende palo Jovano savo bolelas. 14 Kana aviline dži ko but o them, e Isuseste avilo varesavo manuš, pelo tele angle leste pe koča. 15 thaj phenelas lešće: "Gospode! Smiluisar tut mungre čhavešće kaj si mesečari thaj but trpil. Često perel te ande jag te ando paj. 16 Andem les ke čire učenikurja, ali von naštī sastardine les." 17 A o Isus phendas: "Tumen bi paćako thaj rumome naraštajona, kozom još moraš te avava tumenca? Kozom još moraš te trpiva tumen? Anen les mande!" 18 Askal o Isus zapretisardsa e bilačhe duhošće thaj vo inklijisto andar o čhavro savo isto časo sastilo. 19 Askal e učenikurja aviline ko Isus thaj pe rig phučline les: "Sostar amen naštī tradam godole bilačhe duhos andar o čhavro?" 20 A o Isus phendas lende: "Zbog tumaro cikno paćipe. Vi čače phenav tumende, te avel tumen paćipe gajda cikno sago kaj si e gorušicako zrno thaj te askal phenen akale goraće: 'Nak akatar inča', voj nakhlitas. Khanči či avilosas tumende nemoguće. 21 [Samo e molitvava thaj e postosa šaj tradel pe akaja vrsta demonurja.]" 22 Kana e Isusešće učenikurja čidine pe ande Galileja, O Isus phendas lende: "Me, o Čhavo e Manušesko, avava predaime e manušendje ande vas. 23 Von mudarena man, ali po trito djes me uštava andar e mule." Godova zurale rastužisarda e učenikonen. 24 Kana aresline ando Kafarnaum, avile dži ko Petar okola kaj čidena o hramsko porezo thaj phučline les: "Tumaro učitelj poćinel o hramsko porez, si gajda?" 25 O Petar phendas: "Poćinel!" Askal dijas ando čher, a o Isus odma lijasle anglat thaj phučlas: "So gndis, Simone, dali e themešće carurja čiden e carina ili o porez katar pire ili katar averende čhavra?" 26 O Petar phendas lešće: "Katar averende čhavra," a o Isus pe godova phendas lešće: "Askal si lende čhavra oslobodime thaj či trubun te poćinen o porezo. 27 Ali te na uvredisaras len, dža dži ko more thaj čhude e udica. Prvo mačhešće saves astares putar lesko muj, thaj araćeja andre lovoro. Le les thaj lesa poćin lende o porezo pale mande thaj pale tute."

18 Ande godova časo aviline ko Isus e učenikurja thaj phučline les: "Ko si askal majbaro ando Carstvo nebesko?" 2 Pe godova o Isus akhardas peste e cikne čhavres, thaj čhuta les maškare maškar lende 3 thaj phendas lende: "Čače phenav tumende, ako či obratin tumen thaj

či aven sago cikne čhavra, sigurno či dena ando Carstvo nebesko! 4 Ando Carstvo nebesko, majbaro si okova savo ponizil pes sago akava cikno čhavro. 5 Ko zbog mande prihvatił ječe kasave čhavre, man prihvatił. 6 Ali ko ječe katar akala ciknen kaj paćan ande mande crdel po bezeh, avilosas lešće majlačhe te phanden lešće mlinsko bar oko e kor, thaj te tasadol ando more." 7 O Isus majdur phendas: "Teško e manušendje ando them kaj čeren okova so navodil po bezeh! No gajda vareso moraš te avel. No teško okolešće prekal kaste avel. 8 Ako čiro vas ili čiro pungro crdel tut po bezeh, čhin len thaj čhude len tutar. Kaj si tuće majlačhe te des ando večno trajo klijasto ili bango, nego te liduj vastenca ili pungrenca aves čhudino ande večno jag. (alōnios g166) 9 Ako čiri jak crdel tut po bezeh, inkal lat thaj čhude lat tutar! Kaj si tuće majlačhe ječe jakhasa te des ando večno trajo nego te liduj jakhenga aves čhudino ande paklošći jag. (Geenna g1067) 10 Len sama te na dičen barikane ni ječe katar akala cikne. Kaj phenav tumende kaj lende anđelurja po nebo neprestalno ačhen anglo nebesko Dad. 11 [Kaj me, o Čhavo e Manušesko, avilem te spasiv e hasarden.]" 12 "So gindin? Ako si e manušes šel bakhre thaj jek lendar hasavol, či li mućela okolen injavardeš thaj inja ande gore thaj džal te rodel okole ječe kaj hasajlo? 13 Čače phenav tumende, ako aračhel les, majbut raduilape kaj arakhlas godole ječe nego okolen injavardeš thaj inja kaj či hasajle. 14 Gajda vi tumaro nebesko Dad či kamel te hasavol thaj te propadnil ni jek katar akala cikne." 15 "Ako čiro phral sagrešil protiv tute, le les tusa pe rig thaj prekorisar les. Te čhuta tute kan, palem dobisardan čire phrales palpale. 16 No ako či čhol kan tute, le tusa još ječe ili duje phralen, gajda te 'svako optužba temeljil pes pe alava duje ili trine svedokonendi'. 17 Ako odbil te čhol kan vi lende, inkal godova angle khandiri. A ako odbil te čhol kan vi ke khandiri, inčaren les sago manušes svo či pindžarel e Devles ili sago carenikos. 18 Čače phenav tumende, so god phanden pe phuv avela phanglo po nebo, thaj sa so razrešin pe phuv, avela razrešime vi po nebo. 19 Isto gajda phenav tumende: ako duj džene tumendar akate pe phuv ječe ileja zamolin bilo so, mungro nebesko Dad dela tumen godova. 20 Zato okote kaj čiden pe duj ili trin džene ando mungro alav, okote sem vi me maškar lende." 21 Askal o Petar avilo ko Isus thaj phendas lešće: "Gospode, kozom drom te jartosarav mungre phraše savo sagrešisardsa protiv mande? Dži ke efta drom?" 22 A o Isus phendas lešće: "Na samo efta drom, nego efta drom po eftavardeš! 23 O Carstvo nebesko si sago kana o caro kamel te poravnili e računurja pire slugenca. 24 Thaj kana teljardine te čeren obračun, andine leste ječe savo sas lešće udžile

deš milje gone sunakaj. 25 Sar o manuš našti boldelas o dugo, o caro zapovedisardas te bićinen le zajedno lešće romnjava thaj lešće čavrenca thaj sa okoleja so sas len thaj gajda podmirin o dugo. 26 O sluga pe godova pelas anglo caro pe koča e mujesa dži ke phuv thaj zamolisarda les: 'Av strpljivo manca thaj sa boldava tuće!' 27 O caro sažalisajlo pe leste, oslobođisarda les thaj jartosardas lešće o dugo. 28 Ali kana godova sluga inkljisto avri, maladas pire drugares, avre slugo, savo sas lešće udžile cara love. Astarda les pale kor thaj počnisarda te tasavel les, thaj phenel lešće: 'Bolde mande so san udžile!' 29 O drugari lesko pelo angle leste pe koča e mujesa dži ke phuv thaj zamolisarda les: 'Av strpljivo manca thaj boldava tuće!' 30 A vo či kamla te ažućarel, nego iñdarda les thaj čhuda les ande tamnica dok či boldel o dugo. 31 Kana e aver sluge dihline so dogodisajlo, zurale ražalostisajle thaj đelatar ko caro thaj obavestisardine les so sas. 32 Pe godova o caro akhardas e slugos savešće jartosardas thaj phendas lešće: 'Bilačho slugona! Me tuće jartosardem sa so sanas mande udžile zato kaj zamolisardan man! 33 Zar či vi tu trubujanas te smiluis tut čire drugarešće sago kaj me smiluisajlem tuće?' 34 Askal o caro holjajlo thaj predaisarda les e mučiteljenje dok či boldel sa o dugo. 35 Gajda vi mungro nebesko Dad čerela tumenca, ako či jarton tumare phralešće saste ileja."

19 Kana o Isus sas gata godole alavencia, đelatar andar e Galileja thaj đelo ande judejske krajurja pe aver rig katar e reka Jordan. 2 Pale leste teljardas o silno them, thaj vo okote sastarelas okolen save sas nasvale. 3 Avile leste varesave fariseja thaj phučenjas les gajda te probin les: "Dali o manuš troma te rastavil pe katar piri romnji zbog bilo savo razlog?" 4 A o Isus mothodas lende: "Sigurno čitosardine ando Svetu lil kaj o Stvoritelj ando početko 'stvorisarda muško thaj žensko' 5 thaj kaj phendas: 'O manuš mučela pire dades thaj pire deja thaj sjedinila pe pire romnjasa, thaj von duj džene avena jek telo.' 6 Gajda von duj džene naj majbut duj džene, nego si jek. Dakle, neka nijek manuš či rastavil okova so o Del sastavisardas!" 7 Pe godova von phučline e Isuse: "Sostar askal o Mojsije phendas kaj o manuš trubul samo pire romnja te del rastavno lil thaj te askal mučel lat?" 8 A o Isus phendas lende: "O Mojsije mukla tumenđe te šaj mučen tumare romnjen zato kaj sen tvrdoglave, ali ando početko nas gajda. 9 Ali me phenav tumenđe: Ko god rastavil pe katar piri romnji, osim zbog lako bludo, thaj lel aver romnja, čerel preljub." 10 Pe godova e Isusešće učenikurja phendine: "Ako si gajda maškar o rom thaj e romnji, askal si majlačhe te na ženil pe!" 11

O Isus phendas lende: "Našti godova savora te prihvatin, nego samo okola savenđe o Del godova dijas. 12 Kaj si manuša save si nesposobne katar o bijandipe te ženin pe, si vi okola saven e manuša čerdine nesposobne te ženin pe, a varesave pire voljasa odlučin kaj či ženina pe zbog o Carstvo nebesko. Ko šaj prihvatal, nek prihvatal!" 13 Askal andine lešće e čavren te čhol pire vas pe lende thaj te pomolil pe pale lende, a e učenikurja godova braninas lende. 14 A o Isus pe godova phendas lende: "Mućen e čavren te aven mande thaj na branin lende, kaj kasavende pripadil o Carstvo nebesko!" 15 Čhuta pire vas pe lende thaj askal đelotar okotar. 16 Askal nakhlo dži ko Isus varesavo manuš thaj phučla les: "Učiteljina, savo lačhipe trubul te čerav te dobiv večno trajlo?" (aiōnios g166) 17 A o Isus phendas lešće: "Sostar phučes man palo lačhipe? Samo si jek lačho – o Del! Te kames te des ando večno trajlo, inčar e zapovesti!" 18 A vo phučlas: "Save zapovesti?" A o Isus phendas: "Akala zapovesti: 'Na mudar, na čer preljub, na čor, na svedočesar hohamne, 19 poštuisar čire dade thaj čire dejta' thaj 'volisar okoles savo si čiro pašutno sago korkoro tut.'" 20 A o terno phendas lešće: "Godova sa već čeravas. So još falil man?" 21 A o Isus phendas lešće: "Te kames te aves savršeno, dža thaj bićin so si tut, a e love podelisar e čorenđe thaj avela tut blago ando nebo. Askal av thaj sledisar man!" 22 Kana o terno ašundas godova, ražalostisajlo thaj đelotar, kaj či kamla te bićinel piro baro barvalipe. 23 A o Isus pe godova phendas e učenikonende: "Čače phenav tumenđe, phare o barvalo dela ando Carstvo nebesko! 24 Još phenav tumenđe: Majloće si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego e barvalešće te del ande Devlesko carstvo!" 25 Kana godova ašundine e učenikurja zurale začudisajle thaj phučenjas pe: "Pa ko askal šaj spasil pe?" 26 A o Isus lačhe dihla pe lende thaj phendas: "E manušenđe si godova potpuno nemoguće, ali na vi e Devlešće. E Devlešće si sa moguće." 27 Askal o Petar phendas lešće: "Ake, amen sa muklam te šaj džas pale tute. So dobisarasa pale godova?" 28 A o Isus phendas lende: "Čače phenav tumenđe, kana o Del obnovila o them, me, o Čhavo e Manušesko, bešava po prestolje mungre slavako, askal vi tumen bešena pe dešuduj prestolja thaj sudina e dešuduj plemenurja e Izraelošće. 29 A svako ko zbog mande mučel piro čher, ili pire phralen, ili pire phejen, ili pire dades, ili pire deja, ili pire romnja, ili pire čavren, ili piri phuv, primila šel drom majbut thaj nasledila o večno trajlo. (aiōnios g166) 30 Ali, but save si akana prve avena palune, a e palune avena prve."

20 "Kaj o nebesko Carstvo si slično e domaćinesa savo detharinako rano inkljisto te unajmil e radnikonen pale piro vinograd. 2 Thaj pogodisajlo e radnikonenca pale jek dnevница thaj bičhaldla len ande piro vinograd. 3 Oko injato sato palem inkljisto po trgo thaj dikhla okote aver manušen sar ačhen bi bućarne, 4 thaj vi lende phendas: 'Džan vi tumen thaj čeren bući ande mungro vinograd thaj počinava tumende kozom si pravedno.' 5 Gajda vi von đele te čeren bući ando vinograd. Varekaj katar o mismeri thaj oko trin saturja čerda isto. 6 A kana palem inkljisto oko o pandžto sato palo mismeri, arakhlas avren manušen sar ačhen okote bi bućarne. Phendas lende: 'Sostar ačhen akate celo des thaj bi bućarne?' 7 Von phendine lešće: 'Khonik či dija men bući.' A vo askal phendas lende, 'Džan askal vi tumen ando mungro vinograd.' 8 Talerjat o gospodari e vinogradesko phendas pire upravitelešće: 'Akhar e radnikonen thaj isplatal len redom, katar okola save aviline palune dži ke prve.' 9 E radnikurja save aviline oko o pandž saturja dobisardine sasti dnevница. 10 Pe godova okola save aviline prve te čeren bući gndisardine kaj dobina majbut, ali vi von dobisardine isto. 11 Line e love thaj počnisardine te prigovorin protiv o vinogradari. 12 Thaj phendine: 'Akala palune čerdine bući samo jek sato, a tu poćindan lende isto sago vi amendje save sasto des phare čerdam bući thaj phabilam po kham!' 13 O gospodari e vinogradesko bolda pe ke jek lendar thaj phendas: 'Manušeja, naj sem nepravedno prema tute. Či li pogodisajlan manca pale gadići?' 14 Le so si čiro thaj džatar. A me kamav te dav akalešće savo avilo paluno isto sago vi tuće. 15 Naj man li pravo te čerav mungre lovenca so kamav? Ili san zavidno kaj sem lačho prema leste?' 16 Gajda okola save si akana palune avena prve, a e prve avena palune." 17 Kana o Isus delas ando Jerusalim, lijas pesa pire dešduj učenikonen pe rig thaj dromesa phendas lende: 18 "Ake, das ando Jerusalim. Okote predaina man, e Čhave e Manušešće, e šorvale rašajenđe, thaj e učiteljendje e zakonestar, save osudina man po smrto, 19 thaj predaina man okolende kaj či pindžaren e Devle te maren muj mandar, te bičuin man, thaj te razapnjin man. Ali me o trito des uštava andar e mule." 20 Askal avili dži ko Isus e dej e Zevedejevešće čhavendi, zajedno pire čhavanca, thaj peli pe koča angle leste te vareso zamolil les. 21 O Isus phučla lat: "So kames?" A voj phendas: "Zapovedisar te mungre čhave ande čiro Carstvo bešen paše tute, jek pe čiri desno a aver pe čiri levo rig." 22 A o Isus phendas: "Či džanen so roden. Dali šaj pijen andar o tahtaj savo me uskoro pijava?" A von phendine lešće: "Ej, šaj!" 23 A vo phendas lende: "Čače pijena andar mungro tahtaj pherdo patnje, ali naj mungro te odrediv ko

bešela pe mungri desno, thaj pe mungri levo rig. Godola thana dena pe okolende pale kaste lačhardas mungro Dad." 24 Kana godova ašundine aver deš učenikurja, holjajle pe duj phrala. 25 Askal o Isus akharda len peste, thaj phendas lende: "Džanen kaj e vladarja okolende save či pindžaren e Devle okrutno vladin pe lende a e moćnikurja volin te gospodarin pe lende. 26 Ali maškar tumende te či avel gajda! Nego savo kamel te avel majbaro maškar tumende, nek služil tumende. 27 Thaj ko kamel te avel majbaro maškar tumende, neka avel tumaro sluga. 28 Baš sago kaj ni me, o Čavo e Manušesko, či avilem te služin mande, nego te me služiv averende thaj te dav mungro trajo sago počin pale butende." 29 Kana o Isus thaj e učenikurja inkljenas andar o Jerihon, pale lende teljardas o but o them. 30 Thaj dik, pašo drom bešenjas e duj kore manuša, pa kana ašundine kaj o Isus načhel počnisardine te čhon muj: "Smiluisar tut amende Gospode, e Davidešće Čhaveja!" 31 O them čholas muj pe lende te na rknin, ali von čhonjas muj još majzurale: "Smiluisar tut amende Gospode, e Davidešće Čhaveja!" 32 A kana o Isus godova ašunda, ačhada pe paše lende, akharda len thaj phučla: "So kamen te čerav tumende?" 33 A von phendine lešće: "Gospode, de te šaj dikhas." 34 O Isus sažalisajlo thaj čhuta pire vas pe lende jakha, thaj von ande data šaj dičenjas. Thaj teljardine pale leste.

21 Kana o Isus thaj e učenikurja aviline paše pašo Jerusalim thaj avile ando gav Vitfaga pe Maslinsko gora, o Isus bičhaldas anglat pire duj učenikonen. 2 Thaj phendas lende: "Džan ando gav savo si angle tumende thaj odma araćena e phangle magarica thaj lasa lače terne magare. Putren len thaj anen mande. 3 A ako vareko phučel tumen vareso, samo phenen: 'Trubun e Gospodešće', thaj odma mućena len." 4 Godova dogodisajlo te pherđol okova so sas phendo prekal o proroko: 5 "Phenen e themendje andar o Jerusalim: 'Ake, čiro caro avel tuće, ponizno si thaj jašil po magarco, po terno e magaricako.'" 6 E učenikurja đele thaj čerdine sar o Isus phendas lende. 7 Andine e magarica thaj e terne magarco thaj preko lende čhutine pire ogrtača, te šaj o Isus bešel pe lende. 8 O but o them buljareljas tele po drom pire ogrtačurja te sikaven lešće čast, a aver čhinenas e ranja e patrjenca katar e kaš thaj buljarenas po drom. 9 A o them savo džalas angle leste thaj pale leste čhonjas muj: "Hosana e Davidešće Čhavešće! Blagoslovime okova savo avel ando alav e Gospodesko! Hosana e Devlešće ande visine!" 10 Kana o Isus dijas ando Jerusalim, sasto gav uzbunisajlo thaj phučenjas pe: "Ko si akava?" 11 A o but o them phenelas: "Akava si o Isus, o

proroko andar o Nazaret ande Galileja." 12 Askal o Isus dijas ando Hramo, thaj trada andar leste sa okolen save bićineras thaj činenas ando Hramo. Okolende kaj phađenas e love dijas mujal e sinije, a okolende save bićineras e golubonen dijas mujal e klupe. 13 Thaj phenelas lende: "Ando Svetu lil ačhel ramome: 'Mungro Hramo trubul te avel molitveno cher', a tumen čeren lestar than kaj čiden pe e razbojnjkurjal!" 14 Askal avile dži ko Isus ando Hramo e kore thaj e bande thaj vo sastardas len. 15 A kana dikhline e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar e čudurja save čerda thaj e čavren ando Hramo sar čhon muj: "Hosana e Davidešće Čhavešće!", zurale holjajle, 16 thaj phučline les: "Ašunes li tu so akala čhavra čhon muj?" O Isus phendas lende: "Ašunav. Sigurno čitosardine ando Svetu lil: 'Čerdan te slavin tut e čhavra thaj e bebe.'" 17 Askal mukla len thaj andar o gav Jerusalim bolda pe ando gav savo akhardolas Vitanija, te okote raćarel. 18 Detharinako rano, kana boldelas pe ando Jerusalim, o Isus bokhajlo. 19 Dikhla e smokva pašo drom thaj nakhlo dži late, ali pe late či arakhlas khanći osim patrja. Zato phendas lače: "Nikada te na avel majbut rodo pe tute!" Thaj e smokva odma šućili. (aiōn g165) 20 E učenikurja pe godova začudisajle thaj phučline: "Sar e smokva gajda sigo šućili?" 21 A o Isus phendas lende: "Čače phenav tumende, te paćajine thaj či posumnjin, či čerena samo godova so me čerdem e smokvasa, nego te phendine akale planinaće: 'Vazde tut akatar thaj čhude tut ando more!', godova vi avela. 22 Sa so zamolin ando paćipe, primina." 23 O Isus delo ando Hramo. Dok okote sikavelas, avile leste e šorvale rašaja thaj e themešće starešine thaj phučline les: "Savo autoriteteto si tut te čeres akava? Ko dija tut vlast pale godova?" 24 A o Isus phendas lende: "Vi me tumen vareso phučava. Ako tumen mande phenen, vi me phenava tumende ko dija man vlast. 25 Dali o Del phendas e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te čerel godova?" Von čerenas svato maškar peste: "Te phendam 'o Del phendas lešće', phučela men 'Sostar askal či paćajine lešće.' 26 A te phendam katar e manuša, dar amendē katar o but o them kaj savora paćan kaj si o Jovano proroko." 27 Zato phendine e Isusešće: "Či džanas." A o Isus phendas lende: "Askal ni me tumende či phenava katar man vlast!" 28 "So gndin pale akava: Varesave manušes sas duj čhave. Avilo ko prvo thaj phendas lešće: 'Čhaveja, dža ađes thaj čer bući ando vinograd!' 29 O čhavo phendas: "Či kamav!" Ali maj posle predomislisajlo thaj delo. 30 Askal o dad isto gajda phendas vi e aver čhavešće. A o čhavo phendas 'Džava, raja', ali či delo. 31 Savo katar akala duj džene čerda e volja pire dadešći?" A von phendine: "Okova prvo". A o Isus pe godova

phendas lende: "Čače phenav tumende, e bludnikurja thaj e carinikurja dena majsigo tumendar ande Devlesko carstvo! 32 Kaj o Jovano savo bolelas avilo te sikavel tumende o pravedno drom, ali tumen či paćaine lešće, a e carinikurja thaj e bludnikurja paćaine. A tumen čak vi kana sa godova dikhline, či predomislisajle thaj či paćajine lešće." 33 "Ašunen još jek prispodoba: Varesavo manuš posadisardas vinograd thaj ogradisarda les, hanadas ande leste than kaj čicidelas pe e drak te čerel pe e mol thaj vazda stražarsko kula. Askal dijas o vinograd ando najam e vinogradarenđe thaj delo po drom. 34 Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas e slugen te len lesko deo katar o urodo. 35 Ali e vinogradarja astardine e slugonen, ječe mardine, a ječe mudardine, a po trito čhudenas e bara dok či mudardine les. 36 Pale godova vo bičhaldas majbut slugonen nego prvo data, ali e vinogradarja vi lenca čerdine isto gajda. 37 Po krajo bičhaldas lende pire čhaves kaj gndisardas: 'Mungre čhav poštujina.' 38 Ali kana e vinogradarja dikhline e čhav phendine: 'Akava si o nasledniko. Hajde te mudaras les, thaj te ačhel amendē lesko nasledstvo.' 39 Astardine les, čhudine les avri andar o vinograd thaj mudardine les." 40 Askal o Isus phučla len: "So gndin, sar o gospodari e vinogradesko čerela okole vinogradarenca kana boldela pe?" 41 Von phendine lešće: "Godole zlikovconen mudarela bi milako, a o vinograd dela aver vinogradarenđe, save dena les o urodo kana pale godova avela e vrjama." 42 O Isus phendas lende: "Sigurno čitosardine ando Svetu lil: 'Bar saves e graditeljurja odbacisardine postanisardas glavno bar e temeljesko. Godova si e Gospodesko delo, čudesno ande amare jakha.' 43 Zato phenav tumende kaj lela pes tumendar e Devlesko carstvo, thaj dela pe okole themešće save dena lešće plodurja. 44 Thaj ko god perel pe godova bar phađelape, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel." 45 Kana e šorvale rašaja thaj e fariseja ašundine e paramiče thaj haćardine kaj mothol pale lende, 46 kamenas te astaren les, ali daranas katar o them savo paćalas kaj si o Isus proroko.

22 O Isus palem počnisarda te čerel lende svato ande paramiče. 2 "O Carstvo nebesko si sago kana varesavo caro čerel svaturja pire čhavešće. 3 Thaj bičhaldha pire slugonen te akharen okolen save sas akharde pe svaturja, ali von či kamline te aven. 4 Palem bičhaldas aver slugen thaj phendas: Phen e akhardende: 'Dik, pripremisardem tumende e gozba. Peklam o majlačho mas. Sa si spremno. Aven pe svaturjal!' 5 A von či marisardine thaj đeletar svako pire dromesa, jek ande pire njive, aver đele te trguin. 6 A okola save ačhiline astardine e carošće slugen, mardine len thaj

mudardine len. 7 Pe godova o caro holjajlo, thaj bičhaldas piri vojska te mudaren okolen save mudardine lešće slugen thaj te den jag lengo gav. 8 A e slugende phendas: 'Ake e svaturja si spremne, ali e akharde naj dostojne te aven. 9 Askal džan pe droma avri andar o gav thaj akharen pe svaturja kas god arachen.' 10 Gajda inklijistine godola sluge pe droma thaj čidine sa okolen saven arakhline, e bilačen thaj e lačhen. Thaj e sala pale svaturja pherdili. 11 Ali kana o caro dijas andre te dičhel okolen save sas akharde, dikhla okote ječe manušes savo nas lačhardo ande svečane svaturjače drze. 12 Thaj phendas lešće: 'Manuša, sar avilan akate bi e svaturjende drze?' A o manuš ačhilo bi alavesko. 13 Askal o caro phendas e slugende: 'Phanden lešće vas thaj lešće pungre, thaj čhuden les avri ando majhanduk tunjariko, okote avela o roipe thaj o škripipe e dandence katar e duk. 14 Kaj but si akharde, ali si cara odabrane.' 15 Askal e fariseja dele thaj dogovorisajle sar te astaren e Isuse ando svato. 16 Thaj odlučisardine te bičhalen leste pire učenikonen zajedno e Irodešće manušenca te phučen les: 'Učiteljina, džanas kaj phenes čaćipe thaj či inćares khonikašči rig, niti dičhes ko si ko, nego sićares palo čačo drom e Devlesko. 17 Akana phen amendē so gndis tu? Dali tromal te del pe o porez e rimske carošće ili te či del pe.' 18 A o Isus džanglas lende bilačhe gindurja thaj phendas: 'Sostar kamen te crden man ande tumari zamka, licemerja? 19 Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Thaj phenava tumende.' Andine lešće e kovanica. 20 A vo phučlas len: 'Kasko si akava liko thaj o alav pe kovanica?' 21 A von phendine lešće: 'E carosko.' Askal phendas lende: 'Den askal e carošće so si e carosko a e Devlešće trubun te den so si e Devlesko.' 22 Kana godova ašundine zadirvisajle, mukline les thaj deletar. 23 Godova des aviline leste e sadukeja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule, thaj phučline e Isuse: 24 'Učiteljina, o Mojsije phendas: 'Ako varesavo manuš savo sas oženime merel, a nas les čhavra, neka lesko phral oženil pe lešće udovicava sar voj bijandasas čhaves savo avela nasledniko e mulesko thaj vazdel lešće potomstvo.' 25 Amende sas efta phrala. Prvo oženisajlo thaj mulo, pa pošto nas les čhavra lesko phral oženisajlo lešće romnjava. 26 Isto gajda sas vi e dujto thaj e trito phralesa, pa sa gajda dži ke eftato phral. 27 A posle savorende muli vi e romnji. 28 Kašći askal voj avela romnji ande des kana avela o vaskrsenje kana sas udajime pale sa efta phral?' 29 A o Isus phendas lende: 'Hohaven tumen, kaj či pindžaren o Svetu lil niti e Devlešći sila! 30 Kaj kana avela o vaskrsenje e manuša či ženina pe niti udajina pe, nego avena sar e anđelurja e Devlešće po nebo. 31 Sigurno

čitosardine ando Svetu lil so o Del phendas tumende palo vaskrsenje andar e mule: 32 'Me sem o Del e Avraamesko, e Isakosko, thaj Jakovesko' save dumut muline. A o Del naj o Del e mulengo, nego e džudengo!' 33 Kana o but o them ašundas godova, čudinas pe lešće sikavipešće. 34 Kana e fariseja ašundine kaj o Isus pire alavenga phandasadas e sadukejengo muj, čidine pe vi von, 35 a jek lendar savo sas učitelj e zakonesko phučlas e Isuse te crdel les ande zamka: 36 'Učiteljina, savi si majvažno zapovest ande Mojsijesko zakono?' 37 A o Isus phendas lende: 'Volisar e Gospode cire Devle saste ileja, cire saste dušava, thaj cire saste godava!' 38 Godoja si prvo thaj majvažno zapovest. 39 A e dujto zapovest si isto gajda važno: 'Volisar cire pašutnes sago korkoro tut!' 40 Sa aver zapovesti ande Mojsijesko zakono thaj sa e spisurja e prorokonende ačhen pe akala duj zapovesti." 41 Dok e fariseja sas još zajedno, o Isus phučla len: 42 "So gndin palo Hristo, kasko si vo čhavo?" A von phendine: "E carosko Davidesko." 43 A vo askal phučla len: "Sostar askal o David nadahnime e Svetu Duhosa akharda e Hristo pire Gospodesa kana phenel: 44 'Phenel o Gospod mungre Gospodešće: Beš pe mungru počasno desno rig dok či čhav cire dušmajen tale cire pungre?' 45 Pa kana korkoro o David akhargas les pire Gospodeja, sar askal šaj avilosas lesko čhavo?" 46 Thaj khonik či džanglas te odgovoril lešće ni alav. Katar godova des khonik majbut khanči či usudisajlo te phučel les.

23 Askal o Isus phendas e but e themešće thaj pire učenikonende: 2 "E učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e fariseja sikaven e Mojsijesko zakon. 3 Zato ašunen thaj čeren sa so phenen tumende, ali na čeren okova so von čeren, kaj von korkoro či čeren okova so avren sikaven. 4 Von čhon pe manuša phare tereturja, save phare šaj iñdarenpe, a korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin te iñdaren godova pharipe. 5 Sa so čeren, čeren pale godova te e manuša dičhen len. Na primer buljaren pire kutijice e stihonanca andar o Svetu lil po čikat thaj lundžaren e rese pe piro ogrtaci. 6 Pe gozbe Volin te bešen pe počasne thana ande sinagoge thaj pe gozbe. 7 Lačhe si lende kana e manuša pozdravin len pe javne thana thaj kana akharen len 'učiteljina.' 8 A tumen na te akharen tumen učiteljenca, kaj si tumen samo jek Učitelj, a savora tumen sen phral thaj pheja. 9 Thaj khonikas pe phuv na akharen tumare dadesa, kaj si tumen samo jek Dad – okova po nebo. 10 Thaj na akharen tumen vođe kaj si tumen samo jek Vođa – o Hristo. 11 Savo si majbaro maškar tumende avela tumende sluga! 12 Ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil,

avela užvisime. 13 Teško tumende, učiteljurja e Mojsiješče zakonestar thaj farisejalen! Licemerja! Tumen phandaven o Carstvo nebesko angle manuša. Korkoro či den ande leste, a či mučen te den ande leste ni okola save godova kamen. 14 [Teško tumende, učiteljurja e Mojsiješče zakonestar thaj farisejalen! Licemerja! Kaj han e udovicende čhera, a čeren tumen kaj sen pobožne gajda kaj molin lundže molitve anglo them. Pale godova avena majstrože osudime.] 15 Teško tumende, učiteljurja e Mojsiješče zakonestar thaj farisejalen! Licemerja! Putujin e moreja thaj e phuvjava te pridobin ječe ande tumari vera, a kana postanil tumaro sledbeniko, čeren lestar te avel manuš savo zasluzil duvar majgore muke ando pakao nego so avela tumen! (Geenna g1067) 16 Teško tumende, kore vode! Tumen phenen: 'Te vareko hal solah e Hramosa, godova khanči či mol. Ali te vareko hal solah e Hramošče sunakajesa, askal si phanglo godole solahasa.' 17 Tumen sen dile thaj kore! Pa so si majbaro – o sunakaj ili o Hramo savo posvetil o sunakaj? 18 Thaj još phenen: 'Te vareko hal solah e žrtvenikosa, godova khanči či mol. Ali te vareko hal solah e darosa savo si po žrtveniku, askal si phanglo godole solahasa.' 19 Koralen! So si majbaro – o daro ili o žrtveniku savo posvetil o daro? 20 Ko dakle hal solah e žrtvenikosa, hal solah e žrtvenikosa thaj okolesa so si sa pe leste. 21 A ko hal solah e Hramosa, hal solah e Hramosa thaj e Devlesa savo si ande leste. 22 Ko hal solah e nebosa, hal solah e Devlešče troneja thaj e Devleja savo bešel pe leste. 23 Teško tumende, učiteljurja e Mojsiješče zakonestar thaj farisejalen! Licemerja! Kaj redovno den deš posto katar e nana, katar mirodija thaj katar o kimo, a mukline okova so si majvažno ando zakon: pravda, milosrđe thaj pačipe. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakon. 24 Kore vode! Cedin o paj te či pen e pajesa vi e cincares, a kadre sen, te nakhaven e saste kamila! 25 Teško tumende učiteljurja e Mojsiješče zakonestar thaj farisejalen! Licemerja! Thoven tumaro tahtaj thaj tumaro čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepa thaj želja te ugodin korkoro tumende. 26 Koro farisejina! Majsigo thov o tahtaj andral thaj avela čisto vi avrjal. 27 Teško tumende učiteljurja e Mojsiješče zakonestar thaj farisejalen! Licemerja! Tumen sen sago okrećime limorja. Avrjal izgledin šukar, a andral sen pherde mulikane kokala thaj svakojako melalipe! 28 Gajda vi tumen e manušende avrjal sikaven tumen pravedne, ali andral sen pherde licemerje thaj bezakonje. 29 Teško tumende učiteljurja e Mojsiješče zakonestar thaj farisejalen! Licemerja! Tumen e prorokonende vazden limorja thaj kitin e spomenikura e pravednikonende, 30 thaj tumen phenen: 'Te amen trajisardamas ande vrjama amare pradadendi, či

avilosas amen talo lenca ande godova te čhoras o rat e prorokonengo.' 31 Gajda korkoro protiv tumende svedočin kaj sen potomkurja okolende save mudardine e prorokon. 32 Tumen dovršin, dakle, godova so von započnisardine! 33 Tumen sapende čhavra! Otrvno leglona! Sar našena katar e paklošči bari jag? (Geenna g1067) 34 Pale godova, ake, bičhalav tumende e prorokon, e mudracen thaj e učiteljen e Mojsiješče zakonestar. Varesaven lendar mudarena thaj razapnina, a averen bičuina pe sinagoge thaj progonina len katar o gav dži ko gav 35 gajda perela pe tumende o rat sa e pravednikonengo savo si čhordo pe phuv, katar o rat e Aveljesko savo sas pravedno dži ko rat e Zaharijasko, e Varahijinesko čhavesko, saves tumen e Židovurja mudardine maškar e svetinja e hramošći thaj maškar o žrtveniku. 36 Čače phenav tumende, kaj sa godova rat perela pe akava naraštaj." 37 "Jerusalime, Jerusalime, savo mudares e prorokon thaj čhudes e bara dži ko smrto pe okola save si e Devlestar bičhalde tuće! Kozom drom lijem te čidav cire čhavren, sago e kvočka savi čidel pire pujen tale pešće phaka, ali tumen či kamline! 38 Ake, akana tumaro čher ačhela pusto. 39 Kaj phenav tumende, či dičhena man majbut dok či phenen: 'Blagoslovime si okova savo avel ando alav e Gospodesko!"

24 Kana o Isus inkljisto andar o Hramo thaj teljarda majdur, avile leste lešće učenikurja thaj sikadine lešće e hramošče zgrade. 2 A o Isus phendas lende: "Dičhen sa akava? Čače phenav tumende, či ačhela katar akava ni bar pe bareste. Svako avela harado." 3 Kana o Isus bešelas pe Maslinsko gora, lešće učenikurja avile leste pe rig thaj phendine lešće: "Phen amendē kana o hramo avela harado thaj savo avela o znako kana palem aveja thaj kana avela o kraju e themesko." (aīōn g165) 4 O Isus phendas lende: "Len sama te či vareko hohavel tumen, 5 kaj but avena ande mungro alav thaj phenena: 'Me sem o Hristo' thaj e buten hohavena. 6 Kana ašunena pale raturja thaj kaj čerel pe svato pale raturja, na te uznemirin tumen kaj godova moraš te dogodil pe, ali godova još naj o kraju. 7 Zaratiła o them protiv o them thaj o carstvo protiv o carstvo. Avela potresurja ande but e krajurja e themešće thaj zavladila e bari bok. 8 Sa godova si samo o početko e bare mukengo sago kaj si e manušnja kana trubul te bijanel. 9 Askal predaina tumen te aven mučime thaj mudarena tumen, a zbog mande sa o them mrzala tumen. 10 Thaj but o them askal hasarela o pačipe thaj jek avren izdaina thaj mrzana. 11 Avena e but hohamne prorokurja thaj hohavena e bute manušen. 12 Zbog o baro bezakonje e butendī ljubav šudrola. 13 Ali ko god ačhel verno dži ko krajo avela spasime. 14 E

bahtali nevimata palo Carstvo nebesko propovedila pes pe sasti phuv sago svedočanstvo sa e themende, a askal konačno avela o krajo. **15** A kana dičena 'e grozota savi anel uništenje' pale savo phendas o proroko Danilo, kaj ačhel po sveto than ando Hramo (ko akava čitol neka svatil) **16** askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore. **17** Thaj ko aračhel pe po čher, neka či fuljel tela ando čher te lel vareso! **18** A ko arachela pe ande njive, neka na boldel pe čhere te lel o ogračil! **19** Teško e khamne manušnjende thaj okolende save den čuči e čhavren ande godola đesa. **20** Molin tumen e Devlešče te tumaro našipe či avel ando ivend ili ando savato. **21** Kaj askal avena gajda strašne nevolje save nas katar o postanko e themesko, niti varekana avena. **22** Kana godola đesa či harnjardinesaspe khonik či ačilosas džudo. Ali zbog okola saven o Del izaberisardas, godola đesa avena harnjarde." **23** O Isus majdur phendas: "Ako vareko askal phenel tumende: 'Ake, o Hristo si akate!' ili: 'Eketalo, okote si!', na pačan. **24** Kaj avena e hohamne hristurja thaj e hohamne prorokurja save čerena čudesne znakurja thaj čudurja sar hohadinesas, ako si moguće, čak vi okolen saven o Del izaberisardas. **25** Ake, anglat upozorisardem tumen. **26** A, te phendine tumende: 'Ake, o Hristo si ande pustinja', na džan okote. Ili ako phenen: 'Aketalo ande tajne sobe', na pačan lende. **27** Kaj avela očito sago kana e munja sevnili katar o istoku thaj zasvetil sa dži ko zapado, gajda avela vi kana me, o Čhavo e Manušesko, avava. **28** Godova avela očito sago kaj čiden pe e lešinarja okote kaj si o mulo telo. **29** A odma pale nevolje godola des, 'o kham kaljola, thaj o čhonut majbut či sijola, e čereja perena katar o nebo, thaj e nebeske sile avena uzdrmome.' **30** Askal po nebo sikadola o znako e Manušešče Čhavesko. Thaj sa e plemenurja pe phuv marena pe ando kolin thaj rovena kana dičena man, e Čhaves e Manušešče, sar avav pe nebeske oblakurja, e silava thaj e bare slavava. **31** Thaj bičhalava mungre andelen e glasno trubasa thaj von čidena okolen saven me losardem katar sa e štar riga sa e themešće, katar jek krajo dži ke aver krajo nebesko. **32** Sićon katar e smokva. Kana laće krandže kovljon thaj mučen pešće patrja, džanen kaj paše si o milaj. **33** Gajda vi tumen kana dičen sa akala događaja, džanen kaj si vo paše anglo vudar. **34** Čače phenav tumende: Akava naraštaj či načhela dok sa akava či avel. **35** O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena. **36** A pale godova des thaj pale godova sato khonik khanči či džanel kana godova avela, ni e andelurja po nebo, ni o Čhavo, nego samo o Dad. **37** Sago kaj sas ande Nojašći vrjama, gajda avela kana avava me, o Čhavo e Manušesko. **38** Baš sago ande okoja vrjama,

majsigo nego so sas o potop, e manuša hanas, pijenas, ženinas pe thaj udajinas pe sa dži ke okova des kana o Noja dijas ando baro brodo, **39** thaj khanči či haćardine so avela dži kaj god či avilo o potop thaj sa iñdarda len, gajda avela vi kana avela o Čhavo e Manušesko. **40** Askal avena duj džene pe njive jek lela pes, a aver mućela pe. **41** Duj manušnja ando mlino meljina o điv, Jek lela pes, a aver mućela pe. **42** Zato aven džungade thaj len sama, kaj či džanen save des avela tumaro Gospod. **43** Ali akava džanen: te o domaćino džanglasas ande savi vrjama e račaci avela o čor, avilosas džungado thaj či muklasas te o čor provalil ande lesko čher. **44** Pale godova vi tumen aven spremne, kaj me, o Čhavo e Manušesko, avava ando časo kana či očekuin man." **45** "Paćivalo thaj mudro sluga si okova saves o gospodari čhuta pe sa aver sluge te del len habe ande pravo vrjama. **46** Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, arachel kaj čerel gajda. **47** Čače, phenav tumende, o gospodari čhola godole slugone te upravilj lešće saste barvalipeja. **48** Ali te o bilačo sluga phenel ande piro ilo: 'Mungro gospodari či avela gajda brzo', **49** thaj počnil te marel e aver slugen thaj hal thaj pijel e matarnenca, **50** avela lesko gospodari ande godova des kana vo či ni gindil thaj ando časo kana vo či ni džanel, **51** thaj strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar e licemerja, okote avela o roipe thaj o škripipe e dandenza."

25 O Isus askal phendas: "O Carstvo nebesko avela sago kana e deš čheja line pire stenkurja thaj inklijistne anglo mladoženja. **2** Pandž čheja sas dile a pandž mudre. **3** E dile čheja line pesa pire stenkurja, ali či line vi zetino kozom trubulas len. **4** A e mudre čheja line pire stenkurja thaj vi zetino ande pire posude. **5** Sar o mladoženja kashnilas, sa e čhejen lijas e lindri thaj o sovipe. **6** A ande opaš e rijat ašundili e vika: 'Ake, areslo o mladoženja! Inklijen angle leste!' **7** Askal sa e čheja uštile thaj pripremisardine pire stenkurja. **8** A e dile čheja askal phendine e mudre čhejendje: 'Den amen cara katar tumaro zetino, kaj amare stenkurja mudardona.' **9** Ali e mudre phendine lende: 'Nisar! Kaj sigurno či avela dosta vi pale tumende thaj vi pale amende. Džan majlačhe thaj činen tumende zetino.' **10** Ali, kana von deleter te čin zetino, avilo o mladoženja, thaj okola čheja save sas spremne dine lesa andre pe svaturja, a o vudar phandadijo pale lende. **11** Pale godova aviline vi okola aver čheja thaj ačhile te čhon muj: 'Gospode! Gospode, putar amende!' **12** Ali vo mothoda lende: 'Čače phenav tumende: Či pindžarav tumen.' **13** Zato aven džungade thaj len sama, kaj či džanen ni o des ni o sato ande save avava!" **14** O Isus majdur

motholas: "Askal o Carstvosa nebesko avela sago varesavo manušes kana teljarel po drom. Akhardas pire slugen thaj poverisardas lende piro barvalipe. 15 Ječheste dija pandž gone sunakaj, ko dujto dijas duj gone, a ko trito dijas jek gono sunakaj, gajda svakonešće dijas prema godova kozom ko sas sposobno, thaj askal delotar po drom. 16 O sluga savo dobisarda pandž gone sunakaj odma delo, uložisardas o sunakaj thaj zaradisarda još pandž gone. 17 Isto gajda, okova kaj dobisardas duje gone sunakaj zaradisarda još duj. 18 A o sluga savo dobisardas jek gono, hanadas hv ande phuv thaj ande late garadas e gospodarešće love. 19 Pale lungo vrjama bolda pe o gospodari thaj manglas katar e sluge te položin lešće o računo. 20 Kana avilo leste okova kaj dobisarda pandž gone sunakaj, andas još pandž thaj phendas: 'Gospodarina, dijan man pandž gone sunakaj. Ake, me zaradisarem lenca još pandž.' 21 A o gospodari phendas lešće: 'Lačhe, lačho thaj paćivalo slugona! Sanas paćivalo ande cikne stvarja, zato čhava tut te upravis pe majbare stvarja. Av thaj raduisar tut cire gospodaresa!' 22 Askal avilo leste o sluga savo dobisardas duj gone sunakaj thaj phendas: 'Gospodarina, mande poverisardan duj gone sunakaj. Ake, me zaradisardem još duj.' 23 A o gospodari phendas lešće: 'Lačhe, lačho thaj paćivalo slugona! Sanas paćivalo ande cikne stvarja zato čhava tut te upravis pe majbare stvarja. Av thaj raduisar tut cire gospodaresa!' 24 Askal avilo leste vi okova sluga savešće dijas jek gono thaj phendas: 'Gospodarina, Džanglem kaj san pharo manuš, žanjis okote kaj či sijosardan thaj cides okote kaj či posadisardan. 25 Zato darajlem thaj garadem ciro gono ande phuv. Ake, le ciro gono e sunakajes!' 26 Ali o gospodari phendas lešće: 'Bilačho thaj leno slugona! Džanglan kaj žanjiv okote kaj či sijosardem thaj kaj cídav kaj či posadisardem? 27 Trubujanas askal barem te uložis mungre love ande banka thaj kana me boldemas man lijemus mungre love e kamatenca. 28 Zato len lestar e love thaj den okolešće kas si deš gone sunakaj! 29 Kaj okoles kas si, dela pe lešće još, thaj avela les ando izobilje, a okoles kas naj, lela pe lestar vi okova so si les. 30 Zato akale beskorisno slugos čhuden avri ando majhanduk tunjariko. Okote avela roipe thaj škripipe e dandenza." 31 A o Isus phendas: "Kana avela o Čhavo e Manušesko ande piri slava thaj lesa sa lešće andelurja, bešela po prestolje pire slavako. 32 Askal sa o them cídelo pe angle leste, a vo sago kaj o pastiri odvoil e bakhren katar e buzinja. 33 Gajda odvoila e pravednikonen pe piri desno rig, a averen pe piri levo rig. 34 Askal o caro phenela okolende pe desno rig: 'Tumen, saven mungro Dad blagoslovisarda, aven thaj primin ando nasledstvo o

carstvo savo si pripremim pale tumende katar o postanko e themesko! 35 Kaj semas bokhalo, a tumen dine man te hav; semas trušalo, a tumen dine man te pijav; semas stranco, a tumen primisardine man; 36 nango semas, a tumen dine pe mande drze; semas nasvalo, a tumen vodinas e briga pale mande; semas ande tamnica, a tumen aviline mande.' 37 Askal e pravednikurja phenena lešće: 'Gospode! Kana dikhlam tut kaj sanas bokhalo, thaj dijam tut te has? Ili kana sanas trušalo, thaj dijam tut te pijes? 38 Kana dikhlam tut sago strancone, thaj primisardam tut? Ili bi drzengo thaj dijam pe tute? 39 Kana dikhlam tut kaj sanas nasvalo ili ande tamnica, thaj avilam tute?' 40 A o caro phenela lende: 'Čače phenav tumende: Sogod čerdine ječešće katar akala mungre majcikne phral, mande čerdine!' 41 Askal phenela vi okolende kaj si pe lešći levo rig: 'Džantar mandar proklete ando večno oganj savo si pripremim e bendešće thaj lešće andelende. (aiōnios g166) 42 Kaj semas bokhalo, a tumen či dine man te hav; trušalo semas, a tumen či dine man te pijav; 43 stranco semas, a tumen či primisardine man; nango semas, a tumen či dine pe mande drze; nasvalo semas thaj ando phanglipe, a tumen či vodinas briga pale mande.' 44 Askal vi von phenena lešće: 'Gospode! Kana dikhlam tut kaj sanas bokhalo ili trušalo, ili sago stranco, ili nango, ili nasvalo ili ande tamnica, thaj či pomognisardam tuće?' 45 A vo phenela lende: 'Čače phenav tumende: kana god či čerdine vareso pale akala majcikne, mande či čerdine.' 46 Gajda von džana ande večno kazna, a e pravednikurja ando večno trajo." (aiōnios g166)

26 Kana o Isus sas gata sa godole alavenga, phendas pire učenikonende: 2 "Džanen kaj si pale duj des o prazniko e bi kvascoše mangreng. Askal man, e Čhave e Manušešće, izdaina te čhon man po trušl." 3 Askal čidine pe e šorvale rašaja thaj e themešće starešine ando dvoro e bare rašajesko savo akhardolas Kajafa 4 thaj dogovorisajle te astaren e Isuse po hohaipe thaj te mudaren les. 5 Thaj phendine: "Ali či tromaš godova te čeras dok si o prazniko Pasha, te či pobunilpe o them." 6 A o Isus sas ande Vitanija ando čher e Simonesko e gubavcesko. 7 Dok sas pale sinija, avili dži leste varesavi manušni e vasurjava savi sas čerdi katar o kuč bar pherdi e kuč mirisosa savo čhordas pe Isusesko šoro. 8 Kana dikhline godova, e učenikurja holjaje thaj phendine: "Sostar kasavo rspipe! 9 Godova miris šaj kuč te bičindasas pe, a e love te den pe e čorenđe." 10 O Isus džanglas so čeren svato thaj phendas lende: "Sostar zamerin akale manušnjaće? Voj čerda mande lačho delo. 11 Kaj e čore manušen uvek avela tumen paše tumende, a man či avela tumenca. 12 Kana čhordas akava mirisno pomast

pe mande, ĉerda godova pale mungro prahope. **13** Čaĉe phenav tumende, kaj po sasto them propovedila pe akaja Bahtali nevimata, ĉerela pe svato vi pale akava so voj ĉerda, laĉe palo spomen." **14** Askal jek katar e dešudujo apostolurja, akhardo Juda andar o gav Iskariot, ĩelo ke ŝorvale rašaja, **15** thaj phendas: "Kozom počinena mande te izdajiv tumende e Isuse?" Von dinadine lešće trijanda rupune kovanice. **16** Katar askal o Juda počnisarda te rodel laĉhi vrjama te izdail les. **17** Prvo ĩes kana sas o prazniko bikvascoĉe mangrengō e učenikurja phuĉline e Isuse: "Kaj kames te ĉeras tuĉe e pashalno veĉera?" **18** A vo phendas lende: "Džan ando Jerusalim ke okova thaj okova manuš, thaj phenen lešće: 'O učitelj phenel: Mungri vrjama si paše. Tute slaviva e pasha mungre učenikonena.'" **19** E učenikurja ĉerdine sar phendas lende o Isus thaj pripremisardine e pashalno veĉera. **20** A kana peli e rjat, o Isus sas pale sinija e dešudujo učenikonena. **21** Dok hanas vo phendas lende: "Čaĉe phenav tumende, jek tumendar izdaila man." **22** Von zurale razlostisajle thaj jek pale avreste počnisardine te phuĉen les: "Te naj sem možda me Gospode?" **23** A vo phendas lende: "Okova savo bolel o mangro manca ando čaro, godova izdaila man. **24** Vi ĉaĉe me, o Ĉavo e Manušesko, moraš te merav sago kaj ramol ando Sveti lil. Ali teško okolešće savo izdail man, e Ĉaves e Manušešće! Majlaĉhe avilosas lešće te či ni bijandilosas!" **25** A lesko izdajniko o Juda phuĉla: "Te naj sem me godova, učiteljina?" A o Isus phendas lešće: "Korkoro phenes." **26** Dok hanas o Isus lija o mangro, zahvalisarda pale leste thaj phagla les, askal dijas pire učenikonende thaj phendas: "Len, thaj han akava si mungro telo." **27** Askal lijas o tahtaj mol, zahvalisarda e Devlešće pa dijas e učenikonende thaj phendas: "Pijen andar leste savora, **28** kaj akava si mungro rat, o rat savo utemeljil o savezo, thaj ĉhordol pe pale butende te jartonpe lende bezeha. **29** Thaj phenav tumende: či majbut pijava mol sa dži ke okova ĩes kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko." **30** Askal dilabadije e psalmurja thaj uputisajle ande Maslinsko gora. **31** Askal o Isus phendas lende: "Arjat savora tumen mućena man, kaj ando Sveti lil aĉhel ramome: 'Dava dab e pastire thaj e bakhre andar o stado našena.' **32** Ali kana uštava andar e mule, džava angle tumende ande Galileja." **33** A o Petar phendas lešće: "Te mukline tut savora, me nisar či mukava tut!" **34** A o Isus phendas lešće: "Čaĉe phenav tuĉe, još akaja rjat, majsigo nego so o bašno zakukuriĉil, trin drom hohaveja kaj či pindžares man." **35** O Petar phendas lešće: "Te trubul vi te merav tusa, me nisar či mukava tut." A gajda phendine vi e sa aver učenikurja. **36** Askal o Isus ĩelo

e učenikonena po than savo akhardolas Getsimanija, thaj phendas lende "Bešen akate dok me džav inča te molima." **37** Lijas pesa e Petre thaj e liduj Zevedejevešće ĉhaven, thaj astarda les e žalost thaj o pharie. **38** Askal phendas lende: "Mungri duša si žalosno dži ko smrto. Aĉhen akate thaj aven džungade manca." **39** Askal ĩelotar cara majdur lendar, thaj pelo e mujesa dži ke phuv thaj molisajlo e alavencia: "Dade mungreja, te šaj, te naĉhel man akava tahtaj patnje! Ali neka či avel mungri volja, nego ciri volja." **40** Askal bolda pe ke trin učenikurja thaj arakhla len sar soven, thaj phendas e Petrešće: "Gajda askal, našti aĉhilne džungade manca ni jek sato! **41** Aĉhen džungade thaj molin tumen te či peren ande kušnje! Kaj o duho kamel te ĉerel okova so si laĉhe ali o telo si slabu." **42** Askal po dujto drom palem ĩelotar lendar thaj molisajlo e alavencia: "Dade mungreja, ako naj moguće te naĉhel man akava tahtaj patnje, neka avel ciri volja." **43** A kana bolda pe palem arakhla len sar soven. Lende jakha korkoro phandadonas. **44** Palem mukla len thaj ĩelo po trito drom te molil pe iste alavencia. **45** Askal bolda pe ke učenikurja thaj phendas lende: "Još soven thaj odmorin tumen? Ake, avili e vrjama kana me, o Ĉavo e Manušesko, avava dino ande vas e bezehalenđe. **46** Ušten! Hajde te džastar! Kaj, ake akate si okova savo izdaila man!" **47** Dok o Isus još ĉerelas svato, areslo o Juda, jek katar e dešudujo učenikurja. A lesa avilo vi o but o them e maĉonena thaj e rovljenca, saven biĉhaldine e ŝorvale rašaja thaj e themešće starešine. **48** A e Isusesko izdajniko dogovorisajlo lenca kaj dela len znako. Phendas lende: "Saves čumidava, godova si. Les astaren." **49** Vo odma avilo dži ko Isus thaj phendas lešće: "Zdravo, učiteljina!" thaj čumida les. **50** A o Isus phendas lešće: "Drugarina, ĉer godova pale soste avilan!" Askal e manuša aviline dži ko Isus, čutine e vas pe leste thaj astardine les. **51** Thaj ande data jek katar okola save sas e Isuseja astarda pe palo maĉo, inkalda les thaj peklas lesa e bare rašaješće sluga thaj ĉhinda lesko kan. **52** Askal o Isus phendas lešće: "Bolde ĉiro maĉo pe lesko than, kaj svako ko astarel pe palo maĉo, katar o maĉo vi merela. **53** Zar či haćares kaj šaj te zamoliv mungre Dade thaj vo odma biĉhaldas mande majbut milje andelurja? **54** Ali te ĉerdem godova, sar askal pherdilesas e Svete lila, save phenen kaj gajda moraš te avel?" **55** Askal phendas e themešće: "Teljardine pe mande e maĉonena thaj e rovljenca sago po razbojniko! Svako ĩes bešavas ando Hramo thaj sikavavas, pa ipak či astardine man. **56** Ali, sa akava trubul te avel te pherdol okova so e prorokurja majsigo ramosardine pale mande." Askal godova sa e učenikurja mukline les thaj našline. **57** Okola save astardine e Isuse inđardine les ko

baro rašaj o Kajafa, ke savo čidine pe e učitelja e zakonestar thaj e starešine. 58 A o Petar dadural džalas pale leste dži ke avlja e bare rašaješći, pa dijas andre ande avlja thaj bešlo e slugenca te dičhel so avela. 59 E šorvale rašaja thaj sasto baro veće rodenas hohavne dokazurja protiv o Isus sar šaj te mudardinesas les. 60 Ali či arakhline len vi ako pojavisajle e but e hohavne svedokurja. Napokon aviline duj džene 61 thaj phendine: "Akava phendas: 'Me šaj haravav o Hramo e Devlesko thaj pale trin djes palem te vazdav les.'" 62 Askal uštivo o baro rašaj thaj phučla e Isuse: "Khanči či pheneja pe akava so phenen protiv tute?" 63 A o Isus samo ačelas. A o baro rašaj phendas lešće: "Dav tut solah e džude Devlesa te phenes amendē dali san tu o Hristo, e Devlesko Čavo?" 64 A o Isus phendas lešće: "Tu korkoro phenes. Thaj još phenav tumende kaj katar akana dičena man, e Čhave e Manušešće, sar bešav pe desno rig e Svemoćno Devlešće thaj avav pe nebeske oblakurja." 65 Pe godova o baro rašaj pharadas pe peste o ogrtači thaj phendas: "Hulil po Del! So trubul amen još svedokurja. Ake, akana ašundine lešći hula! 66 So gndin?" A von phendine: "Zaslužardas smrito!" 67 Askal čhungarenas e Isuse po muj thaj denas les dab e dumukhenca. A aver denas les dab e palmenca po muj 68 thaj phenenas: "Prorokuisar amendē, Hriste, ko dija tut dab!" 69 Dok o Petar bešelas avri ande avlja, avili dži leste varesavi sluškinja thaj phendas: "Vi tu sanas e Isuseja andar e Galileja!" 70 A o Petar angle savorende hohadas: "Či džanav so phenes!" 71 A kana đelo prema e kapija, dikhla les jek aver sluškinja, thaj phendas okolende save sas okote: "Vi akava sas e Isuseja andar o Nazaret!" 72 Vo palem hohadas thaj još hala solah: "Či pindžarav godole manušes!" 73 A cara pale godova aviline dži leste e manuša save sas okote thaj phendine: "Pa tu san čače jek lendar! Izdalit tut o galilejsko naglasko." 74 Askal o Petar počnisarda te hal solah e alavencu: "Hav solah kaj či pindžarav godole manušes!" Thaj odma zakukuričisarda o bašno. 75 Vo askal dija pe godi so phendas lešće o Isuse: "Majsigo nego so o bašno zakukuričil, trin drom hohaveja kaj či pindžares man." Inkljisto andar e avlja thaj zurale rujas.

27 Detharinako rano sa e šorvale rašaja thaj e themešće starešine dogovorsajle te mudaren e Isuse. 2 Phangline les, inđardine thaj predaisardine les ko Pilato savo sas rimske upravnike. 3 Kana o Juda, e Isusesko izdajniko, dikhla kaj e Isuse osudisardine po smrto, zažalisarda thaj inđardas e trijanda rupune kovanice palpale te boldel len e šorvale rašajende thaj e starešinende. 4 Askal phendas lende: "Ćerdem doš! Izdaisardem e manušes savo naj

došalo pale khančeste!" A von askal phendine lešće: "So amen hal briga pale godova? E doš perela pe tute!" 5 Pe godova o Juda čhuda e rupune kovanice ande svetinja e hrmošći, askal đelo thaj ungladilo. 6 E šorvale rašaja čidine e rupune kovanice thaj phendine: "O zakono či mučel amendē te čhas akala love ande hramsko blagajna, kaj si ratvale love." 7 Askal dogovorisajle thaj pale godola love čidine e Lončarešći njiva, te avel limorja pale strancurja. 8 Zato godaja njiva vi akana akhardol "Ratvali njiva." 9 Gajda pherdilo okova so sas phendo preko proroko Jeremija: "Line trijanda rupune kovanice pale leste kaj gadići varesave katar e Izraelcurja phendine kaj lesko trajo mol, 10 thaj godole lovenca čidine e Lončarešći njiva, sago kaj o Gospod zapovedisardas mande." 11 O Isus ačhilo anglo rimske upravnike savo bučolas Pilato. Vo phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?" A o Isus phendas lešće: "Tu korkoro phenes." 12 E šorvale rašaja prnas e Isuse vi palo but aver bilačipe, ali o Isus khanči či motholas. 13 Askal o Pilato phučla les: "Zar či ašunes so sa svedočin protiv tute?" 14 Ali o Isus či delas lešće odgovor niti ječe alaveja, zato o Pilato zurale začudisajlo. 15 A e upravniko sas običaj te po prazniko e Pasha mučel pe sloboda ječe phangle manuše saves o them manglas. 16 Baš ande godova vrjama ando phanglipe inčarenas ječe manuše savo sas pindžardo kriminalaco savo akhardolas Varava. 17 Kana o them cida pes, o Pilato phučla len: "Kas kamen te mukav tumende: e Varava ili e Isuse savo akhardol Mesija?" 18 O Pilato džanelas kaj e Isuse predaisardine zato kaj sas ljubomorne pe leste. 19 Dok o Pilato bešelas pe sudačko stolica, avili lešće e poruka katar lešći romnji: "Inčar tut majdur katar godova pravedno manuš kaj arjat but namučisajlem ando suno zbog leste!" 20 A e šorvale rašaja thaj e starešine pherenas o šoro e themešće te roden te mučel lende e Varava, a Isuse te mudaren. 21 A o upravniko phučla e themes: "Kas katar akala duj džene kamen te mukav tumende?" Von phendine: "E Varava!" 22 A o Pilato phučla len: "A so te čerav e Isuseja savo akhardol Hrist?" A von čhonas muj "Razapnisar les!" 23 A o Pilato phučlas: "Sostar? Savo bilačipe čerda?" Ali o them još majzurale čholas muj: "Razapnisar les!" 24 Kana o Pilato dikhla kaj godova rasprava či džal nikaj, nego još majbari buna vazdel pe, lijas paj thaj anglo them thoda pire vas thaj phendas: "Me naj sem došalo palo rat akale manušesko – e doš perela pe tumende!" 25 Pe godova sa o them phendas: "Neka lesko rat perel pe amende thaj pe amare čhavra!" 26 O Pilato askal mukla lende e Varava, a e Isuse dijas te maren e bičosa thaj te razapnin les. 27 E Pilatošće vojnikurja inđardine e Isuse ande bari palata thaj čidine pes pe leste

sasti četa vojnikurja. 28 Askal čhudine lestar e drze thaj dine pe leste lolo ogptači sago kaj inđaren e carura. 29 Khudine kruna katar e kangre thaj čhutine pe lesko šoro, a ande lesko desno vas čhutine trska sago caresko žezlo. Dine koča angle leste, marenas muj lestar thaj mothonas: "Nek trajil o caro e Židovengo!" 30 Askal čhungarenas pe leste thaj marenas les e trskava po šoro. 31 Kana ačhile te maren muj lestar, čhudine lestar o ogptači thaj dine pe leste lešće drze. Askal inđardine les te razapni les. 32 Dok inđarenas les te razapni les, dromesa maladine varesošće manuše andar e Kirina savo akhardolas Simon, thaj les tradine te inđarel e Isusesko trušul. 33 Kana aviline dži ko than savo akhardolas Golgota (so značil "o than lobanja"), 34 dine e Isuse te pijel mol hamime e fajrasa, ali kana lija ando muj či kamlas te pijel. 35 Kana razapnisardine les, podelisardine lešće drze maškar pende gajda kaj čhudenas kocka pale lende. 36 Askal bešline okote thaj lenas sama pe leste. 37 Opre angle lesko šoro čhutine lešće tabla pe savi sas ramome lešći doš: "Akava si o Isus, caro e Židovengo." 38 Askal zajedno lesa razapnisardine vi duje razbojnikonen, ječe pe lešći desno rig, a avres pe lešći levo rig. 39 A okola save načhenas okotar vređonas les thaj čerenas e šoresa 40 thaj mothonas: "Tu savo haraves e svetinja e hramošći thaj vazdes lat ande trin đesa, spasisar korkoro tut! Fulji katar o trušul, ako san Čhavo e Devlesko!" 41 Isto gajda vi e šorvale rašaja, e učitelja e Mojsiješće zakonestar, thaj e starešine, marenas muj lestar thaj phenenas: 42 "Spasisardas avren, a korkoro pes našti te spasil! Vo si caro e Izraelosko! Pa neka akana fuljel katar o trušul, askal amen paćasa ande leste! 43 Paćalas ando Del, pa neka akana o Del spasil les ako kamell! Kaj phenelas: "Me sem o Čhavo e Devlesko." 44 Isto gajda vređonas les vi e razbojnikurja save sas lesa razapnime. 45 A katar o mismeri dži ko trito sato palo mismeri o tunjariko učharda e sasti phuv. 46 A katar o trito sato o Isus čhuta muj andar sasto glaso: "Eli, Eli, lama sabahani?" (so značil "Devla mungreja, Devla mungreja, sostar muklan man?"). 47 A kana varesave manuša save ačhenas okote ašundine godova, phendine: "Akava akharel e prorokos Ilijia!" 48 Jek lendar odma prastaja, lijas o sunđer, bolas les ando šut, čhuta pe trska, thaj ponudisardas e Isuse te pijel. 49 A aver phenenas: "Ačh, te dikhas dali avela o Ilijia te spasil les." 50 A o Isus palem čhuta muj andar sasto glaso, thaj mukla pesko đi. 51 Pe godova e firanglje ande svetinja e hramošći pharadile pe opaš, katar opral dži tele. E phuv činosajli, a e bare bara pharle. 52 E limorja putajle, thaj e telurja e bute svete manušendar uštile andar e mule. 53 Pale godova kana o Isus uštilo andar e mule von inkljistine andar pire

limorja thaj đele ando sveto gav Jerusalim thaj sikadine pes e bute manušende. 54 Kana dikhla o rimsko kapetano thaj okola save lenas sama po Isus kaj e phuv činosajli thaj sa so dogodisajlo, astarda len e bari dar thaj phendine: "Akava manuš sas čače Čhavo e Devlesko!" 55 A sas okote vi e but manušnja save sa godova dičhenas dadural. Von pratinas e Isuse andar e Galileja thaj služinas lešće. 56 Maškar lende sas e Marija andar e Magdala, e Marija e dej e Jakovešći thaj e Josifešći thaj e dej e Zevedejevešće čhavendi. 57 A kana peli e rjat, avilo varesavo barvalo manuš andar o gav e Arimateja, savo akhardolas Josif. Vo vi korkoro sas e Isusesko učeniku. 58 Vo đelo ko Pilato thaj manglas e Isusesko telo, a o Pilato zapovedisarda te den les. 59 O Josif lijas o telo e Isusesko thaj paćarda les ande nevo fino pohtan, 60 askal čhuta o telo ando piro nevo limori save sas črdo ande stena. Thaj spidas o baro bar po vudar e limoresko thaj đelotar. 61 A e Marija andar e Magdala thaj e aver Marija bešenjas okote thaj dičhenas karingal o limori. 62 Thejara o đes, ando savato, čidne pe e šorvale rašaja thaj e fariseja ko Pilato, 63 thaj phendine lešće: "Gospodarina, dijam men godi kaj okova hohamno, dok sas još džudo phendas. 'Pale trin đesa uštava andar e mule.' 64 Zato naredisar te lel pe sama po limori, dži ko o trito đes, te na aven lešće učenikurja thaj čoren lesko telo, a askal phenen e themešće: 'Uštilo andar e mule!' Te avilo gajda godova poslednjo hohaipe avela majbaro nego okova prvo!" 65 A o Pilato phendas lende: "Si tumen stražarja. Džan thaj len sas po limori majlačhe sar džanen." 66 Askal đele, čhutine pečato po bar thaj čhutine straža.

28 Posle o savato, ande zora savo sas prvo đes ando kurko, avili e Marija andar e Magdala thaj e aver Marija te dičhen o limori. 2 Thaj katar jekhvar sas o baro potres, kaj e Gospodesko anđelo fuljisto andar o nebo, avilo dži ko limori, spidas o bar katar o vudar e limoresko thaj bešlo pe leste. 3 A vo sijalas sago munja, thaj e drze pe leste sas parne sago o iv. 4 E stražarja izdranas e daratar thaj peline ando nesvest kana dikhline les. 5 Askal o anđelo phendas e manušnjene: "Tumen na daran! Kaj džanav kaj roden e Isuse savo sas razapnime. 6 Ali vo naj akate! Uštilo andar e mule sago kaj vi phendas tumende! Aven te dičhen o than kaj pašljolas, 7 pa sigo džan thaj phenen lešće učenikonenđe: 'Uštilo andar e mule thaj akana džal angle tumende ande Galileja. Okote dičhena les.' Ake so sas man phendem tumende." 8 Pherde dar ali vi bahtale, e manušnja sigo teljardine katar o limori thaj prastajine te javin godova lešće učenikonenđe. 9 Katar jekhvar angle lende

avilo o Isus thaj phendas lende: "Zdravo!" Von avile majpaše leste, astardine lešće pungre thaj poklonisajle lešće. **10** Askal o Isus phendas lende: "Na daran! Džan thaj javin mungre phralendje te džan ande Galileja. Okote dičena man." **11** Dok e manušnja sas po drom karingal e učenikurja, varesave katar e stražarja đele ando gav thaj phendine e šorvale rašajendje sa so dogodisajlo. **12** Askal e šorvale rašaja sastaisajle e starešinena thaj dogovorisajle te den e vojnikonende but love. **13** Thaj phendine lende: "Phenen, 'Arjat dok amen sovasas aviline e Isusešće učenikurja thaj čordine les.' **14** A te pale akava ašunel o upravniko, amen čerasa lesa svato te tumen či avel problemurja." **15** E vojnikurja line e love thaj čerdine sago kaj sas lende phendo. Gajda akava svato buljilo maškar e Židovurja thaj zadržisajlo sa dži ades. **16** E dešujej učenikurja đeletar ande Galileja, pe gora, pe savi naredisarda lende o Isus te džan. **17** Kana dikhline e Isuse, poklonisajle lešće. Ali varesave lendar palem posumnjisardine. **18** Askal o Isus avilo dži lende thaj phendas: "Dini si mande sa e vlast po nebo thaj pe phuv. **19** Zato džan thaj čeren sa e themen te aven mungre učenikurja! Bolen len ando alav e Dadesko thaj e Čavesko thaj e Sveti Duhosko, **20** thaj sikaven len te inćaren sa so zapovedisardem tumendje. Ake me sem tumenca ande sa e desa, sa dži ko krajo e themesko." (aiōn g165)

Marko

1

Akava si početko e Bahtale nevimatako katar o Isuso Hristo, Čhavo e Devlesko. 2 Sago kaj ramol ando Sveto lil e prorokosko Isaijasko: "Ake, me bičhalav angle tute mungre glasnikones thaj vo lačharel a drom angle tute. 3 Vo si o glaso savo čhol muj ande pustinja: 'Priprenim o drom palo Gospod, vorton e staze pale leste!'" 4 Gajda avilo o Jovano savo bolelas ande pustinja thaj propovedilas kaj e manuša trubun te obratin pe e Devlešće te jartol lende e bezeha thaj te bolen pe. 5 Avenas leste e but manuša andar e sasti Judeja thaj savora andar o Jerusalim, priznainas pire bezeha, a vo bolelas len ande reka jordanoski. 6 Po Jovano sas drze katar e kamilače bal, a sas les oko maškar morčači haravlji. Halas skakavurja thaj o divljo medo. 7 Vo propovedilas: "Pale mande avel jek majmočno mandar. Me naj sem dostojo ni te bandijav te putarav e haravlje pe lešće sandale. 8 Me bolav tumen e pajesa, a vo bolela tumen e Sveto Duhosa." 9 Ande godoja vrijama avilo o Isus andar o Nazaret ande Galileja thaj o Jovano bola les ande reka e Jordanošći. 10 Čim o Isus inklijisto andar o paj, dikhla o putardo nebo thaj e Sveto Duh sar sago golubo fuljel pe leste. 11 A katar o nebo ašundilo o glaso: "Tu san mungro volime Čhavo! Tu san mungrí bah." 12 Thaj odma o Duh bičhaldas e Isuse ande pustinja. 13 Okote o Isus ačhilo štarvardeš đesa, a o Sotona probilas les po bezeh. Sas maškar e divlje životinje, a e anđelurja služinas lešće. 14 Nakon so o Jovano sas čhudino ande tamnica, o Isus delo ande Galileja thaj propovedilas e Devlešći Bahitali nevimat. 15 Motholas: "Avilo o časo! Paše si e Devlesko carstvo! Pokajin tumen thaj paćan ande Bahatali nevimat!" 16 Dok o Isus načhelas pašo Galilejsko more, dikhla e Simone thaj lešće phrale e Andrija, sar čhuden e mreže ando more, kaj von sas ribarja. 17 O Isus phendas lende: "Aven pala mande thaj me čerava tumendar ribarja save astarena manušen sago e mačheni!" 18 Thaj von odma mukline pire mreže thaj teljardine pale leste. 19 Kana delo cara majdur, dikhla e Jakove e Zevedejevešće čhaves thaj lešće phrals e Jovano sar ande lađica lačharen pire mreže. 20 O Isus odma akharda len, thaj von mukline ando čamco pešće dades e Zevedejes e manušenca save čerenas bući lende, thaj đele pale leste. 21 Thaj avile ando Kafarnaum, o Isus ando savato dija ande sinagoga thaj teljarda te sikavel e theme. 22 O them čudilas pe lešće sikavipešće, kaj sikavelas sago okova saves si autoriteto, a na sago e učitelja e Mojsiješće zakonestar. 23 Askal okote ande lendi sinagoga sas jek manuš ande savo sas o bilačo duho thaj katar jekhvar ačhilo te čhol muj thaj

te mothol: 24 "So kames amendar, Isuse andar o Nazaret? Avilan te uništis amen? Džanav ko san: Sveco e Devlesko!" 25 A o Isus oštro phendas lešće: "Phandav čiro muj thaj inklij andar leste!" 26 Askal o bilačo duho zurale čhinosarda e manušes thaj e riknjimava andar o sasto glaso inklijisto andar leste. 27 Savora sas but začudime, thaj phučenjas jek avres: "So si akava? Sosko si akava nevo thaj silno sikavipe. Vo čak vi e bilačhe duhonendje zapovedil thaj von pokorin pe lešće!" 28 Thaj o glaso pale leste odma ašundilo pe sasti okolina e Galilejači. 29 Čim inklijistine andar e sinagoga, đele e Jakoveja thaj e Jovanova ando čher e Simunesko thaj e Andrijasko. 30 A e Simunošći sokra pašljolas nasvali ande grozniča, pa čim aresline odma mothodine Isusešće pale late. 31 O Isus avilo dži late, lija lat palo vas thaj vazda lat. A e grozniča nakhli latar thaj voj poslužilas len. 32 Tale rjat, kana mukla pe o kham, anenjas leste sa e nasvalen thaj okolen ande save sas e bilačhe duhurja. 33 O sasto gav čida pe anglo vudar. 34 Thaj o Isus sastardas e bute nasvalen katar o razno nasvalipe. Trada e bute bilačhe duhonen andar e manuša, ali či mućelas e bilačhe duhonenendje te čeren svato kaj džanenas ko si vo. 35 Rano detharinako, dok sas još o tunjariko, o Isus uštilo, inklijisto thaj đelo pe jek pusto than thaj okote molilas pe. 36 A o Simon thaj okola aver kaj sas lesa svugde rodenas les. 37 Thaj kana arakhline les, phendine lešće: "Savora roden tut!" 38 A o Isus phendas lende: "Hajde džastar varekaj pe aver pašutne gava te vi okote propovediv, kaj me zbog godova avilem." 39 Gajda džalas pe sasti Galileja, propovedilas ande lende sinagoge thaj tradelas andar e manuša e benden. 40 Jek gubavco avilo ko Isus thaj počnisarda pe koča te molil les: "Te kames šaj te sastares man katar e guba!" 41 O Isus sažalisađo, inzarda pesko vas pe leste thaj phendas: "Kamav, av sasto!" 42 Thaj e guba odma peli lestar thaj vo sastilo. 43 O Isus askal odma naredisarda lešće te džaltar thaj strogo phendas lešće: 44 "Le sama te na čeres svato khonikašće pale akava, nego dža thaj sikav tut e rašaješće thaj prinesesar pale čiro šilaipe okova so Mojsije odredisardas palo svedočanstvo lende." 45 Ali o manuš, samo so đelotar lestar, ačhilo savorenje te mothol so dogodisajlo lešće, zbog godova o Isus našti majbut delas javno ando gav, nego moraš te ačhelas pe puste thana. A e manuša avenas leste katar sa e riga.

2

Varekozom desa majposle, kana o Isus palem dijas ando Kafarnaum, ašundilo kaj si o Isus čhere, 2 pa čida pe gadići them kaj nas than čak ni anglo vudar. A o Isus propovedilas lende o Alav e Devlesko. 3 Askal avile dži ko Isus varesave štar džene, save anenjas leste e nepokretne

manušes. 4 Ali, sar katar o but o them našti inđardine les andre ando čher dži ko Isus, čerdine hv po krovo opral po than kaj ačhelas o Isus pa mukline e nasvale kroz e hv pe nosilje maškare anglo Isus. 5 Kana o Isus dikhla lengo pačipe, phendas e line manušešće: "Čhaveja, jartonpe tuće čire bezeħa!" 6 A okote bešenās varesave učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj ande peste gndinas: 7 "Sostar akava gajda čerel svato? Vo vređol e Devle! Ko šaj te jartol e bezeħa osim o jedino Del?" 8 A o Isus odma džanglas ande pesko duho kaj von gajda gndin thaj phučla len: "Sostar gajda gndin? 9 So si majloče te phenel pe akale nepokretne manušešće: 'Jartome si tuće e bezeħa' ili 'Ušti! Le čiri nosila thaj dža?' 10 Ali dokaživa tumenđe kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartov e bezeħa." Askal bolda pe ko manuš thaj phendas: 11 "Tuće phenav: Ušti, le čiri nosila thaj dža čhere." 12 Thaj o manuš uštilo, odma lijas e nosilja thaj angle savorende inkljisto avri. A savora sas zadivime thaj počnisdarine te slavin e Devle, e alavencu: "Gajda vareso još či dikhlam!" 13 O Isus palem đelo pe obala e jezerošći. A but o them avilo dži leste thaj vo sikavelas len. 14 Sar načhelas oktar, dikhla e Levije, e Alfejevešće čhave, sar bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: "Av pala mande." Vo uštilo thaj teljardas pala leste. 15 Dok o Isus halas ande Levijesko čher, lesa thaj lešće učenikonca hanas vi e but carinikurja thaj e bezeħale, kaj sas but okola save džanas pale leste. 16 A kana varesave učitelja e Mojsiješće zakonestar, save sas fariseja dikhline kaj o Isus hal e bezeħalenca thaj e carinikonca, phučline lešće učenikon: "Sostar tumaro učitelj hal e carinikonca thaj e bezeħalenca?" 17 O Isus godova ašundas, thaj phendas lende: "Naj e sastende potrebno o doktori, nego e nasvalende. Me či avilem te akharav te pokajin pe e pravednikurja, nego e bezeħale." 18 E učenikurja e Jovanošće savo bolelas thaj e fariseja postinas. Varesave manuša aviline ko Isus, thaj phučline les: "Sostar e Jovanošće thaj e farisejendje učenikurja postin, a čire učenikurja či postin?" 19 O Isus phendas lende: "Šaj li e svaturja te postin dok si o mladoženja lenca? Sa dok si o mladoženja lenca von našti te postin. 20 Ali, avela e vrijama kana otmina lendar e mladoženja. Askal von postina. 21 Khonik či suvel nevo kotor katar o platno pe purani haljina. Kaj te čerda godova, kana thovela e haljina o nevo kotor čidela pe thaj pharavela e haljina thaj avela još majbari hv. 22 Khonik či čhol e nevi mol ande purane morčače trjaste kaj kana e mol počnila te del vras e purane morčače trjaste pharona, a e mol čhordola pe thaj gajda avena uništīme vi e morčače trjaste vi e mol. Zato e nevi mol čhol pe

ande neve morčače trjaste." 23 Kana o Isus jek savato načelas kroz e njive e divesa, lešće učenikurja počnisdarine e dromesa te trgon o điv. 24 Kana e fariseja dikhline godova phendine e Isusešće: "Dik! Čire učenikurja čeren savatone, okova so po zakono naj muklo te čerel pe savatone." 25 Ali o Isus phendas lende: "Sigurno čitosardine ando Sveto lili so o David čerda, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle, a nas len so te han. 26 Sas godova ande vrijama e Avijatarešći e šorvale rašaješći. O David dijas ande Devlesko čher thaj halas e posvetime mangre save sas prinesime e Devlešće. A khonik osim e rašaja, či tromanis te han godola mangre, a o David još podelisarda okolena save sas lesa." 27 Askal phendas lende: "O savato si stvorime te služil e manušešće, a na o manuš e savatošće. 28 Dakle me, o Čhavo e Manušesko, sem Gospodari vi e savatosko."

3 Kana o Isus palem dija ande sinagoga, okote sas jek manuš e šuće vastesa. 2 Varesave andar e sinagoga inčarenas e jakha pe leste te dičhen dali sastarel lat ando savato te došaren les. 3 O Isus askal phendas e manušešće e šuće vastesa: "Ušti thaj av akate maškare!" 4 Askal phučla e aver manušen: "Dali tromal pe savatone te čerel pe lačhipe ili bilačhipe, o trajo te spasili pe ili te mudarepe?" Ali von khanči či mothonas. 5 O Isus ande holji dikhla pe lende thaj sas zurale žalosno zbog lende barune ile, askal phendas e manušešće: "Inzar čo vas." Vo inzarda pesko vas thaj lesko vas sas palem sasto. 6 Askal e fariseja inkljistine thaj odma e Irodešće manušenca dogovorinas pe sar te mudaren e Isuse. 7 O Isus pire učenikonca crda pe po Galilejsko jezero, a pala leste teljardas o but o them andar Galileja thaj andar e Judeja, 8 andar o Jerusalim, thaj andar e Idumeja, katar okoja rig e reka Jordanošći, thaj vi andar e okolne thana pašo Tiro thaj pašo Sidon. Sa godova but them avelas leste, zato kaj ašundine sa so vo čerelas. 9 A kana o Isus dikhla e silno themes kaj avel leste, phendas pire učenikonende, te avel o čamco spremno sar či avilosas zgnjećime maškar o them, 10 kaj već e bute manušen sastardas, thaj e nasvale manuša ispidenas pe te dotaknin les thaj te saston. 11 Kana e manuša ande save sas e bilačhe duhurja dičenias e Isuse, perenias pe koča angle leste thaj čhonas muj: "Tu san o Čhavo e Devlesko!" 12 A o Isus strogo phenelas lende te na mothon ko si vo. 13 Askal o Isus đelo pe gora thaj akhardas o kolen saven vo kamlas, thaj von aviline leste. 14 Lendar losarda dešudujen – save još akhardas apostolurja – te aven lesa thaj te bičhalel len te propovedin 15 thaj te avel len vlast te traden e benden. 16 Akala si e alava e dešudujengo saven o Isus losarda: o Simon, saves

akhardas Petar, 17 o Jakov e Zevedejevesko čhavo thaj o Jovan o phral e Jakovesko saven akharda Voanirges, so značil "čhave e gromošće" 18 o Andrija, o Filip, o Vartolomej, o Matej, o Toma, o Jakov čhavo e Alfejevesko, o Tadej, o Simun pobunjeno, 19 thaj o Juda Iskariot savo izdaisarda e Isuse. 20 Askal o Isus dijas ando čher kaj bešelas, a okote palem čida pes gaći but them kaj našti ni mangro hanas. 21 Kana pale godova ašunda lešći dej thaj lešće phral avile pale leste te inđaren les, kaj gndinas kaj vo naj dži peste. 22 A e učitelja e Mojsiješće zakonestar save avile andar o Jerusalim phenenas: "O Veelzevul, o vladari e bđedeno si ande leste, thaj lešće silava izgonil e bđeden." 23 Pe godova o Isus akharda len peste thaj motholas lende ande prispodoba: "Sostar o Satana izgonisardasas e Satanes? 24 Ako si varesavo carstvo ande peste podelime, našti te održila pes. 25 Thaj te ande varesavo čher e familija ačhel jek protiv avreste, godoja familija našti održila pes. 26 Thaj te o Satana uštivo korkoro protiv peste thaj razdelil pes, askal našti ačhel, nego avilo lesko krajo. 27 Ali khonik našti del ando čher e zurale manušesko te otmil lešće stvarja, a te majsigo či phandel les. Tek askal šaj otmil e stvarja andar lesko čher. 28 Čače phenav tumende: E manušendje šaj avena jartome sa e bezeha thaj e bilačhe alava save mothon. 29 Ali ko god mothol bilačhe alava po Svetu Duho, godova bezeħ či avel lešće jartome nikad, nego avela došalo pale sa e vrjama." (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Akava phendas kaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar mothonas: "O bilačho duho si ande leste." 31 Ande godova aresline e Isusešći dej thaj lešće e phral. Dok ačhenas avri, bičhaldine leste ječhe manušes te akharel les. 32 A oko leste bešelas o but o them, thaj phendine lešće: "Ake avri roden tut čiri dej thaj će phral." 33 Askal o Isus phučla len: "Ko si mungrí dej thaj mungré phral?" 34 Askal dikhla pe okola kaj bešenás oko leste ando krugo thaj phendas: "Ake akala si mungrí dej thaj mungré phral! 35 Kaj ko god čerel e Devlešći volja, godova si mungró phral, mungrí phen thaj mungrí dej."

4 O Isus palem počnisarda te sikavel e themes pašo jezero. A o silno them čida pe oko leste gajda kaj vo dija ande lađica po jezero thaj bešlo, a sa o them ačhelas pe obala. 2 Thaj but godova sikavelas len kroz e paramiče. A dok sikavelas len, phendas: 3 "Ašunen! Jek đes inkljisto o sejači te sejol. 4 Dok sejolas, varesavo seme pelo po drom thaj avile e čiriklja thaj sa haline les. 5 Aver seme pelo pe barutni phuv kaj nas but phuv thaj odma inkljisto kaj e phuv nas handuk. 6 A kana inkljisto o baro kham, phabilo thaj šučilo, kaj nas les handuk koreno. 7 A varesavo

seme pelo ande kangre, a e kangre barile thaj tasadine les, pa o seme či bijanda plodo. 8 A varesavo seme pelo pe lačhi phuv, niknosardas, barilo thaj dija plodo savo sas trijanda, šovardeš, thaj čak vi šel drom majbut nego so sas posadime." 9 Askal phendas: "Ašunen kana već si tumen kan." 10 A kana o Isus ačhilo korkoro, okola save sas oko leste thaj e dešduj učenikurja phučline les so značin godola paramiče. 11 A o Isus phendas lende: "Tumende si dino te džanen e tajna pale Devlesko carstvo. A okolende save si avrjal e Devlešće carstvostar, sa phenav ande paramiče, 12 gajda kaj: 'E jakhenga lačhe dičhen, ali či dičhena e dela mungre, e kanenca lačhe ašunen, ali či haćarena so phenav, te či obratin pe thaj te o Del či jartol lende.'" 13 Askal o Isus phučla len: "Zar či haćaren akaja paramiči? Sar askal haćarena aver paramiče? 14 O sejači si okova manuš savo sejol e Devlešći poruka. 15 Varesave manuša si sago o seme savo si posadime po drom, von si okola manuša save ašunen o alav e Devlesko, ali odma avel o Sotona thaj inđarel o alav e Devlesko savo sas posadime ande lende. 16 A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatin les e bahtasa, 17 ali pošto o alav e Devlesko či astarda koreno ande lengo trajo, inčarenpe varesavi vrjama, pa kana aven e nevolje thaj o progon zbog e Devlesko alav, von odma peren katar o paćipe. 18 A varesave si sago o seme savo si posadime ande kangre. Godova si okola save ašunen e Devlesko alav, 19 ali e brige akale themešće, o barvalipe savo si primamljivo thaj e aver požude tasaven o alav thaj o alav e Devlesko ačhel bi plodosko. (aiōn g165) 20 A varesave si posadime pe lačhi phuv. Godova si okola save ašunen o alav e Devlesko, primin o alav thaj anen plodo – varesave trijanda drom majbut, varesave šovardeš drom majbut a varesave šel drom majbut katar okova so sas posadime." 21 Askal o Isus phučla len: "Dali o stenko anen andre te čhon les talo čaro ili talo kreveto te garaven lesko svetlo? Nipošto! O stenko del pe jag te čhol pe po čirako. 22 Kaj, sogod si tajno, avela javno, thaj so god si garado, inkljela po videlo. 23 Ako varekas si kan, nek ašunel!" 24 Thaj još phendas lende: "Len sama so ašunen. Save merasa merin, kasave merasa merila pe tumende thaj još dodaila pe tumende. 25 Okoles kas si džanglipe, dela pe lešće još majbut, a okoles kas naj, lela pe lestar vi okova so sile." 26 O Isus isto phendas lende: "E Devlesko carstvo si sago o manuš savo posadisardas o seme ande phuv. 27 Račava thaj e desesa, dali sovel ili uštel, o seme niknil thaj barjol, a o manuš či džanel sar. 28 E phuv korkoro pestar anel pesko plodo: majsigo inkljel e stabiljka, o klaso, a askal o

klašo pherdo ďiv. 29 A kana o ďiv pačol, o manuš odma lel o srpo, kaj avili e vŕjama pale žetva." 30 Askal o Isus phendas lende: "Sova uporedisaras e Devlesko carstvo? Save paramičasa te objasnisas les? 31 Vo si sago o seme e gorušicako, majcikno katar sa o seme savo sejol pes pe phuv. 32 Ali kana sejol pe, barjol thaj avel majbaro katar sa e biljke ande bar, thaj mučel gajda bare ranja kaj e čiriklja šaj čeren gnezdurja ande lesko hlado." 33 O Isus phenelas kasave paramiče te sikavel e theme e Devlesko alav gaći kozom šaj ašunenas, 34 thaj bi e paramičengo khanči či phenelas lende. Ali kana sas korkoro pire učenikonena, askal sa objasnitas lende. 35 Isto godova des kana peli e rjat, o Isus phendas pire učenikonende: "Džas pe okoja rig e jezerošči." 36 Mukline e theme thaj dine ande ladica ande savi več bešelas o Isus. A pale lende teljardine vi varesave aver manuša e lađicenca. 37 Thaj vazda pe gajda bari oluja kaj e talasurja pherenas e lađica e pajesa. 38 A o Isus sas po paluno krajo e lađicako thaj sovelas po šerand. E učenikurja džungadine les thaj phendine: "Učiteljina, zar či hal tut e briga kaj tasadivas?" 39 O Isus uštijo thaj oštro phendas e bavljače thaj e jezerošči: "Ačh! Smiri tut!" E balval ačhili thaj sas bari tišina. 40 Askal o Isus phendas e učenikonende: "Sostar gadiči daran? Zar još naj tumen pačipe?" 41 A len lijas e bari dar, thaj phučenas jek avres: "Ko si akava te e balval thaj o jezero pokorin pe lešće."

5 Askal avile pe aver rig katar o jezero, ando gerasinsko krajo. 2 Thaj samo so o Isus inklijisto andar e lađica, odma angle leste avilo andar e limorja jek manuš ande savo sas o bilačho duho. 3 Akava manuš trajilas ande limorja thaj khonik majbut našti phandelas les čak ni ande lancurja. 4 But drom phandenas lešće vas thaj lešće pungre ande lancurja, ali vo trgolas e lancurja thaj phađelas e okurja pe pešče pungre, thaj khonik nas gaći zuralo te inčarel les. 5 Stalno, e desenca thaj e račenca lutilas pe limorja thaj pe bregurja, rknjilas thaj pećelas korkoro pes e barensa. 6 Kana dadural dikhla e Isuse, prastaja dži leste thaj pelo angle leste pe pešče koča, 7 thaj andar o sa glaso e rknjimava phendas: "So kames mandar, Isuse, Čhaveja e Majbare Devlesko? Dav tut solah e Devleja te na mučis man!" 8 Kaj, o Isus več phendas lešće: "Bilačho duhona, inkli andar o manuš!" 9 Askal phučla les: "Sar bučhos?" A vo phendas lešće: "Mungro alav si legija kaj sam but duhurja ande akava manuš sago vojska." 10 Thaj uporno molilas e Isuse te na tradel len andar godova krajo. 11 A okote po brego čarjolas o baro krdo bale, 12 thaj e bilačhe duhurja zamolisardine e Isuse: "Bičhal amen ande okola bale, te das ande lende." 13

O Isus mukhla len thaj e bilačhe duhurja inklijistine andar o manuš thaj dine ande bale. Pe godova o sasto krdo varekaj katar duj milje bale, prastajine e bregostar ando more thaj tasadile. 14 Pe godova e manuša kaj lenas sama pe bale našline ande pašutne gava thaj pe okolne thana thaj phendine pale akava so dikhline, thaj o them avelas te dičel so sas godova. 15 Kana avile ko Isus, dikhline e manušes ande savo sas vojska benga, sar bešel furjardo ande drze thaj sar si sasto ande godi. E dar askal dija pe lende. 16 A okola kaj lenas sama pe bale phendine lende sa so dogodisajlo e manušesa thaj e balanca, 17 thaj e manuša askal zamolisardine e Isuse te džaltar andar lengo krajo. 18 Kana o Isus delas ande lađica, okova manuš ande savo sas e bilačhe duhurja zamolisarda e Isuse te mučel les te džal lesa. 19 Ali o Isus či mukhla les, nego phendas lešće: "Bolde tut čhere ke čiri familija thaj phen lende so čerda tuće o Gospod, thaj sošči bari milost dija tut." 20 O manuš delotar thaj ačhilo te čerel svato po Dekapolis e themešće sa so o Isus čerda lešće. Thaj savora sas zadivime. 21 Kana o Isus palem nakhlas e lađicava pe aver rig e jezerošči, oko leste čida pes o but them. Thaj dok sas vo još pašo jezero, 22 avilo leste jek vođa e sinagogako alavesa Jair, thaj kana dikhla e Isuse, pelo pe pešče koča angle lešće pungre e mujesa dži ke phuv 23 thaj zurale molilas les: "Mungri čejgori si po meripe. Av thaj čo čire vas pe late, te sastol thaj te trajil." 24 O Isus đelo lesa. A palo Isus teljardas vi okova but them, savo spidelas pe oko leste. 25 A sas okote maškar lende vi jek nasvali manušnji savi dešuduj brš patilas katar o ratvalipe. 26 But patisajli dok phirelas pe but doktorja, thaj potrošisardas sa so sas lat, ali khanči či pomognisardas laće, nego sas laće sa majgore. 27 Kana ašundas palo Isus, nakhli maškar o them thaj avili leste katar lešće dume thaj dotaknisarda lesko ograči, 28 kaj phendas ande peste: "Te dotaknisardem samo lešće drze, avava sasti!" 29 Thaj isto časo o ratvalipe ačhilo latar, a voj haćarda ande pesko telo kaj sastili katar piro baro nasvalipe. 30 O Isus odma haćarda kaj e sila inklijisti andar leste, thaj bolda pe ko them thaj phučlas: "Ko dirda e drze pe mande?" 31 Lešće učenikurja phendine lešće: "Dičhes kaj o them spidel pe oko tute, a tu phučes ko dirda man?" 32 Ali o Isus dičhelas oko peste te dičel ko čerda godova. 33 A e manušnji, izdralas e daratar kaj džangla kaj sastili, avili angle leste thaj peli pe koča e mujesa dži ke phuv thaj phendas lešće sa o čaćipe. 34 A vo phendas laće: "Čhorije čiro pačipe sastarda tut. Dža ando miro thaj av sasti katar čiro baro nasvalipe!" 35 Dok o Isus još godova motholas, avile varesave manuša andar e Jairesko čher thaj phendine: "Čiri čej muli. Sostar majbut

mučis e učitelje?" 36 Ali o Isus či marilas pale lende alava, nego phendas e Jairošće: "Na dara! Samo paća!" 37 Thaj či mukla khonikas te džal pale leste osim e Petar, e Jakove thaj e Jovane e phrale e Jakovešće. 38 Kana aresline ando čher e sinagogače vođasko, o Isus dikhla kaj o them rknil, rovel thaj kukil ando baro muj, 39 dija andre thaj phendas lende: "Sostar gaći kukin thaj roven? E čori či muli, samo sovel." 40 A von asanas lestar. O Isus sa trada len avri, lija pesa samo e čhorače dade, thaj laće deja thaj okole trin učenikonen kaj sas lesa, thaj dija andre okote kaj pašljolas e čori. 41 Askal astarda e čhora palo vas thaj phendas laće: "Talita kum!" so знаčil: "Čhejorije, tuće phenav, ušt!" 42 E čori odma uštili thaj ačhili te phirel (sas lat dešdudj brš) a von zaprepastisajle katar o čudo. 43 Askal o Isus zurale zapovedisarda lende te na mothon khonikače pale akava, thaj phendas lende te den e čhora te hal.

6 Askal o Isus đelotar okotar thaj avilo ando gav ande savo barilo, a lesa aviline vi lešće učenikurja. 2 Kana avilo o savato, vo počnisarda te sikavel e manušen ande sinagoga, a but okola save ašunenas les sas zadivime thaj phenenas: "Katar akale sa gadava? Kaj steknisarda kasavi mudrost? Pe savo način vo pire vastenca čerel čudurja?" 3 Pa vo si samo varesavo stolari, e Marijako čavo, a e Jakovesko, Josijasko, Judasko thaj e Simunesko phral. Naj li lešće pheja akate maškar amende?" Razočarisajle thaj či prihvatisardine les. 4 Askal o Isus phendas lende: "E prorokos poštui svugde, osim ande lesko gav kaj barilo, maškar lešći familija thaj ande lesko čher." 5 Thaj okote našti čerda ni jek čudo, osim kaj pe varekozom nasvale manuša čhuta pire vas thaj sastarda len. 6 O Isus sas začudime kaj nas len pačipe. Askal džalas pe okolne gava thaj sikavelas e theme. 7 O Isus akhardas peste e dešdudj učenikonen, dija len vlast te traden andar o them i bilačhe duhonen thaj bičhalda len po duj džene. 8 Zapovedisarda lende te na len pesa po drom khanči osim rovlji, ni mangro, ni trjasta, ni bakarne lovora. 9 "Nego len pe tumare pungre e sandale thaj len tumenca samo okola drze save si pe tumende." 10 Još phendas lende: "Kana boravin ande varesosko gav, ačhen ande jek čher thaj na načhen andar o čher ande čher dok či džan ande aver gav. 11 Ako či primina tumen ande varesavo than thaj či chona kan tumende, džantar okotar thaj čhinon o praho katar tumare pungre, sago znako kaj či prihvatisardine o alav e Devlesko." 12 Gajda e učenikurja dele thaj počnisardine te propovedin kaj e manuša trubun te pokajin pe. 13 Andar e manuša tradine e bute demonen thaj e bute nasvalen sastardine gajda kaj mačhenas len

e uljeja. 14 A pale godova ašundas vi o caro Irod, kaj e Isusesko alav postanisarda pindžardo. Jek phenenas: "Godova si o Jovano savo bolelas. Uštilo andar e mule, thaj zato akana šaj čerel e silne čudurja." 15 Aver phendine: "Godova si o proroko Ilja." A varesave phendine kaj vo si proroko sago jek katar e purane prorokurja. 16 Kana o Irod godova ašundas, phendas: "Me dijem te čhinen e Jovanesko šoro, a vo akana uštivo andar e mule!" 17 Kaj o Irod majanglal zapovedisarda te astaren e Jovane thaj te čhuden les ande tamnica. Čerda godova zbog e Irodijada, savi sas romnji lešće phralesči e Filipešči. 18 O Irod lija lat romnjače a o Jovano stalno phenelas lešće: "Či tromaš te les pale romnji cire phralesče romnja!" 19 Zbog godova e Irodijada inčarelas e holji po Jovano thaj kamlas te mudarel les, ali našti čerelas godova, 20 kaj o Irod daralas lestar. Džanglas kaj si o Jovano pravedno thaj sveto manuš thaj zato štitilas les. Volilas te čhol kan leste vi ako e Jovanešće alava zurale uzinemirinas les. 21 Ali e Irodijadače sikadili lačhi prilika, kana o Irod pale piro rođendan pripremisarda gozba pale pire bare službenikurja, vojne zapovednikurja, thaj pale šorvale andar e Galileja. 22 Kana dija andre e Irodijadači čhej thaj počnisarda te čhelel, godova zurale svidošajlo e Irodešće thaj lešće gostonenđe. Thaj o caro phendas e čhejače: "Mang mandar sa so kames, thaj dava tut." 23 Thaj hala laće solah: "Dava tut sa so mandes, čak vi opaš mungro carstvo." 24 Voj inkljisti thaj phučla pire deja: "So te mangav katar o caro?" A lači dej phendas laće: "Mang o šoro e Jovanesko savo bolelas." 25 E čhej odma siđardas ko caro thaj phendas lešće: "Kamav te odma des man pe tacna o šoro e Jovanesko savo bolelas." 26 O caro zurale razalostisajlo, ali zbog godova kaj halas solah angle gosturja či kamla te odbil lat. 27 Nego odma naredisarda e dželatošće te anel e Jovanesko šoro. Akava đelo, čhinda lesko šoro ande tamnica, 28 anda les pe tacna thaj dija les e čhejače, a voj pire dejajače. 29 Kana pale godova ašundine e Jovanešće učenikurja, avile te len e Jovanesko telo thaj te čhon le ando limori. 30 E apostolurja boldine pe thaj čidine pe oko Isus thaj phendine lešće sa so čerdine thaj so sikadine e manušen. 31 Askal o Isus phendas lende: "Hajde aven manca pe varesavo čučo than te avas korkoro thaj te cara odmorin tumen." Godova phendas lende zato kaj o but o them džalas thaj avelas thaj nas len kana ni te han. 32 Gajda von korkoro teljardine e čamcosa pe jek čučo than. 33 Ali, but e manuša dikhline len sar džantar thaj odma pindžardine len, pa andar sa e gava siđardine phujatar thaj aresline okote majsigo lendar. 34 Kana o Isus inkljisto andar e lađica, dikhla e bute theme thaj sažalisajlo pe lende, kaj

von sas sago e bakhre bi pastiresko, thaj počnisarda te sikavel len but godova. 35 Već sas kasno pa e učenikurja avile dži ko Isus thaj phendine: "Akava si pusto krajo, a već si kasno. 36 Muk e theme te džantar pe okolne thana thaj gava te činen pešće vareso te han." 37 A o Isus phendas lende: "Den len tumen te han." A von phendine lešće: "So? Sar činasa gaći mangro? Trubujasas men duj šela rupune lovora te pravaras sa akale manušen." 38 A o Isus phučla len: "Kozom mangre si tumen? Džan thaj proverin!" Kana đinadine e mangre, phendine: "Si amen pandž mangre thaj duj mačhe." 39 O Isus askal naredisarda lende te bešen ande grupe pe zeleno čar. 40 Thaj o them bešlo ande grupe po šel thaj po pandžvardeš džene. 41 Askal o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mačhe, dikhla opre ando nebo, zahvalisarda e Devlešće askal phaglas e mangre, thaj dijas pire učenikonende te čhon anglo them. Gajda podelisarda savorende vi e duj mačhe. 42 Savora haline thaj čaljile. 43 E učenikurja još čidine dešuduj perde korpe kotora save ačhiline katar e mangre thaj e mačhe. 44 A haline pandž milje muškarcurja. 45 Odma pale godova, o Isus naredisarda pire učenikonende te den ande ladica thaj te džan angle leste ande Vitsaida, pe okoja rig e jezerošći, dok vo či mučel e theme te džantar. 46 A kana mukla e theme te džantar, đelo po bregu te molil pe. 47 Kana peli e rjat, lešće učenikurja sas ande ladica maškaral po jezero, a o Isus sas korkoro pe phuv. 48 O Isus dikhla sar e učenikurja phare veslin kaj phurdelas e suprotno balval, pa varekaj katar o trito dži ko šovto sato detharinako, o Isus avilo dži lende gajda kaj phirelas po paj. Kamlas te načhel paše lende, 49 ali kana e učenikurja dikhline sar phirel po paj, gndisardine kaj si duho, thaj počnisardine te čhon muj. 50 Kaj savora izdranas e daratar kana dikhline les, a o Isus odma phendas lende: "Aven hrabre! Me sem! Na daran!" 51 Askal dijas lende ande ladica thaj e balval ačhili. A e učenikurja sas zurale začudime, 52 kaj či haćardine o čudo e mangrenca, kaj lende ile zurajle thaj či pačanas. 53 Kana o Isus thaj lešće učenikurja nakhline pe okoja rig e jezerošći, aresline ando Genisaret thaj okote phandadine o čamco. 54 Čim inklijstine andar o čamco o them odma pindžardas e Isuse, 55 thaj prastajine pe sasto krajo te razglasin kaj avilo o Isus, a o them teljarda te anen e nasvalen pe nosilje okote kaj ašundine kaj si o Isus. 56 Thaj kaj god džalas, ande baro ili cikno gav, o them čolas pire nasvalen pe glavne sokača thaj molinas e Isuse te mučel len te dotakin samo o teluno čoško katar lesko ogrtači. Thaj savora save dotaknisardine les, sastile.

7 Oko Isus čidine pe varesave fariseja thaj e učitelja palo Mojsijesko zakono save aviline andar o Jerusalim. 2 Von dikhline varesave lešće učenikonen kaj han mangro bithode vastenca so značil kaj lende vas sas obredno melale. 3 A e Židovurja, posebno e fariseja, či hanas mangro, a te majsigo či lače thodinesas obredno pire vas, pa gajda inčarenas e purane običaja katar pire prapapurja. 4 Thaj kana avenas čhere katar o pijaco, či hanas, a te majsigo či obredno thodinesas pe. A sas len još majbut purane običaja save inčarenas, sago kaj si: o obred te thoven pe e tahta, e bokalurja thaj e bakrene vasurja. 5 Thaj zbog godova e fariseja thaj e učitelja palo Mojsijesko zakono phučline e Isuse: "Sostar čire učenikurja či inčaren e purane običaja save mukline amende amare prapapurja, nego han e melale vastenca?" 6 A o Isus phendas lende: "Licemerja! Lačhe prorokuisardas o Isaija pale tumende sago kaj o Del phendas ando Svetu lili: Akala manuša samo e alavenga poštuin man, ali lengo ilo si dur mandar. 7 Ivja lende kaj slavin man, kana e manušende zapovesti sikaven sago kaj si mungro sikavipe. 8 E Devlešće zapovesti mukline, a inčaren e manušende običaja." 9 Thaj još phendas lende: "Baš šukar tumendar, odbacin e Devlešće zapovesti te šaj inčaren tumare običaja. 10 O Mojsija phendas: 'Poštuisar čire dades thaj će dej' thaj: 'Ko del romaja pire dade ili pire dej, neka avel kaznime po smrto.' 11 A tumen phenen: 'Lačhe si te o manuš phenel pire dadešće ili pire dejće: "Sa sova Šaj pomogniv tut si te prinesiv kurbanu – so značil žrtvено daro e Devlešće", 12 gajda tumen či mučen e manušes te vodil briga pale piro dad ili pale piri dej. 13 Thaj gajda odbacin e Devlesko alav tumare običajenca save sikaven avren. Thaj but gajda vareso čeren." 14 Askal palem akharda e theme peste thaj phendas: "Ašunen man savora thaj haćaren! 15 Khanči so avrjal del ando manuš našti meljarel e manuše andral. Nego okova so inklijel andar o manuš meljarel e manuše andral. 16 [Ako varekas si kan, nek ašunel!] 17 A kana delotar e themestar thaj dijas ando čher, e učenikurja phučline les te objasnil lende akaja paramiči. 18 A o Isus phučla len: "Pa ni tumen či haćaren? Sar či haćaren kaj khanči so del avrjal ando manuš našti meljarel e manuše, 19 kaj či džal lešće ando ilo, nego džal ande lesko odi, thaj inklijel avri andar lesko telo?" (Gajda o Isus mothodas kaj si sa o hamasko čisto.) 20 Thaj još majdur motholas: "Okova so inklijel andar e manušesko ilo čerel e manuš te avel melalo anglo Del. 21 Kaj andral, andar e manušesko ilo, aven e bilačhe gindurja, o blud, o čoripe, o mudaripe, 22 o preljub, e pohlepa, o bilačho narav, e prevara, o biladžavipe, e zavist, o vređope, o barikanipe thaj o dilipe. 23 Sa akava bilačhipe

inkljet andar o manuš thaj meljarel e manušes anglo Del." 24 Pale godova o Isus andar e Galileja ġeolo ande tirske thaj sidonske krajurja thaj smestisajlo ande varesosko čher. Či kamlas te biло ko džanel kaj si okote, ali našti ačhilo garado. 25 Varesavi manušnji ande kašći čhejori sas o bilačho duho, čim ašunda pale leste avili thaj peli angle lešće pungre pe koča e mujesa dži ke phuv. 26 A godoja manušnji nas Židovka thaj sas bijandi ande sirisko Fenikija. Molilas e Isuse te tradel e bendē andar lači čhej. 27 O Isus phendas lače: "Muk majsigo te čaljon e čhavra, kaj naj lače te lel pe o mangro katar e čhavra thaj te čhudel pe e džučhelorende." 28 A voj phendas: "Gajda si, Gospode, ali vi e džučhelora tale sinija han e pruška kaj peren e čhavrende." 29 Askal o Isus phendas lače: "Zbog godova kaj phendan akava, dža čhere. O bilačho duho inkljisto andar círi čhej." 30 Kana e manušni đeli čhere, arakhla e čhora sar pašljol ando kreveto, a o bilačho duho već inkljisto andar late. 31 Askal o Isus đelotar andar e tirske krajurja, thaj preko Sidono areslo dži ko Galilejsko jezero ande dekapoljsko krajo. 32 Okote andine lešće jeće kašuce manuše, savo vi phare čerelas svato thaj zamolisardine e Isuse te čhol piro vas pe leste. 33 O Isus inđarda les cara majdūr katar o them te šaj avel lesa korkoro, čhuta pešće naja ande lešće kan, thaj pešće čhungarava dotaknisardas lešći čhib. 34 Dikhla ando nebo, uzdahnisarda thaj phendas lešće: "Efata!", so značil: "Putar tut!" 35 Thaj odma bolda pe e manušesko sluho, thaj lešći phangli čhib putajli thaj šaj lače čerelas svato. 36 O Isus zabranisarda e themešće te mothon bilo kašće pale akava. Ali so vo majbut branilas lende, von sa majbut čerenas svato pale akava. 37 But divinas pe thaj phenenas: "Sa so čerel si zurale lače – vo čerel te e kašuce manuša ašunen thaj e neme te čeren svatol!"

8 Ande godoja vrjama palem čida pes o but o them. A sar nas len so te han, o Isus akhardas peste pire učenikonen thaj phendas lende: 2 "Žao si mande katar o them, kaj si već trin des manca, a najlen so te han. 3 Ako bičhalav len čhere bokhalen, malaksina po drom. A varesave lendar avile dadural." 4 Lešće učenikurja phučline les: "Sar vareko pe akava pusto than šaj arakhla sas dosta mangro pale sa akala manuša te han?" 5 O Isus phučla len: "Kozom mangre si tumen?" A von phendine: "Efta." 6 Askal o Isus phendas e themešće te bešen tele pe phuv. Lijas e efta mangre, zahvalisarda e Devlešće, phagla e mangre thaj dijas e učenikonende, a von podelisardine e themešće. 7 A sas len vi varekozom mačhora. O Isus zahvalisarda pale lende thaj phendas e učenikonende te vi len podelin e themešće. 8 E

manuša haline thaj čaljile. A e učenikurja čidine efta korpe kotor a katar o okova habe kaj ačhilo. 9 A okote sas varekaj katar štar milje muškarcurja. Askal o Isus mukla len te džantar čhere. 10 Odma pale godova o Isus dija ande lađica pire učenikurja thaj uputisajle ande dalmanitsko krajo. 11 Askal aviline e fariseja thaj počnisardine te raspravin pe e Isuseja thaj te iskušin les, gajda kaj rodenas lestar te sikavel lende varesavo znako andar o nebo. 12 Kana o Isus godova ašunda, handuk uzdahnisarda thaj phendas: "Sostar akava naraštaj rodel znako? Čače phenav tumende: Nisavo znako či dela pe tumende." 13 Askal đelotar lendar, dijas palem ande lađica thaj otplovisarda pe aver rig e jezerošći. 14 A e učenikurja bistardine te len pesa mangro, pa ande lađica sas len samo jek mangro. 15 Dok načhenas prekal o jezero, o Isus upozorisarda len: "Len tumen sama katar o farisejsko thaj e Irodesko kvasco!" 16 A von počnisardine te raspravin pe maškar peste: "Kava phendas zato kaj či lijam amanca mangro!" 17 O Isus džanglas so gndin thaj phendas lende: "Sostar raspravin tumen kaj naj tumen mangro? Još uvek či razumin thaj či haćaren o značenje? Zar tumaro ilo gadići barosajlo? 18 Jakha si tumen, a či dičhen thaj kan si tumen, a či ašunen. Zar či den tumen godi? 19 Kana phaglem okola pandž mangre thaj prvardem pandž milje muškonen, kozom pherde korpe čidine kotor a save ačhiline?" A von phendine: "Dešuduj." 20 "A kana phaglem okola efta mangre thaj prvardem štar milje muškonen, kozom pherde bare korpe kotor a čidine?" A von phendine: "Efta." 21 Pe godova phendas lende: "Zar još či haćaren?" 22 Kana aresline ande Vitsaida, varesave manuša andine ko Isus ječe kore manuše, thaj zamolisardine les te čhol pire vas pe leste. 23 O Isus lijas e kore manuše palo vas thaj inđarda les avri andar o gav, čhungarda ande lešće jakha thaj čhuta pešće vas pe leste thaj phučla les: "Šaj dičhes vareso?" 24 A o manuš dikhla thaj phendas: "Dikhav e manušen, ličin mande sago e kaš save phiren." 25 Askal o Isus palem čhuta pire vas pe lešće jakha, thaj e manušešće godova drom skroz bolda pe o vido. Thaj sa jasno dičelas. 26 Askal o Isus bičhalda les čhere thaj phendas lešće te na del ando gav. 27 Askal o Isus thaj lešće učenikurja đele ande okolne gava oko e Kesarija e Filipešći. Dok sas još po drom, o Isus phučlas pire učenikonen: "So phenel o them, ko sem me?" 28 A von phendine lešće: "Jek phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver e phenen kaj san o proroko Ilijia, a varesave phenen kaj san varesavo katar e prorokurja." 29 Askal phučla len: "A tumen, so gndin ko sem me?" O Petar phendas: "Tu san o Hristo!" 30 O Isus oštro phendas lende te či phenen khonikašće akava pale leste. 31 Askal počnisarda

te sikavel len e alavencia: "Me, o Čavo e Manušesko, moraš but te pativa. E starešine, e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar moraš te odbacina man. Avava mudardo thaj pale trin des uštava andar e mule." 32 O Isus phendas lende godova gajda jasno. Askal o Petar lija les pe rig thaj lijas te ukoril les. 33 O Isus bolda pe, dikhla pe pire učenikurja thaj ukorisarda e Petre alavencia: "Džatar mandar, Sotono, kaj tu či gndis pe okova so si e Devlesko, nego so si e manušesko." 34 Askal akharda peste e theme thaj pire učenikonen thaj phendas lende: "Ako vareko kamel te džal pale mande, askal neka odreknil pe korkoro pestar, neka lel piro trušul, thaj neka džal pale mande. 35 Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les, a ko hasarel piro trajo zbog mande thaj zbog e Bahtali nevimata, spasila les. 36 Kaj so mol e manušešće te dobil o sasto them, a te hasarel piro trajo? 37 So o manuš šaj del sago zamena pale piro trajo? 38 Kaj ko ladžal mandar thaj katar mungre alava angle akava bipačivalo thaj bezehalo naraštaj, vi me, o Čavo e Manušesko, ladžava lestar kana avava ande slava mungre Dadešći e svete andelenca."

9 O Isus majdur phendas lende: "Čače phenav tumende, si akate varesave kaj ačhen maškar tumende, von sigurno či merena dok majsigo či dičhena e Devlesko carstvo kaj avel ande sila." 2 Šov des majposle o Isus lija pesa e Petre, e Jakove thaj e Jovane thaj đelo lenca pe vuči gora, kaj sas lenca korkoro thaj okote angle lende promenisajlo e Isusesko izgled. 3 Lešće drze čerdile blistavo, gajda parne sar ni jek manuš pe phuv našti parnjardasas len. 4 Pe godova angle lende sikadilo o proroko o Ilija thaj o Mojsija thaj line te čeren svato e Isuseja. 5 A o Petar phendas e Isusešće: "Učiteljina, lačhe si kaj sam akate! Te vazdas trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija." 6 O Petar či džanelas so aver te mothol kaj lija len e bari dar. 7 Askal sikadilo jek oblako thaj učharda len pire senkava thaj askal ašundilo o glaso andar o oblako: "Akava si mungro volime Čavo! Les ašunen." 8 Thaj katar jekhar kana e učenikurja dikhline oko peste, majbut khonikas či dikhline osim e Isuse. 9 Thaj kana fuljenas katar e gora, o Isus naredisarda lende kaj či troman te mothon khonikašće so dikhline, dok vo, o Čavo e Manušesko, či uštel andar e mule. 10 Von inčardine godova pale peste, ali čerdine svato maškar pende so gindilas o Isus kana phendas kaj "uštela andar e mule." 11 Askal e učenikurja phučline les: "Sostar e učitelja e Mojsiješće zakonestar phenen kaj majsigo katar o Mesija trubul te avel o Ilija?" 12 O Isus phendas lende: "Čače o Ilija avela prvo thaj sa obnovila, ali sostar si askal

ramome ando Sveti lil palo Čavo e Manušesko kaj but patila thaj kaj avela odbacime? 13 A me phenav tumende: O Ilija već avilo, a von čerdine lesa sar kamla pe lendje, sago kaj si pala leste vi ramome." 14 Kana o Isus thaj lešće okola trin učenikurja boldine pe katar e gora ke aver učenikurja, dikhline e bute themes oko lende thaj e učiteljen e Mojsiješće zakonestar sar traden pe e učenikonena. 15 A o them kana dikhla kaj avel o Isus, zurale iznenadisajle thaj odma prastajine te pozdravin les. 16 O Isus phučla len: "Oko soste traden tumen lenca?" 17 A jek manuš andar o them phendas lešće: "Učiteljina, andem tute mungre čhaves, savo našti te čerel svato, kaj si ande leste o bilačho duho thaj zbog godova si nemo. 18 Kana astarel les, čhudel les pe phuv, thaj e spuma del lešće po muj, škripol e dandenga thaj kočil pe. Phučlem čire učenikonen te traden e nemo duhos andar leste, ali von našti tradine les." 19 O Isus pe godova phendas lende: "O bipačivalo naraštajona, dži kaj još trubula te avav tumenca? Dži kaj još trpiva tumen? Anen e čhavre mande." 20 Thaj von andine e čhavres leste. Kana o duho dikhla e Isuse, odma zurale čhinosarda e čhavres, savo pelo pe phuv thaj ačhilo te valjil pes pe sa e riga, a po muj delas lešće e spuma. 21 O Isus askal phučla lešće dades: "Kozom vrjama si kasavo?" O dad phendas: "Katar lesko ciknipe. 22 Svako cara o duho čhudel les vi ande jag vi ando paj te mudarel les. Ali te šaj vareso te čeres, smiluisar tut amende thaj pomožisar amen!" 23 O Isus phendas lešće: "Phučes man: 'Te šaj?' Sa si moguće okolešće savo pačal!" 24 A e čhavesko dad odma čhuta muj: "Pačav! Pomožisar mande te majbut pačav!" 25 Kana o Isus dikhla kaj sa majbut them prastajas dži lende, strogo ukorisarda e bilačhe duho gajda kaj phendas: "Duhona savo phandaves e manušende čhibja te našti čeren svato thaj lende kan te aven kašuće, zapovediv tuće inklij andar leste thaj majbut na te boldes tut ande leste!" 26 Thaj o bilačho duho čhuta muj thaj zurale čhinosarda e čhavres thaj inklijisto andar leste. A o čhavro ačhilo te pašljol tele sago mulo thaj but džene phendine kaj mulo. 27 Ali o Isus lija les palo vas, vazda les opre thaj o čhavro uštijo. 28 Kana dija andre ando čher, lešće učenikurja phučline les korkoro pe rig: "Sostar amen našti tradam godole bilačhe duhos?" 29 A o Isus mothodas lende: "Akaja vrsta šaj tradel pe samo e molitvava." 30 Kana deletar oktar, načhenas kroz e Galileja. A o Isus či kamla te o them pale godova džanel, 31 kaj sikavelas pire učenikonen gajda kaj phenelas lende: "Me, o Čavo e Manušesko, avava dino ande vas e bilačhe manušende thaj von mudarena man, ali pale trin des me uštav andar e mule." 32 Ali e učenikurja či haćardine so motholas, a sas lende dara te

phučen les. 33 Kana o Isus thaj lešće učenikurja aresle ando Kafarnaum thaj kana dine ando čher, o Isus phučla len: "So godova tradenas tumen dromesa maškar tumende?" 34 A von khanči či mothonas kaj e dromesa tradenas pe jek avresa ko si maškar lende majbaro. 35 Askal o Isus bešlo, akhardas peste e dešuduje apostolen thaj phendas lende: "Ko kamel te avel prvo neka avel maškar savorende zadnjo thaj neka avel sluga savorenđe!" 36 Askal lija ječe čavre, čhuta les maškar lende, dijale mrtiko thaj phendas: 37 "Ko prihvatił ječe kasave cikne čavre zbog mande, man prihvatił. A ko man prihvatił, či prihvatił samo man već e Devles savo bičhalda man." 38 O Jovano phendas e Isusešće: "Učiteljina, dikhla ječe manuše sar ande čiro alav tradel e bilačhe duhonen. Amen phendam lešće te na čerel godova kaj či džal pale tute thaj naj jek amendar." 39 O Isus phendas lende: "Na branin lešće, kaj khonik ko čerel čudo ande mungro alav či mothol bi lačhipe pale mande. 40 Kaj, ko naj protiv amende, godova si pale amende. 41 Kaj, ko del tumen samo vi tahtaj paj zato kaj sen e Hristošće učenikurja, čače phenav tumende: godova manuš sigurno dobila piri nagrada." 42 "Ko crdel po bezeħ ječe katar kala ciknen save ande mande pačan, majlačhe avilosas lešće te unglaven lešće o mlinsko bar pe kor thaj te čhuden les ando jezero. 43 Te crdel tut čiro vas po bezeħ, čhin čo vas tutar. Kaj majlačhe si tuće bi vastengo te des ando večno traj, nego liduj vastenca te džas ande pakao, ande večno jag savi nikad či mudardola, (Geenna g1067) 44 [kaj lengo čermo či merela thaj e jag či mudardola]. 45 Te crdel tu čiro pungro po bezeħ, čhin čo pungro tutar. Kaj majlačhe si tuće bi pungreng te des ando večno traj, nego liduj pungreng te aves čhudino ando pakao, (Geenna g1067) 46 [kaj lengo čermo či merela thaj e jag či mudardola]. 47 Te crdel tu čiri jakh po bezeħ, inkal čiri jakh tutar. Kaj majlačhe si tuće te des ande Devlesko carstvo ječe jakhasa, nego te avel tut liduj jakha, a te aves čhudino ando pakao, (Geenna g1067) 48 kaj lengo čermo či merela thaj e jag či mudardola. 49 Kaj svako avela šilado e jagasa sago kaj si e žrtva šiladi e loneja. 50 O lon si lačho. Ali te o lon hasarel pesko londipe sova londarena? Aven sago o lon thaj trajin ando miro jek avresal!"

10 O Isus đelotar okotar thaj đelo ande judejske krajurja, preko e reka e jordanošći. Thaj palem avilo leste o but o them, a vo sago vi uvek sikavelas len. 2 Avile dži leste varesave fariseja thaj phučline les gjajda te iskušin les: "Dali tromal o rom te rastavil pe katar piri romnji?" 3 A o Isus phučla len: "So o Mojsije zapovedišadas tumende?" 4 A von phendine: "O Mojsija mukla e romešće te del pešće romnja

rastavno lil thaj askal šaj mučel lat." 5 Askal o Isus phendas lende: "O Mojsije ramosarda tumende godoja zapoved zbog tumare barune ile. 6 Ali, ando početko kana o Del sa čerda, 'čerda len muško thaj žensko.' 7 'Zato o rom mućela pire dade thaj pire dejta thaj avel jek pire romnjasa, 8 thaj von duj džene avena jek telo' gjajda naj majbut duj nego jek telo. 9 Zato o manuš neka či rastavil okova so o Del sastavisarda." 10 A kana sas palem andre ando čher, e učenikurja phučline les pale godova. 11 A o Isus phendas lende: "Ko rastavil pe katar piri romnji thaj lel aver romnja, čerel preljub prema piri prvo romnji. 12 Thaj e romnji, ako rastavil pe katar piro rom thaj lel aver rome, čerel preljub." 13 Varesave manuša anenjas anglo Isus pire čhavren te čhol pire vas pe lende thaj blagoslovil len, a e učenikurja godova braninas lende. 14 Kana o Isus dikhla so čeren, holjajlo thaj phendas lende: "Mučen e čhavroren te aven mande. Thaj na branin lende, kaj kasavende pripadil e Devlesko carstvo. 15 Čače phenav tumende: ko či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, sigurno či dela ande leste." 16 Askal dijas mrtiko e čhavren, čhuta pire vas pe lende thaj blagoslovisarda len. 17 Kana o Isus sas palem po drom, prastajas dži leste varesavo manuš, pelo pe koča angle leste thaj phučla les: "Lačheja učiteljina, so trubul te čerav te naslediv o večno traj?" (alioñios g166) 18 A o Isus phendas lešće: "Sostar man akhares lačheja? Khonik naj lačho osim o jedino o Del. 19 E zapovesti džanes: 'Na mudar, na čer preljub, na čor, na svedočesar hohamne, na prevarisar, poštuisar čire dades thaj čire dejta!'" 20 A o manuš phendas lešće: "Učiteljina, sa gadava inčarav katar mungro ternipe." 21 O Isus dikhla pe leste pherdo ljubavi thaj phendas lešće: "Još samo jek falil tuće: dža thaj bićin sa so si tut, a e love de e čorende thaj avela tut barvalipe ando nebo. Askal av thaj sledisar man." 22 Čim o Isus godova phendas lešće, o manuš mukla po muj. Rastuzisajlo thaj đelotar, kaj či kamlas te bićinel piro baro barvalipe. 23 O Isus dikhla oko peste, thaj phendas pire učenikonende: "Sar si phare e barvalende te den ande Devlesko carstvo!" 24 E učenikurja začudisajle pe godova so phendas. Zato o Isus palem phendas lende: "Čhavralen mungralen, sar si phare te den ande Devlesko carstvo. 25 Maj loće si e kamilac te načhel kroz e suvjaće kan nego e barvalešće te del ande Devlesko carstvo." 26 E učenikurja još maj but začudisajle, thaj phučenjas jek avres: "Pa ko askal šaj te spasil pes?" 27 A o Isus dikhla pe lende thaj phendas: "E manušenđe si godova nemoguće, ali e Devlešće naj, kaj e Devlešće si sa moguće." 28 Askal o Petar phendas e Isusešće: "Ake, amen muklam sa thaj teljardam pale tute." 29 Askal o Isus phendas: "Čače phenav tumende, svako ko mukla pesko čher, ili pe

phralen, ili pe phejen, ili pe dade thaj pe dej, ili pe čhavren, ili pe njive pale mande thaj pale Bahtali nevimapata, **30** akana, ande akaja vrjama, sigurno dobila šel drom majbut: čhera, phrala, pheja, dej, čhavra, thaj phuvja. Ali sa godolesa avena vi e progonurja, a ande vrjama savi avela, večno trajo. (**aiōn g165, aiōnios g166**) **31** A but okola save si akana prve, avena poslednje, a okola poslednje avena prve.” **32** Kana o Isus thaj lešće učenikurja teljardine karingal o Jerusalim, a o Isus džalas angle lende, e učenikurja sas začudime kaj džal ando Jerusalim, a okolen save džanas pale leste lijas e dar. O Isus palem lijas e dešduuje učenikonen pe rig thaj motholas lende so avela lesa: **33** “Ake das ando Jerusalim. Okote man, e Čhaves e Manušešće, predaina ande vas e šorvale rašajenđe thaj e učiteljendje e Mojsiješće zakonestar thaj von osudina man po smrto. Askal predaina man ke okola save naj židovurja **34** thaj von marena muj mandar, čhungarena man, bičuina man, thaj mudarena man. Ali me trin des pale godova uštava andar e mule.” **35** Askal avile dži ko Isus o Jakov thaj o Jovano, e Zevedejevešće čhave, thaj phendine lešće: “Učiteljina, kamas te čeres pale amende sa so zamolisa tut.” **36** A o Isus phučla len: “So kamen te čerav pale tumende?” **37** A von phendine lešće: “Muk amen te bešas tusa kana dej, ande círi nebesko slava, pe počasne thana, jek pe círi desno rig a aver pe círi levo rig.” **38** A o Isus phendas lende: “Či džanen so manden. Dali šaj pijen andar o tahtaj andar save me pijava ili te bolen tumen sago kaj me bolava man?” **39** A von phendine: “Šaj.” Pe godova o Isus phendas lende: “Ej čače pijena andar o tahtaj patnje andar save me pijava thaj bolena tumen ande patnje sago kaj me bolava man. **40** Ali naj mungro te odrediv ko bešela pe mungri levo ili desno rig. Godola thana pripadin okolende pale kaste o Del odredisardas.” **41** Kana godova ašundine e aver deš učenikurja, holjajle po Jakov thaj po Jovano. **42** O Isus akharda len peste thaj phendas lende: “Tumen džanen kaj okola save inćaren pe kaj si e manušende vladarja, vladin pe lende, thaj okola save si majbare lendar volin te gospodarin lenca. **43** Ali maškar tumende nek či avel gajda, nego save kamel te avel majbaro maškar tumende, neka avel tumaro sluga. **44** Thaj ko kamel te avel maškar tumende prvo, neka savorenđe avel robo. **45** Kaj ni me, o Čhavo e Manušesko, či avilem te služin mande nego te me služiv averenđe, thaj te dav mungro trajo sar počin pale e but manuša.” **46** Askal aresline ando gav o Jerihon. Kana o Isus, lešće učenikurja thaj o but o them inklijenas andar o Jerihon, pašo drom bešelas o koro prosijako, save akhardolas Vartimej, so značil e Timejesko čhavo. **47** Kana ašunda kaj godova načhel o Isus

andar o Nazaret, počnisarda te čhol muj: “Isuse e Davidešće Čhoveja, smiluisar tut mande!” **48** But džene opomeninas les te ačhel, ali vo još majzurale čholas muj: “E Davidešće Čhoveja, smiluisar tut mande!” **49** O Isus ačhilo thaj phendas: “Akharenes akaring!” Von akhardine e kore manuše thaj phendine lešće: “Hrabro, ušti! O Isus akharel tut.” **50** O koro manuš čhuda pestar o ogrtači, huklo pe pungre thaj avilo anglo Isus. **51** O Isus phučla les. “So kames te čerav pale tute?” O koro manuš phendas: “Učiteljina, kamav te šaj te dikhav.” **52** A o Isus phendas lešće: “Dža, čiro pačipe sastarda tut!” Thaj o koro odma šaj dičhelas, thaj teljarda dromesa palo Isus.

11 Kana o Isus thaj lešće učenikurja avile majpaše dži ko Jerusalim thaj aresle paše ke gava Vitfaga thaj ke Vitanija, pe maslinsko gora, bičhalda pire duje učenikonen anglal. **2** Phendas lende: “Džan ando gav save si angle tumende. Sar den ande leste, aračhena e phangle magare pe save khonik či jašisarda. Putaren e magare thaj anen les akaringal. **3** A ako vareko phučel tumen: ‘sostar godova čeren?’, tumen phenen: ‘Trubul e Gospodešće, ali vo sigo boldela les.’” **4** E učenikurja đele thaj arakhline e phangle magare pale kapija, avri po sokako, thaj putardine les. **5** A varesošće manuša save okote ačhenas phučline len: “Sostar putren e magare?” **6** A e učenikurja phendine lende gajda sar o Isus phendas lende te mothon, thaj e manuša mukline len po miro. **7** Askal andine ko Isus e magare, thaj čhutine prekal leste pire ogrtača, a o Isus bešlo pe leste. **8** But manuša buljarenas pire ogrtača po drom, a varesave katar e manuša buljarenas zelene krandže save čhindine ando polje. **9** E manuša save džanas anglo Isus thaj pale leste čhonas muj: “Hosana! Blagoslovime okova save avel ando alav e Gospodesko!” **10** Blagoslovime si o carstvo amare pradadesko e Davidesko save avel! ‘Hosana e Devlešće ande visina!’ **11** Gajda o Isus dijas ando Jerusalim thaj đelo ando Hramo thaj sa razgledilas, ali sar sas već kasno, delotar e dešduuje apostolenco ande Vitanija. **12** Thejara o des teljardine andar e Vitanija, a o Isus bokhajlo. **13** Dadural dikhla ječhe smokva savi sas sa ande patrija thaj đelo dži late te arachel vareso pe late te hal. Ali kana avilo late, či arakhlas pe late khanči osim lače patrija, kaj još nas e vrjama te e smokva bijanel pesko plodo. **14** Askal o Isus phendas e smokvače: “Dži ko veko neka khonik majbut či hal čiro plodo tutar!” A godova ašundine vi lešće učenikurja. (**aiōn g165**) **15** Kana avile palem ando Jerusalim, o Isus dijas ande avlja e Hramošći thaj ačhilo te tradel avri andar o Hramo savoren save okote činenas thaj bičinenas thaj delas mujal e

sinije kolende kaj phađenas e love, a kolende kaj bićinenas e golubonen haravelas lende klupe. **16** Thaj khonikašće či mukla te indarel vareso kroz e Hramošći avlja te bićinel. **17** Askal lijas te sikavel len: "Naj li ramome ando Sveti lili: 'Mungro čher akhardola molitveno čher pale sa o them?' A tumen čerdine lestar than kaj čiden pe e razbojnikurja!" **18** A kana ašundine pale godova e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar, ačhile te roden način sar te mudaren e Isuse, kaj daranas lestar andar godova kaj sa o them divilas pe lešće sikavipešće. **19** Kana peli e rjat, o Isus thaj lešće učenikurja inklijistine andar o gav. **20** Kana o Isus thaj lešće učenikurja aver detharin načhenas paše okoja smokva, line sama kaj e smokva šućili andar o koreno. **21** A o Petar askal dija pe godi thaj phendas e Isusešće: "Dik učiteljina! Šućili e smokva savja dijan romaja!" **22** O Isus phendas lende: "Nek avel tumen pačipe ando Del. **23** Vi čače phenav tumende, ko god phenel akale goraće: 'Vazde tut thaj čhude tut ando more!' thaj či sumnjil ande piro ilo, nego paćal kaj avela gajda sar phendas – gajda avela lešće. **24** Andar godova phenav tumende: sa so roden ande tumare molitve, paćan kaj primina, thaj avela tumende dino. **25** Thaj kana len te molin tumen, jartosaren te si tumen vareso protiv varekaste, te vi tumende tumaro nebesko Dad jartol tumare bezeha." **26** [A te tumen či jarton averende, askal ni tumaro nebesko Dad či jartola tumende.] **27** Thaj palem o Isus thaj lešće učenikurja avile ando Jerusalim. Kana o Isus phiravelas pes pe avlja e Hramošći, avile dži leste e šorvale rašaja, e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e starešine, **28** thaj phučline les: "Ande kašći vlasti čeres akava? Ko dija tut vlast te čeres kasave stvarja?" **29** A o Isus phendas lende: "Vi me phučava vareso tumen, te tumen mothodine mande. Vi me mothava tumende ande kašći vlast čerav akava. **30** Dali o Del phendas e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te čerel godova? Phenen mande akava!" **31** A von ačhile maškar peste te raspravin: "Te phendam 'o Del phendas lešće', phučela men 'Sostar askal či paćajine lešće?' **32** A či kamas te phenas kaj e manuša phendine lešće. Ipak daranas katar o them, kaj savora inčarenas kaj o Jovano sas čačo proroko." **33** Andar godova phendine e Isusešće: "Či džanas." Askal o Isus phendas lende: "Ni me askal či phenava tumende ande kašći vlast čerav akava!"

12 Askal o Isus počnisarda te čerel lende svato ande paramiče sago kaj si akaja: "Jek manuš zasadisardsa vinograd, ogradisarda les e ogradava, hanadas ande leste than kaj gnječila pe e drak, thaj vazdas stražarsko kula. Askal o vinograd iznajmisardas e vinogradarende thaj đelotar

dur. **2** Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugos te lel katar e vinogradarja o deo katar e drak savi pripadil lešće. **3** Ali e vinogradarja astardine e slugos, mardine les thaj tradine les palpale čuće vastenca. **4** O gospodari e vinogradesko bičhaldas aver slugos. Ali e vinogradarja pharadine lesko šoro thaj ladžardine les. **5** Askal bičhaldala vi e trito slugos, ali les mudardine. Bičhaldas lende vi bute e aver slugen, ali e vinogradarja ječhen mardine, a averen mudardine. **6** Thaj ačhilo les samo još jek: lesko volime čhavo. Po krajo bičhaldas vi les, kaj gindisarda: 'Mungre čhavе sigurno poštuina.' **7** Ali kana e vinogradarja dikhline les phendine jek avrešće: 'Akava si o nasledniko. Hajde te mudaras les, thaj o nasledstvo ačhela amende.' **8** Astardine les, mudardine les thaj lesko telo čhudine avri andar o vinograd. **9** So akana čerela o gospodari e vinogradesko? Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela ando najam aver vinogradarende. **10** Sigurno čitosardine ando Sveti lili akava: 'O bar savo e zidarja odbacisarde postanisarda bar e temeljesko. **11** O Gospod godova čerda, thaj čudesno si ande amare jakha?' **12** E židovske vođe askal rodenas način sar te astaren e Isuse kaj džangline kaj godoja paramiči si namenime lende. Ali daranas katar o them. Andar godova đeletar thaj mukline les. **13** Pale godova e židovske vođe bičhaldine ko Isus varesave farisejen thaj e Irodešće manušen te šaj optužin e Isuse kaj phendas vareso bilačhe. **14** Von avile leste thaj phendine: "Učiteljina, džanas kaj tu mothos o čačipe, thaj kaj naj san pe khonikašći rig niti dičes ko si ko, nego čačipeja sikaves e theme palo drom e Devlesko. Dali amen e Židovurja trubul te das e carošće o porez ili či trubul? Dali te počinas o porez ili te či počinas?" **15** A o Isus džangla kaj si licemerne thaj phendas lende: "Sostar kamen te crden man ande tumari zamka? Anen mande e kovanica savjava počinen o porez te dikhav lat thaj phenava tumende." **16** Andine leste e kovanica, a vo phučla len: "Kasko si akava šoro thaj natpiso pe kovanica?" A von phendine lešće, "E carosko." **17** Askal o Isus phendas lende: "Den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko." Pe godova von zadivisajle lešće. **18** Askal avile ko Isus varesave sadukeja save phenen kaj naj uštipe andar e mule, thaj phučline les: **19** "Učiteljina, o Mojsije ramosarda amende te mulo varekasko phral thaj mučel e romnja, a nas len čhavra, lesko phral trubul te oženil pe godole romnjasa sar voj bijandasas čhaves savo avela nasledniko e mulesko thaj te indarel lesko prezime. **20** Sas gajda efta phrala. O pro phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čhavra. **21** Askal o dujto phral oženisajlo lešće udovicava, ali vi vo mulo, a či mukla čhavren pale peste. Isto

dogodisajlo vi e trito phralešće. 22 Thaj ni jek katar e efta phral či mukla pale peste čhavra. Po krajo muli vi e romnji. 23 Thaj kana e manuša uštena andar e mule, kašći romnji voj avela? Kaj, sa e phral sas oženime isto romnjasa.” 24 O Isus phendas lende: “Ande zabluda sen, pale godova kaj či haćaren o Sveto lil ni e Devlešći sila. 25 Kaj, kana e manuša uštena andar e mule, či ženina pe niti udajina pe, nego avena sago e andelurja ando nebo. 26 A palo uštipe andar e mule, sigurno čitosardine ande Mojsiješći knjiga, kaj ramol palo okova grmo, kana o Del phendas e Mojsiješće: ‘Me sem o Del e Avraamesko, e Isakosku thaj e Jakovsko’, save dumut muline. 27 A o Del naj o Del e mulengo, nego o Del e džudengo. Tumen sen prema godova ande bari zabluda.” 28 Varesavo učitelj e zakonesko avilo thaj ašundas lendi rasprava. Kana dikhla sar o Isus lačhe phendas lende, phučla les: “Savi si majvažno zapovest katar sa e zapovesti?” 29 O Isus phendas lešće: “Majvažno si akaja: ‘Ašun, Izrael, o Gospod amaro Del si jedino Del. 30 Voli e Gospode, čire Devle, saste čire ileja, čire saste dušava, čire saste godasa thaj čire saste snagava.’ 31 A dujto si zapovest: ‘Voli čire pašutne sago korkoro tut.’ Naj majbare zapovesti katar akala duj.” 32 O učitelj e zakonesko phendas lešće: “Lačhe phendan, učiteljina. Si tut pravo kana phenes kaj si samo jek Del thaj kaj naj aver osim leste.” 33 Te volis e Devle čire saste ileja, saste godasa, saste snagasa thaj te volis čire pašutnes sago korkoro tut majvažno si katar sa e žrtve paljenice thaj katar sa aver žrtve. 34 Kana o Isus ašundas sar o manuš mudro čerel svato, phendas lešće: “Tu naj san dur katar e Devlesko carstvo.” Katar godova vrijama khonik majbut či usudisajlo khanči te phučel les. 35 Kana o Isus sikavelas e theme ando Hramo, phučla len: “Sostar e učitelja e Mojsiješće zakonestar phenen kaj si o Hristo samo čhavo e carosko Davidesko? 36 Korkoro o David pherdo e Sveto Duhosa, phendas: ‘Phenel o Gospod mungre Gospodešće: Beš pe mungri počasno desno rig dok či čhav čire dušmajen tale čire pungre.’ 37 Ako o korkoro David akharda e Hristo pire Gospodeja, sar askal šaj o Hristo te avel lesko potomko?” A o but o them oduševime ašunenas les. 38 Dok sikavelas len, o Isus phendas lende: “Len tumen sama katar e učitelja e zakonešće. Von violin te o them dičhel len ande kuč ogtačurja thaj te o them časno pozdravil len pe trgruja. 39 Violin te bešen pe počasne thana ande sinagoge thaj pe gozbe. 40 Von čoraren e udovicenđe čhera thaj godova učharen gajda kaj lungo molin pe e Devlešće. Pale godova avena kaznime majbut katar sa aver.” 41 Pale godova o Isus đelo thaj bešlo ando hramo dži ke kutija kaj cídenas pe e love thaj dičelas sar o them čholas ande late

love. A e but barvale manuša čhonas but love. 42 Askal avili jek čori udovica thaj čhuta andre duj bakarne lovora save vredinas zurale cara. 43 Askal o Isus akhardas peste pire učenikonen, thaj phendas lende: “Čače phenav tumende: akaja čori udovica čhuta andre majbut love nego savora aver. 44 Kaj, savora von dine katar piro viško, a voj gajda čori dijas sa so sas lat.”

13 Kana o Isus inklijelas andar o Hramo, jek katar lešće učenikurja phendas lešće: “Učiteljina, Dik! Čefal šukar bara katar o Hramo thaj sošči šukar građevina!” 2 A o Isus phendas lešće: “Dičhes akala bare gradevine? Čače phenav tumende, či ačhela katar akava ni bar pe bareste. Sa avela harado.” 3 Kana o Isus bešelas pe Maslinsko gora, pe okoja rig katar o Hramo, o Petar, o Jakov, o Jovan thaj o Andrija phučline les pe rig: 4 “Phen amende, kana godova avela thaj savo znako si kaj sa akava pherdola?” 5 A o Isus ačhilo te mothol lende: “Len sama te na vareko hohavel tumen. 6 But džene avena ande mungro alav thaj phenena: ‘Me sem o Mesija’ thaj e bute manušen hohavena. 7 Kana ašunena pale raturja thaj e glasurja pale raturja, na daran, kaj sa godova moraš te avel, ali godova još naj o krajo. 8 Kaj o them uštela po them thaj o carstvo uštela po carstvo. E phuv čhinola pes pe razne riga thaj avela bok. Akava si samo o početko e mukengo sago kana e manušnji džal te bijanel. 9 Ali tumen len sama pe tumende! Kaj avena dine pe sudurja thaj marena tumen ande sinagoge. Inkalena tumen angle vladarja thaj angle carurja andar godova kaj sen mungre sledbenikurja. Godova avela tumende prilika te svedočin pale mande. 10 E Bahtali nevimata trubul majsigo te propovedil pe sa e themende. 11 A kana inđarena tumen te sudin tumende, na han briga majanglal so phenena, kaj avela tumende dino so te phenen. Mothon okova so avela tumende dino ande godova časo kaj či čerena svato tumen, nego o Sveto Duh. 12 O phral e phrale dela po mudaripe, a o dad pire čhavre. E čhavra uštena pe pire dada thaj pe pire dejia thaj dena len po mudaripe. 13 Savora mrzana tumen zbog mande, ali ko god ačhel verno dži ko krajo avela spasime. 14 A kana dičhena ‘e grozota savi anel uništenje’ sar ačhel po than kaj či tromajasas te avel askal okola save si ande Judeja, neka našen ande gore. (Ko akava čitol neka haćar so phenel pe!) 15 Ko avela opre po čher, nek na fuljel te del ando čher te lel vareso, 16 thaj ko avela ande njiva, neka na boldel pe te lel o ogtači! 17 Teško e khamne manušnjende thaj okolende save još den čuci e čhavren ande godola đesa! 18 Nego molin tumen te tumaro našipe či avel ando ivend. 19 Kaj ande godola đesa avela

nevolje save nas sar o Del stvorisarda o them sa dži akana, niti posle avela. 20 Thaj te o Gospod či harnjarel o brojo godole đesengo, khonik či ačhilosas džudo. Ali harnjarda godola desa, zbog okola manuša saven o Del losardas. 21 A te askal vareko phendas tumende: 'Ake o Hristo si akate!' ili: 'Eke okote si!', na pačan. 22 Kaj uštena e but hohamne mesije thaj e hohamne prorokurja thaj čerena znakurja thaj čudurja te šaj hohaven, ako si moguće, vi e Devlešće izabrane manušen. 23 Len sama pe tumende! Kaj ake sa majanglal phenav tumende! 24 A ande godola đesa – posle akale nevolje – 'O kham kaljola, thaj o čhonut majbut či sijola. 25 E čereja perena katar o nebo thaj e nebeske sile avena uzdrmome'. 26 Askal e manuša dičena e Čhave e manušešće sar avel ande oblakurja e silava thaj e bare slavava. 27 Vo askal bičhalela e andelen thaj čidela pire losarde manušen katar sa e štar riga e themešće, katar o krajo e phuvjako dži ko krajo e nebesko." 28 "Sícon katar e smokva. Kana lače krandže kovljon thaj mučen pešće patrja, džanen kaj paše si o milaj. 29 Gajda vi tumen kana dičhen kaj si akate sa akava so phendem tumende, džanen kaj si vo paše anglo vudar. 30 Čače phenav tumende: akava pokoljenje či načhela dok sa akava či avela. 31 O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena." 32 "A savo si godova des thaj vrjama khonik či džanel, ni e andelurja po nebo, pa čak niti o Čavo, već samo Dad. 33 Aven džungade thaj len sama, kaj či džanen kana avela godoja poslednjo vrjama. 34 Godova si sago kana o manuš džaltar po drom, a pesko čher mučel te vodin lešće sluge. Askal sa jek slugašće zapovedil so trubun te čere, a e manušešće kaj lelas sama po vudar phendas te čhol straža. 35 Dakle aven džungade, kaj či džanen kana o gospodari avela čhere – dali avela talerjat, ili ande opaš e rjat, ili kana e bašne ašundona, ili ande detharin – 36 te na avel iznenada thaj te na araćhel tumen sar soven. 37 A so phenav tumende, savorende phenav: ačhen džungade!"

14 Sas duj đesa dži ke pasha thaj dži ko prazniko e bikvasošće mangreng. E šorvale rašaja thaj e učitelja e zakonešće rodenas sar te astaren e Isuse po hohaipe thaj te mudaren les. 2 Phenenas: "Či tromaš te čeras godova dok si o prazniko, te či pobunil pe o them." 3 A o Isus sas ande Vitanija thaj halas ando čher e Simonesko saves sas guba. Askal avili dži leste jek manušni e čuposa savo sas čerdo katar o kuč bar, ande savo sas zurale kuč mirisno ulje savo sas čerdo katar o čisto nard. Putardas o čupo thaj čordas o ulje pe Isusesko šoro. 4 A varesave katar e učenikurja holjajle zbog godova thaj ačhile maškar pende

te mothon: "Sostar akava mirisno ulje gajda rspil pe? 5 Godova ulje šaj bićinda pe pale majbut katar jek bršešći počin, a e love šaj dine sas pe e čore manušendje." Thaj čutine muj pe late. 6 A o Isus phendas: "Mučen lat po miro! Sostar čeren te avel lače neprijatno? Voj čerda mande lačho delo. 7 Kaj čore manušen uvek avela tumen maškar tumende thaj šaj te pomožina lendje kana got kamena, a man či avela tumen uvek tumenca. 8 Voj čerda so voj šaj: majanglal makhlas mungro telo palo prahope. 9 Čače phenav tumende: kaj god po them propovedila pe e Bahtali nevimata, mothola pe vi pale akava so voj čerda, sago uspomena pe late." 10 Askal o Juda Iskariotski, jek katar e dešuduj učenikurja, đelo ke šorvale rašaja te izdail lendje e Isuse. 11 A von, kana ašundine, raduisajle thaj obećisardine kaj dena les love. Katar askal o Juda počnisarda te rodel lačhi vrjama te izdail les. 12 Po prvo des kana sas o prazniko e bikvasošće mangreng, kana delas pe čurjasa o pashalno bakhro, e učenikurja phučline e Isuse: "Kaj kames te džas te pripremisaras tuće te has e pashalno večera?" 13 O Isus askal bičhaldas pire duj učenikonen e alavencia: "Džan ando gav ando Jerusalim okote malavena manušes savo inđarel ando čupo paj. Džan pale leste, 14 pa ande savo čher del andre, tumen phenen godole domaćinešće: 'O Učitelj phučel ande savi soba šaj te hal e pashalno večera pire učenikonenca?' 15 Vo sikavela tumende bari soba opre po sprato savi si pripremije. Okote spremi amende e večera." 16 E učenikurja đele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lendje thaj okote čerdine e pashalno večera. 17 Talerjat, o Isus avilo e dešuduje učenikonenca. 18 Dok hanas pale sinija, o Isus phendas lendje: "Čače phenav tumende, kaj jek tumendar savo akana hal manca, izdaila man." 19 E učenikurja zurale ražalostisajle thaj jek pale avreste phučenjas les: "Te naj sem me godova?" 20 A o Isus phendas lendje: "Godova si jek tumendar e dešudujendar, savo bolel o mangro manca ando isto čaro. 21 Kaj o me o Čavo e Manušesko, moraš te merava sago kaj ramol pale mande ando Svetu lili. Ali teško okolešće savo izdail man e Čaves e Manušešće. Pale leste avilosas majlačhe te nikada či ni bijandilosas." 22 Dok hanas, o Isus lija o mangro, zahvalisarda pale leste thaj phagla les, askal dijas pire učenikonenđe thaj phendas: "Len, akava si mungro telo." 23 Askal lijas tahtaj mol, zahvalisarda e Devlešće thaj dijas pire učenikonenđe thaj savora piline andar o tahtaj. 24 Thaj phenelas lendje: "Akava si mungro rat, rat savo potvrdil o savezo thaj savo chordol pale butende. 25 Čače phenav tumende: či majbut pijava mol sa dži ke okova des kana pijava tumenca nevi mol ande Devlesko carstvo." 26 Askal

e điljenca slavisardine e Devle thaj teljardine karingal e maslinsko gora. 27 A o Isus phendas lende: "Savora tumen mućena man, kaj o Del phenel ando Svetu lil: 'Mudarava e pastire thaj e bakhre našena.' 28 Ali kana uštava andar e mule, džava angle tumende ande Galileja." 29 A o Petar phendas lešće: "Vi ako savora mućen tut, me či mukava tut!" 30 A o Isus phendas lešće: "Čače phenav tuće ađes, još akaja rjat, maj sigo nego so o bašno dujto data zakukuričil, trin drom hohaveja kaj či pindžares man." 31 Ali o Petar još maj odlučno phendas: "Čak vi ako trubul te merav tusa, nikada či odrekniva man tutar!" A gajda mothonas vi savora aver. 32 Askal aviline ando masleniko savo akhardolas Getsimania. A o Isus phendas pire učenikonende: "Bešen akate dok me džav te molima!" 33 Pesa inđarda e Petre, e Jakove, thaj e Jovano. Askal lija les e bari žalost thaj sas lešće pharo. 34 Thaj phendas lende: "Mungri duša si žalosno dži ko smrto. Ačhen akate, na soven thaj stražarin." 35 Askal đelo cara majdur, pelo e mujesa dži ke phuv thaj molisajlo, te ako si moguće, či načhel kroz e patnja savi ažućarel les. 36 Molisajlo: "Abba! Dade! Tu sa šaj. Le mandar akava tahtaj patnje! Ali neka či avel mungri volja, nego ciri." 37 Askal bolda pe ke pire učenikurja, arakhla len sar soven thaj phendas e Simone Petrešće: "Soves li Simone? Našti ačhilan džungado ni jek sato te stražaris? 38 Ačhen džungade, stražarin thaj molin tumen, te na peren ando iškušenje. O duho si spremno ali o telo si slabo." 39 O Isus palem đelotar lendar thaj molisajlo iste alavenga. 40 Kana palem bolda pe ke učenikurja, arakhla len sar soven. Lende jakha phandidonas thaj či džangline so te phenen lešće. 41 Kana bolda pe po trito drom, phendas lende: "Zar još soven thaj odmorin tumen? Dosta sas! Avilo o časo! Ake man, e Čhave e Manušešće, predain ande vas e bezehalende. 42 Ušten! Ake, mungro izdajniko avel!" 43 Dok o Isus još motholas, areslo o Juda, jek katar e dešuduj učenikurja, a lesa avilo vi o but o them, e mačonanca thaj e rovlijenca, saven bičhaldine e šorvale rašaja, e učitelja e zakonešće thaj e starešine. 44 O Juda, lesko izdajniko, majanglal dija len znako: "Okova saves čumidav, godova si. Astaren les thaj inđaren les e stražarena." 45 Thaj čim avilo dži ko Isus, o Juda phendas lešće: "Učiteljina" thaj čumida les. 46 Pe godova e manuša čutine pire vas po Isus thaj astardine les. 47 A jek katar e učenikurja, savo ačhelas okote paše, inkalda o mačo thaj peklas e bare rašaješće slugos thaj čhinda lesko kan. 48 A o Isus phendas lende: "Aviline pe mande sago po razbojniko e mačonanca thaj e rovlijenca te astaren man. 49 A svako des semas tumenca ando Hramo thaj sikavavas, ali či astardine man. Sa akava sas te pherdol okova so ramol

pale mande ando Svetu lil." 50 Pe godova sa e učenikurja mukline e Isuse thaj našline. 51 A pale leste džalas jek terno manuš savo sas nango thaj učhardo samo e kuč čaršapeja. Kana vi les line te astaren, 52 vo čhudas pestar o čaršapo thaj našlo nango. 53 E Isuse andine anglo baro rašaj, thaj okote čidine pe sa e šorvale rašaja, e starešine thaj e učitelja e zakonešće. 54 A o Petar dadural džalas pale leste thaj dija ande avlija e bare rašaješći. Bešlo okote zajedno e slugenca thaj tatolas paše jag. 55 A e šorvale rašaja thaj o sasto veće rodenas varesavo dokaz protiv o Isus, te šaj osudin les po smrto, ali či arakhline khanči protiv leste. 56 But manuša hohamne svedočinas protiv leste, ali lengo svedočanstvo či slažolas pe. 57 Askal ušteline varesave manuša thaj počnisardine hohave te svedočin protiv leste: 58 "Ašundam les sar mothol: 'Haravava akava Hramo, saves čerdine e manušenđe vas, thaj pale trin des vazdava aver, save či čerena e manušešće vas.'" 59 Ali ni godova lengo svedočanstvo či slažolas pe. 60 O baro rašaj askal ačhilo maškare maškar lende, thaj phučla e Isuse: "Sostar khanči či mothos? So akava akala manuša svedočin protiv tute?" 61 A o Isus samo ačhelas thaj khanči či motholas. O baro rašaj palem phučla les: "San tu o Hristo, Čhavo e Blagoslovime Devlesko?" 62 A o Isus phendas: "Sem. Thaj dičhena man, e Čhave e Manušešće, sar bešav pe desno počasno rig e Svemoguće Devlešći thaj avav pe nebeske oblakurja." 63 Pe godova o baro rašaj pharada pe peste e drze thaj phučlas: "So trubul men majbut svedokurja? 64 Ašundine les sar hulil! So mothon?" A von savora phendine kaj si došalo thaj kaj zasluzisarda smrto. 65 Varesave počnisardine te čhungaren les, te učharen lesko muj thaj denas le dab dumukhenca thaj marenas muj lestar: "Proreknisar ko dija tut dab?" Askal astardine les e sluge thaj mardine les e palmenca po muj. 66 Dok o Petar sas tele ande avlija, avili jek sluškinja e bare rašaješći. 67 Kana dikhla e Petre sar tatol paše jag, lačhe dikhla pe leste thaj phendas: "Vi tu sanas okole Isuseja andar o Nazaret!" 68 A o Petar hohada: "Či džanav niti haćarav so phenes." Thaj inkljisto ando prvo deo e avljako. A o bašno askal zakukuričsarda. 69 Kana e sluškinja dikhla les, palem phendas okolende save okote ačhenas: "Okova manuš si jek lendar!" 70 A o Petar palem phenelas kaj naj. Cara majposle, vi okola aver manuša save sas okote mothonas e Petrešće: "Tu san čače jek lendar, kaj san vi tu andar e Galileja!" 71 A o Petar ačhilo te del pe romaja thaj te hal solah: "Či pindžarav godole manuše pale savo phenen." 72 Thaj odma pale godova o bašno po dujto drom zakukuričsarda, a o Petar dija pe godi so phendas lešće o Isus: "Maj sigo nego so o bašno duj data zakukuričil,

trin drom odreknija tut mandar." Thaj askal ačhilo zurale te rovel.

15 Thaj odma rano ande detharin čerdine svato maškar phende e šorvale rašaja, e starešine, e učitelja palo Mojsijesko zakon thaj o sasto Baro veće. Phangline e Isuse thaj inđardine les ko Pilato savo sas rimske upravnike. 2 O Pilato phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?" A o Isus phendas lešće: "Tu korkoro phenes." 3 A e šorvale rašaja došarenas e Isuse pale but godova. 4 O Pilato palem phučla les: "Naj tut khanči te phenes pe akava? Dik pale so sa došaren tut." 5 Ali o Isus majbut khanči či motholas lešće, gajda kaj o Pilato but začudisajlo. 6 A o Pilato svako brš po prazniku mućelas andar o phanglipe ječe manušes saves o them rodasas lestar. 7 Ando phanglipe askal sas vi varesavo manuš savo akhardolas Varava zajedno e razbojnikonenca save ande pobuna čerdine mudaripe. 8 O them avilo thaj rodenas katar o Pilato te čerel okova so vo obično čerelas po prazniku. 9 A o Pilato phučla len: "Dali kamen te mukav tumende e Židovsko caro?" 10 Džanelas kaj e šorvaled rašaja predaisardine leste e Isuse andar e zavist. 11 Ali e šorvaled rašaja pherdine e manušengō Šoro te roden te mućel lende majradije e Varava. 12 A o Pilato palem phučla len: "A so kamen te čerav akalesa saves akharen caro e Židovengo?" 13 A von čhutine muj: "Razapnisar les!" 14 "Ali andar soste?" Phučlas o Pilato: "Sosko bilačhipe čerda?" Ali von još majzurale čhonas muj: "Razapnisar les!" 15 A o Pilato, zbog godova kaj kamlas te ugodil e themešće, mukla andar o phanglipe e Varava, a e Isuse dija te izbičujin thaj te razapnij les po trušul. 16 Askal e vojnikurja inđardine e Isuse ande palata, pindžardi sago pretorijum, thaj čida pes okote sasti četa vojnikurja. 17 Dine po Isus grimizno ogrtaci, a po Šoro čhutine lešće khuvdi kruna katar e kangre. 18 Askal marenas muj lestar thaj mothonas: "Nek trajil o caro e Židovengo!" 19 Denas les dab e trskasa po Šoro, čhungarenas pe leste, perenases pe koča thaj čerenas pe kaj klanjinpe lešće. 20 Kana ačhiline te maren muj lestar, askal fuljardine lestar o grimizno ogrtaci thaj dine pe leste lešće drze thaj inđardine les te razapnij les po trušul. 21 Varesavo manuš andar e Kirinija ačhelas okotar kaj boldelas pe andar e njive. Vo akhardolas Simon thaj sas dad e Aleksandresko thaj e Rufosko. E vojnikurja tradine les te inđarel e Isusesko trušul. 22 Askal andine e Isuse dži ko than sas akhardol Golgota (so značil "lobanja"). 23 Denas les mol hamime e smirnava te ločaren lešće e duk, ali vo či kamlas te pel. 24 Askal razapnisardine les, a lešće drze razdelisardine gajda kaj čhudine kocka pale

lende, te dičhen ko so lela. 25 Sas inja saturja ande detharin kana razapnisardine les. 26 Okote sas o natpis pe savo ramolas lešći doš: "Caro e Židovengo". 27 Zajedno lesa razapnisardine vi duje razbojnikonen, ječe katar lešći desno rig a avres katar lešći levo rig. 28 [Godolesa ispunisajlo okova so sas ramome ando Svetu Ili: "Dičhenas pe leste sago pe zlocincurja."] 29 E manuša kaj načheras okotar kušenas les. Čerenas e šoresa pe leste thaj mothonas: "Ej, tu kaj haraves o Hramo thaj ande trin des vazdes les, 30 spasisar akana korkoro tut thaj fulji katar o trušul." 31 Gajda marenas muj lestar vi e šorvaled rašaja thaj e učitelja palo Mojsijesko zakon thaj jek avrešće phenenas: "Averen spasisardas, a korkoro pes našti spasil! 32 Neka akana godova Hristo, Caro e Izraelosko, fuljel katar o trušul, te dikhas thaj te pačas!" Gajda vređonas les čak vi okola kaj sas lesa razapnime. 33 Ando mismeri mukla pe o tunjariku pe sasti phuv thaj sas sa dži ke trin saturja palo mismeri. 34 Ande trin saturja o Isus ando baro glaso čhuta muj: "Eloi, Eloi, lama sabatani?", so značil: "Devla mungreja, Devla mungreja, sostar muklan man?" 35 A kana varesave kaj ačhelas okote ašundine akava, phendine: "Dičhen, akharel e proroko Ilja!" 36 A jek manuš prastaja te bolel o sunđer ando šut, čhuta les pe trska, dija e Isuse te pel thaj mothonas: "Ažućaren te dikhas dali avela o Ilja te fuljarel les!" 37 A o Isus čhuta muj andar o baro glaso, thaj mukla pesko di. 38 Askal e firanglija ande svetinja e hramošči pharadili po opaš, katar opral dži tele. 39 Kana o rimske kapetano savo ačhelas anglo Isus ašundas sar o Isus čhuta muj thaj gajda mukla pesko di, phendas: "Akava manuš vi čače sas Čhavo e Devlesko!" 40 A sa godova dadural dičhenas vi varesave manušnja. Maškar lende sas e Marija andar e Magdala, e Marija e dej e majterne Jakovešći thaj o Josije, thaj e Saloma. 41 Von džanas pale leste thaj pomožinas les dok sas ande Galileja. Akate sas vi but aver manušnja save avile lesa ande Jerusalim. 42 Kana već skoro perelas o tunjariku, pošto sas des kana čerenas pe e pripreme, godova sas des majsigo o savato, 43 o Josif andar e Arimateja, sas savo ugledno člano andar o Baro veće savo vi korkoro ažućarelas e Devlesko carstvo, bi darako đelo anglo Pilato thaj manglas lestar e Isusesko telo. 44 O Pilato sas začudime kaj o Isus već mulo thaj akhardas e kapetano te phučel les kozom si sar o Isus mulo. 45 Kana ašunda godova katar o kapetano askal dijas e Isusesko mulo telo e Josifešće. 46 O Josif čindas čaršapo, fuljarda e Isusesko telo katar o trušul, pačarda les ando čaršapo thaj čhuta les ando limori savo sas isklesime ande stena. Askal čhuta o bar po vudar e

limoresko. 47 A e Marija andar e Magdala thaj e Marija e dej e Josiješci dichenas kaj čhutine e Isusesko telo.

16 Kana nakhlo o savato, e Marija andar e Magdala, e

Marija e deja Jakovešci thaj e Saloma cíndine mirisno pomast te mačhen e Isusesko telo. 2 Pa detharinako rano prvo des ando kurko čim inkljisto o kham, đele po limori. 3 Thaj dromesa phučenas jek avrja: "Ko lela amenđe o bar majdur katar o vudar e limoresko?" 4 Ali kana aresline, dikhline kaj o bar sas već spidino majdur katar o limori vi ako sas godova zurale baro bar. 5 Kana dine andre ando limori, dikhline pe desno rig terne manuše ande parne haljina sar bešel. E manušna darajle. 6 A vo phendas lende: "Na daran! Tumen roden e razapnime Isuse andar o Nazaret. Vo naj akate. Uštilo andar e mule! Ake dičhen o than kaj pašljolas. 7 Ali tumen džan thaj phenen lešće učenikonendje, thaj e Petrešće: 'O Isus džal angle tumende ande Galileja. Okote dičhena les, sago vi kaj phendas tumende.'" 8 E manušna inkljistine andar o limori thaj našline okotar kaj astarda len o izdrapse thaj e dar gajda khonikašće khanči či phendine, kaj daranas. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) [Kana o Isus uštilo andar e mule detharinako rano prvo des ando kurko, majsigo sikadilo e Marijače andar e Magdala, andar savi majsigo trada efta bilačhe duhonen. 10 Voj đeli thaj javisarda godova okolendje save sas lesa, a save akana tugujin thaj roven. 11 Kana von ašundine kaj si o Isus džudo thaj kaj voj dikhla les, či pačajine. 12 Pale godova e Isusesko izgled promenisajlo thaj sikadilo pire duje učenikonendje dok džanas ande aver gav. 13 Kana pindžardine les, boldine pe thaj godova javisardine aver učenikonendje, ali ni lende či pačajine. 14 Pale godova o Isus sikadilo e dešuduje apostolendje dok hanas pale sinija. Thaj ukorisarda len pale lengo bipaćipe thaj lende zurale ile kaj či pačajine okolendje save dikhline les nakon so uštilo andar e mule. 15 Askal phendas lende: "Džan pe sasto them thaj propovedin e Bahtali nevimata sa e themešće! 16 Ko pačala thaj bolel pe, spasila pe, a ko či pačala, osudila pe. 17 A akala čudesne znakurja pratina okolen save paćan: ande mungro alav tradena e bilačhe duhonen andar e manuša, čerena svato neve čhibjenca, 18 lena e sapen ande vas, ako vareso otrovno pijen, či naudiila lende, čhona pire vas pe nasvale manuša thaj von sastona." 19 Pale godova kana o Gospod Isus godova phendas lende, sas vazdino ando nebo thaj bešlo pe Devlešći desno rig. 20 E učenikurja đele thaj propovedinas e Bahtali nevimata pe sa e thana. A o Gospod pomožilas lende thaj prekal lende potvrdilas pire alava e čudesne znakonenca save pratinas len.]

Luka

1 Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisarda majsgo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende. **2** Von godova ramosardine prema okova so majanglal phendine e očevicurja thaj sluge e Alavešće. **3** Zato vi me odlučisardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto ponmo sa katar o početko istražisardem, **4** gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano. **5** Ande vrjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar e Avijasko rašajesko redo. A lešci romnji sas isto andar e Aronsko pleme. Lako alav sas Jelisaveta. **6** A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trajinas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako. **7** A nas len čhavra, kaj e Jelisaveta našti ačhelas khamni, a liduj već phurile. **8** Jek des kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešci grupa rašaja trubunas te služin, **9** prema e rašajengo običaj odabirisardine les gajda kaj čhudine e kocka te del ando Svetište e Gospodesko te kadił. **10** Pale vrjama kana kadilas pe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinas pe. **11** A e Zaharijašće sikadilo o andelo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilas pe. **12** Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo. **13** A o andelo phendas lešće: "Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi círi molitva: círi romnji e Jelisaveta bijanelu tuće čhave thaj tu de les alav Jovan. **14** Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno thaj e buten raduila lesko bijandipe, **15** kaj avela baro anglo Gospod. Či pijela mol niti pimo savo matarel. Pherdola e Sveti Duhosa još ando di pire dejako. **16** Vo boldela e but Izraelconen e Gospodešće lende Devlešće. **17** Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilij. Pomirila e daden lende čhavanca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatin o razumnost okolengo save si pravedne. Pripremila e theme pale e vrjama kana o Gospod avela." **18** A o Zaharija phendas e andelošće: "Sar me džanava kaj godova avela čaće? Kaj me sem purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš." **19** A o andelo phendas lešće: "Me sem o andelo Gavrilo, savo ačhav anglo Del te služiv thaj bičhaldo sem te čerav svato tusa thaj te javiv tuće akaja bahtali nevimata. **20** A akana andar godova kaj či paćajan zanemija thaj našti čereja svato dži ko des dok či avel e vrjama pale godova thaj mungre alava či pherdon." **21** A o them ažućarelas avri e Zaharija thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko. **22** A kana

napokon inljisto, našti čerelas svato, nego e znakonanca probisarda te phenel lende so sas ando Hramo thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko. **23** Thaj kana završisajle e desa lešće službaće ando Hramo o Zaharije delotar čhere. **24** A posle godola desa, lešci romnji e Jelisaveta ačhili khamni thaj pandž čhon či inklijelas avri andar piro čher thaj motholas: **25** "O Gospod milostivo dikhla pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them." **26** Kana e Jelisaveta sas khamni šov čhon, o Del bičhaldas e andele Gavrilo ando cikno galilejsko gav savo akhardolas Nazaret, **27** ke Marija savi sas još čhej thaj sas mangli palo manuš, savo akhardolas Josif, savo sas potomko e carosko Davidosko. **28** Kana o andelo dijas late andre phendas laće: "Raduisar tut, kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa." **29** Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gindil so značil godova pozdrav. **30** A o andelo phendas laće: "Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuće piri ljubav." **31** Ake ačheja khamni thaj bijaneja čhave saves deja alav Isus. **32** Vo avela baro thaj akhardola Čhavo e Majbare Devlesko thaj o Gospod Del dela les autoriteto te vladil sago o caro David savo sas lesko prapapo. **33** Vo vladila e Jakovešće plemenova dži ko veko thaj lešće carstvošće či avela krajo. (aiōn g165) **34** A e Marija phendas e andelošće: "Sar godova avela kana sem još čhej?" **35** A o andelo phendas laće: "O Sveti Duh fuljela pe tute thaj e sīla e Majbare Devlešći avela pe tute thaj zasenila tut. Zato vi okova savo bijandola avela sveto thaj akhardola o Čhavo e Devlesko. **36** Ake vi círi bibi e Jelisaveta, ačhili khamni ande piri purani vrjama thaj avela lat čhavro. Okoja isto manušnji pale savi phenenas kaj našti avel lat čhavra, već si šov čhon khamni. **37** Kaj, e Devlešće khanči naj nemoguće!" **38** A e Marija phendas lešće: "Ake, sluškinja sem e Gospodešći, neka avel mande pe círe alava." Thaj o andelo delotar latar. **39** Varesave desa majposle e Marija siđardas ande gorsko krajo e Judejako. **40** Kana aresli okote dija ande Zaharijasko čher thaj pozdravisajli e Jelisavetava. **41** Kana e Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavro huklo ando lako di, a e Jelisaveta pherdili e Sveti Duhosa. **42** Pale godova e bahtatar čhuta muj e bare glasosa: "Majblagoslovime san tu, Marijo, katar sa e manušnja thaj blagoslovime o čhavro ande círo di. **43** Savi čast si man, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande! **44** Kaj ake čim círo pozdrav avilo dži ke mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro di. **45** Blago tuće kaj paćajan kaj pherdola okova so phendas tuće o Gospod!" **46** E Marija askal phendas: "Barjarel e duša mungri e Gospode! **47** Thaj raduil pe o duho mungro e Devlešće mungre Spasitelješće. **48** Kaj milostivo dikhla pe

mande pe piri ponizno sluškinja, katar akana sa e manuša akharena man blagoslovime. 49 Kaj o silno Del, savesko si alav sveto, čerda mande baro lačhipe. 50 Kaj o Del si milostivo; e milost lešci si katar e čang dži ke čang okolende save daran lestar. 51 Pire moćno vastesa čerel silne dela thaj odbacisardas pestar okolen save si barikane ande pire ile. 52 Čhudas tele katar o prestolje e vladaren, a vazdas e poniznen. 53 E bokhalen čaljarda e lačhipeja, a e barvalen mukla čuće vastenca. 54 Huklo ando pomoć pire slugende e Izraelconendje thaj či bistardas te avel milostivo 55 sago kaj obećisarda amare prapaponende, e Avramešće thaj lešće potomkonende dži ko veko." (aiōn g165) 56 A e Marija ačhili ke Jelisaveta varekaj katar trin čhon thaj askal bolda pe čhere. 57 A e Jelisavetače avili e vrjama te bijanel thaj bijanda čhaves. 58 Kana ašundine lače komšije thaj lači familija kaj o Gospod sas gjajda lačho thaj milostivo prema late, raduisajle zajedno lasa. 59 A kana e čhavres sas ohto des o them čida pes po obred te obrezin e čhavre. Thaj line te den les alav Zaharija, sago kaj bučhol lesko dad. 60 Ali e Jelisaveta phendas: "Na! Lesko alava avela Jovan!" 61 A von phendine lače: "Pa khonik ande čiri familija či bučhol gjajda." 62 Zato e znakonena phučline e čhavrešće dades sar vo kamel te del alav e čhavres. 63 O Zaharija manglas e pločica pe savi šaj te ramol thaj ramosarda: "Jovan si lesko alav." Thaj savora začudisajle. 64 Thaj odma o Del putardas lesko muj thaj oslobodisardas lešći čhib thaj o Zaharija počnisarda te čerel svato thaj te slavil e Devle. 65 A e Devlešći dar lija sa lende komšijen po gorsko krajo e judejako thaj čerelas pe svato pale akala događaja. 66 Thaj savora save ašundine pale akala događaja, gndinas thaj phučenas pe ande peste: "So avela katar akava čhavro? Čače si o vas e Gospodesko pe leste." 67 O Zaharije, o dad e čhavresko, perdielo e Svetu Duhosa, thaj prorokuisardas alavencu: 68 "Blagoslovime o Gospod o Del e Izraelosko kaj avilo thaj izbavisarda pire theme! 69 Vazdas amende silno spasitelje andar o potomstvo pire slugasko e Davidesko, 70 sago kaj dumut obećisarda po muj pire svete prorokonengo (aiōn g165) 71 kaj izbavila men katar amare dušmajta thaj andar e vas savorenđe save mrzin men. 72 Sas milostivo amare pradadende thaj ispunisardas piro sveto savezo, 73 e solah savi dija e Avramešće amare pradadešće. 74 Izbavisarda men andar amare dušmajenđe vas, te šaj služisaras lešće bi darako, 75 ando svetost thaj ande pravda angle leste dokle god sam džude. 76 A tu, Jovane čhaveja mungreja, akhardoja proroko e Majbare Devlesko kaj džaja anglo Gospod te lačhares lesko drom. 77 Sikaveja e Devlešće theme sar te pindžaren o spasanje kroz o jartipe lende bezehendar. 78 Zbog e bari milost amare

Devlešći, osvanila amendje andar e visine e nevi detharin 79 te anel svetlo okolende save trajin ando tunjariko thaj ande dar katar o smrto thaj te upravisares amare korakurja po drom e miroško." 80 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas ando duho. Kana barjilo, trajilas ande pustinja sa dok či započnisardas e javno služba angle Izraelcurja.

2 Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano, inkljisti e zapoved katar o rimske caro Avgusto te sa o them save trajilas ando Rimsko carstvo avel ramome ando popis stanovništva. 2 Akava sas o prvo zapis kana o Kvirinije vladilas e Sirijava. 3 Sa e manuša teljardine ande pire gava te ramon pe palo popis. 4 Gajda vi o Josif teljardas andar o gav Nazaret andar e galilejsko regija, ando Vitlejem e judejsko regija kaj sas o David bijando, kaj o Josif sas potomko e carosko Davidesko 5 te prijavil pe palo zapis zajedno pire verenicasa e Marijasa savi sas khamni. 6 Dok sas ando Vitlejem avili lači vrjama te bijanel, 7 thaj bijandas pire prvo čhaves, pačarda les thaj čhuta les ande jasle kaj nas than ande gostijonica. 8 Ande godoja isto regija savi sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save inčarenas e račaći straža pe pašnjakurja ke pire bakhre. 9 Andar jekhvar o andelo e Gospodesko ačhilo maškar lende thaj obasjaisarda len e slava e Gospodešći, a von zurale darajle. 10 A o andelo phendas lende: "Na daran! Kaj ake, anav tumende e Bahtali nevimata pe bari bah sa e themešće. 11 Kaj ades bijandilo tumende o Spasitelj, savo si o Gospod Hrist ando gav kaj bijandilo o caro David! 12 Ake o znako pe savo pindžarena les: aračena e čhavre pačarde sar pašljol ande jasle." 13 Ande data e andelošće pridružisajli e bari vojska andelurja thaj slavinas e Devle alavencu: 14 "Slava e Devlešće ande nebeske visine, thaj pe phuv miro e themešće savenca si o Del zadovoljno!" 15 Čim e andelurja boldine pe ando nebo, e pastirja phenenas jek avrešće: "Hajde džas dži ko Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so phendas amende o Gospod." 16 Sigo aviline ando than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife thaj e čhavres savo pašljol ande jasle. 17 A kana dikhline e čhavres, e pastirja phendine savorenđe sa so o andelo phendas lende palo čhavro. 18 A savora save ašunenas e pastiren divisajle okolešće so phenenas pale godova čhavro. 19 A e Marija sa akala alava aračelas ande piro ilo thaj stalno gindilas pale lende 20 Pale godova e pastirja boldine pe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lende o andelo. 21 A kana avilo o ohtoto des sar o čhavro bijandilo, trubujine te obrezin e čhavres, thaj dine les alav Isus, sago kaj phendas o andelo dok još e Marija či ačhili

khamni. 22 Kana navršisajle e ġesa katar lengo šilaipe prema e Mojsijesko zakon o Josif thaj e Marija inđardine e čhavres ando Jerusalim te predain les e Gospodešće 23 (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: "Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetil pe e Gospodešće") 24 thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakon: "duj grlice ili duj terne goluburja"). 25 Ande godoja vrijama trajilas ando Jerusalim varesavo manuš savo akhardolas Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš thaj ažućarelas te avel o Mesija te spasil e Izraelcen. O Sveto Duhu sas pe leste 26 thaj objavisarda lešće kaj či merela dok či dičhel e Gospodešće Mesija. 27 Potaknime katar o Sveto Duhu avilo ando Hramo baš kana o dad thaj e dej anenjas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelas o Mojsijesko zakon. 28 O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavenga: 29 "Akana, Gospode, Šaj me čiro sluga te merav ando miro sago kaj phendan. 30 Kaj e jakha mungrę dikhline o spasenje čiro, 31 savo pripremisardan angle sa o them, 32 o svetlo te prosvetil aver themen pe slava círe themešći e Izraelošći." 33 E Isusesko dad thaj lešći dej divisajle okolešće so o Simeon phenelas pale leste. 34 O Simeon askal blagoslovisarda len thaj phendas e Isusešće dejaće e Marijače: "O Del odredisardas pale akava čhavro te e but e manušende ando Izrael avel palo propast thaj butendē palo vaskrsenje. Vo si odredime te avel e Devlesko znako, ali o but o them odbacila les. 35 Akava avela sar te sikadon e gindimata save si garade ande but e ile. A vi tuče korkorače o mačo hvarela čiro ilo." 36 A okote sas vi e Devlešći proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešći čhej, voj sas andar e Asiresko pleme thaj sas zurale purani. Trajilas pire romesa samo efta brš, 37 a pale godova trajilas korkoro sar udovica dži ke ohtovardeš thaj štar brš. Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće deseja thaj e račava, postilas thaj molilas pe. 38 Thaj samo so o Simeon završisarda vi voj avili thaj hvalilas e Devles thaj phenelas palo Isus savorende save ažućarenas te o Del otkupil o Jerusalim. 39 Kana o Josif thaj e Marija dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldine pe ande Galileja ando piro gav Nazaret. 40 A o čhavro Jovano barjolias thaj zuravolas thaj pherdolas mudrost, a e milost e Devlešći sas pe leste. 41 E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusalim ande ġesa kana sas o prazniko Pasha. 42 A kana sas e Isuse dešuduj brš, von aviline Lesa ando Jerusalim te slavin o prazniko. 43 Kana sas gata godola ġesa, thaj kana boldenas pe čhere, o čhavro Isus ačhilo ando Jerusalim, a o Josif thaj e čhavrešći dej e Marija či džangline kaj si vo. 44 Nego gndisardine kaj si e društvsosa anglal. Kana nakhlo

već jek đes phiripe počnisardine te roden les maškar e familija thaj maškar okola kasa džanenas. 45 Sar či arakhline les boldine pe ando Jerusalim te roden les. 46 Thaj o trito đes arakhline les ando Hramo sar bešel maškar e učitelja thaj čholas kan lende thaj phučelas len. 47 A savora save ašunenas les divisajle lešće godaće thaj lešće odgovorende. 48 Kana dikhline les začudisajle, a lešći dej phendas lešće: "Čhaveja! Sostar čerdan amende gadava? Ake me thaj čiro dad e darasa rodam tut." 49 A o Isus phendas lende: "Sostar rodine man zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungrę Dadesko?" 50 Ali von či haćardine so o Isus kamjas te phenel lende. 51 Askal bolda pe lenca ando Nazaret thaj čholas kan lende. A e dej lešći lelas sama pe sa akala događajurja ande piro ilo. 52 A o Isus napreduilas ande mudrost thaj barjolias ande milost anglo Del thaj anglo them.

3 Sas dešupandžto brš sar vladilas o caro Tiberija e rimske carstvosa, o Pontije Pilato vladilas e judejava, o Irod vladilas e galilejava, a lesko phral o Filip vladilas ande Itureja thaj ande Trahonitada, o Lisanije vladilas ande Avilina, 2 o Ana thaj o Kajafa sas e šorvale rašaja, a o Del askal objavisarda piro alav e Jovanošće e Zaharijašće čhavšešće ande pustinja. 3 Thaj o Jovano sava bolelas nakhlas e sasti okolina oko e reka e Jordan thaj propovedilas e themešće kaj e manuša trubun te obratin pe e Devlešće te jartol lende bezeħha thaj te bolen pe. 4 Sago kaj ramol ando Sveto lili e prorokosko Isaijasko: "Vo si o glaso sava čhol muj ande pustinja: 'Pripremin o drom palo Gospod, vorton e staze pale leste!' 5 Neka svako dolina pherdol a svako gora neka slegnilpe! Sa e bande droma neka ispravin pe thaj e grbave droma postanina ravne. 6 Thaj svako manuš dičhela o spasenje sava avel katar o Del." 7 O Jovano phenelas okolende save avenas te bolen pe: "Tumen e sapešće čhavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešći bari holji savi avel? 8 Sikaven tumare trajosa thaj tumare delenca kaj odvoisajle katar o bezeħ thaj kaj obratisajle e Devlešće. Na hohaven tumen kaj si tumendē dosta te phenen: 'Amen sam e Avramešće potomkurja,' kaj phenav tumendē kaj o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čhavra e Avramešće." 9 Kaj o tover e Devlešće sudosko već si čħutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lačhe plodurja čhinela pe thaj čħudela pes ande jag. 10 Askal o them phučla les: "So askal te čeras?" 11 A o Jovano phendas lende: "Kas si duj gada neka del jek okole kas naj. Thaj kas si habe neka del o kooles kas naj." 12 Aviline vi e carinikurja te o Jovane bolel len thaj phendine lešće: "Učiteljina, so amen te čeras?" 13 A o Jovane phendas

lende: "Na roden majbut porezo nego so odredil tumenđe e vlast." 14 E vojnikurja isto phučline: "A amen so te čeras?" A vo phendas lende: "Khonikastar na len love pe sila, na optužin khonikas hohamne thaj aven zadovoljno tumare počinava." 15 Ande godoja vrjama o them ažućarelas e Mesija thaj savora ande pire ile phučenjas pe te naj možda o Jovano Mesija. 16 Zato o Jovano phendas savorende: "Me bolava tumen e pajesa, ali avel vareko pale mande ko si majmočno mandar, kašće me naj sem dostojno ni e haravljia pe sandale te putrav. Vo bolela tumen e Svetu Duhosa thaj e jagasa. 17 Vo si spremno te losarel o kućin e divesko katar e pleva. O div cídelia thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi našti mudardol." 18 Thaj but kasave opomene o Jovano phendas e themešće thaj navestilas lende e Bahtali nevimata. 19 A o Irod o vladari kas o Jovano ukorisarda zato kaj lijas e Irodijada savi sas romnji lešće phralešći, thaj pale sa aver bilačimata save čerda, 20 pe sa godova još vi e Jovane čhuda ande tamnica. 21 Kana o Jovano bolelas sa e themes, bolape vi o Isus. Dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo, 22 thaj fuljisto pe leste o Svetu Duhu ando telesno obliko sago golubo, thaj andar o nebo ašundilo o glaso savo phendas: "Tu san mungro voljeno Čhavo. Tu san mungrı bah!" 23 Kana o Isus započnisardas e javno služba katar o Del, sas les varekaj katar trijanda brš. Inčarelas pe kaj si o Isus čhavo e Josifesko. O Josif sas e Iljesko čhavo, 24 o Ilijas e Matatesko čhavo, a o Matat e Levijesko čhavo, o Levije sas e Melhijesko čhavo, o Melhi sas e Janajesko čhavo, o Janaj e Josifesko čhavo, 25 o Josif sas e Matatesko čhavo, o Matatija sas e Amosesko čhavo, o Amos sas e Naumasko čhavo, o Naum sas e Esljesko čhavo, o Eslja sas e Nangejesko čhavo, 26 o Nangej sas e Maatesko čhavo, o Maat sas e Matatijesko čhavo, o Matatija sas e Semeinasko čhavo, o Semein sas e Josihesko čhavo, o Josih sas e Jodasko čhavo, 27 o Joda sas e Joananesko čhavo, o Joanan sas e Risasko čhavo, o Risa sas e Zorovavelesko čhavo, o Zorovavel sas e Salatilesko čhavo, o Salatiil sas e Nirijasko čhavo, 28 o Niri sas e Melhijesko čhavo, o Melhi sas e Adijasko čhavo, o Adi sas e Kosamesko čhavo, o Kosam sas e Elmadamesko čhavo, o Elmadam sas e Iresko čhavo, 29 o Ir sas e Isusesko čhavo, o Isus sas e Eliezeresko čhavo, o Eliezer sas e Jorimesko čhavo, o Jorim sas e Matatesko čhavo, o Matat sas e Levijesko čhavo, 30 o Levije sas e Simeonesko čhavo, o Simeon sas e Judasko čhavo, o Juda sas e Josifesko čhavo, o Josif sas e Jonamesko čhavo, o Jonam sas e Eliakimesko čhavo, 31 o Eliakim sas e Melejasko čhavo, o Meleja sas e Menasko čhavo, o Mena sas e Matatesko

čhavo, o Matata sas e Natanesko čhavo, o Natan sas e Davidesko čhavo, 32 o David sas e Jesejesko čhavo, o Jesej sas e Jovidesko čhavo, o Jovid sas e Voozesko čhavo, o Vooz sas e Salmonesko čhavo, o Salmon sas e Naasonesko čhavo, 33 o Naason sas e Aminadavesko čhavo, o Aminadav sas e Admimesko čhavo, o Admin sas e Arnijesko čhavo, o Arni sas e Esromesko čhavo, o Esrom sas e Faresesko čhavo, o Fares sas e Judasko čhavo, 34 o Juda sas e Jakovesko čhavo, o Jakov sas e Isakosko čhavo, o Isak sas e Avraamesko čhavo, o Avram sas e Taresko čhavo, o Tara sas e Nahoresko čhavo, 35 o Nahor sas e Seruhesko čhavo, o Seruh sas e Ragavesko čhavo, o Ragav sas e Falekesko čhavo, o Falek sas e Everesko čhavo, o Ever sas e Salasko čhavo, 36 o Sala sas e Kainamesko čhavo, o Kainam sas e Arfaksadesko čhavo, o Arfaksad sas e Simesko čhavo, o Sim sas e Nojesko čhavo, o Noje sas e Lamehesko čhavo, 37 o Lameh sas e Matusalinesko čhavo, o Matusalin sas e Enohesko čhavo, o Enoh sas e Jaretosko čhavo, o Jaret sas e Malaleileško čhavo, o Malaleil sas e Kainamesko čhavo, 38 o Kainam sas e Enosesko čhavo, o Enos sas e Sitesko čhavo, o Sit sas e Adamesko čhavo, o Adam sas e Devlesko čhavo.

4 O Isus, pherdo e Svetu Duhosa, bolda pe katar e reka

Jordan thaj o Svetu Duhu inđardale ande pustinja, 2 okote o beng iskušilas les štarvardeš đesa thaj khanči či hala pale godoja vrjama, a kana nakhline godola đesa vo bokhajlo. 3 A o beng phendas lešće: "Ako san Čhavo e Devlesko, phen akale barešće te postanil mangro." 4 A o Isus phendas lešće: "Ando Svetu lil ačhel ramome: Či trajil o manuš samo katar o mangro." 5 O beng inđarda les pe vuči gora thaj sikadas lešće sa e carstvurja akale themešće ando treno e jakhako. 6 Thaj phendas lešće o beng: "Tuće dava sa akaja vlast thaj e slava lendifi, kaj si mande predaime thaj me šaj te dava len kašće me kamav. 7 Ako peres pe koča angle mande thaj slavis man, sa avela čiro." 8 A o Isus phendas lešće: "Ando Svetu lil ačhel ramome: 'De koča samo anglo Gospod čiro Del, thaj jedino les slavi.'" 9 Thaj o beng inđarda les ando Jerusalim thaj čhuta les po vrho e Hramosko thaj phendas lešće: "Ako san tu Čhavo e Devlesko, čhude tut katar tele 10 kaj ando Svetu lil ramol: 'Pire andelenđe zapovedila pale tute te len sama pe tute', 11 thaj: 'von pe vas inđarena tut te či pečes e pungresa ando bar.'" 12 A o Isus phendas lešće: "Ramome si vi akava: 'Na iskušesar e Gospode čire Devle.'" 13 Thaj kana o beng završisarda te iskušil les, đelotar lestar pale varesošći vrjama. 14 O Isus bolda pe ando galilejako krajo pherdo e Svetu Duhošće

silava thaj o glaso pale leste buljilo pe sasto godova krajo. 15 Sikavelas pe lende sinagoge, thaj savora šukar mothonas pale leste. 16 Thaj avilo ando gav savo akhardolas Nazaret kaj barilo thaj pe piro običaj ando savato dija ande sinagoga thaj uštito te čitol, 17 a dine les o lil katar o proroko Isaija, putardas o lil thaj arakhla o than kaj si ramome: 18 "O Duhu e Gospodesko si pe mande zato makhlas mungro šoro e uljeja thaj bičhalda man te anav e Bahtali nevimata e čorende, bičhalda man te propovediv e phanglende kaj avena oslobođime, thaj e korenđe kaj dičena, a e mučime kaj avena oslobođime 19 thaj te proglasiv o brš milosti e Gospodesko". 20 Phandada o Lil, dija les ko sluga thaj bešlo te sikavel, a savora save sas ande sinagoga dičhenas pe leste. 21 Thaj počnisarda te phenel lende: "Ades akava Lil savo ašundine tumare kanenca perdilo." 22 Savora phenenas sa majšukar pale leste thaj divinas pe e šukar alavendje kaj inklijenasa andar lesko muj thaj phenenas: "Naj li akava o čhavo e Josifesko?" 23 Askal phendas lende: "Tumen mande bi sumnjako mothona akaja poslovica: 'Doktorina! Sastar korkoro tut!' Čer vi akate ande čiro gav kaj barilan so ašundam kaj čerdan ando Kafarnaum." 24 Askal ačhilo majdur te mothol: "Čače phenav tumende: 'Nijek proroko či lačhe avilo ande piro gav kaj bajrilo.' 25 A čače phenav tumende: E but udovice sas ando Izrael ande vрјama kana sas o Ilijia proroko, askal o nebo phandadilo pe trin brš thaj šov thaj sas bari bok pe sasti phuv e Izraelošći. 26 Ali nijećhaće lendar nas bičhaldo o Ilijia osim varesave udovicaće ando gav Sarepta, savo sas ando Sidonsko krajo. 27 Thaj but gubavcurja sas ando Izrael pale vрјama kana sas o Jelisej proroko ali ni jek lendar či sastilo nego samo o Neman andar e Sirija." 28 Thaj savora ande sinagoga zurale holjajle kana ašundine akava. 29 Uštile thaj tradine les avri andar o gav thaj inđardine les po vrho e gorako kaj sas sazidome lengo gav te čhuden les opral. 30 Ali vo nakhlo maškar lende thaj đelotar. 31 Thaj avilo ando galilejsko gav savo akhardolas Kafarnaum thaj sikavelas len ando savato. 32 A o but o them čudilas pe lešeće sikavipešće kaj lesko svato sas phero sile. 33 Ande sinagoga sas varesavo manuš ande savo sas bilačho duho e bendesko, vo čhuta muj zurale glasosa: 34 "So kames amendar, Isuse andar o gav Nazaret? Avilan te uništis men? Džanav ko san: Sveco e Devlesko." 35 A o Isus zapovedisarda lešeće: "Phande čiro muj thaj inklij andar leste!" Askal o demono harada les angle savorende, inklijisto andar leste thaj ni cara či naudisarda lešeće. 36 Savora sas but začudime thaj phenenas jek avrešće: "Sosko si godova svato, te ando autoritet thaj ande sila zapovedil e bilačhe duhonende thaj

von inklij!" 37 Thaj o glaso pale leste buljilo pe sa e okolne thana. 38 Kana inklijisto andar e sinagoga thaj đelo ande Simonesko čher. E Simonešće sokra sas e bari jag thaj čhinolas lat e groznica, pa zamolisardine les te sastarel lat. 39 Vo bandilo paše late thaj zapovedisarda e jagaće te mučela thaj e jag nestanisarda. Voj odma uštili thaj ačhili te služil len. 40 Kana nakhlas o savatosko đes, sa e nasvalen katar razne nasvalimata, anenas ko Isus, a vo pe savorende čholas pire vas thaj von sastonas. 41 A vi e bilačhe duhurja inklijenasa andar e but e manuša thaj čhonas muj thaj phenenas: "Tu san Čhavo e Devlesko!" A vo pretilas lende thaj zabranisarda lende te na čeren svato, kaj von džanenas kaj si vo o Hristo. 42 A kana svanosardas o đes, inklijisto thaj đelotar po pusto than. A o them rodelas les. Kana arakhline les avile leste thaj kamline te ačhavlen les te na džaltar lendar. 43 A vo phendas lende: "Vi e manušenđe andar e aver gava trubul te anav e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo, kaj zato o Del bičhalda man." 44 Thaj nastavisarda te propovedil pe judejske sinagoge.

5 Jekhvar kana o Isus ačhelas pe obala ko galilejako jezero, o them spidelas pes pe leste te ašunen o alav e Devlesko. 2 O Isus lija sama e duj čamcurija kaj ačhenas pe obala andar save inklijistine e ribarja thaj halavenas pire mreže. 3 Thaj dija ande jek katar o čamco savo sas e Simonesko thaj zamolisarda les te spiden les cara majdur katar e obala. Bešlo andre thaj počnisarda te sikavel e theme andar o čamco. 4 A kana o Isus ačhilo te čerel svato e themešće, phendas e Simonešće: "Otplovisar okote kaj si handuk o paj thaj čhude e mreže čire thaj astar e mačhen." 5 A o Simon phendas lešeće: "Učiteljina! Sasti rjat trudisajlam thaj khanči či astardam, ali ako tu gajda phenes, čhudava e mreže." 6 Kana čerdine godova, astardine but mačhe, gaći kaj pharjonas lende mreže. 7 Dine znako pire drugarenđe ando aver čamco te aven te pomožin len. Kana von aviline, pherdine e liduj čamcurija gajda kaj gata potonisardine. 8 A kana dikhla o Simon Petar, pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj phendas: "Džatar mandar, Gospode! Me sem bezehalo manuš." 9 Thaj sas ando čudo o Petar thaj savora save sas lesa zbog e bute e mačhe kaj astardine. 10 A gajda vi o Jakov thaj o Jovano sas ando čudo. Von sas e čhave e Zevedeješće thaj e drugarja e Simonešće. A o Isus phendas e Simonešće: "Na daral! Katar akana e manušen astareja sago e mačhen." 11 Thaj crdine e čamcurija pe phuv, mukline sa thaj teljardine pale leste. 12 Kana sas o Isus ande jek gav, dijas pe jek manuš savo sas sa ande guba. Dikhla e Isuse thaj pelo angle leste e mujesa dži ke phuv, thaj

zamolisarda les: "Gospode! Te kames šaj te sastares man katar e guba." 13 Vo čhuta po vas pe leste thaj phendas: "Kamav, av sastol!" Thaj e guba odma peli lestar. 14 A o Isus zapovedisardas lešće: "Na phen khonikašće, nego dža thaj sikav tu e rašaješće thaj prinesesar čiri žrtva palo čiro sastipe, sar odredisardas o Mojsije. Godova avela sago dokazo e manušende." 15 A o glaso pale leste još majbut buljolas thaj o but o them čidelas pe te ašunen les thaj te sastarel len katar lende nasvalimata. 16 A vo ġelotar ande pustinja te molil pe e Devlešće. 17 Jek d̄es dok o Isus sikavelas e themes, bešenjas lesa e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar save aviline andar sa e galilejske gava, judejske thaj andar o Jerusalim. A e sila e Gospodešći sas e Isuseja te sastarel e nasvalen. 18 Askal aviline varesošće manuša save indarenas pe nosilje e manušes savo sas lino. Kamline te anen les andre thaj te čhon les anglo Isus. 19 Ali, sar katar o but o them naštì dine lesa andre, line pe po krovo e čheresko thaj kroz o krovo mukline les tele zajedno e nosiljsa maškare anglo Isus. 20 Kana o Isus dikhla lengo pačipe, phendas e line manušešće: "Manušeja, jartompe tuče čire bezeħa." 21 E fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar počnisardine te gndin: "Ko si akava kaj hulil po Del? Ko šaj te jartol e bezeħa osim o Del?" 22 A o Isus džangla lende gindimata thaj phendas lende: "Sostar gajda gndin ande tumare ile?" 23 So si majloče te phenel pe: 'Jartime si tuče čire bezeħa' ili te phenel pe: 'Ušti thaj phir?' 24 Dokaživa tumende kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartosar e bezeħa." Askal phendas e line manušešće: "Tuče phenav: 'Ušti, le čire nosilje thaj džatar tuče čhere!'" 25 Vo odma uštilo angle lende thaj lija pe soste pašljolas thaj ġelotar pire čherešće thaj hvalilas e Devle. 26 Savora sas ando čudo, slavinas e Devle thaj perherdar phenenas: "Čudurja ađes dikhlam!" 27 Pale godova o Isus inklijisto thaj dikhla e cariniko savo bučholas Levije kaj bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: "Av pale mande." 28 O Levije mukla sa, uštilo thaj teljarda pale leste. 29 Pale godova o Levije čerda lešće ande piro čher bari gozba. Leja pale sinija bešenjas but carinikura thaj vi aver manuša. 30 Askal e fariseja thaj lende učitelja e Mojsiješće zakonestar počnisardine te mrmljan pe leste thaj phendine lešće učenikonende: "Sostar han thaj pijen e carinikonca thaj e bezeħalena?" 31 A o Isus phendas lende akaja izreka: "Či trubun e saste manuša e doktore nego e nasvale". 32 Gajda vi me či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezeħalen te bolden pe katar pire bezeħa ko Del." 33 Von askal phendine lešće: "Sostar e Jovanošće učenikurja često postin thaj molin pe, isto gajda

vi e farisejendje učenikurja, a čire či postin nego han thaj pijen?" 34 A o Isus phendas lende: "Tugujin li e svaturla dok si o džamutro lenca? Nisar! 35 Nego avela o d̄es kana otmina lendar e džamutre thaj askal postina ande godola d̄esa." 36 O Isus phendas lende još jek paramiči ande slike: "Khonik či čhinel o nevo kotor katar e nevi haljina te suvel pe purani haljina. Ako godova čerel, e nevi haljina čhindola, a e purane haljinače či ačhela o kotor katar e nevi haljina. 37 Khonik či čhol e nevi mol ande purani morčači trasta, kaj e nevi mol pharavela e trasta thaj e mol čhordola, a e morčači trasta propadnila. 38 Nego e nevi mol ande nevi morčači trasta trubul te čhol pe. 39 Thaj khonik ko pijel e purani mol, či kamel e nevi, kaj phenel e purani mol si majlačhi."

6 Jek savato kana o Isus načhelas maškar e njive, lešće učenikurja trgonas o d̄iv e vastenca thaj hanas. 2 A varesave katar e fariseja phendine e Isusešće: "Sostar čeren, okova so po zakono naj muklo te čerel pe savatone?" 3 A o Isus phendas lende: "Sigurno čitosardine ando Sveto lilo o David čerda, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han. 4 Dijas ande Devlesko čher thaj lijas e svete mangre save či troma te hal khonik osim e rašaja, hala thaj dija vi okolende save džanas pale leste." 5 Thaj phendas lende: "Kaj me, o Čhavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko." 6 A jek aver savato, o Isus dija ande sinagoga thaj sikavelas, a okote sas jek manuš e šuče vastesa. 7 E fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar inčarenas e jakha pe leste te dičhen dali sastarel lat ando savato te došaren les. 8 A vo džanglas e gindimata lende thaj phendas e manušešće e šuče vastesa: "Ušti thaj ačh maškare." A vo uštilo thaj ačhilo angle manuša. 9 A o Isus phendas lende: Te phučav tumen: "Dali troma te savatone te čerel pe lačhipe ili bilačhipe, o trajo te spasil pe ili te hasarelpē?" A von samo ačhenas. 10 O Isus dikhla pe lende savorende thaj phendas e manušešće e šuče vastesa: "Inzar čo vas." A vo čerda gajda thaj o vas lesko sastilo thaj sas sasto sago vi aver. 11 A e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar holjajle thaj čerdine svato maškar pende so te čeren e Isuseja. 12 Ande godoja vрjama o Isus d̄elo pe gora te molil pe. Okote ačhilo sasti rjat thaj molilas pe e Devlešće. 13 Thaj kana avilo o d̄es, akhardas pire e učenikonih thaj losarda maškar lende e dešudujen, thaj akharda len apostolurja a lende alava sas: 14 O Simon (saves akharenas Petar), thaj o Andrija (e Petresko phral), o Jakov thaj o Jovan, o Filip thaj o Vartolomej, 15 o Matej thaj o Toma, o Jakov (savo sas čhavo e Alfejevsko) thaj o Simon (savo sas pobunjjeniko), 16 o Juda (čhavo e Jakovsko), thaj o Juda (andar o gav Iskariot,

savo izdaisarda les). 17 Pale godova o Isus fuljisto lenca tele katar e gora thaj ačhilo po ravno than. Okote sas baro brojo lešće učenikurja thaj o silno them andar o krajo e judejako, andar o Jerusalim, andar e tirske thaj andar e sidonske gava pašo more. 18 Von aviline te ašunen les thaj te sastarel len katar lende nasvalimata, a avenas vi okola saven mučinas e bilačhe duhurja, a o Isus oslobodilas len. 19 Thaj sa o them rodelas te čhon pire vas pe leste, kaj andar leste inkljelas e sila thaj von sa sastonas. 20 Vo dikhla pe pire učenikurja thaj phendas: "Blago tumende save sen čore, kaj si tumaro e Devlesko carstvo. 21 Blago tumende save sen akana bokhale, kaj čaljona. Blago tumende save akana roven, kaj asana. 22 Blago tumende kana e manuša mrzana tumen, kana odbacina tumen, kana ladžarena tumen, thaj kana phenena pale tumende kaj sen bilačhe, zbog godova kaj pačan ande mande, ando Čavo e Manušesko! 23 Radujin tumen ande godola đesa thaj čhelen e bahtatar, kaj bari si tumari nagrada po nebo! Kaj sa godova bilačipe isto gajda amaro them čerelas amare prorokonende ande lendi vрjama. 24 Ali teško tumende save sen akana barvale, kaj već primisardine e uteha tumari. 25 Teško tumende kaj sen akana čaljarde, kaj bokhavona. Teško tumende kaj asan akana, kaj rovena thaj tugujina. 26 Teško tumende kana savora lačhe mothona pale tumende, kaj isto gajda amaro them čerelas amare hohamne prorokonende ande lendje vрjama." 27 "Ali tumende save ašunen phenav: Volin tumare dušmajen! Čeren lačhipe okolenđe save mrzan tumen! 28 Blagoslovin okolen kaj den tumen romaja! Molin tumen e Devlešće pale okola save vredon tumen. 29 Ako vareko pečel tut pe jek rig e muješći, bolde lešće vi aver rig. Ako vareko lijas čiro ogrtiči, de les vi čiro gad. 30 Ko mandel tutar vareso, de les. A okolestar kaj otmil čiro, na rode palpale. 31 Thaj askal sar kamen te čeren e manuša tumende, gajda čeren vi tumen lendje. 32 Ako volin samo okolen save tumen volin, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale volin samo okolen save len volin. 33 Thaj ako čeren lačhipe samo okolenđe kaj tumende čeren lačhipe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale čeren gajda. 34 Thaj te den udžile samo okolen katar save ažućare te bolden tumende, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale den e bezehalen udžile te šaj palem dobin palpale. 35 Volin tumare dušmajen, čeren lende lačhipe, den len udžile thaj na ažućaren khanči te bolden tumende. Ako čeren gajda, avela bari tumari poćin, thaj avena čhave e Majbarešće, kaj si vo lačho čak vi okolendje kaj si nezahvalne thaj vi e bilačhende. 36 Aven dakle bare ileja sago kaj si vi tumaro nebesko Dad bare ileja." 37 Na sudin thaj či sudila pe tumende. Na osudin

thaj či avena osudime. Jartosaren thaj jartola pe tumende. 38 Den thaj dela pe tumende. Čhordola pe tumende ande angalja lačhi mera, nabime, čhinosardi thaj preobilno kaj sošće merava merin kasave merava merila pe tumende. 39 Thaj phendas lende akaja paramiči ande slike: "Dali šaj o koro e kore te vodil? Či li perena liduj ande hv? 40 Nijek učeniko naj majbaro katar piro učitelj. Svako savo si sikado dži ko krajo, avela sago vi o učitelj lesko. 41 Sostar dičhes e kašešći prušuk ande jak čire phralešći, kana či haćares o baro kaš ande čiri jak? 42 Sar šaj phenes čire phralešće: 'Phrala, ažućar te inkalav e kašešći prušuk savi si ande čiri jak', kana ni korkoro či haćares o baro kaš ande čiri jak? Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar čiri jak thaj majlačhe dičheja e kašešći prušuk te inkal les andar čire phralešći jak." 43 Lačho kaš či bijanel bilačhe plodurja, a bilačho kaš či bijanel lačhe plodurja. 44 Kaj svako kaš pe piro plodo pindžarel pes. E smokva thaj e drak či kušen pe katar e kangre. 45 O lačho manuš andar e lačhi riznica pire ilešći inkalel lačhipe, a o bilačho manuš andar piro bilačho ilo inkalel o bilačhipe, kaj andar o muj inkljel sova si pherdo o ilo. 46 "Sostar akharen man: 'Gospode! Gospode!' A naj sen pačivale okolešće so phenav tumende? 47 Sikavava tumende pe kaste anel svako savo avel mande, ašunel mungre alava thaj si pačivalo mungre alavende: 48 Slično si sago o manuš savo agajda čerda piro čher: hanadas handuk thaj čhuta o temelji pe stena. Kana avili e poplava, o paj navalisarda po čher, ali našti harada les kaj sas lačhe sagradime. 49 A okova savo ašundas mungre alava a naj pačivalo mungre alavende, vo si sago o manuš savo vazdas piro čher pe phuv bi temeljesko, pe savo navalisarda o paj, odma harada o čher thaj katar godova čher sas bari ruševina."

7 Kana o Isus dija gata sa godola alava anglo them, dija ando gav Kafarnaum. 2 Varesave rimske kapetano sas robo savo sas nasvalo po smrto, a vo sas lešće but drago. 3 A kana o kapetano ašundas palo Isus, bičhaldas lešće e židovske starešinen thaj molisarda les te avel te sastarel lešće slugo. 4 A von aviline ko Isus thaj počnisardine ilestar te molin les alavaca: "Zaslužisarda te čeres lešće godova, 5 kaj volil amare theme thaj vo vazdas amendē e sinagoga." 6 A o Isus teljarda lenca. Thaj kana sas već paše ko čher, bičhalsa o kapetano pire drugaren leste te phenen lešće: "Gospode! Na trudi tu, kaj Naj sem dostojo te des ande mungro čher. 7 Zato vi či inčara man dostojo te avav angle tute, nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola. 8 Kaj, vi me sem manuš tale vlast thaj si man tale mande

vojnikurja. Thaj kana phenav ječešće: 'Dža!', vo džaltar. Thaj kana phenav averešće: 'Av!', vo avel. Thaj kana phenav mungre robošće: 'Ćer godova!' vo čerel." 9 A kana godova ašundas o Isus, zadivisajlo e kapetanošće thaj bolda pe ko them savo džalas pale leste thaj phendas: "Phenav tumende: kasavo pačipe či arakhlem ke nijek manuš ando Izrael!" 10 A kana okola kaj sas bičhalde katar o kapetano boldine pe čhere, arakhline e robo kaj si sasto. 11 Pale godova o Isus teljarda ando gav savo akhardolas Nain. Pale leste džans e učenikurja thaj o but o them. 12 Kana avilo paše ke gavesko vudar, baš askal inkalenas e mule, čhave savo sas jedinco pire dejako savi sas udovica. Lava sas o but o them andar o gav. 13 Kana dikhla lat o Gospod, sažalisajlo pe late thaj phendas laće: "Na rov!" 14 Pale godova avilo ko mohto, čhuta pire vas pe leste thaj okola kaj indarenas o mohto ačhiline. A vo phendas: "Čhoveja, tuće phenav: Ušti!" 15 O mulo vazda pe, bešlo thaj počnisarda te čerel svato. A o Isus dija les lešće dejache. 16 A savora zadivisajlo thaj počnisardine te hvalin e Devle alavencia: "Baro proroko avilo maškar amende!" thaj: "O Del avilo ando pomoć pire themešće!" 17 Thaj godova glaso pale leste buljilo pe saste judejske krajurja thaj pe sastti okolina. 18 E Jovanošće učenikurja javisardine e Jovanošće so o Isus čerda. A vo akhardsas pire dujen učenikonen 19 thaj bičhalda len ko Gospod te phučen les: "Dali san tu okova saves o Del obećisarda kaj bičhalela les ili te ažućaras avres?" 20 Kana akala duj manuš aresline leste, phendine: "O Jovano savo bolel bičhalda amen tute te phučas tut: 'Da li san tu okova saves obećisarda o Del kaj trubul te avel, ili te ažućaras avres?'" 21 O Isus baš ande godova časo sastarelas e buten katar lende muke, razne nasvalimata thaj katar e bilačhe duhurja thaj e bute kore manušende boldas o vido. 22 A o Isus phendas lende: "Džan thaj phenen e Jovanošće so upravo dikhline thaj so ašundine: e kore dičhen, e bande phiren, e gubavcurja saston, e kašuće ašunen, e mule bolden pes ando trajo, a e čorende propovedil pe e Bahtali nevimapata. 23 Blago okolešće savo či sablaznil pe zbog mande." 24 A Kana e Jovanošće učenikurja đeletar, o Isus počnisarda te mothol e themešće palo Jovano: "So đeline te dičhen ande pustinja? E trska, savja ljuljil e balval? Na! 25 So đeline te dičhen? Manušes savo lija pe peste šukar drze? Na! E manuša save indaren pe peste e šukar drze thaj trajin ando raskoš, von si ande carošće dvorurja. 26 So dakle inkljistine te dičhen? E proroko? Ej, me phenav tumende, vo si majbut vi katar o proroko. 27 Kaj o Jovano si okova pale savo o Del phendas ando Sveti lili: 'Ake, me bičhalav angle tute mungre glasniko savo pripremila o drom angle tute.' 28 Phenav tumende:

katar sa e manuša save sas ikada bijande, khonikal naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majcikno ande Devlesko carstvo majbaro si lestar." 29 Kana sa o them thaj vi e carinikurja save sas bolde e Jovanošće boldimasa, ašundine e Isuse sar čerel svato priznaisardine kaj si e Devlesko sikavipe ispravno. 30 A e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar, či kamenas te bolel len o Jovano. Von odbisardine so o Del planirisarda pale lende. 31 O Isus phendas: "Kasa te usporediv e manušen katar akaja generacija? Kašće si slične? 32 Lenca si sago e čhavrenca save bešen po sokako thaj jek avrešće čhon muj: 'Svirosardam tumende veselo, a tumen či čheldine, dilabadam tumende tužno, a tumen či rujine!' 33 Gajda avilo o Jovano savo bolelas. Niti halas mangro niti pijelas mol, a tumen phenen: 'O bilačho duho si ande leste!' 34 Avilem me, o Čhavo e Manušesko. Vi hav vi pijav, a tumen phenen: 'Dik, o manuš halapljivo thaj matarno, drugari e carinikonengo thaj e bezehalengo.' 35 Savora save prihvatin e Develešći mudrost sikaven kaj si voj čači." 36 Varesavo farisejo zamolisarda e Isuse te hal leste. O Isus dija ande farisejsko čher thaj lijas than pale sinija. 37 Kana ake avili varesošći manušnji savi sas bezehali ando gav. Ašunda kaj si o Isus pale sinija ande farisejsko čher, avili thaj andas e alabasterosko čaroro ande savo sas kuč mirisno ulje. 38 Ačhili pale lešće pungre, rovelas thaj e jasvenca thovelas lešće pungre a pire balanca khoselas len. Čumidelas len thaj machelas len e mirisne uljeja. 39 Kana godova dikhla o fariseji savo akharda e Isuse ande piro čher, gndisardas ande peste: "Kana akava avilosas proroko, džanglasas ko si thaj sošći si akaja manušnji, savi diril les, kaj si bezehali." 40 O Isus phendas lešće: "Simone, si man vareso te phenav tuće." A vo phendas: "Phen, učiteljina." 41 O Isus majdur motholas: "Sas varesavo manuš savo delas averende udžile love. Gajda sas duj džene save sas lešće udžile. Jek sas lešće udžile pandž šela rupune lovora, a aver pandžvardeš. 42 Sar našti te boldine e love save sas lešće udžile, vo jartosardas liduj dženende o dugo. Savo lendar majbut volila les?" 43 O Simon phendas: "Gndiv kaj okova savešće si majbut jartome." A o Isus phendas lešće: "Lačhe phenes." 44 Gajda bolda pe ke manušnji thaj phendas e Simonešće: "Dičhes akala manušnja? Dijem ande čiro čher, a tu ni paj či dijan man te thovav mungre pungre, a voj pire jasvenca thoda mungre pungre thaj pire balanca khosla len. 45 Tu či ni čumidan man, a voj, sar dija andre, či ačhili te čumidel mungre pungre. 46 Uljeja mungro šoro či makhlan, a voj e mirisne kuč uljeja mungre pungre makhlas. 47 Zato, phenav tuće: 'Voj sikadas but ljubav kaj si laće jartome e but e

bezeha, a majcara ljubav sikadas okova savo si majcara svesno kaj si lešće jartome lešće bezeha.” 48 A o Isus phendas e manušnjače: “Jartome si tuće čire bezeha.” 49 A okola save sas pale sinija počnisardine te mothon maškar pende: “Ko si akava kaj vi e bezeha jartol?” 50 A vo phendas e manušnjače: “Zbog čiro pačipe tu san spasime. Dža ando miro!”

8 Pale godova o Isus džalas pe sa e bare thaj cikne gava, propovedilas thaj navestilas e Bahtali nevimata palo o carstvo e Devlesko. Pale leste džanas e dešduj apostolurja 2 thaj varesave manušnja saven o Isus osloboidisardas katar e bilačne duhurja thaj sastarda len katar e nasvalimata: e Marija andar e Magdala, andar savi trada efta demonurja, 3 e Jovana, romnji e Huzošći savo sas e Irodsko upravitelj, e Suzana, thaj but aver save pomožinas e Isusešće thaj e dešduje apostolende pire lovenca thaj okoleja so sas len. 4 Dok još čidelas pe o but o them andar e razne gava, o Isus phendas lende akaja paramiči: 5 “Jek des inkljisto o sejači te sejol. Dok sijolas, varesavo seme pelo po drom thaj o them uštada les a e čiriklja aviline thaj haline les. 6 Aver seme pelo pe barutni a kana inkljisto odma šučilo kaj nas les dosta vlage. 7 Varesavo seme pelo maškar e kangre thaj e kangre tasadine les sar barjonas zajedno lesa. 8 A varesavo napokon pelo pe lačhi phuv, niknosarda thaj bijanda šel drom majbut.” Kana phendas godova thaj čhuta muj: “Ašunen kana već si tumen kan!” 9 E učenikurja phučline e Isuse so značil godoja paramiči. 10 A vo phendas lende: “Tumende si dino te džanen e tajne e Devlešće carstvošće, a averende si dino samo ande paramiča, kaj ando Svetu lil ačhel ramome: ‘vi ako dičhen či primetin, vi ako čhon kan či haćaren.’ 11 A akava si so značil e paramiči: O seme si sago o alav e Devlesko. 12 Okova seme savo pelo po drom si sago e manuša save ašunen o alav, ali avel o beng thaj indarel o alav e Devlesko andar lende ile te na paćan thaj te či spasin pe. 13 A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatin les e bahtasa, ali najlen koreno. Varesavi vrjama paćan, ali kana aven e kušnje von peren katar o pačipe. 14 A okova seme savo pelo ande kangre si sago e manuša save ašunen o alav, ali još pe lengo drom e trajošće brige tasaven len e barvalipeja thaj akale trajošće nasladenca thaj či anen lačho plodo. 15 Okova seme savo pelo pe lačhi phuv si sago e manuša save ašunen o alav thaj inčaren les ando lačho thaj plemenito ilo thaj ustain dok či anen plodo.” 16 “Khonikal kana del jag o stenko či čhol les talo čaro niti talo kreveto, nego čhon les po čirako, te dičhen o svetlo okola

save den andre. 17 Sa so si garado thaj čerdo tajno avela sikado javno thaj inkljela po videlo. 18 Len sama sar ašunen, kaj kas si dela pe lešće, a kas naj lela pe lestar vi okova so gindil kaj si les.” 19 Ko Isus aviline lešći dej thaj lešće phral, ali katar o but o them našti čerdine lesa svato. 20 A vareko javisarda e Isusešće: “Čiri dej thaj čire phral ačhen avri thaj kamen te dičhen tu.” 21 O Isus phendas lende: “Mungri dej thaj mungre phral si okola save ašunen thaj izvršisaren o alav mungre Devlesko.” 22 Jek des o Isus phendas pire dešduj učenikonende: “Hajde te nakhas pe koja rig e jezerošći.” O Isus thaj lešće učenikurja dine ando čamco thaj isplovisardine. 23 Dok plovinas, e Isuse lija e lindri. Ande godova mukla pe e oluja po jezero. E lađica počnisarda te pherel pe e pajesa a von arakhline pe ande bari briga pale piro trajo. 24 Aviline ko Isus, džungadine les thaj čhutine muj: “Učiteljina, učiteljina, tasadosa!” Vo džungadilo, thaj zapovedisarda e bavljače thaj e talasende thaj e talasurja smirosajle thaj nastanisarda tišina. 25 A o Isus phendas lende: “Kaj tumaro pačipe?” A von ande dar thaj ando čudo phučenjas jek avres: “Ko si akava te zapovedil e paješće thaj e bavljače, a von te pokorin pe lešće?” 26 Askal o Isus thaj lešće učenikurja otplovisardine pe obala ke gerasinsko krajo, savo si pe koja rig katar o Galilejako jezero. 27 Dok o Isus inkljelas pe obala, avilo angle leste o manuš ande savo sas e bilačne duhurja. Već dugo či indareljas e drze pe peste, niti trajilas ando čher nego trajilas ande limorja. 28 Kana o manuš dikhla e Isuse, čhuda pes pe koča angle leste thaj ande sasto glaso čhuta muj: “So kames mandar, Isuse, majbare Devlešće čhaveja? Moliv tut na muči man!” 29 (Kaj o Isus zapovedisardas e bilačne duhošće te inkljel andar godova manuš. Kaj već lungo vrjama o bilačno duho inčareljas les ande piri vlast, Čak vi kana phandenas les ande lancurja thaj ande okurja, o manuš trgolas e lancurja thaj o beng indareljas les ande pustinja.) 30 O Isus pe godova phučla les: “Sar bučhos?” Vo phendas: “Legija”, kaj ande leste dine e but bilačne demonurja. 31 Thaj zamolisardine e Isuse te na naredil lende te džantar ando bezdan. (Abysos g12) 32 A okote ande gora sas bari gomila bale save čarjonas. Askal e demonurja zamolisardine e Isuse te mučel len te den ande bale. Thaj vo mukla len. 33 Askal e bilačne demonurja inkljistine andar o manuš thaj dine ande bale. Thaj e bale pojursardine niz o brego ando jezero thaj tasadile. 34 A kana dikhline okola manuša kaj lenas sama pe bale so sas, našline thaj phendine pe gava thaj pe okoline thana so dikhline. 35 A o them inkljisto te dičhel so sas. Avile dži ko Isus thaj dikhline e manuše andar savo inkljistine e bilačne demonurja sar

bešel dži ke Isusešće pungre, furjardo ande drze thaj saste godasa e dar askal dijas pe lende. **36** A okola kaj lenas sama pe bale phendine averende, sar o Isus oslobođisarda e manuše ande savo sas e demonurja. **37** Askal e Isuse zamolisarda sa o them andar e gerasinsko krajo te džaltar lendar kaj lija len e bari dar. O Isus dija ando čamco thaj teljarda palpale ande Galileja. **38** A o manuš andar savo o Isus trada e bilače demonen, zamolisarda e Isuse te šaj ačhel lesa, ali o Isus phendas lešće: **39** "Bolde tut čhere thaj phen sa so čerda tuće o Del." Thaj o manuš đelotar thaj razglasisarda pe sasto gav so čerda lešće o Isus. **40** A kana o Isus bolda pe palpale pe koja rig e jezerošći, malada les o them kaj željno ažućarenas les. **41** Thaj dik, avilo o manuš kasko alav sas Jair, savo sas jek katar e vođe ande sinagoga. Thaj pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj zamolisarda les te del ande lesko čher **42** kaj sas po meripe lešći jedino čhej savja sas varekaj katar dešuduj brš. Dok o Isus džalas ande Jairesko čher oko leste čićidelas pe sa o them katar sa e riga. **43** A maškar o them sas jek manušnji savi sas nasvali katar o godova kaj dešuduj brš thavdelas o rat latar. Sa so sasla dija pe doktorja thaj khonik našti te sastarelas lat. **44** Nakhli palal leste thaj astarda pe e čoškostar katar e Isusešći haljina, thaj o rat odma ačhilo latar. **45** A o Isus phendas: "Ko astarda pe pale mungrı haljina?" Savora počnisardine te branin pe, a o Petar phendas: "Učiteljina, o but o them čićidel tut thaj spidel pe, a tu phučes ko astarda pe pale mande." **46** A o Isus phendas: "Vareko astarda pe pale mande. Haćardem sar e sila inkljisti andar mande thaj vareko sastilo." **47** Kana e manušnji dikhla kaj či ačhili neprimetno, izdralas e daratar thaj peli pe koča angle leste thaj angle sasto them phendas sostar astarda pe pale leste thaj sar odma sastili. **48** A vo phendas laće: "Čejo, čiro pačipe sastarda tut. Dža ando miro!" **49** Dok o Isus još čerelas svato e manušnjasa, avilo vareko andar e Jairesko čher ko Jair savo sas vođa ande sinagoga thaj phendas: "Ciri čhej muli. Na mučišar majbut e učitelje." **50** Ašunda godova o Isus thaj phendas: "Na daral! Samo paća thaj voj trajilal!" **51** Kana o Isus areslo ando čher, či mukla khonikašće te den andre lesa osim o Petre, o Jovane, o Jakov thaj e chorako dade thaj laće deja. **52** A savora save sas ando čher rovenas thaj žalinas pale čhori. A o Isus phendas lende: "Na roven! Či muli, nego samo sovel!" **53** A von asanas lestar kaj džangline kaj muli. **54** O Isus astarda lat palo vas thaj čhuta muj: "Čhorije, ušti!" **55** Thaj lako duho bolda pe ande late thaj voj odma uštili, a vo naredisarda te denla te hal. **56** A lako dad thaj laći dej čudisajle, a vo zapovedisarda lende te na phenen khonikašće so sas.

9 O Isus akhardas e dešuduj apostolen thaj dija len moć thaj vlast pe sa e bilače duhurja thaj te sastaren katar e nasvalimata. **2** Bičhalda len te navestin e Devlesko carstvo thaj te sastaren e nasvalen. **3** Thaj phendas lende: "Na len tumenca po drom ni rovliji, ni trasta ni so hana, ni love thaj na te avel tumen tumenca po duj haljine! **4** Kana den ande varesosko gav, ačhen ande jek čher dok či džan ande aver gav. **5** Ande savo gav či primin tumen, inklijen andar godova gav thaj čhinon o praho katar tumare pungre. Godova avela znako kaj mukline les lešće sudošće." **6** Thaj e učenikurja teljardine majdur: obilazinas e gava, navestinas e Bahtali nevimata thaj sastarenas e nasvalen. **7** Kana ašunda o vladiri o Irod so dogodisajlo, sas zbumime, kaj varesave phenenas kaj o Jovano savo bolelas uštivo andar e mule. **8** Aver phenenas pojavisajlo pe phuv o Ilija, a aver palem phendine: "Uštilo andar e mule varesavo proroko andar e purani vrjama." **9** A o Irod phendas: "Me čhindem e Jovanesko šoro. Ko si askal akava pale kaste gaći ašunav?" Thaj rodelas prilika te dičhel e Isuse. **10** Kana e apostolurja boldine pe katar e okolne krajurja, phendine e Isusešće sa so čerdine. Askal o Isus inđarda len pesa te avel lenca korkoro, paše pašo gav savo akhardol Vitsaida. **11** Ali kana godova ašunda o them, teljarda pale leste. Vo primisarda len thaj phenelas lende pale Devlesko carstvo thaj sastardas savoren ko trubuja sastipe. **12** Kana avilo majpaše o krajo e đesesko kasno mismere avile ko Isus majpaše e dešuduj učenikurja thaj phendine e Isusešće: "Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava thaj e thana te cínen pešće vareso te han! kaj sam akate ando samotno krajo?" **13** A o Isus phendas lende: "Tumen den len te han!" A von phendine, "Naj amen majbut katar pandž mangre thaj duj mačhe, osim te džas te cínas hamasko pale sa o them." **14** A sas varekaj katar pandž milje muškarcurja (či dinavenas pe e manušnja thaj e čhavra). O Isus phendas pire učenikonende: "Phenen lende te bešen ande skupine po pandžvardeš džene." **15** Thaj savora bešline. **16** A o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mačhe, dikhla prema o nebo thaj blagoslovisarda len. Askal phagla o mangro pa dija pire učenikonende te podelin e themešće. **17** Savora haline thaj čaljile. Thaj katar okova so ačhilo e themešće čidine dešuduj pherde korpe kotora mangre thaj mačhe. **18** Jekhvar dok o Isus crda pe po korkoro than te molil pe, lesa sas samo lešće dešuduj učenikurja. Pale godova phučla len: "So phenel o them, ko sem me?" **19** Von phendine: "Varesave phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver kaj san o proroko Ilija, a trite palem kaj uštivo andar e mule varesavo katar aver purane prorokurja." **20** A vo phučla len: "A tumen, so tumen phenen,

ko sem me?" A o Petar phendas: "Hristo Pomazaniko e Devlesko!" 21 A o Isus zapovedisardas lende te na phenen khonikaše kaj si vo o Mesija. 22 Thaj phendas: "Me, o Čavo e Manušesko, trubul but te trpiv. E starešine, e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješče zakonestar odbacina man. Mudarena man, a me o trito des uštava andar e mule." 23 Pale godova o Isus phendas savorende: "Ako vareko kamel te avel mungro sledbeniko, neka odreknil pe korkoro pestar, nek svako des lel piro trušul thaj nek džal pale mande. 24 Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zbog mande, godova spasila les. 25 Savi korist si e manušes, ako zadobil sa o them, a korkoro pes hasarel ili pešće naudil?" 26 Ko ladžal mandar thaj mungre alavendar, lestar vi me, o Čavo e Manušesko, ladžava kana avava ande slava mungri thaj e slava mungre Dadešći thaj e svete anđelendi. 27 "Čače phenav tumende: 'Varesave save si akate tumendar či merena dok či dichenia e Devlesko carstvo.'" 28 A kana nakhla varekaj katar ohto des katar godola alava o Isus lijas pesa e Petre, e Jovano thaj e Jakove ande gora te molin pe. 29 Dok molilas pe, lesko muj promenisajlo, a e drze pe leste postanisardine parne thaj sjajne. 30 Ande godova pojavisajle duj manuša thaj čerenas svato e Isuseja. Sas godova o Mojsija thaj o Ilija. 31 Pojavisajle ande slava thaj čerenas lesa svato pale lesko smrto savo trubuja te podnesil ando Jerusalim te pherdol o Lil. 32 E Petre thaj lešće drugaren lija e lindri. Kana džungadile, dikhline lešći slava thaj duj manušen save ačhenas lesa. 33 Thaj dok godola duj džene džanastar lestar, o Petar phendas e Isusešće: "Učiteljina, lačhe kaj sam kate. Te čeras trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija." Či džanelas so phenel. 34 Dok vo još čerelas svato, pojavisajlo o oblako thaj zasinisarda len. Kana o oblako učharda len, lija len e bari dar. 35 Askal andar o oblako ašundilo o glaso savo phendas: "Akava si mungro Čavo saves odabirisardem! Leste čhon kan." 36 Baš kana ašundilo o glaso, o Isus ačhilo korkoro. E učenikurja ačhenas thaj askal još khonikaše khanči či phendine pale okova so dikhline. 37 A kana thejara o des o Isus thaj lešće učenikurja fuljistine katar e gora, avilo angle leste o but o them. 38 Askal varesosko manuš savo sas maškar o them čhuta muj: "Učiteljina, moliv tut dik mungre čhave, kaj si mande jedinco. 39 Inćarel les o bilačho duho. Andar jekhvar počnil te čhol muj; čhudel pes thaj e spuma del lešće po muj. Gata nikada či mučel les thaj uništil les. 40 Molisardem čire učenikonen te traden e bilačhe duho andar leste avri ali von našti tradine les." 41 A o Isus phendas lende: "O bilačhe thaj bi pačako manušalen! Kozom semasa tumenca,

a tumen či pačan. Phuča man kozom još trpiva tumen! An akaring čire čhavel!" 42 Dok o čhavro avelas paše, o bilačho duho harada les pe phuv thaj čhinosarda les. A o Isus zapretisardas e bilačhe duhošće thaj odma sastarda e čhave thaj dijale lešće dadešće. 43 Savora divisajle okolešće so o Isus čerda. Thaj dok savora čudinas pe okolešće so čerelas o Isus, o Isus phendas pire učenikonende: 44 "Lačhe zapamtin so phenav tumende: Me, o Čavo e Manušesko, avava dino ande vas e manušendе." 45 Ali e učenikurja či haćardine so motholas, kaj nas lende dino te haćaren, o značenje sas lendar garado, a daranas te phučen les te objasnili lende. 46 E učenikurja počnisdardine te raspravin pe ko maškar lende šaj avilosas majbaro. 47 O Isus džangla so si ande lende ile thaj lija e cikne čhavre, čhuta les paše peste 48 thaj phendas lende: "Ko god primil akale cikne čhavre zbog mande, man primil. A ko man primil, primil e Devles savo bičhalda man. O Del smatril kaj si majvažno okova savo si majponizno maškar tumende!" 49 Askal o Jovano phendas e Isusešće: "Učiteljina, dikhlam ječe manuše sar ande čiro alav tradel e bilačhe duhonen. Amen phendam lešće te na čerel godova, kaj či džal pale tute." 50 A o Isus phendas lešće: "Na branin lešće! Kaj ko naj protiv tumende, pale tumende sil!" 51 Kana avili majpaše e vrjama te o Isus boldel pe ando nebo, vo zurale odlučisarda te džan ando Jerusalim. 52 Thaj bičhalda e glasnikonen angle peste. Von dele thaj dine ande varesosko samarijsko gav te pripremin lešće than kaj raćarela. 53 No okote o them či kamlas te primin les kaj sas po drom palo Jerusalim. 54 Kana godova dikhline lešće učenikurja o Jakov thaj o Jovano, phučline les: "Gospode! Kames te amen phenas te fuljel o organj andar o nebo thaj uništil len?" 55 A o Isus bolda pe lende thaj phendas lende kaj či grdin lačhe. 56 Thaj đeletar ande aver gav. 57 Dok džanas dromesa, varesosko manuš phendas e Isusešće: "Džava pale tute kaj god tu te džas." 58 A o Isus phendas lešće: "E lisicen si lende jazbine, thaj e ciriklijen lende gnezdurja, a man e Čhave e Manušešće naj kaj mungro šoro te čhav." 59 Varesave avrešće phendas o Isus: "Teljar pale mande!" A vo phendas lešće: "Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade." 60 O Isus phendas lešće: "Muk e mulen te prahon pire mulen, a tu dža thaj navestisar e Devlesko carstvo." 61 Još vareko phendas: "Me džava pale tute Gospode, ali muk man te džav prvo te jartoman katar mungri familija." 62 A o Isus phendas lešće: "Ni jek savo lel o plugo ande pire vas te oril thaj askal dičhel palpale, naj dostojno pale Devlesko carstvo."

10 Pale godova o Gospod odredisarda aver eftavardeš thaj duj učenikonen thaj bičhalda len po dujen angle peste ande svako gav thaj ande svako than kaj kamlas te džal. **2** Majsigo so bičhalda len phendas lende: "E žetva si bari, a radnikurja si cara. Molisaren e Gospodare katar e žetva te bičhalel e radnikonen ande piri žetva. **3** Džan! Ake, bičhalav tumen sago e bakhronen maškar e ruva. **4** Na inđaren tumenca ni love, ni trasta, ni so podina. Dromesa na te hasaren tumari vrijama gajda kaj pozdravina e theme thaj čerena svato lenca. **5** Ande savo god čher den, prvo phenen: 'Miro akale čhereščel!' **6** Te avilo okote vareko dostojo palo tumaro miro, tumaro miro ačhela pe leste. A ako naj khonik dostojo tumaro miro boldela pe tumende. **7** Kana aven ande varesosko čher, na načhen andar o čher ande aver čher, ačhen pe jek than han thaj pijen sa so inkalen angle tumende. Kaj o radniko zasluzil piri počin." **8** Kana den ande savo gav thaj primin tumen, han so ponudin tumen. **9** Sastaren e nasvalen save si ande godova gav thaj phenen lende: Akaleja pašilo tumende e Devlesko carstvo! **10** A kana den ande varesavo gav thaj či primin tumen, inklijen pe lešće sokača thaj phenen: **11** Čak vi o praho andar tumaro gav, savo astarda pe pale amare pungre, khosas amendar sago o znako kaj o Del sudila tumende. Ali kava džanen: Pašilo tumende e Devlesko carstvo! **12** Phenav tumende: Ando des e sudosko majloče avela e themešće andar e Sodoma nego e themešće andar akava gav. **13** Teško tumende manušalen andar o gav Horazin! Teško tumende manušalen andar o gav Vitsaida! Kaj te e čudurja save dogodisajle tumende dogodisajle sas ando rumome gava o Tiro thaj o Sidon, e manuša andar godola gava već dumut obratisajlesas thaj bešline sas ande hravapo thaj neudobne drze ando praho sago znako palo pokajanje. **14** Ali e manušende andar o gav Tiro thaj andar o Sidon po sudo avela majloče nego tumende. **15** Vi tumen manušalen andar o Kafarnaum! Zar dži ko nebo avena vazdine? Dži ko than kaj si e mule haradona kaj si o tunjariko thaj e jag. (*Hadēs g86*) **16** Pale godova phendas e učenikonende: "Ko tumende čhol kan, mande čhol kan. Ko tumen odbacil man odbacil, a ko man odbacil, odbacil okoles savo bičhalda man." **17** Kana e eftavardeš thaj duj učenikurja boldine pes bahtale phendine: "Gospode, čak vi e bilačhe duhurja pokorin pe angle amende ande čiro alav!" **18** A o Isus phendas lende: "Dikhlem e bendende poglavica sar perel sar e munja andar o nebo. **19** Ake dijem tumen vlast te uštaven pe sapa thaj pe škorijonurja thaj pe sa e sila e dušmaješći thaj khanči či naškodila tumende. **20** Ali na raduin tumen kaj e bilačhe duhurja pokorin pe tumende, Ali raduin tumen zbog godova kaj si tumare alava ramome ande Devlesko svitak ando nebo." **21** Ande godova časo o Isus phero bah ando Svetu Duho phendas: "Slaviv tut, Dade, tut savo san Gospodare i nebesko thaj e phuvjako, kaj garadan čiro čačipe katar okola save smatrin pes mudre thaj umne, a objavisardan e ciknendje. Ej Dade! Gajda tuće svidošajlo. **22** Mungro Dad sa dija man thaj khonik či džanel ko si o Čhavo, nego samo o Dad; niti ko si o Dad osim o Čhavo thaj okova kašče o Čhavo godova kamel te objavl." **23** Askal bolda pe ke učenikurja kana sas korkoro llena thaj phendas lende: "Blago e manušende save dičhen okova so tumare jakha dičhen! **24** Phenav tumende: But prorokurja thaj e carurja kamline te dičhen man thaj te ašunen man, ali či dikhline man thaj či ašundine man!" **25** Jekhvar uštilo jek učitelj e Mojsiješće zakonestar te probil e Isuse thaj phučlas: "Učiteljina, so trubul te čerav te dobiv večno trajto?" (*aiōnios g166*) **26** A vo phendas lešće: "So ramol ando Mojsijesko zakono? So okote čitosardan?" **27** Askal o manuš phendas "Čumide e Gospode Devle čire saste ileja, čire saste dušava, čire saste snagasa čire saste godasa, thaj volisar čire pašutne sago kaj volis korkoro tut!" **28** Pe godova phendas lešće o Isus: "Lačhe phendant. Godova čer thaj avela tut večno trajto." **29** Ali vo lija te sikavel pes pravedno, thaj phučla e Isuse: "A ko si mungro pašutno?" **30** A o Isus phendas: "Varesosko manuš fuljelas andar o Jerusalim ando gav savo akhardolas Jerihon. Thaj astardine les e razbojnukurja. Von čhudine lestar e drze, mardine les thaj deletar. O manuš ačhilo te pašjol opaš mulo. **31** Slučajno godole dromesa načhelas varesosko židovsko rašaj, dikhla les thaj nakhlo gajda kaj zaobiđisarda les. **32** A gajda vi o levito e rašajesko pomočniko: nakhlo okotar, dikhla les thaj nakhlo paše leste. **33** Varesosko putniko Samarijanco areslo dži leste, dikhla les, thaj sažalisajlo pe leste. **34** Avilo dži leste thaj thoda e rane lešće e uljesa thaj e molasa thaj pačarda len. Thaj čhuta les pe piro magarco, inđardale ande gostijonica thaj pobrinišajlo pale leste. **35** Thejara o des inkalda duj rupune lovora, dija len e gostijoničarešće thaj phendas: 'Le sama pe leste. Ako so majbut potrošil, počinava tuće kana boldava man.' **36** Askal o Isus phučla les: "So phenes, savo katar akala ponašisajlo sago pašutno prema okova saves astardine e razbojnukurja?" **37** A vo phendas: "Okova savo pomognisarda lešće." Pe godova o Isus phendas lešće: "Dža thaj vi tu čer gajdal" **38** Dok o Isus thaj lešće učenikurja gajda putuinas majdur prema o Jerusalim, dine ande varesosko gav. Okote sas varesavi manušnji savi akhardolas Marta, primisarda len ande piro čher. **39** A sas lat phen savi akhardolas Marija. Voj bešelas dži ke Gospodešće pungre thaj ašunelas o alav lesko. **40** A

e Marta sas but zauzmime godolesa kaj poslužilas. Voj avili leste thaj phendas: "Gospode! Zar či maris kaj mungri phen mukla man korkoro te posluživ? Phen lače te pomožil man." 41 A o Gospod phendas lače: "Marta, Marta! Na ha holji thaj uzinemiri tut pale but godova, 42 a samo jek si važno. E Marija godova svatisardas thaj godova či lava latar."

11 Jekhvar kana o Isus završisarda e molitava, avilo dži leste jek katar e učenikurja thaj phendas leše: "Gospode, sikav men te moli men sago kaj o Jovano savo bolelas sikada pire učenikonen." 2 O Isus phendas lende: "Kana molin tumen, phenen: 'Dade amareja ando nebo! Neka avel sveto čiro alav! Neka avel čiro carstvo! 3 Mangro amaro de amen svako des! 4 Thaj jarto amendē amare e bezeha, sago kaj amen jartosaras svakoneše ko sagrešil protiv amende thaj na de te peras ande kušnja!'" 5 Askal o Isus phendas lende: "Zamislın te džan ke tumaro drugari ande opaš e rjat thaj phenen leše: 'Drugarina, deman udžile trin mangre. 6 Kaj avilo mungro drugari katar o drom, a naj man so te čhav angle leste te hal!' 7 A okova andral phenel leše: 'Na dosadisar mande! O vudar si več phandado, a e čhavrora si manca ando kreveto thaj soven. Našti uštav te dav tut.' 8 Phenav tumende: Ako či ni uštel te de les kaj si lesko drugari, uštela te del les zbog godova kaj leše drugare naj ladžavo te avel uporno. 9 Isto gajda phenav tumende: Manden thaj dela pe tumende! Roden thaj araćena! Maren po vudar thaj putrela pe tumende! 10 Kaj ko god mandel, primil. Ko rodel, araćel. Ko marel po vudar, putrel pe leše. 11 Savo dad maškar tumende kana o čhavro lesko mandel lestar mačho, del les umesto mačho sap? 12 Ili kana mandel angro, zar dela les škorpijono? 13 Ako tumen, vi ako sen bilačhe, džanen te den lače darurja tumare čhavrende, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela Sveti Duho okolen save manden lestar!" 14 Jekhvar o Isus trada e bilačhe duho andar o manuš savo sas nemo. Kana inklijisto o bilačho duho, o nemo manuš počnisarda te čerel svato. Thaj o but o them divisajlo. 15 A varesave lendar phendine: "Vo tradel e bilačhe duhonen e Veelzvuleše silava, savo si e bendengo knezo." 16 A aver iskušisardine e Isuse gajda kaj rodenas lestar varesosko znako andar o nebo kaj o Del bičhalda les. 17 Ali o Isus džangla lende gindimata thaj phendas lende: "Ako e manuša andar isto carstvo borin pes maškar peste von uniština piro carstvo. Vi ako e familijaće članurja borin pes maškar pende, uniština piri familija. 18 Ako si o beng ande peste podelime, sar ačhela lesko carstvo? A tumen phenen kaj me e Veelzvuleše silava tradav e bilačhe duhonen andar e manuša. 19 Ako me e Veelzvuleše silava

tradav e bilačhe duhonen andar e manuša, kašće silava askal tumare učenikurja traden len? Gajda von korkoro dokažina kaj naj sen ando pravo. 20 Ali ako me e Devleše silava tradav e bilačhe duhonen, čače avilo tumende o carstvo e Devlesko." 21 O Isus još phendas: "Dži kaj god o zuralo manuš, lačhe naoružime, araćel piro čher, lesko barvalipe si sigurno. 22 Ali te avel o majzuralo lestar, svladila les thaj otmil leše sa lesko oružje ande savo uzdilaspe, a o pleno razdelila." 23 Zato ko naj manca protiv mande si. Thaj ko manca či cídel, rspil. 24 Askal o Isus phendas: "Kana o bilačho duho inklijel andar o manuš, lutil pe puste thana thaj rodel pešće than kaj šaj te odmoril pes. A kana či araćel o than, phenel: 'Boldava man ande mungro čher, ando manuš andar savo inklijistem.' 25 Thaj kana areslo o bilačho duho arakhlas e manuše savo si sago o čučo čher, šilado thaj lačhardo. 26 Askal džal thaj lel pesa efta aver duhurja, majgore lestar thaj del andre thaj okote nastanil pe. Po krajo godole manušeče avela majgore nego kaj sas leše po početko." 27 Dok o Isus godova phenelas, varesošći manušnji kaj sas maškar o but o them čhuta muj: "Blagoslovime o di čire dejako savo inđarda tu thaj e čuča save pilan!" 28 O Isus phendas: "Još majblagoslavime si okova savo ašunel o alav e Devlesko thaj ačhel paćivalo!" 29 A vo phendas lače: "Tumen manušalen save trajin ande akaja vrijama sen bilačhe manuša. Tumen roden znako. Ali aver znako či dela pe tumende osim e čudurja save o Del čerda palo Jona. 30 Kaj okova so sas e Jonasa sas znako e manušenđe save trajinas ando gav savo akhardolas Niniva, ande savo o Del bičhalda les. Gajda okova so manca dogodila pe avela znako kaj man, e Čhave e Manušeče, o Del bičhaldas akale themešće. 31 Po des kana avela e Devlesko sudo, e carica savi dumut vladilas e južno phujava, savi akhardolas Saba, uštela thaj osudila e manušen save si ađes džude. Kaj dadural avili te ašunel e care Solomone savo sas zurale mudro, a akate si vareko majbaro vi katar o Solomon, a tumen či kamen te čhon kan leste! 32 E manuša save majsigo trajinas ando gav savo akhardolas Niniva, uštena po des kana avela e Devlesko sudo thaj osudina e manušen save akana trajin. Kaj von pokajisajle kana o Jona propovedilas, a ake, akate si vareko majbaro katar o Jona, a tumen još či pokajisajle!" 33 O Isus majdur sikavelas: "Khonik či del jag o stenko te čhol les po garado than, niti tale korpa, nego po čirako te okola kaj den andre dičhen o svetlo. 34 Čiri jak si stenko čire telošće. Kana si čiri jak sasti, sasto čiro telo si ando svetlost. Ali, ako si čiri jak nasvali, čiro telo si ande tama. 35 Zato le sama te okova so gndis kaj si ande tute svetlost naj li tama. 36 Ako si sasto čiro

telo osvetlime thaj ni cara tama naj ande tute, askal sasto aveja prosvetlime, sago kana o stenko pire svetlosa osvetlil tut.” 37 Kana o Isus dija gata o svato, avilo leste varesavo fariseji thaj akharda les ande piro čher te hal. Vo dija andre thaj lijas than pale sinija. 38 Kana godova dikhla o farisej, začudisajlo kaj o Isus bešlo pale sinija majsgo nego so thoda pire vas sago kaj trubujas prema e židovengo običaj. 39 A o Gospod phendas leše: “Tumen e fariseja gadići trudin tumen te thoven tumaro tahtaj thaj o čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepe thaj e bilačhipe. 40 Bi godavalen! Naj li o Del okova kaj stvorisarda e manušes thaj pindžarel les andral sago vi avrjal? 41 Zato den okova so si andral andar e tahta thaj andar e čare so handžvale inčaren samo pale tumende, okolendje savende si majpotrebno sago milostinja thaj saste avena čiste andral thaj vi avrjal. 42 Ali teško tumende, farisejalen! Kaj den deš posto katar sa e začinurja thaj katar o povrće, a či marin pale pravda e manušendi thaj pale ljubav e Devlešči so si majvažno. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakono. 43 Jao tumende farisejalen! Kaj volin te bešen pe prve thana ande sinagoge thaj te e manuša pozdravin tumen pe javne thana. 44 Teško tumende farisejalen kaj sen sago e limorja, save naj obeležime, pe save e manuša phirena, a či džanen kaj si okote o limori thaj postanin duhovno melale!” 45 Askal varesosko katar e učitelja e Mojsiječe zakonestar phendas e Isusešče: “Učiteljina, dok gajda phenes, vi amen vredos.” 46 A o Isus phendas: “Jao vi tumende, učiteljurja e Mojsiječe zakonestar! Kaj čhon pe manuša o pharipe gajda kaj den len pravilo save našti te inđaren, a tumen korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin lende te inđaren godova pharipe. 47 Teško tumende, kaj vazden e prorokonende spomenikurja, a tumare pradada mudardine len. 48 Godolesa kaj či trajin so e prorokurja sikavenas svedočin kaj odobrin okova so čerdine tumare pradada: von mudardine len, a tumen spomenikurja vazden lende! 49 Zato vi o Del mudro phendas: ‘Bičhalava lende e prorokon thaj e apostolen. Varesaven lendar mudarena, a varesaven progonina.’ 50 Zato tumaro naraštaj smatrica pe došalo palo rat kaj sas čhordo e prorokonengo katar o postanko e themesko, 51 katar o rat e prvo prorokosko dži ko rat e poslednjo prorokosko, e Aveljesko dži ko rat e Zahrijasko, sivo sas mudardo maškar o žrtveniku thaj o svetište. Ej phenav tumende, kaj rodelia pe o računo katar akaja generacija tumaro naraštaj avela odgovorno pale godova rat sivo sas čhordo! 52 Jao tumende, učiteljurja e Mojsiječe zakonestar! Kaj line e čija katar o džanglipe pale Devlesko carstvo thaj garadine katar e manuša. Korkoro či

den andre ando carstvo, a či mučen te den andre okola save kamen te den.” 53 Kana o Isus inklijisto oktar, e učitelja e Mojsiječe zakonestar thaj e fariseja počnisardine zurale te holjavon pe leste thaj navalisardine pe leste te phučen les but vareso. 54 Von dičhenas te astaren les ande varesavo pogrešno alav sar optužisardinesas les.

12 Askal cida pes majbut milje manuša, gajda kaj jek avrešće uštavenas e pungre. Ali o Isus prvo phendas pire učenikonende: “Len tumen sama kaj o farisejsko licemerje buljol sago o kvasco savo šukljarel sasto humer. 2 Kaj avel e vrjama kana sa so si garado avela arakhado thaj sa so si tajno ašundola angle savorende. 3 Zato, sa so phendine ande tama ašundola po svetlo thaj sa so phendine varekašće po kan ande sobe, katar e krovurja propovedila pe.” 4 O Isus nastavisarda: “Phenav tumende mungre drugarende na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a pale godova našti čeren tumende khanči. 5 Ali phenava tumende kastar trubun te daran: daran katar o Del savo, šaj lel o trajlo thaj askal čhudel les ando pakao. Lestar daran! (Geenna g1067) 6 Pa či li bičinen pe pandž čiriklja pale samo duj lovora? Pa palem ni ječe lendar o Del či bistrel. 7 A tumende si svako bal po šoro đinado. Zato na daran! Kaj sen e Devlešće majvredne nego but e čiriklja!” 8 “Ko akate pe phuv anglo them priznail kaj pripadil mande, pale leste me o Čhavo e Manušesko phenava, angle anđelurja e Devlešće kaj pripadil mande. 9 Ali okova savo odreknili pe mandar angle manuša akate pe phuv, gajda vi me odrekniva man lestar angle anđelurja e Devlešće. 10 Ali phenav tumende ko mothol vareso protiv o Čhavo e Manušesko, jartola pe lešće. Ali okolešće ko hulil po Svetu Duhu, či jartola pe lešće. 11 A kana anena tumen po sudio thaj ande sinagoge, angle poglavarja thaj angle vlast, na vodin briga so phenena te branin tumen! 12 Kaj o Svetu Duhu ande godova časo sikavela tumen so te phenen.” 13 Vareko maškar o them phendas leše: “Učiteljina, phen mungre phralešće te podelil manca so mukla amende amaro dad.” 14 Pe godova o Isus phendas leše: “Manušeja, ko čhuta man te avav tumaro sudco ili deliv maškar tumende?” 15 Askal phendas savorende: “Len tumen majdur katar svako pohlepa, kaj o čačo trajlo či avel katar okova so si tumen.” 16 Askal o Isus phendas lende akaja usporedba: “Varesave barvale manušešće e phuv but bijanda 17 thaj ačhilo te gindil ande peste: ‘So te čerav? Kaj naj man kaj te čhav sa akava so bijanda mande e phuv.’ 18 Thaj phendas: ‘Ake so čerava! Haravava mungre žitnice thaj vazdava majbare thaj okote čhava sa mungro điv thaj mungro lačhipe. 19 Askal phenava

korkoro mande ake situ ande zalihe but lačhipe pale but e brš kaj aven. Dušo mungrije, akana odmori tut, ha, pi thaj veselitu! 20 Ali o Del phendas lešće: 'Bigodavereja! Već arjat mereja! A sa so čidan, kasko avela?' 21 Gajda avela okoleja kaj čidel pešće barvalipe, a či čidel o barvalipe save si vredno ande Devlešće jakha." 22 Askal o Isus phendas pire učenikonende: "Zato phenav tumenđe, na daran pale tumaro trajo so hana, ni palo telo so lena pe tumende. 23 Kaj o trajo si majvredno katar o habe, a o telo katar e drze. 24 Dičhen pe gavranurja! Niti sadin niti čiden, najlen spremište ni žitnice, thaj tumaro Dad nebesko pravarel len. Kozom sen tumen majvredne nego e čiriklja! 25 A ko tumendar šaj e briganca te lundarel piro trajo samo pale jek des? 26 Dakle, ako tumen našti čeren ni okova so si majcara, sostar askal stalno han holji pale sa aver? 27 Lače dičhen e divlje luluđa sar barjon! Či trudin pe niti suven pešće drze. A phenav tumende kaj ni o caro Solomon ande sa piro barvalipe či indarelas pe peste gajda šukar drze sago akala divlje luluđa. 28 Ako o Del gajda šukar furjarel e poljsko čar, savi ades si, a već thejara čhudel pe ando bov te phabon, kozom majbut šukar furjarela tumen. Tumen cara pačivalen! 29 Zato vi tumen na samo gndisaren pe godova dali si tumen dosta te han thaj te pijen. Na uzinemirin tumen zbog godova! 30 Sa godova roden e manuša save či pindžaren e Devles. Tumaro nebesko Dad džanel kaj sa godova trubul tumen. 31 Nego roden e Devlesko carstvo, a sa godova nadodaila pe tumende! 32 Na dara mungro cikno stado! Kaj si e volja tumare Dadešći te del tumen o Carstvo. 33 Bićinen okova so si tumen thaj e love den e čorende! Gajda čidena tumende trijaste save či phurjon thaj barvalipe save či propadnila, večno blago save si ando nebo kaj o čor či avel thaj kaj o moljco či hala les. 34 Zato, kaj si čiro barvalipe, okote avela vi čiro ilo." 35 O Isus phendas lende vi akava: "Aven spremne te služin thaj tumare stenkurja neka phabon. 36 Aven sago okola kaj ažućaren pire gospodare kana boldel pe andar e svaturja te odma putren lešće čim aresel thaj marel po vudar, 37 Blago okole slugonende saven o gospodari, kana avela, aračhel džungade! Čače phenav tumenđe, kaj korkoro o gospodari čhola len pale sinija te bešen thaj čhola pe peste o keceljko, te poslužil len. 38 O gospodari šaj te boldel pe ande opaš e rjat ili ande zora a blago e slugendje saven o gospodari aračhela kaj si još džungade thaj ažućaren les. 39 Ali akava džanen: te o domaćino džanglasas ande save časo avela o čor, či muklasas te o čor provali ande lesko čher. 40 Vi tumen aven spremne, kaj me, o Čavo e Manušesko, avava ando časo kana či očekuina man." 41 Pe godova o Petar phendas: "Gospode, phenes li godoja

usporedba samo pale amende ili vi pale savorende?" 42 A o Gospod Isus phendas: "Ko si okova verno thaj razumno upravniko saves o gospodari čhola te vladil pe lešće sluge thaj te del len habe ande pravo vrjama? 43 Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, aračhel kaj čerel gajda. 44 Čače, phenav tumende, o gospodari čhola godole slugone te upravljil lešće saste barvalipeja. 45 Ali ako godova sluga phenel ande piro ilo: 'Mungro gospodari či avela gajda sigo' thaj ačhel te marel e slugonen thaj e sluškinjen, te hal, te pijel thaj te matol, 46 avela lesko gospodari ande godova des kana vo či očekuil thaj ando časo kana vo či ni džanel, thaj strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar okola save či pačan, 47 O sluga save pindžarel e volja pire gospodarešći, a khanči či čerda te pripremil pe pale vrjama kana boldela pe lesko gospodari, avela strogo kaznime. 48 A okova sluga kaj či džanglas e gospodarešći volja, a čerda vareso so zasluzil kazna, cara avela mardo. A katar okola kašće but dijas lendar majbut vi rodela. Okolestar kašće si but poverime lestar but vi rodela pe." 49 Askal o Isus phendas: "Me avilem te čhudav jag e sudošći pe phuv! Sar volisardemas te već počnisarda te phabol! 50 Ali majsigo trubul te pretrpiv e muke thaj o smrto, zurale si mande pharo dok godova či avel gata! 51 Gndisaren kaj me avilem te anav miro pe phuv maškar o them? Nisar. Avilem te anav razdor. 52 Kaj katar akana e familija rspila pe: trin džene avena pe mungri rig, a aver duj protiv ili duj pe mungri rig, a trin protiv mande. 53 Boldela pe o dad protiv o čhavo, thaj o čhavo protiv o dad, e dej protiv e čhej, thaj e čhej protiv e dej, e sokra protiv e bori thaj e bori protiv e sokra." 54 A e bute themešće o Isus phendas: "Kana dičhen kaj o kalo oblako avel katar o zapad, odma phenen: 'Dela o bršndl! Thaj gajda si. 55 Kana dičhen kaj phurdel e balval katar e pustinja po jugo, phenen: 'Avela tati vrjama', thaj gajda avela. 56 Licemerja! Džanen te prosudin o izgled e nebesko thaj e phuvjako. Sar askal či pindžaren mungre znakurja save trbuinessas te pindžaren! 57 Tumen korkoro trbuinessas te pindžaren so si ispravno! 58 Sago vi ako vareko prl tumen zbog o dugo save či počindine thaj kamel te indarel tumen po sudio, još e dromesa den sa tumendar te e nagodbasa rešin tumen lestar, te či inkalel tumen anglo sudio. O sudco dela tumen ko stražari, a o stražari čhudela tumen ande tamnica. 59 Phenav tuće: či inklijela oktar dok či počines sa so san udžile dži ko poslednjo lovoro."

13 Askal aviline varesave manuša thaj phendine e Isusešće kaj o Pilato save sas rimske upravniko dijas naredba te mudaren pe varesave manuša andar e Galileja.

Thaj sas mudarde ando jerusalimsko Hramo dok anenas e žrtve. 2 O Isus phendas lende: "Dali si godova dokaz kaj godola Galilejcurja save nasradisardine sas majbut bezeħale katar aver Galilejcurja? 3 Nisar! Phenav tumende: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del! 4 Ili gndin kaj okola dešuohto, pe save haradili e Siloamsko kula thaj mudarda len sas majbut bezeħale katar sa e manuša save trajinas ando Jerusalim? 5 Nisar! Phenav tumende: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del." 6 Askal o Isus phendas lende akaja usporedba: "Varesave manuše sas zasadime smokva ande lesko vinograd. Avelas te rodel plodo pe late, ali či arakhla. 7 Zato phendas e vinogradarešeć: 'Ake, već trin brš avav thaj rodav plodo pe akaja smokva thaj či arakhv les. Čhin lat. Sostar te crpil e phuv?' 8 A o vinogradari phendas lešeć: 'Gospodarina, mukla još akava brš, a me hanavava oko late thaj čhava oko late o štalsko gunoj. 9 Možda ipak pe okova brš bijanel. A ako či bijanel askal čhinea lat.' 10 Jek savato dok o Isus sikavelas ande jek sinagoga. 11 Okote sas varesavi manušni savi dešuohto brš sas grbavo thaj našti uspravilaspe. Ande late sas o bilačho duho savo čerelas te avel nasvali. 12 Kana o Isus dikhla lat, akharda lat peste thaj phendas: "Manušnije, oslobođime san katar ciro nasvalipe!" 13 Thaj čhuta pire vas pe late, a voj odma uspravisajli thaj počnisarda te slavil e Devle. 14 A okova savo sas vođa ande sinagoga holjajlo kaj o Isus sastardas ando savato, thaj phendas e themešeć: "Šov si des ando kurko kana trubul te čerel pe bući! Ande godola desa aven thaj saston, a na ande savatosko des!" 15 O Gospod askal phendas lešeć: "Licemerja! Vi tumen čeren bući savatone. Zar či svako tumendar savatone odrešil pire guruve ili magarco katar e jasle thaj inđarel les po paj te napoil les? 16 Naj li vi voj čhej andar e Avraamesko plemeno, savja o Sotona phangla već dešuohto brš, či li trubujasas vi lat o Del te odrešil katar godova nasvalipe savo si lače okurja ande savatosko des?" 17 Pe godova sa lešeć protivnikurja ladžajle, a sa aver raduisajle e šukar delende save o Isus čerda. 18 Pale godova o Isus phendas: "Sova si slično e Devlesko carstvo? Sova te usporediv les? 19 Slično si e gorušicaće zrnosa savo si zurale cikno, kana o manuš lel les thaj čhude les ande piri bar. Barjol thaj čerdol ando kaš thaj e čiriklja čiden pe thaj čeren gnezdrurga ande lešeć ranja." 20 Thaj palem phučla len: "Sova te usporediv e Devlesko carstvo? 21 Vo si sago o kvasco savo lel e manušnji thaj šukljarel les ando but aro, dok sa či vazdel pe." 22 Gajda o Isus načhelas kroz e gava thaj kroz e varošice, sikavelas thaj putuilas ando Jerusalim. 23 Askal vareko phendas lešeć: "Gospode, dali si

cara okola kaj spasin pe?" A o Isus phendas lende: 24 "O vudar nebesko si usko. Trudin tumen te den andre kroz leste, kaj phenav tumende, but rodena te den kroz leste, ali našti dena. 25 Kana o gospodari e čheresko zaključil o vudar avela prekasno. Askal ačħena avri marena po vudar thaj phenena: 'Gospode, putar amende!' Vo phenela tumende: 'Či džanav ko sen, ni katar sen.' 26 Askal počnina te phenen: 'Pa amen tusa halam thaj pilam, a tu sikavejas pe amare sokača!' 27 A vo phenela tumende: 'Či džanav ko sen. Džantar mandar savora save nepravda čeren!' 28 Okote avela o roipe thaj o škripipe e dandenca kaj avena gajda holjarike kana dičħena e Avraame, e Isako, e Jakove thaj sa e prorokonen ande Devlesko carstvo, a tumen avena čhudine avri. 29 Askal avela o but o them katar o istok thaj katar o zapad, katar o severo thaj katar o jugo thaj bešena pale sinija ande Devlesko carstvo. 30 Thaj dik, okola save si akana prve askal avena pe poslednjo than, a okolen save akate smatrin kaj si poslednje avena majbare." 31 Ande godova časo aviline varesave fariseja thaj phendine e Isusešće: "Inklji thaj džatar akatar, kaj o caro Irod kamel te mudarel tut." 32 A o Isus phendas lende: "Džan thaj phenen godole lisicače: 'Ake, tradav e bilačhe duhonen thaj sastarav ades thaj thejara, thaj trito des avava gata.' 33 Ali ades, thejara thaj overthara moraš te nastaviv o drom, kaj valda e prorokurja našti aven mudarde avrjal o Jerusalim. 34 Jerusalime, Jerusalime, savo mudares e prorokonen thaj čhudes e bara dži ko smrto pe okola save si e Devlestар bičhalde tuče! Kozom drom lijem te cídad círe čhavren, sago e kvočka savi čidel pire pujen tale pešče phaka, ali tumen či kamline! 35 Ake akana, tumaro čher avela pusto! Thaj phenav tumende, či dičħena man dok či avel o časo kana phenena: 'Blagoslovime o okova savo avel ando alav e Gospodesko!'"

14 Jek savato avilo o Isus ando čher ke jek vođa e farisejengo te hal lesa. Okola save sas okote lačhe lenas sama pe leste so čerela. 2 Kaj pojavisajlo anglo Isus varesavo manuš savo sas nasvalo gajda kaj sas les paj thaj šuljolas lestar. 3 Pe godova o Isus phučla e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e farisejen: "Dali si muklino prema e Mojsijesko zakono te savatone sastarel pe o manuš ili naj?" 4 A von khanči či phendine. Askal o Isus čhuta pire vas po nasvalo manuš, sastarda les thaj phendas lešeć kaj šaj džaltar. 5 A o Isus phendas: "Ko tumendar savatone či čerel bući? Ako varekašće tumendar o čhavro ili o guruv perel ande haing, zar či odma inkalena les?" 6 Pe godova nas len so te phenen. 7 Kana o Isus dikhla sar okola kaj si akharde pe gozba len pešče prve thana te bešen, phendas

lende e usporedba: 8 "Kana vareko akharel tut pe svaturja, na beš po prvo than kaj so ako si akhardo vareko ko si majvažno tutar? 9 Te či o domaćino savo akhargas tut thaj vi les phenela tuče: 'Ušti thaj de o than okole manušešće.' Askal ladžavoja, ušteja thaj bešeja po paluno than. 10 Nego kana vareko akharel tut dža thaj beš pe paluno than, thaj kana avela okova kaj akharda tut, phenel tuče: 'Drugarina pripremisardem tuče majlačo than!' Askal aveja počastime angle sa save si akharde. 11 Kaj, svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime." 12 A askal o Isus bolda pes ko domaćino thaj phendas lešće: "Kana čeres habe ili večera, na akhar čire drugaren, ni čire phralen, ni čire familija, ni čire barvale komšijen, te či vi von možda tut akhardinesas thaj pe akava način boldinesas tuče. 13 Nego kana čeres gozba akhar e čoren, sakaten, banden, thaj koren. 14 Kaj len naj sova te bolden tuče. Gajda aveja blagoslovime kaj o Del pale godova nagradila tut kana vo vaskrsnila e pravedne manušen andar e mule." 15 Kana godova ašunda jek katar e manuša pale sinija, phendas e Isusešće: "Blago okolešće savo hala ande Devlesko carstvo!" 16 A o Isus phendas lešće: "Varesosko manuš čerda bari večera thaj akhargas e but e themes. 17 Kana e večera sas gata, bičhaldas e sluga te phenel e gostonende: 'Sa si gata. Aven!' 18 A von jek pale avreste phendine kaj našti te aven. O prvo phendas lešće: 'Čindem njiva thaj trubul te džav te dikhav lat. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 19 Aver phendas: 'Čindem deš guruva, thaj trubul te džav te isprobiv len dalí si lačhe. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 20 O trito phendas: 'Upravo ženisajlem thaj zato našti te avav.' 21 O sluga bolda pe thaj javisarda godova pire gospodarešće. Askal o gospodari holjajlo thaj phendas e slugašće: 'Inklji brzo pe sokača e gavešće thaj an akaring e čoren, sakaten, koren thaj e banden.' 22 Kana o sluga gajda čerda, javisarda e Gospodarešće: 'Gospodarina, čerdo si so phendant thaj još si than.' 23 O gospodari phendas e slugašće: 'Inklji pe droma avrjl o gav thaj trade len te aven te pherdol mungro čhere e themesa. 24 Kaj phenav tumende: Ni jek katar okola manuša save sas majsgo akharde či hana ni zalogaj katar e gozba savi čerdem.'" 25 E Isuseja putuilas o silno them. O Isus bolda pe thaj phendas lende: 26 "Ako vareko kamel te avel mungro učeniko, moraš te volil man majbut nego pire dade, dej, romnja, čhavren, phralen, phejen, pa majbut vi katar piro trajo. Inače našti avel mungro učeniko! 27 Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande thaj naj spremno te merel pale mande, našti avel mungro učeniko! 28 Kaj khonik tumendar, kana kamel te sagradil e kula, či prvo bešel thaj

proračunil e troškurja te dičhel dali si les sova te završil. 29 Inače, šaj dogodisajlo sas lešće te uspil samo te čhol o temelji thaj najles dosta love te završil, a askal savora save godova dikhline sas mardinesas muj lestar 30 thaj phenena: 'Akava manuš počnisarda te gradil, a našti završil!' 31 Ili savo caro teljardasas ando rato aver caronenca, a te majsgo či bešel thaj gindil dali šaj pire deš milje vojnikonanca te svladil okoles savo avel pe leste pire biš milje vojnikonanca? 32 Ako procenil kaj našti te svladil len, bičhalela pire manušen te roden miro dok si lendje protivnikurja još dur po drom. 33 Zato khonikal našti postanil mungro učeniko savo či mučel sa so si les zbog mande." 34 Askal o Isus još phendas lende: "O lon si lačho. Ali ako o lon naj londo, sova askal londarela pe? 35 O bilondo lon naj lačho ni pale phuv, ni palo gnoište, nego samo te čhudel pes. Ašunen kana već si tumen kan!"

15 Oko o Isus čida pes e but e carinikurja thaj e bare bezechale manuša te ašunen les sar sikavel. 2 Zato e fariseja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar mrmljinjas: "Družilpe e bezechalencia thaj još čak vi hal lenca!" 3 Pe godova o Isus phendas lende akaja usporedba: 4 "Ko tumendar, ako si les šel bakhre thaj hasarel ječhe či mučela okolen injavardeš thaj injia ande divljina, thaj či delosas te rodel godole ječhe dok či aračhel les? 5 A kana aračelas, pherdo bah čhol les pe dume 6 thaj boldel les čhere thaj čim aresel čhere akharel pire komšijen thaj pire drugaren thaj phenel lende: 'Raduin tumen manca! Arakhlem mungre hasarde bakhres.' 7 Phenav tumende, gajda savora ando nebo avena majbahtale pale jek bezechalo manuš savo pokajil pe nego pale injavardeš thaj injia save gndin kaj si pravedne thaj kaj o pokajanje naj lende potrebno." 8 O Isus phendas lende: "Savi godoja manušnji, ako si lat deš rupa thaj jek hasarel, či del jag o stenko, lačhe šilavel o čher thaj rodel dok či aračhel les? 9 A kana aračhel les, akharel pire komšinicen thaj pire drugaricen thaj phenel lende: 'Raduin tumen manca! Arakhlem o rup savo hasardem.' 10 Phenav tumende, kaj gajda e Devlešće andelurja raduinape pale jek bezechalo savo obratil pe." 11 Thaj o Isus nastavisarda te čerel svato: "Varesave manuše sas duj čhave. 12 O majterno phendas pire dadešće: 'Dade, deman akana mungro nasledstvo savo pripadil mande.' Thaj o dad podelisarda o barvalipe. 13 Kana nakhlina varesave đesa o majterno čhavo čida sa piro thaj otputuisarda ande dur phuv thaj okote potrošisarda sa piro barvalipe pire bilačhe trajosa. 14 Kana potrošisarda sa, dija e bari bok ande godoja phuv, thaj nas les so te hal. 15 Askal delo thaj zaposlisajlo sago sluga ke jek manuš ande godoja phuv thaj čarjareljas lešće balen. 16 O čhavo

sas gajda bokhalo kaj rado halasas vi e ljske katar e maune save hanas e bale, ali khonikal či delas len lešće. 17 Kana napokon avilo peste, phendas: Ke mungro dad e najamnikonen si habe gači kaj uvek vi ačhel, a me akate merav bokhatar! 18 Uštava, teljarava ke mungro dad thaj phenava lešće: 'Dade, sagrešisardem protiv tute thaj protiv o Del ando nebo! 19 Naj sem majbut dostojo te akhara man čire čhavesa. Primi man sago ječe katar čire najamnikurja.' 20 Uštijo thaj teljarda ke piro dad. Dok sas još dur katar piro čher, lesko dad dikhla les dok sas još po drom thaj sažalisajlo pe leste thaj prastajas angle leste, dija les mrtiko thaj čumida les. 21 A o čhavo phendas lešće: 'Dade, sagrešisardem protiv tute thaj protiv o Del! Naj sem majbut dostojo te akhara man čire čhavesa.' 22 A o dad phendas e slugende: 'Brzo inkalen e majšukar haljina thaj den pe leste! Čhon lešće e angrušći po naj thaj e sandale pe lešće pungre! 23 Anen e majthule guruve thaj denle čhurjasa, pa te pogostime thaj te veselime. 24 Kaj, akava mungro čhavo sas mulo thaj akana bolda pe ando trajo, hasardo sas thaj akana arakhadilo! Thaj počnisardine te veselin pe. 25 Pale godoja vрjama lesko majpurano čhavo čerelas buć ande njive. A kana bolda pe thaj sas već paše, andar o čher ašundolas e muzika thaj o čhelipe. 26 Pa akhardas ječe slugo te phučel so si godova. 27 A o sluga phendas: 'Bolda pe čiro phral thaj čiro dad dija čhurjasa e thule guruve te proslavil kaj lesko čhavo bolda pe džudo thaj sasto.' 28 O majpurano phral holjajlo thaj či kamla te del andre. Askal o dad inklijisto thaj počnisarda te molil les te del andre. 29 A vo phendas pire dadešće: 'Me ake gači brš služiv sago robo tuće thaj nikada či obisardem te čerav so phendan mande, a tu nikada ni jarco či dijan man te proveselima mungre drugarenca. 30 A kana avilo kava čiro čhavo sava e bludnicenca haljarda sa čiro barvalipe, tu dijan lešće čhurjasa majthule guruve.' 31 Pe godova o dad lesko phendas lešće: 'Čhaveja, tu san uvek manca thaj sa mungro vi čiro si. 32 Ali trubul te raduji men thaj veselimen kaj akava čiro phral sas mulo thaj akana bolda pes ando trajo, hasardo thaj arakhadilo!'''

16 O Isus askal phendas pire učenikonende e usporedba:
"Sas varesavo barvalo manuš saves sas upravitelj saves e manuša prnas kaj rspil o barvalipe pire gospodaresko. 2 O barvalo manuš akharda pire upravitelje thaj phendas lešće: 'So godova ašunav pale tute? Sikav mande o računo kaj ramosardan sar vodijas e briga pale mungro barvalipe zato kaj majbut našti aves mungro upravitelj!' 3 Pe godova o baro sluga phendas ande peste: 'So te čerav kana mungro gospodari či del više te čerav buć pale leste? Te džav te hanavav naj man snaga. Te prosiv? Ladžavo si mande.'

4 Džanav so čerava! Thaj kana gajda čerava e manuša lače primina man ande pire čhera, kana majbut či avava e gospodaresko upravitelj.' 5 Askal akhardas ječe po ječe katar o okola save sas udžile lešće gospodarešće. Thaj phučla e prvo manuše savo sas udžile: 'Kozom san udžile mungre gospodarešće?' 6 'Šel bačve maslinsko zetino', phendas o okova save sas udžile. A o baro sluga phendas lešće: 'Le čiro računo beš thaj odma ramosar pandžvardeš.' 7 Pale godova phendas e aver manušešće: 'A tu, kozom san tu udžile?' A vo phendas lešće: 'Šel mere div.' Phendas vi lešće: 'Le čiro računo thaj ramosar pe ohtovardeš.' 8 Thaj o gospodari pohvalisarda e bilače upravitelje kaj sas snalažljivo. Kaj e manuša akale themešće majsnalažljivo postupin prema okola save si lende slične, nego e manuša katar o svetlost. (aiōn g165) 9 A me phenav tumende, steknin tumende drugaren gajda kaj ispravno koristin akale themesko barvalipe thaj kana o barvalipe majbut či avela korisno o Del primila tumen ande večne stanurja ando nebo. (aiōnios g166) 10 Ako šaj pačas e manušešće ande cikne buća, askal šaj pačas lešće vi ande bare buća thaj ako našti pačas e manušešće ande cikne buća askal našti pačas lešće ni ande bare buća. 11 Ako naj senas pačivale ande e themesko barvalipe, sar o Del poverila tumende duhovno barvalipe te upravin lesa? 12 Thaj ako ande averesko barvalipe naj senas pačivale, sar o Del dela tumen tumaro? 13 Ni jek sluga našti robujil duje gospodarenje ande isto vрjama. Kaj ječe mrzala, a averes volila; ili ječešće avela pačivalo a avres prezirila. Našti služin e Devlešće thaj e barvalipešće ande isto vрjama." 14 Sa gadava ašundine e fariseja save sas pohlepne pale love thaj marenas muj katar o Isus. 15 A o Isus phendas lende: "Tumen čeren tumen kaj sen pravedne anglo them, ali džanel o Del tumare ile. Kaj so e manuša smatrin vredno, e Devlešće grjacolpe." 16 Askal o Isus phendas lende: "E Mojsijesko zakono thaj e knjige save ramosardine e purane prorokurja važinas sa dok či avilo o Jovano sava bolelas, a katar askal navestilas pe e Bahtali nevimata palo carstvo e Devlesko. Thaj katar askal nagovorisaras savoren te den ande Devlesko carstvo. 17 Ali godova či značil kaj e Mojsijesko zakon majbut či vredil kaj majloče nestanila o nebo thaj e phuv, nego te propadnil jek tačkica andar o zakono. 18 Sago kaj ramol ando zakon: svako ko rastavil pe katar piri romnji thaj lel avrja, čerel preljub; thaj ko oženil pe e romnjasa savi si rastanime, preljub čerel." 19 Askal o Isus nastavisarda: "Sas varesosko barvalo manuš, save lelas pe peste majšukar thaj majkuč drze, trajilas svako des raikane thaj veselilas pe. 20 A angle lesko vudar pašljolas varesavo čoro manuš

savo sas sa ande čirurja. Lesko alav sas Lazar, 21 thaj čeznilas samo te čajkol e prušukanca save perenas katar e barvaledi sinija. Dok gajda pašljolas avenas e džučhela thaj čarnas e čirurja pe leste. 22 A kana mulo o čoro, e andelurja inđardine les ande Avramešće angalja. Pale godova mulo vi o barvalo manuš, thaj prahosardine les. 23 A lešći duša dell po than kaj si e mule, thaj dok sas ande bare muke vazda pire jakha thaj dadural dikhla e Lazare ande Avramešće angalja. (Hadēs g86) 24 Thaj čhuta muj: 'Dade Avraame, smiluitu mande thaj bičhal e Lazare te umočil piro naj ando paj thaj šudrjarel mungri čhib kaj zurale muči man ande akava plameno.' 25 Pe godova phendas o Avram: 'De tut gođi, čhajeja, kaj tu pale čiro trajo primisardan čiro lačhipe, a gajda vi o Lazar piro bilačhipe. Akana vo akate tešil pe, a tu mučis tut.' 26 Osim godova, maškar amende thaj tumende si bari provalija thaj vi okola save kamline sas našti načhen okotar akaring, niti akatar okoring.' 27 Pe godova o barvalo manuš phendas: 'Moliv tut askal, dade, bičhal e Lazare ando čher mungre dadesko. 28 Kaj si man pandž phral pa neka džal thaj upozoril len te na vi von aven akaring ande kava than e mukengo.' 29 A o Avram phendas lešće: 'Opomenil len o Mojsija thaj e prorokurja ande pire zapisurja. Neka čiton thaj čhon kan lende.' 30 A vo phendas: 'O na, dade Avraame! Nego te avilo lende vareko andar e mule, obratina pe.' 31 A vo phendas lešće: 'Ako či ašunen e Mojsija thaj e prorokonen, či pačana sa vi te uštel thaj avel lendje vareko andar e mule.'"

17 O Isus phendas pire učenikonende: "O iskušenje moraš te avel, ali teško e manušešće kroz savo avel o iskušenje. 2 Kasave manušešće avilosas majlačhe te phanden lešće mlinsko bar oko e kor, thaj te čhuden les ando more, nego te crdel po bezeh ječe katar akala manuša saven si cara pačipe. 3 Upozoriv tumen! Ako čiro phral savo si verniko pogrešil, ukori les thaj jartosar lešće ako pokajil pe. 4 Pa ako vi efta drom po des sagrešil protiv tute thaj efta drom po des avel thaj phenel tuče: 'Jartosar mande. Pogrešisardem!', jartosar lešće." 5 E apostolurja phendine e Gospodešće: "Trubul amen majbut pačipe. Phen amende sar te dobis!" 6 O Gospod phendas lendje: "Te avel tumen pačipe gajda cikno sago kaj si e gorušicako zrno, phendinesas akale dudošće: 'Inkaltu e korenosa thaj presadi tut ando more!', thaj vo presadisajlo sas. 7 Ko tumendar phenela pire slugašće save oril ili lel sama pe stoka, kana boldela pes andar o polje thaj del ando čher: 'Av brzo thaj beš pale sinija?' 8 Či umesto godova phenena lešće gajda: 'Čer mande večera! Čhov e keceljko pe tute thaj služisar'

man dok hav thaj pijav, pale godova tu haja thaj peja?" 9 E slugašće pale godova či zahvalil pe kaj vo samo čerel piri bući. 10 Gajda vi tumen: kana sen poslušne e Devlešće, phenen: 'Sluge sam save či zasluzin pohvala! Čerdam samo so samas udžile te čeras!' 11 Gajda dok putuilas majdur prema o Jerusalim, o Isus načhelas maškar e Samarijači thaj e Galilejači regija. 12 Kana delas ande varesosko gav, angle leste avile deš gubavcurja. Ačhiline cara majdur 13 thaj počnisdarine te čhon muj: "Isuse, Učiteljina, smiluisar tut amendje!" 14 Kana o Isus dikhla len, phendas lendje: "Džan thaj sikaven tumen e rašajendje te dičhen tumen thaj phenen dali sen saste!" Thaj dok džanas dromesa sastile katar e guba. 15 Jek lendar dikhla kaj sastilo, bolda pe thaj slavisarda e Devle andar sasto glaso. 16 Čhuda pes pe koča angle Isusešće pungre thaj zahvalisarda lešće. A sas godova varesavo manuš andar e Samaria. 17 O Isus phučla: "Či li sastile deš džene? Kaj si okola injia? 18 Dali nijek lendar či bolda pe te del slava e Devlešće osim akava tuđinco?" 19 Askal phendas e manušešće savo sastilo: "Ušti thaj dža. Čiro pačipe ande mande spasisarda tut!" 20 Jekhvar kana e fariseja phučline e Isuse kana avela e Devlesko carstvo, O Isus phendas lendje: "E Devlesko carstvo či avela e znakonanca save šaj dičhen pe. 21 Našti phenela pe: 'Aketalo akate!', ili: 'Eketalo okote!' Ake e Devlesko carstvo si maškar tumende!" 22 Pale godova phendas e učenikonende: "Avela e vrjama kana kamera te dičhen jek katar e đesa kana me, o Čhavo e Manušesko, vladiva sago o caro, ali či dičhena godova des. 23 Askal phenena tumende: 'Eketalo okote, aketalo akate!' Ali na džan thaj na prasten inča! 24 Kaj sago e munja kaj sevil pe jek krajo e nebesko thaj rasvetil sa dži ke aver krajo, gajda avela vi manca, e Manušešće Čhavesa, ando mungro des. 25 Ali majsigo trubuv but te pretrpiv thaj akava naraštaj trubula te odbacil man. 26 Thaj sago kaj sas ande Nojašći vrjama gajda avela vi ando des kana avava me o Čhavo e Manušesko. 27 E manuša hanas, pijenjas, ženinas pe thaj udajinas pe dži ko des dok o Noje či dijas ando baro brodo, thaj avilo o potop thaj uništisardas sa so nas ando baro brodo. 28 Askal avela sago kaj sas dumut kana trajilas o Lot: Kana e manuša ando gav savo akhardolas Sodoma, hanas thaj pijenjas, činenas thaj bičinenas, sadinas thaj gradinas, 29 sa dži ke detharin kana o Lot inklijisto andar o gav Sodoma, a askal andar o nebo zapljuštisarda e jag thaj o sumpor thaj uništisardas sa okolen save ačhiline ando gav. 30 Isto gajda iznenada avela ando des kana boldava man me o Čhavo e Manušesko. 31 Gajda ande okova des, ko avela po krovo, a lešće stvarja si ando čher, neka na fuljel te

lel len. Thaj ko si ande njive, neka či boldel pes palpale te lel vareso pesa. 32 Den tumen gođi sar muli e Lotošći romnji! 33 Kaj ko lela sama pe piro trajo te aračhe les, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zadobila les palo večnost. 34 Phenav tumenđe, ande koja rjat kana me boldava man avena duj džene ande jek kreveto. Jek lela pes, aver mućela pe. 35 Duj manušnja zajedno meljina o điv; jek lela pes, a aver mućela pe. 36 Duj džene avena ando polje; jek avela lino, a aver ačhela." 37 Pe godova e učenikurja phučline les: "A kaj godova Gospode?" A o Isus phendas lende: "Avela očito sago vi akaja poslovica: 'kaj čiden pes e lešinarja okote kaj si o mulo telo.'"

18 Askal o Isus phendas e učenikonendje e usporedba te sikavel len sar uvek trubun te molin pe thaj sar nikada či trubun te odustanin. 2 Thaj phendas: "Ande jek gav sas jek sudija savo či daralas e Devlestari a themestar či ladžalas. 3 A ande godova gav sas vi jek udovica savi stalno avelas leste thaj molilas les: 'Deman pravda angle mungro protivniko.' 4 O sudija varesavi vrijama či marilas pale godova, ali napokon phendas: 'Vi ako či darav katar o Del thaj či mariv pale manuša, 5 ali dava pravda akale udovica, kaj, ako či dav lat pravda, dosadila mande dok či dobil piro pravo, kaj stalno dosadil man!" 6 Askal phendas o Gospod Isus: "Dichen sar ispravno postupisarda o nepravedno sudija. 7 Kaj o Del strpljivo čhola kan ke lende molitve thaj pobrinila pe te dobin pravda okola save pripadin lešće thaj vapin lešće o des thaj e rjat. 8 Phenav tumenđe kaj brzo dela len pravda. Ali kana me, o Čhavo e Manušesko, boldava man pe phuv, dali arakhava kasavo pačipe?" 9 Askal o Isus phendas još akaja usporedba varesavende save sas uverime ande piri vlastito pravednost, a averen prezirisarenas: 10 "Duj manuša đele ando Hramo te molin pe. Jek sas fariseji a aver cariniko. 11 O fariseji ačhelas thaj molilas pe pale peste: 'Devla, nais tuče kaj naj sem sago aver manuša, grabežljivo, nepravedno, preljubniko, ili sago akava cariniko. 12 Me postiv duvar ando kurko; dav deš posto katar sa so si man.' 13 A o cariniko, ačhelas majdur, thaj či usudilas pe ni pe jakha te vazdel prema o nebo, nego pećelas pe ando kolin te sikavel piri tuga thaj phenelas: 'Devla av milostivo mande bezehalešće!' 14 Phenav tumenđe: vo bolda pe čhere pravedno anglo Del, a na o fariseji! Kaj svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime." 15 A e Isusešće anenas vi e cikne čhavren te čhol pire vas pe lende te blagoslovljen, a kana godova dikhline e učenikurja braninas lende. 16 A o Isus akharda len thaj phendas: "Mućen e čhavren te aven mande thaj na

branin lende, kaj kasavenđe pripadil e Devlesko carstvo." 17 "Čače, phenav tumenđe, savo či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, či dela ande leste." 18 Varesavo židovsko voda phučlas e Isuse: "Lačhe učiteljina, so trubul te čerav te dobiv o večno trajo?" (aiōnios g166) 19 A o Isus phendas lešće: "Sostar man akhares lačheja? Khonikal naj lačho, nego li samo o jedino Del. 20 A e zapovedi andar o Mojsijesko zakon džanes: 'Na čer preljub', 'Na mudar', 'Na čor', 'Na svedočesar hohamne', 'Poštuisar čire dades thaj čire dej.' 21 A vo phendas: "Sa gadava čerav katar mungro ternipe." 22 Kana godova ašunda o Isus, phendas lešće: "Još jek ačhilo tut: sa so si tut bićin thaj podelisar e čorenđe thaj avela tu barvalipe ando nebo. A askal av thaj dža pale mande." 23 Kana vo godova ašundas, ražalostisajlo kaj sas zurale barvalo thaj či kamlas te bićinel sa so sas les. 24 O Isus dikhla pe leste thaj phendas: "Sar si phare e barvalešće te del ande Devlesko carstvo! 25 Majloče si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego o barvalo te del ande Devlesko carstvo." 26 Okola save godova ašundine, phendine: "Pa ko askal šaj spasil pe?" 27 A o Isus phendas: "So si nemoguće e manušendje, moguće si e Devlešće." 28 Askal o Petar phendas: "Ake, amen muklam sa amaro thaj teljardam pale tute te sledis tut." 29 A o Isus phendas lende: "Čače, phenav tumenđe, naj godova savo muklasas piro čher, ili pire romnja, ili pire phralen, ili pire dade thaj pire dej, ili pire čhavren zbog e Devlesko carstvo, 30 a te či već pe akava them primila majbut nego so mukla, a pe okova them savo avel vi večno trajo." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 O Isus cida oko peste e dešduj apostolen thaj phendas lende: "Ake das ando Jerusalim, a okote dogodila pe sa so e prorokurja ramosardine ando Sveti lili, pale mande e Čhave e manušešće. 32 Von predaina man ande vas e nevernikonendje, save marena muj mandar, ladžarena man, vređona man, 33 bičuina man thaj mudarena man, ali me o trito des uštava andar e mule." 34 A e učenikurja khanči katar godova so o Isus phendas či haćardine. O značenje godole alavengo sas lendar garado thaj našti haćardine so o Isus phenelas lende. 35 A kana o Isus avilo paše dži ko gav o Jerihon, varesavo koro manuš ašunda kaj načhel okotar o but o them, phučlas so si godova. 37 Phendine lešće: "Načhel o Isus andar o Nazaret." 38 A vo pe godova čhuta muj: "Isuse e Davidešće Čhaveja, smiluitu tut mande!" 39 A okola kaj džanas anglat o Isus ačhavenas e kore manuše te na čhol muj, ali vo još majzurale čholas muj: "E Davidešće Čhaveja, smiluitu mande!" 40 Kana o Isus ašunda les ačhilo thaj phendas te anen les leste. Kana e kore manuše andine

majpaše o Isus phučla les: 41 "So kames te čerav tuče?" A vo phendas: "Gospode, te šaj dikhav." 42 A o Isus phendas lešće: "Akana šaj te dičes! Čiro pačipe sastarda tut." 43 E kore manušešće jakha odma putajle thaj počnisarda te dičhel, uputisajlo dromesa palo Isus thaj počnisarda te slavil e Devles. A sa o them savo godova dikhla dija slava e Devlešće.

19 O Isus dijas ando Jerihon. Dok načhelas kroz o gav, 2 angle leste avilo o manuš savo akhardolas Zakej. Vo sas glavno cariniko thaj sas zurale barvalo. 3 Probilas te dičhel e Isuse, ali sas zurale cikno manuš thaj naštī dikhla les katar o but o them savo sas oko leste. 4 Vo zato prastaja anglal, thaj lija pe opre pe smokva paše savi o Isus trubujas te načhel te šaj dičhel les. 5 Kana o Isus areslo pe godova than, dikhla opre thaj phendas lešće: "Zakej, brzo fulji tele! Ađes trubul te avav gosto ande čiro čher." 6 O Zakej brzo fuljisto tele katar e smokva thaj pherdo bah ugostisarda les ande piro čher. 7 A sa save godova dikhline počnisardine te mrmilan: "Đelo ando čher e bezehalesko!" 8 A o Zakej ačhilo thaj phendas e Gospodešće: "Gospode ake, opaš mungro barvalipe dava e čorenđe! Thaj ako varekas hohadem, boldav štar drom majbut." 9 Pe godova o Isus phendas lešće: "Ades ande akava čher avilo o spasenje kaj si vi akava manuš e Avraamesko čhavo! 10 Me o Čhavo e Manušesko avilem te rodav thaj te spasiv okova so si hasardo!" 11 O but o them sa godova ašunelas, a o Isus phendas lende još jek usporedba zato kaj sas o Isus paše pašo Jerusalim thaj gndinas kaj odma pojavila pe e Devlesko carstvo. 12 Thaj phendas: "Sas varesavo ugledno manuš savo trubuja te otpuui ande dur phuv te okote okrunin les sago caros, a askal te boldel pe. 13 Zato akhardas pire deš slugonen, dija len svakones po opaš kila rup so sas štar čhonendī počin thaj phendas lende: 'Trguin akale rupesa dok či boldav man.' 14 A e manuša andar lešći phuv mrzanas les thaj bičhaldine pale leste e poslaniko te phenen e majbare carošće: 'Či kamas te akava caruisarel pe amende.' 15 Kana vo primisarda piro carstvo thaj bolda pe palpale, naredisarda te anen lešće okolen slugen savende dijas o rup te ašunel kozom zaradisardine. 16 O prvo sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina, o iznos savo dijan man čerdem te avel deš drom majbut.' 17 Phendas lešće: 'But lačhe! Lačho san sluga, zato kaj sanas verno ande cikno, dava tut te vladis pe deš gava!' 18 Aver sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina o iznos savo dijan man čerdem te avel pandž drom majbut.' 19 Phendas lešće: 'Lačhe! Vladi pe pandž gava!' 20 A o trito sluga avilo bi zaradako thaj phendas: 'Gospodarina, ale

tuče čiro rup, savo dijan man. Arakhavas les garado ando dikhloro. 21 Daravas tutar kaj san strogo manuš. Les so či uložisardan, thaj žanjis so či sadisardan.' 22 Phendas lešće: 'Pe čire alava aveja osudime, bilačho slugona! Džanglan kaj sem strogo manuš, kaj lav so či uložisardem thaj kaj čidav kaj či sadisardem? 23 Sostar askal či uložisardan mungre love ande banka? Gajda barem dobisardemas e kamatenca.' 24 Pe godova o caro phendas kolende save sas okote čidine: 'Len lestar o rup thaj den okolešće saves si deš.' 25 Phendine lešće: 'Ali gospodarina, pa les već si deš kile rup!' 26 O caro phendas lende: 'Phenav tumende: Okoles kas si, dela pe lešće još majbut, a okoles save naj, lela pes lestar vi okova cara so si les. 27 A mungre dušmajen okolen save či kamline man te me avav caro, anen len akaring thaj mudaren len angle mande.' 28 Nakon so phendas lende godova, o Isus teljarda majdur karingal o Jerusalim. 29 Kana avilo paše dži ke gava e Vitfaga thaj e Vitanija save sas pe Maslinsko gora, bičhalda anglal pire duj učenikonem 30 thaj phendas lende: 'Džan ando gav savo si angle tumende. Čim den ande leste, aračhena phangle terne magarco saves još khonik či jašisarda. Putren les thaj anen les. 31 Ako vareko phučel tumen: 'Sostar putren e magare?' Gajda phenen: 'Trubun e Gospodešće', thaj odma mučena len.' 32 Von đele thaj arakhline e magarco sago kaj o Isus phendas lende. 33 Thaj dok e učenikurja putrenas e magare, e magaresko gospodari phendas lende: "Sostar putren e magare?" 34 A von phendine: "Trubul e Gospodešće." 35 Andine e magare ko Isus thaj čhutine pire haljine po magarco thaj o Isus bešlo pe leste. 36 Thaj dok O Isus gajda džalas po magarco, e manuša buljarenas pire ogrtičurja po drom angle leste te sikaven lešće čast. 37 A kana već avilo paše te fuljel katar e Maslinsko gora, e but e manuša save džanas pale leste počnisardine pe sa o glaso te zahvalin e Devlešće pale sa e čudurja save dikhline. 38 Phenenas: "Blagoslovime o Caro, savo avel ando alav e Gospodesko! Miro po nebo thaj slava e Devlešće ande visine!" 39 Pe godova varesave fariseja save sas maškar o them phenenas e Isusešće: "Učiteljina, phen čire učenikonende te na phenen godova." 40 O Isus phendas: "Phenav tumende, ako von ačhen, e bara slavina!" 41 Kana o Isus avilo paše dži ko Jerusalim thaj dikhla o gav, o Isus rujas pale manuša andar leste. 42 Thaj phendas: "Sar volisardemas te ađes arakhline sas o drom e miroško! Ali akana si kasno, thaj o miro si garado tumendar. 43 Avena e đesa kana o dušmano zauzmila čire zidurja, okolina tut thaj čićidena tu katar sa e riga. 44 O Jerusalime, sravnina tut e phuvjasa thaj vi čire čhavren ande tute. Či ačhela tutar ni bar pe bareste kaj či pindžardan e

vrjama kana o Del avilo te spasil tut." 45 Kana o Isus dijas ando Hramo, počnisarda te tradel andar leste e trgovcen. 46 Thaj phendas lende: "Ando Svetu lil ramol: 'Mungro Hramo trubul te avel o čher pale molitva', a tumen pretvorisardine les ande razbojničko pećina!" 47 Pale godova o Isus svako des sikavelas ando Hramo, a e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješče zakonestar zajedno e gaveše šorvalenca gndinas sar te mudaren les, 48 ali či arakhline o način sar te čeren godova kaj o them pažljivo čholas kan ke lesko sikavipe.

20 Jek des dok o Isus sikavelas e theme ando Hramo thaj navestilas e Bahtali nevimata, aviline leste e šorvale rašaja, e učitelja e Mojsiješče zakonestar thaj vi aver e židovske starešine 2 thaj phucline les: "Phen amende ko dija tut vlast te čeres godova? Ko ovlasitisarda tut pale godova?" 3 A o Isus phendas: "Vi me tumen vareso phučava: Phen manđe 4 Dali o Del phendas e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te čerel godova?" 5 A von počnisardine te raspravin pe maškar peste: "Te phendam katar o Del, phenela amende sostar askal či paćaine lešće? 6 A te phendam katar o manuš, sa o them čhudelape barenca pe amende dok či mudaren men. Kaj o them paćal kaj sas o Jovano proroko." 7 Zato phendine e Isusešče kaj či džanen kastar avilo e Jovanesko autoritetu te bolel. 8 A o Isus phendas lende: "Askal ni me či phenava tumende katar man vlast!" 9 Pale godova o Isus phendas e themešće akaja usporedba: "Varesavo manuš zasadisardas o vinograd thaj iznajmisarda les e vinogradarenđe. A askal otpuuisarda pe lungo vrjama. 10 Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugo ke vinogradarja te den les katar o plodo e drakako. Ali e vinogradarja mardine les thaj bičhaldine les palpale čuće vastenca. 11 Pe godova vo bičhalda lende aver slugo. Ali von vi godole mardine, mardine muj lestar thaj bičhaldine le palpale čuće vastenca. 12 Bičhaldas lende vi e trito. A von vi les izranisardine thaj tradine les. 13 Pe godova o gospodari e vinogradesko phendas: 'So te čerav? Bičhalava lende mungre voljeno čhaves. Les valda poštuina kaj si mungro čhavo.' 14 Ali kana e vinogradarja dikhline e čhaves, počnisardine te čeren svato maškar pende: 'Akava si o nasledniko. Ajde te mudaras les thaj o nasledstvo avela amaro.' 15 Tradine les avri andar o vinogrado thaj mudardine les. So gndin so čerela lenca o gospodari e vinogradesko kana ašunela so sas? 16 Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela aver vinogradarenđe ando najam." A okola save ašunenas e Isuse phendine: "Amen vareso gajda nikad či čerdamas!" 17

A o Isus lačhe dikhla pe lende thaj phendas: "A so askal značil okova odlomko savo ramol ando Svetu lil: 'O bar saves čhudine e graditeljurja postanisardas o bar zaglavno?' 18 Te ko god perel pe godova bar phađela pes, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel." 19 E učitelja e Mojsiješče zakonestar thaj e šorvale rašaja kamline odma te astaren les kaj lačhe džangline kaj godoja usporedba odnosil pes pe lende, ali daranas katar o them. 20 Katar askal počnisardine te vrebin les thaj bičhaldine e špjijen save čerenas pe kaj si iskrene te šaj optužin e Isuse kaj phendas vareso bilačhe thaj te predain les e rimske upravitelješće. 21 Thaj phucline e Isuse: "Učiteljina! Džanas kaj phenes čačipe thaj sikaves ispravno, thaj či dičhes ko si ko, nego čače sikaves e Devlesko drom. 22 Phen amende dali trubul te amen e Židovurja das e carošće o porez ili te či das?" 23 A o Isus dikhla kaj kamen te astaren les ande zamka thaj phendas lende: 24 "Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Kasko si akava liko thaj o alav pe late?" A von phendine: "E carošći." 25 "Askal den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko." 26 Gajda našti arakhline doš ande okova so o Isus phendas anglo them, nego ačhiline zadivime lešće naukava thaj ačhiline bi alavesko. 27 Askal aviline leste varesave saduceja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule. Thaj phucline e Isuse: 28 "Učiteljina, o Mojsije ramosarda amende te mulo varekasko phral saves sas romnji, a nas les čhavra, neka lesko phral lel lešće romnja sar voj bijandas lešće čhavo savo nasledila e imovina okolešči savo mulo thaj te inđarel lesko prezime. 29 Gajda sas efta phral. Prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čhavra. 30 Aver phral oženisajlo lešće romnjasa ali vi vo mulo, 31 askal o trito thaj gajda vi sa efta muline, a či mukline čhavra. 32 Po krajo muli vi e romnji. 33 Kačći romnji askal voj avela kana e manuša uštena andar e mule kana sas romnji sa efta phralendi?" 34 O Isus phendas lende: "E manuša akale themešće udajina pe thaj ženina pe. (aiōn g165) 35 Ali okolen saven o Del dičhel kaj si dostoje te ušten andar e mule thaj trajina ande okova them savo avela, či ženina pe niti udajina pe. (aiōn g165) 36 Von majbut našti ni merena, kaj avena slične sar e andelurja. Von si čhave e Devlešće kaj vo bolda len palpale andar e mule. 37 A kaj e mule uštena, godova čak vi o Mojsije potvrdisarda ando odlomko po than kaj phabolas o grmo kaj e Gospode akhardas e Avraamešće Devleja, e Isakošće Devleja thaj e Jakovešće Devleja dumut nakon so von muline. 38 A o Del naj Del e mulengo nego o Del e džudengo, kaj si savora ande leste džude." 39 Pe godova phendine lešće varesave učitelja e Mojsiješče zakonestar: "Učiteljina! Lačhe

phendan!" 40 Thaj khonik majbut či usudisajlo te vareso phučel les. 41 Askal o Isus phučla len: "Sostar phenel pe kaj si o Hristo samo potomko e carosko Davidesko? 42 Pa korkoro o David phenel ande knjige psalmurja: 'Phenel o Gospod mungre Gospodešće: Beš pe mungri počasno desno rig' 43 dok či čav cire dušmajen tale cire pungre.' 44 Korkoro o David akhardas les pire Gospodeja. Sar askal avilosas samo lesko potomko?" 45 Askal anglo sa o them, o Isus phendas pire učenikonende: 46 "Len tumen sama katar e učitelja e Mojsiješće zakonestar, save volin te phiraven pe ande lundže haljine, volin te e manuša pozdravin len pe javne thana, thaj te bešen pe prve thana ande sinagoge, thaj e počelja pe gozbe. 47 Bi ladžavesko len katar e udovice okova so silen thaj hohamne molin pe dugo e Devlešće. Von avena majstrogo osudime."

21 O Isus ando Hramo dikhla e barvalen sar čhon ande riznica love sago daro e Devlešće. 2 A dikhla vi varesošće čore udovica savi čhuta okote samo duj majcikne kovanice. 3 Thaj phendas: "Čače, phenav tumende akaja čori udovice čhuta majbut savorendar. 4 Kaj savora von dine katar piro viško, a voj katar piro čoripe dijas sa so sila." 5 Dok varesave učenikurja čerenas svato pale godova sar si o Hramo šukar ukrasime e barencu thaj e ukrasenca save e manuša andine e Devlešće, a o Isus phendas: 6 "Avela e vрјама kana katar akava so dičen či ačhela ni bar pe bareste. Svako avela harado." 7 E učenikurja phučline les: "Učiteljina, a kana godova avela? Thaj sar džanasa kaj godova uskoro avela?" 8 A vo phendas lende: "Len sama te na aven hohade kaj but džene avena ande mungro alav thaj phenena korkoro pale peste kaj si von o Mesija thaj phenena: 'avili e vрјама'. Na džan pale lende! 9 Kana ašunena pale raturja thaj pale pobune, na daran. Kaj sa godova trubul te avel, ali godova još naj odma o krajo." 10 Askal još phendas lende: "O them borila pe protiv aver them, thaj e carurja protiv aver carurja. 11 Pe sa e riga e themešće avena e potresurja, bokhalipe thaj nasvalipe. Po nebo avena čudesne znakurja savendar dela e dar pe sa o them. 12 Ali, majsigo nego godova sa avel astarena tumen thaj progonina tumen. Zbog mande predaina tumen e manušende ande sinagoge te sudin tumende. Indarenca tumen angle carurja thaj angle upravitelja zato kaj sledin man. 13 Godova avela tumari prilika te den svedočanstvo. 14 Zato zapamtin na majanglal te gndin so phenena ande tumari obrana! 15 Me dava tumen alava thaj kasavi mudrost savjaće našti proturečila niti te odupril pe ni jek tumaro protivniko. 16 A izdaina tumen čak vi tumare dada, deja, phrala, drugarja thaj tumari familija.

Varesaven tumendar vi mudarena. 17 Savora mrzana tumen zato kaj sledin man. 18 Ali či perela ni jek bal katar tumaro šoro. 19 Tumare duše spasina pe zbog godova, ako či odustanin." 20 O Isus nastavisarda te phenel lende: "A kana dičena kaj e vojska opkolisardas o Jerusalim, askal džanen kaj avili paše e vрјама kaj avela opustošime. 21 Askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore thaj save si ando gav neka inklijen andar leste, a ni o okola save si ando polje neka či bolden pe ando gav. 22 Kaj ande godola đesa avela e Devlešći kazna te pherdl sa so ramol ando Sveti lil. 23 Teško e khamne manušnjendje thaj okolenđe save den čuči e čhavren ande godola đesa! Kaj avena e bare nevolje pe phuv, thaj e Devlesko grnjevo pe akala manuša. 24 Avena mudarde katar o oštrot mačo, thaj avena inđarde ando robstvo pe sasto them. A o Jerusalim uštavena okola save či džanen palo Del dok či isteknil e vрјама okolendi save či džanen palo Del." 25 O Isus phendas: "Pojavina pe e znakurja po kham thaj po čhonut thaj pe čereja. A e theme pe phuv astarela o očaj zbog e huka thaj e talasurja andar o more. 26 O them merela e daratar thaj katar godova kaj ažućarena so avela pe akava them, kaj vi e nebeske sile avena uzdrmome. 27 Askal dičena man, e Čhave e Manušešće, sar avav pe nebeske oblakurja e silava thaj e bare slavava. 28 Kana počnila sa godova te avel, ušten thaj vazden tumare šore kaj o Del uskoro oslobođila tumen." 29 Pale godova o Isus phendas lende e usporedba: "Dičen e smokva ili bilo savo aver kaš. 30 Kana dičen kaj mučen e patrija, korkoro već džanen kaj paše si o milaj. 31 Gajda vi tumen kana dičen sa akala dogadaja, džanen kaj si paše o carstvo e Devlesko. 32 Čače, phenav tumende, kaj akava naraštaj sigurno či načhela dok sa akava či avel. 33 O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena nikad." 34 O Isus phendas lende: "Len sama te či zuravol tumaro ilo ando handžvali pe palo habe thaj ando matipe ili ande trajošće brige thaj te či iznenadil tumen godova đes, 35 savo avela sago zamka, pe sa e manuša save trajin pe sasti phuv. 36 Zato stražarin thaj molin tumen e Devlešće te šaj načhen sa akava so trubul te avel thaj te ačhen sago pobednikurja angle mande, anglo Čhavo e Manušesko." 37 O Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a račava inklijelas thaj račarelas pe Maslinsko gora. 38 A sa o them već katar e rano detharin avenas leste ando Hramo te ašunen les.

22 Avili paše e Pasha savi sas provo đes katar o prazniko e bi kvascošće mangreng. 2 E šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar rodenas sar te mudaren e Isuse. Ali daranas katar o them. 3 Askal o beng dijas ando Juda andar o gav Iskariot, jek katar e dešuduj e Isusešće

apostolurja. 4 Vo ġeľo thaj dogovorisajlo e šorvale rašajenca thaj e Hramske stražarenca sar te predail lende e Isuse. 5 A von, kana ašundine, raduisajle thaj obecisardine kaj dena les love. 6 O Juda pristanisardas thaj katar askal počnisarda te rodel lačhi vrijama te izdail e Isuse lende, a te na dičhel o them. 7 Kana avilo o prvo des katar o prazniko e bikvascošće mangrengō, ande savo trubujasas te žrtvujil pe o bakhro palo prazniko e pasha, 8 o Isus bičhalda e Petre thaj e Jovano thaj phendas lende: "Hajde džan thaj pripremin amende te has e pasha." 9 A e učenikurja phučline les: "Kaj kames te pripremis lat?" 10 A vo phendas lende: "Ake, čim den ando gav malavela tumen o manuš savo inđarel paj ando čupo. Teljaren pale leste ando čher savo vo del 11 thaj roden e domaćine ande godova čher thaj phenen lešće: 'O učitelj phučel ande savi soba šaj hal e pashalno večera pire učenikonena?' 12 Vo sikavela tumende e bari soba po sprato. Okote pripremin." 13 E učenikurja dele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lende thaj okote pripremisardine e pashalno večera. 14 Kana avili e vrijama pale večera, o Isus lija than pale sinija e apostolanca. 15 Askal phendas lende: "Saste ileja čeznisdarem te hava tumenca akaja pashalno večera majsigo nego so aven mungre muke. 16 Kaj phenav tumende, či majbut hava e pashalno večera dok či perħol lači svrha ande Devlesko carstvo." 17 Lijas o tahtaj e molasa, zahvalisarda e Devlešće thaj phendas: "Len thaj razdelin maškar tumende. 18 Kaj, phenav tumende: či majbut pijava mol sa dži ke okova des kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko." 19 Askal o Isus lija o mangro, zahvalisarda e Devlešće pale leste, phagla les thaj dija pire učenikonendē thaj phendas: "Akava si mungro telo savo del pe pale tumende. Akava čeren mande po spomen." 20 Gajda lija vo o tahtaj posle e večera thaj phendas: "Akava tahtaj si Nevo savez ande mungro rat, savo čhordol pale tumende." 21 "Ali ake, mungro izdajniko bešel manca pale sinija. 22 Me o Čavo e Manušesko, moraš te merav sar si odredime, ali jao okolešće savo izdaila man!" 23 A e učenikurja pe godova počnisardine te phučen pe ko maškar lende šaj avilosas godova. 24 Askal e učenikurja počnisardine te prepirin pe maškar pende ko si lendar majbaro. 25 A o Isus phendas lende: "E carurja akale themešće gospodarin pe pire thema thaj okola saven si vlast pe thema kamen te o them phenel pale lende kaj si lačhe. 26 Ali tumen na čeren gajda! Naprotiv, okova savo si majbaro maškar tumende, neka avel majcikno, a o vođa sago okova kaj služil. 27 Kaj ko si majbaro? Okova savo bešel pale sinija ili okova savo služil les? Dali naj okova savo si pale sinija? A me ake služiv

maškar tumende. 28 Ačhiline mande verne ande mungre kušnje. 29 Zato dav tumen ando nasledstvo e carosko čast kaj man dija lat mungro Dad 30 te han thaj te pijen pale mungri sinija ande mungro Carstvo thaj te bešen pe prestolja te sudin e dešuduj plemenurja e Izraelošće." 31 A o Isus phendas: "Simone! Simone! Ake o Sotona rodel katar o Del te probil tumaro pačipe ande mande. Zato rešetila tumen sago o div kroz o sito. 32 Ali me molisajlem pale tute te čiro pačipe ande mande ačhel. A kana palem boldeja tu mande, učvrsti čire phralen." 33 O Petar phendas lešće: "Gospode, spremno sem tusa te džav vi ande tamnica vi ando smrto." 34 A o Isus phendas lešće: "Phenav tuče Petre, ađes ni o bašno či oglasila pes a tu trin drom hohaveja kaj či pindžares man." 35 Thaj phendas: "Kana bičhaldem tumen po drom bi lovengo, bi trastako thaj bi sandalengo, dali falilas tumende vareso?" A von phendine: "Khanči či falilas amende." 36 Ali akana phendas lende: "Kas si love, neka lel len pesa! Isto gajda vi e trasta! A kas naj mačo, neka bićinel pire gada thaj nek činel pešće mačo. 37 Kaj phenav tumende, moraš te perħol pe mande okova so si ramome ando Sveti lili: 'Ubrijume si maškar e zločincurja.' kaj sa so e prorokurja ramosardine pale mande perħola pe." 38 Von phendine lešće: "Gospode, ake akate si amen duj mačurjal!" A o Isus phendas lende: "Dosta si!" 39 Askal inklijisto okotar thaj po običaj uputisajlo pe maslinsko gora. Pale leste teljardine vi lešće učenikurja. 40 Kana areslo okote phendas lende: "Molin tumen te na peren ande kušnja!" 41 Pale godova ġeľo majdur lendar kozom šaj čħudel pe o bar thaj pelo pe pire koča thaj molisajlo: 42 "Dade! Ako kames, le mandar akava tahtaj patrnje. Ali na te avel mungri nego čiri volja!" 43 A askal sikadilo lešće o anđelo andar o nebo te oħrabril les. 44 A o Isus sa majzurale molilas pe, ande smrtno muka, a o znojo pe leste postanisardas sago kapljice e ratešće save perenas pe phuv. 45 Uštilo katar e molitva, bolda pe ke učenikurja thaj arakhla len sar soven, iscrpime katar e žalost. 46 Pa phendas lende: "Sostar soven? Ušten! Molin tumen te na peren ande kušnje!" 47 Dok o Isus još čerelas svato, avilo o them thaj angle lende o Juda jek katar e dešuduj učenikurja. Vo avilo paše ko Isus thaj kamla te čumidel les. 48 A o Isus phendas lešće: "Juda, zar e poljupceja kames te izdais man, e Manušešće Čhave?" 49 A kana e ostale učenikurja dikhline so si, phučline: "Gospode, te napadnis len e mačesa?" 50 A jek lendar zamahnisardas e mačesa pe šorvale rašajesko sluga thaj čhindia lesko desno kan. 51 A o Isus phendas: "Mučen len te čeren godova! Na oduprin tumen majbut!" Askal čħuta o vas pe lesko kan thaj sastarda les. 52 Askal o Isus phendas e manušendē save aviline te

astaren les, e šorvale rašajende, e hramske stražarende thaj e židovske starešinende: "Sago po pobunjeniko avilne pe mande e mačonanca thaj e rovlenja! 53 Sostar či astardine man ando Hram? Svako des semas okote tumenca. Ali akava si tumaro časo thaj vladil e tama." 54 Astardine e Isuse thaj indardine les ando čher e šorvale rašajesko. A o Petar dadural džalas pale leste. 55 A e stražarja maškare ande avlja astardine jag thaj bešline okolo late. A o Petar bešlo maškar lende. 56 Varesavi sluškinja dikhla les kaj bešel paše jag, oštro dikhla pe leste thaj phendas: "Vi akava sas e lesa!" 57 A o Petar hohadas: "Manušnije pa me či pindžarav les." 58 Nedugo pale godova još vareko lija les sama thaj phendas: "Vi tu san jek lendar!" A o Petar phendas: "Naj sem, manušeja!" 59 Kana nakhlo varekaj katar jek sato, vareko aver odlučno phendas: "Vi akava sas čače lesa! Pa Galilejo si!" 60 A o Petar phendas: "Manušeja, či džanav so phenes!" Isto časo dok još motholas, oglasisajlo o bašno. 61 Askal o Gospod bolda pe thaj dikhla po Petar, a o Petar dija pe godi ke alava e Gosodešće, save phendas lešće: "Phenav tuće još akaja rjat majsigo nego so o bašno ašundol, trin drom hohaveja kaj či pindžares man." 62 O Petar inklijisto andar e avlja thaj zurale rujas. 63 A e čuvanja počnisardine te maren e Isuse thaj te maren muj lestar 64 Učhardine lešće jakha thaj phenenas lešće: "Prorokuisar ko dija tut dab!" 65 Thaj but aver podrugljive alava phenenas lešće. 66 A kana svanosardas o des, čida pes o starešinstvo e themesko, e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj andine e Isuse anglo baro židovsko veće. 67 Von phendine lešće: "Ako san tu o Hristo, phen amende godova!" A o Isus phendas lende: "Ako phenav tumende, či paćana mande. 68 Ako phučav tumen dali sem me o Hristo, či odgovorina mande. 69 Ali katar akana me, o Čavo e Manušesko, bešava po počasno than pašo svemogućo Del." 70 Pe godova savora phendine: "Tu dakle tvrdis kaj san o Čavo e Devlesko!" Vo phendas lende: "Tumen korkoro pravo phenen! Me sem!" 71 Pe godova von phendine: "Či trubul amen majbut dokaz. Korkoro ašundam andar lesko muj!"

23 Askal sa e manuša save sas ando židovsko baro veće ušteline thaj indardine e Isuse ko Pilato savo sas rimske upravitelj 2 thaj optužisardine les: "Astardam les sar zavodil e theme thaj phenel lende te na počinen o porez e carošće, a pale peste phenel kaj si vo o Hristo, amaro caro." 3 O Pilato phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?" A o Isus phendas lešće: "Gajda si sago kaj tu phenes!" 4 Askal o Pilato phendas e šorvale rašajende thaj e themešće: "Nisošći

doš či arakhav pe akava manuš!" 5 Ali von počnisardine još majbut te navalin: "Bunil e theme pire naukava ande sasti phuv e židovend. Počnisarda ande regija e galilejači thaj avilo sa dži akaring ando Jerusalim!" 6 Kana godova ašundas o Pilato, phučla len, dali si godova manuš galilejco. 7 Kana potvrdisardine godova, o Pilato bičhaldas e Isuse ko Irod, savo vladilas ande galilejači regija. A o Irod baš askal arakhadilo ando Jerusalim. 8 A kana o Irod dikhla e Isuse, zurale raduisajlo kaj dumut već lija te dičhel les zbog okova kaj ašundas pale leste thaj nadisajlo kaj lestar dičhela varesosko čudo. 9 Thaj but phučlas e Isuse, ali vo khanči či phendas lešće. 10 A e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar ačhenas thaj žestoko prnas les. 11 O Irod zajedno pire vojnikonenca marda muj lestar. Dijas pe leste e carske haljine thaj bičhalda le palpale ko Pilato. 12 Godova des o Irod thaj o Pilato pomirisajle kaj sas majsigo dušmaja. 13 O Pilato akhardsa e šorvale rašajen, e vođen thaj e themes 14 thaj phendas lende: "Andine mande akale manušes e optužbava kaj vo vazdel e themes pe buna. Me ake phučav les angle tumende thaj či arakhlem ni jek doš pe leste pale savi prn les. 15 A či arakhla e doš pe leste, ni o Irod thaj zato bičhalda les palpale amende. Ake, vo či čerda khanči sova zasluzisardas smrto. 16 Zato dava naredba te bičuin les thaj askal mukava les." 17 [A svako brš kana sas o prazniko Pasha, mućenasa lende po ječe phangles] 18 A sa o them ande jek glaso čhuta muj alavencu: "Mudar les a muk amende e Varava!" 19 (O Varava sas ande tamnica kaj mudardas, thaj kaj vazdas e buna ando Jerusalim.) 20 O Pilato probisarda te odgovoril len kaj kamelas te mučel e Isuse. 21 Ali o them čholas muj: "Razapnisar les! Razapnisar les!" 22 Phučla len o Pilato trin drom: "Ali savo zločino vo čerda? Me khanči či arakhav pe leste sova zasluzisardas smrto. Zato dava te bičuin les thaj mukava les." 23 A o them čholas muj thaj navalinas te razapnin e Isuse. Thaj čholas muj sa majzurale thaj majzurale. 24 O Pilato presudisarda te udovoljil lende. 25 Thaj mukla o kole savo sas čhudino ando phanglipe zbog e pobuna thaj zbog o mudaripe, a e Isuse dijas ande vojnikonenče vas te čeren lesa okova so o them kamlas. 26 Dok indarenas e Isuse, astardine varesave Simone andar o gav e Kirinija, savo boldelas pe andar o polje thaj čhutine pe leste o trušul te indarel palo o Isus. 27 Palo Isus džalas o but them thaj e manušna save rovenas thaj kukinas pale leste. 28 O Isus bolda pe lende thaj phendas lende: "Manušnjalen andar o Jerusalim, na roven pe mande, nego roven pe tumende thaj pe tumare čhavra. 29 Kaj ake aven e desa kana phenela pe: 'Blago e nerotkinjenđe, blago e diješće savo či bijanda thaj blago e

čučenđe save či pravardine.' 30 Askal e manuša molina e gore te peren pe lende thaj e bregonen te učharen len. 31 Kaj ako gajda čerel pe e zelene kaštenca, so tek avela e šuće kaštenca?" 32 E Isuseja po mudaripe indarenas vi aver duj zločinconen. 33 Kana aviline po than savo akhardolas Lubanja, okote razapnisardine e Isuse, a paše leste vi godole zločinconen, ječehe pe lešći desno rig, a avre pe lešći levo rig. 34 A o Isus phenelas: "Jartosar lende, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnikurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze. 35 O them ačhelas okote thaj dičelas, a e verske vođe marenas lestar muj e alavenc: "Averen spasisardas, neka akana spasisarel korkoro pes ako si vo čače o Hristo e Devlesko izabraniko!" 36 Vi e vojnikurja marenas muj lestar, avenas paše leste thaj nudinas les e mol savi sas hamime e šuteja 37 thaj phenenas: "Ako san tu o caro e židovengo, spasi korkoro tut!" 38 A opral lesko šoro čutine vi natpis pe savo ramolas: "Akava si o caro e židovengo." 39 Jek katar o razapnime zločinco vređolas e Isuse thaj phenelas: "Naj san li tu o Hristo? Pa spasi tut thaj vi amen!" 40 Askal aver phendas: "Zar či daras e Devlestas? Trpis isto kazna sago vi vo? 41 Ali pravedno si te amen trpis kaj primisardam so zasluzisardam amare trajosa, a akava manuš khanči bilačhe či čerda." 42 Askal phendas: "Isuse, kana počnija te vladis sago caro, de tut godi pe mande thaj av mande milostivo." 43 A o Isus phendas lešće: "Čače phenav tuče: ades aveja manca ando rajo!" 44 Kana već avilo o mismeri, pe sasti phuv nastanisarda o tunjariko thaj sas dži ke o trito sato mismere, 45 kaj o kham pomračisajlo, a e firanglje ando Hramo pharadile pe opaš. 46 A o Isus još jekhvar čhuta muj andar sasto glaso: "Dade Devla, ande čire vas predaiv mungro duho!" Godova phendas, thaj izdahnisarda. 47 Kana o rimsko stotniko dikhla so dogodisajlo, ačhilo te slavil e Devle thaj phendas: "Akava manuš sas čače pravedniko!" 48 Nakon godova sa o them savo čida pes te dičhel godova prizor dikhline so sas, boldenas pe čhere thaj marenas pe katar e tuga ando kolin. 49 Majdur ačhenas sa okola kaj pindžarenas e Isuse thaj e manušnja save džanas pale leste andar e Galileja thaj promatrinas. 50 Sas varesavo manuš savo akhardolas Josif. Vo sas versko većniko. Thaj sas lačho thaj pravedno manuš 51 andar e Arimateja, gav savi si ande Judeja. Vo či složisajlo e odlukava thaj e postupkosa so čerdine e Isusešće, nego ažučarelas te avel e Devlesko carstvo. 52 Vo đelo ko Pilato thaj rodas lestar e Isusesko telo. 53 Pale godova fuljardine les katar o trušul, paćardine les ando pohtan thaj čutine les ando isklesime limori ande savo još khonik nas čutino. 54 Godova sas đes kana o

them pripremilas pe palo savato, savo uskoro započnila. 55 A godova sa pratinas e manušnja save aviline e Isuseja andar e Galileja. Thaj dičhenas sar čhonas e Isusesko telo ando limori. 56 Pale godova boldine pe čhere te pripremin e miomirisurja thaj o pomast savo koristilas pe palo prahope. A kana godova završisardine, već sas o savato pa sasto des našti khanči čerdine kaj poštinas e odredba andar o zakon.

24 Prvo đes ando kurko, detharinako rano, e manušnja aviline po limori e miomirisenca save von korkoro čerdine. 2 A kana aresline dži ko limori arakhline o bar spidino katar o limori. 3 Dine andre, ali či arakhline o telo e Gospode Isusesko. 4 Thaj dok ačhenas gajda zbumime, angle lende pojavisajle duj manuša ande blistavo parne haljine. 5 E manušnja darajle thaj poklonisajle e mujesa dži ke phuv, a e duj manuša phendine lende: "Sostar roden e džude maškar e mule? 6 Naj akate, nego uštio andar e mule! Den tumen godi sar phendas tumende dok još sas ande Galileja: 7 'Me o Čhavo e Manušesko moraš te avava dino ande vas e bezechalende thaj razapnina man, ali me o trito đes uštava andar e mule.'" 8 Askal e manušnja dine pe godi kaj o Isus phendas godova. 9 Thaj boldine pe katar o limori thaj sa godova javisardine e dešujek apostolende thaj savorende averende. 10 A godola manušnja sas e Marija andar e Magdala, e Jovana, e Marija dej e Jakovešći, thaj još varesošće manušnja. Von sa godova so sas phendine e apostolende. 11 A e apostolende sa gadava činisajlo sago kaj umislisardine, thaj či paćaine e manušnjende. 12 A o Petar ipak, uštio thaj prastaja karingal o limori. Kana areslo, provirisarda andre thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar pašljol ando limori. Pale godova bolda pes čhere ando čudo savo dogodisajlo. 13 Godova đes e Isusešće duj sledbenikurja putuinias ando gav savo akhardolas Emaus, savo sas majdur katar o Jerusalim dešujek kilometrja. 14 Dromesa čerenas svato maškar pende pale sa so sas. 15 Thaj dok gajda čerenas svato thaj raspravinas, avilo dži lende o Isus thaj džalas lenca. 16 Ali nas dino lende jakhende te pindžaren les. 17 O Isus phučla len: "So godova raspravin dromesa?" Von ačhiline phađe katar e tuga. 18 Jek lendar, savo akhardolas Kleopa, phendas lešće: "Zar san tu jedino stranco ando Jerusalim savo či džanel so sas ando Jerusalim akala đesa?" 19 A o Isus phučla: "So sas godova?" A von phendine lešće: "Pa okova so dogodisajlo e Isuseja andar o Nazaret. Vo sas proroko, silno pe dela thaj ande alava anglo Del thaj angle sa o them: 20 Ali amare šorvale rašaja thaj e vladarja predaisardine les te avel osudime po smrto thaj te razapnin les. 21 A amen nadisajlam kaj

si vo okova savo izbavila o Izrael osim godova, akava si već trito des sar gadava dogodisajlo. 22 A još vi varesave manušnja, save sas maškar amende, zbulisardine men: čim svanosardas dele po limori, 23 ali okote či arakhline lesko telo pa aviline thaj phendine amendē kaj sikadile lendē e andelurja thaj phendine lendē kaj si o Isus džudo. 24 Varesave amarendar prastajine po limori thaj arakhline sa sar e manušnja phendine, ali les či dikhline.” 25 A o Isus pe godova phendas lendē: “O sar sen nerazumne, nisar te pačan ande okova so phendine e prorokurja! 26 Dali či von prorokuisardine kaj o Hristo sa godova moraš te pretrpila majsigo nego so o Del proslavila les?” 27 Askal o Isus započnisardas te objasnili lendē sa so sas ramome ando Sveti lili, katar o Mojsije dži ke e prorokurja. 28 Pe godova avile paše dži ko gav ande savo džanas, a lendē pričinisajo sago kaj o Isus kamelas te nastavil majdur o drom. 29 Ali von nagovorinas les: “Ačh amanca! Kaj već peli e rjat, a o des načhel!” Vo ačhilo thaj dijas lenca ando čher. 30 Kana o Isus lijas te hal lenca, lijas o mangro, blagoslovisarda les, phagla les thaj dija len. 31 Pe godova putajle lendē jakha thaj pindžardine les, ali vo nestanisardas angle lendē jakha. 32 Askal von phendine jek avrešće: “Či li phabolas amaro ilo ande amende dromesa dok čerelas amendē svato, thaj dok tumačilas amendē o Sveti lili?” 33 Odma spremisajle thaj boldine pe ando Jerusalim. Okote arakhline e dešujek apostolen thaj vi averen e Isusešće sledbenikonen, 34 save phendine lendē: “O Gospod čače uštalo andar e mule thaj sikadilo e Simonešće!” 35 Askal von phendine sar maladine e Gospode po drom palo Emaus thaj sar pindžardine les kana phaglas o mangro. 36 Dok von čerenas svato pale godova, o Isus katar jekhvar ačhilo maškar lende thaj phendas lendē: “Miro tumende!” 37 Von, zbulime thaj darade, gndisardine kaj dičhen e duho. 38 A o Isus phendas lendē: “Sostar darajle? Sostar kasavi sumnja dija ande tumare ile? 39 Dičhen mungre vas thaj mungre pungre! Me sem gadava! Pipnin man thaj dičhen! E duho naj kokala ni mas sago kaj dičhen kaj man si!” 40 Kana godova phendas lendē, sikada lendē e oziljkurja pe pire vas thaj pire pungre. 41 Katar o čudenje thaj katar e bah našti paćaine. A vo phučla len: “Si tumen vareso hamasko?” 42 Von dine les kotor peko mačho. 43 Vo lija les thaj halas anglat lende. 44 Askal phendas: “Pale akava phenavas tumende dok još semas tumenca: Trubul te pherel pe sa so si ande Mojsijesko zakono, ande proročke lila thaj ande psalmurja ramome pale mande.” 45 Askal putardas lendē gođi te haćaren o Sveti lili. 46 Thaj phendas lendē: “Ramome si ande Sveti lila: O Hristo trpila thaj merela, a o trito des uštela andar e mule. 47 Ande lesko

alav propovedila pe sa e manušendje kaj trubun te pokajin pe gajda te o Del jartol lendē e bezeha. A počnila katar o Jerusalim. 48 Tumen sen svedokurja pale godova. 49 A me bičhalava tumende e Sveti Duh, baš sago kaj mungro Dad obećisarda. Zato ačhen ando gav dok či len pe tumende e sila opral.” 50 Pale godova o Isus inđarda len paše dži ko gav Vitanija. Okote vazdas pire vas thaj blagoslovisarda len. 51 Gajda sar blagoslovisarda len, durilo lendar thaj sas lino ando nebo. 52 Von peline pe koča angle leste thaj askal bare bahtasa boldine pe ando Jerusalim. 53 Thaj svako des ando Hramo slavinias e Devle.

Jovan

1 Ando početko sas o Alav, thaj o Alav sas ko Del. Thaj o Alav sas o Del. **2** Vo sas ando početko ko Del. **3** Kroz leste sa postanisarda thaj bi leste či postanisardsa khanči so postoil. **4** Ande leste sas o trajo, thaj godova trajo sas svetlo e manušendje. **5** O svetlo svetil ande tama, thaj e tama či nadvladisarda les. **6** Pojavisajlo manuš, bičhaldo katar o Del, e alavesa Jovan. **7** Vo avilo te svedočil palo svetlost, te savora kroz leste pačan. **8** O Jovano nas svetlo, nego svedočilas palo svetlo. **9** O čačutno svetlost, savo prosvetil svako manuše – avilo po them. **10** Sas po them, thaj o them kroz leste postanisardsa, ali o them či pindžarda les. **11** Avilo ande piro them, ali lešće manuša či primisardine les. **12** A savorenje save primisardine les, save pačan ande lesko alav, dijas pravo te postanin čhavra e Devlešće, **13** čhavra bijande na e prirodno dromesa, ni e telošće voljatar, ni e romešće voljatar, već bijande e Devlestari. **14** Thaj o Alav postanisardsa manuš thaj avilo te trajil maškar amende. Dikhla lešći slava, slava savi si les sago jedino bijando savo avilo katar o Dad, pherdo milost thaj čačipe. **15** O Jovano svedočil pale leste thaj čholas muj: "Akava si okova pale savo phendem tumende: Okova savo avel pale mande, majbaro si mandar, kaj postoilas majsigo mandar." **16** Katar lešći punina savora primisardam, thaj godova milost pe milost. **17** Kaj, o Zakono si dino prekal o Mojsije, a e milost thaj o čačipe avile prekal o Isuso Hristo. **18** E Devles nikad khonik či dikhla, osim o jedino bijando Čhavo savo si vi korkoro Del. Vo si e Dadešće majpaše thaj vo sikadas amende sosko si o Del. **19** A kava si e Jovanesko svedočanstvo. E Židovurja andar o Jerusalim bičhaldine leste e rašajen thaj e Leviten te phučen les: "Ko san tu?" **20** O Jovano jasno phendas lende thaj či garadas khanči: "Me naj sem o Hristo." **21** Askal phučline les: "Pa ko san tu askal? San tu o proroko Ilij?" Vo phendas: "Naj sem." "San tu o proroko saves ažučaras?" Vo phendas: "Naj sem." **22** Askal phendine lešće: "Phen amende ko san tu, te šaj phenas okolende save amen bičhaldine. So tu phenes pale tute?" **23** Vo phendas lende: "Me sem 'o glaso savo čhol muj ande pustinja: Vorton o drom te avel spremno kana avela o Gospod!" sago kaj prorokuisarda o proroko Isaija." **24** A varesave katar godola manuša save sas bičhalde sas fariseja. **25** Von phučline les: "Sostar askal boles ako naj san o Hristo, ni o Ilij, ni proroko savo trubul te avel?" **26** O Jovano phendas: "Me bolav e pajesa, ali maškar tumende ačhel jek saves tumen či pindžaren. **27** Vo avel pale mande, a me naj sem dostoјno e haravlje te putarav pe

lešće sandale." **28** Godova sas ande Vitanija, katar e istočno rig e reka jordanči, kaj o Jovano bolelas. **29** Thejara des o Jovano dikhla e Isuse sar avel leste, thaj phendas: "Ake o Bakhrero e Devlesko, savo lel e bezeha themešće! **30** Akava si okova pale savo me phendem: 'Pale mande avel o manuš savo si majbaro mandar, kaj postoilas majsigo mandar.' **31** Me či pindžaravas les, ali avilem te bolav e pajesa, te vo šaj objavil pe e izraelsko themešće." **32** Askal o Jovano gajda svedočisardsa: "Dikhlem e Sveti Duhu sar fuljel andar o nebo sago golubo thaj ačhel pe leste. **33** Me či pindžardemas les ko si vo, ali phendas mande okova savo bičhalsa man te bolav e pajesa: 'Pe kaste dičhes kaj o Duhu fuljel thaj pe leste ačhel, godova si okova savo bolel e Sveti Duhosa.' **34** Thaj me dikhlem thaj svedočiv kaj si akava Čhavo e Devlesko." **35** Thejara des o Jovano palem sas okote pire duje učenikonanca. **36** Kana dikhla e Isuse sar načelas okotar, phendas: "Ake o Bakhroro e Devlesko!" **37** Kana okola duj učenikurja ašundine so phendas, teljardine palo Isus. **38** O Isus bolda pe thaj dikhla len kaj džan pale leste, thaj phučla len: "So kamen?" Von phendine lešće: "Rabbi" (so značil – Učiteljina) "kaj trajis?" **39** Vo phendas lende: "Aven thaj dičhen." Von deline thaj dikhline kaj trajilas thaj godova des ačhiline leste. Sas varekaj katar e štar saturja mismere. **40** Jek katar akala duj džene save ašundine e Jovane thaj teljardine palo Isus sas o Andrija, o phral katar o Simon Petar. **41** Vo odma arakhlas pire phrales e Simone thaj phendas lešće: "Arakhla Mesija" (so značil – e Hristo). **42** Thaj andas e Simone ko Isus. O Isus dikhla pe leste thaj phendas: "Tu san Simon, čhavo e Jovanesko. Akhareja tu Kifa" (so značil – Petar – "baro bar"). **43** Thejara o des o Isus odlučisarda te džal ande regija Galileja. Arakhlas e Filipe thaj phendas lešće: "Teljar pale mande." **44** O Filip sas andar e Vitsaida, andar e Andrijasko thaj e Petresko gav. **45** O Filip arakhlas e Natanaile thaj phendas lešće: "Arakhla okoles pale savo ramolas o Mojsije ando Zakono thaj pale kaste ramonas e prorokurja. Godova si o Isus, čhavo e Josifesko, andar o gav Nazaret." **46** O Natanaile phučla: "Šaj li vareso lačhe te avel andar o Nazaret?" A o Filip phendas lešće: "Av thaj dik." **47** O Isus dikhla e Natanaile sar avel leste, thaj phendas pale leste: "Ake o pravo Izraelco ande savo naj hohaipe!" **48** O Natanaile phučla les: "Katar pindžares man?" A o Isus phendas lešće: "Dikhlem tut dok sanas još tale smokva, majsigo nego so o Filip akharda tut." **49** Pe godova o Natanaile phendas lešće: "Rabi, tu san Čhavo e Devlesko! Tu san o Caro e Izraelosko!" **50** O Isus phendas lešće: "Pačas andar godova kaj phendem tuče kaj dikhlem tut tale smokva! Dičheja vi majbare stvarja katar akala."

51 Askal phendas: "Čače, čače phenav tumende: dičena putardo o nebo thaj e Devlešće andelen sar den ando nebo thaj fuljen po Čhavo e Manušesko."

2 O trito dес sas e svaturja ando gav Kana Galilejaći.

Okote sas e Isusešči dej, 2 a pe svaturja sas akharde vi o Isus thaj lešće učenikurja. 3 Kana nas len majbut mol, e Isusešči dej phendas lešće: "Najlen majbut mol." 4 A o Isus phendas lače: "Drago manušnije, so si man tusa? Još či avilo mungro časo!" 5 Lešći dej phendas e slugende: "Čeren sa so phenel tumende." 6 A okote sas šov bare barune čupurja palo paj, saven e Židovurja koristinas palo obredno thoipe. Thaj ande svako lendar šaj ačhelas katar ohtovardeš dži ke šel thaj biš litre. 7 O Isus phendas e slugende: "Pheren e čupurja e pajesa!" Thaj von pherdine len dži ko vrho. 8 Askal phendas lendē: "Akana len cara thaj indaren ko manuša savo si zadužime palo habe thaj pipe." Thaj von čerdine gajda. 9 O manuš probisarda o paj savo postanisardas mol, ali či džanglas katar si. Godova džangline samo e sluge save line o paj. O manuš askal akhardsa e džamutre 10 thaj phendas lešće: "Svako manuš prvo inkalel e majlačhi mol, a kana e gosturja maton, askal e majslabo mol. A tu arachejas e lačhi mol sa dži akana." 11 Gajda o Isus piro prvo čudesno znako čerda ande Kana Galilejaći thaj javno sikadas piri slava, pa lešće učenikurja paćaine ande leste. 12 Pale godova o Isus delo pire dejava, phralenca, thaj e učenikonanca ando gav Kafarnaum, kaj ačhiline varesave dësa. 13 Paše sas o židovsko prazniko Pasha, pa o Isus delo ando Jerusalim. 14 Ande hramošči avljiva arakhlas e trgovcen save bićinenas e guruven, bakhren thaj e golubonen. Okote arakhlas vi e menjačen sar bešen thaj menjin e love. 15 O Isus čerda bičo katar e dori thaj trada sa e trgovcen andar o Hramo, zajedno e bakhrenca thaj e guruvenca, a e menjačende rspisardas e love thaj prevrnisardas lendē sinije, 16 a okolende kaj bićinenas e golubonen phendas: "Indaren gadava akatar thaj na čeren pijaca katar o čher mungre Dadesko." 17 Lešće učenikurja askal dine pe gođi kaj si ramome ando Svetu li: "Hala man e revnost pale čiro čher." 18 Askal varesave katar e Židovske vođe phučline les: "Save čudesne znakova dokažija amendē kaj si tu pravo te čeres godova?" 19 A o Isus phendas lendē: "Haraven akava hramo thaj me pale vazdava les pale trin dës." 20 A e Židovurja phendine: "Akava Hramo vazdelas pe Štarvardeš thaj šov brš, a tu vazdeja les pale trin dës?" 21 Ali o hramo pale savo o Isus phenelas sas lesko telo. 22 Kana uskrsnisardas andar e mule, lešće učenikurja dine pe gođi ke godola alava thaj paćajine ande okova so ramolas

ande Svetе lila thaj ande alava save o Isus phendas. 23 Dok o Isus sas ando Jerusalim ande vrjama kana sas o prazniko Pasha, but džene paćajine ande leste kaj dikhline e čudesne znakurja save čerelas. 24 Ali korkoro o Isus či paćalas lendē kaj sa pindžarelas len. 25 Khonikal či trubujas te phenel lešće sošće si kaj pindžarelas e manušengo ilo.

3 Varesavo ugledno manuš, savo akhardolas Nikodem,

sas fariseji thaj jek katar e vodeće manuša maškar e Židovurja. 2 Vo avilo ko Isus račava thaj phendas lešće: "Učiteljina, džanas kaj san tu učitelj saves o Del bičhaldas. Kaj khonik našti čerel kasave čudesne znakurja save tu čeres, a te o Del naj lesa." 3 A o Isus phendas lešće: "Čače, čače phenav tuće: ako o manuš či bijandol palem, našti dičhel e Devlesko carstvo." 4 O Nikodem phučla les: "Sar šaj o manuš te bijandol kana si već phuro? Našti valda, po dujto data te del ando di pire dejako thaj palem te bijandol?" 5 O Isus phendas lešće: "Čače, čače phenav tuće: ako o manuš či bijandol katar o paj thaj katar o Duho, našti del ande Devlesko carstvo. 6 So si bijando e manušestar – manuš si, a so si bijando e Duhostar – duho si. 7 Na čudisar tut kaj phendem kaj trubun palem te bijandon. 8 E balval phurdel kaj kamel. Ašunes lako šumo, ali či džanes katar avel niti kaj džal. Gajda si svakonesa savo si bijando katar o Duho." 9 A o Nikodem phučla e Isuse: "Sar šaj godova te avel?" 10 O Isus phendas lešće: "Tu san poštuiće učitelj ando Izrael, a godova či džanes? 11 Čače, čače phenav tuće: phenas okova so džanas, thaj svedočisaras pale okova so dikhlam, ali tumen či prihvatin amaro svedočanstvo. 12 Ako či paćan mande kana phenav tumende pale stvarja save si pe phuv, sar paćana kana phenav tumende pale stvarja save si pe nebo? 13 Kaj nikad khonik či delo po nebo thaj bolda pe osim o Čhavo e Manušesko savo fulijisto katar o nebo. 14 Thaj sago kaj o Mojsije ande pustinja vazdas pe rovlij i sapes katar e bronza, gajda moraš te avel vazdino vi o Čhavo e Manušesko, 15 te svako savo paćal ande leste avel les večno trajlo." (aiōnios g166) 16 Kaj, o Del gadići volilas akava them kaj dija pire jedino bijande Čhave te ko god paćal ande leste, či propadnil, nego te avel les večno trajlo. (aiōnios g166) 17 Kaj o Del či bičhaldas pire Čhaves po them te sudil e themešće, nego te o them spasil pe kroz leste. 18 Ko paćal ande leste, naj osudime, a ko či paćal već si osudime, kaj či paćaja ando alav e jedino bijande Devlešće Čhavesko.

19 A pale akava sudilpe lendē kaj o svetlo avilo po them, ali o them volilas e tama umesto o svetlo, kaj lendē dela sas bilačhe. 20 Ko god čerel bilačipe, mrzil o svetlo thaj či inkljel po svetlo, te lešće dela či inkljen po videlo. 21 A ko

ćerel so si čačipe, inkjel po svetlo te sikadon pe kaj si lešće dela ēerde kroz o Del. 22 Pale godova o Isus īelotar pire učenikonenca ande Judejske gava. Okote ačhilo lenca thaj bolelas. 23 A o Jovano isto bolelas ando than Enon, paše ko gav Salim, kaj okote sas but paj thaj e manuša avenas thaj bolenas pe. 24 O Jovano askal još nas čhudino ande tamnica. 25 A maškar e Jovanoče učenikurja thaj varesavo aver Židovo avilo dži ke čingara zbog o obredno thiope. 26 Askal e učenikurja avile ko Jovano thaj phendine lešće: "Učiteljina, okova kaj sas tusa pe istočno rig katar e reka Jordan, pale savo tu svedočisardan, eke bolel e manušen thaj savora džan leste umesto amende." 27 A o Jovano phendas: "Khonik našti ćerel khanči, ako godova naj lešće dino katar o Del. 28 Tumen korkoro sen mungre svedokurja kaj phendem: 'Me naj sem o Hristo, nego bičhaldo sem angle leste.' 29 Pe svaturja samo o džamutro ženil pe, a o círvo, savo ažućarel thaj chol kan, pherdo si bah dok ašunel e džamutresko glaso. Askal godoja bah si mungri thaj akana si potpuno. 30 Vo trubul te avel sa majbaro, a me sa majcikno." 31 Okova savo avel opral, pe savorende si; a okova savo si katar akaja phuv, pripadil e phuvjače, thaj ćerel svato pale akale phuvjače stvarja. Ali okova savo avel andar o nebo, pe savorende si. 32 Vo svedočil pale okova so dikhla thaj so ašundas, ali khonik či prihvatiš lesko svedočanstvo. 33 Ko prihvatiš lesko svedočanstvo, potvrdil kaj si o Del čačutno. 34 Okoles saves o Del bičhaldas, e Devlešće alava mothol, kaj o Del del les Duhu ando izobilje. 35 O Dad volil e Čhaves thaj sa dija ande lešće vas. 36 Ko paćal ando Čhavo, si les večno trajo, a okova savo naj paćivalo e Čhavešće, či primila večno trajo, nego pe leste ačhel e Devlešći holji. (aiōnios g166)

4 Kana o Isus saznaisarda kaj e fariseja ašundine kaj vo pridobili thaj bolel majbut učenikonen nego o Jovano 2 – vi ako korkoro o Isus či bolelas, nego lešće učenikurja – 3 īelotar andar e Judeja thaj bolda pe ande Galileja. 4 Po drom karingal e Galileja moraš te nakhlas kroz e Samarija. 5 Gajda avilo ando Samarijansko gav savo akhardol Sihar, paše phuv savi o Jakov dija pire čhavešće e Josifešće. 6 Okote sas vi e Jakovešći haing. O Isus sas umorno katar o drom thaj bešlo paše haing. Godova sas varekaj katar o mismeri. 7 Kana varesavi manušni savi sas Samarijanka avili te astarel o paj, o Isus phendas laće: "De man te pijav", 8 kaj lešće učenikurja već majsigo đele ando gav te činen hamasko. 9 E manušni phendas lešće: "Zar tu, Židovo, mandes paj mandar savi sem Samarijanka?" E Židovurja či družinaspe e manušenca andar e Samarija. 10 Pe godova o Isus phendas laće: "Kana samo džanglanas e Devlesko

daro thaj ko si okova savo phenel tuće: 'De man te pijav', zamolisardanas man, thaj me dijemus tut paj savo del trajo." 11 A e manušni phendas lešće: "Gospodarina! Pa tut naj čak ni sova te astares o paj, a e haing si handuk. Katar tut askal džudo paj? 12 Dali gndis kaj san tu majbaro katar amaro pradad o Jakov, savo dija amen akaja haing thaj pilas andar late vo, lešće čhave thaj lešći stoka?" 13 A o Isus phendas laće: "Ko god pijel katar akava paj palem trušavola. 14 A ko pijela o paj savo me dava les, nikada majbut či trušavola. O paj savo me dava les postanila ande leste o izvori e pajesko savo anela lešće večno trajo." (aiōn g165, aiōnios g166) 15 A e manušni phendas lešće: "Gospodarina, de vi man godova paj pa te ni me majbut či avav trušali thaj te naj moraš te avav akaring palo paj!" 16 O Isus phendas laće: "Dža thaj akhar círe romes, pa bolde tut akaringal." 17 A e manušni phendas lešće: "Naj man rom". A o Isus phendas laće: "Lačhe phendan: 'Naj man rom.' 18 Kaj sas tut pandž roma, a okova saveja san akana naj círo rom." 19 E manušni phendas lešće: "Gospodarina, dikhav kaj san proroko! 20 Amare samarijanske pradada klanjinasp e Devlešće pe akaja gora, a tumen e Židovurja phenen kaj trubul te klanjilpe lešće ando Jerusalim." 21 O Isus phendas laće: "Paća mande manušnjije, kaj avela e vрjama kana či klanjina tumen e Devlešće samo pe akaja gora ni samo ando Jerusalim. 22 Tumen e Samarijancurja či džanen kašće klanjin tumen, a amen e Židovurja džanas kašće te klanjimen kaj o spasenje avel katar e Židovurja. 23 Ali avel e vрjama thaj već si akate – kana okola save čače klanjinpe, klanjinape e Dadešće ando duho thaj ando čačipe, kaj o Dad o Del baš kasave klaniteljen kamel. 24 O Del si Duhu thaj okola save klanjinpe lešće, trubun ando duho thaj ando čačipe te klanjinpe lešće." 25 E manušni phendas: "Džanav kaj avela o Mesija, savo akhardol Hristos. Kana vo avela sa objasnila amende." 26 A o Isus phendas laće: "Godova sem me, savo čerav svato tusa." 27 Pe godova boldine pe lešće učenikurja, thaj začudisajle kaj o Isus ćerel svato e manušnjasa. Ali khonik či phučla les: "So rodes latar?" ili "Sostar čeres lasa svato?" 28 Askal e manušni mukla piro čupo, đeli ando gav thaj phendas savorende: 29 "Aven te dičhen e manuše savo phendas mande sa so čerdem. Te naj li vo o Hristo?" 30 E manuša teljardine andar o gav te dičhen e Isuse. 31 Pale godoja vрjama e učenikurja molisardine e Isuse: "Učiteljina, ha vareso!" 32 A vo phendas lende: "Man si habe pale savo tumen khanči či džanen." 33 Askal e učenikurja phendine jek avrešće: "Dali vareko andas lešće vareso te hal?" 34 A o Isus phendas lende: "Mungro habe si te čerav e volja okolešći savo bičhalda man thaj te završiv o zadatku savo

poverisarda mande. 35 Zar tumen či phenen: 'Još štar čhon thaj ake e žetva?' A me phenav tumende: putren e jakha thaj dičhen kaj si e manuša sago e njive! Već si paće pale žetva. 36 Okova savo čidel o div već primil e počin thaj čidel o plodo, a o plodo si e manuša save dobina večno trajo, te o sejaći thaj vi okova savo čidel o div zajedno radujin pe. (aiōnios g166) 37 Čači si e izreka savi phenel: 'Jek sijol, a o dujto čidel o plodo.' 38 Me bičhaldem tumen te čiden okova oko soste tumen či trudisajle. Aver trudisajle, a tumen čidine e plodurja lende trudosko." 39 E but Samarijancurja andar godova gav pačajine ando Isus zbog e alava e manušnjače savi svedočisarda: "Phendas mande sa so čerdem." 40 Kana e manuša andar e Samarija aviline leste, zamolisardine les te ačhel lende. Thaj okote ačhilo duj des. 41 Askal još majbut pačaine lešće zbog lešće alava. 42 A e manušnjače phendine: "Akana pačas kaj vi korkoro ašundam les sar čerel svato, a na zbog o okova so tu phendan amende. Džanas kaj si vo čače Spasitelj e themesko." 43 Pale duj des, o Isus delotar lendar thaj zaputisajlo ando Galileja. 44 O Isus već majsigo svedočilas pale godova kaj e proroko či poštujin ande ando than kaj bajrilo. 45 Kana areslo ando Galileja, e manuša andar e Galileja šukar primisardine les, ali samo zato kaj dikhline sa e čudurja save čerda ando Jerusalim pale vрjama kana sas o prazniko Pasha, kaj vi von sas okote. 46 O Isus palem đelo ando gav Kana ande regija e Galilejači, kaj pretvorisarda o paj ande mol. A cara majdur ando gav Kafarnaum sas jek caresko službeniko savesko čhavo pašljolas nasvalo. 47 Kana ašundas kaj o Isus avilo andar e Judeja ande Galileja, avilo dži leste thaj zamolisarda les te džal ando Kafarnaum thaj sastarel lešće čhaves, kaj si po meripe. 48 A o Isus phendas lešće: "Kasave sen tumen e manuša! Dok či dičhen e znakurja thaj e čudurja, či pačan." 49 E caresko službeniko phendas lešće: "Gospode, moliv tut, av majsigo nego so mungro čhavo merel!" 50 O Isus phendas lešće: "Dža čhere, čiro čhavo trajila." O manuš pačaja ande okova so o Isus phendas lešće thaj delotar. 51 Dok sas još po drom, angle leste aviline lešće sluge thaj phendine lešće: "Čiro čhavo si džudo thaj sasto." 52 Vo phučla len kana lešće čhavčeč teljardas te avel majlačhe, a von phendine lešće: "E groznica mukla les araći varekaj katar jek sato mismere." 53 E čhavesko dad dija pe godi kaj baš ande godoja vрjama o Isus phendas lešće: "Čiro čhavo avela džudo thaj sasto." Thaj askal pačaja ando Isus – vo thaj vi savora save trajinas lesa ando čher. 54 Godova sas dujto čudesno znako sivo o Isus čerda sar avilo andar e Judeja ande Galileja.

5 Posle akava, o Isus đelo opre ando Jerusalim po židovsko prazniko. 2 Ando Jerusalim, ke Bakhrani kapija, sas bazeno savo pe židovsko čhib akhardolas Vitezda. Okote sas pandž terase. 3 Tale godola terase pašljonas but nasvale manuša: kore, bandje thaj paralizime. [Ažućarenas te o paj zatalasil pe, 4 kaj o anđelo e Gospodesko, fuljelas ando bazeno ande određeno vрjama thaj talasilas o paj. O pro manuš savo nakon godova dija sas ando paj sastilos katar bilo sivo nasvalipe.] 5 A sas okote jek manuš sivo sas bango trijanda thaj ohto brš. 6 Kana o Isus dikhla les sar pašljol thaj džanelas kaj već lungo vрjama si nasvalo, phučla les: "Kames te aves sasto?" 7 O nasvalo phendas lešće: "Gospode, naj man khonik te mučel man ando bazeno kana o paj lel te talasilpe. Dok me avav dži inča, vareko aver del andre majsigo mandar." 8 O Isus phendas lešće: "Ušti, le čiri nosilja thaj phir!" 9 O manuš odma sastilo, lijas piri nosilja thaj ačhilo te phirel. A godova des sas o savato. 10 Pa e židovske vođe phendine e sastile manušeče: "Ađes si o savato, thaj naj tuće muklo te indares čiri nosilja!" 11 Vo phendas lende: "Okova savo sastarda man phendas mande: 'Le čiri nosilja thaj phir!'" 12 A von phučline les: "Ko si o manuš sivo phendas tuće: 'Le čiri nosilja thaj phir!'" 13 O sastilo manuš či džanglas ko sas godova kaj sastarda les, kaj o Isus hasajlo lestar maškar o but o them sivo sas pe godova than. 14 Majkasnije o Isus arakhlas e sastile manušes ande hramošči avlijia thaj phendas lešće: "Ake, sastilan. Na čer majbut bezeh, te na avel tuće vareso još majgore." 15 Askal o manuš delotar thaj mothodas e Židovske vođenđe kaj si o Isus okova savo sastarda les. 16 Andar godova kaj čerda gajda vareso ando savato, e Židovske vođe počnisardine te progonin e Isuse. 17 A o Isus phendas lende: "Mungro Dad stalno čerel bući, gajda vi me slediv lesko primer." 18 Andar godova e Židovske vođe još majbut kamenas te mudaren les, kaj či prekršisardas samo o zakon ando savato nego e Devles akhardas pire Dadesa thaj gajda čerelas pe kaj si jednako e Devlesa. 19 A o Isus phendas lende: "Čače, čače phenav tumende: O Čhavo korkoro pestar našti čerel khanči; vo čerel samo okova so dikhla kaj o Dad čerel. So o Dad čerel godova isto čerel vi o Čhavo. 20 Kaj o Dad volil e Čhaves thaj sikavel lešće sa so čerel. A sikavela lešće vi majbare dela katar akala thaj čudina tumen. 21 Kaj, sago kaj o Dad vazdel e mulen thaj del len trajo, gajda vi o Čhavo del trajo kašće vo kamel. 22 Kaj o Dad či sudił khonikače, nego dijas e Čhave pravo te sudił svakonešeće, 23 te savora poštujin e Čhaves sago kaj poštujin e Dade. Ko či poštujin e Čhave, či poštuił ni e Dade, sivo bičhaldas les. 24 Čače, čače phenav tumende, svako sivo ašunel mungre alava thaj

paćal okolešće savo bičhalda man, si les večno trajo, thaj či avela osudime, nego već nakhla andar o smrto ando trajo. (aiōnios g166) 25 Čače, čače phenav tumende: avel o časo thaj već avilo, kana e mule ašunena o glaso e Devlešće Čhavesko, thaj save ašunen les, godola trajina. 26 Sago kaj e Dade si trajo ande peste, gajda vi e Čhavšeča dijas te ave les trajo ande peste. 27 Thaj dija les vlast te sudil, kaj si vo o Čhavo e Manušesko. 28 Na čudin tumen godolešće. Kaj, avel e vrjama kana sa e mule ande limorja ašunena o glaso e Devlešće Čhavesko, 29 thaj inklijena andar pire limorja. Okola save čerenas lačhipe, uštena thaj primina večno trajo, a okola save čerenas bilačhipe uštena thaj primina osuda. 30 Me korkoro mandar naštī čerav khanči, me sudiv gajda sar ašunav katar o Dad. Mungro sudo si pravedno kaj či rodav te čerav mungri volja, nego e volja okolešći savo bičhalda man." 31 "Ako me svedočiv korkoro pale mande, mungro svedočanstvo naj dovoljno. 32 Vareko aver svedočil pale mande thaj me džanav kaj okova so vo svedočil pale mande si dovoljno. 33 Tumen bičhaldine e manušen ko Jovano savo bolelas, a vo svedočisardas tumende o čačipe. 34 Mandje či trubul svedočanstvo e manušestar, nego mothav tumende akava palo Jovano te spasin tumen. 35 O Jovano sas svetiljka savi phabolas thaj svetlitas, a tumen kamlne pe harni vrjama te uživin ande lesko svetlo. 36 Ali man si svedočanstvo pale mande majbaro katar e Jovanesk: e dela save čerav. O Dad dija man te čerav len thaj von svedočin pale godova kaj o Dad bičhalda man. 37 Thaj vi o Dad savo bičhalda man svedočil pale mande. Lesko glaso nikad či ašundine, niti dikhline lesko liko. 38 Lesko alav naj ande tumende kaj či paćan okolešće saves vo bičhalda. 39 Tumen sićon e Svete lila, kaj gndin kaj kroz lende si tumen večno trajo, a godola lila svedočin pale mande. (aiōnios g166)

40 A tumen ipak či kamen te aven mande te avel tumen večno trajo. 41 Me či prihvativ slava e manušendar. 42 Ali pindžarav tumen thaj džanav kaj naj tumen ande tumende e Devlešći ljubav. 43 Me avilem ando alav mungre Dadesko, ali tumen či prihvatim man. Ako vareko avel ande piro alav, les prihvatim. 44 Sar paćana kana prihvatim slava jek avrestar, a či roden slava e jedino Devlestari? 45 Na gndin kaj me prva tumen anglo Dad. Tumen prl o Mojsije, ande savo uzdin tumen. 46 Kaj te paćainesas e Mojsijašće, paćainesas vi mande, kaj vo pale mande ramolas. 47 A pošto či paćan ande okova so vo ramosarda, sar paćana ande mungre alava?"

6 Pale godova o Isus bolda pe ande Galileja pa đelo pe istočno rig katar o Galilejsko jezero, (savo akhardol vi

Tiverijadsko jezero). 2 A pale leste teljardas o silno o them, kaj dikhline e čudesne znakurja save čerda kana sastardas e nasvalen. 3 A o Isus lijapes opre pe gora thaj okote bešlo pire učenikonanca. 4 A avelas paše e Pasha o židovsko prazniko. 5 Kana o Isus vazda pire jakha thaj dikhla e silno themes sar avel leste, phučlas e Filipe: "Kaj šaj te činas mangro pale sa akala manuša te han?" 6 Godova phendas te probil les, kaj već džanglas so čerela. 7 A o Filip phendas lešće: "Ni duj šela rupune lovora či avilosas dosta te činel pe dosta mangro te svako dobil barem kotororo!" 8 A jek aver učeniko savo akhardolas Andrija, o phral katar o Simon Petar, phendas e Isusešće: 9 "Akate si jek čavro saves si pandž mangre katar o ječam thaj duj mačhora. Ali so si godova pale gadići them?" 10 O Isus phendas lende: "Neka o them bešel tele!" Pe godova than sas but čar, pa e manuša bešline. Sas okote varekaj katar pandž milje muškarcurja. 11 Askal o Isus lijas godola mangre, zahvalisarda e Devlešće thaj podelisardas e themešće save bešenas pe čar. A gajda čerda vi e mačhenca, thaj savora haline kozom kamlne. 12 Kana savora čaljile, o Isus phendas pire učenikonendje: "Čiden e kotorora save ačhiline, te khanči či propadnil." 13 Gajda e učenikurja čidine dešuduj korpe kotorora save ačhiline katar okola pandž ječmene mangre save o them halas. 14 Kana o them dikhla o čudesno znako savo o Isus čerda, phendine: "Akava si čače o Proroko savo trubul te avel po them!" 15 A o Isus džanglas kaj kamen te aven, te astaren les thaj pe sila te čhonle te avel lengo caro, pa palem crda pe ande gora te avel korkoro. 16 Kana peli e rjat, e Isusešće učenikurja fuljistine dži ko jezero. 17 Ali sar peli e rjat, a o Isus još či bolda pe, dine andre ande ladica thaj teljardine pe okoja rig e jezerošći, karingal o Kafarnaum. 18 Phurdelas e bari balval thaj vazdenas pe e bare talasurja. 19 Kana e učenikurja otplovisardine varekaj katar pandž dži ke šov kilometra katar e obala, dikhline e Isuse sar phirel po paj thaj avel sa majpaše ke e ladica, a len astarda dar. 20 A o Isus phendas lende: "Me sem! Na daran!" 21 Askal line les ande ladica, thaj e ladica ande data arakhadili pe obala prema savi plovinas. 22 Thejara o đes o them savo ačhilo pe okoja rig e jezerošći primetisardine kaj si pe okoja rig samo jek ladica thaj kaj o Isus či dijas ande ladica pire učenikonanca, nego kaj von đeletar korkore. 23 A varesave ladice andar e Tiverijada avile paše dži ke okova than kaj haline o mangro nakon so o Gospod zahvalisarda e Devlešće. 24 Kana o them dikhla kaj ni o Isus a ni lešće učenikurja naj okote, dine ande ladice thaj teljardine ando Kafarnaum te roden e Isuse. 25 Kana arakhline les pe okoja rig e jezerošći, phučline les: "Učiteljina, kana avilan akate?"

26 A o Isus phendas lende: "Čače, čače phenav tumende: Či roden tumen man zbog godova kaj haćardine e čudesne znakurja, nego zbog o mangro savo haline thaj čaljile." 27 Čeren bući, ali na palo habe savo si propadljivo, nego čeren bući palo habe savo ačhel palo večno trajo, a les dela tumen o Čhavo e manušesko, kaj les ovlastisardas o Dad o Del." (aiōnios g166) 28 Von phučline les: "So trubul te čeras, a te avel okova so o Del kamel te čeras?" 29 A o Isus phendas lende: "Akava si o delo savo o Del kamel te čeren: te paćan ande okova saves vo bičhaldas." 30 Von askal phučline les: "Savo tu čudesno znako čereja, te kana dikhas les paćas ande tute? So dakle čereja? 31 Amare pradada haline mangro ande pustinja savo akhardolas mana, sago kaj si ramome ando Sveti Ili: 'Dija len mangro andar o nebo te han.'" 32 O Isus phendas lende: "Čače, čače phenav tumende. Či dija tumen o Mojsije mangro andar o nebo, nego mungro Dad, a akana del tumen o čaćutno mangro andar o nebo. 33 Kaj, o mangro savo del o Del si o okova savo avel andar o nebo thaj del trajo e themešće." 34 Askal phendine leše: "Gospode, de amen uvek godova mangro." 35 A o Isus phendas lende: "Me sem o mangro e trajosko. Ko avel mande, či bokhavola thaj ko paćal ande mande nikada či trušavola. 36 Ali sago kaj phendem tumende, dikhline man, ali ipak či paćan. 37 Sa saven o Dad del man, avena mande, a okolen save aven mande či odbaciva. 38 Kaj, či fuljistem andar o nebo te čerav mungrı volja, nego e volja okolešći savo bičhalda man. 39 A akava si e volja okolešći savo bičhalda man: te či hasarov ni ječe katar okola saven vo dija man, nego te vazdav len andar e mule ando Poslednjo đesa. 40 Kaj, akava si e volja mungre Dadešći: ko god dičhel man, e Čhave thaj paćal ande mande, te avel les večno trajo thaj te me vazdav les andar e mule ando Poslednjo đesa." (aiōnios g166) 41 Askal e Židovurja počnisardine te mrmljin protiv o Isus zato kaj phendas: "Me sem o mangro savo fuljisto andar o nebo." 42 Phenenas: "Zar godova naj o Isus, e Josifesko čhavo? Zar či pindžaras leše dade thaj leše dejia? Sar akana phenel: 'Fuljistem andar o nebo?'" 43 Pegodova o Isus phendas lende: "Na mrmljan maškar tumende! 44 Khonikal našti avel mande ako či crdel les o Dad savo bičhalda man, a me vazdava len andar e mule ande Poslednjo đesa. 45 E prorokurja ramosardine: 'O Del sikavela sa e themen.' Svako ko čhol kan ko Dad thaj sićol lestar, avel mande. 46 Ipak, khonikal či dikhla e Dade, osim okova savo avilo katar o Del. Vo dikhla e Dade. 47 Čače, čače phenav tumende: ko paćal ande mande, si les večno trajo. (aiōnios g166) 48 Me sem o mangro e trajosko. 49 Tumare pradada haline e mana ande pustinja thaj ipak muline. 50 A akava si o mangro savo

fuljel andar o nebo te kogod hal lestar či merel. 51 Me sem o džudo mangro savo fuljisto andar o nebo. Ko hala katar akava mangro, trajila zauvek. O mangro savo me dava si mungro telo, savo dava te e manuša po them šaj trajin." (aiōnios g165) 52 Askal e Židovurja počnisardine maškar peste te raspravin pes e alavca: "Sar akava šaj del amen piro telo te has?" 53 O Isus phendas lende: "Čače, čače phenav tumende, ako či han o telo e manušešće Čhavesko thaj či pijen lesko rat, naj tumen večno trajo ande tumende. 54 Ko hal mungro telo thaj pijel mungro rat, si les večno trajo thaj me vazdava les andar e mule ando Poslednjo đes. (aiōnios g166) 55 Kaj mungro telo si čačo habe thaj mungro rat čačo pipe. 56 Ko hal mungro telo thaj pijel mungro rat, ačhel ande mande thaj me ačhav ande leste. 57 Sago kaj man bičhaldas o džudo Dad, thaj me trajiv zbog o Dad, gajda vi okova savo man hala trajila zbog mande. 58 Akava si o mangro savo fuljisto andar o nebo, thaj vo naj sago okova saves haline tumare pradada ande pustinja thaj muline. Ko hal akava mangro, trajila zauvek." (aiōnios g165) 59 Akava o Isus phendas dok sikavelas ande sinagoga ando Kafarnaum. 60 Kana akava ašundine, but leše učenikurja phendine: "Phare si akala alava. Ko šaj prihvati len?" 61 O Isus korkoro pestar džanglas kaj leše učenikurja mrmljin thaj phendas lende: "Dali akava sikavipe navodil tumen te odustanin?" 62 A so phendinesas kana dikhline sas man, e Čhave e manušešće sar džav opre ando nebo, okote kaj semas vi majsigi? 63 O Duhu e Devlesko si okova savo del o trajo, a o telo našti te del les. E alava save me phendem tumende, von si o Duhu thaj o trajo. 64 Ali si maškar tumende okola save či paćan mande." O Isus katar o početko džanglas save si okola save či paćana thaj savo si okova savo izdaila les. 65 Askal phendas: "Pale godova vi phendem tumende kaj khonik našti avel mande ako naj leše dino katar o Dad." 66 Askal but leše učenikurja mukline les thaj či majbut džanas pale leste. 67 Askal o Isus phučlas e dešuduje učenikonen: "Te či kamen vi tumen te džantar?" 68 A o Simon Petar phendas leše: "Gospode, kaste te džas? Samo tut si alava palo večno trajo. (aiōnios g166) 69 Amen paćas thaj džanas kaj san tu o Sveco e Devlesko!" 70 A o Isus phendas lende: "Zar či me losardem tumen dešudujen? A palem jek tumendar si o beng." 71 O Isus phendas godova palo Juda savo sas čhavo e Simonesko andar o gav Kariot, kaj vo sas godova savo izdaila les, vi ako sas jek katar e dešuduji učenikurja.

7 Posle godova o Isus phirelas pe regija e Galilejači. Či kamlas te džal ande Judeja, kaj e židovske vođe rodenas prilika te mudaren les. 2 Ali kana avilo paše o židovsko

Prazniko senica, 3 e Isusešće phral phendine lešće: "Muk e Galileja thaj dža ande Judeja, te círe učenikurja dičhen e čudurja save čeres. 4 Khonik ko kamel te avel pindžardo, či garavel okova so čerel. Kana već sa godova čeres, sikav tut e themešće." 5 Kaj čak ni lešće phral či pačanas ande leste. 6 A o Isus phendas lende: "Mungri vrjama još či avili, ali tumen šaj džan kana kamen kaj svako vrjama pale tumende si lačhi. 7 Tumen o them našti mrzal, ali man mrzal andar godova kaj me phenav e manušende ande akava them kaj si lende dela bilačhe. 8 Tumen džan po prazniko, a me još či džava inča, kaj još či pherdili mungri vrjama." 9 Godova o Isus phendas thaj ačhilo ande Galileja. 10 Ali kana lešće phral đele po prazniko, đelo vi vo pale lende, ali na javno nego tajno. 11 A e židovske verske šorvale rodenas e Isuse po prazniko thaj stalno phučenas e themes: "Dali vareko dikhla les?" 12 A maškar o them but čerelas pe svato pala leste. Gajda varesave phenenas: "Lačho si!" A aver palem phenenas: "Naj lačho, nego zavodil e themes." 13 Ali khonik, či tromalas javno te ačhel pe lešći rig kaj daranas katar e židovske verske šorvale. 14 A kana već nakhlas o opaš prazniko o Isus đelo ando Hramo thaj ačhilo te sikavel themes. 15 Askal e Židovurja začudisajle thaj phendine: "Katar akava džanel e Svetе lila, a či sićolas andar lende?" 16 O Isus askal phendas lende: "Akava sikavipe či avel mandar, nego katar okova savo bičhalda man. 17 Ko kamel te čerel okova so o Del kamel, džanela dali akava sikavipe avel katar o Del ili me čerav svato korkoro mandar. 18 Ko čerel svato korkoro pale peste, pešće rodel slava. A ko rodel slava pale okova savo bičhalda les, vo si pošteno thaj ande leste naj nepravda. 19 Či li o Mojsije dija tumen o Zakono? A palem khonik tumendar či postupil po Zakono. Sostar kamen te mudaren man?" 20 O them phendas lešće: "O bilačho duho dijas ande tute! Ko kamel te mudarel tut?" 21 A o Isus phendas lende: "Ćerdem jek čudo thaj savora čudin tumen. 22 Ali vi tumen čeren bući ando savato kana obrezin e manušes sago kaj phendas tumende o Mojsije. Godova običaj si, zapravo, majpurano katar e Mojsijesko Zakono, a avel katar e pradada. 23 Ako dakle o pravo časo palo obrezanje tumare čavengo perel ando savato, tumen izvršina o obrezanje te na avel prekršime o Mojsijesko zakono. Sostar askal gaći holjavon pe mande kaj potpuno sastardem okole manuše ando savato. 24 Na sudin prema okova so dičhen avrjal, nego sudin pravedno." 25 Askal varesave manuša andar o Jerusalim čerenas svato maškar pende: "Naj li akava okova saves kamen te mudaren? 26 A ake, vo javno čerel svato thaj khonik khanči či phenel lešće. Te či amare šorvale vičače haćardine kaj si vo o Hristo?

27 Ali amen džanas katar si akava, a kana o Hristo avela, khonik či džanela katar si." 28 Dok sikavelas e themes ando Hramo, O Isus čhuta muj: "Ej, tumen pindžaren man! Thaj džanen katar sem! Či avilem korkoro mandar. Ali o čačutno si Okova savo bičhalda man, saves tumen či pindžaren. 29 A me pindžarav les, kaj sem lestar thaj vo bičhalda man." 30 Askal e židovske poglavarja dičenjas te astaren e Isuse, ali khonik či čhuta o vas pe leste, kaj lesko časo još či avilo. 31 A but džene maškar e manuša pačaine ande leste thaj phenenas: "Kana avela o Hristo, zar čerela majbare čudesne znakurja, nego so čerda akava?" 32 E fariseja ašundine so them šapučilaspe palo Isus thaj ando dogovor e šorvale rašajenca bičhaldine e stražaren te astaren e Isuse. 33 Askal o Isus phendas: "Još cara vrjama sem tumenca thaj askal džavtar okolešće savo bičhalda man. 34 Rodena man, ali či aračhena man, thaj kaj sem me, tumen našti aven." 35 Askal e židovske vođe phendine maškar pende: "Kaj godova vo kanil te džal, a te amen či arakhasa les? Te či kanil te džal ke Židovurja save trajin rasejime maškar okola kaj naj Židovurja thaj te len sikavel. 36 So gndisardas godolesa kana phendas: 'Rodena man, ali či aračhena man' thaj 'kaj sem me tumen našti aven?'" 37 Poslednjo thaj majvažno des e praznikosko, o Isus ačhilo anglo them thaj čhuta muj: "Ako si vareko trušalo, neka avel mande thaj neka pijel! 38 Ko god pačal ande mande, sago kaj phenel o Svetо lili, andar leste poteknina reke džude pajesko." 39 Akava phendas palo Svetо Duhу save sas te primin okola kaj pačanas ando Isus. A o Duhу ande godoja vrjama još či fuljisto, andar godova kaj o Isus nas još vazdino ande piri slava. 40 Kana varesave manuša andar e bari gomila ašundine akala Isusešće alava, phendine: "Akava si čače o proroko saves ažućaras." 41 A aver phenenas: "Akava si o Hristo!" A e trite palem phenenas: "Na, vo našti avel o Hristo! Zar o Hristo avela andar e Galileja? 42 Či li phenel o Svetо lili kaj o Hristo avela andar e caresko Davidesko potomstvo, thaj andar o gav Vitlejem, katar sas o David?" 43 Gajda zbog Isus avilo dži ke podela maškar e manuša. 44 Varesave kamline te astaren les, ali khonik či čhuta o vas pe leste. 45 Askal e stražarja boldine pe ke šorvale rašaja thaj ke fariseja, a von phučiline len: "Sostar či andine Isuse?" 46 A e stražarja phendine lende: "Khonik nikada či čerelas gajda svato sago akava manuš." 47 A e fariseja phendine lende: "Zar vi tumen diljardas? 48 Dali vareko katar e šorvale ili katar e fariseja pačajine ande leste? Či. 49 Nego, akala manuša si proklete, kaj či pindžaren e Mojsijesko zakono!" 50 Askal phučula len o Nikodem, okova kaj sas majranije ko Isus thaj savo sas jek lendar: 51 "Zar amaro zakono osudil e manušes majsigo

nego so ašunel les thaj utvrdil so čerda?" 52 A von phendine leše: "Dali san vi tu jadno Galilejco? Proučisar thaj dičeja kaj nijek proroko či avel andar e Galileja." 53 [Askal svako delo pire čherešće,

8 A o Isus delo pe Maslinsko Gora, 2 pa detharin palem avilo ando Hramo. Sa o them cida pes oko leste. Vo bešlo thaj teljarda te sikavel len. 3 A e zakonešće učitelja thaj e fariseja andine ječe manušnja savi sas astardi ando preljub thaj čutine lat maškare anglo them. 4 Askal phendine e Isusešće: "Učiteljina, akaja manušnji si astardi kana čerda preljub. 5 O Mojsije ando zakon zapovedišardas amende te kasave manušnjen mudaras gajda kaj čhudasa bara pe lende. So tu phenes pe godova?" 6 Godova phučline te iskušin les, sar avilosas len vareso pale soste te optužin les. A o Isus samo bandilo thaj teljarda te ramol vareso e najesa pe phuv. 7 Ali, sar von vi majdur phučenjas les, o Isus uspravisajlo thaj phendas lende: "Ko tumendar nikada či čerda bezeħ, neka prvo čhudel o bar pe late." 8 Askal palem bandilo thaj nastavisa te ramol pe phuv. 9 Kana godova ašundine, teljardine te džantar jek po jek; e majpurane ġeletar prve. Po krajo o Isus ačhilo korkoro e manušnjasa savi još uvek ačhelas angle leste. 10 Askal o Isus uspravisajlo thaj phučla lat: "Manušnije, kaj si akala? Zar khonik či osudisarda tut?" 11 A voj phendas: "Khonik, Gospode." Askal o Isus phendas lačc: "Ni me či osudiva tut. Dža thaj katar akana na čer majbut bezeħ!"] 12 O Isus palem phendas e themešće: "Me sem svetlo e themesko. Ko džal pale mande, nikada majbut či phirela ando tunjariko, nego avela les svetlo e trajosko." 13 Askal e fariseja phendine leše: "Tu korkoro pale tute svedočis. Ćiro svedočanstvo naj dovoljno!" 14 A o Isus phendas lende: "Čak vi ako svedočiv korkoro pale mande, mungro svedočanstvo si dovoljno, kaj džanav katar avilem thaj kaj džav. A tumen či džanen katar avilem ni kaj džav. 15 Tumen sudin pe manušendi mera, a me či sudiv khonikašće. 16 A vi ako sudiv, mungro sudo si čačo, kaj naj sem korkoro, nego sudiv e Dadesa savo bičhalda man. 17 Pa vi ande tumaro zakono ramol kaj kana duj džene svedočin o svedočanstvo si dovoljno. 18 Me svedočiv pale mande, a pale mande svedočil vi o Dad savo bičhalda man." 19 Pa von phučline les: "Kaj si čiro Dad?" A o Isus phendas: "Tumen či pindžaren ni man ni mungre Dade. Kaj te džangline sas ko sem me, džangline sas vi ko si mungro Dad." 20 O Isus sa godova phendas paše kutijice kaj čidena pe e love dok sikavelas e manušen ando Hramo, thaj khonik či astarda les kaj lesko časo još či avilo. 21 O Isus palem phendas lende: "Me džavtar, a tumen

rodona man thaj merena ande tumaro bezeħ. Kaj me džav, tumen našti aven." 22 Askal e Židovske vođe phendine: "Te či kamel te mudarelpe kana phenel: 'Kaj me džav, tumen našti aven?'" 23 A o Isus askal phendas lende: "Tumen sen akatar tele, katar e phuv, a me sem opral, andar o nebo. Tumen sen katar akava them, a me naj sem katar akava them. 24 Zato phendem tumende kaj merena ande tumare bezeħa. Ako či pačan kaj Me sem, merena ande tumare bezeħa." 25 Von phučline les: "Pa ko san tu askal?" A o Isus phendas lende: "Pa so katar o početko phenav tumende. 26 But godova šaj phendemas pale tumende pe tumari osuda. Ali me e themešće phenav samo okova so ašundem katar okova savo bičhalda man, a vo phenel čačipe." 27 Von či haċċardine kaj phenel lende palo Dad. 28 Askal o Isus phendas lende: "Kana vazdena man, e Čhaves e Manušešće, askal džanena kaj Me sem thaj kaj či čerav khanči korkoro mandar, nego kaj phenav samo okova so o Dad sikkada man. 29 A okova savo bičhalda man, manca si. Či mukla man korkoro kaj me uvek čerav okova so si lešće drago." 30 Dok o Isus godova phenelas, but džene paċaine ande leste. 31 Askal o Isus phendas e Židovende save paċaine ande leste: "Ako tumen iñċaren mungro sikavipe, čače sen mungre učenikurja. 32 Pindžarena o čačipe thaj o čačipe oslobodila tumen." 33 A von phendine leše: "Amen sam e Avraamešće potomkurja thaj nikada khonikašće či robuisardam. Sar askal tu phenes: 'Avena slobodne?' 34 A o Isus phendas lende: "Čače, čače phenav tumende: svako ko čerel bezah, robo si e bezechesko. 35 O robo či ačhel zauvek ando čher savo služil, ali o čhavo zauvek pripadil ando čher. (aiōn g165) 36 Ako o Čhavo oslobodil tumen, askal čače avena slobodne. 37 Džanav kaj sen e Avraamešće potomkurja, ali tumen ipak kamen te mudaren man, kaj či prihvatin mungro sikavipe. 38 Me phenav tumende pale okova so dikhlem ke mungro Dad, a tumen čeren okova so ašundine katar tumaro dad." 39 A von phendine leše: "Amaro dad si o Avraam." A o Isus pe godova phendas lende: "Te tumen čače avilinesas e Avraamešće čhavra, pherdine sas okova so čerelas o Avraam. 40 A tumen akana kamen te mudaren man, zato kaj phendem tumende čačipe savo ašundem katar o Del. O Avraam gajda vareso či čerelas. 41 Tumen čeren okova so čerel tumaro dad." Von phendine leše: "Amen naj sam čhavra save či džanen ko si lengo dad. Amen si samo jek dad – o Del!" 42 A o Isus phendas lende: "Kana o Del avilosas tumaro dad, tumen volisardinesas man, kaj me avilem katar o Del thaj akana sem akate. Či avilem korkoro mandar nego vo bičhalda man. 43 Sostar či haċċaren so phenav tumende? Zato kaj našti prihvatin mungre alava.

44 Tumen sen e bendešće čhavra. Vo si tumaro dad thaj tumen kamen te čeren e volja tumare dadešći. Vo sas ubica katar o početko, thaj či ačhel ando čačipe, kaj ande leste naj čačipe. Kana hohavel, sikavel sosko si. Vo si hohamno thaj o dad e hohaimasko. 45 A mande zato kaj phenav tumende o čačipe, či pačan. 46 Ko tumendar šaj dokažil mande bezech? Ako phenav tumende čačipe, sostar askal či pačan mande? 47 Ko si katar o Del, čhol kan ke Devlešće alava. A tumen či čhon kan leste zato kaj naj sen katar o Del." 48 E Židovurja pe godova phendine leše: "Naj sam li amen ando pravo kana phenas kaj san tu Samarijanco thaj kaj si ande tute o bilačo duho?" 49 O Isus phendas: "Naj ande mande o bilačo duho, nego me poštuiv mungre Dade, a tumen či poštuin man. 50 Me či rodav slava pale mande. Vareko aver kamel te proslavil man, a vo vi sudil. 51 Čače, čače phenav tumende: ko inčarel mungro alav, nikada či dičhela o meripe." (aiōn g165) 52 A e Židovurja phendine leše: "Akana džanas kaj si ande tute o bilačo duho. O Avraam mulo, sago vi e prorokurja, a tu phenes: 'Ko inčarel mungro alav, nikada či dičhela o meripe!' (aiōn g165) 53 Naj san valda majbaro katar amaro dad o Avraam, savo mulo? A vi e prorokurja muline. So tu gndis ko san tu?" 54 Askal o Isus phendas lende: "Ako me korkoro man proslaviv, mungri slava naj khanči. Man proslavil mungro Dad, pale savo tumen phenen kaj si tumaro Del. 55 Tumen či pindžaren les, ali me pindžarav les. Kana phendemas kaj či pindžarav les, avilemas hohavno sago vi tumen. Ali me pindžarav les thaj inčarav lesko alav. 56 Tumaro dad o Avraam raduilaspe kaj dičhela o des kan me avava. Dikhla les thaj sas bahtalo." 57 Askal e Židovurja phučline les: "Sar šaj dikhlan e Avraame? Naj tut još ni pandžvardeš brš, a phenes kaj dikhlan e Avraame!" 58 O Isus phendas lende: "Čače, čače phenav tumende, majsigo nego so o Avraam bijandilo, Me sem!" 59 Pe godova von line e bara te čhuden len pe leste, ali o Isus lija pe majdur thaj inkljisto andar o Hramu.

9 Kana o Isus načhelas okotar, dikhla e manušes savo sas koro katar piro o bijandipe. 2 A lešeče učenikurja phučline les: "Učiteljina, sostar akava manuš bijandilo koro? Zbog pire bezeha ili zborg e bezeha kaj čerdine lesko dad thaj lešeći dej?" 3 A o Isus phendas: "Naj vo koro zato kaj čerdine bezech vo, lesko dad ili lešeći dej. Vo bijandilo koro te pe leste sikadol e Devlešći bari sila. 4 Dok si o des, trubul te čeras buća katar okova savo bičhalda man. Kaj avel e rjat, kana khonik našti čerela bući. 5 A dok sem po them, svetlo sem e themesko." 6 Kana godova phendas, čhungarda pe

phuv thaj katar e čhungara čerda čik, thaj godole čikasa makhlas e kore manušešće jakha. 7 Askal phendas leše: "Dža thaj thov čo muj ando Siloamsko bazeno!" (Siloam značil "Bičhaldo".) O manuš đelo, thoda piro muj thaj bolda pe čhere gajda kaj šaj dičhelas. 8 A lešeče komšije thaj okola kaj majsigo dičhenas les kaj prosilas phučline: "Naj li godova okova koro manuš savo akate beselas thaj prosilas?" 9 varesave phenenas: "Ej, vo si godova!", a aver phenenas: "Naj, samo anel pe leste." A vo phendas: "Ej, me sem godova manuš." 10 Askal phučline les: "Sar putajle če jakha te šaj dičhes?" 11 A vo phendas: "O manuš savo akhardol Isus čerda čik, makhlas mungre jakha thaj phendas: 'Dža thov čo muj ando Siloamsko bazeno.' Me đelem, thodem mungro muj thaj mungre jakha putajle katar o koripe." 12 Von phučline les: "Kaj si akana godova manuš?" A vo phendas: "Či džanav." 13 Askal e manušes savo sas varekana koro, inđardine ke fariseja. 14 A godova des kana o Isus čerda čik thaj putardas e kore manušešće jakha, sas savato. 15 E fariseja isto gajda phučline les sar putajle lešeće jakha. A vo phendas lende: "Makhlas mungre jakha e čikasa, thodem mungro muj thaj akana dikhav!" 16 Varesave katar fariseja phendine: "Akava manuš naj katar o Del, kaj čerel bući ando savato." A aver phendine: "Sar o bezehalo manuš šaj čerel kasave čudesne znakurja?" Thaj gajda maškar lende avilo dži ko razdor. 17 Askal palem phučline godole manuše savo sas varekana koro: "So tu phenes pale godova manuš savo boldas tuće o vido?" O manuš phendas: "Proroko si." 18 A e Židovske vođe či pačanas kaj o manuš sas čače koro thaj kaj putajle lešeće jakha, sa dok či akhardine lešeće dade thaj lešeće dej. 19 Askal lendar phučline: "Dali si akava tumaro čhavo pale savo tvrdin kaj bijandilo koro? Sar godova te akana dičhel?" 20 Lesko dad thaj lešeći dej phendine: "Džanas kaj si akava amaro čhavo thaj kaj bijandilo koro, 21 ali či džanas sar akana šaj dičhel thaj ko putardas lešeće jakha. Phučen lestar. Dosta si purano te korkoro phenel pale peste." 22 Lesko dad thaj lešeći dej gajda phendine, kaj sas lende dar katar e židovske vođe save odlučisardine kaj andar e sinagoga isključina svakone savo priznail e Isuse palo Hristo. 23 Andar godova lesko dad thaj lešeći dej phendine: "Dosta si purano te phenel korkoro pale peste. Les phučen!" 24 Askal po dujo data akhardine e manuše savo sas koro, thaj phendine leše: "Obećis anglo Del kaj pheneja čačipe! Amen džanas kaj si godova manuš bezehalo." 25 A o manuš phendas lende: "Me či džanav da li si vo bezehalo. Jek džanav kaj semas koro, a akana dikhav!" 26 Von phučline les: "So čerda tuće? Sar putardas če jakha?" 27 A vo phendas lende: "Već phendem tumende, a tumen či čhonas

kan mande. Sostar kamen palem te ašunen? Te či kamen vi tumen te aven lešeće učenikurja?" 28 Askal von vređonas les thaj phendine lešeće: "Tu san lesko učeniko, a amen sam e Mojsiješće učenikurja. 29 Amen džanas kaj o Del motholas e Mojsijašće, a pale akava či džanas ni katar si!" 30 O manuš phendas lende: "Baš godova si čudno kaj či džanen katar si, a vo putardas mungre jakha. 31 Džanas kaj o Del či čhol kan ke bezehale, nego čhol kan ke okola save poštui les thaj čeren okova so si lešći volja. 32 Nikada či ašunda pe kaj vareko putardas e kore manušešće jakha savo sas koro katar o bijandipe. (aiōn g165) 33 Te akava manuš či avilosas katar o Del, našti khanči čerdasas." 34 Von phendine lešeće: "Tu amen sikaveja, a sasto san bijando ando bezeħ!" Askal čhudine les avri andar e sinagoga. 35 Kana o Isus ašundas kaj tradine e manušes andar e sinagoga, arakhla les thaj phučline les: "Dali pačas ando Čhavo e Manušesko?" 36 A o sastilo manuš phendas lešeće: "Phen mande ko si vo, Gospode, te šaj pačav ande leste." 37 A o Isus phendas lešeće: "Već diħklan les. Vo si godova kaj upravo čerel tusa svato." 38 A o manuš phendas: "Pačav, Gospode", thaj dija koča angle leste. 39 A o Isus phendas: "Me avilem pe akava them te e themešeće šaj sudilpe. Avilem te putrav e jakha okolendje kaj či dičhen, a te ačhen kore okola save gndin kaj dičhen." 40 Varesave fariseja save sas lesa ašundine godova thaj phučline les: "Te najsam vi amen kore?" 41 O Isus phendas lende: "Kana priznaisardinesas kaj sen kore, či avilinesas došale palo bezah. Ali pošto phenen kaj dičhen, e doš si vi majdur pe tumende."

10 O Isus majdur motholas: "Čače, čače phenav tumende: Ko či del ke bakhre kroz o vudar, nego čordane preko zido, čor si thaj razbojniko. 2 Ako del kroz o vudar, pastiri si e bakhreng. 3 O stražari, savo ačhel po vudar, putrel lešeće, a e bakhre ašunen lesko glaso. Vo pire bakhren akharel po alav thaj inkalel len avri. 4 Kana inkalel pire bakhren, džal angle lende, a e bakhre džan pale leste, kaj pindžaren lesko glaso. 5 E bakhre nikada či džana pale okova saves či pindžaren, nego našen lestar, kaj či pindžaren lesko glaso." 6 O Isus phendas lende akaja paramiči, ali von či haćardine so kamlas te phenel lende. 7 Zato o Isus još phenelas lende: "Čače, čače phenav tumende: me sem o vudar e bakhrendje. 8 Savora save aviline majsigo mandar čora si thaj razbojnikurja. Ali e bakhre či čhutine kan lende. 9 Me sem o vudar. Ko del prekal mande spasil pes. Dela andre thaj inkljela avri thaj aracha zeleno čar pe savi čarjola. 10 O čor avel samo te čorel, del čhurjasa thaj mudarel. Me avilem te dav len trajo thaj godova trajo te avel len ando izobilje. 11 Me sam o lačho pastiri, a o lačho pastiri del piro trajo pale

pire bakhre. 12 O najamniko naj pastiri; e bakhre naj lešeće. Zato kana dičhel e ruve kaj avel, mučel e bakhren thaj našel. A o ruv askal napadnil len thaj e bakhre raspršin pes. 13 Kaj, vo si samo najamniko thaj les naj briga pale bakhre. 14 Me sem o lačho pastiri. Pindžarav mungre bakhren thaj von pindžaren man. 15 Isto gajda, mungro Dad pindžarel man thaj me pindžarav mungre Dade. Me mungro traio dav pale bakhre. 16 Si man vi aver bakhre, save naj andar akava stado. Moraš vi len te anav thaj vi von ašunena mungro glaso thaj avena jek stado ječe pastiresa. 17 Zato o Dad volil man, kaj mungro traio dav te palem lav les palpale. 18 Khonik či lel mungro traio mandar, nego me korkoro mandar dav les. Si man pravo te dav mungro traio, thaj si man pravo palem vi te lav les. Gajda zapovedisardas mande o Dad." 19 Kana phendas godova, e Židovurja palem podelisajle ande pire gindimite. 20 But lendar phenenas: "Ande leste si o bilačo duho thaj buncil. Sostar čhon kan leste?" 21 A aver phenenas: "Pa či čerel svato sago kaj si o bilačo duho ande leste. Zar o bilačo duho šaj boldasas e kore manušešće o vido?" 22 Ando Jerusalim askal slavilas pe o Prazniko kana posvetilas pe o Hramo thaj sas o ivend. 23 O Isus phirelas kroz o Hramo, pe Solomonešći terasa. 24 A e židovske vođe okružisardine les thaj phučline les: "Dži kaj inčareja amen ando bi džangliple? Ako san tu o Hristo, askal phen amende godova!" 25 O Isus phendas lende: "Već phendem tumende ali tumen či pačan mande. E dela save čerav ando alav mungre Dadesko von svedočin pale mande. 26 Ali tumen či pačan kaj naj sen katar mungre bakhre. 27 Mungre bakhre ašunen mungro glaso, me pindžarav len thaj von džan pale mande. 28 Me dav len večno traio thaj von či propadnina nikada, niti vareko otmila len andar mungre vas. (aiōn g165, aiōnos g166) 29 Mungro Dad, savo dija len mande, majbaro si savorendar, thaj khonik našti otmil len andar e Dadešće vas. 30 Me thaj o Dad sam jek." 31 Askal e Židovurja palem line e bara te čhuden pe ande leste te mudaren les. 32 A o Isus phendas lende: "Sikadem tumende but lačhe dela save aven katar o Dad. Pale save katar godola lačhe dela kamen te čhuden tumen e barensa ande mande?" 33 E židovske vođe phendine lešeće: "Či kamas te čhudas men e barensa ande tute pale lačhe dela, nego kaj hulis po Del. Obično san manuš, a čeres tut kaj san o Del." 34 O Isus phendas lende: "Či li ande tumaro zakon ramol kaj o Del phendas: 'Tumen sen devla!' 35 Ako akhardas 'devlenca' okolen savende si e Devlesko alav uputime – a o Sveto lil našti menjilpe – 36 sar šaj askal pale okova saves o Dad posvetisardas thaj bičhaldas po them te phenen: 'Hulis po Del' zato kaj phendem kaj sem Čhavo e Devlesko? 37 Ako či čerav e

dela mungre Dadešće, na paćan mande. 38 Ali ako čače čerav len, paćan barem ande godola dela kana već či paćan mande, gajda konačno džanena kaj si o Dad ande mande thaj me ande leste.” 39 Askal von palem kamline te astaren les, ali vo izmaknisajo andar lendje vas. 40 O Isus askal palem bolda pes pe aver rig ke reka jordanošći, po than kaj o Jovano varekana bolelas, thaj okote ačhilo. 41 A o but o them avilo leste thaj phendine: “O Jovano či čerda ni jek čudesno znako, ali sa so phendas pale akava manuš, si čače.” 42 Thaj okote but džene paćajine ande leste.

11 Varesavo manuš po alav Lazar sas nasvalo. Vo sas andar e Vitanija, andar o gav kaj trajilas e Marija thaj lači phen e Marta. 2 E Marija sas okoja manušnji savi čorela mirisno ulje pe Gospodešće pungre thaj khosela len, pire balanca. O Lazar savo sas nasvalo sas lako phral. 3 Gajda e pheja, e Marija thaj e Marta, poručisardine e Isusešće: “Gospode, nasvalo si okova saves tu volis.” 4 Kana o Isus godova ašundas, phendas: “Akava nasvalipe či avela po meripe, već pe slava e Devlešće, te kroz late proslavilpe o Čhavo e Devlesko.” 5 O Isus volilas e Marta, lače pheja thaj lende phrale e Lazare. 6 Ali kana o Isus ašundas kaj si o Lazar nasvalo, ačhilo okote kaj sas još duj des. 7 Askal phendas pire učenikonende: “Hajde džas palem ande Judejal!” 8 A e učenikurja phendine lešće: “Učiteljina, či nakhlo but sar e židovske vođe kamenas okote te mudaren tut e barensa, a tu palem kames te džas inča?” 9 A o Isus phendas: “Naj li o des lungo dešduduj saturja? Ko phirel e đeseja, godova či spotaknilpe te perel, kaj si les o svetlo akale themesko. 10 Ali, ko phirel e račava, godova spotaknilpe thaj perel, kaj najles svetlo te osvetlij lešće o drom.” 11 Phendas godova thaj lijas te mothol lende majdur. “Amaro drugari o Lazar sovljardilo, ali me džava te džungavav les.” 12 E učenikurja phendine pe godova: “Gospode, ako sovel, značil kaj sastola.” 13 Ali o Isus gindilas pe lesko smrto, a e učenikurja haćardine kaj o Lazar čače sovel. 14 Askal o Isus jasno mothodas lende: “O Lazar mulo. 15 Thaj zbog tumende si mande drago kaj naj semas okote kaj akana paćana. Ali hajde akana džas leste!” 16 Pe godova o Toma, saves akharenas Blizanco, phendas aver učenikonende: “Hajde vi amen te meras lesa!” 17 Kana o Isus avilo ande Vitanija, phendine lešće kaj o Lazar pašljol već štar des mulo ando limori. 18 A e Vitanija sas dur katar o Jerusalim varekaj majcara katar trin kilometra, 19 a e but Židovurja aviline okotar ke Marta thaj ke Marija te utešin len zbog lengo phral. 20 Kana e Marta ašundas kaj o Isus avel, đeli angle leste, a e Marija ačhili čhere. 21 E Marta

phendas e Isusešće: “Gospode, te avilanas akate, mungro phral či mulosas. 22 Ali me akana džanav kaj o Del dela tut sa so mandes lestar.” 23 A o Isus phendas lače: “Ćiro phral uštela andar e mule.” 24 A e Marta phendas lešće: “Džanav kaj uštela andar e mule ando Poslednjo des kana vi aver uštena.” 25 O Isus phendas lače: “Me sem o vaskrsenje thaj o trajo. Ko paćal ande mande, ako vi merela, trajila. 26 Thaj kogod trajil thaj paćal ande mande, nikada či merela. Paćas li ande gadava, Marta?” (aiōn g165) 27 Voj phendas: “Ej Gospode, paćav kaj san tu o Hristo, e Devlesko Čhavo savo trubuja te avel pe phuv.” 28 Kana phendas godova, đeli thaj akharda pire pheja e Marija pe rig thaj phendas lače: “O Učitelj si akate thaj akharel tut.” 29 Kana e Marija godova ašundas, brzo ušteli thaj teljardas leste. 30 A o Isus još či dija ando gav, već ačhilo po than kaj malada les e Marta. 31 A e Židovurja save sas e Marijasa ando čher thaj tešinas lat, kana dikhline e Marija kaj ando siđaripe ušteli thaj inklijisti te varekaj džal, teljardine pale late, kaj gndinas kaj džal po limori te okote rovel. 32 Kana e Marija avili dži ko than kaj sas o Isus thaj kana dikhla les, peli pe koča angle leste thaj phendas: “Gospode, te tu avilanas akate, mungro phral či mulosas!” 33 Kana o Isus dikhla e Marija thaj e Židoven save avile lasa, sar roven, uz nemirisajlo thaj sas lešće pharo ando ilo. 34 Askal phučla len: “Kaj čhutine e Lazare?” Phendine lešće: “Gospode, av thaj dik.” 35 E Isusešće askal teljardine e jasva. 36 A e Židovurja phendine: “Dičhen, kozom volilas les!” 37 A varesave maškar lende phendine: “Zar vo, savo e kore manušešće boldas o vido, našti čerda te o Lazar na merel?” 38 Askal o Isus palem but uz nemirisajlo thaj đelo pe Lazaresko limori savo sas čerdo ande pećina, a po ulaz sas čutino o baro bar. 39 O Isus phendas: “Len majdur o bar!” A e Lazarešći phen e Marta phendas: “Gospode, moraš kaj već zurale khandel, kaj već si štar des ando limori!” 40 O Isus phendas lače: “Či li phendem tuće kaj dičheja e slava e Devlešći ako paćas?” 41 Askal spidine o bar majdur, a o Isus vazda pire jakha ando nebo thaj phendas: “Dade, naјs tuće kaj ašundan man ande molitva. 42 Džanav kaj uvek ašunes man kana moliv man tuće, ali akava phendem zbog o them savo ačhel akate, te šaj paćan kaj tu bičhaldan man.” 43 Kana o Isus godova phendas, zurale čhuta muj: “Lazare, inklij avri!” 44 O mulo Lazar inklijisto. Lešće pungre thaj lešće vas sas motime ande zavoje, a lesko muj sas učhardo e laneno čaršapeja. O Isus phendas lende: “Putren godova lestar thaj mućen les te džal!” 45 Kana e but Židovurja save avile ke Marija, dikhline so o Isus čerda teljardine te paćan ande leste. 46 Ali varesave katar godola manuša đele ke fariseja thaj mothodine lende so o Isus čerda. 47 Askal

e šorvale rašaja thaj e fariseja čidine e manušen andar o Baro veće thaj phendine: "So te čeras? Akava manuš čerel but čudesne znakurja. 48 Te muklam les te nastavil agajda, savora ačhena te pačan ande leste. Askal avena e Rimljanurja thaj uniština vi amaro Hramo thaj vi amaro them." 49 A jek lendar, o Kajafa, savo sas godova brš baro rašaj, phendas lende: "Khanči tumen či dženan! 50 Zar či haćaren kaj si majlačhe te jek manuš merel palo them, nego te sa amaro them avel mudardo?" 51 O Kajafa či phendas godova korkoro pestar, nego sar vo sas godova brš baro rašaj, gajda prorokuisarda kaj o Isus merela palo sasto židovsko them. 52 Thaj na samo palo židovsko them, nego vi pale godova te čidel e Devlešće rspime čhavren te aven sago jek. 53 Godova đes e židovske vođe odlučisardine te mudaren e Isuse. 54 Andar godova o Isus majbut či sikadolas maškar e židovske vođe, nego đelotar okotar ando krajo paše ke pustinja, ando gav savo akhardolas Efrem. Okote ačhilo e učenikonenca. 55 A sas paše o židovsko prazniko Pasha thaj e but Židovurja andar pire krajurja aviline ando Jerusalim, te obredno šilaven pe majsigo nego so avel o prazniko Pasha. 56 Askal rodenas e Isuse thaj dok ačhenas ando Hramo phučenjas jek avres: "So gndin? Dali avela pe Pasha?" 57 A e šorvale rašaja thaj e fariseja već dine naredba te svako ko džanel kaj si o Isus, te godova javin, te šaj astaren les.

12 Šov đes majsigo nego o prazniko Pasha, o Isus đelo
ande Vitanija, kaj trajilas o Lazar, saves uskrsnisardas
andar e mule. 2 Okote pripremisardine lešće večera. E Marta
poslužilas, a o Lazar sas e Isuseja thaj averenca pale sinija. 3
Askal e Marija lijas varekaj katar e opaš litra o kuč miris katar
o čisto nard, makhlas leja e Isusešće pungre, thaj khosla len
pire balanca. Thaj sasto čher pherdilo e mirisos. 4 Ali o
Juda andar o gav Kariot, jek katar e Isusešće učenikurja –
savo majposle izdaisarda les, phendas: 5 "Sostar godova
miris či bićinda pe pale trin šela rupune lovora thaj e love
razdelisajle e corende?" 6 Či phendas godova zato kaj ačhilo
lešće pale čore, nego zato kaj sas čor. Vo sas zadužime pale
kutijica ande savi sas e zajedničke love thaj često čorelas
andar late. 7 Askal o Isus phendas: "Mućen lat po miro!
Lačhe čerda kaj arachelas godova miris sa dži ades, kaj
si akava đes priprema pale mungro prahope. 8 Kaj čore
manušen uvek avela tumen tumenca, a me či avava uvek
tumenca." 9 But e Židovurja andar o Jerusalim saznaisardine
kaj si o Isus ande Vitanija. Teljardine inča te dičhen e Isuse,
ali vi e Lazare. O Lazar sas okova manuš saves o Isus
vazdas andar e mule. 10 Askal e šorvale rašaja odlučisardine
te mudaren vi e Lazare 11 kaj zbog leste but e Židovurja

mučenjas len thaj pačanas ando Isus. 12 Thejara o đes o but
o them save aviline po prazniko Pasha, ašundine kaj o Isus
avel ando Jerusalim, 13 line e palmenđe krandže, teljardine
angle leste thaj čhonas muj: "Hosana! Blagoslovime si okova
savo avel ando alav e Gospodesko! Nek avel blagoslovime
o Caro e Izraelosko!" 14 A o Isus arakhlas terne magarco
thaj uzjašisarda les, sago kaj si ramome ando Svetu lil: 15
"Na daran, manušalen andar o Jerusalim! Ake, avel čiro
caro gajda kaj jašil e terne magarco!" 16 Lešće učenikurja
askal či haćardine godova, ali kana o Isus sas vazdino ande
piri slava, dine pe godi kaj ando Svetu lil ramol pale leste
baš okova so askal čerdine lešće. 17 A o them savo sas e
Isuseja kana akhardas e Lazare te inklijel andar o limori thaj
vazda les andar e mule, svedočinas pale godova. 18 Zato o
but o them vi inklijisto angle leste, kaj ašundine kaj si vo
godova savo čerda o čudesno znako. 19 Askal e fariseja
phendine jek avrešće: "Dičhen kaj khanči či vredil! Eke sa o
them džal pale leste!" 20 Maškar o okola save aviline ando
Jerusalim te pokloninpe e Devlešće po prazniko Pasha sas
vi Grkurja. 21 Von aviline ko Filip, savo sas andar e Vitsaida
ande Galileja, thaj zamolisardine les e alavencia: "Raja,
kamlamas te dikhas e Isuse." 22 O Filip đelo thaj phendas
godova e Andrijašće, askal o Andrija thaj o Filip đeline thaj
phendine godova e Isusešće. 23 A o Isus phendas lende:
"Avili e vrjama te o Čhavo e manušesko primil piri slava. 24
Čače, čače phenav tumende, ako e djevešći kućin či perel
pe phuv thaj či merel, ačhel korkoro. A ako merel, anel but
plodurja. 25 Ko volil piro trajo pe akava them hasarela les. A
ko mrzal piro trajo pe akava them, aračhela les palo večno
trajo. (aiōnios g166) 26 Ko kamel te služil mande neka džal
pale mande. Kaj sem me, okote avela vi mungro sluga.
Okolešće savo služil mande, mungro Dad dela les čast. 27
Mungri duša si akana uznemirime, thaj so te phenav? Dali te
phenav: 'Dade, spasi man katar akaja patnja?' Na, kaj baš
pale godova vi avilem. 28 Dade, proslavi čiro alav." Askal
andar o nebo ašundilo o glaso: "Me već proslavisardem
mungro alav thaj palem proslaviva les." 29 A e manuša
save okote ačhenas, ašundine o glaso thaj phendine kaj
zagrmisardas. A aver phendine: "O anđelo mothol lešće." 30
A o Isus phendas lende: "Akava glaso či avilo zbog mande,
nego zbog tumende. 31 Akana si e vrjama palo sudo akale
themesko. Akana o vladari akale themesko avela čhudino
avri. 32 A kana me avava vazdino katar e phuv, sa e theme
crdava mande." 33 Godova phendas te označil save smrtosa
merela. 34 Askal o them phendas lešće: "Amen andar o
zakon sičilam kaj o Hristo trajila zauvek. Sar askal phenes
kaj o Čhavo e manušesko trubul te avel vazdino te merel? Ko

si godova Čavo e manušesko?" (aiōn g165) 35 Askal o Isus phendas lende: "O svetlo či avela još dugo maškar tumende. Zato phiren dok si tumen još svetlo, te či nadvladil tumen o tunjariko. Kaj, ko phirel ando tunjariko, či džanel kaj džal. 36 Paćan ando svetlo, dok još si tumen svetlo te aven čhave e svetlošće!" Pale godova o Isus delotar thaj garadilo lendar. 37 Vi ako o Isus čerda sa godola čudesne znakurja angle lende, von ipak či paćanas lešće 38 te pherdol o alav savo phendas o proroko Isaja: "Gospode, ko paćaja ande amari poruka thaj kašće sikadilo o snažno vas e Gospodesko?" 39 Zbog akava naštia paćajine, kaj o Isaja isto gajda phendas: 40 "O Del korarda lende jakha thaj zurardas lende ile, te e jakhenga či dičhen, a e ileja či haćaren, thaj či obratin pe, te sastarav len." 41 O Isaja phendas godova, kaj dikhla e Isusešći slava thaj čerelas svato pale leste. 42 Ipak, e but šorvale paćajine ande leste, ali či priznainas godova zborg e fariseja, te či aven isključime andar e sinagoga. 43 Kaj, majbut volisardine e manušenđi slava nego e Devlešći. 44 A o Isus čhuta muj e alavencu: "Ko paćal ande mande, či paćal samo ande mande, nego ande okova savo bičhalda man. 45 Thaj ko man dičhel, dičhel okoles savo bičhalda man. 46 Me, o svetlo, avilem po them te savora save paćan ande mande či ačhen majbut ando tunjariko. 47 Ako vareko ašunel mungre alava, a či inčarel len, me či sudiv lešće. Kaj, či avilem te sudiv e themešće, nego te spasiv les. 48 Ko man odbacil thaj či prihvatił mungre alava, avela les lesko sudco. E alava save phendem tumende von sudina lešće ando Posledno đes. 49 Kaj me či phenavas korkoro mandar, nego korkoro o Dad, savo bičhalda man zapovedisardas mande so te phenav. 50 A džanav kaj lešći zapoved anel večno trajo. Dakle, okova so me phenav, phenav gajda sar o Dad phendas mande." (aiōnios g166)

13 Sas akava anglo prazniko Pasha. O Isus džanelas kaj avilo o časo kana mućela akava them thaj džala ke piro Dad. Volilas okolen save sas lešće ande akava them, a volilas len dži ko piro smrto. 2 O Isus thaj lešće učenikurja hanas zajedno večera. A o beng e Judašće andar o gav Kariot, e Simonešće čhavěšće, već čhuta ando ilo te izdail e Isuse. 3 O Isus džanglas kaj o Dad sa e vlast dija ande lešće vas thaj kaj vo katar o Del avilo thaj kaj leste boldel pe. 4 Askal o Isus uštilo katar e večera thaj fuljarda pestar o ogrtači, lijas o peškiri thaj phangla les angle peste. 5 Askal čhuta paj ando lavori thaj ačhilo te thovel e pungre pire učenikonende thaj te khosel len e peškiresa savo sas angle leste. 6 Askal avilo dži ko Simon Petar, savo phendas lešće: "Gospode, tu mande e pungre te thoves!" 7 A o

Isus phendas lešće: "Tu akana či džanes so me čerav, ali haćareja jek đes." 8 Pe godova o Petar phendas lešće: "Či thoveja tu mungre pungre nikad!" A o Isus phendas lešće: "Ali te či thodem čire pungre, naštia aves jek katar mungre." (aiōn g165) 9 Askal o Simon Petar phendas lešće: "Gospode, na thov samo mungre pungre, nego vi mungre vas thaj vi mungro šoro!" 10 A o Isus phendas lešće: "Kolešće savo si najardo trubul samo te thoven pe e pungre, kaj već si sasto čisto. Tumen sen čiste, ali na savora." 11 O Isus džanelas ko izdaila les thaj andar godova phendas: "Naj sen savora čiste." 12 Kana thoda lende pungre, lijas pe peste piro ogrtači thaj bolda pe ke sinija. Askal phučla len: "Dali haćaren so čerdem tumende? 13 Tumen akharen man Učitelj thaj Gospod. Lačhe phenen kaj godova vi sem! 14 Pa ako me, o Gospod thaj Učitelj thodem tumende e pungre, vi tumen askal trubun te thoven e pungre jek avrešće. 15 Dijem tumen primer: čeren gajda sago kaj me čerdem tumende. 16 Čače, čače phenav tumende: naj o sluga majbaro katar piro gospodari niti si o poslaniku majbaro katar okova savo bičhalda les. 17 Akana, kana džanen godova, blago tumende te gajda vi čeren!" 18 "Či phenav pale sa tumende. Me džanav saven losardem. Ali o Svetu lil moraš te pherdol kana phenel: 'Okova savo halas manca, vazdel pe protiv mande.' 19 Phenav tumende akana, majsigo nego so godova avela, te kana godova avela šaj paćan kaj Me sem. 20 Čače, čače phenav tumende, ko primil okole saves me bičhalav, man primil, a ko primil man, primil Okoles savo bičhalda man." 21 Kana phendas godova, o Isus zurale uz nemirisajlo ando duho thaj phendas lende: "Čače, čače phenav tumende: jek tumendar izdaila man!" 22 Lešće učenikurja dikhline jek pe avreste thaj phučenas pe, pale kaste godova phenel. 23 Jek katar e učenikurja, saves o Isus but volilas, bešelas odma pašo Isus. 24 Lešće o Simon Petar dijas znako thaj phendas: "Phuč les pale kaste phenel." 25 Akava učeniku avilo e Isuseste majpaše thaj phučla les: "Ko si godova, Gospode?" 26 O Isus phendas: "Okova si kašće dav kotor mangro boldo ando čaro." Bolda kotor mangro ando čaro thaj dija e Judašće, e Simonešće čhavěšće andar o gav Kariot. 27 Čim o Juda halas godova kotor mangro, o Satana dijas ande leste. A o Isus phendas lešće: "Odma čer okova so mandes te čeres!" 28 Khonik katar učenikurja save sas pale sinija či haćardine sostar o Isus phendas lešće godova. 29 A sar lende zajedničke love sas ko Juda, varesave gndinas kaj o Isus phendas lešće te džal te činel vareso hamasko palo prazniko ili te del vareso love e čore manušenđe. 30 O Juda, nakon so lijas kotor mangro, odma delotar. A sas e rjat. 31 Kana o Juda delotar, o Isus phendas: "Akana si

proslavime o Čavo e manušesko thaj o Del si proslavime
ande leste. 32 Ako o Del si proslavime ande leste, vi o
Del proslavila les ande peste, thaj proslavila les odma. 33
Čhavralen, još sem samo harni vrjama tumenca. Rodena
man, ali sago kaj majsigo phendem e židovske vođenje,
akana phenav vi tumende: 'Okote kaj me džav tumen našti
aven.' 34 Nevi zapoved dav tumen: te volin jek avres. Sago
kaj me volivas tumen, gajda tumen volin jek avres. 35 Te
avilo tumen ljubav jek pale avreste, savora džanena kaj sen
mungre učenikurja." 36 O Simon Petar phučlas e Isuse:
"Gospode, kaj džas?" A o Isus phendas leše: "Akana našti
džas pale mande okote kaj me džav, ali aveja majposle." 37
O Petar phučla les: "Gospode, sostar našti džav tusa akana?
Spremno sem te merav pale tute!" 38 O Isus phučla les:
"Dali san vi čače spremno te meres pale mande? Čače,
čače phenav tuće: majsigo so o bašno ašundola, trin drom
hohaveja kaj či pindžares man."

14 O Isus majdur motholas: "Neka tumare ile či aven
uznemirime. Paćan ando Del thaj paćan ande mande.
2 Ando čer mungre Dadesko si but stanurja. Te či avilosas
gajda dali phendemas tumende: 'Džav te lačharav tumende
o than?' 3 Kana džavatar thaj lačharava tumende than,
palem avava thaj lava tumen mande te vi tumen aven okote
kaj sem me. 4 A kaj me džav, tumen već džanen o drom." 5
A o Toma phendas: "Gospode, či džanas kaj tu džas. Sar šaj
te džanas o drom?" 6 O Isus phendas leše: "Me sem o
Drom, Čačipe thaj Trajo. Khonikal či avel ko Dad osim preko
mande. 7 Ako džangline sas man askal džanena vi mungre
Dade. Tumen katar akana pindžaren les thaj dikhline les." 8
O Filip phendas leše: "Gospode, sikav amende e Dades
thaj godova avela amende dosta!" 9 O Isus phendas leše:
"Gadicí vrjama sem tumenca a tu, Filipe, još či pindžares
man? Ko dikhla man, dikhla vi e Dades. Sar šaj askal
phenes: 'Sikav amende e Dades?' 10 Zar či paćas kaj sem
me ando Dad thaj kaj si o Dad ande mande? E alava save
me phenav tumende, či phenav korkoro mandar, nego o
Dad savo trajil ande mande čerel pire dela kroz mande. 11
Paćan mande kaj sem me ando Dad thaj kaj si o Dad ande
mande. Ako či paćan zbog varesoste avreste, paćan bar
zbog e dela save dikhline kaj čerav. 12 Čače, čače phenav
tumende, ko paćal ande mande, čerela e dela save me
čerav, pa čak vi majbare dela čerenia, kaj me džav ko Dad.
13 Thaj sogod zamolin ande mungro alav, me godova čerava
te proslavilpe o Dad ando Čhavo. 14 Sogod te zamolin man
ande mungro alav, me čerava godova." 15 O Isus majdur
phendas: "Ako volin man, inčarena mungre zapovedi,

me moliva e Dade thaj vo bičhalela tumende aver Zastupniko
te avel tumenca zauvek. (aiōn g165) 17 Vo si Duhu čaćimasko,
saves o them našti primil, kaj či dičhel les thaj či pindžarel
les. Tumen pindžaren les, kaj si tumenca thaj trajila ande
tumende. 18 Či mukava tumen sago coren. Palem avava
tumende. 19 Još cara thaj o them majbut či dičhela man, ali
tumen dičhena man. Kaj, me trajiv, thaj vi tumen trajina. 20
Godova des saznaina kaj sem me ande mungro Dad thaj
kaj sen tumen ande mande, a me ande tumende. 21 Ko
prihvatił mungre zapovedi thaj inčarel len, godova volil man,
a ko volil man, les volila mungro Dad. Thaj vi me voliva les
thaj objaviva man leše." 22 O Juda (na okova andar o gav
Kariot) phučla les: "Gospode, sar godova kaj sikaveja tu
samo amende, a na vi e themeše?" 23 O Isus phendas
leše: "Ako vareko volil man, inčarela mungro sikavipe thaj
mungro Dad volila les. Mungro Dad thaj me avasa leste thaj
trajisa lesa. 24 Ko či volil man, či inčarel mungro sikavipe, vi
ako o sikavipe savo ašunen naj mungro, nego katar o Dad
savo bičhalda man. 25 Akava phendem tumende akana,
dok sem još tumenca. 26 A o Zastupniko – o Svetu Duhu
– saves o Dad bičhalela te zastupil man, sikavela tumen
sa thaj dela tumen godi so phenavas tumende. 27 Mukav
tumende mungro miro, mungro miro dav tumen. Ali, či dav
les gajda sago kaj o them del les. Neka či uznemirilpe
tumaro ilo thaj neka či daral. 28 Ašundine so phendem
tumende: 'Džavtar thaj boldava man tumende.' Te volisaren
man raduisardinesas tumen kaj džav ko Dad, kaj si o Dad
majbaro mandar. 29 Phendem tumende sa akava majsigo
nego so avel, te paćan kana godova avela. 30 Či čerava
tumenca više but svato, kaj avel o vladari akale themesko.
Les naj vlast pe mande, 31 ali o them trubul te džanel kaj
me voliv e Dade thaj zbog godova čerav gajda sar o Dad
zapovedisarda mande. Ušten, džastar akatar."

15 O Isus phendas: "Me sem o čačutno čokot, a mungro
Dad si vinogradari. 2 Vo čhinel pe mande svako loza
savi či bijanel plodo, a svako loza savi bijanel plodo vo
obrezil thaj šilavel te anel još majbut plodo. 3 A tumen sen
već šlade zbog e alava save phenavas tumende. 4 Ačhen
ande mande thaj me ačhava ande tumende. Sago kaj e loza
našti anel plodo korkoro pestar te či ačhili po čokot, gajda ni
tumen našti anena plodo te či ačhiline ande mande. 5 Me
sem o čokot, a tumen sen e loza. Ko ačhel ande mande thaj
me ande leste, but plodo anela. Kaj bi mango našti čeren
khanči. 6 Ako vareko či ačhel ande mande, čhudel pe avri
sago e čhindi loza thaj šućola. A kasavi loza čidel pe thaj
čhudel pe ande jag te phabol. 7 Ako ačhen ande mande thaj

mungre alava ačhen ande tumende, roden sogod kamen thaj dela pe tumende. **8** Akaleja proslavilpe mungro Dad: te anen but plodurja thaj te aven mungre učenikurja. **9** Sago kaj o Dad volilas man, gajda vi me volivas tumen. Ačhen ande mungri ljubav. **10** Te inčaredine tumen ke mungre zapovesti, ačhena ande mungri ljubav, sago kaj vi me inčaravas e zapovesti mungre Dadešće thaj ačhav ande lešći ljubav. **11** Akava phendem tumende te mungri bah avel ande tumende thaj te tumari bah avel potpuno. **12** Akaja si mungri zapovest: te volin jek avres sago kaj me volivas tumen. **13** Naj majbari ljubav nego te vareko del pesko trajo pale peše drugarja. **14** Tumen sen mungre drugarja, ako čeren okova so zapovediv tumende. **15** Majbut či akharav tumen sluge, kaj o sluga či džanel so čerel lesko gospodari. Me akharav tumen mungre drugarenca, kaj phendem tumende sa so ašundem katar mungro Dad. **16** Či losardine tumen man, nego me losardem tumen thaj čutem tumen te džan thaj te anen plodo thaj tumaro plodo ačhel, gajda te o Dad del tumen sa so roden lestar ande mungro alav. **17** Akava zapovediv tumende: volin jek avres!" **18** "Ako o them mrzal tumen, džanen kaj vi man mrzalas majsigo tumendar. **19** Te avilinesas katar akava them, o them volisardasas tumen sago piren. Ali sar naj sen katar akava them, nego me losardem tumen andar akava them, zato o them mrzal tumen. **20** Den tumen gođi so phendem tumende: 'O sluga naj majbaro katar piro gospodari.' Ako progninas man, prognina vi tumen. Ako inčardine mungre alava, inčarena vi tumare. **21** Sa akava čerena protiv tumende zbog mungro alav, kaj či pindžaren Okoles savo bičhalda man. **22** Te či avilemas thaj te či mothavas lende, či avilesas došale palo bezeħ. Ali akana najlen izgovor palo piro bezeħ. **23** Ko man mrzal, mrzal vi mungre Dade. **24** Te či čerdem maškar lende dela, save khonik aver či čerda, či avilesas došale palo bezeħ. Ali dikhline e dela save čerdem, a ipak mrzan vi man vi mungre Dade. **25** Ali, trubul te pherdol okova so si ramome ande lengo zakono: 'Mrzanas man, a nas len andar soste.' **26** A kana avela o Zastupniko, saves bičhalava tumende katar o Dad – e Duho čačimasko savo inklijel katar o Dad – vo pale mande svedočila. **27** A svedočina vi tumen, kaj sen katar o početko manca."

16 O Isus još phendas: "Godova phendem tumende te či peren katar o pačipe. **2** Isključina tumen andar e sinagoga. Thaj avela e vrjama kana svako ko mudarel tumen gindila kaj gajda služil e Devlesče. **3** A godova čerena zato kaj či pindžaren ni e Dade ni man. **4** Akava phendem tumende te kana avela godoja vrjama, den tumen gođi

kaj phenavas tumende pale godova. Ando početko akava či phendem tumende, kaj semas tumenca." **5** "Ali akana džavtar ke okova savo bičhalda man, a khonik tumendar či phučel man: 'Kaj džas?' **6** Nego, zato kaj akava phendem tumende, e žalost pherda tumare ile. **7** Ali me phenav tumende čačipe: pale tumende si majlačhe te me džavtar. Kaj, ako me či džavtar, či avela tumende o Zastupniko. A ako džavtar bičhalava les tumende. **8** A kana vo avela, dokažila e themešće so si čače bezeħ, pravednost thaj sudo. **9** Vo dokažila e themešće kaj si bezechale zato kaj či pačan ande mande. **10** Thaj dokažila e themešće so si pravednost zato kaj džav ko Dad thaj okote majbut našti dičhena man. **11** Thaj dokažila e themešće so si o sudo zato kaj o vladari akale themesko si već osudime. **12** Još but godova avilosas man te phenav tumende, ali akana godova našti te inčaren. **13** Ali kana avela vo, o Duho čačimasko, uputila tumen ande sasto čačipe. Vo či čerela svato korkoro pestar, nego phenela tumende okova so ašundas thaj objavila tumende okova so avela. **14** Vo proslavila man, kaj lela mandar so si mungro thaj objavila tumende. **15** Sa so si e Dades, mungro si. Zato phenav tumende: 'Lela mandar so si mungro thaj objavila tumende.' **16** Još samo cara, thaj džavatar thaj majbut či dičhena man. Thaj palem cara načhela, thaj palem dičhena man." **17** Askal varesave katar e Isusešće učenikurja phučline jek avres: "So si godova kaj phenel amende: 'Još samo cara, thaj či dičhena man, a askal još cara thaj palem dičhena man', thaj: 'Zato kaj džav ko Dad?'" **18** Thaj phenenas: "So si godova kaj phenel: 'Još cara'? Či džanas so phenel." **19** A o Isus džanglas kaj kamen te phučen les pale godova thaj phendas lende: "Phučen tumen maškar tumende pale okova kaj phendem: 'Još cara thaj či dičhena man, a askal još cara thaj dičhena man'." **20** Čače, čače phenav tumende: Tumen rovena thaj tugujina, a o them raduilape. Avena žalosne, ali tumari žalost pretvorilape ande bah. **21** E manušnji si ande dukha dok bijanel, kaj avilo lako časo. Ali, kana o čavro bijandol, voj majbut či del pe gođi ke muke. Voj si bahtali kaj andas manušes po them. **22** Gajda sen vi tumen akana žalosne, ali me palem dikhava tumen thaj tumaro ilo raduilape thaj khonik našti lela tumendar godoja bah. **23** Thaj godova des khanči či phučena man. Čače, čače phenav tumende: sogod zamolin e Dades ande mungro alav, dela pe tumende. **24** Dži akana khanči či molisardine ande mungro alav. Molin, thaj dobina – te tumari bah avel pherdi." **25** "Akava phenavas tumende ande paramiče. Avel e vrjama kana majbut či mothava tumende ande paramiče, nego jasno mothava tumende palo Dad. **26** Godova des molina e Dade ande mungro alav. Či phenav

tumende kaj me moliva e Dade pale tumende. 27 O Dad vi korkoro volil tumen kaj tumen volisardine man thaj paćaine kaj avilem katar o Del. 28 Me inklijistem katar o Dad thaj avilem pe akava them. Akana mukav o them thaj džav ke mungro Dad." 29 Askal lešće učenikurja phendine lešće: "Ake, akana jasno phenes amende, thaj či phenas amende ande paramiče. 30 Akana džanas kaj tu sa džanes, thaj kaj džanes so phučasa tut majsigo nego so phučas tut. Zato paćas kaj avilan katar o Del." 31 A o Isus phendas lende: "Da li akana paćan? 32 Ake, avel o časo – thaj već si akate – kana našena svako pe piri rig, a man mućena korkores. Ali me naj sem korkoro, kaj manca si o Dad. 33 Akava phendem tumende te ande mande avel tumen miro. Ande akava them si tumen nevolje, ali aven hrabre – me pobedisardem o them."

17 Kana godova phendas, o Isus dikhla ando nebo thaj phendas: "Dade, avilo o časo: proslavisar čire Čaves, te o Čavo proslavil tut. 2 Kaj, tu dijan les vlast pe sa e manuša, te savorende saven tu dijan les vo del večno trajo. (aiōnios g166) 3 A akava si večno trajo: te pindžaren tut, e jedino čačutne Devle, thaj okoles saves tu bičaldan – e Isuse Hristos. (aiōnios g166) 4 Me tut proslavisardem pe phuv gajda kaj završisardem sa so phendan mande te čerav. 5 Akana tu, Dade, proslavisar man tute e slavava savi sas man tute majsigo nego so postoilas o them." 6 "Me objavisardem čiro alav e manušende save dijan man andar akava them. Sas čire, a tu dijan len mande thaj von inčarenas čire alava. 7 Akana džanen, kaj avel tutar sa so dijan man. 8 Kaj dijem len čire alava save tu dijan mande thaj von prihvatisardine thaj džanen kaj si čače kaj me tutar avilem thaj paćan kaj tu bičaldan man. 9 Pale lende moliv. Či moliv pale manuša andar akava them, nego pale okola save tu dijan man, kaj si čire. 10 Sa so si mungro, čiro si, thaj so si čiro, mungro si, a me ande lende proslavisajlem. 11 Me naj sem majbut ando them, ali von si ando them, a me avav tute. Sveti Dade, arakh len ande čiro alav, okolen save dijan man, te aven jek sago kaj sam amen jek. 12 Dok semas lenca, lavas pe lende sama ande čiro alav savo dijan man. Lavas len sama thaj ni jek lendar či hasajlo, osim o okova savo sas odredime pale propast, te perhodl o Svetu lili. 13 Akana avav tute, ali akava phenav dok sem još ando them, te avel len perhdi bah savi si man. 14 Dijem len čiro alav, a o them zamrzisarda len andar godova kaj von naj andar akava them, sago kaj naj sem ni me. 15 Či moliv tut te les len katar akava them, nego te aračhes len katar o Bilačho. 16 Von či pripadin akale themešće, sago kaj ni me naj sem

katar akava them. 17 Posvetisar len e čačimasa te služin tuće. Ćiro Alav si čačipe. 18 Sago kaj tu man bičhaldan ando them, gajda vi me bičhaldem len ando them. 19 Me korkoro man posvetiv pale lende, te vi von aven posvetime e čačimasa." 20 "Ali či moliv tut samo pala lende, nego vi pale okola save pe lende alava paćana ande mande, 21 te savora aven jek sago kaj san tu, Dade, ande mande thaj me ande tute. Neka vi von aven ande amende, te o them paćal kaj tu bičhaldan man. 22 Dijem len slava savi tu dijan man, te aven jek sago kaj sam amen jek 23 – me ande lende, a tu ande mande – te aven savršeno ujedinime, te o them džanel kaj tu bičhaldan man thaj kaj len volisardan sago kaj volisardan man. 24 Dade, kamav te okola save tu dijan man aven manca okote kaj sem me thaj te dičhen mungri slava, slava savi tu dijan man, kaj volisardan man majsigo nego so o them postoilas. 25 Pravedno Dade, vi ako o them či pindžarel tut, me pindžarav tut, a vi akala džanen kaj tu bičhaldan man. 26 Me objavisardem lende čiro alav, a objaviva les vi majdur, te e ljubav saveja volisardan man avel ande lende, thaj me ande lende."

18 Kana phendas godova, o Isus đelotar pire učenikonanca pe okoja rig e potokošći ando Kedron. Okote sas jek maslinsko vrto, pa vo thaj lešće učenikurja dine ande leste. 2 A o Juda, izdajniko, džanglas pale godova than kaj o Isus okote često aračhelas pe pire učenikonanca. 3 Askal o Juda lija pesa četa vojnikurja thaj e hramošće stražaren saven dine les e šorvale rašaja thaj e fariseja. Aresline ando maslinsko vrto e svetiljkenca, e bakljenga thaj e oružjesa. 4 O Isus džanglas sa so avela lesa, inklijsto korako angle lende thaj phučla: "Kas roden?" 5 Von phendine lešće: "E Isuse andar o Nazaret." A o Isus phendas lende: "Me sem." Lenca ačhelas vi o Juda lesko izdajniko. 6 Kana o Isus phendas lende "Me sem", von crdine pe palpale thaj peline pe phuv. 7 Askal o Isus palem phučla len: "Kas roden?" Von palem phendine: "E Isuse andar o Nazaret." 8 O Isus phendas lende: "Phendem tumende: Me sem. Ali, ako man roden, mućen akalen save si manca te džantar." 9 Gajda phendas te perhodl okova so majsigo phendas: "Či hasardem nijeće katar okola saven dijan man." 10 A e Simone Petre sas mačo, pa inkaldale andar e fotrola thaj lesa peklas e šorvale rašaješće slugo thaj čhinda lesko kan. O sluga akhardolas Malh. 11 Ali o Isus phendas e Petrešće: "Bolde o mačo ande lešće korice. Dali te či pijav andar o tahtaj e patnje savi o Dad dija man?" 12 Askal e četa vojnikurja, zajedno pire zapovednikosa thaj e hramošće stražasa astardine e Isuse thaj phangline les, 13 pa prvo inđardinele ko Ana, savo sas

e Kajafasko sokro, a o Kajafa sas baro rašaj godova brš. 14 O Kajafa sas okova savo savetuilas e židovske vođen kaj si majlačhe te jek manuš merel pale sasto them. 15 O Simon Petar thaj još jek aver učeniko džanas palo Isus. Godole učeniko o baro rašaj lačhe pindžarelas, pa gajda šaj dijas andre ande avlja zajedno e Isuseja, 16 a o Petar ačhilo avri angle kapija. O aver učeniko saves pindžarelas o baro rašaj askal inklijisto thaj čerda svato e sluškinjasa savi lelas sama ko vudar pa voj mukla e Petre andre ande avlja. 17 Askal e sluškinja savi lelas sama po vudar phučla e Petre: "Naj san li vi tu jek katar okole manušeče učenikurja?" O Petar phendas: "Naj sem." 18 A e sluge thaj e stražarja čhonas angar pe jag thaj ačhenas paše late te taton, kaj sas šil. Pa vi o Petar ačhelas okote lenca thaj tatolas. 19 A ande godoja vrjama o baro rašaj počnisarda te ispitui e Isuse pale lešće učenikurja thaj pale okova so sikavelas len. 20 O Isus phendas lešće: "Me javno mothavas e manušende. Uvek sikavavas ande sinagoge thaj ando Hramo kaj čiden pe e Židovurja. Khanči či phendem čordane. 21 Sostar phučes man? Phuč okolen save ašundine so phenavas lende. Von sigurno džanen so phenavas!" 22 Kana o Isus godova phendas, jek katar e stražarja, savo ačhelas okote paše, peklale e palmasa prekal o muj thaj phendas: "Dali gajda čerel pe svato e bare rašajesa?" 23 A o Isus phendas lešće: "Ako phendem vareso pogrešno, dokažisar kaj si pogrešno. A ako si godova kaj phendem ispravno sostar askal des man dab?" 24 Askal o Ana bičhalda e Isuse phangle ko baro rašaj Kajafa. 25 Dok o Simon Petar ačhelas paše jag thaj tatolas, phučline les: "Te naj san vi tu jek katar lešće učenikurja?" A o Petar hohada: "Naj sem." 26 Jek katar e bare rašaječe sluge, savo sas familija okole manušeja savešeće o Petar čhindia o kan, phendas: "Či li dikhlem tut e Isuseja okote ando Maslinsko vrto?" 27 A o Petar palem hohada kaj nas thaj o bašno odma zakukuričsarda. 28 Detharinako rano e Isuse inđardine andar e Kajafesko čher ande palata ko rimsко upravnika. A e židovske vođe či dine ande palata, te či postanin obredno melale angle pashalno večera. 29 Zato o Pilato inklijisto angle lende thaj phučla: "Pale soste prn akale manuše?" 30 A von phendine lešće: "Te akava manuš či avilosas zločinco, či predaisardamas les tuće." 31 Askal o Pilato phendas lende: "Len les tumen thaj sardin lešće pe tumaro zakon." A e Židovurja phendine lešće: "Amen či tormas khonikas te mudaras." 32 Akava dogodisajlo te pherdol okova so o Isus phendas palo meripe saveja trubuja te merel. 33 Pale godova o Pilato bolda pe ande palata, akharda e Isuse, thaj phučla les: "Dali san tu caro e Židovengo?" 34 O Isus phendas: "Dali phenes godova

korkoro tutar ili godova aver phendine tuće pale mande?" 35 O Pilato phendas: "Dali sem me Židovo? Čiro them thaj e šorvale rašaja predaisardine tut mande. Sostar? So čerdan?" 36 O Isus phendas: "Mungro carstvo naj katar akava them. Kana mungro carstvo avilosas katar akava them, mungre sluge borisajes te či avav predaime e Židovske vođende. Ali mungro carstvo naj akatar!" 37 Askal o Pilato phendas lešće: "Znači tu san o caro!" A o Isus phendas: "Gajda si sago kaj phenes: caro sem. Me pale akava bijandilem thaj pale akava avilem po them: te svedočiv palo čaćipe. Ko god si katar o čaćipe, ašunel mungro glaso." 38 O Pilato phučla les: "A so si čaćipe?" Askal palem inklijisto angle Židovske vođe thaj phendas lende: "Me či arakhav nisošći doš pe leste! 39 A tumaro si običaj te mukav tumende varekas kana si o prazniko Pasha. Dali kamen te mukav tumende e židovske caro?" 40 Ali von pe godova čhutine muj: "Na les, nego e Varava!" A o Varava sas razbojniko.

19 Askal o Pilato dija te izbičuin e Isuse. 2 A e vojnikurja khudine kruna katar e kangre, čhutine e Isuseše po šoro thaj dine pe leste grimizno ogrtiči. 3 Askal avenas leste thaj phenenas: "Nek trajil o caro e Židovengo!" Gajda marenas muj lestar thaj denas les dab e palemna po muj. 4 O Pilato palem inklijisto avri thaj phendas e Židovende: "Ake inkalav les angle tumende, ali te džanen kaj či arakhlem lešće nisošći doš." 5 Askal o Isus inklijisto avri, po šoro inđarelas khuvdi kruna katar e kangre thaj grimizno ogrtiči pe dume, a o Pilato phendas: "Ake o manuš!" 6 Kana dikhline les e šorvale rašaja thaj e hramošće stražarja, čhonas muj: "Razapnisar les! Razapnisar les!" A o Pilato phendas lende: "Tumen len les thaj razapnir les, kaj me či arakhlem pe leste nisošći doš." 7 A e Židovske vođe phendine lešće: "Amen si amaro zakon, thaj pe amaro zakon vo moraš te merel, kaj tvrdilas kaj si e Devlesko Čhavo." 8 Kana o Pilato ašundas godova, još majbut darajlo. 9 Bolda pe palem ande palata thaj phučla e Isuse: "Katar san?" Ali o Isus pe godova či phendas lešće khanči. 10 O Pilato askal phendas lešće: "Manca či kames te čeres svato? Či džanes kaj si man vlast te mukav tut ili te razapniv tut po trušul?" 11 O Isus phendas lešće: "Či avilosas tut nisošći vlast pe mande te či avilosas tuće dini e Devlestari. Andar godova si majbaro bezeħ okolesko savo tuće ande vas dija man." 12 Katar askal o Pilato dichelas te oslobođil les. Ali e Židovske vođe čhonas muj: "Te muklan godole manušes, naj san drugari e rimska carošće! Ko god phenel pala peste kaj si caro, protivil pe e rimska carošće." 13 Kana godova ašundas, o Pilato inkalda e Isuse avri thaj bešlo pe sudačko stolica,

po than savo akhardol Baruno pločnik, pe židovsko čib: Gavata. 14 A sas o dес kana pripremilaš pe pale Pasha, varekaj katar o mismeri. O Pilato phendas e Židovende: "Ake tumaro caro!" 15 A e Židovurja čonas muj: "Mudar les, mudar les! Razapnisar les po trušul!" O Pilato phučla len "Te tumare caro razapniv po trušul?" A e šorvale rašaja phendine lešće: "Amen naj aver caro. Amaro caro si o rimsko caro!" 16 Askal o Pilato dija e Isuse ke vojnikurja te razapniv les po trušul. Askal e vojnikurja line e Isuse. 17 O Isus korkoro indareljas pesko trušul dži ko than savo akhardolas Lobanja, a pe židovsko čib akhardo Golgota. 18 Okote razapnisardine e Isuse po trušul. A lesa sas razapnime po trušul još duj džene, jek katar lešći jek rig, aver katar lešći aver rig, a o Isus sas maškare. 19 O Pilato dija te ramol pe natpis thaj te čhol pe po trušul. Po natpis sas ramome: "Isus Nazarećanin, caro e Židovengo." 20 Akava natpis čitosardine e but Židovurja, kaj o than kaj o Isus sas razapnime po trušul sas paše ko gav. O natpis sas ramome pe židovsko, latinsko thaj grčko čib. 21 E židovske šorvale rašaja phendine e Pilatošće: "Na te ramos: 'caro e Židovengo', nego phen: kaj vo korkoro pale peste phenelas kaj si caro e Židovengo." 22 A o Pilato phendas lende: "So ramosardem – ramosardem!" 23 Kana razapnisardine e Isus po trušul, e vojnikurja line lešće drze thaj podelisardine pe štar delurja – pale svako vojniko po kotor. Line vi lesko gad, ali pe leste nas šavurja, kaj sas čerdo katar opral dži tele ande jek kotor. 24 Askal phendine jek avrešće: "Ajde te na pharavas o gad, nego te čudas kocka pale leste te dikhas kasko avela." Akava sas te pherdol so sas ramome ando Sveti lili: "Mungre drze podelisardine maškar pende thaj čhudine e kocka pale mungre patave." Thaj e vojnikurja gajda čerdine. 25 A paše Isusesko trušul ačhenas lešći dej, lači phen, e Marija e Klopešći romnji thaj e Marija andar e Magdala. 26 Kana o Isus dikhla pire deja thaj e učeniko saves but volilas sar ačhel paše late, phendas pire dejaje: "Manušnije, ake tuće čavo." 27 Askal phendas e učenikošće: "Ake tuće dej." Thaj katar godova časo o učeniku lija lat ande piro čher. 28 Posle godova, o Isus džanelas kaj si sa gata. Ali te potpuno pherdol so sas ramome ando Sveti lili, phendas: "Trušalo sem." 29 A okote, ačhelas o čaro pherdo šut. Line o sunđer save čindardine ande godova šut, pusadine pe stabiljka katar o isop thaj čutine ke Isusesko muj. 30 Kana o Isus okusisarda o šut, phendas: "Gata si." Askal haradilo lesko šoro thaj mukla pesko dī. 31 A sar sas Đes pale priprema, e židovske vođe zamolisardine e Pilato, te okolende kaj sas vazdine po trušul te phađen pe lende pungre te majsigi meren thaj fuljaren pe katar o trušul, sar lende tela či ačhilesas po trušul

prekal o savato. Godova savato sas Baro prazniko. 32 Thaj e vojnikurja aviline thaj phagline e pungre e prvo thaj vi e dujto manušešće save sas razapnime e Isuseja. 33 Kana aviline dži ko Isus, dikhline kaj već mulo, thaj či phagline lešće pungre, 34 nego jek katar e vojnikurja e kopljesa pusadas lešće pašvare. Thaj andar e rana odma teljardas o rat thaj o paj. 35 Godova svedočil okova sava godova dikhla thaj lesko svedočanstvo si čaćutno. Vo džanel kaj mothol čaćipe, thaj svedočil te vi tumen paćan. 36 Akava sas te pherdol o Sveti lili: "Nijek kokalo či avela lešće phago." 37 A pe jek aver than o Sveti lili phenel: "Dičena okoles saves pusadine." 38 Posle godova o Josif andar e Arimateja manglas katar o Pilato te indarel e Isusesko telo. O Josif sas e Isusesko učeniko, ali na javno kaj daralas katar e židovske vođe. O Pilato dija les thaj gajda o Josif avilo thaj indardas e Isusesko telo. 39 A avilo vi o Nikodem, okova sava majsigi avilo e Isuseste račava, thaj andas varekaj katar trijanda literja hamime smirna thaj aloja. 40 Askal line e Isusesko telo thaj paćardine les ando mirisno pohtan sago kaj sas o židovsko običaj kana prahonas e mulen. 41 A ko than kaj sas o Isus razapnime sas o vrto, thaj ando vrto nevo limori ande sava još khonik nas prahome. 42 Zbog godova kaj sas o židovsko Đes pale priprema, trubujine te siđaren a zato kaj sas o limori paše, čutine e Isusesko telo ande leste.

20 Detharinako rano prvo dес ando kurko, dok sas još tunjariko e Marija andar e Magdala avili po limori thaj dikhla kaj si o bar katar o ulazo po limori lino majdur. 2 Askal prastaja dži ko Simon Petar thaj ko aver učeniku saves o Isus but volilas thaj phendas lende: "Indardine e Gospodesko telo andar o limori thaj či džanav kaj čutine les!" 3 Askal o Petar thaj okova aver učeniku inkljistine thaj teljardine karingal o limori. 4 Liduj džene prastenas zajedno, ali okova aver učeniku sas majbrzo katar o Petar thaj prvo areslo dži ko limori. 5 Bandilo thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar pašljon ando limori, ali či dijas andre. 6 Askal pale leste areslo vi o Simon Petar, pa dija ando limori thaj vi vo dikhla o pohtan sava pašljolas okote, 7 thaj o dikhloro sava sas pe Isusesko šoro či pašljolas zajedno e pohtanesa, nego sas odvojime thaj paćardo pe jek rig. 8 Askal dija andre vi okova aver učeniku, sava prvo areslo po limori, dikhla thaj paćajas. 9 Kaj von još či haćardine andar o Sveti lili kaj o Isus trubul te uštel andar e mule. 10 Pale godova e učenikurja boldine pe ke pire manuša. 11 A e Marija ačhelas avri anglo limori thaj rovelas. Sa ande jasva, zavirisarda ando limori 12 thaj dikhla e duj andelurja sa ando parno sar bešen po than kaj sas e Isusesko telo, jek po than kaj sas e

Isusesko šoro a aver po than kaj sas lešće pungre. **13** E andeljura phučline lat: "Manušnije, sostar roves?" A e Marija phendas lende: "Indardine mungre Gospode thaj či džanav kaj čhutine les!" **14** Kana phendas godova, bolda pe thaj dikhla e Isuse sar ačhel, ali či pindžarda kaj si godova vo. **15** O Isus phučla lat: "Manušnije, sostar roves? Kas rodes?" Voj gndisarda kaj si godova o baštovano, thaj phendas: "Raja, ako tu inđardan les, phen mande kaj čhutani les, me džava pale leste thaj lava les." **16** Askal o Isus phendas lače: "Marijo!" Voj bolda pe thaj phendas lešće pe židovsko čhib: "Raboni!", so značil: "Učiteljina!" **17** O Isus phendas lače: "Na inčar man akate, kaj još či delem opre, ko Dad. Nego dža ke mungre phral thaj phen lende: 'Džav opre, ke mungro Dad thaj ke tumaro Dad, ke mungro Del thaj ke tumaro Del.'" **18** Thaj e Marija andar e Magdala deli thaj javisardas e učenikonende: "Dikhlem e Gospode." Thaj phendas lende okova so o Isus phendas lače. **19** Talerjat, godova prvo des ando kurko, ando čher ande savo sas e učenikurja zajedno, sa e vudara sas phandade e daratar katar e Židovske vođe. O Isus pojavisajlo, ačhilo maškar lende thaj phendas lende: "Miro tumende!" **20** Kana godova phendas lende, sikada lende e ožiljkurja pe pire vas thaj pe pire pašvare. E učenikurja raduisajle kana dikhline e Gospode. **21** Askal o Isus palem phendas lende: "Miro tumende! Sago kaj o Dad bičhaldas man, gajda vi me bičhalav tumen." **22** Kana phendas godova, phurdas pe lende thaj phendas: "Primin e Svetu Duho! **23** Thaj kašće jarton e bezeha, jartome si lende, a kašće či jarton e bezeha, naj lende jartome." **24** A o Toma, jek katar e Dešduj učenikurja, saves akharenas Blizanco, nas lenca kana avilo o Isus. **25** Aver učenikurja phendine lešće: "Dikhlam e Gospode!" A o Toma phendas lende: "Či pačava sa dok či dikhav e ožiljkurja katar e krafina ande lešće vas, thaj ande lende čhav mungro naj, thaj dok či čhav mungro naj ande lešće pašvare." **26** Ohto des majposle, lešće učenikurja sas palem zajedno ando čher thaj vi o Toma sas lenca. Vi ako sas o vudar zaključime, o Isus avilo, ačhilo maškar lende thaj phendas lende: "Miro tumende!" **27** Askal phendas e Tomašće: "Čho čiro naj akaring thaj dik mungre vas! Inzar čiro vas thaj čho čiro naj ande mungre pašvare! Thaj na av majbut bi pačivalo, nego pača!" **28** A o Toma phendas lešće: "Mungro Gospode thaj mungro Del!" **29** Askal o Isus phendas lešće: "Tu pačas zato kaj dikhlan man. Ali blago okolenje save pačan a či dikhline man." **30** A o Isus angle pire učenikurja čerda još but aver čudesne znakurja save naj ramome ande akava lil. **31** Ali akava si ramome te pačan kaj o Isus si o Hristo, Čhavo e Devlesko thaj te gajda

kaj pačan ande leste, avel tumen večno trajo ande lesko alav.

21 O Isus posle godova palem sikada pe pire učenikonende po Tiverijadsko jezero. A sikadi lo lende agajda: **2** O Simon Petar, o Toma akhardo Blizanco, o Natanaile andar o gav Kana Galilejači, e Zevedejevešće čhave thaj još aver duj e Isusešće učenikurja sas zajedno. **3** O Simon Petar phendas lende: "Džav te astarav mačhe." A von phendine: "Džas vi amen tusa." Inkljistine avri, dine ando čamco, ali godoja rjat khanči či astardine. **4** A rano ande detharin, o Isus ačhelas pe obala, ali e učenikurja či pindžardine kaj si godova vo. **5** Askal o Isus phučla len: "Čhavoralen, dali astardine vareso?" A von phendine: "Či astardam khanči." **6** A o Isus phendas lende: "Čhuden e mreža pe desno rig katar o čamco thaj astarena." Von čerdine gajda thaj astardine gači mačhe kaj našti crdenas e mreža katar e but mačhe save astardine. **7** Askal okova učeniko saves o Isus but volilas phendas e Petrešće: "Godova si o Gospod." Kana o Simon Petar ašundas kaj si godova o Gospod, učharda pe kaj sas gata nango, thaj huklas ando jezero. **8** A okola aver učenikurja avile e čamcosa. Crdenas e mreža e mačhenca pe obala, kaj e obala nas lendar dur, varekaj katar šel meterja. **9** Kana inkljistine pe obala, dikhline več čerdi jag katar o angar thaj pe late čhutino mačho thaj mangro. **10** O Isus phendas lende: "Anen varekozom e mačhe katar akala save akana astardine." **11** Askal o Simon Petar dija ando čamco thaj inkalda pe obala e mreža savi sas pherdi bare mačhe, šel thaj pandžvardeš thaj trin kotori. Ali vi ako sas gači but, e mreža či pharadili. **12** A o Isus phendas lende: "Aven doručkujin", a ni jek učeniko či usudisajlo te phučel les: "Ko san tu?" kaj džanenas kaj si vo o Gospod. **13** Askal o Isus avilo majpaše, lijas o mangro thaj dija len, a gajda vi o mačho. **14** Sas godova trito data sar o Isus sikadi lo pire učenikonende sar uštilo andar mule. **15** Kana haline, o Isus phučlas e Simone Petre: "Simone, čhaveja e Jovanek, dali volis man majbut katar akala?" A o Petar phendas "Ej, Gospode, tu džanes kaj voliv tut." A o Isus phendas lešće: "Pravar mungre bakhren." **16** Askal o Isus phučla les po dujto drom: "Simone, čhaveja e Jovanek, dali volis man?" A o Petar phendas lešće: "Ej, Gospode, tu džanes kaj voliv tut." A o Isus phendas lešće: "Le sama pe mungre bakhre." **17** Askal o Isus phučla les po trito drom: "Simone, čhaveja e Jovanek, dali volis man?" O Petar sas žalosno kaj po trito drom phučel les: "Volis man?" thaj phendas lešće: "Gospode, tu sa džanes thaj džanes kaj voliv tut." A o Isus phendas lešće: "Pravar mungre bakhren. **18** Čače, čače phenav tuće:

kana sanas majterno korkoro šaj phandavejas ĉiri haravlji
thaj džajas kaj kamejas. Ali, kana aveja phuro, buljareja ĉire
vas thaj aver phandavena tut thaj inđarena tut okoring kaj tu
či kameja.” 19 O Isus akava phendas te sikavel save smrtosa
o Petar proslavila e Devles. Askal phendas lešće: “Av pale
mande!” 20 A o Petar bolda pe thaj dikhla e učeniko saves o
Isus but volilas sar džalas pale lende, okoles savo pe večera
avilo e Isuseste majpaše thaj phučla les: “Gospode, ko si
čiro izdajniko?” 21 Sar o Petar dikhla les, phučlas e Isuse:
“Gospode, a so avela lesa?” 22 O Isus phendas lešće: “Ako
me kamav te vo ačhel džudo dok me či boldav man, so
godova tut hal briga? Tu samo av pale mande.” 23 Gajda
maškar e phral buljarda pe o svato kaj godova učeniko či
merela. Ali o Isus či phendas kaj vo či merela, nego: “Ako
me kamav te vo ačhel džudo dok me či boldav man, so
godova tut hal briga?” 24 Akava si o učeniko savo svedočil
pale akava, vo akava ramosarda thaj amen džanas kaj lesko
svedočanstvo si čačutno. 25 A si još but godova so o Isus
ćerda, a kana sa po redo avilosas ramome, gndiv kaj ando
sasto them či ačhile sas e knjige save avile sas ramome.

Dela

1 Poštuime Teofile, ande mungrи prvo knjiga ramosardem sa so o Isus počnisarda te čerel thaj te sikavel, 2 sa dži ko des kana sas vazdino ando nebo, pošto kroz o Svetо Duhо dijas upute pire apostolende save izaberisardas. 3 Nakon piro smrto o Isus dijas but dokazurja kaj si džudo. Sikavelas pe e apostolende štarardeš desa thaj motholas lende pale Devlesko carstvo. 4 Jekhar, dok sas još lenca, o Isus zapovedisardas lende: "Na durjon andar o Jerusalim, nego ažućaren te pherdol e Dadesko obećanje pale save majsigo mothavas tumende. 5 Kaj o Jovano bolelas e pajesa, a tumen pale varekazom desa avena bolde e Svetо Duhosa." 6 Askal okola kaj sas cídine oko leste phučline les: "Gospode, dali tu akana ande akaja vрjama obnovija o Izraelsko carstvo?" 7 A o Isus phendas lende: "Naj tumaro te džanen e vрjame ili e datume save o Dad odredisardas ande piri vlast. 8 Ali kana fuljela pe tumende o Svetо Duhо, primina sila te svedočin pale mande ando Jerusalim, thaj pe sasti Judeja thaj ande Samarija thaj sa dži ko krajo e phuvjako." 9 Thaj kana phendas godova, sas vazdino po nebo angle lende jakha, a o oblako garadale lende jakhendar. 10 Thaj dok još sas lende jakha vazdine ando nebo kaj o Isus džalas, andar jekhar ačhile paše lende duj manuša ande blistavo parne drze. 11 Phendine lende: "Manušalen andar e Galileja, sostar ačhen akate thaj dičhen ando nebo? Akava Isus, savo si tumendar vazdino ando nebo, boldela pe isto gajda sago kaj dikhline kaj delotar po nebo!" 12 Askal boldine pe ando Jerusalim katar e gora, savi akhardolas Maslinsko, a sas dur katar o Jerusalim varekaj katar jek kilometar. 13 Kana aresline ando čer kaj bešenas, line pe opre ande soba, a sas okote o Petar, o Jovan, o Jakov, o Andrija, o Filip, o Toma, o Vartolomej, o Matej, o Jakov (e Alfejevesko čhavo), o Simon (saves akharenas pobunjjeniko) thaj o Juda (e Jakovesko čhavo). 14 Savora von istrajno thaj jek dušava molinas pe zajedno još varesave manušnjenja. Maškar lende sas vi e Isusešće dej thaj lešće phral. 15 Godola desa uštilo o Petar maškar e učenikurja, a sas cídino o them varekaj katar šel thaj biš manuša thaj phendas: 16 "Phralalen, trubuja te pherdol okova so si ramome ando Svetо lili palо Juda, savo andas okolen kaj astardine e Isuse. Kaj godova dumut phendas o Svetо Duhо kroz e carosko Davidesko muj. 17 Kaj o Juda sas jek amendar thaj sas les talо ande apostolsko služba." 18 (O Juda e lovenca save dobisardas pale pesko bilačho delo steknisardas njiva, ali pelo tele po šoro thaj lesko telо pharlo pe opaš thaj lešće pora čhordile. 19 Akava si pindžardo sa e manušende save

trajin ando Jerusalim, gajda kaj godoja njiva sas akhardi pe lendi čhib Akeldamah so značil: "Ratvali njiva.") 20 "Kaj ramome si ande knjiga e psalmendi: 'O čher lesko neka avel pusto, neka khonik či trajil ande leste!' thaj: 'Neka lešći služba dobil aver manuš.' 21 Trubul, dakle, te izabirisaras ječe katar okola manuša kaj sas amanca sa e vрjama, katar o des kana o Gospod Isus avilo maškar amende thaj dži ko o des kana delotar amendar, 22 katar e vрjama kana o Jovano teljardas te bolel, pa dži ko des kana o Isus sas vazdino amendar po nebo. Kasavo manuš nek avel amanca svedoko kaj o Isus uštilo andar e mule." 23 Askal line duje manušen: e Josife saves akharenas Varsava, a savo sas pindžardo vi po alav Just, thaj e Matija. 24 Askal molisajle e Devlešće akale alavencia: "Gospode, tu pindares savorende ile. Sikav amende saves izaberisardan katar akala duj 25 te lel akaja apostolsko služba savi o Juda mukla – thaj delo okote kaj pripadi." 26 Askal čhudine kocka pale lende thaj e kocka peli po Matija, savo sas dјinado sago dešudujo apostol.

2 Kana avilo o prazniko Pedesetnica, o pandžvardešto des palо prazniko Pasha, sa e apostolurja sas cídine pe jek than. 2 Katar jekhar andar o nebo ašundili varesavi huka, sago kana phurdel e bari balval, thaj pherdas sasto čher ande savo bešenas. 3 Thaj dikhline vareso slično sago jagaće čhibja, save podelisajle thaj fuljistine pe svakoneste lendar. 4 Thaj savora pherdile e Svetо Duhosa thaj počnisardine te čeren svato aver čhibjenca, sar o Duhо delas len te čeren svato. 5 A ande godoja vрjama ando Jerusalim sas e pobožne Židovurja save aviline andar svako krajo e themesko talo nebo. 6 Kana ašundine godova zvuko, o but o them cida pes okote zbumime. Kaj svako lendar ašundas sar čeren svato lešće čhibjava. 7 Savora sas zadivime, thaj začudime phučenas: "Dik, naj li akala kaj čeren svato sa Galilejcurja? 8 Pa sar askal svako amendar ašunas len kaj čeren svato pe amari čhib. 9 A akate maškar amende si amen Parćanurja, Međanurja, Elamcurja, manuša andar e Mesapotamija, Judeja, Kapadokija, Punta, Cikni Azija, 10 Frigija, Pamfilija, Egipto thaj andar e libijske krajurja oko e Kirina, thaj okola andar o Rimo 11 – e Židovurja thaj okola save obratisajle pe židovsko pačipe – e Krićanurja thaj e Arapurja. Savora amen ašunas akale manušen sar pe amare čhibja čeren amende svato pale Devlešće bare dela!" 12 Savora sas zadivime, thaj zbumime phučenas jek avres: "So akava značil?" 13 A aver palem marenas muj e alavencia: "Ma, matile von katar e gugli mol!" 14 Askal o Petar inklijisto anglal, zajedno e dešujeće apostolenga thaj glasno phendas lende: "Židovurja thaj vi tumen savora

save sen ando Jerusalim, čhon kan ke mungre alava. Thaj akava te džanen: **15** Akala manuša naj mate, sago kaj tumen gndin, kaj tek si inja saturja detharinako rano. **16** Nego akava so dičhen si okova pale soste phenelas o proroko Joil: **17** Phenel o Del: 'Ande poslednje đesa, izliva mungro Duhu pe sa e manuša. Tumare čhave thaj tumare čheja prorokuina, thaj tumare terne čhaven avela vizije, a tumare phure dičhena sune. **18** Ande godola đesa izliva mungro Duhu vi pe mungre sluge thaj pe mungre sluškinje thaj vi von prorokuina. **19** Čerava čudurja opre po nebo thaj e znakurja tele pe phuv: o rat, e jag thaj e oblakurja katar o thuv. **20** O kham pretvorila pe ando tunjariko, a o čhon avela lolo sago o rat majsigo nego so avela o baro thaj o pindžardo đes e Gospodesko. **21** Thaj svako ko akharel ando pomoć o alav e Gospodesko avela spasime.' **22** Manušalen andar o Izrael, ašunen akala alava: O Isus andar o Nazaret sas manuš saves o Del bičhaldas, thaj godova jasno potvrdisarda e bare delenca, e čudenca thaj e znakonenca, save sar vi korkoro džanen, o Del kroz leste čerda maškar tumende. **23** Godova manuš, o Isus, sas predaime ande tumare vas e Devlešće odlukava thaj prema e Devlesko plano saves majanglal zamislisardas. A tumen, zajedno e bidevlešće manušenca, prikuisardine les po trušul thaj mudardine les. **24** Ali o Del vazda les andar e mule thaj oslobodisarda les katar e bare smrtne muke. Kaj o smrto našti inčarda les ande piri vlast. **25** O caro David palo Isus phendas: 'O Gospod si uvek angle mungre jakha. Pošto si vo pe mungri desno rig, khanči či uznemirila man. **26** Zato mungro ilo raduil pe, thaj mungri čhib e bahtatar čhol muj. Čak vi mungro telo trajila ande nada. **27** Kaj či mućeja mungri duša maškar e mule, niti dejta te čiro sveco černjol. (**Hadēs g86**) **28** Sikadan mande e droma e trajošće. Pherdo bah angle tute avava.' **29** Phralalen mungralen, pouzdano šaj phenav tumenđe pale amaro pradad o David: vo mulo thaj prahome si. Lesko limori si akate maškar amende sa dži ades. **30** Ali sar o David sas proroko, džanglas kaj o obećanje save o Del dija les kroz e solah, kaj jek đes čhola pe lesko prestolje ječe katar lešće potomkurja. **31** Vo godova majanglal dikhla thaj phendas pale Hristosko vaskrsenje: 'Vo naj muklino maškar e mule niti lesko telo černjilo ando limori.' (**Hadēs g86**) **32** O Del godole Isuse vazdas andar e mule, a savora sam svedokurja pale godova. **33** Thaj akana si vazdino pe počasno desno rig e Devlešće, vo e Dadestar primisardas o obećanje e Svetu Duhos te izlil les pe amende. Thaj akana godova dičhen thaj ašunen. **34** Kaj o David nas vazdino ando nebo, nego korkoro phenel: 'Phenel o Gospod mungre Gospodešće: "Beš pe mungri počasno desno rig **35** dok

či čhav čire dušmajen tale čire pungre." **36** Zato neka sa o them andar o Izrael pouzdano džanel kaj godova Isus, saves tumen raznapisardine, o Del čerda te avel Gospod thaj Hristo!" **37** Kana e manuša godova ašundine, zurale čhinda len ando ilo thaj phučline e Petre thaj e aver apostolen: "Phralalen, so te čeras?" **38** O Petar phendas lende: "Pokajin tumen katar o bezeh thaj neka svako tumendar bolel pe ando alav e Isuse Hristosko te aven jartome tumare bezeħha, thaj te primina o daro e Svetu Duhos. **39** Kaj o Del akava obećisarda tumenđe thaj tumare čhavrenđe thaj pale sa okola save si dur, saven amaro Gospod o Del akharel peste." **40** O Petar još vi aver alavenga strogo opominjilas len thaj molilas len e alavenga: "Spasin tumen katar o sudo savo avel pe akava rumome naraštaj!" **41** Askal okola save prihvatisardine lešći poruka boldine pe, a godova đes pridružisajlo e vernikonende varekaj katar trin milje manuša. **42** Thaj sa e učenikurja ačhiline pačivale ande apostolsko sikavipe, družinas pe, phađenas o mangro thaj molinas pe. **43** Thaj e dar lija svakone manuše, zato kaj o Gospod kroz e apostolurja čerelas but čudurja thaj znakurja. **44** A savora okola save pačajine sas zajedno thaj delinas sa so sas len. **45** Bičinenas sa so sas len thaj e love delinas svakonešće kozom kas trubulas. **46** Thaj svako đes zajedno jek dušava čidenas pe ando Hramo. A pe čhera čidenas pe te phađenas o mangro thaj zajedno hanas iskreno thaj e bahtale ileja. **47** Hvalinas e Devles thaj poštujas len sa o them. A o Gospod svako đes anelas lende okolen save spasisajle.

3 Kana jekhar o Petar thaj o Jovano džanas ando Hramo pe molitva, ande trin saturja palo mismeri, 2 varesave manuša indarenas ječe manušes save sas bango katar piro bijandipe. Svako đes čhonas les anglo Hramosko vudar save akhardolas Divna, te prosil katar okola manuša kaj avenas ando Hramo. **3** Kana dikhla e Petre thaj e Jovane kaj kamen te den ando Hramo, manglas lendar love. **4** A o Petar e Jovanova lačhe dikhla pe leste thaj phendas lešće: "Dik pe amende." **5** O bango manuš lačhe dikhla pe lende, kaj ažućarelas te vareso dobil lendar. **6** A o Petar phendas lešće: "Naj man ni rup ni sunakaj, ali okova so si man godova dav tut: ando alav e Isuse Hristosko andar o Nazaret, ušti thaj phir!" **7** O Petar askal astardas e manušes palo desno vas thaj vazda les. Ande godova časo e manušešće stopala thaj lešće zgloburja pe pungre odma zurajle, **8** a o manuš huklo pe pešće pungre thaj ačhilo te phirel. Askal dija lenca ando Hramo, phirelas, hutelas thaj slavilas e Devles. **9** Sa e manuša dikhline les sar phirel thaj ašunenas sar slavil e Devles. **10** Kana pindžardine kaj si vo okova isto manušes

savo bešelas pašo Hramsko vudar savo akhardolas Divna thaj prosilas, sas but začudime thaj zadivime zbog godova so sas leše. 11 Sar o manuš či durjolas katar o Petar thaj katar o Jovano, sa o them začudime prastajine lende ando Solomonosko tremo. 12 Kana o Petar godova dikhla phendas e themešće: "Izraelcurja, sostar akava čudil tumen? Sostar dičen ande amende sago kaj amen amare snagava ili godoleja kaj sam pobožne čerdam te akava manuš phirel? 13 O Del e Avraamesko, e Isakosko thaj e Jakovesko, o Del amare pradadengo, proslavisarda pire slugas e Isuse, saves tumen dine te avel mudardo thaj odreknisardine tumen lestar anglo Pilato kana vo već odlučisarda te mučel les. 14 Odreknisardine tumen katar o Isus savo sas Sveco thaj Pravedniko, a mangline te mučel pe tumende o ubica. 15 Tumen mudardine e Isuse kastar avel o trajo, ali o Del vazda les andar e mule, pale soste sam amen svedokurja. 16 Zbog o pačipe ande Isusesko alav zurajlo akava manuš saves tumen pindžaren thaj kas akana dičen. O pačipe ando Isus čerda akale manušes te avel potpuno sasto, sago kaj vi korkoro šaj dičen. 17 Phralalen, džanav kaj tumen sago vi tumare poglavljaja čerdine akava e Isuseja ando bidžanglige. 18 O Del gajda pherdas okova so majsigo phendas kroz o muj sa e prorokneno – kaj lesko Hristos patila. 19 Zato pokajin tumen thaj obratin tumen e Devlešće te jartol pe tumende tumare e bezeha, 20 askal avela tumende katar o Gospod e vrjama palo duhovno odmor thaj o Gospod palem bičhalela tumende e Isuse, saves već odredisardas te avel Hristo. 21 Vo moraš te ačhel ando nebo sa dok či avel e vrjama kana o Del sa obnovila. Pale godova o Del još dumut mothodas kroz pire svete prorokurja. (aiōn g165) 22 Kaj o Mojsije phendas: 'O Gospod, tumaro Del, vazdela tumende prorokos katar tumaro them sago kaj sem me. Leste čhon kan ande sa so phenel tumende! 23 A ko god či čhola kan ke godova proroko, neka avel iskorenime andar o them!' 24 Thaj sa e prorokurja save mothonas, katar o Samuilo thaj katar okola posle leste, najavinas akala desa. 25 Tumen sen naslednikurja palo obećanje saves o Del dijas prekal e prorokurja thaj tumen sen učesnikurja ando savez saves o Del sklopisardas tumare pradadence, kaj o Del phendas e Avraamešće: 'Čiro potomko avela blagoslov sa e themendje pe phuv.' 26 O Del vazdas pire slugas e Isuse thaj prvo bičhalda les tumende te blagoslovl tumen thaj te odvratil tumen katar tumaro bilačhipe."

4 Dok o Petar thaj o Jovano još čerenas svato e themešće, aviline dži lende e rašaja, o zapovedniko e hramošće stražako thaj e sadukeja. 2 Holjajle pe lende kaj o Petar

thaj o Jovano sikavenas thaj objavinas kaj kroz o Isus si o vaskrsenje andar e mule. 3 Astardine len thaj čhudine len ande tamnica dži thejara o đesa, kaj sas već e rjat. 4 A but katar okola save ašundine e Petrešći poruka pačajine thaj gajda o brojo okolengo save pačanas barilo varekaj dži ke pandž milje samo muškarcurja. 5 Thejara o đes ando Jerusalim sastaisajle e židovske šorvale, e starešine thaj e učitelja e zakonestar. 6 Okote sas vi o prvo rašaj o Ana, o Kajafa, o Jovano, o Aleksandar thaj vi aver andar e prvo rašajendi familija. 7 Von inkaldine e apostolen angle peste thaj phučline len: "Save snagava thaj ande kasko alav akava čerdine?" 8 Askal o Petar pherdo e Sveti Duhosa phendas lende: "E themešće starešinende thaj e šorvalende! 9 Ako sam amen ađes inkalde angle tumende te ispituij amen pale godova kaj čerdam lačho delo e nasvale manušešće thaj phučen men sar vo sastilo, 10 askal džanen tumen, thaj sasto Izraelsko them kaj akava manuš ačhel angle tumende zato kaj sastilo prekal o alav e Isuse Hristosko andar o Nazaret, saves tumen razapnisardine, a saves o Del vazdas andar e mule. 11 O Isus si: 'bar saves tumen e zidarja odbacisardine, a savo postanisardas e temeljesko bar.' 12 Thaj naj spasenje ni ande jek aver alav, kaj e manušende naj dino ni jek aver alav pe sasti phuv prekal savo šaj spasi men." 13 Kana dikhline kaj o Petar thaj o Jovano či daran thaj kana haćardine kaj si von obične manuša save nas posebno sikade kroz o sveto Lil, začudisajle. Džangline kaj von sas e Isuseja, 14 ali sar dikhline kaj o manuš savo sastilo ačhelas okote lenca, ačhiline bi alavesko. 15 Askal naredisardine e Petrešće thaj e Jovanošće te inkljen avri andar o Veće thaj počnisardine te dogovorin pe maškar pende. 16 Phendine: "So te čeras akale manušenca? Kaj, savora save trajin ando Jerusalim džanen kaj kroz lende dogodisajlo baro čudo thaj amen našti phenas kaj nas godova. 17 Ali, te akava sikavipe či buljol još majbut maškar o them, zapretisa lende te khonikašće majbut či čeren svato ande godova alav." 18 Askal akhardine len, thaj naredisardine lende te nipošto majbut ni o muj či putren thaj sikaven ande Isusesko alav. 19 Ali o Petar thaj o Jovano phendine lende: "Zar smartin kaj si pravo anglo Del te čhas kan tumende, a na ko Del? 20 A amen našti te či čeras svato pale okova so dikhlaš thaj so ašundam." 21 E manuš andar e većnica palem zapretisardine lende, thaj mukline len. Pošto našti odlučisardine sar te kaznin len kaj sa o them slavilas e Devle pale okova so dogodisajlo. 22 Kaj, o manuš savo čudesno sastilo sas les majbut katar štarvardeš brš. 23 Čim mukline e Petre thaj e Jovane von boldine pe ke aver vernikurja thaj phendine lende sa so phendine

lende e prve rašaja thaj e starešine. 24 Kana e vernikurja godova ašundine, savora zajedno ande jek glaso molisajle e Devlešće: "Gospode, tu stvorisardan o nebo, e phuv, o more thaj sa so si ande lende. 25 Tu e Sveti Duhosa, prekal amaro pradad o David, čiro sluga phendan: 'Sostar bunin pe e manuša save či pindžaren e Devles, a o them ivja zavere čerel? 26 Ušten e carurga e phuvjače thaj e vladarja udružisajle protiv o Gospod thaj protiv lesko Pomazaniku.' 27 Ej, čače o caro Irod thaj o vladari Pontije Pilato ande akava gav udružisajle okolena save či pindžaren e Devle thaj e Izraelošće themesa protiv čiro sveto sluga o Isus, čiro pomazaniku. 28 Von čerdine okova so tu círe voljava thaj círe silava majanglal odredisardan te avel. 29 A akana, Gospode, ašun lende pretnje thaj de amendje círe slugende hrabrost te bi darako mothos averenđe pale čiro alav. 30 Inzar čiro močno vas, te avel o sastipe, znakurja thaj čudurja – ando alav círe sveto slugasko e Isusesko." 31 Kana završisardine e molitva, činosajlo o than pe savo sas cídine thaj savora perhdile e Sveti Duhosa pa počisardine hrabro te mothon pale Devlesko alav. 32 Savora okola save pačanas sas sago jek ileja thaj jek dušava. Thaj khonikal či phenelas kaj si vareso so si les samo lesko, nego delinas maškar peste sa so sas len. 33 A e apostolurja e bare silava svedočinas palo vaskrsenje e Gospode Isusesko, thaj e bari milost sas pe lende savorende. 34 Khonikašće lendar khanći či falilas. Kaj okolen saven sas phuv ili čher, bičinenas len thaj e dobime love, 35 denas e apostolenđe, a katar godova delas pe svakonešće kozom kas trubulas. 36 Gajda vi varesavo Levito savo akhardolas Josif, bijando ando Kipar, saves e apostolurja akharenas Varnava (so značil kaj sas manuš savo ohrabilas), 37 les sas njiva savi bičinda thaj e love dijas e apostolendje.

5 A varesavo manuš po alav Ananija zajedno pešće romnjava e Safirava bičinda piri phuv. 2 Thaj ando džanglipe pire romnjako ačhada pale peste jek deo e lovendar, a okova so ačhilo dija ke apostolurja. 3 Askal o Petar phendas lešće: "Ananija, sostar muklan te o Satana pherel čiro ilo, te hohaves e Sveti Duhošće thaj te ačhaves pale tute jek deo e lovendar save lijan pale phuv. 4 Či li e phuv ačhilisas círi te či bičindanas lat? A kana već bičindan lat, zar godole lovenca našti čerdan so kamlan? Sostar ande čiro ilo odličisardan te čeres gajda vareso? E Devlešće hohadan, a na e manušende." 5 Kana o Ananija ašundas sa akala alava, pelo tele mulo. A e bari dar dijas ande sa okola save ašundine pale akava. 6 Askal varesave terne čhave uštile, pačardine lesko telo ando pohtan, inkaldine

les thaj prahosardine les. 7 A kana nakhlo varekaj katar trin saturja, dijas andre vi lešći romnji, savi či džanglas so sas. 8 O Petar phučla lat: "Phen mande, dali pale gači love bičindine e phuv?" A e manušni phendas: "Ej baš pale gači love." 9 Askal o Petar phendas lače: "Sostar dogovorisajle te iskušin e Gospodešće Duhos? Ake, anglo vudar si okola kaj prahosardine círe romes. Vi tut inkalena!" 10 Thaj vi voj odma peli tele muli dži ke lešće pungre. Askal dine andre okola terne čhave thaj arakhline lat muli, thaj vi lat inkaldine thaj prahosardine paše lako rom. 11 E saste khandirja thaj sa okolen save ašundine pale akava lijas e bari dar. 12 Prekal e apostolurja dogodinas pe e but znakurja thaj čudurja maškar o them. Sa e vernikurja ječhe dušava cídenas pe ande Solomonosko tremo. 13 Khonik avrendar či tromaja te pridružil pe lende, ali o them šukar motholas pala lende. 14 A ipak sa majbut thaj majbut manuša thaj manušnja pačanas ando Gospod thaj priključinas pe e vernikonende. 15 Kana o Petar načhelas, e manuša inkalenas pire nasvalen pe sokača. Čonas len pe ležaljke thaj pe nosilje gajda te lešći senka barem perel pe lende. 16 Avenas vi but manuša andar e okolne gava oko o Jerusalim thaj anenjas pire nasvalen thaj okolen saven mučinas e bilačne duhurja. Thaj savora sastile. 17 Askal o baro rašaj thaj sa okola save sas lesa andar e sadukejendi stranka sas but ljubomore 18 thaj astardine e apostolen thaj čhudine len ando glavno phanglipe. 19 Ali e Gospodesko andelo račava putardas o vudar katar e tamnica, inkalda len avri thaj phendas lende: 20 "Džan ando Hramo thaj mothon e themešće sa pale akava nevo Trajo." 21 Kana e apostolurja godova ašunde, đele ando Hramo detharinako ande zora thaj sikavenas e themes. Kana avilo o baro rašaj thaj okola save sas lesa, cídine sa okolen andar o Baro veće thaj sa e starešinen andar o Izraelsko them thaj dine naredba te anen pe e apostolurja andar o phanglipe. 22 Ali, kana e stražarja aresle ando phanglipe, či arakhline len okote, gajda kaj boldine pe palpale thaj phendine: 23 "O vudar katar e tamnica sas pe cíja lačhe phandado, a e stražarja ačhenas anglo vudar. Ali kana putardam o vudar či arakhlam andre khonikas!" 24 A kana o zapovedniko pe hramošće stražarja thaj e šorvale rašaja ašundine akava so mothodine, sas zbumime thaj phučenjas pe so šaj avel akava. 25 Pe godova vareko avilo thaj phendas lende: "Eke okola manuša saven araci čhudine ando phanglipe ando Hramo si thaj sikaven e themes!" 26 Askal o zapovedniko pale hramsko straža đelo e stražarenca thaj andine e apostolen, ali na pe sila kaj daranas te o them či čhuel bara pe lende. 27 Kana andine len, čhutine len anglo Baro veće thaj o baro rašaj phučelas len: 28 "Či li strogo mothodam tumendje te na

sikaven ando alav godole manušesko? A tumen pherdine o sasto Jerusalim tumare sikavipeja thaj kamen te čhon e doš pe amende palo smrto godole manušesko!" 29 A o Petar thaj e apostolurja phendine lende: "E Devlešće trubul te avas pačivale majsigo nego e manušendje! 30 O Del amare pradadengo vazdas e Isuse andar e mule, saves tumen mudardine gajda kaj čutine les po trušl. 31 Ali o Del uzvisisarda les thaj čhuta les pe piri desno rig sago Princos thaj Spasiteljes, te e manušendje andar o Izrael del prilika te obratin pes thaj te jarton pe lende e bezeha. 32 Amen sam svedokurja pale sa godova thaj o Svetu Duhu saves o Del dijas okolende save pokorin pe lešće." 33 Kana e manuša andar o Baro veče ašundine akava, gači holjajle kaj kamenas te mudaren len. 34 Askal ando Baro veče uštijo jek učitelj palo Mojsijesko zakon, save akhardolas Gamalilo, fariseji saves sa o them poštuijas. Vo phendas te inkalen e apostolen cara avri. 35 Askal phendas: "Manušalen andar o Izrael, lačhe gndin tumare šoresa so kamen te čeren akale manušenca. 36 Kaj majsigo varesavi vrjama pojavisajlo o Tevda save motholas pale peste kaj si vo vareko thaj vareso. Lešće pridružisajle štar šela manuša, ali vo sas mudardo, a sa lešće manuša našline thaj katar godova nas khanči. 37 Pale leste, ande vrjama kana sas o popis stanovništva, pojavisajlo o Juda Galilejco thaj vazdas e theme pe buna. Ali vi vo sas mudardo, a sa lešće manuša našline. 38 Zato pale akava phenav tumende: mučen tumen akale manušendar thaj den len te džantar. Kaj, te si lengo naum ili lengo delo katar e manuša, vi godova propadnila. 39 A te si e Devlestari, našti uniština len, kaj gajda avena sago okola kaj borin pe protiv o Del." Thaj von složisajle lesa. 40 Askal akhardine e apostolen andre, izbičuisardine len, thaj zabranisardine lende te sikaven ande Isusesko alav, askal mukline len. 41 A e apostolurja deletar andar o Baro veče bahtale, kaj sas dostojo te han ladžavo zbog e Isusesko alav. 42 Thaj či prestainas svako des ando Hramo thaj pe čhera te sikaven thaj navestin kaj si o Isus o Mesija.

6 Godola đesa, sar o brojo e učenikonengo sa majbut barjolas, e Židovurja save čerenas svato grčki počnisardine te žalin pes pe aver Židovurja. Phenenas kaj lende udovice si zanemarime kana delil pe svako des o habe. 2 Askal e dešuduj apostolurja akhardine peste sa e učenikoneng thaj phendine lende: "Naj lačhe te amen zanemaris te propovedisaras e Devlesko alav thaj te delis o habe. 3 Zato, phralalen, araćhen maškar tumende efta manušen save si po lačho glaso, thaj pherde e Svetu Duhosa thaj mudrost. Len čhasa pale godova, 4 a

amen posvetisa men e molitvaće thaj te propovedisaras andar o alav e Devlesko." 5 Godova predlog sviđosajlo savorende. Thaj losardine e Stefane, manuše save sas pherdo pačipe thaj Svetu Duhosa, e Filipe, e Prohore, e Nikanore, e Timone, e Parmene thaj e Nikola andar e Antiohija save majsigo obratisajlo po židovsko pačipe. 6 Askal andine len angle apostolurja, von čutine pire vas pe lende thaj pomolisajle pale lende. 7 Gajda e Devlesko alav buljolas. A o brojo e učenikoneng ando Jerusalim but barjolas, a vi e but židovende rašaja počnisardine te pačan. 8 O Stefan sas manuš pherdo milosti thaj sila thaj čerelas e bare čudurja thaj znakurja maškar o them. 9 Ali, pobunisajle protiv leste varesave andar e Sinagoga okolendi save sas oslobođime roburja, e Židovurja andar e Kirina, Aleksandrija, thaj varesave anda e Kiličija thaj e Cikni Azija, thaj počnisardine te raspravin pe e Stefanesa. 10 Ali khonik lendar našti protivisajlo protiv e mudrost thaj e Duhošće saveja čerelas svato. 11 Askal nagovorisardine varesave manušen te phenen: "Ašundam les sar vredol e Mojsija thaj e Devle." 12 Gajda pobunisardine e theme, e starešinen thaj e učiteljen e zakonestar, pa navalisardine pe leste, astardine les thaj inđardine les anglo Baro veče. 13 Andine vi e hohavne svedokonen save phendine: "Akava manuš neprestalno mothol protiv o Hramo thaj protiv e Mojsijesko zakon. 14 Ašundam les kaj phenel sar godova Isus andar o Nazaret haravela o Hramo thaj promenila e običaja save dija men o Mojsija." 15 A savora save bešenias ando Baro veče lačhe dikhline po Stefano thaj dikhline o muj lesko sas sago e andelosko.

7 Askal o baro rašaj phučlas e Stefane: "Dali si gajda akava so mothon?" 2 A o Stefano phendas: "Phralalen thaj dadalen, ašunen man! O slavno Del sikadilo amare pradadešće e Avraamešće kana sas ande Mesopotamija, majsigo nego so doselisajlo ando Haran 3 thaj phendas lešće: 'Muk akaja phuv thaj cire familija maškar savi trajis thaj dža ande phuv savi sikavava tuće.' 4 Thaj o Avraam gajda mukla e phuv e Haldejendži thaj doselisajlo ando Haran. Nakon so mulo lesko dad, o Del anda les ande akaja phuv kaj tumen akana trajin. 5 Ali či dija les ande late ni jek majcikno kotor phuv ando nasledstvo, nego obećisarda kaj dela e phuv lešće thaj lešće potomkonende posle leste, vi ako e Avraame još nas čhavra. 6 O Del gajda phendas lešće: 'Cire potomkurja avena strancurja ande averendži phuv. Okote avena roburja thaj avena mučime štar šela brš.' 7 Ali o Del phendas: 'Me sudiva e themes kašće von robuina, a posle godova inkljena andar godoja phuv thaj avena te služin

man pe akava than.' **8** Askal o Del čerda savez e Avraameja thaj dija les obrezanje sago znako godole savezosko. E Avraamešće askal bijandilo o Isak saves obrežisarda ohtoto des katar lesko bijandipe. O Isako gajda čerda pire čhaveja e Jakoveja, a o Jakov pire dešuduje čhavenca save sas patrijahruga katar save postanisardsa amaro them. **9** A e Jakovešće čhave, e patrijarhura, sas ljubomorne pe pesko phral po Josif, thaj zbog godova bićindine les sago robo ando Egipto. Ali o Del sas lesa, **10** thaj inkhalelas les andar svako lešci nevolja. O Del dija les mudrost, thaj naklonost e faraonešći, e egipatsko carošći, savo čhuta les te avel upravnika po sasto Egipto thaj pe sasto lesko dvoro. **11** Askal ande sasti egipatsko phuv thaj ando Hanaan avili e bok thaj bari nevolja, gajda kaj amare pradada našti aračhenas hamasko. **12** Kana o Jakov ašundas kaj ando Egipto si div, bičhaldas okote amare pradaden po prvo data. **13** Kana đeline po dujto drom, o Josif phendas pire phralende ko si vo. Gajda o faraon ašundas pale Josifešći familija. **14** O Josif askal bičhaldas pale pesko dad palo Jakov thaj pale sasti piri familija save sas eftavardeš thaj pandž džene. **15** Gajda o Jakov đelo tele ando Egipat kaj mulo vo thaj amare pradada. **16** Lende telurja sas inđarde ando Sihem thaj okote sas prahome ando limori save o Avraam cíndas pale odredime svota love katar Emorošće čhave. **17** Sar avelas paše e vрjama te perdon so o Del obećisarda e Avraamešće, amaro them ando Egipto barjolas thaj množilas pe, **18** sa dok či zavladisardsa ando Egipto o nevo caro, savo či pindžareljas e Josife. **19** Vo lukavo postupilas amare themeja: mučilas amare pradaden thaj tradelas len te mučen pire tek bijande čhavren avri te meren. **20** Ande godoja vрjama bijandilo o Mojsije, savo sas zurale šukar čhavro ande Devlešće jakha. Trin čhon sas barjardo ande pe dadesko čher. **21** Kana mukline les avri, e faraonešći čhej lija les thaj barjarda les sago pire čhaves. **22** O Mojsije sas sikado ande sasti e Egipatsko mudrost thaj sas silno ande alava thaj pe dela. **23** Kana sas lešće štarvardeš brš, crdelas les o ilo te džal te dičhel pire phralen e Izraelsko themes. **24** Kana dikhla kaj varesavo Egipćano mučil e Izraelco, ačhilo ande lešći obrana thaj osvetisarda les gajda kaj mudardas e Egipćanos. **25** Gindilas kaj lešće phral haćarena kaj o Del preko leste bičhale lende oslobođenje, ali von godova či haćardine. **26** Thejara des palem dija pe duj Izraelcurja sar marenpe. Probisarda te pomiril len gajda kaj phendas lende: 'Manušalen, phrala sen! Sostar čeren zlo jek avrešće?' **27** Ali okova kaj marelas pire pašutnes, spida e Mojsija thaj phendas lešće: 'Ko čhuta tut te aves amaro vladari thaj amaro sudija?' **28** Kames vi man te mudares sago kaj araci

mudardan okole Egipćanos?' **29** Kana o Mojsije godova ašundas našlo ande midjansko phuv thaj okote trajilas sago stranco, kaj bijandile lešće duj čhave. **30** Posle štarvardeš brš sikadiło lešće o anđelo ande pustinja paše ke Sinajsko gora ando grmo savo phabolas. **31** Kana o Mojsije dikhla godova, zadivisajlo godolešće so dičhel. Ali kana avilo majpaše te majlačhe dičhel, ašunda e Gospodesko glaso: **32** 'Me sem o Del čire pradadengo, o Del e Avraamesko, e Isakosko, thaj e Jakovesko.' O Mojsije izralas e daratar thaj či tromaja e jakha te vazdel te dičhel. **33** O Gospod phendas lešće: 'Fuljar e sandale katar čire pungre! Kaj o than pe savo ačhes, si sveto. **34** Dikhlem e muka mungre themešći ando Egipat thaj ašundem lengo jauk. Andar godova fuljistem te inkalav len okotar. A akana, ajde dža, me bičhalav tut ando Egipat!' **35** Akale Mojsija saves e Židovurja odbacisardine kana phendine: 'Ko čhuta tut te aves amaro vladari thaj amaro sudija?', o Del baš akana les bičhaldas prekal o anđelo savo sikadiło lešće ando grmo te avel vladari thaj izbavitelj. **36** Vo inkalda len okotar gajda kaj čerelas čudurja thaj znakurja ande egipatsko phuv, po Lolo more thaj štarvardeš brš ande pustinja. **37** Isto godova Mojsije phendas e Izraelošće themešće: 'O Del vazdela tumende prorokos sago kaj sem me andar tumaro them.' **38** Isto godova Mojsije si okova save sas posredniko maškar amare pradada ande pustinja thaj maškar o anđelo savo dija les o alav e trajosko pe Sinajsko gora te predail godola alava amende. **39** Amare pradada či kamline te pokorin pe lešće, nego odbacisardine les thaj e ileja palem boldine pe ando Egipat. **40** Phendine e Aronešće: 'Čer amende devlen save džana angle amende! Kaj či džanas so si okole Mojsijava save inkalda men andar o Egipat.' **41** Godola đesa čerdine kipo ando oblik terne guruvesko, dine lešće žrtva thaj slavinas godova so čerdine pire vastenca. **42** Askal o Del bolda pes lendar thaj mukla len te klanjin pe e khamešće thaj e čerejende, sago vi kaj ačhel ramome ando lil e prorokoneno: 'Zar mande dijan žrtve thaj darurja ande pustinja štarvardeš brš, manušalen andar o Izrael? **43** Na, nego inđarenas o šator e Molohosko e hohamne devlesko thaj e čerain katar tumaro del o Refan; kipurja save čerdine te klanjin tumen lende. Zato inđarava tumen ando progonstvo', majdur katar o Vavilon! **44** Amare predaden sas Šator svedočanstva ande pustinja. O Del phendas e Mojsijašće sar te čerel o šator thaj o Mojsija čerda o šator gajda sar sas lešće sikado. **45** Kana amare pradada primisardine o Šator, inđardine les pesa ande phuv, savi line katar o them saven o Del angle lende trada, a o Isus Navin sas lengo vođa. O Šator ačhilo okote sa dži e vрjama e carošći Davidešći. **46** O David arakhlas milost ko

Del thaj zamolisarda e Devle te šaj sagradil Hramo palo Del e Jakovesko, **47** ali tek o Solomon vazdas lešće o Hramo. **48** Ipak o majbaro Del či trajil ande Hramurja save si cerde e manušende vastenca, sago kaj phenel o proroko: **49** 'O nebo si mungro prestolje, a e phuv si tale mungre pungre: Sosko čher vazdena mande? Phenel o Gospod, thaj kaj si o than kaj me odmoriva? **50** Či li sa akava mungro vas stvorisarda?' **51** O tumen tvrdoglavle manušalen save či pindžaren e Devle thaj či čhon kan leste! Tumen uvek protiv tumen e Svetu Duhošće, sago kaj godova čerenas vi tumare pradada! **52** Kas katar e prorokurja tumare pradada či progonisardine? Mudardine čak vi okolen save majsigo phendine kaj avela o Pravedniko, saves tumen izdaisardine thaj mudardine. **53** Prekal o andelo dobisardine o zakon, ali či inćardine les!" **54** Kana godova ašundine e židovske vođe, gajda holjajle po Stefan kaj počnisardine te škipin e dandence pe leste. **55** A o Stefano pherdo e Svetu Duhosa, vazda pire jakha po nebo thaj dikhla e slava e Devlešći thaj e Isuse sar ačhel pe desno rig e Devlešći. **56** Askal phendas: "Ake dikhav o nebo putardo thaj e Čhave e Manušešće sar ačhel pe desno rig e Devlešći." **57** Pe godova von učhardine pire kan e vastenca thaj počnisardine te čhon muj andar sasto glaso, thaj savora sar jek navalisardine pe leste. **58** Inkaldine les andar o gav thaj čudenas bara pe leste. A e svedokurja protiv o Stefano mukline pire ogrtaćurja jeće terne manušešće savo akhardolas Savle te lel sama pe lende. **59** Dok čudenas bara pe leste te mudaren les, o Stefano zavapisardsa: "Gospode Isuse, primisar o mungro duho!" **60** Askal pelo pe pire koča thaj čhuta muj andar sasto glaso: "Gospode, na le lenđe kava palo bezeħ!" Sar godova phendas, mukla pesko đi.

8 A o Savle odobrisarda e Stefanesko mudaripe. Godova des počnisarda o baro progostvo pe Khandiri ando Jerusalim. Pa sa e vernikurja, osim e apostolurja, raspršisajle pe judejske thaj pe samarijanske krajurja. **2** A varesave pobožne manuša prahosardine e Stefane thaj zurale rovenas pale leste. **3** A o Savle saste silava trudilas pe te uništيل e Khandiri. Džalas andar o čher dži ko čher thaj inkalelas avri e manušen thaj e manušnen thaj čhuelas len ando phanglipe. **4** A okola vernikurja save raspršisajle, buljarenas e Bahtali nevimata kaj god džanas. **5** Gajda o Filip avilo ande jek samarijansko gav, thaj okote propovedilas e themešće palo Hristo. **6** Kana o them ašundas thaj dikhla e čudurja save čerelas, savora pažljivo čhonas kan so phenelas. **7** E bilače duhurja zurale rknjinjas kana inkljenas andar e but manuša ande save sas, a sastonas vi but okola save sas line

thaj bande. **8** Thaj ande godova gav gajda zavladisarda e bari bah. **9** A ande godova gav sas vi varesavo manuš, savo akhardolas Simon, vo već varesavi vrjama okote drabarelas. E manuša save trajinas ande Samarija divinas pe lešće, a vo phenelas pale peste kaj si vo baro manuš. **10** Thaj savora pažljivo čhonas kan leste katar o majcikno dži ko majbaro thaj phenenas: "Akava manuš si čače sila e Devlešći, savi akhardol bari sila." **11** A čhonas kan leste zato kaj već lungo vrjama zadivilas len pire círimatenca. **12** Ali kana paćaine e Filipešće, savo propovedilas e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo thaj palo alav e Isuse Hristosko, bolenas pe e manuša thaj e manušnja. **13** Čak vi o Simon korkoro paćaja, bola pe thaj ačhilo e Filipeja. Zadivime dičhelas e znakurja thaj e bare čudurja save dogodinas pe. **14** Kana e apostolurja ando Jerusalim ašundine kaj ande Samarija prihvatisardine e Devlesko alav, bičhaldine lende e Petre thaj e Jovano. **15** Kana von duj džene aresline pomolisajle pale lende te vi von primin e Svetu Duho. **16** Kaj o Svetu Duho još či fuljisto pe niječhete lendar pošto sas bolde samo ando alav e Gospodesko Isusesko. **17** Askal e apostolurja čutine pire vas pe lende, thaj von primisardine e Svetu Duhos. **18** Kana o Simon dikhla kaj e manuša primin e Svetu Duhos, čim e apostolurja čutine pire vas pe lende, ponudisarda e apostolende love **19** thaj phendas lende: "Den vi man godoja moć te svako pe kaste čhav mungre vas primil e Svetu Duhos!" **20** A o Petar phendas lešće: "Neka propadnin círe love zajedno tusa, kaj gndis kaj e lovenca šaj cínes e Devlesko daro! **21** Tu našti sudeluis ande akaja služba, kaj círo ilo naj ispravno anglo Del. **22** Zato pokaji tut thaj muk tut katar čiro bilačhipe. Moli tut e Gospodešće te jartol tuće kaj sas tu kasavi gindimata. **23** Kaj dikhav kaj san pherdo gorčine thaj robo e bezehešće." **24** A o Simon phendas: "Tumen molin tumen pale mande e Gospodešće te či aresel man khanči katar godova so phendine." **25** Nakon so svedočisardine lende palo Isus thaj objavisardine lende e Gospodesko alav, von boldine pe ando Jerusalim. E dromesa načhenas kroz e but e samarijanske gava thaj navestinas e Bahtali nevimata. **26** O andelo e Gospodesko phendas e Filipešće: "Ušti thaj teljar po jugo e dromesa savo inđarel kroz e pustinja thaj mučel pe tele andar o Jerusalim ande Gaza." **27** O Filip spremisajo thaj teljardas. Dromesa maladas varesave evnuhu, manuše andar e Etiopija – savo sas dvoraniko e Kandako, e etiopske caricako thaj upravnika e riznicako. Sas ando Jerusalim te poklonil pe e Devlešće, **28** thaj kana boldelas pe čhere. Bešelas ande piri kočija thaj po glaso čitolas andar o lil e proroko Isajasko. **29** Askal o Svetu Duho phendas e Filipešće: "Dža paše dži ke godoja

kočija thaj ačh uz late!" **30** O Filip prastaja dži ke kočija thaj ašundas sar o manuš čitol andar o proroko Isaja thaj phučla les: "Dali haćares so čitos?" **31** A o manuš phendas: "Sar šaj te haćarav ako khonik či objasnil mande?" Thaj akhardas e Filipe te lel pe opre ande kočija thaj te bešel paše leste. **32** A o odломko andar o Sveto lili savo čitosardas sas akava: "Indjardine les sago e bakhre tale čhuri. Thaj sago o bakhroro nemo angle okola save randen les, gajda ni vo či putrelas piro muj. **33** Sas ponizime thaj uskratime katar e pravda. Ko čerela svato pale lešće potomkurja kaj lesko trajo lija pe katar e phuv." **34** O dvoraniko askal phučla e Filipe: "Moliv tut, phen mande ko si godova pale kaste phenel o proroko? Dali godova o proroko phenel pale peste ili pale varekaste avreste?" **35** Askal o Filip teljardas te sikavel les katar godova than andar o Lil thaj te objasnil lešće e Bahtali nevimata palo Isus. **36** Thaj dok gajda džanas e dromesa, aresline dži ke varesavo paj, pa o dvoraniko phendas: "Dik, ake o paj! So sprečil man te bolav man?" **37** [A o Filip phendas lešće: "Šaj ako pačas čire saste ileja." A o dvoraniko phendas: "Paćav kaj si o Isuso Hristo Čhavo e Devlesko."] **38** Askal o dvoraniko zapovedisarda te ačhel e kočija thaj liduj džene fuljistine dži ko paj, thaj o Filip bolda les. **39** A kana inkljistine andar o paj, e Gospodesko Duhu otmisarda e Filipe thaj o dvoraniko majbut či dikhla les thaj bahtalo nastavisarda pire dromesa. **40** A o Filip arakhadilo ando gav Azot, thaj e dromesa dok putuilas propovedilas e Bahtali nevimata pe sa e gava sa dok či areslo ande Kesarija.

9 A o Savle, vi majdur e holjasa pretilas kaj mudarela e Gospodešće učenikonem. Andar godova delo ko Baro rašaj **2** thaj manglas lestar lila pale sinagoge ando Damask te šaj astarel inča svakones savo sledil e Gospodesko drom, bilo te si manuš ili manušnji thaj te phangle šaj anel len ando Jerusalim. **3** Kana avilo paše dži ko Damask, katar jekhar o baro svetlo andar o nebo zasvetisarda les. **4** Askal pelo pe phuv thaj ašunda o glaso savo motholas lešće: "Savle! Savle! Sostar progonis man?" **5** O Savle phučla les: "Ko san tu, Gospode?" A o glaso phendas: "Me sem o Isus saves tu progonis. **6** Nego, ušti akana thaj dža ando gav! Okote phenela pe tuće so trubul te čeres." **7** A okola manuša kaj džanas e Savleja ačhile bi alavesko, kaj ašundine o glaso, ali či dikhline khonikas. **8** Kana o Savle uštio katar e phuv, putardas pešće jakha, ali khanči našti dičhelas. Zato astardine les palo vas thaj andine les ando Damask. **9** Trin desa našti dičhelas, a pale godoja vрjama či halas ni pijelas. **10** Ando Damask trajilas varesavo učeniko savo akhardolas Ananija. Lešće o Gospod phendas ando viđenje:

"Ananija!" A o Ananija phendas: "Akate sem, Gospode." **11** A o Gospod phendas lešće: "Ušti, thaj dža ando sokako savo akhardol Pravo, ande Judasko čher, thaj okote rode e manušes savo akhardol Savle andar o Tarši! Eke vo akana molil pe." **12** O Savle ando viđenje dikhla ječe manušes savo akhardolas Ananija sar del andre thaj čhol pire vas pe leste te šaj dičhel. **13** O Ananija phendas: "Gospode, ašundem e bute manušendar kaj akava manuš čerda but bilačhipe čire svete manušende ando Jerusalim! **14** Čak vi pale akate si les vlast katar e bare rašaja te phandel ande okurja sa okolen save paćan ande čiro alav." **15** O Gospod phendas lešće: "Dža kaj godole manušes lijem te preko leste ašunen pale mande e aver thema, e carurja, thaj o izraelsko them. **16** Me sikavava lešće kozom trubul te trpil pale mungro alav." **17** O Ananija delo, dijas ande godova čher thaj čhuta pire vas po Savle thaj phendas lešće: "Phrale Savle! O Gospod Isus, savo sikadiło tuće po drom akaring, bičhalda man te šaj dičhes thaj te pheres tut e Sveto Duhosa." **18** Isto treno katar lešće jakha pelo vareso sago lјuske, thaj šaj dičelas. Askal uštio thaj sas boldo. **19** Askal hala vareso thaj bolda pe lešći snaga. O Savle ačhilo varekazom desa e učenikonem ando Damask. **20** Thaj odma ačhilo te propovedil pe sinagoge kaj o Isus si Čhavo e Devlesko. **21** Thaj savora save ašunenas les, sas začudime thaj phučenias pe: "Pa naj li akava okova isto manuš savo ando Jerusalim kamila te uništil okolen save paćan ande godova alav? Zar či avilo akate te astarel len thaj te phangle inđarel len angle šorvale rašaja?" **22** A e Savlesko propovedanje sas sa majsilno, gajda kaj mučelas e Židoven andar o Damask bi alavengo. Dokažilas kaj o Isus si o Hristo. **23** Nakon so nakhline but desa, e židovske vode odlučisardine te mudaren e Savle. **24** Ali o Savle saznajisardas pale lengo gindo. A e Židovurja lenas sama desenca thaj e račenca pe gavesko vudar te šaj mudaren les. **25** Ali e učenikurja e račava mukline les ande bari korpa prekal e gavesko zido. **26** Kana o Savle avilo ando Jerusalim, kamla te pridružil pes e učenikonem, ali savora daranas lestar, kaj či pačanas lešće kaj si vi vo učeniku. **27** Askal o Varnava prihvatisarda les thaj inđarda les ke apostolurja. O Varnava čerda svato e apostolende sar o Savle po drom dikhla e Gospode savo motholas lešće thaj sar ando Damask hrabro propovedilas ande Isusesko alav. **28** Gajda o Savle ačhilo lenca, phirelas po Jerusalim thaj hrabro propovedilas ande Gospodesko alav. **29** Čerelas svato thaj raspravilas pe e Židovenca save čerenas svato grčki, ali von dichenas te mudaren les. **30** Kana ašundine pale godova e vernikurja, inđardine les ande Kesarija thaj bičhaldine les čhere ando

Tars. 31 Gajda e khandiri ande sasti Judeja, Galileja thaj ande Samarija sas ando miro. E khandiri zuravolas ande dar e Gospodešći thaj brojčano barjolas ande uteha e Svetu Duhošći. 32 Kana o Petar načelas maškar akala regije, avilo vi ke Devlešće manuša ando gav savo akhardolas Lida. 33 Okote arakhlas ječe manuša savo akhardolas Enej, savo pašljolas ohto brš bango ando kreveto. 34 O Petar phendas lešće: "Enej, o Isus Hrist sastarel tut. Ušti thaj lačhar čiro krevetol!" Thaj o Enej odma uštito! 35 Kana dikhline e Enejes, sa e manuša save trajinas ande Lida thaj ando Saron, obratisajle e Gospodešće. 36 Ande Jopa, trajilas jek učenica savi akhardolas Tavita (so značil: "Košuta"). Voj uvek čerelas lačhipe thaj pomožilas e čore manušen. 37 Baš ande godoja vrjama voj nasvajli thaj muli. Najardine lat thaj čutine lat ande soba po sprato. 38 Ali kana ašundine kaj si o Petar paše ando gav Lida, bičhalde leste duj manušen thaj zamolisardine les: "Av odma amende!" 39 Zato o Petar odma teljarda lenca. Thaj čim areslo inđardine les ande soba savi sas opre po sprato. Okote okružisardine les e udovice save rovenas thaj sikavenas lešće e ogrtača thaj e aver drze save čerda lende e Tavita dok sas lenca. 40 Ali o Petar trada len sa avri andar e soba. Dija koča thaj pomolisajlo e Devlešće. Askal bolda pe ko mulo telo thaj phendas: "Tavita, ušti!" Voj putardas pire jakha, dikhla e Petre thaj bešli. 41 Vo astarda lat palo vas thaj vazda lat. Askal akharda e vernikonen thaj e udovicen thaj sikada lende kaj si džudi. 42 Pale akava ašundine sa e stanovnikurja andar e Jopa, thaj but lendar pačajine ando Gospod. 43 O Petar ačhilo ande Jopa još varesavi vrjama, ando čher ječe manušesko savo sas kožari, a akhardolas Simon.

10 Ande Kesarija trajilas varesavo manuš savo akhardolas Kornelije. Vo sas rímsko kapetano e četako savi akhardolas Italijansko. 2 Vo sas pobožno manuš thaj daralas e Devlesttar, sago vi savora save trajinas lesa ando čher, delas milostinje e čore Židovendje thaj stalno molilas pe e Devlešće. 3 Jek des varekaj katar e trin saturja mismere, sas les vizija ande savi jasno dikhla sar avel leste e Devlesko anđelo thaj phenel lešće: "Kornelije!" 4 O Kornelije dikhla pe leste e darasa thaj phučlas: "So kames Gospode?" A o anđelo phendas lešće: "Čire molitve thaj e milostinje aviline anglo Del sago žrtva thaj vo dija pe godi tute. 5 Akana bičhal e manušen ande Jopa te anen e Simone saves akharen Petar. 6 Vo si gosto ko Simon savo si kožari, kasko čher si pašo more." 7 Kana o anđelo savo motholas lešće dełotar, o Kornelije akhardas e duje slugen thaj ječe pobožno vojnike savo sas jek katar lešće pomočnikurja, 8 thaj phendas lende

sa so sas thaj bičhalda len ande Jopa. 9 Thejara o des, varekaj katar o mismeri, dok von sas još po drom thaj sas već paše ke Jopa, o Petar lija pe opre po krovo te molil pe. 10 Bokhajlo thaj kamlas vareso te hal. Ali dok andre pripreminas lešće o habe, les sas vizija. 11 Dikhla sar o nebo putavol, a vareso sago baro čašapo phanglo pe štar čoškurja mučel pes pe phuv. 12 Ande leste sas svakojake vrste životinje pe štar pungre, gmizavcurja thaj e čiriklja. 13 Askal varesavo glaso phendas lešće: "Ušti Petre, de čurjasa thaj ha!" 14 A o Petar phendas: "Nisar, Gospode! Me nikada či halem khanči nečisto so zabranili amaro Zakon!" 15 A o glaso palem phendas lešće. "Na phen kaj si zabranime okova so o Del phenas kaj si čisto!" 16 Akava sas trin drom thaj katar jekhvar o čašapo vazda pe palpale po nebo. 17 Dok o Petar sas još zbuňime so godoja vizija šaj te značil, e manuša saven o Kornelije bičhalas phučenjas kaj si e Simonesko čher, thaj već aresline angle kapija. 18 Akhardine thaj phučline dali si akate ande goste o Simon saves akharen Petar. 19 Dok o Petar još gindilas pale okova so dikhla ando viđenje, o Svetu Duho phendas lešće: "Ake roden tut trin manuša. 20 Ušti, fulji tele thaj dža lenca. Na oklevistar kaj me bičhalde len." 21 O Petar fuljisto thaj phendas lende: "Me sem okova saves roden. Sostar aviline?" 22 A von phendine: "Bičhalda men o rímsko kapetano o Kornelije. Vo si pravedno thaj daral e Devlesttar, manuš saves poštui sa e Židovurja. O sveto anđelo phendas lešće te akharel tut ande piro čher thaj te chol kan so si tut te phenes lešće." 23 Askal o Petar akharda len te den andre ando čher thaj ugostisarda len. Thejara o des spremisajlo thaj teljarda lenca, a lesa teljardine vi varesave phral andar e Jopa. 24 Aver des aresline ande Kesarija. A o Kornelije ažućarelas len zajedno pire familijava thaj e majpaše drugarenca. 25 A kana o Petar dijas ando čher, o Kornelije inklijsto angle leste, pelo dži ke lešće punge thaj poklonisajlo lešće. 26 Ali o Petar vazda les thaj phendas lešće: "Ušti, kaj vi me sem samo manuš. 27 Sar čerelas svato leja, gajda dija andre thaj dikhla e bute manušen save čidine pe." 28 O Petar phendas lende: "Tumen lačhe džanen kaj e Židovendje o Zakon či mučel te družin pe tumenca save naj sen Židovurja ili te den ande tumare čhera. Ali mande o Del sikađa te khonikas či smatriv kaj si nečisto thaj pogano. 29 Zato avilem bi alavesko čim akhardine man. A akana phenen mande sostar akhardine man." 30 Pe godova o Kornelije phendas: "Majsigo štar desa, ande isto akaja vrjama, ande trin saturja mismere, semas ande mungro čher thaj molisajlem. Andar jekhvar angle mande pojavisajlo o manuš ande sjajne drze 31 thaj phendas mande: 'Kornelije, o Del ašundas čiri molitva

thaj dija pe godi ke ciri milostinje e corende. 32 Zato bičhal varekas ande Jopa te akharel e Simone saves akharen Petar. Vo si gosto ando cher e Simonesko savo si kožari pašo more.' 33 Gajda odma bičhaldem pale tute, thaj lačhe si kaj avilan. Akana savora ačhas akate anglo Del te ašunas sa so o Gospod zapovedisarda tuče te phenes amende!" 34 Askal o Petar počnisarda te mothol: "Akana čače hačarov kaj o Del či čerel razlika maškar o them. 35 Dikhav kaj andar o svako them prihvatil okolen save daran lestar thaj čeren so si pravedno. 36 O Del bičhaldas o alav e izraelošće themešće thaj objavisarda lende e Bahtali nevimata palo miro kroz o Isuso Hristo, savo si Gospod sa e manušende. 37 Tumen džanan so sas pe sasti Judeja, a sa započnisardas ande Galileja nakon so o Jovano savo bolelas propovedilas palo bolipe. 38 Ašundine palo Isus andar o Nazaret saves o Del izabirisarda thaj pherdas e Svetе Duhosa thaj e silava. Vo džalas okolo, čerelas lačhipe thaj sastarelas savoren saven o beng inčarelas ande piri vlast, kaj o Del sas lesa. 39 Amen sam svedokurja pale sa so vo čerda ando Jerusalim thaj pe sasti phuv e židovendi, a von mudardine les gajda kaj čhutine les po trušul, 40 ali o Del o trito đes vazda les andar e mule thaj dija les te sikavel pe e manušende. 41 Ali či dikhla les sa o them, nego samo e svedokurja saven o Del majanglal izabirisarda. Godova sam amen save halam thaj pilam lesa nakon so uštivo andar e mule. 42 A vo zapovedisarda amende te propovedisaras e themešće thaj svedocišaras kaj si vo godova saves o Del odredisarda te sudil e džudenje thaj mulenđe. 43 Sa e prorokurja svedočin pale leste, te svako ko pačal ande leste, kroz lesko alav primil jartipe katar e bezeha." 44 Dok o Petar još čerelas svato, o Svetо Duhо fuljisto pe savorende save ašunenas e poruka. 45 A e židovske vernikurja, save aviline e Petresa, sas zaprepastime kana dikhline kaj o Del izlisarda o daro e Svetо Duhos vi pe okola save nas Židovurja, 46 kaj ašundine len sar čeren svato ande aver čhibja thaj barjaren e Devle. Askal o Petar phendas: 47 "Akala manuša primisardine e Svetо Duhо isto sago vi amen. Dali šaj vareko te zabranil lende te bolen pe e pajesa?" 48 Thaj zapovedisarda lende te bolen pe ando alav e Isuse Hristosko. Askal von zamolisardine e Petre te ačhel lenca još varesavi vrjama.

11 E apostolurja thaj e phral ande sasti Judeja ašundine kaj čak vi okola save naj Židovurja prihvatisardine e Devlesko alav. 2 Kana o Petar bolda pe ando Jerusalim, varesave katar e obrezime vernikurja kritikujinas les. 3 Mothonas: "Dijan ando cher e neobrezime manušengo thaj vi halan lenca!" 4 Askal o Petar ačhilo te objasnil lende sa so

sas: 5 "Semas ando gav Jopa thaj molivas ma. Dok molivas ma, sas man vizija: dikhlem vareso sago baro čašapo savo pe pire štare čoškurja mučel pe katar o nebo thaj avel dži mande. 6 Kana majlačhe lijem sama, dikhlem andre razne životinje pe štar pungre, divlje zveri, gmizavcurja thaj čirikljen. 7 Askal ašundem o glaso savo phendas mande: 'Ušti, Petre, de čhurjasa thaj hal!' 8 Ali me phendem: 'Nisar, Gospode! Nikada vareso nečisto so zabranil amaro Zakon či čhutem ande mungro muj te hav.' 9 O glaso andar o nebo po dujto data phendas mande: 'Na phen kaj si zabranime okova so o Del phendas kaj si čistol!' 10 Akava sas trin drom, thaj askal sas sa godova crdino po nebo. 11 Baš ande godova časo avile trin manuša thaj ačhile anglo cher ande savo me samas. Von sas bičhalde andar e Kesarija te aven pale mande. 12 O Svetо Duhо phendas mande te džav lenca thaj te na gndiv man khanči. Manca teljardine vi akala šov phrala, thaj gajda dijam ando cher godole manušesco. 13 Vo mothodas amende kaj dikhla e ande piro cher savo phendas: 'Bičhal e manušen ande Jopa palo Simon saves akharen Petar. 14 Vo phenela tuče alava kroz save aveja spasime tu thaj savora save trajin tusa ando cher.' 15 Kana ačhilem te čerav svato, o Svetо Duhо fuljisto pe lende isto sago kaj fuljisto ando početko pe amende. 16 Askal dijem man godi so phendas o Gospod: 'O Jovano bolelas e pajesa, a tumen avena bolde e Svetо Duhosa.' 17 Pa, ako o Del dija len isto daro sago vi amende kana pačajam ando Gospod Isuso Hristo, ko sem me te šaj ačhav e Devlesče po drom?" 18 Kana ašundine godova, smirosajle thaj počnisardine te slavin e Devle. Phenenas: "O Del dakle, vi okole manušende save naj Židovurja dija pokajanje savo indarel ando večno trajol!" 19 Ande godoja vrjama okola vernikurja save dine pe ando našipe zbog e nevolja savi avili kana sas o Stefan mudardo, aresle sa dži ke Fenikija, dži ko Kipar thaj dži ke Antiohija. O alav e Devlesko či propovedinas khonikače osim e Židovenđe. 20 Ali varesave katar godola vernikurja sas andar o Kipar thaj andar e Kirinija. Kana von aresle ande Antiohija počnisardine te propovedin vi okole manušende save naj Židovurja palo Gospod Isus. 21 O vas e Gospodesko sas lenca, thaj but manuša pačajine thaj obratisajle e Gospodešće. 22 Kana e khandiri ando Jerusalim ašundas so akala čeren ande Antiohija line thaj bičhaldine e Varnava ande Antiohija. 23 Kana areslo thaj kana dikhla savi milost sikada lende o Del, raduisajlo thaj ohrabrilas e vernikonen te ačhen pačivale e Gospodešće pire saste ileja, 24 kaj o Varnava sas čestito manuš, pherdo e Svetо Duhosa thaj e pačimava. Thaj but e manuša avile e Gospodešće. 25 Pale akava o Varnava đelo ando Tars

te rodel e Savle. 26 Kana arakhla les inđarda les ande Antiohija. Okote sasto brš aračhenas pe e manušenca andar e khandiri thaj sikavenas e bute themes. A e učenikurja prvo data sas ande Antiohija akharde Hrišćanurja. 27 Ande godola desa avile andar o Jerusalim ande Antiohija varesave prorokurja. 28 Jek lendar savo akhardolas Agav, uštilo, thaj nadahnime e Svetu Duhostar prorokuisardas, kaj ando sasto Rimsko carstvo avela bari bok. Godova vi dogodisajlo kana vladilas o caro Klaudije. 29 Andar godova e učenikurja andar e Antiohija odlucišardine te svako lendar kozom ko šaj, bičhale pomoć e phralende ande Judeja. 30 Gajda vi čerdine thaj po Varnava thaj po Savle bičhaldine pomoć e starešinendje ande Judeja.

12 Ande godoja vrjama o caro Irod počnisarda te mučil varesave vernikonen andar e khandiri. 2 Naredisarda te e mačesa mudaren e Jakove, e Jovanešće phrale, 3 pa kana dikhla kaj si godova drago e židovske vođenje, naredisarda te astaren vi e Petre. Godova sas ande vrjama kana sas o prazniko e bikvasočće mangreng. 4 A kana o Irod astarda e Petre, čhuda les ande tamnica thaj naredisarda te len pe leste sama štar straže po štar vojnikurja. Kamlas te inkalel les posle o prazniko Pasha anglo them te sudin lešće. 5 Dok o Petar sas ando phanglipe, e khandiri zurale molilas pe e Devlešće pale leste. 6 Godoja rjat majsgo nego so o Irod kamlas te inkalel les anglo them te sudin lešće, o Petar phanglo duple lanconanca, sovelas maškar e duj vojnikurja, a e stražarja anglo vudar aračhenas e tamnica. 7 Katar jekhvar pojavisajlo o andelo e Gospodesko thaj o baro svetlo obasjaisarda e celija ande savi sas o Petar. A o andelo poloćore dija dab e Petre pe pašvare, džungada les thaj phendas lešće: "Brzo ušti!" Thaj e lancurja odma peline katar e Petrešće vas. 8 Askal o andelo phendas lešće: "Le pe tute thaj le e sandale pe cire pungre!" Thaj o Petar čerda godova. Askal o andelo phendas lešće: "Akana le pe tute o grtači thaj teljar pale mande!" 9 O Petar teljarda palo andelo avri, ali či džanglas kaj si godova čače, nego gndisardas kaj si les vizija. 10 Kana nakhlina paše prvo thaj paše dujto straža, aresline dži ke sastruni kapija savi inđarel ando gav. Voj korkoro putajli angle lende thaj von inklijistine avri, a kana nakhlina kroz jek sokako askal o andelo katar jekhvar nestanisardas lestar. 11 Askal o Petar avilo peste thaj phendas: "Akana džanav kaj o Gospod čače bičhaldas pire andele thaj izbavisarda man andar e Irodešće vas thaj katar sa okova so o židovsko them ažućarelas te avel mande!" 12 Kana godova haćardas, đelo dži ko čher e Marijako, savi sas dej e Jovanešći saves akharenas

Marko, kaj but džene čidine pe thaj molinas pe. 13 A kana o Petar mardas pe avlijako vudar, e sluškinja savi akhardolas Roda avili te putrel o vudar. 14 Kana pindžardas e Petresko glaso, e bahtatar či putardas lešće o vudar, nego prastajas ando čher thaj javisardas kaj o Petar ačhel anglo vudar. 15 A von phendine lače: "Tu san dili!" Ali sar voj vi maj dur tvrdilas kaj si gjadja, von phendine: "Godova si lesko anđelo." 16 A o Petar vi majdur marelas pe kapija. Kana putardine e kapija thaj dikhline e Petre, sas avrjal peste katar o čudo. 17 Vo e vastesa dija len znako te ačhen thaj phendas lende sar o Gospod inkalda les andar o phanglipe thaj phendas lende: "Akava javin e Jakovešće thaj e aver phralende." Askal inklijisto thaj đelotar pe aver than. 18 A kana svanosardas o des e vojnikurja zurale uzinemirisajle. Phučenas pe so sas e Petresa. 19 O Irod naredisarda te roden les, pa kana či arakhla les, akhardas e stražaren te ispituil len, thaj zapovedisarda te mudaren len. Pale godova o Irod đelotar andar e Judeja ande Kesarija thaj okote ačhilo varesavi vrjama. 20 O caro Irod sas zurale holjariko pe okola save trajinas ando Tiro thaj o Sidon, pa von udružisajle thaj zajedno aviline angle leste. Pošto zadobisardine e caročće pomoćniko savo akhardolas Vlasta, molisardine e caro Irode palo miro, kaj lendi phuv uvozilas o hamasko andar e caročći phuv. 21 Ando dogovorime des, o Irod lija pe peste e carske drze, bešlo pe piro prestolje thaj počnisarda angle savorende te mothol lende. 22 A o them čholas muj: "Akava si e devlesko glaso, a na e manušesko!" 23 Isto časo e Gospodesko anđelo pekla e Irode e nasvalimasa, kaj či dijas slava e Devlešće. Mulo gajda kaj haline les e čerme. 24 A e Devlesko alav sa majbut buljolas thaj o brojo e vernikonengo sas sa majbaro. 25 Kana o Varnava thaj o Savle završisardine piro zadatko ando Jerusalim thaj boldine pe ande Antiohija, andine pesa e Jovane saves akharenas Marko.

13 Maškar e prorokurja thaj maškar e učitelja ande Antiohisko khandiri sas o Varnava, o Simeon saves akharenas Niger, o Lukije andar e Kirina, o Manain savo barilo e Irodesa savo sas vladari, thaj o Savle. 2 Dok jekhar slavinas e Gospode thaj postinas, o Svetu Duh phendas lende: "Odvojin mande akana e Varnava thaj e Savle palo delo savo si man pale lende." 3 Von askal, nakon so postisardine thaj molisardine, čhutine e vas po Varnava thaj po Savle thaj askal bičhaldine len po drom. 4 O Savle thaj o Varnava sas bičhalde e Svetu Duhostar ande Seleukija, a okotar đeline e lađicava ando Kipar. 5 Kana aresle ando gav savo akhardolas Salamina, navestinas e

Devlesko alav ande židovske sinagoge. O Jovano saves akharenas Marko sas lengo pomočniko. 6 Kana nakhline o sasto ostrvo aresline dži ko gav savo akhardolas Paf. Okote maladine varesaves vračares thaj hohavne prorokos, savo sas Židovo e alaveja Varisus. 7 Vo sas ando društvo e upravnikosko e godaver manušesa savo akhardolas Sergije Pavlo. Vo akhardas peste e Varnava thaj e Savle thaj zamolisarda len te phenen lendje e Devlesko alav. 8 Ali lende usprotivisajlo o Elima o враčari (gajda prevodil pe lesko alav) thaj ačhilo te nagovoril e upravniko te na pačal ando alav e Devlesko. 9 Askal o Savle, saves akharenas vi Pavle, ispunime e Svetu Duhosa, dikhla vorta ando Varisus Elim 10 thaj phendas lešće: "Tu san čhavo e bendesko thaj dušmano pe sa so si pravedno! Pherdo san svako prevara thaj bilačhipe. Zar či ačheja te bandares e ispravne droma e Gospodešće? 11 Ake, akana o vas e Gospodesko vazdel pes pe tute: korovoja thaj varesavi vрjama našti dičeja o svetlo e īesesco." Thaj odma o baro tunjariko dijas pe lešće jakha thaj vo pipolas naokolo, thaj rodelas varekas te vodila les. 12 Kana o upravniko dikhla so sas, pačajas thaj sas zadivime e Gospodešće sikavipeja. 13 Nakon godova o Pavle thaj okola kaj džanas lesa otplovisardine e lađicava andar o Paf thaj aresline ando Pergu ande Pamfilija. Okote o Jovan saves akharenas Marko mukla len thaj bolda pes ando Jerusalim. 14 O Pavle thaj o Varnava īeletar andar o Pergu ande Pisidijsko Antiohija. A ando savato īeline ande sinagoga thaj bešline. 15 Posle kana čitosardine andar o Zakon thaj andar e knjige e prorokonede, e vođe e sinagogače bičhaldine varekas te phenel lendje: "Phralalen, te si tumen vareso te mothon palo ohrabrenje e themešće, phenen!" 16 Pe godova o Pavle uštilo, vazdas piro vas thaj phendas: "Manušalen andar o Izrael thaj vi tumen savora aver save daran e Devlestар, ašunen: 17 O Del akale Izraelsko themesko, izabirisardas amare pradaden thaj umnožisardas amare themes pale vрjama dok trajinas sago strancurja ando Egipat. Thaj pire zurale vastesa inkalda len andar godoja phuv. 18 Štarvardeš brš strpljivo podnosilas len ande pustinja. 19 Kana uništisarda ande Hanaansko phuv efta themen, dija lendi phuv e Izraelconendje ando nasledstvo. Sa akava sas kroz štar šela thaj pandžardeš brš. 20 Posle godova, o Del dija len sudijen, sa dži ko proroko Samuilo. 21 Askal e manuša rodine te avel len caro, thaj o Del dija len e Saule, e Kisosće čhaves, andar o Venijaminesko pleme, savo vladilas Štarvardeš brš. 22 A kana harada e Saules katar o prestolje, vazda lende e Davides palo caro, pale savo korkoro posvedočisardas: 'Arakhlem e Davides e čhaves e Jeseješće, manušes savo

si pe mungro ilo. Vo čerela sa so me kamav.' 23 Andar o Davidesko potomstvo o Del sago kaj obečisarda, vazdas e Izraelošće Spasiteljes – e Isuse. 24 Majsigo nego so avilo o Isus, o Jovano savo bolelas propovedilas sa izraelošće themešće kaj moraš te obratin pe e Devlešće thaj te bolen pe. 25 Kana o Jovano završisarda piri služba phendas: 'Pale kaste tumen inčaren man? Me naj sem okova pale savo gndin kaj sem. Ali ake, pale mande avel okova kašće me naj sem dostojo te putrav e sandale pe pungre.' 26 Phralalen, čhavra e Avraamešće thaj vi savora tumen aver save daran e Devlestар, amende si bičhaldi akaja poruka palo spasenje! 27 E manuša save bešen ando Jerusalim thaj lende šorvale vođe či pindžardine e Isuse, nego osudisardine les. Gajda pherdine e alava e prorokošće save čiton pe svako savato, a či haćaren len. 28 Vi ako či arakhline nisošći doš zbog savi zasluzilas te avel mudardo, von mangline katar o Pilato te mudarel les. 29 A kana pherdine sa so si pale leste ramome, fuljardine les katar o trušul thaj čhutine les ando limori. 30 Ali o Del vazda les andar e mule, 31 thaj vo but desa sikavelas pe okolende save avile lesa andar e Galileja ando Jerusalim, thaj akana von si lešće svedokurja anglo Izraelosko them. 32 Amen akana mothas tumende e Bahtali nevimata: o obećanje savo o Del dijas amare pradadenje 33 akana pherdas godova amare čhavrende godoleja kaj vazdas e Isuse andar e mule. Sago kaj si ramome ando dujto psalmo: 'Tu san mungro Čhavo, ađes postanisardem čiro Dad.' 34 A pale godova kaj o Del vazda les andar e mule, te nikad či černjol, agajda phendas: 'Dava tumen svete thaj pouzdane blagoslovurja, save obečisardem e Davidešće.' 35 Gajda vi pe aver than phenel: 'Tu či dejte černjol čiro sveco.' 36 Kaj o David poslužisardas ande Devlešći namera ande piri vрjama. Kana mulo, sas prahome paše pire pradada, thaj lesko telo černjilo. 37 Ali o Isus saves o Del vazdas andar e mule, či černjilo ando limori. 38 Gajda džanen, phralalen, kaj kroz o Isus mothol pe tumende o jartipe katar tumare bezeha, thaj katar sa aver katar soste našti opravdin tumen ande Mojsijesko zakono. 39 E Isuseja opravdila pes svako savo pačal. 40 Zato len sama te či avel tumende okova so o Del ramomosardas kroz e Prorokurja: 41 'Dičhen, tumen save maren muj, čudin tumen thaj propadnin, kaj čerava vareso ande tumare īesa, ande soste či pačainesas, te vareko phendasas tumende.' 42 Kana o Pavle thaj o Varnava inklijenas andar e sinagoga, e manuša zamolisardine len te vi aver savato čeren lendje svato pale akava. 43 Kana o sastanko sas gata e but Židovurja thaj e pobožne manuša save obratisajlo po židovsko pačipe, teljardine palo Pavle thaj palo Varnava, save čerenas lenca svato thaj poticinas len te

ustrajno paćan ande Devlešći milost. 44 Ande aver savato gata o sasto gav čida pe te ašunel o alav e Gospodesko. 45 Kana e Židovske vođe dikhline o but o them, sas ljubomorne, thaj vredonas e Pavle gajda kaj mothonas protiv okova so vo motholas. 46 A o Pavle thaj o Varnava hrabro phendine lende: "Trubuja majsigo te o alav e Devlesko avel tumende e Židovende mothodo. Ali sar tumen odbacisardine o alav thaj smatin kaj sen nedostojne e večno trajoće, akana džastar okolende save naj Židovurja. (aiōnios g166) 47 Kaj, agajda o Gospod korkoro zapovedisardas amende: 'Čerdem tut te aves svetlo okolende kaj naj Židovurja, te anes spasipe dži ko krajo e phuvjako.' 48 Kana ašundine godova, okola save nas Židovurja raduinas pe thaj slavinas e Gospodesko alav. Thaj okola kaj sas odredime palo večno trajo paćaine. (aiōnios g166) 49 A o alav e Gospodesko buljilo pe sasto godova krajo. 50 A e Židovske vođe vazdine pe buna varesave ugledne thaj pobožne manušnjen thaj e gavešće poglavaren te progonin e Pavle thaj e Varnava thaj te traden len andar pire krajurja. 51 A von duj džene činosarde o praho katar pire pungre protiv lende sago znako kaj o Del sudila lende, thaj đeline ande Ikonija. 52 A e učenikurja pherdile baftasa thaj e Svetе Duhosa.

14 Sago vi ande aver thana, gajda vi ande Ikonija o Pavle thaj o Varnava dine ande Židovsko sinagoga thaj propovedinas, gajda kaj o but o them počnisarda te paćal, e Židovurja thaj okola save nas Židovurja. 2 Ali varesave Židovurja či paćajine, pobunisardine thaj ogorčisardine okolen save nas Židovurja protiv e phral. 3 Askal o Pavle thaj o Varnava ačhiline okote još dosta dugo thaj hrabro čerenas svato palo Gospod, savo potvrdilas o alav pale piri milost thaj dija len te čeren znakurja thaj čudurja. 4 Askal sa o them savo trajilas ande godova gav podelisajle, jek sas pale Židovurja a aver pale apostolurja. 5 Varesave save nas Židovurja thaj vi e Židovurja, zajedno pire vođenca, udružisajle protiv o Pavle thaj protiv o Varnava. Kamline te maltretirin len thaj te čhuden e bara pe lende te mudaren len. 6 Kana o Pavle thaj o Varnava ašundine pale godova, našline ande likaonske gava ande Listra thaj e ande Derva thaj lendi okolina. 7 Thaj okote nastavisardine te propovedin e Bahtali nevimap. 8 Ande Listra bešelas varesavo manuš savešće pungre sas line. Vo sas nepokretno katar piro bijandipe thaj nikada či phirelas. 9 Dok ašunelas e Pavle sar propovedil, o Pavle pažljivo dikhla pe leste thaj dikhla kaj si les paćipe kaj šaj te avel sasto, 10 thaj e bare glasosa phendas lešeće: "Ušti pe pungre uspravno!" Thaj o manuš odma huklo pe pire pungre thaj počnisarda te phirel. 11 Kana e manuša

dikhline so čerda o Pavle, andar o sasto glaso čhutine muj pe likaonsko čhib: "E devla line e manušengo liko thaj fuljistine maškar amende!" 12 Palo Varnava phendine kaj si grčko del o Zevs, a o Pavle Hermesija kaj o Pavle vodilas o glavno alav. 13 A o rašaj andar e Zevesko hramo, savo sas odma pašo gav, anda e guruven thaj vencurja pe kapija thaj kamlas zajedno e themesa te prinesil e Pavlešće thaj e Varnavašće žrtve. 14 Kana e apostolurja o Varnava thaj o Pavle ašundine pale godova, čhindine pe peste pire drze, pa prastajine maškar o them thaj čhonas muj: 15 "Manušalen, so čeren godova? Vi amen sam samo manuša sago vi tumen. Amen avilam te phenas tumende e Bahtali nevimap, te bolden tumen katar godola bezvredne buća ko džudo Del savo stvorisarda o nebo, e phuv, o more thaj sa so si ande lende! 16 O Del ande okoja vrjama mukla sa e theme te džan pire dromesa, 17 ali nikada či mukla tumen te či džanen okova so si čaćipe pale leste: vo čerel tumende lačhipe, del tumen o bršnd andar o nebo, thaj plodne brša, čaljarel tumen e habeja thaj pherel tumaro ilo e bahtasa." 18 Ali vi ako phenenas godova jedva nagovorisardine e themes te na prinesin lende žrtve. 19 Askal aresline varesave Židovurja andar e Antiohija thaj andar e Ikonija thaj pobunisardine e theme te čhuden pe e barensa ando Pavle thaj crdine les avrjal o gav, kaj gndisardine kaj si mulo. 20 A kana e učenikurja čidine pe oko leste, vo ušilo thaj bolda pe palpale ando gav, a thejara o des zajedno e Varnavasa delo ando gav Derva. 21 Kana navestsardine e Bahtali nevimap ande Derva thaj steknisardine but e učenikon, boldine pe ande Listra, Ikonijum thaj ande Antiohija. 22 Okote zurardine e učenikonen thaj ohrabrisardine len te ačhen ando paćipe thaj phenelas lende kaj ande Devlesko carstvo trubun te den kroz e but nevolje. 23 Ande svako khandiri o Pavle thaj o Varnava čhutine starešinen. Molinas pe thaj postinas, a askal dine len pe briga e Gospodešće, ande savo paćanas. 24 Pale godova nakhline kroz e Pisidiya thaj aresline ande Pamfilija. 25 Nakon so propovedinas o Alav e Devlesko ande Perga, askal đeline ande Atalija. 26 Okotar otplovisardine ande Antiohija, kaj sas majsigo poverime ande milost e Devlešći pale služba savi čerdine. 27 Kana aresline ande Antiohija, čidine e khandiri thaj phendine sa so o Del čerda prekal lende, thaj sar vi e manuša andar e aver tema putren o vudar te paćan. 28 Thaj dugo ačhiline okote e učenikonanca.

15 A varesave manuša avile andar e Judeja ande Antiohija thaj ačhile te sikaven e phralen save nas Židovurja: "Ako či obrežin tumen prema e Mojsijesko običaj, našti

spasina tumen." 2 Sar o Pavle thaj o Varnava zurale suprotivisajle lende avilo dži ke bari rasprava maškar lende. Zbog godova o Pavle, o Varnava thaj još varesave phral sas bičhalde te džan ando Jerusalim thaj te okote inkalen akava problemo angle apostolurja thaj angle starešine. 3 E khandiri gajda bičhalda len po drom, a von sar načhenas kroz e Fenikija thaj kroz e Samarija, čerenas svato sa po redo sar obratisajle okola save nas Židovurja, a sa e phral sas bahtale zbog godova. 4 Kana aresle ando Jerusalim, primisarda len e khandiri, e apostolurja thaj e starešine. Askal o Pavle thaj o Varnava mothonas lende okova so o Del čerda preko lende. 5 Askal uštile varesave vernikurja andar e farisejendi stranka thaj phendine: "Okola kaj naj Židovurja, trubun te obrežin pe thaj trubul te naredil pe lende te inčaren o Mojsijesko zakono." 6 Askal e apostolurja thaj e starešine arakhline pe zajedno te čeren svato pale akava. 7 Kana nakhlo o lungo svato maškar lende, uštilo o Petar thaj phendas: "Phralalen, džanen katar prve đesa kaj o Del man akhardas maškar tumende te okolende save naj Židovurja, mothav e Bahtali nevimata thaj te vi von paćan. 8 O Del, savo pindžarel e manušende ile, potvrdisarda kaj prihvati len gajda kaj vi len dijas Sveti Duh, baš sago kaj dijas vi amen. 9 Vo či čerda nisošći razlika maškar lende thaj maškar amende, kaj vi lende ile šilada e paćimava. 10 Sostar dakle, akana iskušin e Devle gajda kaj čhon e učenikonende o pharipe pe kor save našti inđarenas ni amare pradada niti amen? 11 Amen paćas kaj sam spasime prekal e milost amare Gospodešći e Isusešći sago vi von." 12 Pe godova savora smirošajle thaj ašunenas e Varnava thaj e Pavle, save mothonas pale znakurja thaj čudurja save o Del čerda preko lende maškar okola save naj Židovurja. 13 Kana o Pavle thaj o Varnava phendine so sas len, o Jakov askal phendas: "Phralalen, čhon kan mande. 14 O Simon Petar čerda amende svato sar o Del prvo data sikadas piri ljubav okole themendje kaj naj Židovurja thaj varesave lendar izabirisarda sago them pale peste. 15 Akaleja složin pe vi e alava e prorokošće, sago kaj si ramome: 16 'Posle godova boldava man thaj vazdava e Davidesko harado šator; andar e ruševine vazdava les thaj obnoviva les, 17 te vi aver manuša roden e Gospode, okola saven akhardem te aven mungre andar sa e thema. Gajda phenel o Gospod, savo čerel akava', 18 'a pindžardo si katar e dumutni vрјama.' (aiōn g165) 19 Zato me inčarav kaj či trubul te uznemirisaras okolen kaj naj Židovurja thaj save obratin pe e Devlešće. 20 Umesto godova, neka ramol pe lende te na han habe savo si žrtvujime e idolendje, te len pe majdur katar o bludo, te na han mas katar e mule životinje niti o rat. 21 Kaj, ande svako gav si okola save još katar e dumutuni

vrijama sikaven godola Mojsiješće zakonurja, save čiton pe svako savato ande sinagoge." 22 Askal e apostolurja thaj e starešine e saste khandirava odlučisardine te maškar pende odvojin varesave manušen saven bičhalena e Pavlesa thaj e Varnavasa ande Antiohija. Gajda sas izabrano o Juda saves akharen Varsava thaj o Sila. Von sas vodeće manuša maškar e phrala. 23 Preko lende bičhaldine akava il ande savo ramolas: "Amen e apostolurja thaj e starešine, tumare phral, pozdravisaras sa amare phralen andar aver nacija ande Antiohija, ande Sirija, thaj ande Kilikija! 24 Ašundam kaj avile tumende varesave amendar, saven nas amari dozvola thaj z bunisardine tumen pire alavencu thaj uznemirisardine tumen, 25 gajda amen savora složisajlam te las varesave manušen thaj te bičhalas len tumende zajedno e volime phralenca e Varnavasa thaj e Pavlesa, 26 save pire trajurja čutine pe kocka palo alav amare Gospodesko e Isuse Hristosko. 27 Gajda bičhalas tumende e Juda thaj e Sila thaj von phenena tumende vi e alavencu isto akava so amen ramosardam. 28 Odlučisardam, o Sveti Duh thaj amen, te na čas pe tumende aver pharipe sem akava so trubul: 29 na han katar o mas savo si žrtvuime e idolendje, na han o rat thaj o mas e mule životinjengo, thaj na čeren bludo. Te line tumen sama katar akava, lače čerena. Ačhen saste!" 30 Gajda dakle ispratisardine len po drom thaj von deline ande Antiohija. Okote čidine e themes thaj predaisardine lende o il. 31 Kana čitosardine o il, sas bahtale zbog e poruka savi ohrabrisarda len. 32 A o Juda thaj o Sila, save vi korkoro sas prorokurja, ohrabrinas thaj učvrstinas e phralen e bute alavanca. 33 Sar ačhiline okote varesavi vrijama, e phrala ando miro ispratisardine len palpale ke okola save bičhaldine len. 34 [Ali o Sila dikhla kaj si majlačhe te ačhel okote, a o Juda bolda pes ando Jerusalim.] 35 O Pavle thaj o Varnava ačhiline ande Antiohija, sikavenas e themes thaj e bute aver manušenca propovedinas o alav e Gospodesko. 36 Posle varesavi vrijama o Pavle phendas e Varnavešće: "Hajde te boldas amen thaj te obidisaras e phralen ande sa e gava kaj propovedisardam o alav e Gospodesko thaj te dikhas sar sil" 37 O Varnava kamlas pesa te inđarel vi e Jovane saves akharenas Marko, 38 ali o Pavle gindilas kaj si majlačhe te na inđaren pesa okoles savo mukla len ande Pamfilija thaj či nastavisarda lenca o delo. 39 Gajda avilo dži ke bari čingar andar savi razdvojisajle jek avrestar: O Varnava lijas pesa e Marko thaj otplovisarda palo Kipar, 40 a o Pavle lijas pesa e Silas thaj đelotar, pošto e phral poverisardine les ande milost e Gospodešće. 41 O Pavle načhelas kroz e Sirija thaj kroz e Kilikija thaj zuravelas e khandirja.

16 Gajda o Pavle areslo ando gav savo akhardol Derva, a askal ande Listra, kaj trajilas o učeniko savo akhardolas Timotej. Vo sas čavo e Židovkako savi sas vernica, a lesko dad nas Židovo. 2 O Timotej sas po lačo glaso maškar e phral ande Listra thaj ande Ikonija. 3 Pa o Pavle kamla te o Timotej džäl lesa po drom, pa zato obrezisarda les sar prihvatisardinesas les e Židovurja save trajinas ande godola thana, kaj savora džanenas kaj lesko dad nas Židovo. 4 Džanas andar o gav ando gav thaj phenenas e manušende e odluke save andine e apostolurja thaj e starešine ando Jerusalim thaj rodenas lendar te poštuin godola odluke. 5 Gajda e khandirja zuravonas ando paćipe thaj lengo brojo barjolas svako đes sa majbut. 6 A von nakhline kroz e regija Frigija thaj Galatija, kaj o Svetu Duho zabranisarda lende te propovedin e Devlesko Alav ande Cikni Azija. 7 Kana aresline dži ke Mizisko granica, kamline te den ande Vitinija, ali e Isusesko Duhu či mukla len. 8 A kana nakhline e Mizija, đeline ande Troada. 9 Godoja rjat e Pavle sas viđenje: dikhla jek manuše andar e Makedonija savo ačhelas angle leste thaj molilas les e alavencia: "Av akaring ande Makedonija thaj pomožisar amende!" 10 Pale godova viđenje dikhlam so majsigo te teljaras ande Makedonija, zato kaj samas uverime kaj o Del akharel men okote te mothas lende e Bahtali nevimata. 11 Andar e Troada otplovisardam pravo po otoko savo akhardolas Samotruk, a thejara o đes đelam ando Neapolj, 12 pa okotar ande Filipe, savo si rimska kolonija thaj važno gav ande godova deo e Makedonijako. Ande godova gav ačhilam varekozom đesa. 13 Ando savato inklijstam avrjal o gav thaj đelam dži ke reka, kaj gndisardam kaj okote čidel pe o them te molin pe. Okote bešlam thaj počnisardam te čeras svato e čidine manušnjena. 14 A čholas kan amende vi jek pobožno manušnji savi akhardolas Lidija, savi bićinelas kuč lole pohtana andar o gav Tijatira. O Gospod putardas lako ilo te lačhe čhol kan ke okova so o Pavle phenelas. 15 A kana bolda pe voj thaj savora save trajinas ande lako čher, zamolisarda men: "Ako gndin kaj čače pačav ando Gospod, aven thaj ačhen ande mungro čher." Thaj nagovorisarda men te ačhas late. 16 Jekhvar dok džasas po than kaj molilas pe, maladam men varesave ropkinja. Voj sas opsednutime e bilačhe duhosa savo majanglal phenelas lače so avela. Pe godova način voj anelas bari zarada pire gospodarenje. 17 Voj teljarda palo Pavle thaj pale amende thaj čholas muj: "Akala manuša si sluge e majbare Devlešće! Aviline te navestin tumende o drom sar te spasin tumen!" 18 Gajda čerelas đesenca, pa kana e Pavlešće godova dojadisarda, bolda pe late thaj phendas e duhošće savo sas ande late: "Zapovediv tuće ando alav e Isuse Hristosko: inkliji andar late!" Thaj o duho odma inklijisto. 19 A kana lače gospodarja dikhline kaj propadnisarda lendi nada ande zarada, astardine e Pavle thaj e Sila thaj crdine len po trgo, angle šorvale. 20 Thaj kana andine len angle upravnikurja, phendine: "Akala manuša save si Židovurja uzinemirin amaro gav, 21 thaj propovedin e običaja save amen, e Rimljansura, či tormas te prihvatis niti te inčaras." 22 Askal o them navalisarda po Pavle thaj po Sila, a e upravnikurja godole gavešće pharadine pe lende e drze thaj naredisardine te išibin len. 23 Nakon so zurale išbisardine len, čhudine len ando phanglipe, thaj naredisardine e stražarešće te lače lel sama pe lende. 24 Nakon so dobisarda kasavi naredba, vo čhua len andre ande majzabacime deo e tamnicako, a lende pungre čhuta ande kaštune okurja. 25 Kana varekaj katar e opaš e rjat o Pavle thaj o Sila molinas pe, đilabenas thaj slavinas e Devle, a aver okola save sas ando phanglipe ašunenas len. 26 A katar jekhvar nastanisarda gajda zuralo zemljotres kaj e phanglipešće temeljurja čhinosajle. Odma sa e vudara pe tamnica putajle, thaj savorende peline e okurja! 27 O stražari džungadilo andar o suno, pa kana dikhla kaj si o vudar e tamnicako putardo, inkalda o mačo thaj kamlas te mudarel pe kaj gndisarda kaj e phangle našline. 28 Ali o Pavle andar sasto glaso čhuta lešće muj: "Na čer tuće nisosko bilačipe! Savora sam akate!" 29 Askal o tamničari naredisarda te anen e lampe thaj prastaja andre. Činolas pe e daratar thaj pelo pe koča anglo Pavle thaj anglo Sila. 30 Askal inkalda len avri thaj phučla len: "Rajalen, so trubul te čerav te spasiv man?" 31 A von phendine lešće: "Paća ando Gospod Isus, thaj spasija tut, tu thaj vi savora andar čiro čher!" 32 Askal navestsardine o Alav e Gospodesko lešće thaj savorende ande lesko čher. 33 Još isto časo ande godoja rjat o stražari lijas e Pavle thaj e Sila thaj thoda lende rane. Thaj odma pale godova vo thaj savora andar lesko čher boldine pe. 34 Askal anda len ande piro čher, dija len te han thaj raduisajlo zajedno savorenca save trajinas lesa ando čher zato kaj pačaine ando Del. 35 Kana svanosardas, e upravnikurja bičhaldine e službenikonen ko stražari e porukasa: "Oslobodisar godole duj manušen!" 36 Askal o stražari phendas e Pavlešće: "E upravnikurja phendine te mukas tumen. Akana inklijen thaj džan ando miro!" 37 A o Pavle phendas: "Javno mardine men, a či dokažisardine amende e doš. Čhudine men ande tamnica vi ako sam rimske građanurja, a akana kamline sas čordane te mučen amen te džastar! Nipošto! Neka korkoro aven thaj inkalen amen!" 38 Kana e službenikurja phendine e upravikonende so phendas o Pavle thaj kana akala saznaisardine kaj si o Pavle thaj o Sila rimske građanurja, darajle, 39 pa aviline

lende te jarton pe, inkaldine len avri thaj zamolisardine len te džantar andar o gav. **40** Kana o Pavle thaj o Sila inkljistine andar e tamnica đeline ande Lidijako čher, te dičhen pe e phralenca thaj te ohrabrin len, pa deletar andar o gav.

17 Kana o Pavle thaj o Sila nakhline kroz e gava Amfipolj thaj kroz e Apolonija, avile ando Soluno, kaj sas e židovsko sinagoga. **2** O Pavle, pe piro običaj, dijas lende ande sinagoga, pa gajda trin savaturja raspravilas lenca pale Svetе lila. **3** Vo objasnillas thaj dokažilas lende: "E Hristo trubuja te mudaren thaj te vo uštela andar e mule. A godova Hristos si o Isus saves me objavisarav tumendē." **4** Varesave katar e Židovurja paćajine thaj pridružisajle e Pavlešće thaj e Silašće, a gajda vi e but pobožne Grkurja thaj but ugledne manušnja. **5** Ali e Židoven astarda e ljubomora thaj andar godova line varesaven bilačhe manušen katar o trgo, čidine e bute themes thaj čerdine pobuna ando gav. Askal dine po Jasonesko čher thaj rodenas e Pavle thaj e Sila te inkalen len te sudil pe lende. **6** A kana či arakhline e Pavle thaj e Sila, astardine e Jasone thaj još varesave phralen, crdine len angle gavešće šorvale manuša thaj čhonas muj: "Vi akate avile okola kaj uzbnisardine o sasto carstvo, **7** a o Jason primisarda len ande piro čher! Savora von čeren protiv e carošće uredbe, gajda kaj mothon kaj postojil aver caro – o Isus!" **8** Kana o them thaj e gavešće šorvale ašundine akava, uznemirisajle, **9** ali mukline len pe sloboda tek kana line katar o Jason thaj katar aver phrala zalog. **10** Čim peli e rjat, e phrala bičaldine e Pavle thaj e Sila ande Verija. Kana aresline okote, počnisardine te džan ande židovsko sinagoga. **11** Okote e Židovurja sas majplemenite katar okola andar o Soluno thaj spremno prihvatisardine o alav e Devlesko. Svako đes istražinas e Svetе lila te dičhen dali si godova čače gajda sar phenen o Pavle thaj o Sila. **12** Askal e but Židovurja paćajine, a gajda vi but ugledne Grkinje thaj baro brojo Grkurja. **13** Kana e Židovurja andar o Soluno ašundine kaj o Pavle vi ande Verija propovedil o alav e Devlesko, avile thaj vi okote uznemirisardine thaj pobunisarde e themes. **14** Askal e phral odma bičaldine e Pavle ando primorje, a o Sila thaj o Timotej ačhiline ande Verija. **15** A okola kaj pratinas e Pavle, đele leja dži ke Atina thaj askal boldine pe ande Verija. Preko lende o Pavle bičhaldas poruka e Silašće thaj e Timoteješće te so majsigo aven leste. **16** Dok o Pavle ažućarelas len ande Atina, sas zurale uznemirime kaj dičhelas o gav kaj si pherdo idolurja. **17** E Židovenca thaj e pobožno Grkonanca raspravilas ande sinagoga thaj svako đes po glavno trgo okolanca save okote maladinesas pe. **18** Gajda astardine te raspravin pe e Pavlesa varesave

epikurejcurja thaj e stojičke filozofurja. Jek phenenas: "So akava brbljivco kamel te phenel?" A aver phenenas: "Izgledil kaj propovedil e averenđe devlen" – kaj propovedilas e Bahtali nevimata palo Isuso thaj palo uštipe andar e mule. **19** Askal line les thaj indardine les po sastanko anglo veće po Areopag thaj phendine lešće: "Šaj li phenes amende te džanas, sosko si godova nevo sikavipe savo sikaves? **20** Čhos ande amare kan čudne stvarja. Pa kamlamas te džanas so godova trubujasas te značil." **21** A sa e manuša andar e Atina thaj e strancurja save trajinas maškar lende či provodinas e vrjama ni ande soste aver osim te čeren svato thaj te ašunen o nevipe. **22** O Pavle ačhilo maškare ando Areopag thaj phendas: "Manušalen andar e Atina! Dikhav kaj sen ande svako vas zurale religiozne. **23** Dok phiravas po gav pažljivo dikhavas tumare svetinje, a arakhlem vi jek žrtveniko pe savo sas ramome: 'E bipindžarde Devlešće.' Okova so dakle tumen či pindžaren, a poštujin – godole Devle me objavisarav tumendē. **24** O Del savo stvorisarda o them thaj sa ande leste, Gospodari si e nebesko thaj e phuvjako thaj zato či trajil ande hramurja save si čerde e manušende vastenca. **25** Niti trubun te poslužin les e manušende vas, sago kaj si lešće vareso potrebno. Kaj vo si godova savorende del o trajo, o daho thaj sa aver. **26** O Del katar o jek manuš stvorisarda sa e manušen te pheren e sasti phuv thaj majanglal odredisardas lende e vrjama thaj o than kaj bešena. **27** O Del čerda godova te e manuša roden les, či li varesar inzardinesas pire vas prema leste thaj te aračhen les, vi ako vo naj dur ni katar jek amendar. **28** 'Kaj, ande leste trajisaras, phiras thaj postojisaras', sago kaj phendine vi varesave katar tumare pesnikurja: 'Vi amen sam lešće potomkurja.' **29** Sar sam amen, dakle, e Devlesko potomstvo, či tromaš te gndisaras kaj si o Del sago o kipo čerdo katar o sunakaj ili rup ili katar o bar save čerdine e manušende vas thaj lendl mašta. **30** O Del či lel ando obzir e vrjama kana senas ando bidžanglipe, ali o Del akana zapovedil sa e manušende pe svako than te pokajin pe, **31** kaj odredisarda o đes kana pravedno sudila sa e themende prekal o Manuš saves odredisardas. Godova potvrdisarda angle sa e manuša kana vazda les andar e mule." **32** Kana ašundine kaj spomenil o uštipe andar e mule, varesave marenas muj, a aver phendine: "Pale akava čhasa tute kan aver data!" **33** Gajda o Pavle đelotar lendar. **34** Ipak, varesave manuša pridružisajle lešće thaj paćajine, a maškar lende sas vi o Dionisije savo sas člano ande baro veće po Areopag, thaj e manušnji alaveja Damara thaj aver manuša.

18

Pale godova o Pavle ġeľo andar e Atina ando Korint.
2 Okote arakhlas varesave Židovo savo akhardolas Akila, savo sas bijando ando Ponto, thaj nas but vrjama sar avilo andar e Italija zajedno pire romnjasa savi akhardolas Priskila, kaj o caro Klaudije zapovedisarda te sa e Židovurja džantar andar o Rimo. O Pavle ġeľo lende, 3 sar čerenas isto bući sago vi vo – čerenas šatorja, o Pavle ačhilo lende thaj čerelas bući zajedno lenca. 4 A svako savato o Pavle raspravilas ande sinagoga thaj kamlas te uveril e Židoven thaj e Grkonen. 5 Kana o Sila thaj o Timotej aresline andar e Makedonija, o Pavle posvetisajo te propovedil thaj svedočil e Židovenđe kaj o Isus si o Hristo. 6 Ali, kana e Židovurja počnisardine te protivin pe lešće thaj te vređon les, o Pavle činosarda o praho katar pire drze sago znako kaj o Del sudila lende, thaj phendas lende: "Tumaro rat perela pe tumare šore. Me naj sem došalo. Katar akana džav te propovediv okolende save naj Židovurja." 7 Thaj ġelotar okotar, pa dija ando čher ke jek manuš savo daralas e Devlestar thaj akhardolas Titije Just, kasko čher sas odma paše sinagoga. 8 A o Krisp o voda e sinagogako, pačaja ando Gospod saste pire čheresa. A pačaine thaj bolajle vi but manuša andar o Korint save ašundine les. 9 Jek rjat o Gospod phendas e Pavlešće ande vizija: "Na dara, nego čer svato thaj na ačh! 10 Kaj, me sem tusa thaj khonik či napadnila tut niti naudila tuće, kaj ande akava gav si but okola save pripadin mande." 11 Gajda o Pavle ačhilo okote jek brš thaj šov čhon thaj sikavelas e manušen e Devlesko alav. 12 A kana sas o Galion upravniko ande pokrajina Ahaje, e Židovurja složno navalisardine po Pavle thaj inđardine les po sudo. 13 Thaj phendine: "Akava manuš nagovoril e manušen te protiv o zakono poštuiν e Devle." 14 A kana o Pavle kamlas vareso te phenel, o Galion phendas e Židovenđe: "Židovurja, čutemas kan tumende, te avilosas o svato pale varesavi nepravda ili bilačhipe. 15 Ali, sar si akaja rasprava zbog tumaro sikavipe, alava thaj tumaro zakon, rešin godova korkoro. Me ande godova či kamav te avav sudco." 16 Thaj trada len andar e sudnica. 17 Askal von astardine e Sostene, e sinagogache vođa, thaj počnisardine te maren les anglo sudo. A o Galion či marisarda pale godova ni cara. 18 O Pavle ačhilo ando Korinto još but ġēsa, a pale godova jartosajlo katar e phral, pa e Priskilava thaj lače romeja e Akilava otplovisarda prema e Sirija. Ande Kenhreja čhindia pešće bal, zato kaj čerda zavet. 19 Kana aresline ando gav Efes, vo mukla len thaj korkoro dija ande sinagoga thaj počnisarda te raspravil pe e Židovenca. 20 Von zamolisardine les te ačhel još varesavi vrjama, ali vo či pristanisarda, 21 nego jartosajlo lendar thaj

phendas lende: "Te dija o Del boldava man tumende." Thaj otplovisards andar o Efes. 22 Kana areslo ande Kesarija, ġeľo opre ando Jerusalim te pozdravil e khandirja, a pale godova ġeľo ande Antiohija. 23 Pošto sas ande Antiohija varesavi vrjama, ġelotar okotar, thaj džalas katar o than dži ko than kroz e regija Galatija thaj Frigija thaj zuravelas e učenikonen ando pačipe. 24 A ando Efes areslo varesavo Židovo savo akhardolas Apolos. Vo sas lačo govorniko andar e Aleksandrija thaj lače pindžarelas e Sveti lila. 25 Vo sas sikado pale Gospodesko drom, thaj e bare žarosa čerelas svato thaj tačno sikavelas palo Isus vi ako džanelas samo pale Jovanесko bolipe. 26 Vo počnisarda hrabro te čerel svato ande sinagoga, pa kana ašundine les o Priskila thaj e Akila, akhardine les peste thaj majlačhe objasnisdardine lešće o Drom e Devlesko. 27 Kana o Apolos odlučisarda te džal ande Ahaja, e phral ohrabrisardine les thaj ramosardine e vernikonende te šukar primin les. Kana areslo okote, but pomognisardas okolende save prekal e milost e Devlešći postanisardine vernikurja, 28 kaj ande javne rasprave snažno dokažilas e Židovenđe prekal o Svetu lili kaj o Isus si Hristo.

19

Dok sas o Apolos ando Korint, o Pavle putuilas kroz e unutarrije thana godole phuvjače thaj avilo ando Efes. Okote arakhla varesave učenikonen, 2 thaj phučla len: "Dali primisardine e Svetu Duho kana pačaine?" A von phendine lešće: "Či ni ašundam kaj si Svetu Duho." 3 A o Pavle phučla len: "Savo bolipe askal primisardine?" A von phendine: "E Jovanесko bolipe." 4 O Pavle phendas: "O Jovano bolelas e bolipeja palo pokajipe. Motholas e Izraelconende te pačan ande okova savo avela pala leste – ando Isus." 5 Kana godova ašundine bolajle ando alav e Gospodesko e Isusesko. 6 A kana o Pavle čulta pire vas pe lende, o Svetu Duho fuljisto pe lende thaj von ačhile te čeren svato ande aver čhibja thaj te prorokujin. 7 A sas sa zajedno varekaj katar dešuduj manuša. 8 Askal o Pavle džalas ande sinagoga thaj trin čhon hrabro propovedilas, raspravilas thaj uverilas e themes palo Devlesko carstvo. 9 Ali, sar sas varesave lendar tvrdoglave thaj nepokorne thaj angle savorende kaljarenas e Gospodesko drom, o Pavle mukhla len, lijas pesa e učenikonen thaj svako des vodilas rasprava ande učionica jeće manušeči savo akhardolas Tiranin. 10 Godova sas duj brš, gajda kaj sa e stanovnikurja andar e Cikni Azija, e Židovurja thaj okola kaj nas Židovurja, ašundine o Alav e Gospodesko. 11 O Del preko e Pavlešće vas čerelas but bare čudurja. 12 Gajda kaj vi e dikhlorja thaj e haravlje save o Pavle dirdas sas inđarde ke nasvale thaj von sastonas katar piro nasvalipe, a e bilačhe duhurja

inkljenas andar lende. 13 A varesave Židovurja save džanas katar o than dži ko than thaj tradenas e bilačhe duhonen andar e manuša, probisarde pe okola ande save sas e bilačhe duhurja te akharen o alav e Gospodesko Isusesko. Phenenas: "Ando alav e Isusesko saves o Pavle propovedil, zapovediv tumende inklijen avri!" 14 Godova čerenas e efta čhave katar varesavo šerutno židovsko rašaj savo akhardolas Skeva. 15 Ali o bilačho duho phendas lende: "E Isuse pindžarav, a vi e Pavle džanav, ali ko sen tumen?" 16 Thaj o manuš ande savo sas o bilačho duho, huklo pe lende, svladisarda len thaj gajda zurale marda len kaj našline andar godova čher nandē thaj ratvare. 17 Akava ašundine sa e Židovurja thaj okola save nas Židovurja save trajinas ando Efes. Sa len astarda e dar thaj barjarenas o alav e Gospodesko Isusesko. 18 But okolendar save paćaine avenas thaj priznainas pire bilačhe buća. 19 A but lendar savendi bući sas te drabaren, andine pire čarobne knjige thaj angle savorede dine len jag. A kana đinadine kozom molas e čarobne knjige, arakhline kaj monas pandžvardeš milje rupune lovora. 20 Gajda e Gospodešće snagava o Alav buljolas thaj zuravolas. 21 Posle sa akava so sas, o Pavle ando Duho odlučisardas te načhel kroz e Makedonija thaj kroz e Ahija, a okotar te džal ando Jerusalim. O Pavle phendas: "Posle godova moraš te džav vi ando Rimo." 22

Askal bičhaldas ande Makedonija pire dujen pomoćnikon, e Timoteje thaj e Eraste, a vo još varesošći vрjama ačhilo ande Cikni Azija. 23 Ande godoja vрjama avilo dži ke bari buna protiv o Drom e Gospodesko. 24 Kaj varesavo kovači alaveja Dimitrije, save čerelas cikne Artemidače hramurja katar o rup thaj gajda e zanatljenđe anelas bari zarada. 25 Vo čida sa e zanatljen thaj aver bućarne manušen e slično bućava thaj phendas: "Manušalen, tumen džanen kaj amaro barvalipe avel katar akaja bući. 26 Vi korkoro dičen thaj ašunen kaj akava Pavle uverisardas thaj diljardas e but e themes na samo ando Efes nego gata vi ande sasti Cikni Azija gajda kaj mothol kaj e devla save si čerde e manušenđe vastenca naj devla. 27 Si opasnost na te samo o ugled amare bućako avel po bilačho glaso, već vi godova te o hramo e bare boginjako e Artemidako hasarel piro značaj thaj te piro veličanstvo hasarel e boginja savja slavil e sasti Cikni Azija, thaj sa o them!" 28 Kana akala ašundine akava, lija len e bari holji, thaj čhonas muj: "Bari si e efeško Artemida!" 29 Askal o sasto gav uzburisajlo thaj sa zajedno prastajine ando pozorište, thaj crdine pesa e dujen manušen save putuinias e Pavlesa, e Gaje thaj e Aristarhes andar e Makedonija. 30 O Pavle lijas te inklijel anglo them, ali e učenikurja či dine les. 31 Čak vi varesave ugledne

manuša andar e Cikni Azija save sas e Pavlešće drugarja, poručisardine lešće thaj zamolisardine les te na avel ando pozorište. 32 Andre ando pozorište jek čhonas muj jek, a aver čhonas muj aver, kaj o čidino them sas zbunime thaj či ni džanenas sostar čidine pe. 33 E Židovurja spidine e Aleksandre te inklijel anglij o them, a varesave phendine lešće so te phenel. O Aleksandar e vastesa zamolisarda te čhon kan leste kaj kamlas te obranil pe anglo them. 34 Ali kana haćardine kaj si Židovo, savora duj saturja čhonas glasno muj: "Bari si e efeško Artemida!" 35 Askal e gavesko pisari smirosarda e themes thaj phendas: "Manušalen andar o Efes! Dali si manuš savo či džanel kaj o gav Efes lel sama po hramo e bare Artemidak o thaj pe lako kipo savo pelo katar o nebo? 36 Sar godova naj sporno, tumen trubun te smiron tumen thaj te khanči či brzopleto čeren. 37 Kaj andine akale manušen akaring vi ako či čordine andar o hramo thaj či vredosardine amare boginja. 38 Ako dakle o Dimitrije thaj e zanatlje save si lesa kamen varekas te prn, e sudurja si putarde, a akate si vi e upravnikurja – pa nek prn pes. 39 A te roden vareso majbut, godova rešila pe ande zakonito skupština. 40 Kaj pretil amende opasnost te avas optužime pale pobuna savi sas ađes, a naj nijek razlogo sar šaj te opravdisaras akava neredit." 41 Thaj kana godova phendas mukla e themes te džaltar.

20 Kana e pobuna smirisajli, o Pavle bičhaldas pale učenikurja, thaj ohrabrisarda len, pozdravisaļo lenca thaj đelotar ande Makedonija. 2 Načelas kroz godola krajurja thaj ohrabrilas e učenikonen e bute alavencia. Gajda areslo ande Grčka, 3 thaj ačhilo okote trin čhon. A baš kana trubuja te otplovil palpale ande Sirija, ašunda kaj e Židovurja čutine lešće zamka, pa odlučisarda te boldel pe kroz e Makedonija. 4 A pale leste teljardine o Sopater, e Pirosko čavo andar e Verija, o Aristarh thaj o Sekund andar o Soluno, o Gaj andar e Derva, o Tihik thaj o Trofim andar e Cikni Azija, thaj o Timotej. 5 Von teljardine majsigo amendar thaj ažućardine men ande Troada. 6 A amen ispolovisardam andar e Filipe palo o Prazniko e bikvascošće mangreng. Pandž des majposle pridružisajlem lende ande Troada thaj okote ačhilam efta des. 7 A o prvo des ando kurko, kana čidam men pe Gospodnjo večera, o Pavle motholas lende. Sar kanisarda thejara o des te otplovil, propovedilas sa dži ke opaš e rijat. 8 A opre ande soba kaj samas čidine sas but svetiške. 9 A varesavo terno čavo savo akhardolas Evtih bešelas pe pendžera. Sar o Pavle čerelas dugo svato, les lija e lindri. Kana o suno skroz svladisarda les, vo pelo katar o trito sprato pe phuv, a kana vazdine les vo sas već

mulo. 10 O Pavle fuljisto tele, dija koča pašo čhavo, dijale mrtiko thaj phendas: "Na uznemirin tumen, džudo si!" 11 Pale godova lija pe opre, te podelil e Gospodnjo večera thaj halas lenca. Dugo ande rjat još čerelas lende svato sa dok či svanosardas, a askal đelotar. 12 A e terne čhave andine čhere džude, thaj savora sas utešime. 13 Amen teljardam anglal e lađicava thaj otplovisardam ando Asos, okotar trubuja te inđarases Pavle. Vo gajda odredisardas, kaj kamlas te džal korkoro, phujatar. 14 A kana maladilam lesa ando Asos, lijam les ande lađica thaj areslam ande Mitilina. 15 Thejara o des isplovisardam andar o Mitilina thaj areslam paše pašo otoko Hios. Aver des areslam dži ko otoko Samosa, a des pale godova areslam vi ando Milit. 16 Kaj o Pavle odlučisarda te či načhel kroz o Efes, a či kamlas te zadržil pe ande Cikni Azija kaj sidarelas, te aresel ako si moguće ando Jerusalim dži ko prazniko Pedesetnica. 17 Andar o Milit bičhaldas ando Efes pale khandirjače starešine. 18 Kana aviline, phendas lende: "Tumen džanen sar trajivas sasti vрijama dok semas tumenca, katar o prvo des kana areslem ande Cikni Azija. 19 Služisardem e Gospodešće ponizno, ande jasva thaj ande kušnje save aresline man zbog e židovenđe zamke. 20 Nikada či ačhilem te phenav tumende sa so si korisno pale tumende thaj te sikavav tumen javno thaj pe tumare čhera. 21 Upozorivas e Židoven thaj okolen save nas Židovurja te mućen pe katar piro bezeh te obratin pe e Devlešće thaj te pačan ande amaro Gospod o Isus. 22 A akana, ake, zato kaj o Svetu Duho tradel man, džav ando Jerusalim, a so okote ažućarel man či džanav. 23 Samo džanav kaj ande svako gav o Svetu Duho upozorilas thaj phenelas kaj ažućarel man o phanglipe thaj nevolje. 24 Ali mande ni cara či ačhilo dži ko trajo, samo te završiv mungri trka thaj e služba savi primisardem katar o Gospod Isus – te svedočiv e Bahtali nevimata pale Devlešći milost. 25 Akana, ake, džanav kaj khonik tumendar, maškar save putuisardem thaj phenavas pale Devlesko carstvo, majbut či dičena man. 26 Zato ades jasno phenav tumende: naj sem došalo ako vareko tumendar propadnil. 27 Kaj či ačhilem te navestiv tumende e sasti Devlešći volja. 28 Len sama pe tumende thaj pe sa okola saven o Svetu Duho poverisarda tumende pe briga. Tumen sen pastirja, a von si tumaro stado – e Devlešći khandiri, savja o Del otpukisarda pire rateja. 29 Džanav kaj, pale mande kana me džavatlar, maškar tumende avena e opasne ruva save či štedina o stado. 30 Čak vi maškar tumende avena varesave save bandarenja o sikavipe te crden e učenikonen pale peste. 31 Zato len tumen sama! Thaj den tumen gođi kaj semas tumenca trin brš thaj neprestalno, đesenca thaj e račenca, opominjivas tumen

ande jasva. 32 A akana dav tumen e Devlešće pe briga, thaj e porukače pale lešće milosti savi šaj te bajrarel tumen thaj te del tumen nasledstvo maškar sa okola save si posvetime. 33 Nikada či kamlem ande mungro ilo khonikasko rup, sunakaj ili e drze. 34 Vi korkoro džanen, kaj akale mungre vastenca čeravas buči pale okova so trubul man thaj okolen save sas manca. 35 Ande sa so čeravas semas tumende primer, sar trubun te trudin tumen, thaj te aven ando pomoć okolende save si ande nevolje. Sikadem tumen te pamtin so korkoro o Gospod Isus phendas: 'Maj blagoslovime si te del pe nego te lel pe.' 36 Kana godova phendas, o Pavle dija koča thaj zajedno savorenca pomolisajlo. 37 Askal savora line te roven, te den mrtiko e Pavle thaj čumiden les, 38 majbut sas žalosne zbog godova kaj phendas lende kaj majbut či dičena les. A pale godova otpratisardine les pe lađica.

21 Pale godova oprostisajlam lendar, isplovisardam thaj plovisardam vorta dži ko otok Kos, a thejara des otplovisardam po otok Rodos, a okotar ando gav Patar. 2 Inča arakhlam lađa savi džalas pale Fenikija, dijam ande lađa thaj otplovisardam. 3 Kana dikhlam o Kipar, nakhlam katar amari levo rig thaj teljardam majdur prema e Sirija. Areslam ando than Tiro, kaj okote trubuja katar e lađa te fuljarel pe tele o tereto. 4 Okote arakhlam e učenikonen, thaj ačhilam lenca efta desa. A von, kroz o Duho phenenas e Pavlešće te na džal ando Jerusalim. 5 Ali kana nakhline e des save samas okote, ipak đelamtar majdur po drom, a von savora e romnjeca thaj e čhavrenca ispratisardine men dži avri andar o gav. Okote pe obala dijam koča thaj molisajlam. 6 Kana pozdravisajlam jek avrenca, dijam ande lađica, a von boldine pe čhere. 7 Andar o Tiro nastavisardam e plovidba thaj areslam ande Ptolemaida. Okote pozdravisardam e phralen thaj ačhilam lenca jek des. 8 Thejara des đelamtar okotar thaj areslam ande Kesarija. Okote ačhilam ando čher e Filipesko, savo sas propovedniko e Bahtale nevimatakato – jek katar efta manuša saven e vernikurja ando Jerusalim odabirisardine te vodil e briga pale udovice. 9 Les sas štar čheja save nas udajime thaj save prorokuinas. 10 Sar samas okote but desa, andar e Judeja areslo varesosko proroko savo akhardolas Agav. 11 Vo avilo amende, lija e Pavlesko pojas, thaj phanglas pire vas thaj pire pungre thaj phendas: "Akava phenel o Svetu Duho: 'Gajda e Židovurja ando Jerusalim phandena e manušes savesko si akava pojas thaj predaina les okolende save naj Židovurja ande vas.'" 12 Kana ašundam godova počnisardam vi amen thaj vi e manuša kaj trajinas okote te molisaras e Pavle te na džal ando Jerusalim. 13 Askal o Pavle phendas: "Sostar roven

thaj phađen mungro ilo? Palo alav e Gospodesko Isusesko me sem spremno na samo te avav phanglo, nego vi te merav ando Jerusalim." 14 Ali sar či dijas te nagovorisaras les, vazdam e vas thaj phendam: "Nek avel sar o Gospod kamel." 15 Pale godova spremisajlam thaj delam ando Jerusalim. 16 Amence teljardine vi varesave učenikurja andar e Kesarija thaj andine men ando čher e Mnasonesko andar o Kipar. Vo sas jek katar e prve učenikurja, te avas lešće gosturja. 17 Kana areslam ando Jerusalim, e phrala šukar primisardine men. 18 Thejara o đes o Pavle teljarda amanca ko Jakov, kaj sas prisutne vi sa e starešine andar e Jerusalimsko khandiri. 19 O Pavle pozdravisarda len thaj sa po redo mothodas lende sa so o Del čerda maškar okola save naj Židovurja kroz lešći služba. 20 Kana von godova ašundine, dine slava e Devlešće thaj phendine e Pavlešće: "Dičes phrala, dešenca milje Židovurja si save paćaine thaj sa revno sledin e Mojsijesko zakono? 21 A pale tute ašundine kaj sa e Židoven save trajin maškar okola kaj naj Židovurja, sikaves te či poštuin e Mojsijesko zakono thaj te na obrezin pire čhavren thaj te na inčaren amare običaja. 22 So akana te čeras? Von sigurno ašunena kaj avilan, 23 pa zato čer gajda sar phenas tuće. Amende si štar manuša save zavetuisajle e Devlešće. 24 Le len thaj obredno šlav tut zajedno lenca thaj počin pale lende o obred te šaj randen pesko šoro. Gajda savora džanena kaj naj čače okova so ašundine pale tute, nego kaj vi tu korkoro inčares e Mojsijesko Zakon thaj trajis prema leste. 25 A pale okola manuša save naj Židovurja, a save postanisardine vernikurja, amen lende bičhaldam akaja amari odluka: te na han habe savo si žrtvujime e idolende, te na han rat thaj mas e mule životnjengo thaj te na čeren bludo." 26 Thejara o đes o Pavle lijas okole manušen, pa zajedno lenca izvršisarda o obredno šilaipe. Askal dijas ando Hramo te mothol kana inklijena e obredne đesa palo šilaipe thaj kana avena prinesime e žrtve pale savorende lendar. 27 Kana akala efta đesa skoro nakhlinae, varesave Židovurja andar e Cikni Azija dikhline e Pavle ando Hramo, vazdine e themes pe leste thaj astardine les. 28 Čhonas muj: "Manušalen andar o Izrael, pomognin! Akava si okova kaj posvuda sikavel sa e manušen protiv amaro them, protiv amaro zakon thaj protiv akava than! Čak vi okolen save nas Židovurja anda andre ando Hramo thaj gajda pogani akava than!" 29 Akava phendine kaj majsigo, dikhline e Trofime andar o Efes e Pavlesa ando gav thaj gndinas kaj o Pavle anda les andre ando Hramo. 30 O sasto gav vazda pe thaj o them prastaja katar sa e riga. Astardine e Pavle thaj crdine les avri andar o Hramo. A o vudar odma phandalilo. 31 Dok von kamenas te mudaren e Pavle, aresli

e poruka e šerutne zapovednikošće pe rimska četa kaj o sasto Jerusalim si ande buna. 32 O zapovedniko odma lijas e vojnikonen thaj e kapetanen thaj prastaja dži lende. Kana e Židovurja dikhline e zapovedniko thaj e vojnikonen, či marenas majbut e Pavle. 33 O zapovedniko avilo ko Pavle, astarda les thaj zapovedisarda te phanden les ande duj lancurja. Askal phučla ko si vo thaj so čerda. 34 A varesave manuša andar e gomila čhonas muj jek, a aver vareso dujto. Sar o zapovedniko našti khanči katar e bari buka te saznađil, naredisarda te inđaren e Pavle ande kasarna. 35 Kana o Pavle areslo dži ke stepenice, o them sas gajda nasilno kaj e vojnikurja moraš te inđarenas e Pavle. 36 O silno them džalas pale lende thaj čholas muj: "Mudar les!" 37 Kana trubuja te inđaren e Pavle ande kasarna, vo phučla e zapovedniko: "Tromav vareso te phenav tuće?" O zapovedniko phučla les: "Zar tu džanès grčki? 38 Te naj san tu askal okova Egipćano savo majsigo varesavi vrjama vazda pobuna thaj inđarda pesa ande pustinja štar milje manušen save inđarenas čhurma?" 39 O Pavle phendas lešće. "Me sem Židovo andar o Tarso, građanino sem e pindžarde gavesko ande Kilikija. Moliv tut, muk man te phenav vareso e themešće." 40 Kana o zapovedniko mukla les te čerel svato, o Pavle askal ačhilo pe stepenice, dijas znako e vastesa kaj kamel te čerel svato thaj nastanisarda tišina. Vo askal lija te mothol lende pe židovsko čhib:

22 "Phralalen thaj dadalen, ašunen akana so si man te phenav tumende ande mungri odbrana." 2 Kana ašundine kaj čerel lende svato pe židovsko čhib, sas još majbari tišina. Askal o Pavle phendas: 3 "Me sem Židovo. Bijando sem ando Tarso ande Kilikija, ali barjilem akate ande akava gav. Semas e Gamalilesko učeniko thaj vo tačno sikada man o zakon amare pradadengo. Saste ileja služisardem e Devlešće sago vi tumen ades. 4 Progonivas thaj mudaravas okolen save sledinas akava Drom, astaravas e manušen thaj e manušnen thaj čhavas len ande tamnica. 5 Pale godova šaj te posvedočin vi e šorvale rašaja thaj sa e starešine. Lendar dobisardem o lil pale phral ando Damask, thaj teljardem te okolen save sas okote anav phanglen ande lancurja ando Jerusalim te aven kaznime. 6 Dok putuivas thaj semas već paše te dav ando Damask, varekaj katar o mismeri katar jekhvar obasjaisarda man o zuralo svetlost andar o nebo. 7 Pelem pe phuv thaj ašundem o glaso save phenelas mande: 'Savle, Savle, sostar progonis man?' 8 A me phučlem: 'Ko san tu Gospode?', a o glaso phendas mande: 'Me sem o Isus andar o Nazaret saves tu progonis.' 9 E manuša save sas manca dikhline o svetlo, ali či haćardine

o glaso okolesko savo motholas. 10 A me phučlem: 'So trubul te čerav, Gospode?' A o Gospod phendas mande: 'Ušti thaj teljar ando Damask. Okote phenela pe tuče so si tuče odredime te čeres.' 11 Katar o baro svetlo korajlem thaj okola save sas manca inđarenas man palo vas, pa gajda dijam ando Damask. 12 Okote sas varesavo pobožno manuš savo akhardolas Ananija. Vo verno inćarelas o Zakon thaj sas po lačho glaso maškar e Židovurja save trajinas okote. 13 Vo avilo dži mande, ačhilo thaj phendas: 'Phralen Savle, dik!' A me isto časo dikhlem pe leste thaj šaj dikhlem les. 14 O Ananija phendas mande: 'O Del amare pradadengo majanglal losarda tut te pindžares lešći volja, te dičhes e Pravedniko thaj te ašunes o glaso andar lesko muj. 15 Kaj, tu angle savorende svedočja pale leste thaj pale okova so dikhlan thaj ašundan. 16 A akana, so ažućares? Ušti thaj bol tut, thaj thov čire bezeha gajda kaj akhareja lesko alav.' 17 Kana bolde man ando Jerusalim thaj molisajlem ando Hramo, sas man vizija. 18 Dikhlem e Isuse sar phenel mande: 'Siđar, odma thaj džatar andar o Jerusalim, kaj o them akate či prihvatala okova so kames te phenes lende pale mande.' 19 A me phendem: 'Gospode, von džanen kaj čhudavas ande tamnica thaj kaj maravas pe sinagoge okolen save pačanas ande tute. 20 A kana čhordolas o rat čire svedokosko e Stefaneko, vi me ačhavas okote, odobrisardem godova thaj lavas sama pe drze okolende save mudarenas les.' 21 A vo phendas mande: 'Dža, kaj bičhalava tut dur maškar okola save naj Židovurja.' 22 E Židovurja čhonas kan ko Pavle sa dži ke akala alava, a askal čhutine muj: "Istrebi kasaves katar e phu! Godova či zasluzil te trajil!" 23 Gajda dok čhonas muj, čhudenas pestar e ogrtača thaj čhudenas o praho ando vazduh. 24 A o zapovedniko naredisarda te e Pavle inđaren ande kasarna te bičuin les, sar saznašardasas sostar e Židovurja gaći čhonas muj pe leste. 25 A kana pašljardine les thaj phangline les e haravljena te bičuin les, o Pavle phučlas e kapetano savo sas okote: "Dali troman te bičuin okole savo si rimske državljanin, a či ni sudsardine lešće?" 26 Kana o kapetano godova ašundas, avilo dži ko zapovedniko thaj phendas lešće: "So čeres godova? Pa akava manuš si rimske državljanin!" 27 O zapovedniko nakhlo dži ko Pavle thaj phučla les: "Phen mande, dali san tu čače rimske državljanin?" A o Pavle phendas: "Sem." 28 Askal o zapovedniko phendas: "Me but love dijem te dobiv rimske državljanstvo." A o Pavle pe godova phendas: "A me lesa bijandilem." 29 A e vojnikurja, save spremisajle te bičuin e Pavle odma crdine pe lestar. A o zapovedniko zato kaj phangla e Pavle zurale darajlo kana ašundas kaj si o Pavle rimske državljanin. 30 Thejara o đes o zapovedniko

oslobodisarda e Pavle, a pošto kamlas pouzdano te ašunel sostar e Židovurja optužin e Pavle, naredisarda e šorvale rašajende thaj savorende andar o Baro veće te sastanin pe. Askal inkalda e Pavle angle lende.

23 O Pavle dikhla pe manuša andar o Baro veće thaj phendas: "Phralalen, me sa dži ađes trajivas anglo Del ande čisto savest." 2 Pe godova o Baro rašaj o Ananija naredisarda okolende save ačhenas paše leste te den les dab prekal o muj. 3 A o Pavle phendas lešće: "Tut o Del dela dab, kaj san dvolično, okrećime zidona! Tu bešes akate te sudis mande po Zakono, a protivno e zakonešće des naredba te den man dab!" 4 A okola kaj sas prisutne okote phendine: "Sar tomas te kudis e Devlešće bare rašajes!" 5 A o Pavle phendas. "Či džanglem, phralalen, kaj si vo o baro rašaj. Kaj ando Svetu lili ačhel ramome: 'Na motho bilačhipe palo poglavari čire themesko.'" 6 Sar o Pavle džanelas kaj si varesave manuša andar o Baro veće sadukeja, a aver fariseja, vo čhuta muj: "Phralalen! Me sem fariseji thaj potomko sem e farisejengo! Akate sudil pe mande andar godova kaj si man nada ando uštipe andar e mule." 7 Thaj kana godova phendas, avilo dži ke čingara maškar e fariseja thaj maškar e sadukeja, gajda kaj o čidino them podelisajlo. 8 E sadukeja inćaren kaj naj uštipe andar e mule, niti anđelurja niti duho, a e fariseja pačan ande sa godova. 9 Gajda avilo dži ko baro rknjipe, a varesave učitelja e Mojsiješće zakonestar save sas andar e farisejendi stranka uštile thaj zurale usprotivisajle gajda kaj, mothonas: "Či arakhas kaj akava manuš čerda nisosko bilačhipe. Kaj so te motholas lešće o duho ili o anđelo?" 10 E čingar maškar lende sas gajda zurali kaj o zapovedniko daralas te na pharaven e Pavle pe kotora. Andar godova naredisarda e vojnikonende te pe sila len e Pavle katar o them thaj te inđaren les ande kasarna. 11 Aver rjat o Gospod ačhilo anglo Pavle thaj phendas lešće: "Av zuralo. Kaj sar pale mande svedočisardan ando Jerusalim, gajda trubul te svedočis vi ando Rimo!" 12 Kana đesajlo, e Židovurja čerdine zavera thaj dine pe solah kaj či hana ni pijena dok či mudaren e Pavle. 13 A sas majbut katar starvardeš džene okola save čerdine e zavera. 14 Von đele ke šorvale rašaja thaj ke starešine thaj phendine: "Zurale halam solah kaj khanči či čhasa ando muj dok či mudaras e Pavle. 15 Zato tumen akana e manušenca andar o Baro veće, manden katar o zapovedniko te palem anen e Pavle tumende. Phenjen kaj kamen majlačhe te phučen les pale godova so čerel. A amen mudarasa les po drom dži akaring." 16 Ali e Pavlešće phejako čhavo ašundas pale akaja zavera thaj đelo ande

kasarna te godova mothol e Pavlešće. 17 O Pavle akhardas jećehe kapetano thaj phendas lešće: "Indar akale terne ko zapovedniko, kaj sile vareso te mothol lešće." 18 O kapetano lija thaj indarda les ko zapovedniko thaj phendas: "O Pavle kaj si phanglo akhardas man thaj phendas te akale terne manušes anav tute, kaj si les vareso te phenel tuče." 19 O zapovedniko lija les palo vas, indarda les pe rig thaj phučla les: "So si tut te mothos mande?" 20 Vo phendas: "E Židovurja dogovorisajte zamolin tut pale thejara te palem anes e Pavle ando Baro veće, sago izgovor kaj kamen majlačhe te ašunen pale lesko slučaj. 21 Na de te hohaven tut, kaj si majbut katar štarvardeš manuša save garade ažućaren les. Dine pes solah kaj či hana niti pijena dok či mudaren les. Već si spremne, samo ažućaren te tu pristanis." 22 O zapovedniko askal mukla e terne te džaltar thaj zapovedisardas lešće: "Khonikašće na phen kaj akava phendan mande." 23 Askal akhardas duj kapetanen thaj phendas: "Pripremin duj šela vojnikonen, thaj eftavardeš manušen pe grasta thaj duj šela manušen e koplijenca, te arjat ande inja saturja teljaren ande Kesarija. 24 Palo Pavle pripremin e životinjen pe save jašila thaj indaren les ko upravniko Feliks džude thaj saste." 25 Askal ramosarda lil palo upravniko ande savo ramolas: 26 "Katar o Klaudije Lisija, e poštuime upravnikošće e Feliksošće, pozdrav. 27 Akale manušes astardine e Židovurja thaj kamline te mudaren les, ali kana ašundem kaj si vo rimsко državljano avilem mungre vojnikonena thaj spasisardem les. 28 Andem les askal anglo Baro veće te ašunav pale soste si došalo. 29 Arakhlem kaj došaren les pale vareso so naj muklo ande lengo zakono thaj kaj naj došalo pale khanči andar soste trubujasas te avel mudardo ili čhutino ando phanglipe. 30 A kana ašundem kaj si protiv leste čerdine zavera, odma bičhaldem les tute. A okolendje kaj prnas les phendem te angle tute inkalen pale soste prn les." 31 Askal e vojnikurja čerdine sago kaj sas lende zapovedime. Line e Pavle thaj račava indardine les ando gav Antipatrida. 32 A thejara des mukline e manušen pe grasta te džan lesa majdur, a von boldine pe ande kasarna. 33 Kana aresline ande Kesarija, dine e upravnikošće o lil thaj andine e Pavle angle leste. 34 O upravniko čitosarda o lil thaj phučlas e Pavle andar savi si pokrajina. Kana ašunda kaj si andar e Kilikija, 35 phendas: "Čhava kan tut thaj odlučiva kana aresena okola save prn tut." Askal dija naredba te o Pavle avel tale straža ande Irodešći palata.

24 Pandž des pale godova, ande Kesarija areslo o šorvalo rašaj Ananija varesave starešinenca thaj e

advokatosa savo akhardolas Tertul. Von inkaldine anglo upravniko pire optužbe protiv o Pavle. 2 Kana akhardine e Pavle te del andre, o Tertul počnisarda te optužil les, e alavencu: "Poštuime Feliks, zahvalne sam tuče, kaj amen uživis ando miro, a čiri briga palo them andas lačhipe e themešće. 3 Amen godova, pe svako način thaj pe svako than priznaisaras ande bari zahvalnost. 4 Ali te či majbut dosadisarav tuče, moliv tut te ande čiro lačhipe čhos cara kan amende. 5 Utvrdisardam, kaj akava manuš čerel amende bare nevolje. Vazdel e pobuna maškar e Židovurja ando sasto carstvo thaj voda si ande nazaretsko sektako. 6 Kamlas te oskrnavil čak vi amaro Hramo, ali astardam les. 7 [Ali avilo o zapovedniko Lisija e bare vojskasa thaj e silava otmisarda les amendar.] 8 Ako phučes les, vi korkoro Šaj saznais lestar sa pale soste amen optužisaras les." 9 A vi e Židovurja složisajle lešće alavencu. Tvrdinas kaj si čače sa so phendas o Tertul. 10 Kana o upravniko dija znako e Pavle te čerel svato, o Pavle phendas: "Džanav kaj san već but brš sudco akale themesko, zato e mirno dušava inkalav mungri odbrana. 11 Šaj proveris kaj naj majbut katar dešuduj des sar areslem ando Jerusalim te pokloniman e Devlešće. 12 Či arakhline man nikada kaj prepiriv man ando Hramo, niti kaj buniv e theme ande sinagoge ili ando gav. 13 Akala manuša našti dokažin godova pale soste akana prn man. 14 Ali, akava priznajiv tuče: me služiv e Devlešće savešće služinas amare pradada thaj slediv o Drom, saves okola save prn man akharen sekta. Pačav ande sa so ramol ando Mojsijesko Zakon thaj ande proročke knjige. 15 Vi man si nada ando Del, isto sago vi len – kaj avela uštipe andar e mule pale okola savi si pravedne thaj vi pale nepravedne. 16 Zato uvek trudiv man te avel man čisto savest anglo Del thaj anglo them. 17 Već bršenca naj semas ando Jerusalim, a akana avilem te mungre themešće anav pomoć pale čore thaj te prinesiv žrtve e Devlešće. 18 Dok godova čeravas arakhline man ando Hramo, thaj askal semas obredno čisto, ali okote nas čidino o them niti sas buka. 19 Godova sas varesave Židovurja andar e Cikni Azija, pa vi von trubujine te aven akate te svedočin angle tute thaj optužin man, ako si len vareso protiv mande. 20 Ili, neka akala akate korkoro phenen savi doš arakhline pe mande kana ačhavas anglo Baro veće, 21 osim ako godova naj zbog godova kaj čhutem muj dok ačhavas maškar lende: 'Tumen ades sudin mande zato kaj pačav ando uštipe andar e mule!'" 22 Pe godova o Feliks, savo sas lačhe obavestime palo Drom, odgodisarda o saslušanje thaj phendas lende: "Kana avela o zapovedniko Lisija, rešiva tumaro slučaj." 23 Askal naredisarda e kapetanošće te len sama po Pavle

ando phanglipe, ali te den les varesavi sloboda thaj te či branin khonikašće katar lešće te vodin e briga pale leste. **24** A pale varesave đesa majposle avilo o Feliks pire romnjava e Drusilava, savi sas Židovka. Naredisarda e vojnikonenđe te anen lešće e Pavle thaj čhuta leste kan sar čerelas svato palo pačipe ando Isus Hristo. **25** Askal o Pavle počnisarda te čerel svato pale pravednost, uzdržljivost, thaj palo sudo savo avel. O Feliks darajlo thaj phendas: "Akana šaj džastar, a kana avela man majbut vrjama, bičhalava pale tute." **26** A uz godova nadisajlo kaj o Pavle dela les love pa zato često akharelas les thaj čerelas lesa svato. **27** Nakhline duj brš, a e Felikse po than e upravnikosko nasledisardas o Porkije Fest. A pošto kamlas te ugodil e Židovende, o Feliks mukla e Pavle ando phanglipe.

25 Trin đesa nakon so o Fest avilo ande pokrajina, đelotar

andar e Kesarija ando Jerusalim. **2** Okote e šorvale rašaja thaj e židovske starešine inkaldine lešće pire optužbe protiv o Pavle thaj zamolisardine les **3** te čerel lende usluga thaj te e Pavle prenestil ando Jerusalim – pošto čerdine zaseda po drom te mudaren les. **4** Ali o Fest phendas kaj e Pavle inćaren phandade ande Kesarija thaj kaj vi vo uskoro džala inća. **5** Askal phendas: "Neka varesave katar tumare vođe teljaren manca thaj neka prn godole manušes te si pale varesoste došalo." **6** Nakon so o Fest ačhilo lende varekaj katar ohto ili deš đesa, đelo ande Kesarija. Već thejara đes bešlo pe sudačko stolica thaj zapovedisarda te anen e Pavle. **7** Kana o Pavle dija andre, e židovske vođe andar o Jerusalim ačhile oko leste thaj inkalenas protiv leste but phare optužbe save naštī dokažinas. **8** A o Pavle agajda branilas pe: "Či čerdem khanći so si protiv o židovsko Zakono, niti protiv o Hramu, niti protiv o caru." **9** Pe godova o Fest, pošto kamlas te ugodil e Židovende, phučlas e Pavle: "Dali kames te džas ando Jerusalim, te okote sudil pe tuće angle mande?" **10** A o Pavle phendas: "Me ačhav anglo Cezaresko sudo thaj akate trubul te sudil pe mande. E Židovende či čerdem nisosko bilačhipe, sago kaj vi korkoro lačhe džanes. **11** Te sem vareso došalo ili te čerdem vareso so zasluzil te avav mudardo, či našav katar godova. Ali te akava so čhon pe mande naj čačipe, khonik naštī del man lende po sudo. Mangav te sudil pe mande anglo Cezar!" **12** Pošto čerda svato pire savetnikonenca, o Fest phendas lešće: "Manglan te sudil pe tuće anglo Cezar, ko Cezar vi džaja." **13** Varekazom đesa majkasnije avilo ande Kesarija o caro Agripa thaj e Vernika te posetin e Feste. **14** Sar ačhile okote majbut đesa, o Fest phučla e caro te del les savet palo Pavle: "Akate si jek manuš saves o Feliks ačhada ando phanglipe. **15** Kana semas ando

Jerusalim, e šorvale rašaja thaj e židovske starešine čhutine optužbe protiv leste thaj mandenas te avel osudime. **16** Me phendem lende kaj e Rimljanen naj običaj te izručin varekas majsgo nego so sudin lešće. O prme manuš majsgo trubul te suočil pe okolenga save prnas les thaj te dobil prilika te branil pe katar e optužbe. **17** Zato či gndivas man kana avile akaringal manca, nego odma thejara đes bešlem pe sudačko stolica thaj naredisardem te anen godole manušes. **18** Kana e manuša kaj prnas les uštile te čeren svato, či prnas les pale nisosko bilačhipe, sago kaj me ažućaravas. **19** Nego tradenjas pe lesa pale lendi vlastito religija thaj pale varesosko Isus savo mulo, ali pale savo o Pavle tvrdil kaj si džudo. **20** Sar me semas hasardo ande kasavi rasprava, phučlem les, dali kamel te džal ando Jerusalim te okote sudil pe lešće pale godova. **21** Ali sar o Pavle kamla te ačhel ando phanglipe dok či odlučil amaro veličanstveno Cezar, naredisardem te inćaren les ando phanglipe dok či bičhalav les ko Cezar." **22** Askal o Agripa phendas e Festošće: "Kamlemas vi me te ašunav godole manušes." A akava phendas: "Thejara ašuneja les." **23** Thejara đes o Agripa thaj e Vernika avile ando baro raskoš zajedno e zapovednikonenca thaj e gavešće ugledne manušenca, dine ande sala, a o Fest naredisarda te anen e Pavle. **24** Askal o Fest phendas: "Caro Agripa, thaj savora tumen save sen akate, dičhen akale manušes! Zbog leste aviline mande sa e Židovurja ando Jerusalim thaj vi akatar thaj rknjimava mothonas kaj vo či trubul majbut te trajil. **25** Ali me či arakhlem kaj vo čerda vareso so zasluzil smrto. Ali sar vo korkoro manglas te sudil pe lešće anglo Cezar, odlučisardem te bičhalav les ando Rimo. **26** Ali naj man khanći odredime te ramov pale leste e Cezarošće, zato andem les angle tumende, a posebno angle tute carona Agripa, te avel man posle akaja istraga so te ramov. **27** Gndiv, kaj naj razumno te bičhale pe o phanglo manuš ko Cezar, a te či ramol pe so si lešći doš."

26 Askal o Agripa phendas e Pavlešće: "Muklino si tuće

te čeres svato ande čiri odbrana." O Pavle vazda piro vas thaj phendas: **2** "Carona Agripa, inćarav man kaj sem bahtalo kaj ades angle tute braniva man katar sa okova pale soste e Židovurja prn man, **3** a majbut pale godova kaj tu pindžares sa e židovske običaja thaj okova ande soste naj složne. Zato moliv tut te strpljivo čhos kan mande! **4** Sa e Židovurja lačhe džanen mungro trajo, sar trajivas katar mungro majrano ternipe maškar mungro them thaj ando Jerusalim. **5** Katar dumut pindžaren man thaj ako kamen, šaj te svedočin kaj sago farisejo trajivas pe majstrože

pravilurja ande amaro paćipe. 6 A akana sudin mande zato kaj nadiv man kaj o Del pherela piro obećanje savo dija amare pradadende. 7 Amare dešuduj plemenurja, nadin pe kaj o Del pherela o obećanje thaj pale godova predano služin e Devlešće o des thaj e rjat. Pale godoja isto nada, carona, e Židovurja prn man! 8 Sostar smatrin nemoguće kaj o Del vazdel e manušen andar e mule? 9 Vi me gndisardem kaj sa e silenza trubul te boriv man protiv okola save sledin e Isuse andar o Nazaret. 10 Ake so čeravas ando Jerusalim kana dobisardem vlast katar e šorvale rašaja: but e Devlešće svete manušen čhudavas ande tamnica. A kana mudarenas len, me godova odobrivas. 11 Thaj pe sa e sinagoge često mučivas len thaj gajda tradavas len te hulin po Isus. Gaći semas holjariko pe lende kaj progonivas len čak vi pe aver gava." 12 "Gajda me kana dobisardem vlast thaj odobrenje katar e šorvale rašaja đelem ando Damask. 13 Kana varekaj katar o mismeri, carona, dok putuivas, dikhlem svetlo andar o nebo, savo sas majzuralo katar o kham, pa obasjaisarda man thaj okolen save džanas manca. 14 Savora pelam pe phuv, a me ašundem o glaso savo pe židovsko čib phendas: 'Savle, Savle, sostar progonis man? Samo korkoro tuče anes šteta dok boris tut protiv mande.' 15 Me phučlem: 'Ko san tu, Gospode?' A o Gospod phendas mande: 'Me sem o Isus saves tu progonis. 16 Ali ušti, vazde tu pe pungre! Sikadilem tuče te aves mungro sluga thaj mungro svedoko. Ćereja svato pale okova so dikhlan thaj pale okova so sikavava tuče. 17 Me izbavita tut katar čiro židovsko them thaj vi katar okola save naj Židovurja, savenđe bičhalav tut. 18 Tu putreja lende jakha, thaj boldeja len katar e tama karingal o svetlo, katar e sotonsko vlast karingal o Del thaj po paćipe ande mande primin jartipe pale pire bezeha thaj o nasledstvo maškar e svete.' 19 Zato, carona Agripa, naj semas bi paćivalo okolešće so dikhlem andar o nebo. 20 Nego pro propovedivas okolende ando Damask, askal ando Jerusalim, thaj pe sasti Judeja, a vi okolende save naj Židovurja, kaj trubun te pokajin pe thaj te bolden pe ko o Del thaj te čeren e dela save dokažina kaj pokajisajle. 21 Zbog godova e Židovurja astardine man ando Hramo thaj line te mudaren man. 22 Ali o Del pomognisarda mande thaj pomožil mande sa dži ašes adeste. Gajda ake akana, ačhav akate thaj svedočiv savorenje pale okova so dikhlem. Či phenav khanči nevo, nego okova so e Prorokurja thaj o Mojsije phendine kaj avela: 23 kaj o Hristo patila thaj kaj avela prvo savo uštela andar e mule, thaj navestila o svetlo e Židovenđe thaj vi okolende save naj Židovurja." 24 Dok o Pavle gajda phenelas ande piri odbrana, o Fest čutas muj: "Pavle, tu san dilo! Dilajlan katar o baro džanglipe."

25 O Pavle phendas: "Naj sem dilo, poštuime Feste, nego phenav okova so si čače thaj razumno. 26 O caro Agripa si lače uputime ande gadava thaj lešće šaj phenav slobodno. Či paćav kaj si lešće bilo so katar akava bi džanglo, kaj godova či dogodisajlo varekaj ande varesavo garado čoško e phuvjako. 27 Carona Agripa, dali pačas ande okova so phendine e prorokurja? Me džanav kaj pačas." 28 Askal o Agripa phendas e Pavlešće: "Još cara thaj ubedija man te avav hršćano!" 29 A o Pavle phendas lešće: "Još cara ili but, me molima e Devlešće te na samo tu nego vi savora akala save ađes ašunen man aven sago vi me, samo bi akala okurja!" 30 Pe godova o caro uštilo, a lesa vi o upravniko, Vernika thaj okola save bešenas lesa. 31 Dok inklijenasa avri, počnisardine te phenen jek avrešće: "Akava manuš či čerda khanči so zasluzil smrto ili phanglipe." 32 A o Agripa phendas e Festešće: "Akava manuš već šaj avilosas oslobodime te či manglasas te sudil pe lešće anglo Cezar."

27 Kana sas odlučime te otplovisaras ande Italija, e Pavle thaj aver manušen andar o phanglipe predaisardine ko kapetano pe Cezarošči četa, savo akhardolas Julije. 2 Dijam ande jek lađa andar o gav Adramiteja, savi džalas dži ke cikne azijske thana ando primorje thaj otplovisardam. Amerca sas vi o Aristarh, o Makedonco andar o Soluno. 3 Thejara des avilam ando Sidon, a o kapetano Julije, sago manuš postupilas e Pavlesa, mukla les te džal dži ke pire drugarja te pobrininpe pale okova so trubulas les. 4 Kana đelam okotar, plovisardam severno uz o Kipar maškar o ostrvo thaj o kopno kaj phurdelas e protivno balval te avas zaštitime. 5 Preplovisardam o more uz e obala Kilikija thaj Pamfilija thaj areslam ando gav Mira Likijsko. 6 Okote o kapetano arakhlas jek lađa andar e Aleksandrija savi džalas ande Italija, gajda kaj dijam ande godoja lađa. 7 But desa plovisardam zurale sporo thaj jedva areslam paše dži ko than Knid. Pošto e balval či delas amen te plovisaras majdur, zato plovisardam e južno Kritaće rigava te štitil men katar e balval dži ko than Salmona. 8 Phares plovisardam uz e obala, areslam dži ke varesavo than savo akhardolas "Lače pristaništa", paše ko than Laseja. 9 But vrjama sas hasardi, a e plovidba postanisardsa opasno, a vi o židovsko posto sas već gata, pa o Pavle upozorisarda len: 10 "Manušalen, dikhav kaj e plovidba avela opasno thaj pe bari šteta – na samo palo tereto thaj pale lađa, nego vi pale amare trajurja." 11 Ali o kapetano majbut pačalas e manušešće savo tradelas e lađa thaj kolešće kašći sas e lađa, nego e Pavlešće. 12 Pošto e luka nas lačhi te ačhel pe okote prekal o ivend, majbut džene odlučisardine te otplovisaras okotar dži ko

Feniks te avilo moguće thaj te okote ačhel pe prekal o ivend. O Feniks si luka pe Krita, savi dičhel karing o jugozapad thaj karing o severozapad. 13 Kana phurdas e cikni južno balval, pelo lende pe godi kaj avela lende gajda sago kaj kamenas, vazdine o sidro thaj plovinas uz e obala Krita. 14 Ali či nakhlo but katar godova, kana ačhili te phurdel katar o ostrvo e olujno balval akhardi severoistočnjak. 15 Astardas e lađa, savi našti oduprisajli gajda kaj muklam te indarel men e balval. 16 Dok plovisardam uz varesavo cikno ostrvo savo akhardolas Klauda te avas zaštitime katar e balval, e phare mukava astardam o čamco savo crdam pale amende. 17 Kana vazdine o čamco, e šolenco učvrstisardine e lađa te na rspil pe. Daranas te na zaglavin pes ando plitko paj pe Sirta zato mukline o cikno sidro thaj e balval indarelas len majdur. 18 Sar astarda men e bari oluja, thejara des ačhile te čhuden o tereto katar e lađa te avel e lađa majloći, 19 a o trito des čhudine čak vi e oprema. 20 Sar o kham thaj e čerenja či sikadonas but desa, a e oluja mareljas e lađa, hasardam svako nada kaj spasisarasa men. 21 A sar već dugo khonik khanči či hala, o Pavle ačhilo angle lende thaj phendas: "Manušalen, trubujine te čhon kan mande thaj te na ispolin katar e Krita. Askal či avilosas tumen akaja nevolja thaj šteta. 22 Ali vi akana phenav tumende te na daran, kaj khonik tumendar či hasarela pesko trajo, samo e lađa avela uništime. 23 Araći pe rjat sikadilo mande o andelo e Devlesko kašće pripadiv thaj kašće služiv, 24 thaj phendas mande: 'Na dara, Pavle. Tu trubus te ačhes anglo Cezar. Thaj ake, o Del obečisarda tuče kaj zbog tute spasila savoren save plovin tusa.' 25 Andar godova, na te daran, manušalen, kaj pačav e Devlešće kaj avela sago kaj sas mande mothodo. 26 Samo trubul te zaglavi men ando plitko paj pe varesavo ostrvo." 27 Mukhla pes e dešu štarto rjat, a e balval indarelas men još e Sredozemno moreja, a varekaj katar e opaš e rjat e mornarja gndinas kaj si o kopno paše. 28 Izmerisardine kozom sas o paj handuk e šoleja pe savo sas phanglo o tegu. Izmerisardine kaj sas o paj handuk trijanda thaj efta meterja. Cara majposle palem izmerisardine e handuk thaj o paj sas handuk biš thaj ohto meterja. 29 Sar daranas te na pekas ande podvodne stene, čhudine štar sidrurja ando paj katar e paluni rig e lađači thaj molisajlam te desavol. 30 E mornarja kamenas te našen, gajda kaj mukline o čamco ando paj thaj čerenas pešće muj kaj moraš te mučen e sidrurja vi katar e angluni rig e lađači. 31 Ali o Pavle phendas e kapetanošeće thaj e vojnikenende: "Ako akala manuša či ačhen pe lađica, tumen či spasina tumen!" 32 Pe godova e vojnikurja čhindine o šolo thaj mukline te o čamco perel ando paj. 33 Kana

počnisarda te desavol, o Pavle motholas savorenje te len te han vareso. Phenelas: "Ades si dešuštarto des sar ažučaren ande neizvesnost bi habesko, thaj khanči či čhutine ando muj. 34 Akana moliv tumen te han vareso kaj si godova pale tumaro lačhipe. A nijećeše tumendar či perela ni bal katar o šoro." 35 Sar akava phendas, lijas o mangro thaj angle lende zahvalisarda e Devlešće, phagla thaj lijas te hal. 36 Savora sas ohrabrine thaj line te han. 37 A pe lađa sas ukupno duj šela thaj eftavardeš thaj šov manuša. 38 Kana čajile ačhile te ločaren e lađa, gajda kaj čhudenas o div ando more. 39 Kana desajlo, či pindžardine o kopno, ali dikhline varesavo zaliv e pristupačno obalava thaj kamenas te avilo moguće, okote te uplovin e lađava. 40 Putardine e šole katar e sidrurja te peren ando more thaj ande isto vрjama mukline e kormilurja ando paj te šaj upravin e lađasa. Askal vazdine o angluno jedro karingal e balval thaj teljardine karingal e obala. 41 Ali e lađa dija dab ando pesko kaj sas o cikno paj thaj ačhili. O angluno deo e lađako zaglavljajlo thaj našti pomaknilaspe, dok o paluno deo e lađako phadolas e zurale talasendar. 42 Askal e vojnikurja kamenas te mudaren e phangle manušen, te na varesavo lijasas te plivil thaj našel. 43 Ali o kapetano kamlas te spasil e Pavle thaj či mukla te čeren godova. Naredisarda te prvo okola manuša save džanenas te plivin huten ando paj thaj inklijen pe obala, 44 a aver manuša neka plutin pe phalja ili pe vareso aver so ačhilo katar e lađa. Gajda savora džude aresline pe phuv.

28 Kana gajda spasisajlam, saznašardam, kaj godova ostrvo akhardol Malta. 2 E manuša save trajinas okote sas neobično ljubazne prema amende. Astardine e jag thaj primisardine men oko late, kaj delas o bršnd thaj sas šil. 3 O Pavle cida naramko šuće krandže thaj čhuta len pe jag, ali katar jekvar zbog o tatipe andar e krandže inkljisto o sap thaj astarda pe pale lešće vas. 4 Kana okola save trajinas okote dikhline sar o sap visil pe Pavlesko vas, phendine: "Akava manuš si sigurno ubica. Spasisajlo katar o more, ali e božica savi akhardolas Pravda či del les te trajil." 5 A o Pavle činosarda e sape katar piro vas ande jag, thaj nas lešće khanči. 6 A e manuša ažučarenas te šuljola ili te katar jekhar perel tele mulo. Kana pale lungo vрjama sar ažučarenas, dikhline kaj khanči neobično či dogodisajlo lešće, predomislisajle thaj počnisardine te phenen kaj si vo del. 7 A paše godova than sas o imanje savo sas katar o poglavari godole ostrvosko savo akhardolas Publike. Vo primisarda men ande piro čher thaj trin des ljubazno ugostisarda men. 8 A e Publikeško dad pašljolas, kaj mučilas les e groznica thaj e dizenterija. O Pavle dijas andre, čhuta

pire vas pe leste thaj pomolisajlo, thaj o manuš sastilo.
9 Pale godova avenas vi e aver nasvale manuša save
trajinas pe godova ostrvo thaj sastonas. 10 Zato sikadine
amende bari čast, a kana teljardam te džastar, čutine
amende ande lađa sa so trubulamen palo drom. 11 Kana
nakhlo trin čhon, dijam ande varesavi aleksandrisko lađa
savi sas sasto ivend po ostrvo, thaj pe savi sas zaštitno
znako e blizancengo e Kastrosko thaj e Poluksosko. 12
Areslam ando Sirakuza, okote ačhilam trin d̄es. 13 Okotar
otplovisardam thaj areslam ande Regijum. A thejara o d̄es
počnisarda te phurdel e balval katar o jugo thaj pale duj d̄esa
areslam ando Puteole. 14 Okote arakhlam e phralen, save
zamolisardine men te ačhas lende efta d̄es. Agajda areslam
vi ando Rimo: 15 Kana e phral ando Rimo ašundine kaj
amen avas, aviline angle amende sa dži ke Apijevesko trgo
thaj dži ke Trin birturja. Kana dikhla len o Pavle zahvalisarda
e Devlešće thaj ohrabrisajlo. 16 A kana dijam ando Rimo,
e Pavle dine te trajil posebno, zajedno e vojnikosa savo
lelas les sama. 17 Trin d̄es majposle, o Pavle akharda e
židovske vođen, pa, kana savora čidine pe phendas lende:
"Phralalen, vi ako či čerdem khanči protiv amaro them niti
protiv e običaja amare pradadenje, ipak phangline man
ando Jerusalim thaj predaisardine man e Rimljanenđe. 18
E Rimljanurja ispituisardine man thaj kamline te oslobođin
man kaj khančeja či zasluzisardem smrtno kazna. 19 Ali
kana e Židovurja godolešće usprotivisajle, semas prisilime te
mangav te sudil pe manđe anglo Cezar. Ali ni pale khančeste
či optuživ mungre theme. 20 Zato vi kamlem te dikhav
tumen thaj te čerav svato tumenca: ande akala lancurja
sem upravo pale godova kaj paćav ande nada e Izraelošći."
21 E židovske vođe phendine e Pavlešće: "Či primisardam
andar e Judeja nisosko il pale tute, thaj khonik katar e phral
save aresline okotar či pale tute javisardine ili phendine
vareso bilačhe. 22 Ali, volisardamas te tutar ašunas so
tu gndis, kaj džanas kaj protiv gadaja sekta svugde čerel
pe svato." 23 Gajda odredisardine jek d̄es, pa još majbut
džene aviline ando čer kaj sas o Pavle. A vo phenelas
lende thaj svedočilas pale Devlesko carstvo thaj katar e
detharin dži ke rjat andar knjige e Mojsiješće zakonestar
thaj andar e Prorokurja uverilas len ande sa so značilas
palo Isus. 24 Varesave paćaine ande okova so phenelas,
dok aver či kamline te paćan. 25 Thaj sar našti složisajle
maškar peste line te džantar, a o Pavle phendas lende još
kava: "Lačhe phendas o Svetu Duhu tumare pradadenje
prekal o proroko Isaija: 26 'Dža ke akava them thaj phen
lende: Ašunena mungre alava, a či haćarena; pire jakhenca
dičena mungre dela, a našti dičena len. 27 Kaj barosajle e

ile akale themešće, pire kanenca jedva ašunen, pire jakha
phandadine; te e jakhenca či dičen, te e kanenca či ašunen,
te e ileja či haćaren thaj obratin pe, te sastarav len.' 28 Zato,
trubun te džanen: o Del bičhale akava spasenje okolende
save naj Židovurja. Von čhona kan leste." 29 [A kana akava
phendas, e Židovurja deletar gajda kaj tradenasa pe maškar
pende.] 30 O Pavle duj pherde brš ačhilo okote ande piro
unajmime čer. Okote primilas savoren save avenas leste.
31 Propovedilas pale Devlesko carstvo thaj hrabro sikavelas
palo Gospod Isus Hrist thaj khonik či sprecilas les.

Rimljanende

1

Akava lil ramov tumende me, o Pavle, o sluga e Isuse Hristosko, savo sem odvoime te avav apostoli thaj savo sem bičaldo te propovediv e Devlešći Bahtali nevimata, 2 savja o Del majanglal obećisarda prekal pire prorokurja ande Svete lila. 3 Akaja Bahtali nevimata mothol pale lesko Čhavo, savo postanisardas manuš gajda kaj bijandilo sago potomko e carsko Davidesko, 4 a kroz o Duhu savo posvetil thaj pire uštima andar e mule, sikadilo kaj si Čhavo e Devlesko ande sila. Vo si o Isuso Hristo, amaro Gospod. 5 Kroz leste dobisardam milost te avas apostolurja, te ande lesko alav anas e manušen andar svako them dži ke poslušnost thaj dži ko pačipe. 6 Maškar akala sen vi tumen saven akhardas o Isuso Hristo. 7 Ramov savorenđe ando Rimo save sen drage e Devlešće thaj save sen akharde te aven svete: Milost thaj miro tumende katar o Del, amaro Dad, thaj katar o Gospod Isus Hrist. 8 Majsigo katar sa, dav najs mungre Devlešće kroz o Isuso Hristo pale savorenđe tumende, kaj palo tumaro pačipe čerel pe svato po sasto them. 9 O Del, kašće mungre duhosa služiv gajda kaj propovediv e Bahtali nevimata lešće Čhavešći, svedoko si mande kaj či ačhav te moliv man pale tumende. 10 Uvek ande mungre molitve moliv man te avili gajda e Devlešći volja te napokon šaj avav tumende. 11 Kaj čezniv te dikhav tumen thaj te dav tumen varesavo duhovno daro te zuravon, 12 godova si, te amare zajedničko pačimava ohrabrisaras jek avres kana sem tumenca. 13 A či kamlemas te na džanen, phralalen, kaj but data das man jindo te avav tumende, te vi maškar tumende kušav varesosko duhovno plodo baš sago kaj čerdem vi maškar aver manuša save naj Židovurja, ali semas sa dži akana sprečime. 14 Udžile sem te propovediv okolende save si civilizovane thaj okolende save naj civilizovane, e mudre manušenđe thaj kolende save naj mudre. 15 Gajda kaj but kamav te vi tumende ando Rimo propovediv e Bahtali nevimata. 16 Me či ladžav katar e Bahtali nevimata, kaj voj si e sila e Devlešći palo spasenje savorenđe save pačan – majsigo e Židovešće, a askal vi okolešće savo naj Židovo. 17 Kaj ande late sikadolpe e pravednost e Devlešći, savi primilpe e pačimava, thaj samo e pačimava, sago kaj si ramome ande Sveti lili: "O pravedniku trajila katar o pačipe." 18 Kaj, e Devlešći bari holji sikadolpe andar o nebo pe svako bezbožno trajlo thaj pe svako nepravda e manušendi, save pire nepravedne trajosa garaven o čaćipe. 19 Kaj okova so palo Del šaj džanel pe, pindžardo si lende, kaj o Del čerda te avel godova lende očigledno. 20 A e Devlešće nevidljive osobine – lešći večno sila thaj lesko božanstvo,

šaj jasno dičhel pe katar o postanko e themesko pe okova so stvorisarda. Zato khonikas naj izgovor pale piro bezah. (audio g126) 21 Kaj, vi ako džanenas kaj o Del postoil, či sikavenas lešće sago e Devlešće čast thaj zahvalnost, nego dilajle ande pire gindurja thaj lengo nerazumno ilo kaljilo. 22 Mothonas kaj si mudre, a postanisardine dile, 23 pa e slava e besmrtno Devlešći zamenisardine e slikava thaj e oblikosa katar o smrtno manuš thaj katar e čiriklia, katar e životinje pe štar pungre thaj katar e gmizavcurja. 24 Zato o Del ande požude lende ilende predaisarda len e nemoralno melalipešće, te čeren ladžavne buća jek avresa. 25 Von e hohaimasa zamenisardine e Devlesko čaćipe, pa slavinas thaj služinas okolešće so si stvorime, a na e Stvoritelješće savešće pripadil e slava pale uvek. Amin. (audio g165) 26 Zbog godova o Del mukla len lende ladžavne požudende. Gajda lende romnja o prirodno polno odnos zamenisardine okoleja savo naj prirodno. 27 Isto gajda vi e muškarcurja mukline o prirodno polno odnos e romnjenca thaj ande požuda phabonas jek pe avreste. E muškarcurja e muškarconca čerenas ladžavne buća thaj gajda primisardine pe peste e zaslženo kazna pale pire pverzne buća. 28 Thaj zato kaj či inčarenas vredno te pindžaren e Devle, o Del predaisarda len lende bezvredne godače, te čeren okova so si nedolično. 29 Von si pherde svako vrsta nepravda, zloba, pohlepa, bilačipe, zavist, mudaripe, čingara, lukavstvo thaj zlo namera. Von si okola kaj čeren spletke, 30 klevetin avren, mrzan e Devle, bezobrazne si, ohole, barikane, izmislin sar te čeren bilačipe, nepokorne pire dadešće thaj pire dejache, 31 nerazumne, nepouzdane, bezosećajne, nemilosrdne. 32 Vi ako džanen pale Devlesko upozorenje kaj smrto zaslužin okola save gajda čeren, von na samo kaj godova čeren nego ohrabrin vi avren gajda te čeren.

2

Zato naj tut izgovor, manušaja savo sudis, ma ko god te san. Kaj, korkoro godoleja kaj sudis varekašće avrešće, korkoro tut osudis, kaj vi tu savo sudis čeres godova isto. 2 A amen džanas kaj si e Devlesko sudo pravedno prema okola save čeren gajda. 3 Dali gndis, manušaja savo sudis okolende save čeren godova, a vi tu čeres godova isto, kaj našeja katar e Devlesko sudo? 4 Ili či maris palo barvalipe lešće lačhimasko, trpljivost thaj strpljenje? Či haćares kaj lesko lačhipe kamel te vodil tut dži ko pokajanje? 5 Ali, zbog čiri tvrdoglavost thaj kaj čiro ilo naj promenime sa majbut crdes pe tute e Devlešći holji, po Đes kana o Del objavila piri pravedno presuda, 6 pa svakonešće boldela prema lende dela. 7 Dela večno trajlo okolende save roden e slava, čast thaj trajlo bi smrtosko, thaj trudin pe uvek te čeren

lačhipe, (aiōnios g166) 8 a e bare holjasa kaznila okolen save si handžvale thaj či pokorin pe e čačipešće, a pokorin pe e nepravdaće. 9 E nevolja thaj e muka aresela svakone ko čerel bilačhipe, majsigo e Židove, a askal vi okole save naj Židovo. 10 A e slava, čast thaj miro avela svakone ko čerel lačhipe, majsigo e Židovende, a askal okolende save naj Židovurja, 11 kaj o Del či dichel ko si ko. 12 Okola saven si e Mojsijesko Zakon, čeren bezah isto sago vi okola save nikada či ašundine palo Zakon. Ako okola saven naj Zakon čeren bezah, isto gajda vi bi e Zakonesko avena hasarde. A ako okola save silen o Zakon čeren bezah, lende avela sudime po Zakon. 13 Kaj anglo Del naj pravedne okola save ašunen o Zakon, nego avena opravdime okola save izvršin o Zakon. 14 Kaj varesave, save naj Židovurja thaj či pindžaren e Mojsijesko Zakon prirodno čeren okova so mothol o Zakon. Zato, vi ako najlen Zakon, ande lende ile silen o Zakon. 15 Von sikaven kaj si lende ande ile ramome okova so o Zakon rodel lendar, a pale godova svedočil lendi savest thaj lendi godi savi jekhar prl len a jekhvar čak vi branil len. 16 Sa godova avela okova Đes kana o Del prekal o Hristo Isus sudila e manušende tajne, prema e Bahtali nevima savi me objaviv. 17 A tu, save phenes pale tute kaj san Židovo oslonistu po Zakon thaj hvalis tut e Devlesa. 18 Džanes e Devlešći volja thaj prosudis so si majlače, kaj godova sikavel tut o Zakono. 19 Uverime san kaj san vođa e korenđe, svetlo okolende save si ando tunjariko, 20 kaj sikaves okolen save či džanen, thaj te aves učitelj e čhavrendje, kaj si tut o Zakon, saves si potpuno džanglige thaj čačipe. 21 Sostar, askal tu save sikaves averen, korkoro tut či sikaves? Tu save propovedis kaj či trubul te čorel pe, korkoro čores. 22 Tu save phenes te či čerel pe preljub, korkoro čeres preljub. Tu savešće si odvratne e idolurja, koristis e čordane predmeturja andar lende hramurja. 23 Tu save hvalis tut kaj pindžares e Devlesko Zakon, sostar vređos e Devle gajda kaj phađes o Zakon? 24 Sago kaj ramol ando Svetu lili: "Zbog tumende maškar okola save naj Židovurja vredol pe e Devlesko alav." 25 O obrezanje koristil tuće samo ako poštuis o Zakon, ali ako phađes o Zakon askal sago kaj ni naj san obrezime: kaj o Zakon či čerel tut te aves khanči majlačho katar okola save naj obrezime. 26 Ali ako o manuš save naj obrezime inčarel okova so phenel o Zakon, godova dinavelpe lešće sago kaj si obrezime. 27 Zato tuće, save pindžares okova so ramol ando Zakon thaj san obrezime, a phades o Zakon, sudila o manuš save naj obrezime telesno, a inčarel e zapovedi e Zakonešće. 28 Kaj naj Židovo okova save si godova samo avrjal, niti si pravo obrezanje avrjal po telo. 29 Nego, Židovo si okova save si

godova andral, a pravo obrezanje si o obrezanje e ilesko, a godova čerel o Duho, a na o slovo e Zakonesko. Kasave manuše či hvalin e manuša, nego o Del.

3 Savi, askal, prednost si e Židoven? Ili savi korist si katar o obrezanje? 2 Bari ande svako pogled. Majsigo, e Židovende si poverime e Devlešće alava. 3 A so ako varesave lendar či pačanas? Zar lengo bipaćipe ačhavela e Devlešći vernost? 4 Nisar! Nego o Del ačhela verno, vi ako si sa e manuša hohamne, sago kaj ando Svetu lili ramol: "Te aves ando pravo kana čeres svato thaj te pobedis kana došaren tut." 5 A ako amari nepravda sikavel e Devlešći pravednost, so te phenas pe godova? Kaj o Del si nepravedno – kana sikavel piri bari holji? Mothav gajda sago kaj e manuša gndin. 6 Nisar! Sar askal o Del šaj pravedno sudil e themešće? 7 Ali, ako si e Devlesko čačipe zbog mungro hohaipe još majocigledno pe lešći slava, sostar vi majdur sudiłpe mande sage e bezechalešće? 8 Thaj sostar te na "ćeras bilačhipe te avel lačhipe", sago kaj varesave hohaven pe amende thaj tvrdin kaj amen gajda phenas. Lendi osuda avela pravedno! 9 So askal? Dali sam amen Židovurja majlače avrendar? Nisar! Kaj, već optužisardam vi e Židoven thaj vi okolen save naj Židovurja kaj si o talo bezeh. 10 Sago kaj si ramome ando Svetu lili: "Naj pravedno – nijek; 11 naj khonik ko haćarel, naj khonik ko e Devle rodel. 12 Savora bandardine e Devlešće dromestar, sa zajedno postanisardine beskorisne. Naj khonik ko čerel lačhipe, naj ni jek." 13 "O muj lengo putardo limori si, e čhibja lendi hohaipe mothol." "E sapengo otrovo si pe lende vuš." 14 "O muj lengo pherdo si romaja thaj gorčina." 15 "E pungre lende siđaren te čhoren o rat, 16 kaj god džan, indaren propast thaj e beda, 17 a o drom e miroško von či pindžaren." 18 "Dar e Devlestar naj angle lende jakha." 19 Ali džanas sa so o Zakon phenel, phenel okolende save si talo Zakono, te svako muj phandadol thaj te o sasto them avel angle Devlesko sudo. 20 Kaj khonik anglo Del našti opravdila pe gajda kaj inčarel e Mojsijesko Zakon, kaj o Zakon anel e manuše dži ko džanglige kaj si bezehalo. 21 A akana, odvojime katar o Zakon, sikadili e Devlešći pravednost – pale savi svedočin o Zakon thaj ande knjige e Prorokonende. 22 Anglo Del sam opravdime kroz o pačipe ando Isuso Hristo. Godova odnosil pes pe sa save pačan kaj naj razlika maškar e manuša: 23 savora sagrešisardine thaj hasardine e slava e Devlešći, 24 ali ivja si opravdime, lešće milava, kroz o Hristo Isus, save otkupisarda men gajda kaj lijas pe peste amare bezeha. 25 Les o Del čhuta te pire ratesa avel žrtva pomirno savi prihvatilpe e pačimava. Gajda o Del kamlas te sikavel piri

pravednost. Kaj, vo ande piri strpljivost či kaznilas e majsigo čerde bezeha, **26** a ande akaja vрјama sikavel piri pravednost te korkoro avel pravedno thaj te opravdil okoles savo pačal ando Isus. **27** Prema godova, si li varekas razlog te hvalil pe korkoro pesa? Godova si isključime. Sošće zakoneja? E zakoneja savo rodel e dela? Na, nego e zakoneja savo rodel o paćipe. **28** Amen, dakle, inčaras kaj o manuš opravdil pe zato kaj pačal, a na zato kaj vršil e dela e Zakonešće. **29** Ili si o Del samo o Del e Židovengo? Naj li vi okolengo save naj Židovurja? Ej, vi okolengo save naj Židovurja. **30** Kaj, samo jek Del si thaj opravdila e paćimava okolen save si obrezime, a okolen save naj obrezime kroz o paćipe. **31** Da li amen e paćimava činas o Zakono? Nisar! Nego, e paćimava inčares e rig e Zakonešći.

4 So šaj phenas kaj arakhlas o Avraam, amaro pradad

ando telo? **2** Kaj, ako si o Avraam opravdime prekal pire dela, si les sova te hvalil pe, ali na anglo Del. **3** Kaj ramol ando Sveti lili: "O Avraam paćaja e Devlešće thaj godova dinada pe lešće ande pravednost." **4** Okolešće savo čerel bući, e počin či dinavelpe sago daro, nego sago okova so si lešće udžile. **5** A okolešće savo či čerel bući, a pačal ando Del savo opravdil e bezechales, o paćipe dinavelpe sago pravednost. **6** Gajda vi o David phenel kaj si bahtalo o manuš savešće o Del dinavel e pravednost bi lešće pravedne dela: **7** "Blago okolende savendje si bilačhe dela jartome thaj e bezeha učharde. **8** Blago e manušešće savešće o Gospod či dinavel o bezah." **9** Dali si akaja bah samo pale okola save si obrezime ili vi pale okola save naj obrezime? Phendam kaj o paćipe e Avraamešće dinada pe sago pravednost. **10** A kana godova dinada pe lešće? Dok sas obrezime ili dok još nas obrezime? Na dok sas obrezime, nego dok nas obrezime! **11** A o obrezanje primisarda sago znako, thaj pečato pale pravednost savi si steknisdara e paćimava dok još nas obrezime. Zbog godova si vo duhovno dad savorenđe save pačan, a naj obrezime, te vi von aven dinade ande pravednost. **12** A o Avraam si dad vi okolende save naj samo obrezime nego save sledin lesko paćipe savo sikada dok još nas obrezime. **13** Kaj, o obećanje savo si dino e Avraamešće ili lešće potomkošće kaj nasledila o them či avilo po Zakon, nego pe pravednost savi si rezultato e paćipasko. **14** Ako si e naslednikurja okola save trajin po Zakon, askal o paćipe naj vredno, a o obećanje či mol khanči. **15** Kaj, o Zakon anel e Devlešći holji, a kaj naj o Zakon, či ni phađelpe o Zakon. **16** Gajda vi e Devlesko obećanje temeljil pe po paćipe sar avilosas pe Devlešći milost thaj te vredil pale sa e Avraamešće potomkurja, na samo pale okola save inčaren o Zakono, nego vi pale okola saven si paćipe sago e Avraame.

Vo si dad savorenđe amende, **17** sago kaj ramol ando Sveti lili: "Ćerdem tut te aves dad e bute themengo" – anglo Del, ande savo paćajas, savo džudarel e mulen thaj pire alavenga čerel te postanil okova so či postojil. **18** Kana e Avraame nas nada kaj avela les čhavra, o Avraam ande nada paćaja. Thaj postanisarda dad e bute themengo prema okova so si phendo: "Gači baro avela čiro potomstvo." **19** O Avraam lačhe džanelas kaj nakhli e vрјama kaj šaj avel les čhavra, kaj sas les skoro šel brš, isto gajda džanelas kaj e Sara našti bijanel, ali lesko paćipe či oslabisardas. **20** Ažućarelas te o Del pherel piro obećanje thaj či sumnjilas, nego zuravolas ando paćipe thaj hvalilas e Devle. **21** Potpuno sas uverime kaj o Del šaj čerel so obećisarda. **22** Zato vi "dinada pe lešće ande pravedhost." **23** A e alava: "si lešće uračunime", naj ramome samo pale leste, **24** nego vi pale amende. Amaro paćipe avela prihvativate opravdil men anglo Del. Godova avela vi amende save paćas ando Del savo vazdas andar e mule amare Gospode e Isus **25** savo si dino te avel mudardo pale amare bezeha thaj vazdino andar e mule te avas opravdime.

5 Pošto sam, dakle, akana opravdime e paćimava, si amen

miro e Devlesa kroz amaro Gospod Isus Hrist. **2** Kroz leste, e paćimava, si amen pristup ke akaja milost ande savi ačhas thaj raduji men, kaj si amen nada ande Devlešći slava. **3** Thaj na samo godova, nego raduji men vi ande nevolja, kaj džanas kaj e nevolja anel strpljenje. **4** O strpljenje zuravel amaro karakter, a o zuralo karakter anel nada. **5** A e nada či ladžarela men kaj e ljubav e Devlešći čhordili ande amare ile e Sveti Duhosa savo si dino amende. **6** Kaj, ande pravo vрјama, dok samas još bespomoćne, o Hristo mulo pale amende save samas bidevlešće manuša. **7** Phare kaj vareko kamlasas te merel palo pravedno manuš, vi ako pale zurale lačho manuš šaj te vareko vi kamlasas te merel. **8** Ali o Del sikada piri ljubav prema amende gajda kaj o Hristo mulo pale amende dok samas još bezechale manuša. **9** Kozom majbut akana, kana sam opravdime lešće ratesa, avasa spasime katar e Devlešći bari holji? **10** Pa, kana izmirisajlam e Devlesa kroz o smrto lešće Čhavesko dok samas još e Devlešće dušmaja, kozom majbut avasa spasime lešće trajosa akana kana sam izmirime lesa. **11** Thaj na samo godova, nego vi raduji men ando Del kroz amaro Gospod Isus Hrist, kroz savo akana primisardam pomirenje. **12** Prema godova, sago kaj o bezeħ dija ando them kroz o jek manuš, a kroz o bezeħ o smrto, gajda vi o smrto avilo pe sa e manuša, kaj savora čerdine bezeħ. **13** O bezeħ sas ando them majsigo katar o Zakono, ali o bezeħ

khonikašće či đinavelpe kana naj zakon. 14 Ipak, katar o Adam dži ko Mojsije, o smrto vladilas vi pe okola save či prekršisardine e jasno Devlešći zapoved sago o Adam, savo si slika Okolešći savo avela. 15 Ali o milosno daro naj sago o prestup e Adamesko. Kaj ako but muline zbog o prestup ječe manušesko, kozom majbut izlisajli e Devlešći milost thaj o daro savo avilo kroz e milost ječe manušešći, e Isuse Hristošći pe butende. 16 Thaj godova daro naj sago okova so avilo prekal okova manuš savo sagrešisardas. Kaj, posle jek prestup avilo o sudo savo andas osuda, a o milosno daro avilo posle but prestupurja thaj andas opravdanje. 17 Kaj, ako zbog o prestup ječe manušesko vladilas o smrto kroz o bezeħ godole ječe manušesko, kozom majsigo okola save primin ando butipe e milost e Devlešći thaj o daro e Devlesko te aven pravedne, vladina ando trajo kroz o jek manuš, Isus Hrist. 18 Prema godova, sago kaj, o prestup ječe manušesko andas dži ke osuda sa e manušen, gajda o pravedno delo ječe manušesko andas dži ke pravednost savi del trajo sa e manušen. 19 Sago kaj zbog o neposluh ječe manušesko but postanisardine bezeħale, gajda vi zbog e poslušnost ječe manušešći but postanina pravedne. 20 A o Zakon si dodaime te umnožil pe o prestup. Ali, kaj umnožisajlo o bezeħ, e milost umnožisajli još majbut, 21 te, sago kaj o bezeħ vladilas kroz o smrto, gajda vi e milost vladil kroz e pravednost savi vodil ando večno trajo kroz o Isuso Hristo, amaro Gospod. (aiōnios g166)

6 So te phenas? Te ačhas ando bezah te umnožil pe e milost? 2 Nisar! Sar šaj amen save mulam e bezehešće vi majdur te trajis ande leste? 3 Ili, či džanen kaj savora amen save sam bolde ando Hristo Isus, ande lesko smrto sam bolde? 4 E boldimasa sam zajedno lesa prahome ande lesko smrto, te šaj trajis neve trajosa, sago kaj o Hristo uštivo andar e mule lešće Dadešće slavno snagasa. 5 Kaj, ako sam gajda lesa ujedinime ando smrto sago kaj vo mulo, avasa ujedinime vi ande o uštipe andar e mule sago kaj vo uštivo. 6 Akava džanas: amari purani narav si razapnime zajedno e Hristosa sar o bezeħ hasardasas e vlast pe amaro trajo te majbut či robuis e bezehešće 7 kaj ko mulo, oslobođime si katar o bezeħ. 8 Pa ako mulam e Hristosa, pačas kaj lesa vi trajisa. 9 Džanas kaj o Hristos nakon so uštivo andar e mule, či majbut merela. E smrto majbut naj nisošći moć pe leste. 10 O smrto saveja o Hristo mulo, mulo te phadel e sila e bezehešći jekhvar thaj pale sa e vrjama, a o trajo saveja trajil, trajil palo Del. 11 Gajda vi tumen smatrin korkoro tumen mulen palo bezeħ, a džude e Devlešće ando Hristo Isus. 12 Pale godova o bezeħ majbut

či tromal te vladil tumare smrtno telosa, pa te pokorin tumen tumare bezeħale željenje. 13 Na den tumare telošće delurja palo oružje saveja čerena bezeħ thaj bilačhipe. Umesto godova, predain korkoro tumen e Devlešće sago okola save muline thaj palem džudile andar e mule thaj tumare delurja e telošće den e Devlešće pale pravednost. 14 Kaj, o bezeħ majbut či vladila tumenca kaj majbut či trajin talo Zakon, nego tale Devlešći milost. 15 Dali godova značil kaj trubul te grešis zato kaj najsam talo Zakono, nego tale milost? Nisar! 16 Ili, zar či džanen kaj sen sluge okolešće kašće pokorin tumen, okolešće kašće sago sluge predain tumen te aven lešće pokorne – bilo te si bezehešće, savo iñdarel ando smrto, ili šaj aven roburja ande poslušnost e Devlešće, so iñdarel ande pravednost. 17 Ali najs e Devlešće kaj vi ako senas majsigo sluge e bezehešće, ipak katar o ilo čutine kan ko sikkavipe savo dija pe tumende. 18 Oslobodime sen katar o bezah thaj postanisardine sluge pale pravednost. 19 Sago obično manuš phenav tumendje, pale slabosti tumare telošće. Kaj sago kaj varekana dine tumare delurja e telošće te robiun e duhovno melalipešće thaj e bezakonešće, so iñdarel ande još majbaro bezakonje, gajda akana predain tumare delurja e telošće te služin ande pravednost, savi iñdarel ando posvećenje. 20 Kaj dok senas sluge e bezehešće, senas slobodne katar e pravednost. 21 Thaj save plodurja kasave trajošće sas tumen? Čerenas okova pale soste akana ladžan, a posledica pale godova si o smrto. 22 A akana, kana sen oslobođime katar o bezah thaj kana postanisardine e Devlešće sluge, o plodo savo anen iñdarel karingal o posvećenje, a po kraju o rezultato pale godova si o večno trajo. (aiōnios g166) 23 Kaj e počin palo bezeħ si o smrto, a o daro e Devlesko si o večno trajo ande amaro Gospod Hrist Isus. (aiōnios g166)

7 Ili či džanen, phralalen – phenav okolende save pindžaren o Zakon – kaj e Zakone si vlast po manuš samo dok si džudo. 2 Gajda si vi e udajime romnji phangli e Zakoneja pale piro rom dok si vo džudo. Ali, te mulo lako rom, naj majbut podložno e Zakonešće savo phangla lat pale lako rom. 3 Gajda, te e romnji lija aver romes dok si lako rom još džudo, avela akhardi preljubnica. Ali, te lako rom mulo, slobodno si katar o Zakono thaj naj preljubnica te lijas aver romes. 4 Gajda vi tumen phralalen, muline e Zakonešće, godoleja kaj o Hristo dija piro trajo pale amende te pripadin averešće, Okolešće savo uštivo andar e mule, te anas plodurja e Devlešće. 5 Majsigo, dok trajisarasas e purane trajosa, amenza vladinas amare bezeħale želje ande amare delurja e telošće save avenas prekal o Zakono. Von ande

amende anenas duhovno smrto. 6 Ali, akana sam slobodne katar godova Zakono pošto mulam okolešće so inčarelas amen ando robstvo. Akana služis e Devlešće po nevo način e Duhosa, a na po purano način savo si e ramome pravilurja e Zakonešće. 7 So te phenas? Dali si o Zakono bezeħ? Nisar! Ipak, me či džangle mas so si bezeħ te či avilosas o Zakono. Kaj či džangle mas so si požuda te o Zakono či phendas: "Na poželisar." 8 A o bezeħ lija prilika thaj kroz godoja zapovest ande mande andas svako vrsono požuda. Kaj bi e zakonesko o bezeħ si mulo. 9 Varekana trajivas bi o Zakono, a kana avili e zapovest, o bezeħ džudilo, 10 a me mulem. Gajda e zapovest savi trubuja te vodil man ando trajo, anda man dži ko smrto. 11 Kaj o bezeħ lija prilika prekal e zapovest, hohada man thaj mudarda man. 12 O Zakono si sveto thaj e zapovest si sveto, pravedno thaj lačho. 13 Značil li, askal, godova kaj o lačhipe andas mande smrto? Nisar! O bezeħ iskoristis das godova so si lačho te pe mande crdel e smrtno osuda. O bezeħ si dakle majbaro bilačhipe: koristil e Devlešće lačhe zapovesti ande bilačhe svrhe. 14 Džanas, naime, kaj o Zakon si duhovno, a me sem telesno thaj sago kasavo ando robstvo e bezehešće. 15 Či haćarav so čerav, kaj či čerav okova so kamav, nego čerav okova so mrzav. 16 Pa, ako čerav okova so či kamav, složiv man kaj o Zakon si lačho. 17 A godova či čerav majbut me, nego o bezeħ savo trajil ande mande. 18 Džanav kaj ande mande, godova si ande mungro telo, či trajil o lačhipe. Si man želja te čerav lačhipe, ali naj sem ando stanje godova te čerav. 19 Kaj či čerav lačhipe savo kamav, nego bilačhipe savo či kamav. 20 Ali ako čerav okova so či kamav, askal godova či čerav me, nego o bezeħ savo trajil ande mande. 21 Gajda haćarav akava zakon: kana kamav te čerav lačhipe, nametnilpe mande o bilačhipe. 22 Ande mungro biće andral oduševime sem e Devlešće Zakoneja, 23 ali ande mungre delurja e telošće dikhav jek aver zakon, savo vodil o rato protiv o zakon mungre godako thaj zarobil man e zakoneja te avav talo bezeħ, savo si ande mungre delurja e telošće. 24 Jadno sem me manuš! Ko man šaj izbavila katar akava smrtno telo? 25 Najs e Devlešće kaj izbavil man prekal o Isuso Hristo amaro Gospod! Gajda, dakle, me mungre godasa služiv e Devlešće Zakonešće, a mungre telosa e zakonešće savo čhol man talo bezeħ.

8 Zato akana naj majbut osuda pale okola save si ando Hristo Isus, 2 kaj o zakon e Duhosko savo anel trajo ando Hristo Isus, oslobođisada man katar o zakon e bezeheško thaj katar o smrto. 3 Kaj o Zakon našti pomognisadas amende zbog e slabost amare telošći. Ali, o Del čerda okova

so o Zakon našti čerda: pire Čhaves dija telo isto sago kaj si vi amaro, saveja čeras bezeħ thaj bičhalda les pe Phuv te pire smrtosa počinel o bezeħ. Gajda o Del upotrebisadas e manušesko telo te ande leste uništīl o bezeħ, 4 te okova pravedno so rodel o Zakono pherdol ande amende save majbut či trajisaras po telo, nego po Duho. 5 Kaj, okola save trajin palo telo, gndin pe okova so si telesno, a okola save trajin po Duho, gndin pe okova so si duhovno. 6 Ako o telo upravil tumare gođasa, indarel tumen ando smrto. Ali ako tumare gođasa upravil o Sveto Duho, avela tumen trajo thaj miro. 7 Kaj kana e gindimata upravil e telosa, o manuš protivil pe e Devlešće, kaj či pokoril pe e Devlešće Zakonešće, a ni našti pokoril pe lešće. 8 Okola savenca još vladil lengo telo, našti udovoljin e Devlešće. 9 Ali tumenca majbut či vladil o telo, nego o Duho, ako čače e Devlesko Duho trajil ande tumende. Okova ande savo naj e Hristosko Duho, či pripadil e Hristošće. 10 A ako si o Hristo ande tumende, askal si tumaro telo mulo zbog o bezeħ, ali si tumaro duho džudo zato kaj sen opravdime anglo Del. 11 Thaj vi ako ande tumende trajil e Devlesko Duho, savo vazda e Isuse andar e mule, o Del savo e Hristo vazda andar e mule, džudarela vi tumare smrtne telurja pire Duhosa, savo si ande tumende. 12 Zato, phralalen, naj sam udžile te čeras okova pe soste tradel amen o telo. 13 Kaj ako trajin gajda te čhon kan ko telo, propadnina, ali ako e Duhosa usmrtni te telesne dela, trajina. 14 Kaj, okola saven vodil e Devlesko Duho, e Devlešće si čhvra. 15 O Duho saves primisardine či inđarda tumen ando robstvo te moraš palem te daran, nego čerda tumen te aven e Devlešće čhvra save vapin "Abba, Dade!" 16 O Duho zajedno amare duhoska svedočil kaj sam e Devlešće čhvra. 17 Pa ako sam e Devlešće čhvra askal sam vi e Devlešće naslednikura zajedno e Hristosa, ako čače e Hristosa trpisaras sago kaj vo trpisarda, askal zajedno lesa primisarasa slava. 18 Smatriz kaj amare patnje save si amen akana naj khanči naspram e slava savi trubul te objavilape pe amende. 19 Kaj, sa o stvorenje željno ažućarel te objavilpe e slava e Devlešće čhavendi. 20 A sa so si stvorime postanisadas bezvredno, ali na amare voljava, nego e Devlešće voljava, ande nada. 21 kaj ande slavno sloboda e Devlešće čhvrendi thaj sa o stvorenje avela oslobođime katar o robstvo savo inđarel ande raspadljivost. 22 Džanas, kaj sa so si stvorime dži akana jecil thaj mučilpe ande dukha sago kana e manušni bijanel. 23 Ali na samo vo nego vi amen saven već si o Duho sago prvo deo katar e Devlešće darurja, isto jecis thaj ažućaras te o Del usvojil men, odnosno te oslobođil amare telurja. 24 Kaj, ande godoja nada sam spasime. A e nada

savi dičhel pe naj nada, kaj ko nadil pe okolešće so dičhel? 25 Ali ako nadi men okolešće so či dikhas, askal godova strpljivo ažućaras. 26 Isto gajda o Sveto Duho pomožil amende ande amare slabosti. Amen či džanas sar trubul te moli men, ali o korkoro Sveto Duho molil pe pale amende e uzdisajenca save alavenga našti phenenpe. 27 A o Del save džanel e manušenđe ile, džanel vi e namera e Duhosći, kaj o Duho pe Devlešći volja molil pe pale Devlešće manuša. 28 Džanas kaj o Del ande sa čerel palo lačhipe okolengo save volin les, okolende saven vo akharda pire planova. 29 O Del save pindžarda len anglat thaj majanglal odabirisarda len te aven sago lesko Čhavo, te lesko Čhavo avel prvo bijando maškar e but phral. 30 A okolen saven majanglal odabirisarda, godolen vi akharda, a saven akharda godolen vi čerda te aven pravedne angle leste, a saven čerda te aven pravedne godolen vi dijas piri slava. 31 So askal šaj te phenas pe godova? Ako si o Del pale amende, ko šaj protiv amende? 32 O Del, save či poštredisardas ni pire rođeno Čhaves, nego predaisarda les te merel pale amende savorende, zar či lesa dela vi sa aver? 33 Ko šaj optužil okolen saven o Del izabirisarda? Khonik! Kaj o Del si godova save opravdil len. 34 Ko osudila len? Khonik! Kaj o Hristo Isus mulo, ali još majvažno si godova kaj uštilo andar e mule thaj kaj akana bešel pe Devlešći počasno desno rig thaj molil pe pale amende. 35 Ko rastavil men katar e Hristošći ljubav? O pharipe, e nevolje, o progonstvo, e bok, o čoripe, o opasnost ili o meripe? 36 Sago kaj ramol ande Sveti lila: "Zbog tute mudaren men des palo des, smatrin men sago e bakhren pale čhuri." 37 Ali, ande sa godova amen nadmoćno pobedisaras kroz Okova save zavolisarda men. 38 Čvrsto pačav kaj ni o smrto ni o trajo, ni e andelurja ni e demonurja, ni okova so si akana ni okova so avela, ni e sile, 39 ni visine, ni e dubine, ni bilo so aver so si stvorime, našti odvojil amen katar e Devlešći ljubav savi si ando Hristo Isus, amaro Gospod.

9 Čaćipe phenav ando Hristo, či hohavav – svedoko si mande mungri savest ando Sveto Duho: 2 mungri žalost si bari thaj si man duk ando ilo savi či ačhel. 3 Kaj kamlemas te avav prokletio thaj odvojime katar o Hristo pale mungre phral thaj mungro them, kana godova šaj pomognisardas lende. 4 Von si Izraelcurja: O Del usvoisarda len te aven lešće čhabe thaj objavisarda lende piri slava, e savezurja, o Zakon, služba e Devlešći thaj e obećanja. 5 Lende pradadas bare Devlešće manuša, thaj lendar avel o Hristo sago Židovo po telesno poreklo, save si Del pe savorende. Lešće slava pale uvek. Amin. (aiōn g165) 6 Ali, godova či značil

kaj o Del či inčarda piro obećanje. Kaj naj savora save si potomkurja e Izraelcošće, čače Izraelcurja. 7 Thaj naj savora e Avraamešće čače čhavra samo zato kaj si lešće potomkurja. O Del phendas e Avraamešće: "Čiro potomstvo dinavela pe e Isaakostar." 8 Godova značil kaj naj sa e Avraamešće potomkurja save si bijande e telostar e Devlešće čhavra, nego sago lesko potomstvo dinaven pe samo e čhavra save o Del obećisarda e Avraamešće. 9 A akala si e alava savenca si dino o obećanje: "Boldava man tute ande akaja vrjama po brš, thaj e Sara avela čhavo." 10 A na samo godova: vi e Reveka ačhili khamni amare pradadestar e Isaakostar thaj indarelas blizancurja. 11 Ali majsigo nego so e čhavre bijandile thaj čerdine vareso lačhe ili bilačhe, voj primisardas poruka katar o Del. Godoja poruka si dokaz kaj o Del losarel prema piro vlastito plano, a na prema amare lačhe ili bilačhe dela. 12 Nego zavisił katar okova save akharel. O Del phendas lače: "O purano čhavo služila e terne čhavšeće." 13 Sago kaj si ramome ando Sveto lili: "E Jakove zavolisardem, a e Isave zamrzisardem." 14 So te phenas? Kaj o Del si nepravedno? 15 Nisar! Kaj, o Del phendas e Mojsiješće: "Smiluiva man kašće me kamav te smiluiv man thaj sažaliva man pe kaste me kamav te sažaliv man." 16 Gajda, dakle, či zavisił katar okova save kamel, niti katar okova save trudilpe, nego katar o milostivo Del. 17 Kaj, ando Sveto lili o Del phenel e Faraonešće: "Andar godova vazdem tut te pe tute sikavav mungri sila thaj te mungro alav džanel pes pe sasti phuv." 18 Prema godova, o Del smiluilpe kašće kamel, thaj čerel tvrdoglavko kas kamel. 19 Akana tu phučea man: "Sostar askal vi majdur došarel men? Ko te odupril pe lešće voljaće?" 20 Ali, ko san tu, manušea, te trades tut e Devlesa? Zar okova so si stvorime phenela pire stvoritelješće: "Sostar gajda čerdan man?" 21 Pa naj li e manuše save čerel bući e glinava vlast te katar e isto smesa čerel jek čaro pale čast, a jek palo ladžavo? 22 A so ako o Del kamla te sikavel piri bari holji thaj te objavil piri sila? Ande bari strpljivost podnosilas okolen pe save sas holjariko thaj save sas pripremimse palo uništenje, 23 te sikavel o barvalipe pire slavako pe okola save primin o milosrde, saven majanglal pripremisarda pale slava. 24 Amen sam godola saven akharda na samo maškar e Židovurja, nego vi maškar okola save naj Židovurja? 25 Sago kaj o Del phenel ando Sveto lili ando Osije: "Okolen save naj mungro them akharava mungre themesa thaj voliva okolen save majsigo či volivas" 26 thaj: "Po okova than kaj sas lende mothodo: 'Naj sen mungro them', avena akharde 'čhabe e džude Devlešće.'" 27 A o proroko Isaija phenel palo Izrael: "Vi ako si o Izraelsko them brojno sago morsko

pesko, ipak o cikno brojo spasila pe. 28 Kaj o Gospod uskoro thaj potpuno pherela piro alav pe phuv.” 29 Isto sago kaj o Isaija prorokuisardas: “Te o Gospod pe vojske či mukla amende potomstvo, avilamas uništime sago e Sodoma thaj ličisardamas pe Gomora.” 30 So te phenas? Kaj okola save naj Židovurja thaj save či rodenas pravednost, steknisardine pravednost – pravednost savi avel katar o paćipe. 31 A o Izrael, save mandelas pravednost katar o Zakono, či dostiginsardas godova Zakono. 32 Sostar? Zbog godova kaj či trudilaspe te dostignil les e paćimava, nego kroz e dela. Gajda peline po bar pe save e manuša spotakninpe. 33 Sago kaj si ramome ando Svetu lili: “Dičhen, po Sion čhav bar pe save e manuša spotakninpe, stena zbog savi perena, ali okova save paćal ande leste, či ladžavola.”

10 Phrala len, e želja mungre ilešći thaj mungru molitva e Devlešće pale Izraelcurja si te aven spasime. 2 Me šaj te svedočiv pale lende kaj si len revnost palo Del, ali najlen ispravno haćaripe. 3 Ali sar či pindžarenas e pravednost savi avel katar o Del, kamline te steknин piri pravednost thaj či pokorisajle ande pravednost savi avel katar o Del. 4 Kaj, o Hristo pherdas thaj završisarda o Zakon, te avel opravdime svako ko paćal. 5 Kaj, pale pravednost savi avel katar o Zakon, o Mojsije ramol: “Okova save inčarel e zapovedi e Zakonešće, avela les traio ande lende.” 6 A pale pravednost savi avel katar o paćipe phenel akava: “Na phen ande čiro ilo: ‘Ko lela pes po nebo?’” (godova si, te fuljarel e Hristo katar o nebo pe phuv). 7 Ili: “Ko fuljela ando than e mulengo?” (godova si, te inkalel e Hristo andar e mule). (Abysos g12) 8 Nego so phenel? “O alav si tuće paše, ande čiro muj thaj ande čiro ilo” – godova si, o alav paćimasko save propovedarisas. 9 Kaj, ako čire mujesa priznais kaj si o Isus Gospod, thaj e ileja paćas kaj o Del vazda les andar e mule, aveja spasime. 10 Kaj e ileja paćalpe palo opravdanje, a e mujesa priznajipe palo spasenje. 11 Sago kaj ramol ando Svetu lili: “Ko god paćal ande leste, či ladžavola.” 12 Zato kaj naj razlike maškar e Židovurja thaj okola save naj Židovurja andar godova kaj o Gospod si jek thaj isto pale sa e manuša. Vo barvale blagoslovil okolen save akharen les. 13 Kaj, “ko god akharel o alav e Gospodesko, avela spasime.” 14 Ali sar te akharen Okoles ande save či paćan? A sar te paćan ande Okova pale save či ašundine? Thaj sar te propovedin ako naj bičhalde katar o Del? Sago kaj si ramome ando Svetu lili: “Sar si šukar te dičhel pe e glasniko save indarel e Bahtali nevimata.” 15 Ali či sa e Izraelcurja čutine kan ke Bahtali nevimata, kaj o proroko Isaija phenel: “Gospode, ko paćaja ande amari poruka?” 17 O paćipe avel kana čhos kan e

Bahtali nevimata a godova Bahtali nevimata si e poruka palo Hristo. 18 A me phučav: zar e manuša či ašundine? Naravno kaj ašundine! “Pe sasti phuv odjeknisardas o glaso thaj lende alava ašundile sa dži ko krajo e themesko.” 19 A me palem phučav: zar e Izraelcurja či haćardine? Ej, haćardine, kaj još ande Mojsiješći vrjama o Del phendas: “Čerava tumen te aven ljubomorne e themeja save naj them, holjarava tumen e themeja save naj razumne.” 20 A o Isaija hrabro phenel ande Devlesko alav: “Arakhline man okola save či rodenas man, objavisajlem okolende save pale mande či phučline.” 21 A pale manuša andar o Izrael phenel: “Uvek inzaravas mungre vas prema okola save si neposlusne thaj tvrdoglage.”

11 Phučav dakle: zar o Del odbacisardas pire theme?

Nisar! Pa vi me sem Izraelco, e Avraamesko potomko andar e Venijaminesko pleme. 2 O Del či odbacisardas pestar pire themes, save majanglal losardas. Ili zar či džanen so o prorok Ilija phenel ando Svetu lili, kana žalilaspe e Devlešće po Izrael? 3 “Gospode, čire prorokonen mudardine thaj čire žrtvenikurja haradine. Samo me ačhilem, a vi man kamen te mudaren.” 4 Thaj save sas e Devlesko odgovor? “Muklem mande efta milje manuša save či bandardine e koča anglo hohavno del o Vaal.” 5 Gajda, o Del vi ande akaja vrjama losardas nekolicina manušen pe piri milost. 6 Pa ako si pe milost, askal naj pe dela, inače e milost či avilas milost. 7 So, askal? O Izrael rodel okova so či dobisarda, ali e Devlestlar losarde Židovurja dobisardine, a averendje zurardas e ile, 8 sago kaj si ramome ando Svetu lili: “O Del čerda te aven zbunime, e jakhenca te či dičen, thaj e kanenca te na ašunen sa dži ađesko des.” 9 A o David phenel: “Nek lendi gozba postanil zamka thaj klopka, neka peren thaj nek aven kaznime, 10 neka o tunjariko perel pe lende jakha te na dičhen, a tu e pharipeja bandar lende zeja zauvek.” 11 Phučav, dakle: zar spotaknisajle te potpuno džan ande propast? Nisar! Nego, zbog lengo bezah o spasenje avilo vi okolende save naj Židovurja te o Izrael avel ljubomorno. 12 Pa ako lengo bezeh značil barvalipe palo them thaj lendi šteta barvalipe pale okola save naj Židovurja, kozom majbarvalo blagoslov primina kana e Židovurja postanina gajda sar o Del kamel lendar te aven. 13 A tumende, save naj sen Židovurja, phenav: pošto sem apostol pale okola save naj Židovurja, hvaliv mungri služba, 14 či li varesar čerdemas mungre themes te avel ljubomorno thaj varesave lendar gajda spasin pe. 15 Kaj, ako o Del, kana e Židovurja odbacisardine o spasenje, ponudisardas pomirenje sa e themešće, sar šukar avela godova spasenje kana e Židovurja prihvatina e Devle? E mule uštena! 16 Ako

si o prvo kotor e humeresko posvetime e Devlešće, askal si o sasto humer sveto; ako si o koreno sveto, askal si vi e krandže svete. 17 Pa vi ako si varesave krandže phađe, a tu savo naj san Židovo sago divljo maslinaci krandža prispojisajlan pe lende thaj akana si tut ideo ando koren thaj ande sočnost e maslinaci, 18 či troma te hvalis tut pe phade krandže. A te ipak hvalisajlan, de tu godi kaj či inđares tu o koreno, nego o koreno tut. 19 Pheneja: "E krandže phađile te me avav prispojime pe lengo than." 20 Lačhe, von si phađe, zbog o bipačipe, a tu ačhes kaj si tut pačipe. Zato na vazde tut, nego dara. 21 Kaj kana o Del či poštredisardsa e prirodne krandže, či pošteditila ni tut. 22 Dik, dakle, e Devlesko lačhipe thaj lešći strogoća: strogoća pale okola kaj peren ando bipačipe, a o lačhipe e Devlesko prema tute, ako istrajis ande godova lačhipe – inače vi tu aveja čhindo. 23 A vi von, ako či istrajin ando bipačipe, avena prispojime, kaj o Del palem šaj te prispojil len. 24 Kaj, te tu savo naj san Židovo sago prirodno krandža katar e divljo maslina san čhindo thaj neprirodno prispojime pe pitomno maslina, kozom majloće pe piri maslina prispojinape e Židovurja save si pe priroda lače krandže. 25 Či kamav, phralalen, te akaja tajna avel tumende bidžangli thaj te aven pherde barikanipe: jek deo katar o izraelosko them okorisarda dok okola kaj naj Židovurja či aven ko Del ando pherdo brojo. 26 Thaj gajda spasila pe o sasto Izrael, sago kaj si ramome ando Svetu lil: "Katar o Sion avela o spasitelj thaj katar e Jakovesko potomstvo o Del lela svako bezbožnost. 27 Thaj akava si mungro savezo lenca kana ukloniv lendje bezeha." 28 Zbog godova kaj odbin e Bahtale nevimata, von si e Devlešće dušmaja pale tumari korist, ali zato kaj izabirisardsa lendje pradaden, o Del volil len. 29 Kaj o Del či menjil piro gindo kana del darurja thaj akharel e manušen. 30 Sago kaj tumen, varekana či pokorinas tumen e Devlešće, a akana tumende smiluisajlo zbog e Židovendji nepokornost, 31 gajda vi von akana postanisardine nepokorne e Devlešće, a tumen save naj sen Židovurja primisardine e Devlesko milosrđe, te vi von šaj primin e Devlesko milosrđe. 32 O Del, naime, sa phandadas ande nepokornost te savorenđe smilujilpe. (eleēsē g1653) 33 Sosko divno Del si amen! Sar si baro lesko barvalipe, mudrost thaj džanglipe! Lešće odluke khonik našti te objasnij thaj lešće droma khonik našti te haćarel! 34 "Kaj, ko pindžarda e Gospodešće gndurja? ili ko sas lesko savetniko?" 35 "Ili, ko vareso dija les, te o Del trubul te boldel lešće?" 36 Kaj, sa si lestar thaj kroz leste thaj pale leste. Lešće slava pale uvek. Amin. (aiōn g165)

12 Zato moliv tumen, phralalen, zbog e Devlesko milosrđe, te den tumare tela e Devlešće sago džudi žrtva, sveto thaj ugodno e Devlešće. Godova si pravo način sar služin e Devlešće. 2 Thaj na vladin tumen sago akava them, nego mučen te o Del promenil tumen ande nevi osoba gajda te menjil tumaro način sar gndin, te šaj prosudin so si e Devlešći volja, so si lačhe e Devlešće ugodno thaj savršeno. (aiōn g165) 3 Zbog e milost savi o Del dija man, svakonešće tumendar phenav: na gndin pale tumende majlačhe nego so trubul te gndin, nego gndin pale tumende razumno, prema o pačipe save o Del dija tumen. 4 Kaj, sago kaj ande jek telo si amen but e telošće delurja, a svakone lendar si aver uloga, 5 gajda sam vi amen, but džene, jek telo ando Hristo, a jek avrešće sam delurja e telošće. 6 Gajda, si amen različite darurja prekal e milost savi primisardam katar o Del. Okova saves si daro te prorokuil, nek koristil godova daro gaći kozom paćal. 7 Kas si daro te služil, neka služil. Kas si daro te sikavel, neka sikavel. 8 Kas si daro te tešil, neka tešil. Kas si daro te del, neka del katar o ilo. Kas si daro te avel upraviteljo, neka avel vredno. Kas si daro te čerel lačhipe averenđe, nek godova čerel e bahtasa. 9 Tumari ljubav moraš te avel iskreno. Mrzan o bilačhipe thaj inćaren okova so si lačhe. 10 Volin jek avren sago tumare rođeno familija, thaj poštuin jek avren majbut nego korkoro tumen. 11 Na aven lene, već e žarosa ando duho služin e Gospodešće. 12 Zbog e nada savi si tumen aven bahtale, ande nevolja strpljive, a ande molitva istrajne. 13 Pomožin e Devlešće manušenđe, savenđe trubul pomoć, thaj uvek aven gostoljubive. 14 Blagoslovin okolen save progonin tumen – blagoslovin len thaj na den len romaja. 15 Raduin tumen okolanca save si bahtale thaj roven okolanca save roven. 16 Aven složne maškar tumende. Na vazden tumen, nego družin tumen okolanca saven aver smatrin kaj si majcara vredne. Na aven barikane. 17 Khonikašće na bolden o bilačhipe palo bilačhipe. Len sama te čeren okova so si lačhe ande jakha sa e manušenđe. 18 Ako si moguće, čeren sa so si dži tumende te trajin ando miro sa e manušenca. 19 Drage mungralen, na osvetin tumen korkoro, već godova mučen e Devlešće. Kaj si ramome ando Svetu lil: "Mungri si e osveta, me boldava", phenel o Gospod. 20 Nego, "ako si čiro dušmano bokhalo, pravar les, ako si trušalo, de les te pijel. Kaj, ako godova čeres, godova si sago kaj čhos o žaro pe lesko šoro." 21 Na de te pobedil tut o bilačhipe, nego tu pobedi o bilačhipe e lačhipeja.

13 Neka svako manuš avel pokorno okolendje save si pe vlast, kaj naj vlast savi naj e Devlesttar – okola save si

pe vlast, o Del čhuta. 2 Prema godova, ko suprostavilpe okolende save si pe vlast, protivil pe okolešće so o Del naredisarda, a godola kaj protivin pe, korkoro pe peste crdene osuda. 3 Okola save čeren so si lačhipe, naj moraš te daran katar e vlast. Katar e vlast trubun te daran okola save čeren bilačhipe. Ako kames te na dasas katar e vlast, čer lačhipe thaj hvalina tut okola save vladin. 4 Kaj, e vlast služil e Devlešće palo ciro lačhipe. Ali, ako čeres bilačhipe, dara, kaj e vlast či indarel o mačo ivja. Von si e Devlešće sluge thaj kaznin okolen save čeren bilačhipe. 5 Zato trubul te avel pe pokorno okolende kaj si pe vlast, na samo te na avas kaznime nego vi zbog e savest. 6 Zbog godova vi počinen o porez, kaj e Devlešće sluge si okola save dine piri vрjama te čeren godoja bući. 7 Svakonešće den okova so sen udžile: kašće porez – porez; kašće carina – carina; kašće poštuipe – poštuipe; kašće čast – čast. 8 Khonikašće khanči na aven udžile – osim te volin jek avres. Kaj, ko volil avres, pherda e Mojsijesko Zakon. 9 Kaj akava mothon e zapovesti: "Na čer preljub, na mudar, na čor, na poželisar" – thaj bilo savi aver zapovest – odnosil pes pe akaja: "Voli čire pašutne sago kaj volis korkoro tut." 10 Okova savo volil averen, či čerela lende khanči bilačhe. Dakle e ljubav pherel o Zakon. 11 A džanen vi akaja vрjama – kaj avilo o časo te džungadon andar o suno, kaj o spasenje si akana majpaše nego kana paćajam. 12 E rјat gata nakhli, a o des avilo majpaše. Zato trubul te čhudas amendar e dela save aven katar e tama thaj te las pe amende o oklop e svetlosko. 13 Trubul te trajisaras pristojne, sago manuša save trajin po svetlo e desesko, na ando bilačho veselje thaj ando matipe, na ando preljub thaj ando bludo, na ande čingara thaj ande zavist. 14 Nego amare Gospode e Isuse Hristo len pe tumende thaj na gndin sar te ugodin tumare bezeħale željende ando telo.

14 Prihvatin okolen save si slabe ando paćipe, ali na pale godova te osudin len kaj gndin averčhande. 2 Vareko paćal kaj tromal te hal sa, a okola save si slabe ando paćipe gndin kaj troman te han samo povrće. 3 Okova savo hal sa, neka či omalovažil okoles savo či hal, a okova savo či hal sa, neka či osudil okoles savo hal, kaj o Del prihvatisarda les. 4 Ko san tu te osudis averše slugos? Vo si odgovorno pire gospodarešće, savo jedino šaj te phenel lešće so tormal, a so či tormal thaj o gospodari pomožila lešće te čerel sar si lačhe. 5 Vareko šaj te gindil kaj si jek des majvažno katar aver des, dok aver šaj gindil kaj si sa e desa jednake. Ali liduj moraš te aven uverime ande okova so gndin. 6 Kaj, okova savo gindil kaj si jek des majlačho nego aver, čerel godova zbog o Gospod. Ko hal sa, hal zbog o Gospod kaj si

zahvalno e Devlešće, a ko či hal sa, či hal zbog o Gospod thaj zahvalil e Devlešće. 7 Kaj khonikal amendar či trajil samo pale peste thaj khonikal amendar či merel korkoro pešće. 8 Ako trajisaras, palo Gospod trajisaras, thaj ako meras, palo Gospod meras. Trajisaras, dakle, ili meras e Gospodešće pripadisaras. 9 Kaj o Hristo zato mulo thaj džudilo te avel e mulende thaj e džudende Gospod. 10 Sostar tu osudis čire phrales? Ili, sostar tu omalovažis čire phrales? Savora ačhasa angle Devlesko sudo. 11 Kaj ando Sveto lil ačhel ramome: "Dav man solah mungre trajosa, phenel o Gospod, sa e manuša mande pokloninape thaj savora priznjajna kaj sem me o Del." 12 Kaj, svako amendar dela o računo e Devlešće. 13 Zato, na majbut te osudisaras jek avres, nego majlačhe odlučin te či čeren khanči zbog soste tumaro phral spotaknilpe ando paćipe. 14 Džanav thaj uverime sem ando Gospod Isus kaj nisosko habe naj duhovno nečisto korkoro pestar. A naj bezah te hal pe osim pale okova savo smatril kaj si godova bezah. 15 Ako si ciro phral žalosno zbog varesoste so tu has, godova značil kaj či postupis ande ljubav. Na čire habeja te uništis lesko paćipe kaj o Hristo mulo pale leste. 16 Na te okova so si tuće dozvolime avel po bilačho glaso. 17 Kaj okova so si važno ande Devlesko carstvo naj okova so han thaj pijen, već te trajin ande pravednost ando miro thaj ande bah ando Sveto Duho. 18 Ko gajda služil e Hristošće, drago si e Devlešće, a vi e manuša cenin les. 19 Zato trudi men te okova so čeras vodil po miro, te pomognisaras te izgradil pe o zajedničko trajo. 20 Na uništar e Devlesko delo zbog o habe. Sa o habe si dozvolime, ali si bilačhe ako o manuš hal vareso zbog soste avres crdel po bezah. 21 Majlačhe si te na has mas te na pjes mol thaj te či čeres khanči so crda sas čire phrale te perel ando bezah. 22 Ako san uverime kaj ande okova so čeres naj khanči bilačhe, neka godova ačhel maškar tute thaj o Del. Blago okolešće savo či osudil korkoro pes pale okova so smatril kaj si lačhe. 23 Ali te hal vareko, a naj sigurno dali čerel bezah, korkoro pes osudil. Došalo si pale godova kaj či čerel okova ande soste paćal. Te čerda vareko okova pale soste naj sigurno kaj si bezeħ, grešil.

15 Amen save sam zurale ando paćipe, udžile sam te pomognisaras okolende save si slabe ando paćipe, a na te korkoro pešće ugodisaras. 2 Svako amendar trubul te ugodil pire pašutnešće palo lesko lačhipe thaj te šaj barjol ando paćipe. 3 Kaj ni o Hristo či ugodilas pešće, nego sago kaj si ramome ando Sveto lil: "Pe mande peline e uvrede okolende save vređonas tut." 4 A so sas majsigo ande nakhli vрjama ramome ando Sveto lil, ramome si pale

amari pouka, te kroz o strpljenje thaj kroz e uteha savo del o Svetu lil avel men nada. 5 A o Del savo del strpljenje thaj uteha, neka del tumen te aven složne maškar tumende, dok sledin e Hriste Isuse. 6 Gajda jeće dušava ando jek glaso šaj slavisaras e Devles thaj e Dade amare Gospodesko e Isuse Hristosko. 7 Zato prihvatin jek avres sago kaj o Hristo prihvatisarda tumen, pe Devlešći slava. 8 Kaj, phenav tumende: O Hristos postanisardas sluga e Židovene te sikavel kaj si o Del verno thaj te potvrdil o obećanja dino e pradadene 9 thaj te okola save naj Židovurja slavin e Devle zbog lesko milosrđe, sago kaj si ramome ando Svetu lil: "Zato hvaliva tut maškar okola save naj Židovurja thaj dilabava hvalospeve cire alavešće." 10 Thaj još phenel: "Veselin tumen, manušalen save naj sen Židovurja, lešće themeja." 11 Thaj još: "Hvalin e Gospode, sa tumen save naj sen Židovurja; neka sa e thema slavin les." 12 Thaj još o prorok Isaija phenel: "Pojavila pe o potomko e Jesejesko, okova savo uštela te vladil pe okola save naj Židovurja; ande leste okola save naj Židovurja uzdinape." 13 A o Del kastar avel e nada neka pherel tumare ile svako bahtasa thaj e mirosa ando paćipe, te e Svetu Duhošće silava avel tumen nada ando izobilje. 14 Phralalen mungralen, me sem uverime, kaj vi korkoro sen pherde lačhipe, kaj si tumen sa o džanglipe savo si tumende potrebro te šaj sikaven jek avres. 15 Ipak, pale varesave stvarja – te dav tumen pe lende gođi – majodlučno ramosardem zbog e milost savi o Del dija man 16 te avav sluga e Hristosko Isusesko maškar okola save naj Židovurja. Me služiv sago rašaj gajda kaj propovediv e Devlešći Bahtali nevimata, te okola save naj Židovurja aven e Devlešće prihvatljivo žrtva, posvetime e Svetu Duhosa. 17 Zato sem ponosno ando Hristo Isus pe okova so odnosil pe po Del. 18 Khančesa aver či usudiv man te hvaliv man osim okolesa so o Hristo kroz mungro propovedanje thaj kroz mungre dela čerda te aven poslušne e Devlešće okola save naj Židovurja. 19 Vo godova čerda kroz e sila e znakonanca thaj e čudenca, e Devlešće Duhošće silava. Gajda kaj katar o Jerusalim, pa sa dži ke Ilirika propovedivas pe sa e thana e Bahtali nevimata palo Hristo. 20 Ali uvek trudivas man te na propovediv e Bahtali nevimata okote kaj si o Hristo već pindžardo, te na zidov pe avresko temelj, 21 nego, sago kaj si ramome ando Svetu lil: "Dičena les okola savende pale leste nas mothodo thaj haćarena okola save či ašundine." 22 Zbog godova but data semas sprečime te avav tumende. 23 Ali akana, završisardem mungri bući ande akala thana, a već but brša zurale kamav te avav tumende. 24 Zato avava tumende kana džava ande Španija. Nadiv man, naime, kaj kana džava po drom kaj avava tumende thaj okote pomožina

mande pe mungro drom, pošto majsigo dži varekaj uživisarav ando tumaro društvo. 25 A akana džav ando Jerusalim te okote posluživ e Devlešće manušenđe. 26 Kaj e khandirja ande Makedonija thaj ande Ahaja saste ileja odlučisardine te čiden pomoć pale okola kaj si čore maškar e Devlešće manuša ando Jerusalim. 27 Ej, odlučisardine, a vi udžile si lende. Kaj ako okola save naj Židovurja postanisardine učesnikurja ande lengo duhovno lačhipe, udžile si te služin lende ande lende telesne potrebe. 28 Čim predai lenđe godola love thaj gajda dovršiv lengo lačho delo, teljarava ande Španija thaj usput avava tumende. 29 Džanav kaj anava pherdo Hristosko blagoslov kana avava tumende. 30 Dav tumen solah, phralalen, amare Gospodeja e Isuse Hristosa thaj ande ljubav savi dija tumen o Svetu Duho te borin tumen manca gajda te molin e Devle pale mande. 31 Molin tumen te o Del lel man sama katar e nepokorne ande Judeja thaj te e Devlešće manuša ando Jerusalim lačhe prihvatin e pomoć savi anav lende. 32 Gajda, ako si e Devlešći volja, šaj te avav tumende e bahtasa thaj te odmoriv man tumenca. 33 Neka o Del e mirosko avel savorenca tumenca. Amin.

16 Preporučiv tumende amare pheja e Fiva, savi služil ande khandirja ande Kenhreja, 2 te primin lat ando alav e Gospodesko gajda sago kaj priličil e Devlešće manušenđe. Pomognin lače ande sa so trubul lat tumendar, kaj voj sas pomoćnica e butende, pa vi mande. 3 Pozdravin e Priska thaj e Akila, mungre saradnikon ando Hristo Isus. 4 Von čutine piro trajo ando opasnost te spasin mungro. Či zahvaliv lende samo me, nego vi sa aver khandirja save naj e Židovene. 5 Pozdravin vi e khandirji sastailpe ande lengo čher. Pozdravin vi mungre drago drugare e Epenete, savi si prvo ande Cikni Azija palo Hristo. 6 Pozdravin e Marija, savi but trudisajli pale tumende. 7 Pozdravin e Andronika thaj e Junija, save si katar mungro them thaj save sas manca ando phanglipe. Von si ugledne maškar e apostolurja thaj majsigo mandar počnisardine te paćan ando Hristo. 8 Pozdravin e Amplijata, mungre drago drugare ando Gospod. 9 Pozdravin e Urbane, amare saradniko ando Hristo, thaj mungre drago drugare e Stahije. 10 Pozdravin e Apele, savi si iskušime thaj dokažime ando Hristo. Pozdravin vi sa e Aristovulovešće familija. 11 Pozdravin e Irodione, savi si katar mungro them. Pozdravin sa e vernikonem save trajin ande Narkisesko čher. 12 Pozdravin e Trifena thaj e Trifosa, save trudin pe palo Gospod. Pozdravin mungre drago drugarica e Persida, savi but trudisajli palo Gospod. 13 Pozdravin e Rufo, saves o Gospod losarda te avel lesko, thaj lešće deja savi si vi

mande sago dej. 14 Pozdravin e Asinkrite, Flegonte, Ermije, Patrove, Erme, thaj e phralen save si lenca. 15 Pozdravin e Filologo thaj e Julija, e Nireje thaj lešće pheja, thaj e Olimpe, thaj sa e Devlešće manušen save si lenca. 16 Pozdravin jek avren e ilesatar. Pozdravin tumen sa e Hristošće khandirja. 17 Moliv tumen, phralalen, len tumen sama katar okola save čeren podela thaj den povod palo bezah, so si suprotno katar o sikavipe savo tumen sičiline. Zato len tumen majdur katar kasave, 18 kaj kasave či služin amare Gospodešće e Hristošće, nego pire telošće željenđe, pa e šukar thaj laskave alavenga zavodin e ile e nedužne manušendje. 19 A savora ašundine pale tumari poslušnost. Zato raduiv man pale tumende, ali kamav te aven mudre palo lačipe, a bezazlene palo bilačipe. 20 A o Del, savo si izvor e miroško, još cara thaj smrvila e Sotone tale tumare pungre. E milost amare Gospodešći e Isusešći neka avel tumenca! 21 Pozdravil tumen o Timotej, mungro saradniko, sago vi o Lukije, Jason thaj o Sosipatar, save si katar mungro them. 22 Pozdraviv tumen ando Gospod me, Tertije, savo ramosardem akava lili umesto o Pavle. 23 Pozdravil tumen o Gaj, ke savo bešav thaj ke savo sastailpe e sasti khandiri. Pozdravil tumen o Erast, e gavesko blagajniko, thaj amaro phral o Kvart. 24 [Milost e Gospodešći e Isuse Hristošći neka avel tumenca savorenca. Amin.] 25 Neka avel hvalime okova savo šaj te surjarel tumen kroz e Bahtali nevimata e Isuse Hristošći savi propovediv. Godoja tajna sas dugo garadi, (aiōnios g166) 26 a akana si godoja tajna prekal e proročke lila objavime e themendje prema e zapoved e večno Devlešći, te anas e manušen andar svako them dži ke poslušnost thaj dži ko paćipe. (aiōnios g166) 27 Jedino mudro Devlešće, prekal o Isus Hristo neka avel slava pale uvek! Amin. (aiōn g165)

1 Korinćanende

1 Akava lil ramov me, o Pavle, savo sem e Devlešće voljava akhardo palo apostoli e Hriste Isusesko thaj lesa o phral o Sosten, **2** e Devlešće khandirjače ando Korint, tumende saven o Del akharda te aven lesko sveto them. Posvetisarda tumen ando Hristo Isus, sago vi savoren averen save pe bilo sivo than akhare o alav amare Gospodesko e Isuse Hristosko sivo si lengo thaj vi amaro Gospod: **3** Milost thaj miro tumende katar o Del, amaro Dad, thaj katar o Gospod Isus Hrist! **4** Uvek dav najs mungre Devlešće pale tumende, pale lešći milost savi si tumende dini ando Hristo Isus, **5** kaj ande leste ande sa barvajle – ando svako svato thaj svako džanglipe. **6** Gajda o svedočanstvo palo Hristo učvrstisajlo maškar tumende, **7** thaj či falil tumende ni jek milosno daro, dok ažućaren e objava amare Gospodešći e Isuse Hristošći. **8** Vo dži ko krajo učvrstila tumen, te aven besprekorne ando des kana boldela pe amaro Gospod o Isus Hrist. **9** Verno si o Del sivo akharda tumen ando zajedništvo pire Čavesko, e Isuse Hristosko, amare Gospodesko. **10** Dav tumen solah, phralalen, ando alav amare Gospodesko e Isuse Hristosko te savora jek mothon thaj te na avel razdor maškar tumende, nego te aven ando savršeno jećipe, ande jek gindo thaj jek namera. **11** Kaj varesave katar e Hlojinendī familija javisardine mande, phralalen, kaj maškar tumende si čingara. **12** Gndiv pe okova kana svako tumendar phenel: "Me sem e Pavlesko" ili "Me sem e Apolosesko" ili "Me sem e Petresko" ili "Me sem e Hristosko." **13** Zar si o Hristo razdelime? Zar si o Pavle pale tumende razapnime? Zar sen ande Pavlesko alav bolde? **14** Nais e Devlešće kaj khonikas tumendar, osim e Krispa thaj e Gaja, či boldem, **15** gajda khonik našti te phenel kaj si boldo ande mungro alav. **16** Ej, boldem vi e manušen andar e Stefanosko čer. Či dav man godi te osim len boldem još varekas. **17** Kaj o Hristo či bičhalda man te bolav e manušen, nego te propovediv e Bahtali nevimapata – ali na e alavencia save aven katar e manušendī mudrost, te e Hristosko smrto po trušul či hasarel piri sila. **18** Kaj, o svato palo trušul dilipe si pale okola save propadin, a pale amende save spasi men si e Devlešći sila. **19** Kaj, ando Sveti lil si ramome: "Uništiva e mudrost e mudraconendī thaj odbaciva e godi e godaverendī." **20** Kaj si o mudraco? Kaj si o učitelj e Mojsiješće zakonestar? Kaj si okova sivo raspravil ande akava them? Zar o Del či sikadas kaj e mudrost akale themešći si dilipe? (aiōn g165) **21** O Del ande piri mudrost džanglas kaj o them nikada či pindžarda les ande piri mudrost, pa o Del odlučisarda te spasil okola save pačan kroz okova so propovedil pe, a so

o them inčarelas palo dilipe. **22** Gajda e Židovurja roden čudesne znakurja, a e Grkurja roden mudrost. **23** A amen propovedisaras e razapnime Hristo sivo si pale Židovurja sablaz, a pale okola save naj Židovurja dilipe, **24** a pale okola saven o Del akhardas palo spasenje, e Židoven thaj e Grkonen, o Hristo si e Devlešći sila thaj e Devlešći mudrost. **25** Kaj e Devlesko dilipe majmudro si e manušendar thaj e Devleši slabost majzurali si e manušendar. **26** Dičhen pe tumende, phralalen, sošće senas kana o Del akharda tumen. Phenav sago kaj e manuša dičhen: naj senas ni mudre, ni močne, ni katar o plemenito rodo. **27** Nego, o Del izabirisarda okolen saven ando them inčaren kaj si dile, te ladžaren okolen saven inčaren kaj si mudre, thaj okolen saven si slabe ando them te ladžaren okolen save si zurale. **28** Vo izabirisarda okolen save ando theme naj andar o plemenito rodo, save si prezrene thaj ništavne, te obezvredil okolen save si e themešće vredne. **29** Gajda te ni jek manuš našti hvalil pe anglo Del. **30** O Del si izvor tumare trajosko ando Hristo Isus. O Hristo postanisardas amari mudrost katar o Del. Preko leste postanisardam pravedne, posvetime thaj oslobođime katar e bezeha. **31** Baš gajda sago kaj si ramome ando Sveti lil: "Ko kamel te hvalil pe, neka hvalil pe e Gospodeja."

2 Kana avilem tumende, phralalen, či avilem te e bare alavencia ili ande bari mudrost objaviv tumende e Devlesko svedočanstvo. **2** Kaj odlučisardem, dok semas tumenca, te či čerav svato pale khanči avre osim palo Isuso Hristo sivo si razapnime. **3** Avilem tumende ande slabosti thaj izdravas e bare daratar. **4** Či čeravas tumende svato thaj či propovedivas e ubedljive alavencia save si katar e manušendi mudrost, nego katar e sila e Sveti Duhošći maškar tumende, **5** te tumaro paćipe či temeljli pes pe manušendi mudrost, nego pe Devlešći sila. **6** Ali e mudrost mothas maškar okola save si duhovno paće, ali na e mudrost akale themešći, niti katar e vladarja akale themešće, save propadin. (aiōn g165) **7** Nego, amen mothas e Devlešći tajno mudrost, savi sas garadi thaj savja o Del majsigo nego so postanisardas o them preodredisardas pale amari slava. (aiōn g165) **8** Godoja mudrost ni jek vladari akale themesko či pindžardas. Kaj te pindžardinesas, či razapnisardinesas e slavne Gospode. (aiōn g165) **9** Nego, sar si ramome ando Sveti lil: "Okova so e jak či dičhel thaj so o kan či ašunel niti e manušešći godi šaj haćarel, godova o Del pripremisardas okolende save volin les." **10** A amende o Del godova objavisarda prekal o Sveti Duho, sivo preispitul thaj džanel sa, čak vi e Devlešće majhanduk tajne. **11** Kaj, ko katar e manuša pindžarel e manušešći gjindimata, osim o duhu sivo si ande

leste? Isto gajda, khonik či džanel e Devlešće gindimata osim o Duhu e Devlesko. **12** A amen, či primisardam e duho akale themesko, nego e Duh savo si katar o Del, te džanas so o Del dija men sago daro. **13** Thaj godova vi phenas, ali na e alavenga save si sikade katar e manušendži mudrost, nego gajda sago kaj sikada men o Duhu, tumačisaras o duhovno čaćipe okolende save si duhovne. **14** O manuš savo naj duhovno či prihvati okova so avel katar e Devlesko Duhu, kaj godova si pale leste dilipe thaj našti haćarel kaj pale godova čaćipe trubul te prosudil pe e Devlešće Duhosa. **15** O duhovno manuš šaj sa te prosudil, ali les khonik našti prosudil. **16** Kaj: "Ko pindžarda e Gospodešće gndurja, ko šaj te proučil les?" No amen gndis sago o Hristo.

3 A me, phralalen, našti čeravas svato tumende sago e duhovne manušendje, nego sago e telesne manušendje, sago cikne čhavrendje ando Hristo. **2** E thudeja pravaravas tumen, a na e zurale habeja, kaj našti podnosinas o zuralo habe. A našti ni akana, **3** kaj još uvek sen telesne. Vi čače, dok si zavist maškar tumende thaj čingara, zar naj sen telesne thaj zar či ponašin tumen sago e manuša ando them. **4** Kana jek mothol: "Me sem e Pavlesko", a aver: "Me sem e Apolosesko", zar čiri ponašin tumen sago e manuša ando them? **5** A ko si o Apolos? Thaj ko si o Pavle? Amen sam samo sluge prekal save paćaine, a svako amendar čerel okova so namenisarda lešće o Gospod. **6** Me posadisardem, o Apolos čhorda paj, ali o Del dija te barjol. **7** Gajda naj važno okova savo sadil, niti okova savo čhorel paj, nego o Del savo del te barjol. **8** A okova savo sadil thaj okova savo čhorel paj jednake si thaj svako dobila nagrada pale piro trudo. **9** Amen zajedno čeras bući palo Del, a tumen sen e Devlešći njiva, e Devlešći građevina. **10** Pe Devleši milost savi si mande dini, me sago mudro graditelj čhutem temelj, a aver zidol. Samo neka svako lel sama sar zidol. **11** Kaj khonik našti čhol aver temelj, osim okova savo si već čhutino, a godova si o Isus Hristo. **12** Thaj ko god pe godova temelj zidol e sunakjesa, e rupesa, e drago barenca, e kaštenca, e šuće čarjava ili e sulumava, **13** lesko delo inkljela po videlo. E Sudosko des godova sikavela, kaj ande jag sikavela pe sosko si svakonesko delo. **14** A te o delo savo vareko nazidosarda ačhilo, godova primila nagrada. **15** A te varekasko delo phabilo, godova trpila šteta. Vo korkoro spasila pe, ali sago kroz e jag. **16** Zar či džanen kaj sen e Devlesko hramo thaj kaj e Devlesko Duhu trajil ande tumende? **17** Ako vareko haravel e Devlesko hramo, vi les o Del haravela. Kaj e Devlesko hramo si sveto, a godova hramo sen tumen. **18** Neka khonik na hohadol. Ako vareko

maškar tumende gindil kaj si mudro sago kaj gindil akava them, neka avel dilo te avel čače mudro. (aiōn g165) **19** Kaj e mudrost akale themešči si dilipe anglo Del. Ramome si ando Svetu lili: "Vo e mudre manušen astarel ande zamka ande lengo lukavstvo" **20** thaj palem: "O Gospod džanel e gndurja e mudre manušende kaj si bezvredne." **21** Zato neka khonik či hvalil pe e manušende vođenca, kaj si sa tumaro, **22** bilo te si godova o Pavle, ili o Apolos, ili o Petar, ili o them, ili o trajo, ili smrto, ili akaja vrjama ili okoja savi avela – sa si tumaro, **23** a tumen sen e Hristošće, a o Hristo e Devlesko.

4 Gajda, neka svako smatril men e Hristošće slugenca thaj okolanca savende o Del poverisarda piro tajno čaćipe. **2** A okola savende si vareso poverime moraš te sikaven kaj si dostojoне pale godova poverenje. **3** A dali me gajda čerdem? Ni cara či mariv kaj sudin mande tumen ili bilo savo manušesko sudo. Ni me korkoro man či osudiv, **4** kaj mungrı savest si čisto. Ali, godoleja naj sam opravdime – o Gospod si okova savo sudil mande. **5** Zato na sudin majsigo nego so avel pale godova e vrjama – kana avela o Gospod. Vo rasvetila okova so si garado ande tama thaj inkalela po videlo i ilešće namere, thaj askal svako primila pohvala katar o Del. **6** Phralalen, zbog tumende lijem man thaj e Apolose sago primer, te pe amende sićon so značil: "Na džan majdur katar okova so ramol ando Svetu lili," te khonik či hvalil pe ječe manušeja protiv aver manuš. **7** Kaj ko phenel kaj san tu majlačho katar aver? Sa so si tut, dobisardan. Pa pošto sa so si tut dobisardan, sostar godoleja hvalis tut sago kaj steknisardan čire trudosa? **8** Gndin kaj već steknisardine sa? Gndin kaj sen akana barvale thaj kaj postanisardine carurja bi amengo? Sar naj bah te postanisardine carurja, pa te vi amen caruis tumenca. **9** Gndiv kaj o Del amen e apostolen čhuta po poslednjo than ande povorka, sago okolen save si osudime te meren ande arena anglo sasto them, vi angle andelurja thaj vi angle manuša. **10** Zbog amari odanost e Hristošće činil pe kaj sam dile, a tumen gndin kaj sen mudre ando Hristo! Amen sam slabe, a tumen gndin kaj sen zurale! Pale tumende e manuša šukar čeren svato, a amendar asan. **11** Sa dži ke akava časo amen sam bokhale, trušale, thaj bi e drzengo, maren men thaj bi čheresko sam. **12** Muči men te čeras bući amare vastenca. Kana vređon men – amen blagosloviras, kana progonin men – amen trpisaras; **13** kana ponizin men – amen boldas šukaripeja. Postanisardam sago gunoj e themesko thaj pale lende najsam khanči aver, nego samo o prahu sa dži akana. **14** Či ramov tumende akava te ladžarav tumen, nego te opomeniv tumen sago mungre voljene čhavren. **15** Kaj čak vi te avel tumen deše

miljenca čuvarja ando Hristo, naj tumen but dada, kaj me bijandem tumen e Bahtale nevimataso ando Hristo Isus. **16** Zato moliv tumen: dičhen pe mande sago primer. **17** Zato vi bičhaldem tumende e Timoteje, savo si mungro drago thaj verno čhavo ando Gospod. Vo dela tumen godi pe godova sar me trajiv ando Hristo Isus, a trajiv gajda sago vi kaj sikavav svugde ande svako khandiri. **18** Varesave tumendar čeren pe barikane, kaj gndin kaj me či avava tumende. **19** Ali, ako del o Gospod, uskoro avav tumende, a askal kamav te dikhav na sošće si pe alava godola barikane, nego da li si len sila. **20** Kaj e Devlesko carstvo sikadol pe godova sar trajin, a na pe okova so mothon. **21** So majsgo kamen? Te avav tumende e rovljasa ili ande ljubav thaj ando duho blagosti?

5 E manuša čeren svato kaj maškar tumende si kasavo bludo sosko naj čak ni maškar e manuša save či pindžaren e Devle. Phenen mande kaj varesavo manuš andar tumari khandiri trajil ando bezech pire dadešće romnjava. **2** A tumen još čeren tumen barikane! Majlače avilosas te aven žalosne, pa te andar tumari zajednica durjaren okoles savo čerda kasavo bilačhipe. **3** Vi ako naj sem okote prisutno e telosa, ali sem prisutno e duhosa, već sago kaj sem tumenca – osudisardem okoles savo godova bilačho delo čerda. **4** Kana čiden tumen ando alav e Gospodesko Isusesko, me avava tumenca ando duho sago vi e sila e Gospodešći Isusešći, **5** askal predain godole manušes e Sotonešće te lešći telesno narav propadnil, a te o duho spasil pe ando des kana o Gospod boldela pe. **6** Naj lačhe tumende kaj hvalin tumen. Zar či džanen kaj o bezah buljol sago cikno kvasco savo šukljarel o sasto humer? **7** Šlaven tumen katar o bezech savo si sago purano kvasco, te aven nevo humer, bi kvascosko, sošće vi sen. Amaro prazniko e Pasha si spremno kaj već si žrtvujime amaro pashalno bakhro – o Hristo. **8** Zato trubul te proslavisaras o prazniko na e purane kvascosa, niti kvasco katar e zloba thaj katar o bilačhipe, nego e bikvascošće mangresa – so si iskrenost thaj čačipe. **9** Ramosardem tumende ando lil te na hamin tumen okolenco save si bludnikurja. **10** Ali či gndiv pe sa e bludnikurja ande akava them, ili pe pohlepne manuša thaj pe razbojnurja, ili pe idolopoklonurja. Kaj ande godova slučaj moraš te đelenastar andar akava them. **11** Okova so ramosardem tumende si te na družin tumen okolesa savo vi ako akharel pe phralesa, a bludniko si ili pohlepnio, ili idolopokloniko, ili klevetniko, ili matarno, ili razbojnico. Kasave phralesa na ni te han! **12** Naj dži mande te sudiv okolende save si ando them? Ali, okolende ande khandiri save gajda grešin trubun

te sudin. **13** A okolende avrjal andar e khandiri sudila o Del. "Durjaren e opako manušes andar tumari zajednica."

6 Kana varekas tumendar si sodo aver manušesa, sostar džan po sodo angle okola sudije save si nepravedne? Sostar godova či raspravini maškar e Devlešće manuša? **2** Zar či džanen kaj e Devlešće manuša sudina e themešće? Pa, ako tumen sudina e themešće, zar naj sen dostoje te sudin vi ande majcikne sudske sporurja? **3** Zar či džanen kaj amen sudisa e andelende? Zato trubun te aven kadre te rešin e sporurja save si pale akava them. **4** A tumen kana sudin tumen pale akale themešće stvarja, sostar čhon tumende pale sudije okole manušen saven naj nisavo značene ande khandiri? **5** Akava phenav tumende te ladžarav tumen. Zar maškar tumende naj ni jek mudro manuš savo šaj te presudil maškar pire phral? **6** Nego o phral sudił pe e phralesa – thaj godova angle okola save či pačan! **7** Ustvari, godova si tumende već mana, kaj sudin tumen maškar tumende. Sostar majrado či pretrpin e nepravda? Sostar majrado či pretrpin e šteta? **8** Nego tumen korkoro čeren nepravda thaj šteta, thaj godova e phralendje. **9** Ili zar či džanen kaj e nepravedne či nasledina e Devlesko carstvo? Na hohaven tumen! Kaj ni e bludnikurja, ni e idolopoklonikurja, ni e preljubnikurja, ni e muškarcurja save soven aver muškarconanca, **10** ni okola save čoren, ni e pohlepne ni e matarne, ni e klevetnikurja ni e razbojnurja, či nasledina e Devlesko carstvo. **11** A kasave sas varekana vi varesave tumendar. Ali, akana sen thode, posvetime thaj opravdime ando alav e Gospodesko Isuse Hristosko thaj ando Duhu amare Devlesko. **12** Phenel pe: "Sa si mande dozvolime", ali naj sa korisno. "Sa si mande dozvolime", ali či kamav khančešće te robuiv. **13** Phenel pe: "O habe si palo dī, thaj o dī si palo habe, ali o Del uništila vi jek vi aver." Ali, o telo naj palo bludo, nego palo Gospod, a o Gospod palo telo. **14** A o Del savo vazdas e Gospode andar e mule, vazdela vi amen andar e mule pire silava. **15** Zar či džanen kaj tumare telurja si e Hristošće udurja? Zar dena tumare udurja, save pripadin e Hristošće, te aven bludničave udurja? Nisar! **16** Ili zar či džanen kaj okova savo sjedinil pe e bludnicava, lasa si jek telo? Kaj, ando Sveti lil ramol: "Duj džene avena jek telo." **17** A ko sjedinil pe e Gospodeja, lesa postanil jek duho. **18** Našen katar o bludo. Tumen phenen: "Svako bezech savo o manuš čerel, najles khanči e telosa." Ali ko čerel bludo, grešil protiv piro telo. **19** Ili zar či džanen kaj si tumaro telo hramo e Sveti Duhosko, savo si ande tumende thaj saves o Del dija tumen, thaj kaj či pripadin korkoro tumende. **20** Kaj, o Del počindas pale tumende bari cena; zato proslavin e Devle tumare telosa.

7 Akana te phenav tumende pale okova so ramosardine mande. Tumen phenen: "Lačhe si palo manuš te na avel les odnos e manušnjava." **2** Ali, te na peren ando bludo, neka svakone manuše avel lešći romnji thaj svakone manušnja neka avel lako rom. **3** Neka o rom izvršil piri bračno dužnost prema piri romnji, a gajda vi e romnji prema piro rom. **4** E romnji naj gospodari pire telošće, nego lako rom, a gajda ni o rom naj gospodari pire telosko, nego lešći romnji. **5** Na uskratin tumen jek avrešće, osim ako si tumen dogovor, pale varesavi vrjama te posvetin tumen e molitvaće. A pale godova palem na uskratin tumen jek avrešće te o Sotona našti crdel tumen po bezeħ zato kaj našti te suzdržin tumen. **6** Akava phenav tumende sago dopuštenje, a na sago zapovest. **7** Kamlemas te sa e manuša aven sago me kaj naj sem oženime, ali svakonesi lesko milosno daro katar o Del: varekas kasavo daro, a avres aver daro. **8** A okolende save naj ženime thaj e udovicenđe phenav: lačhe avela te ačhiline gajda, sago kaj sem vi me. **9** Ali, te našti suzdržin pe neka ženin pe thaj udajin pe. Majlačhe si te ženin pe ili udajin pe, nego te phabon katar e požuda. **10** A okolende save trajin sago rom thaj romnji dav zapovest – savi či avel mandar, nego katar o Gospod: neka e romnji na rastavil pe katar piro rom. **11** A te ipak rastavil pe, neka majbut či udajil pe ili neka pomiril pe pire romeja. Isto gajda o rom neka na rastavil pe katar pire romnji. **12** A averenđe ipak phenav me, vi ako o Gospod godova či direktno zapovedisarda: ako varesave phralesi romnji savi či pačal ando Del, ali kamel te trajil lesa, neka na rastavil pe katar piri romnji. **13** Thaj vi ako e romnja si rom savo či pačal ando Del, ali kamel te trajil lasa, neka na rastavil pe katar piro rom. **14** Kaj o rom savo či pačal posvetime si preko piri romnji savi pačal, a gajda si vi e romnji savi či pačal posvetime si preko piro rom savo pačal. E čhavra inače avilesas sago čhavra e nevernikonenđe, a gajda si svete. **15** A te okova savo či pačal kamel te rastavil pe, neka rastavil pe. Ande godova slučaj e rome savo pačal ili e romnja savi pačal naj obaveza, nego si slobodne, kaj o Del kamel te trajisaras ando miro. **16** Kaj, so džanes, romnije, dali spasija e romes? Ili so džanes, romeja, dali spasija e romnja? **17** Inače, neka svako trajil sar o Gospod odredisardas lešće, gajda sar o Del akharda les. Gajda zapovediv sa e khandirenđe. **18** Ako sas vareko obrezime majsigo nego so o Del akharda les, neka na učharel e tragurja kaj si obrezime. Gajda vi o manuš savo nas obrezime majsigo nego so o Del akharda les, neka na obrezil pe. **19** Naj važno dali si o manuš obrezime ili naj obrezime. Važno si samo te inčaren pe ke Devlešće zapovesti. **20** Neka svako ačhel gajda sar o Del akharda

les. **21** Dali san akhardo sago robo? Na vodi briga pale godova! Ali te šaj aves slobodno manuš, astar godoja prilika. **22** Kaj, kas o Gospod akhardas kana sas robo, godoje o Gospod čerda te avel slobodno manuš. Isto gajda, okoles kas o Gospod akhardas sago slobodno manušes, robo si e Hristosko. **23** O Del počindas pale tumende bari cena. Na aven roburja e manušenđe. **24** Phralalen, neka svako ačhel anglo Del sar si akhardo. **25** A pale okova kaj phučline pale čheja, naj man nisošći zapovest direktno katar o Gospod. Ali dav tumen savet, sago vareko savo si vredno te pačalpe lešće, kaj o Del sikada mande milost. **26** Gndiv, kaj zbog akale adesće muke majlačhe si palo manuš te ačhel gajda sago kaj si. **27** Ako si tut romnji, na rastavisar tut latar. Ako naj tut romnji, na rode lat. **28** Ali ako vi oženis tut, či čeres bezeħ, a či čerel bezeħ ni e čhej ako udajil pe. Ipak okolen save ženin pe thaj udajin pe avela telesne nevolje, a me kamlemas te arakhav tumen katar godova. **29** Kamav te phenav, phralalen: e vrjama si harni. Zato vi okola saven si romnja – neka aven sago kaj najlen; **30** thaj save roven – sago kaj či roven; thaj save radujin pe – sago kaj či radujin pe; thaj save činen – sago kaj khanči najlen; **31** thaj save koristin e stvarja akale themešće – sago kaj naj lenđe briga, kaj načhel o obliče akale themesko. **32** Kamlemas te na avel tumen brige. O manuš savo naj oženime vodil briga pale okova so si e Gospodesko, sar te ugodil e Gospodešće, **33** a o ženime manuš vodil briga pale akale themešće stvarja, sar te ugodil pire romnjače, **34** thaj zato si razdelime. E romnji savi naj udajime ili e čhej vodil briga pale okova so si e Gospodesko, te avel sveto vi e telosa vi e duhosa, a e udajime romnji vodil briga pale akale themešće stvarja, sar te ugodil pire romešće. **35** Akava phenav pale tumaro lačhipe, na te čhav šolo pe tumari kor, nego te trajin čestito thaj te na avel tumen smetnje dok služin e Gospodešće. **36** Ako vareko gindil kaj nepravedno postupil prema piri verenica savi si čhej, thaj kaj načhel lači vrjama te trudil pe, a vo gindil kaj trubul te, neka čerel godova so kamel. Či čerel bezeħ – neka ženil pe. **37** Ali, ako vareko čvrsto odlučisardas te na ženil pe, khonik či tradel les thaj šaj vladil pesa, lačhe čerel kaj či ženil pe pire verenicava. **38** Gajda ko oženil pe pire verenicava, lačhe čerel, a ko či oženil pe, čerel još majlačhe. **39** E romnji si phangli pale piro rom sa dok si vo džudo. A te vo mulo, slobodno si te udajil pe pale kaste voj kamel, ali samo pale okova savo pripadil e Gospodešće. **40** Ali sar me gndiv – a gndiv kaj vi man si e Devlesko Duh – avela majbahtalo, ako ačhel gajda sago kaj si.

8 A so phučline palo mas savo si žrtvuime e idolende, phenava tumenđe. Džanas kaj “savoren amen si džanglipe.” Ali o džanglipe čerel e manuše te čerel pe barikano, a e ljubav izgradil e manuše. **2** Ako vareko gindil kaj vareso džanel, godova još či džanel gaći kozom trubujasas te džanel. **3** Ali ako vareko volil e Devles, o Del pindžarel les. **4** A palo habe savo si žrtvuime e idolende, džanas kaj “o idol naj džudo” thaj kaj “naj aver del osim o jedino Del.” **5** Kaj, čak vi te si devla, save gajda akhardon bilo po nebo ili pe phuv, a si but “devla” thaj but “gospodarja” – **6** pale amende postoil samo jek Del o Dad, katar savo sa avel, thaj pale savo trajisaras, thaj postojil samo jek Gospod, o Isus Hristos, prekal savo si sa stvorime thaj prekal savo trajisaras. **7** Ali či džanen savora godova. Varesave manuša gaći sićile te služin e idolende, kaj kana han kasavo habe, han sago kaj si žrtvuime e idolende, pa gajda meljaren piri savest, savi si slabo. **8** “A o habe či anela men paše dži ko Del. Niti so hasaras ako či has, niti so dobis ako has.” **9** Samo len sama te tumari sloboda či crdel po bezah okole slaben ande savest. **10** Kaj, ako vareko dičhel tut, saves si “džanglipe”, kaj has ande idolsko hramo, zar godoleja – pošto si lešći savest slabo – či li ohrabrija les te hal o habe savo si žrtvuime e idolende? **11** Thaj gajda zbog čiro džanglipe, propadnil čiro slabo phral pale savo o Hristo mulo. **12** Kaj gajda kana grešin protiv tumare phrala thaj povredin lendifi slabo savest, grešin protiv o Hristo. **13** Zato ako o habe crdel po bezah mungre phrale, nikada majbut či hava mas, te či crdav les po bezah. (aiōn g165)

9 Zar me naj sem slobodno? Zar naj sem apostol? Zar či dikhlem e Isuse, amare Gospode? Zar naj sen tumen plodo mungre trudosko ando Gospod? **2** Ako averenđe naj sem apostol, tumenđe sem, kaj tumen sen dokaz mungre apostolsko službaće ando Gospod. **3** Akava si mungri odbrana protiv okola save prn man: **4** Zar amen naj pravo te has thaj te pijas pale godova kaj služisaras tumenđe? **5** Zar naj vi amen pravo te oženi men pačivale romnjena thaj te inđaras len amanca sago kaj čeren e aver apostolurja, e Gospodešće phral thaj o Petar? **6** Ili, zar samo me thaj o Varnava moraš te čeras bući te avel men palo trajo? **7** Ko godova služil ande vojska pe piro troško? Ili, ko sadil o vinograd, a te či hal drak andar o vinograd? Ili ko čaljarel o stado bakhrenca, a te či pel thud e bakhreng? **8** Da li me akava phenav katar e manušesći mudrost, ili gajda phenel vi o Zakon? **9** Kaj ande Mojsijesko zakon si ramome: “Na phande o muj e guruvesko te na hal kana vršil o div.” Zar e Devlešće ačhilo samo dži ke guruva? **10** Zar či čače phenel godova zbog amende? Ej, zbog amende si godova

ramome. Kaj, o okova savo oril trubul te oril ande nada thaj okova savo vršil o div trubul te vršil ande nada kaj dobila piro deo katar o rodo. **11** Ako amen sijosardam tumenđe duhovno lačhipe, zar si but ako amen žanjisaras tumaro materijalno lačhipe? **12** Ako avren si pravo pe tumaro materijalno lačhipe, sostar amen či avilosas još majbut pravo pe godova? Ali, amen či iskoristisardam godova pe so si amen pravo, nego sa podnosiaras te khančesa či zaprečisardamas e Hristošći Bahtali nevimata. **13** Zar či džanen kaj okola save čeren služba ando Hramo, katar o Hramo dobin te han, thaj okola save služin po žrtveniku, dobin deo katar okova so si prinesime po žrtveniku. **14** Gajda vi o Gospod odredisarda okolende save propovedin e Bahtali nevimata te katar e Bahtali nevimata vi trajin. **15** Me khanči katar godova či koristisardem. A ni akava či ramov tumenđe te katar akana avel gajda, kaj majrado mulemas nego te odrekniv man katar akava sova ponosiv man te propovediv ivja. **16** Kana propovediv e Bahtali nevimata, našti hvaliv man, kaj godova si mungri dužnost. Teško mande ako či propovediv e Bahtali nevimata. **17** Ako godova čerav korkoro mandar, zasluziv nagrada, ali godoja dužnost si mande dini, kaj me či izabirisardem lat. **18** So si dakle, mungri nagrada? Mungri nagrada si te propovediv ivja e Bahtali nevimata thaj te na koristiv o pravo pe počin pe savi si man pravo sago propovedniko. **19** Vi ako sem slobodno thaj či pripadiv khonikašće, ipak savorende postanisardem robo, samo te pridobiv len so majbut palo Hristo. **20** Kana semas e Židovanca, semas Židovo te šaj anav len dži ko Hristo. Kana semas okolenga save inćaren e Mojsijesko Zakon, vi me godova čeravas, vi ako naj sem phanglo e Zakoneja, te šaj anav len dži ko Hristo. **21** Pale okola saven naj Zakon semas sago okova saves naj Zakon – vi ako me naj sem bi e Devlesko zakon, nego sem poslušno e Hristostosće zakonešće – te pridobiv okolen saven naj Zakon. **22** E slabe manušenca semas slabo, te pridobiv e slabe manušen. Savorende postanisardem sa, či li varesar von spasisajle sas pe bilo savo način. **23** A sa godova čerav zbog e Bahtali nevimata, te ande late avel man ideo ande lače blagoslovurja. **24** Zar či džanen kaj po trkalište sa e trkača prasten, ali samo jek dobil nagrada? Gajda vi tumen prasten, te osvojin e nagrada. **25** Svako takmičari suzdržilpe katar sa. Von dobin raspadljivo venco, a amen okova savo naj raspadljivo. **26** Zato me či prastav, a te naj man ciljo, niti e dumukhava pekav ande balval, **27** nego krotiv mungro telo thaj podloživ les, te na me savo avrendje propovedivas e Bahtali nevimata, korkoro avav isključime andar e utrka.

10 Či kamav phralalen, te či džanen kaj sa amare pradada
sas zaštitime e oblakosa ande pustinja, thaj kaj savora
nakhline kroz o more. 2 Thaj savora sas bolde ando oblako
thaj ando more sago e Mojsiješće sledbenikurja. 3 Thaj
savora haline isto duhovno habe 4 thaj savora piline isto
duhovno pipe. Kaj piline andar e duhovno stena savi pratilas
len, a godoja stena sas o Hristo. 5 Ali, but lendar či ugodinas
e Devlešće, pa sas mudarde pe sa e riga ande pustinja.
6 A sa godova dogodisajlo amendē palo primer, te na
čeznisaras palo bilačipe sago kaj von čezninas. 7 Na aven
idolopoklonikurja sago kaj sas varesave lendar – sago kaj si
ramome ando Svetu Ili: “Bešlo o them te hal thaj te pijel pa
uštile te čhelen e idolešće ando čast.” 8 Thaj na te damen
ando bludo, sago kaj varesave lendar čerenas, pa ande
jek des muline biš thaj trin milje. 9 Thaj te na iskušisaras e
Gospode sago kaj varesave lendar iskušisardine les, thaj sas
mudarde katar e sapa. 10 Thaj na mrmlijin sago kaj varesave
lendar mrmlijinas, pa mudarda len o anđelo Uništivači. 11 Sa
godova dogodisajlo lende palo primer, a ramome si sago
upozorenje amendē, save trajisaras ande poslednjo vрjama.
(aiōn g165) 12 Zato, ko gindil kaj čvrsto ačhel, neka lel sama
te na perel. 13 Džanen kaj či aven pe tumende e kušnje
save naj vi aver manušen. O Del si verno thaj či mučela
te aven iskušime majbut katar okova so šaj podnosin. Vo
pomognila tumende te šaj inkljen andar godova iskušenje,
gajda te Šaj izdržin. 14 Zato, drage mungralen, našen katar o
idolopoklonstvo. 15 Sago e razumne manušenđe phenav:
korkoro prosudin dali si čače so phenav tumende. 16 Naj li o
tahtaj blagoslova, pale savo das najs e Devlešće, zajedništvo
e Hristošće rateja? Zar o mangro savo phagas či značil kaj
sam deo e Hristošće telosa? 17 Pošto si o mangro jek, askal
sam amen save sam but, jek telo, kaj savora delisaras jek
mangro. 18 Dičen pe okola save si Izraelcurja po telo: naj li
von okola save han katar e hramske žrtve iste okola save
zajedno prinesin e žrtva e Devlešće po žrtveniku? 19 So
godoleja kamav te phenav? Kaj si o habe savo si žrtvuime e
idolende vareso? Ili kaj si o idol vareso? 20 Na. Nego, okova
so von žrtvuin, e demonendē žrtvuin, a na e Devlešće. A
me či kamav te avel tumen khanči e demonenca. 21 Našti
pijen andar o tahtaj e Gospodesko thaj andar o tahtaj e
demonengo! Našti han pale sinija e Gospodešći thaj pale
sinija e demonendi. 22 Ili kamas te čeras e Gospode te avel
ljubomorno? Zar sam amen majzurale lestar? 23 Phenel pe:
“Sa si dozvolime”, ali naj sa korisno. “Sa si dozvolime”, ali sa
či izgradil men. 24 Neka khonik či rodel piri korist, već e
korist avrešči. 25 Han sa o mas savo bičinel pe po pijaco,
thaj khanči na phučen zbog tumari savest. 26 Kaj, ando

Svetu Ili si ramome: “E Gospodešći si e phuv thaj sa so si pe
late.” 27 Ako vareko ko či pačal akharel tumen te han thaj
tumen kamen te džan, han sa so čhol angle tumende thaj
khanči na phučen zbog e savest. 28 Ali, ako vareko phenel
tumenđe: “Akava habe sas žrtvuime e devlende”, askal
na han zbog okova savo upozorisarda tumen pe godova
thaj zbog e savest 29 – či phenav te na han zbog tumari
savest, nego zbog okova savo godova phendas tumenđe.
Kaj, sostar te avrendi savest osudil mungri sloboda? 30
Ako me dav najs e Devlešće palo habe savo hav, sostar te
osudin man pale okova so hav? 31 Zato, ako han, pijen,
ili čeren vareso aver, sa čeren e Devlešće pe slava. 32
Na aven po sablaz ni e Židovenđe, ni okolendē save naj
Židovurja, ni e Devlešće khandirjače, 33 sago kaj vi me
savorenđe ugodiv ande sa, thaj či rodav mungri korist, nego
e korist e butende pale lengo spasenje.

11 Dičen tumen pe mande sago kaj me dikhav man
po Hristo. 2 Hvaliv tumen kaj ande sa den tumen
godи mande thaj kaj inčaren o sikavipe gajda sar mandar
primisardine. 3 Ali kamav te džanen kaj o Hristo si šoro
svakone romešće, a o rom si šoro e romnjače, a o Del si
šoro e Hristošće. 4 Svako muškarco savo molil ili prorokuil
učharde šoresa, ladžarel piro šoro. 5 Thaj svako manušnji
savi molil ili prorokuil nandē šoresa ladžarel piro šoro, kaj
isto si godova sago kaj ranglas piro šoro. 6 Ako e manušnji
či učharel piro šoro, neka čhinel pire bal. A ako naj šukar
pale manušnji te čhinel pire bal ili te randel pe, neka učharel
o šoro. 7 O muškarco naj moraš te učharel piro šoro kaj si
vo e Devlešći slika thaj slava, a e manušnji si e manušeći
slava. 8 Kaj nas stvorime o prvo muškarco katar e manušnji,
nego e manušnji katar o prvo muškarco. 9 Thaj naj o
muškarco stvorime zbog e manušnji, nego e manušnji zbog
o muškarco. 10 Zbog godova, a vi zbog e andelurja e
manušnja moraš te avel znako po šoro kaj si tale vlast. 11 Ali,
ando Gospod, niti si e manušnji nezavisno katar o muškarco,
niti si o muškarco nezavisno katar e manušnji. 12 Kaj sago
kaj e manušnji postanisardas katar o muškarco, gajda vi
o muškarco bijandol katar e manušnji, a sa godova avel
katar o Del. 13 Prosudin korkoro: dali priličil e manušnjače te
nandē šoresa molil pe e Devlešće? 14 Zar vi e manušeći
priroda či sikavel tumen kaj si palo muškarco ladžavo te
avel les lunde bal. 15 A pale manušnji čast si ako si lat
lunde bal kaj si lače e lunde bal dine sago dikhlo palo šoro.
16 A te vareko kamel te prepirl pe oko godova, Šaj samo
phenav kaj amen thaj e Devlešće khandirjen naj kasavo
običaj te e manušnja molin pe e nandē šoresa. 17 Dok dav

tumen akala upute, našti hvaliv tumen, kaj tumare zajedničke sastankurja anen majbut šteta, nego korist. **18** Prvo, ašunav kaj maškar tumende si podele kana čiden tumen sago e khandiri, a so dži varekaj vi pačav, **19** zato kaj gndin kaj maškar tumende trubul te avel podele, te dičhol ko si maškar tumende poštujime. **20** Kana, dakle, čiden tumen, tumen či han vi čače e Gospodešći večera. **21** Svako tumendar hal piri večera, a či ažućarel avren, thaj gajda jek džaltar bokhalo dok aver čak vi matol. **22** Zar naj tumen čhere, te okote han thaj te pijen? Ili prezirin e Devlešći khandiri thaj ladžaren okolen saven naj? So te phenav tumende? Te hvaliv tumen? Ande akava či hvaliv tumen! **23** Kaj me primisardem katar o Gospod o sikavipe savo predaisardem tumende: O Gospod Isus ande okoja rjat kana sas izdajime lijas o mangro, **24** zahvalisarda e Devlešće pale leste, phaglas les thaj phendas: "Akava si mungro telo dino pale tumende. Čeren godova mande po spomen." **25** Isto gajda lijas vi o tahtaj posle večera thaj phendas: "Akava tahtaj si Nevo savez ande mungro rat. Kana god pijen, čeren godova mande po spomen." **26** Kaj, kana god han akava mangro thaj pijen andar akava tahtaj, navestin e Gospodesko smrto dok vo či avel. **27** Zato ko nedostojno hal akava mangro ili pijel andar e Gospodesko tahtaj, čerel bezeħ protiv o telo thaj protiv o rat e Gospodesko. **28** Neka svako ispitul korkoro pes majsgo, nego so hal o mangro thaj pijel andar o tahtaj. **29** Kaj, ko hal thaj pijel, a či poštui o telo e Gospodesko, crdel pe peste e osuda kana hal thaj pijel. **30** Zbog godova si maškar tumende but slabe thaj nasvale, a but vi muline. **31** Ali kana korkoro pes ispituisardamas, či avilosas amende sudime. **32** Kana o Gospod sudil amende, vo vaspitil men thaj barjarel men te na avas osudime e themeja. **33** Zato, phralalen mungralen, kana čiden tumen te han e Gospodnjo večera, ažućaren jek avres. **34** Ako si vareko bokhalo neka hal čhere, te na aven tale osuda kana čiden tumen. Aver stvarja objasniva tumende kana avava.

12 A pale duhovne darurja, phralen, či kamlemas te ačhen ando bidžanglipe. **2** Džanen kaj dok či pindžarenas e Devles, kaj senas varesar hohade thaj crdine ke neme idolurja. **3** Zato phenav tumende te džanen kaj khonik ko si vodime e Devlešće Duhosa, našti phenel: "Prokleti si o Isus", sago kaj khonik našti phenel: "O Isus si Gospod", ako naj vodime e Svetu Duhosa. **4** E darurja si različite, ali si o Duho isto. **5** Si vi različito službe, ali si o Gospod isto, **6** si vi različite načinurja prekal save o Del deluljil ando manuša, ali isto si o Del savo čerel sa ande savorende. **7** A ko dobil e objava e Svetu Duhošći, dobisarda lat palo

lačhipe svakonešće. **8** Kaj, ječešće o Duho del daro te čerel svato ande mudrost, a avrešće godova isto Duho del daro te čerel svato ando džanglipe, **9** ječešće, o isto Duho, del pačipe, a avrešće godova isto Duho, del daro te sastol, **10** ječešće o Duho del sila te čerel čudurja, a avrešće te prorokul, ječešće te razlikul e duhonen, a avrešće te čerel svato ande aver čhibja, a avrešće te tumačil e čhibja. **11** Sa godova čerel godova isto Duho, savo del svakone dženešće sar kamel. **12** Sago kaj si o telo jek, a si les but udurja, thaj sa e udurja e telošće vi ako si but, čeren jek telo, gajda si vi e Hristosa. **13** Kaj, savora sam ječe Duhosa ande jek telo bolde, bilo te sam Židovurja ili okola save naj, roburja ili okola savi si slobodne. Savora sam napoime ječe Duhosa. **14** Kaj ni e manušesko telo naj sastavime katar jek deo, nego si les but dela. **15** Ako o pungro phenel: "Či pripadiv e telošće zato kaj naj sem o vas", zar zbog godova či pripadil e telošće? **16** Thaj ako o kan phenel: "Či pripadiv e telošće kaj naj sem e jak", zar zbog godova či pripadil e telošće? **17** Kana o sasto telo avilosas jak, kaj avilosas o sluho? Kana o sasto telo avilosas sluho, kaj avilosas o njuh? **18** Ali, o Del svako deo e telosko čhuta baš gajda sago kaj kamlas. **19** Kana sa o telo avilosas jek udo, kaj avilosas o telo? **20** Gajda, si but udurja e telošće, ali si samo jek telo. **21** Našti e jak te phenel e vastešće: "Či trubus man", ni o šoro e pungrende: "Či trubun man." **22** Naprotiv, okola udurja e telošće saven smatris kaj si slabe – si potrebne. **23** Pale okola udurja e telošće saven smatris kaj si nečasne – das majbari čast thaj e nepristojne e telošće udonenca postupisaras majpristojno. **24** dok okola udurja e telošće save sikadon či trubun kasavi briga. Ali, o Del sastavisardas o telo gajda kaj dijas majbari čast okole udonende saven naj čast, **25** te na avel podela ando telo, nego te e udurja e telošće vodin jednako briga jek pale avreste. **26** Ako jek udo e telosko patil, sa e udurja e telošće patin zajedno lesa thaj ako jek udo e telosko si počastime, lesa raduin pe sa e udurja e telošće. **27** A tumen sen e Hristosko telo thaj posebno svako tumendar si udo e telosko. **28** O Del ande Khandiri prvo postavisardas e apostolen, dujte e prorokonen, trite e učiteljen, pa okolen save čeren čudesne dela, pa okolen saven si daro te sastaren, te pomognin, te upravljin thaj te čeren svato ande aver čhibja. **29** Dali si savora apostolurja? Dali si savora prorokurja? Dali si savora učitelja? Dali si savora okola save čeren čudurja? **30** Dali si savoren daro te sastaren? Dali savora čeren svato ande aver čhibja? Dali savora tumačin? **31** Čeznin pale majbare darurja, a me sikavava tumende još majlačho drom.

13 Ako džangle mas te čerav svato pe sa e manušenđe
thaj andelenđe čibja, a ljubav te naj man, askal
avilemas sago o zvono ili e činele save maren ande kan. 2
Thaj ako si man vi daro te prorokui, ako džanav sa e tajne
thaj sa o džanglipe, thaj te avel man sa o paćipe te e gore
premestiv, a ljubav te naj man, avilemas khanči. 3 Ako e čore
manušenđe dav sa so si man thaj vi mungro telo predaiv te
žrtvujil pe, a ljubav naj man, khanči godova či koristil mande.
4 E ljubav si strpljivo, e ljubav si lačhi, e ljubav naj zavidno, e
ljubav či hvalil pe, či čerel pe barikani, 5 naj nepristojno,
či rodel piro, naj razdražljivo, či pamtil o bilačhipe savo
ćerda pe lešće, 6 či raduil pe e nepravdače, a raduil pe e
čaćimašće, 7 sa podnosil, nikada či hasarel o paćipe, uvek
nadil pe, sa trpil. 8 E ljubav nikada či prestanil. O daro palo
proroštvu načhela! O daro te čeren svato ande aver čibja
umuknili! O daro palo džanglipe načhela! 9 Kaj, amaro
džanglipe si nepotpuno thaj amaro proroštvu si nepotpuno,
10 a kana avela okova so si savršeno, nestanila okova so
si nepotpuno. 11 Kana semas čhavro, čravas svato sago
čhavro, gndivas sago čhavro, sudivas sago čhavro, a kana
postanisardem odraslo manuš, odbacisardem okova so sas
čhavrkanu. 12 Kaj, akana dikhlas nejasno sago ande mutno
gleđala, a askal dikhasa jasno – jakhena ande jakha. Akana
džanav nepotpuno, a askal džanava potpuno, sago kaj sem
vi korkoro mande pindardo. 13 Akana ačhen akala trin: o
paćipe, e nada thaj e ljubav, a majbari maškar lende si e
ljubav.

14 Iskreno roden e ljubav, čeznin pale duhovne darurja,
a posebno čeznin palo daro te prorokuin. 2 Kaj, ko
čerel svato aver čibjenca, či mothol e manušenđe, nego
e Devlešće. Khonik či haćarel les, kaj e Duhosa mothol e
tajne. 3 A ko prorokui, mothol e manušenđe pe izgradnja,
ohrabrenje thaj pe uteha. 4 Ko čerel svato aver čibjavu,
izgradil samo korkoro pes, a ko prorokui izgradil e khandiri.
5 Kamlemas te savora čeren svato ande aver čibja, a još
majbut te prorokuin, kaj okova savo prorokui majbaro si
katar okova savo čerel svato ande aver čibja, osim ako
tumačil so phendas te e khandiri šaj izgradil pe. 6 Ako akana
me, phralalen, avav tumende thaj čerav svato ande aver
čibja, sošći korist avela tumen katar godova ako či mothav
tumenđe varesavo otkrivenje, ili spoznaja, ili proroštvu, ili
poruka? 7 Isto si vi e instrumentenca save proizvodin zvuko,
sago e flauta ili e harfa. Ako či proizvodin jasne tonurja, sar
o manuš pindžarela e melodija savi dilaben pe flauta ili pe
harfa. 8 Ili ako e truba del nejasno zvuko, ko spremila pe
pale bitka? 9 Gajda vi tumen, ako e čibjava či čeren jasno

svato, sar džanelia pe so mothol pe? Čerena svato ande
balval. 10 Vi čače, po them si gaći but čibja, thaj svakone
lendar si značenje. 11 Ako či haćarav e čib okolešči savo
mothol mande, askal si godova manuš mande stranco, a
vi me sem lešće stranco. 12 Gajda vi tumen, pošto čeznin
pale duhovne darurja, čeznin pale godola darurja te obilujin
ande okola darurja save izgradin e khandiri. 13 Zato ko čerel
svato ande aver čib, neka molil pe te šaj tumačil. 14 Kaj,
ako moliv man ande aver čib, mungro duho molil pe, a
mungri godi ačhel bi plodosko. 15 So, dakle, te čerav? Moliva
mungre duhosa, ali moliva vi mungre godasa. Đilabava
mungre duhosa, ali đilabava vi mungre godasa. 16 Kaj ako
zahvalis e Devlešće čire duhosa, sar vareko ko či haćarel
phenela "amin" pe čiri zahvala kana či džanel so mothos? 17
Tu, doduše, šukar zahvalis, ali okova savo ašunel duhovno
či izgradil pe. 18 Zahvaliv e Devlešće kaj čerav svato ande
aver čibja majbut nego savora tumen. 19 Ali ande khandiri
majrado phenav pandž alava mungre godasa, te vi averen
sikavav, nego deš milje alava ande aver čib. 20 Phralalen,
na gndin sago čhavra, ali aven sago cikne čhavra save
či džanen palo bilačhipe, ali ando način pe savo gndin
aven sago već zrele manuša. 21 Ando Zakon ramol: "Akale
themešće mothava ande nepoznate čibja thaj kroz o muj e
stranconengo ali ni askal či čhona kan mande", phenel o
Gospod. 22 Gajda, e aver čibja naj znako pale okola save
paćan, nego pale okola save či paćan, a o prorokovanje
naj pale okola save či paćan, nego pale okola save paćan.
23 Ako čidel pe sasti khandiri zajedno thaj savora čeren
svato ande aver čibja, a del andre vareko savo či haćarel
ili okova savo či paćal, či li phenela kaj sen dile? 24 Ali,
ako savora prorokuin, pa del andre varesavo manuš savo
či paćal ili či haćarel, sa koril les, thaj sa osudil les, 25 e
tajne lešće ilešće inklijen po videlo, pa perela pe koča thaj
poklonilape e Devlešće thaj phenela: "Čače si o Del maškar
tumende." 26 So askal trubul te čeras, phralalen? Kana čiden
tumen, varekas tumendar si hvalospev, varekas si poruka,
varekas objava, vareko čerel svato ande aver čib, a aver
tumačil godova so vareko phendas. Neka sa godova avel pe
izgradnja e khandirjaće te duhovno zuravol. 27 Ako vareko
čerel svato ande aver čibja, neka čeren svato duj džene
majbut trin, jek po jek, thaj neka vareko tumačil so phendine.
28 A ako naj vareko ko tumačil, askal neka či čerel svato po
glasu ande khandiri thaj neka čerel svato korkoro pešće thaj
e Devlešće. 29 A katar e prorokurja, neka mothon duj ili trin
džene, a aver neka prosudin okova so phendine. 30 Ali,
ako varekašće avrešće ko akate bešel avel o otkrivenje,
okova prvo neka ačhel. 31 A savora šaj te prorokuin jek po

hek, te savora aven sikade thaj ohrabrime. 32 E proročke duhurja pokorin pe e prorokonende, 33 kaj o Del naj Del e neredosko, nego e miroško. Sago kaj si ande sa e khandirja e Devlešće manušende, 34 e manušna ande khandirja neka ačhen kaj naj lendje muklino te čeren svato. Umesto godova, neka aven podložne, sago vi kaj phenel o Zakono. 35 A ako kamen vareso te sićon, neka čhere phučen pire romen. Kaj džungale si te e manušni čerel svato ande khandiri. 36 Ili te či tumendar inklijisto o alav e Devlesko? Ili sen tumen jedine dži ke save avilo? 37 Ako vareko gindil kaj si proroko ili kaj si les duhovno daro, trubul te džanel kaj si akava so ramov tumende e Gospodešći zapovest. 38 Ako vareko akava či priznail, ni tumen les na priznajin. 39 Zato, phralalen mungralen, čeznin pale godova te prorokuin thaj na branin te čerel pe svato ande aver čibija. 40 Samo neka sa avel pristojno thaj uredno.

15 Dav tumen godi, phralalen, pe Bahtali nevimat, savi tumende propovedisardem, thaj savi prihvatisardine thaj ande savi ačhen ando pačipe, 2 savjava spasina tumen, ako incaren e Alava save objavisardem tumende, osim ako uzalud pačajine. 3 Kaj po prvo than, predaisardem tumende okova so vi primisardem: kaj o Hristo mulo pale amare bezeha sago kaj ramol ande Svete lila, 4 kaj sas prahome thaj kaj vaskrsnisardas po trito des sago kaj ramol ande Svete lila. 5 Pale godova o Hristo sikadilo e Petrešće, a askal sa e dešduje apostolende. 6 Pale godova katar jekhar sikadilo e phralende, save sas majbut katar pandž šela džene, katar save si majbut lendar još džude, a varesave muline. 7 Askal sikadilo e Jakovešće, a pale godova sa e apostolende. 8 Thaj po krajo sikadilo vi mande, sago majbedno manušešće. 9 Kaj, me sem majcikno maškar e apostolurja thaj naj sem dostoјno te akharav man apostol, zato kaj progonivas e Devlešći khandiri. 10 Ali e Devlešće milava sem okova so sem thaj lešći milost prema mande nas uzaludno. Naprotiv, me trudivas man majbut katar savorende lendar – ali na me, nego e Devleši milost manca. 11 Dakle, sa jek si, me ili von, gajda propovedisaras thaj gajda pačaine. 12 Ali ako propovedil pe kaj o Hristo vaskrsnisardas andar e mule, sar varesave maškar tumende phenen kaj naj vaskrsenje andar e mule? 13 Ako naj vaskrsenje andar e mule, ni o Hristo či vaskrsnisardas. 14 A ako o Hristo či vaskrsnisardas, uzalud si amaro propovedanje, uzalud si vi tumaro pačipe. 15 Kaj, ako si čače kaj e mule či vaskrsnin, askal vi amen sikadilam sago hohavne Devlešće svedokurja, zato kaj svedočisardam kaj o Del vaskrsnisardas e Hristos, saves či vaskrsnisardas. 16 Kaj ako e mule či vaskrsnin,

askal ni o Hristo či vaskrsnisardas. 17 A ako o Hristo či vaskrsnisardas, uzalud si tumaro pačipe, kaj još uvek sen ande tumare bezeha. 18 Askal si hasarde vi okola save muline ando Hristo. 19 Ako samo pale akava trajo si men nada ando Hristo, majbedne sam katar sa e manuša. 20 Ali, o Hristo čače vaskrsnisardas andar e mule, sago prvo katar sa okola save muline thaj savo uštela ando trajo. 21 Kaj pošto o smrto avilo prekal o manuš, vi o vaskrsenje avilo prekal o manuš. 22 Sago kaj ando Adamo savora meren, gajda savora save si ando Hristo džudona andar e mule. 23 Ali, svako prema piro redo: o Hristo vaskrsnisardas prvo, a kana vo avela, vaskrsnina vi okola save lešće pripadin. 24 Askal avela o krajo. O Hristo uništila sa e vladaren, sa e vlast thaj svako sila, a askal predaila o Carstvo e Devlešće e Dadešće. 25 Kaj o Hristo moraš te vladil sa dok o Del či čhol sa lešće dušmajen tale lešće pungre. 26 A o poslednjo dušmano savo avela uništimo si o smrto. 27 O Sveto lili phenel: "O Del sa čhuta tale lešće pungre." Kana phenel sa si čhutino tale lešće pungre, jasno si kaj si čhutino sa osim o Del savo sa čhuta tale lešće pungre. 28 A kana sa avela podložime lešće, askal vi o Čhavo korkoro podložila pe Okolešće savo sa podložisardas lešće, te o Del avel sa ande sa. 29 Inače so čeren okola save bolen pe pale mule? Ako e mule čače či vaskrsnin, sostar bolen pe pale lende? 30 Sostar vi amen neprekidno čhos amare trajurja ande opasnost? 31 Phralalen, hav solah pe tumende save sen mungro ponos ando Hristo Isus amaro Gospod, kaj svako des sem ande smrtno opasnost. 32 Ako samo andar e manušikane razlogurja borisajlem e zverenca ando Efes, so koristil godova mande? Ako e mule či vaskrsnin, "ajde askal te has thaj te pijas, kaj thejara merasa." 33 Na den te aven hohade: "O bilačho društvo rumol e lačhe navike." 34 Aven gođate sago kaj trubul thaj na grešin majbut, kaj varesave či džanen palo Del. Akava phenav tumende pe tumaro ladžavo. 35 Ali vareko phučela: "Sar vaskrsnin e mule?" thaj: "Sosko telo avela len?" 36 Bigodavereja! Okova su to sijos, či džudola ako či merel. 37 Thaj godova so sijos či sijos o telo savo avela, već nango kućin e divesko ili vareso aver, 38 a o Del del les telo sosko kamel, thaj godova svakone semenošće lesko telo. 39 Naj svako telo isto. Nego aver si e manušengo, aver si e životinjengo telo, aver si e čirikljengo telo, a aver si e mačhengo. 40 Si nebeske tela thaj phuvjače tela, ali o sjajo katar e nebeske tela si aver čhande katar o sjajo e phuvjače telendar. 41 Aver si o sjajo e khamesko, aver sjajo si e čhonutesko, a aver si o sjajo e čerejengo, a e čerain katar e čerain razlikuil pe po sjajo. 42 Gajda si vi e mulenca kana uštena andar e mule. O prahome

telo černjola, ali godova telo vaskrsnila palo trajo savo či propadnila. 43 Sejol pe ando ladžavo, vaskrsnil pe ande slava; sejol pe ande slabost, vaskrsnil pe ande sila, 44 sejol pe prirodno telo, vaskrsnil duhovno. Ako postojil prirodno telo, postojil vi duhovno. 45 Gajda si ramome ando Sveti Lil: "O prvo manuš, o Adam, postanisardas džudi duša", a o poslednjo Adam savo si o Hrist postanisardas duho savo del trajo. 46 Ali, naj prvo o duhovno, nego prirodno, pa askal o duhovno. 47 Prvo manuš si katar e phuv, phuvjako, o aver manuš si katar o nebo. 48 Sa e manušen si phuvjako telo sago e Adame, ali amare nebeske tela avena sago e Hristosko. 49 Thaj sago kaj samas slika e phuvjane manušešci, gajda avas vi slika e nebesko manušešci. 50 A akava tvrdiv tumende, phralalen: o telo thaj o rat našti nasledin e Devlesko carstvo, niti o propadljivo nasledil okova so naj propadljivo. 51 Ake, phenav tumende e tajna: či merasa savora, ali avasa promenime, 52 ande data, ando treno e jakhako, kana ašundola e poslednjo truba. Kaj kana e truba ašundola, askal e mule vaskrsnina e telena save naj raspadljive, a amen avasa promenime. 53 Trubul, naime, akava propadljivo te lel pe peste nepropadljivo, a akava smrtno telo trubul te lel pe peste besmrtno telo. 54 A kana akava propadljivo telo lela pe peste okova savo naj propadljivo thaj akava smrtno lel pe peste okova besmrtno, askal pherdola e izreka savi si ramome ando Sveti lil: "E pobeda nakhadas, o smrtona." 55 "Smrtona, kaj si čiri pobeda? Smrtona, kaj si čiro žalco?" (Hadēs g86) 56 O žalco e smrtosko si o bezech, a e sila e bezehešci si o Zakon. 57 Ali, naj e Devlešće, save del men pobeda kroz amaro Gospod Isuso Hristo. 58 Zato, drage mungre phral, aven zurale thaj ustrajne, uvek aven pherde e Gospodešće delenca, kaj džanen kaj tumaro trudo naj uzalud ando Gospod.

16 A o dobrovoljno prilog savo čidel pe pale Devlešće manuša, sledin e upute save dijem e khandirjenje ande Galatija. 2 Svako kurko neka svako tumendar odvoil pe rig vareso katar e love save zaradisarda, gajda naj moraš te čidena kana me avava. 3 A kana avava, bičhalava e lilenca e preporuke e manušendje saven tumen izabirina te anen tumaro daro ando Jerusalim. 4 Ako dikhav kaj si potrebno te vi me avav, von avena manca. 5 A tumende avava kana nakhava kroz e Makedonija. Kaj kroz e Makedonija samo nakhav, 6 a tumende možda zadrživa man ili možda čak vi ivendiva, te tumen pomožin mande palo drom kaj god teljarav. 7 Či kamlemas vi akava drom te dikhav tumen samo dok nakhav okotar, nadiv man kaj ačhava varesavi vrijama tumende, ako del o Gospod. 8 Ando Efes ačhava dži ko

praznik Pandžvardešto džes – Pedesetnica, 9 kaj putajli mande bari prilika pale lačhi bući, a but si okola save protivin pe. 10 Ako o Timotej avel, vodin e briga te avel bi darako dok si maškar tumende kaj vo čerel e Gospodešći bući sago vi me. 11 Zato neka khonikal či potcenil les. Pomognin leše te džal po drom ando miro thaj aresel dži mande, kaj me ažućarav les te avel zajedno e phralanca. 12 A palo phral Apolos, but nagovorisardem les te avel tumende e phralanca, ali vo nisar či kamas te avel akana. Ali, avela aver drom kana avela lačhi prilika. 13 Džungade len sam, čvrsto ačhen ando pačipe, inčaren tumen muški, aven zurale! 14 Sa so čeren neka avel ande ljubav. 15 Tumen džanen pale Stefanesci familija, kaj si von prve save obratisajle ande Ahaja thaj kaj posvetisajle te služin e Devlešće manušendje. Zato moliv tumen, phralalen, 16 te vi tumen aven pokorne kasavende thaj savorenje save trudin pe thaj služin lenca. 17 Raduiv man kaj avile o Stefan, o Fortunat thaj o Ahajko kaj von nadoknadisardine mande godova kaj tumen naj sen akate. 18 Von smirisardine mungro duho baš sago vi tumaro. Zato cenin e manušen save si sago von. 19 Pozdravin tumen e khandirja andar e Cikni Azija. But pozdravin tumen ando Gospod o Akila thaj e Priska zajedno e khandirjasa savi čidel pe ande lengo čher. 20 Pozdravin tumen sa e phrala. Pozdravin jek avre ande ljubav. 21 Me, o Pavle, ramov tumende akala pozdrave mungre vastesa. 22 Ako vareko či volil e Gospode, neka avel prokleto. Marana ta! (Av Gospode amareja!) 23 E Milost Gospodešći e Isusešći nek avel tumenca. 24 Mungri ljubav tumenca savorenca ando Hristo Isus. Amin.

2 Korinćanende

1 Akava lil ramov me o Pavle, apostoli e Isuse Hristosko pe volja e Devlešći thaj amaro phral o Timotej, e Devlešće khandirjače ando Korinto, thaj sa e Devlešće manušendje save si ande sasti Ahaja: **2** Milost thaj miro tumende katar o Del amaro Dad thaj katar o Gospod Isus Hrist. **3** Blagoslovime o Del thaj o Dad amare Gospodesko e Isuse Hristosko, Dad milosrdno, thaj Del kastar si svako uteha. **4** Vo tešil men ande svako amari nevolja, te vi amen, godole utehasa savjava o Del tešil amen, šaj tešisaras sa okolen save si ande nevolja. **5** Kaj, sago kaj si amen but patnja zbog o Hristo, gajda si ando Hristo bari amari uteha. **6** Ako sam ande nevolje, godova si pale tumari uteha thaj pale tumaro spasenje. Ako sam utešime, godova si pale tumari uteha, savi čerel te strpljivo podnosin e patnje save vi amen podnosišas. **7** A amari nada pale tumende si čvrsto, kaj džanas kaj si tumen ideo sar ande amare patnje gajda vi ande amari uteha. **8** Či kamas, phralalen thaj phejalen, te na džanen pale nevolje save sas amen ande Cikni Azija. Samas preko svako mera, preko svako snaga, opteretim gajda kaj već sas amen dar pale amare trajurja. **9** Haćardam ande amende kaj sam već osudime po smrto, ali sa godova sas te na uzdimen ande amende, nego ando Del savo vaskrsnil e mulen. **10** Vo izbavisarda men andar bari smrtno opasnost thaj majdur izbavila men. Ande leste si amari nada kaj vi majdur izbavila men. **11** A vi tumen aven amende ando pomoć tumare molitvenca. Askal but manuša dena najs e Devlešće pale amende – thaj o Del blagoslovila men zbog e bute molitve. **12** Ponosne sam kaj šaj te phenas ande mirno savest kaj sa so čerdam ando them sas iskreno thaj čisto ileja savo si katar o Del, a posebno prema tumende. Či vodilas men e mudrost akale themešći, nego e Devlešći milost. **13** Kaj, či ramosaras tumende khanči so našti čiton ili te haćaren. A nadiv man kaj potpuno haćarena, **14** sago kaj dži varekaj haćardine men, thaj kaj po Đes amare Gospodesko e Isusesko ponosina tumen amena sago vi amen tumenca. **15** Ande godova uverenje sas man gindo te avav prvo tumende, te primin dvostruko milost. **16** Sas man gindo te svrativ tumende kan džava pe mungro drom ande Makedonija, thaj te palem avav tumende kan boldava man andar e Makedonija, te tumen den man okova so trubul man palo drom ande Judeja. **17** Te či semas možda loće gindosa kana sas man kasavi namera? Ili si man možda namera te sago o manuš ando them, majsigo phenav "ej, gajda si", a askal "na, naj gajda"? **18** Ali o Del si svedoko kaj amari poruka tumende naj "ej"

thaj "na." **19** Kaj o Čavo e Devlesko, o Isuso Hristo, saves me, o Silvan thaj o Timotej propovedisardam tumende nas "ej", thaj "na", nego ande leste uvek sas "ej". **20** Kozom god si e Devlešće obećanja, ande leste si "ej". Zato kroz leste vi phenas "amin", e Devlešće pe slava. **21** A o Del si okova savo učvrstil men zajedno tumenca ando Hristo. Vo pomažisarda men **22** thaj čhuta piro pečato ande amende, thaj dija men pire Duhu ande amare ile sar garancija kaj pherela pire obećanja. **23** Akharav e Devle palo svedoko kaj phenav tumende čaćipe: či avilem tumende ando Korint samo zbog godova kaj či kamlem te ražalostiv tumen gajda te oštro ukoriv tumen. **24** Amen najsam gospodarja tumare pačipašće, nego e saradnikurja tumare bahtaće, kaj čvrsto ačhen ando paćipe.

2 Zato odlučisardem, te na avav tumende te na palem ražalostiv tumen. **2** Kaj, te me tumen žalostiv, ko man bahtarela? Zar okola saven me žalostiv? **3** Zato gajda ramosardem tumende, te kana avav tumende na ražalostin man okola save trubuinases te bahtaren man, kaj uverime sem kaj vi tumen avena bahtale, ako sem me bahtalo. **4** Kaj, ramosardem tumende akava ande bari tuga, e phađe ileja thaj ande jasva. Ali, na te ražalostin tumen, nego te džanen kozom but voliv tumen. **5** Či preteriva ako phenav kaj okova savo čerda mande bilačipe, či ražalostisardas samo man već vi savoren tumen. **6** Vo si već dovoljno kaznime godoleja kaj but tumendar zbog godova osudisardine les. **7** Zato tumen majradije jartosaren lešće thaj utešin les, te e bari žalost na phađel les. **8** Zato moliv tumen, sikaven lešće kaj još uvek volin les. **9** Zato vi ramosardem tumende te proveriv soše sen thaj te dikhav dali čhona mande kan ande sa. **10** Kašće tumen vareso jarton, jartov vi me. Kaj, vi me so jartosardem – ako sas vareso te jartolpe – jartosardem zbog tumende, anglo Hristo, **11** te o Satana či nadmudril man. Kaj, džanas lešće bilačhe namere. **12** Kana avilem ande Troada te propovediv e Bahtali nevimapala Hristo, o Gospod putardas mande o vudar te služiv, **13** ali zurale zabrinisajlem kaj okote či arakhlem mungre phrale e Tito. Zato pozdravisajlem lenca thaj teljardem ande Makedonija. **14** Ali najs e Devlešće, savo uvek čerel te avas pobednikurja ando Hristo, thaj pe svako than prekal amende buljarel o miris džanglimako pale peste. **15** Kaj amen sam e Devlešće, e Hristosko ugodno miris maškar okola save si po drom te spasin pe, sago vi maškar okola save si po drom te propadniv. **16** okolende save si po drom te propadniv godova si o khandipe savo indarel ando meripe, a okolende save si po drom te spasin pe godova si o miris savo indarel ando trajo. Ko si sposobno pale kasavo zadatko? **17** Kaj amen či

trgujis e Devlešće alaveja zbog o dobitko, sago kaj čeren varesave, nego sago okola bičhalde katar o Del, iskreno propovedisaras anglo Del, sago okola save si ando Hristo.

3 Počnisaras li amen palem korkoro amen te preporučisaras? Ili si amende, sago varesavende, potrebne ramome preporuke pale tumende ili tumendar? 2 Tumen sen amaro lil, ramome ande amare ile, save džanen thaj čiton sa e manuša. 3 A očigledno si kaj sen vi tumen e Hristosko lil, sastavime amare službava, ramome na e mastilosa, nego e džude Devlešće Duhosa, na pe barende ploče, nego ande manušende ile. 4 Godova pouzdanje anglo Del si men kroz o Hristo. 5 Na kaj sam amen korkoro amendar sposobne te vareso pale amende tvrdis, nego amari sposobnost si katar o Del. 6 Vo čerda men sposobne te avas sluge e Neve savezosko. Godova naj savez ramome slovo, nego savez e Duhosko. Kaj o ramome slovo inđarel ando smrto, a o Svetu Duhu del tražo. 7 Ako e služba e smrtošći, savi si e slovenca uklesime ande bara, sas gaći slavno kaj e Izraelcurja našti dičenjas ande Mojsijesko muj, zbog e slava savi načelas lešće mujestar, 8 kozom avela majslavno e služba e Duhoski? 9 Kaj ako sas slavno e služba savi anel osuda, but si majslavno e služba savi anel pravednost. 10 Thaj čače, okova so sas slavno, naj slavno kana uporedil pe e majuzvisime slavava. 11 Ako okova prolazno sas slavno, kozom si majbari e slava savi ačhel pale uvek! 12 Pošto, dakle, si men kasavi nada, čeras svato potpuno slobodno. 13 Amen najsam sago o Mojsije, sivo čholas o veo po muj te e Izraelcurja či dičen godoja prolazno slava. 14 Ali, lende gindurja sas phandade, kaj sa dži ades, o isto veo ačhel kana čitol pe o Purano zaveto. Godova veo vi majdur učharel lendi godi te na haćaren o čaćipe. A godova veo šaj vazdel pe samo ando Hristo. 15 Thaj gajda dži adesko des, kana čiton pe e Mojsijeće knjige, o veo ačhel pe lende ile. 16 Ali, kana god vareko obratil pe e Gospodešće, o veo uklonil pe. 17 O Gospod si Duh, a kaj god si o Duhu e Gospodesko, o okote si e sloboda. 18 Thaj savora amen e mujesa sivo naj učhardo e velosa održisaras e Gospodešći slava thaj promenisarasa men ande lešći slika – andar e slava ande slava savi avel katar o Gospod sivo si Duh.

4 Zato, najsam obeshrabrime, kaj o Del prekal piri milost poverisardas amende akaja služba. 2 Nego, odreknisajlam katar e ladžavne garade buća, či ponaši men lukavo, niti bandaras e Devlešće alava, naprotiv sikavas o čaćipe, thaj gajda sa e manuša šaj džanen ande pire ile, sošće sam amen manuša anglo Del. 3 A ako si e Bahtali nevimap

savi propovedisaras, učhardi e velosa, učhardi si pale okola save si po drom te propadnini. 4 Von či pačan kaj o del akale themesko, korarda lendi godi, te či dičhen o svetlost e Bahtale nevimapale slava e Hristošći, savi si e Devlešći slika. (aiōn g165) 5 Kaj, amen či propovedisaras korkoro amen, nego e Isuse Hristo sago e Gospode, a korkoro amen sago tumare slugen palo Isus. 6 O Del sivo phendas: "Neka o svetlost zasvetil andar e tama", zasvetlisarda ande amare ile, te pindžaras e Devlešći slava pe Hristosko muj. 7 Ali akava blago si amen ande phuvjače vasurja, te avel jasno kaj akaja bari snaga avel katar o Del, a na amendar. 8 Katar sa e riga čićiden amen e nevolje, ali najsam phađe. Zbunime sam ali naj sam očajine, 9 progonime sam, ali naj sam mukline, haraven amen, ali či uništin amen. 10 Amen ande amaro telo uvek inđaras e Isusesko meripe, te e Isusesko trajo jasno sikadol pe ande amaro telo. 11 Kaj, amen save sam džude, stalno sam ande smrtno opasnost palo Isus, gajda te e Isusesko trajo jasno sikadol pes pe amare smrte telurja. 12 Gajda o meripe deluil ande amende, a o tražo ande tumende. 13 A sar si amen isto duho e pačimasko, sago kaj si ramome ando Svetu lil: "Pačajem, zato mothavas", vi amen pačas thaj zato mothas, 14 džanas kaj o Del sivo vazdas andar e mule e Gospode Isuse, vazdela andar e mule vi amen, thaj zajedno tumenca čhola amen paše peste. 15 Kaj, sa godova si pale tumende, te e Devlešći milost buljol pe butende, thaj te lendi zahvalnosti avel izobilno e Devlešće pe slava. 16 Zato či predaji men. Nego, čak vi ako amare telurja poloče propadin, amaro biće andral obnovil pe svako des. 17 Kaj amare cikne thaj privremene nevolje pripremin amen pale večno slava savi si obilno majbari katar e nevolje ande save sam. (aiōnios g166) 18 Amen zato či dikhas pe okova so dičhel pe, nego pe okova so či dičhel pe, kaj okova so dičhel pe si privremeno, a okova so či dičhel pe si večno. (aiōnios g166)

5 Džanas, naime, kaj kana haradola amaro šator, so si amaro telo ande save akana trajisaras akate pe phuv, si amen večno čher katar o Del pe nebesa, save naj sazidome e manušešće vastesa. (aiōnios g166) 2 Zato vi uzdišisaras thaj čeznisaras ande akava telo te las pe amende amaro nebesko telo. 3 Kaj ako gajda las pe amende, či avasa nandje. 4 Amen, naime, save trajisaras ando šator, uzdišisaras talo pharipe, na zato kaj či kamas majbut te trajis ande leste, već kamas nevo, nebesko telo, save lasa pe amende prekal akava phuvjako, te o tražo nakhavel okova so si smrtno. 5 A baš pale godova pripremisarda men o Del, save dija men Duh sago garancija. 6 Uvek sam, dakle, pherde

pouzdanje thaj džanas kaj sam, dok trajisaras ando telo dur e Gospodestar, 7 kaj trajisaras prema o pačipe, a na prema okova so dikhas. 8 Pherde sam pouzdanje thaj majrado muklamas akava telo thaj delamas te trajisaras e Gospodesa. 9 Zato vi trudi men te ugodisaras lešće, bilo te ačhas ande akava telo ili te andar leste džastar. 10 Kaj, savora moraš te ačhasa angle Hristosko sudo, te svako dobil e počin prema okova so čerda dok trajilas ando telo, bilo te si lačhe, bilo te si bilačhe. 11 Thaj pošto džanas pale dar e Gospodešći, trudi men te uverisaras e manušen. O Del potpuno pindžarel men, a nadiv man kaj pindžarel amen vi tumari savest. 12 Či preporučis palem korkoro amen, nego das tumen prilika te ponosin tumen amanca, sar avilosas tumen so te mothon okolende save ponosin pe okolesa so dičhel pe, a na okolesa so si ando ilo. 13 Kaj, ako najsam dži peste, godova si zbog o Del, a ako sam dži peste godova si zbog tumende. 14 Gajda postupisaras zbog e Hristošći ljubav savi upravil amanca kaj haćardam kaj, ako jek manuš mulo pale sa e manuša askal savora muline. 15 O Hristo mulo pale savorende te okola save, trajin či trajin majbut pešče, nego pale Okova savo pale lende mulo thaj vaskrsnisardas. 16 Zato amen katar akana khonikas či pindžaras po telo. Ako e Hriste vi pindžarasas po telo, akana majbut gajda či pindžaras les. 17 Ako si, dakle, vareko ando Hristo, vo si nevo stvorenje. O purano nakhlas, a nevo ake avilo. 18 A sa si katar o Del, savo kroz o Hristo pomirisarda men pesa thaj poverisardas amende e služba palo pomirenje. 19 Kaj o Del ando Hristo pomirisarda e themes pesa thaj e manušende či dīnavel lende prestupurja, a amende dija te propovedisaras e poruka pale godova pomirenje. 20 Amen sam, dakle, e Hristošće poslanikur – o Del opomenil tumen prekal amende. Ando Hristo molisaras tumen: pomirin tumen e Devlesa! 21 Les, savo či čerda bezech, o Del zbog amende čerda les žrtva pale amare bezeha, te ande leste avas pravedne anglo Del.

6 Molisaras tumen sago e Hristošće saradnikon čeren bući zajedno e Devlesa, te či primin e Devlešći milost uzalud. 2 Kaj o Del phenel: "Čhutem kan tute ande pravo vрjama thaj pomognisardem tuče ando dес palo spasenje." Ake akana si e pravo vрjama! Ake akana si o dес palo spasenje! 3 Trudi men te trajis gajda te khonikas či sablaznis thaj te khonik či arachel zamerka amare bućaće. 4 Nego, ande sa sikavas kaj sam sluge e Devlešće: strpljivo podnosišas e bare nevolje, čoripe, thaj pharie, 5 dok marenas men, čhudenas amen ande tamnice, suočisas men e holjariko themesa, čerasas phari bući, e raćava či sovasas thaj

samas bokhale. 6 Sikadilam sago e Devlešće sluge ande čistoća, ando džanglipre, ande strpljivost, ando lačhipe, ando Svetu Duho, ande iskreno ljubav, 7 ando čačo alav, ande Devlešći sila, naoružime katar e pravednost palo napad thaj e odbrana. 8 Kasave sam kana slavin men thaj ladžaren men, e lačhe thaj e bilačhe glasosa, smatrin amen sago hohamnen vi ako samo mothas o čačipe. 9 Smatrin amen kaj sam sago okola kaj naj pindžarde, a pindžarde sam, sago kaj meras, a ake trajis, kaznime sam a najsam mudarde. 10 Žalosne sam, a palem uvek sam bahtale, čore sam, a palem buten barvardam, naj amen khanči, a palem sa si amen. 11 Mothas tumende iskreno, manušalen andar o Korinto, širom putardam amaro ilo pale tumende. 12 Amari ljubav pale tumende či nestanisarda, ali tumen phandadine tumaro ilo pale amende. 13 Phenav tumende sago mungre čhavrendje: putren amende tumare ile sago kaj amen putardam tumende amare ile. 14 Na udružin tumen okolena save či pačan. Kaj e pravednost thaj o bezakonje či džan zajedno. E svetlo naj khanči e tamava. 15 Ande soste o Hristo slažol pe e bendeja? Ili so si zajedničko e verniko thaj e neverniko? 16 Thaj so si e Devlešće Hramo e idoljenca? Kaj, amen sam hramo e džude Devlesko, sago kaj o Del phendas: "Trajiva lenca thaj phirava maškar lende, thaj me avava lengo Del, a von avena mungro them." 17 Zato: "Inkljen andar lendi sredina thaj odvojin tumen, phenel o Gospod. Pe khanči so si nečisto na čhon tumare vas, thaj me primiva tumen." 18 "Me avava tumaro Dad, a tumen avena mungre čhave thaj cheja, phenel o Gospod savo sa šaj."

7 Pošto, dakle si amen akala obećanja, drage mungre, trubul te šilava men katar sa so meljarel o telo thaj o duho, thaj ande dar e Devlestari trudi men te aven potpuno svete. 2 Čeren than pale amende ande tumare ile! Kaj khonikašće či čerdam nepravda, khonikašće či dijam love te dukhavas varekas, niti varekastar vareso po hohaipe lijam. 3 Či phenav akava te osudiv tumen, kaj cara majsigo phendem kaj sen gaći ande amare ile, kaj sam spremne te tumenca meras ili trajisaras. 4 Baro si mungro pouzdanje ande tumende thaj but sem ponosno pe tumende. But utešisardine men thaj pherde sam bah vi ako si amen but nevolje. 5 Kaj kana avilam ande Makedonija, nas amen odmor, nego katar sa e riga sas amen nevolje: avrjal sas amen čingara e manušenca, a andral ande amende sas amen dar. 6 Ali o Del, savo tešil okolen save si ponizne, utešisarda amen gajda kaj avilo o Tit 7 thaj na samo kaj vo avilo, nego o Del utešisarda men vi e utehasa savi tumen dine les. Vo čerda amende svato pale tumari želja te avas tumende, pale tumari bari žalost thaj pale briga savi si tumen

pale mande, godova još majbut bahtarda man. 8 Kaj, vi ako ražalostisardem tumen mungre lilesa, naj mande žao. A ako sas mande žao – dikhav, naime, kaj godova lil samo pe harni vрjama ražalostisardas tumen. 9 Akana radujiv man, na zbog godova kaj sen žalosne, nego zato kaj tumari žalost sas pale tumaro pokajanje. Kaj tumari žalostinas avel katar o Del, gajda kaj amen či čerdam tumende khanči pe šteta. 10 Kaj e žalost savi avel katar o Del, bijanel pokajanje savo indarel ando spasenje – o pokajanje palo savo či žalil pe – dok e žalost savi avel akale themestar bijanel žalost savi indarel ando smrto. 11 Dičhen akana sa so andas tumende godoja žalost savi si pe Devlešći volja. Sošći bari želja te odbranin tumari nevinost, sošći holji, sošći dar, sošći želja te dičhen amen, sošći briga thaj želja pale pravedno kazna kolešće savo sagrešisardas! Thaj ande sa sikadine kaj senas vi ande godova nevine. 12 Dakle, vi ako ramosardem tumende, či ramosardem zbog okova savo sagrešisardas, ni zbog okova savešće sagrešisardas, već te sikadol tumari revnost pale amende anglo Del. 13 Godova utešisarda men. A paš godova kaj utešisajlam, još majbut samas bahtale e Titosće bahtasa kaj savora tumen okrepisardine lesko duho. 14 Vi čače, ako hvalisardem tumen angle leste, či ladžajlem zbog godova, kaj sago kaj sa so phendam pale tumende sas čačipe, gajda vi amari pohvala anglo Tito sas čačipe. 15 A leše osećaja prema tumende si još majzurale kana del pe godi ke tumari poslušnost thaj sar primisardine les ande dar thaj ando poštuipe. 16 Bahtalo sem kaj ande sa šaj pouzdvin man ande tumende.

8 Phralalen thaj phejalen, kamas te džanen, pale Devlešći milost savi si dini e khandirjenđe ande Makedonija. 2 Kaj vi ako sas iskušime e nevoljenca, lendi bah si bari, thaj lengo baro čoripe pretvorisajlo ande bari darežljivost. 3 Svedoko sem, kaj dobrovoljno dine na samo okova so šaj te den već vi majbut katar godova. 4 varekozom drom molisardine men te das len prilika te sudejulin ande godova te čidel pe o dobrovoljno prilog pale Devlešće manuša ando Jerusalim. 5 A denas na samo sar očekuisardam, nego vi korkoro pes dine, prvo e Gospodešće, a askal vi amende pe volja e Devlešći. 6 Zato vi molisardam e Tito te sago kaj majsigo započnisardas, gajda vi završil maškar tumende akaja milosno služba. 7 Zato, sago kaj si tumen sa obilno: pačipe, propovedi, džanglipe, čači želja te pomognin thaj e ljubav prema amende, neka avel tumen obilno vi akaja milosno služba. 8 Či phenav tumende akava sago zapoved, nego dav tumen primer pale revnost averendi te iskušiv tumari ljubav dali si iskreno. 9 Kaj, tumen džanen e milost amare Gospodešći e Isuse Hristošći: vi ako sas

barvalo, zbog tumende postanisardas čoro, te tumen prekal lesko čoripe postanin barvale. 10 Akava si so me gndiv pale godova: pe tumari korist si godova kaj tumen prve počnisardine godoleja, thaj godova na samo delenca nego vi e željava te čeren godova pale Devlešće manuša. 11 Zato akana završin godova delo! Sago kaj senas spremne thaj sar mangline te den, gajda akana spremno dovršin godova delo prema godova kozom si tumen. 12 Kaj, ako sen čače spremne te darujin avren, naj važno kozom šaj te den. O Del očekuil te den okova so si tumen a na okova so naj tumen. 13 Naj amari namera te pale averende avel pomoć okova so pale tumende avilosas pharipe, nego te avel jednakost. 14 Amari namera si te tumaro viško avel pale lendi potreba, te majposle lengo viško avel pale tumari potreba – te avel jednakost, 15 sago kaj ramol ando Sveti lil: "Okova savo cida but nas les previše, niti okova savo cida cara, či falisardas leše." 16 Najs e Devlešće kaj kasavi isto briga pale tumende o Del čhuta ande Titosko ilo. 17 Vo či samo prihvatisarda amari molba, nego e bahtasa, katar piri volja, džal tumende. 18 Lesa bičhalas vi ječe phrale saves hvalin pe sa e khandirja zbog godova kaj propovedil e Bahtali nevimata. 19 A na samo godova nego les e khandirja odabirisardine te putujil amena ande akaja milosno služba savjava slavis e Gospode thaj savjava sikavas amari spremnost te pomognisaras. 20 Gajda las sama te na khonik optužil amen sar postupisaras godole bare darosa savo si amende poverime. 21 Kaj, amen trudi men te čeras okova so si lačhe na samo anglo Gospod, nego vi angle manuša. 22 Lenca bičhalas vi amare phrales savo ande but varesoste thaj but drom potvrdisarda amende piri revnost. Akana si još majbut revno zbog o baro pouzdanje ande tumende. 23 Ako vareko phučel tumen palo Tito, phenen leše kaj si vo mungro drugari thaj saradniko ande služba pale tumende, a pale amare phrala, von si apostolurja e khandirjenđe thaj anen slava e Hristošće. 24 Zato sikaven lendi kaj volin len, te e khandirja šaj dičhen kaj si amen pravo te ponosi men tumenca.

9 A kana mothol pe pale pomoć e Devlešće manušenđe ando Jerusalim, naj potreba te ramov tumende. 2 Kaj džanav tumari spremnost te pomognin. Godoleja hvali man angle Makedonurja gajda kaj phenav: "E manuša andar e Ahaja sas spremno te den pomoć još katar o prošlo brš." Gajda kaj tumari revnost potaknisardas but aver manušen te počin te den pomoć. 3 Bičhalav tumende akale phralen, sar avilemas sigurno kaj vi čače sen spremne sago kaj hvalivas man kaj avena. 4 Kaj, amen halamas ladžavo, a na tumen kana manca avilinesas varesave Makedonurja, pa zateknin

tumen kaj naj sen spremne. 5 Zato gndivas kaj sas potrebno te zamolisaras akale phralen te majsigo amendar džan tumende thaj vodin e briga te tumaro majranije obećime daro avel spremno sago dobrovoljno daro, a na vareso prisilno. 6 A akava upamtin: ko handžvale sijol, handžvale vi čidela, a ko obilno sijol, obilno vi čidela. 7 Neka svako del sar si lešće po ilo, a na žalosno ili zato kaj vareko tradel les, kaj o Del volil kole savo radosno del. 8 A o Del šaj te izil pe tumende piri obilno svako vrsno milost, te ande sa uvek avel tumen sa dovoljno thaj još te ačhel tumen te čeren svako lačho delo. 9 Sago kaj si ramome ando Sveti lil: "Vo obilno del e čore manušende. Lesko lačhipe ačhel pale uvek." (aiōn g165)

10 O Del savo del e sejače seme thaj mangro palo habe, dela thaj umnožila tumaro seme, thaj čerela te barjol o plodo katar tumari pravednost. 11 Gajda ande sa barvavona te ande svako pogled aven darežljive. Prekal amende tumare darurja potaknina e manušen te den najs e Devlešće. 12 Kaj, akaja služba savi vršin na samo kaj podmiril e potrebe e Devlešće manušende, nego vi obilno prelijpe ande but zahvale e Devlešće. 13 Budući kaj akaja služba dokažisajli sago vredno, von slavin e Devle zato kaj pokorno priznajin e Hristošći Bahtali nevimata thaj kaj bare ileja delin tumaro lačhipe lenca thaj savorenca. 14 Von gorljivo molin pale tumende zbog e preobilno milost e Devlešći savi si sikadi pe tumende. 15 Najs e Devlešće pale lesko neopisivo daro!

10 Me, o Pavle, moliv tumen ande Hristošći blagost thaj lačhipe – me, sava sem ponizno kana sem maškar tumende, ali oštros prema tumende kana naj sem tumenca. 2 Moliv tumen, na traden man te, dok sem tumenca, avav gajda oštros sago kaj ažućarav kaj avava maškar varesave tumendar save gndin kaj trajisaras sar o telo kamel prema e telesne želje. 3 Kaj vi ako trajisaras sago e manuša ando telo, či bori men pe kasavo način. 4 Kaj, o oružje saveja amen bori men naj sago e manušesko, nego si les e Devlešći snaga te haravel e dušmanošće utvrde. Lesa haravas e manušesko mudrovanje, 5 thaj svako oholost savi sprečil te pindžaras e Devle, thaj zarobisaras svako gindimata, te avel poslušno e Hristošće. 6 Thaj spremne sam te kaznis svako neposlušnost, kana tumari poslušnost avela potpuno. 7 Površno dičen! Ako si vareko uverime kaj pripadil e Hristošće, neka palem razmislij pale akava: sago kaj si vo e Hristosko, gajda sam vi amen. 8 Kaj ako cara majbut vi hvalisajlem amare vlastosa, savi o Gospod dija men pale tumari izgradnja, a na pale tumaro uništenje, či ladžav katar godova. 9 Samo te na gndin kaj kamav te daravav tumen e lilenca. 10 Kaj, varesave phenen: "Lešće

lila si phare thaj snažne, ali kana si akate, slabo si thaj lesko svato si nisosko." 11 Kasavešće neka avel jasno: so phenas ande lila kana sam dur, godova čeras vi kana sam okote tumenca. 12 Amen či usudime te usporedi men varesave manušenca save korkoro pes smatin kaj si zurale važne, niti čhas amen maškar lende. Von godoleja kaj korkoro maškar pende usporedin pe thaj merin pe sikaven piro dilipe. 13 A amen či kamas te hvali men prekal e mere, nego dži ke mera savi odredisardas amende o Del, a godoja mera si amari bući maškar tumende. 14 Či hvali men previše, sago kaj avilosas te či avilamas tumende, kaj amen avilam tumende e Bahtale nevimatasa. 15 Či hvali men prekal e mera, niti averende bućava, nego nadi men kaj godoleja barjola tumaro pačipe thaj amari bući maškar tumende buljola. 16 Gajda pe godova način šaj te propovedisaras e Bahtali nevimata vi majdur katar tumare granice, či kamas te hvali men okoleja so si već čerdo pe averengo područje. 17 Nego sago kaj si ramome ando Sveti lil: "Ko kamel te hvalil pe, e Gospodeja neka hvalil pe." 18 Kaj, naj lačho okova savo korkoro pes preporučil, nego okova saves o Gospod preporučil.

11 Kana samo cara šaj trpisardinesas mungro dilipe! Ali, već trpin man. 2 Ljubomorno sem pe tumende sago kaj si o Del ljubomorno, kaj verisardem tumen ječhe romesa, e Hristosa, te anav tumen angle leste sago čisto nevino čhej. 3 Ali, sar o sap ande piro lukavstvo hohada e Eva, gajda darav te vi tumare gindurja či bolden pe katar e čači thaj čisto odanost e Hristošće. 4 Tumen lačhe podnosin kana vareko avel thaj propovedil tumendje aver Isuse, saves amen či propovedisardam tumende. Thaj spremne primin e duho, sava razlikui pe katar o Duho save primisardine, thaj e Bahtali nevimata, savi si averčandi katar okoja savi primisardine. 5 Smatriv kaj naj sem ni ande soste majcikno katar godola "nadapostolurja." 6 Ako sem nevešto ando svato, naj sem ando džanglipe, a godova vi sikadam tumende ande sa. 7 Zar čerdem bezeh kana korkoro man ponizisardem, te tumen avilinesas uzvisime kana ivja propovedisardem tumende e Devlešći Bahtali nevimata. 8 Katar aver khandirja lavas počin te šaj služivas tumende. 9 A kana semas tumende thaj semas ande oskudica, khonikašće naj semas po tereto, kaj mungre potrebe podmirisardine e phrala save aviline andar e Makedonija. Sago kaj dži akana lavas sama pe mande, gajda lava sama vi katar akana te na avav tumende ni ande soste po tereto. 10 Sigurno, sago kaj si sigurno e Hristosko čačipe ande mande, khonik či sprečila man te hvali man pe sasti Ahaja! 11 Sostar? Zbog godova kaj či voliv tumen? O Del džanel kaj voliv tumen! 12 A

godova so čerav, čerava vi majdur, te na dav prilika okolende save rodel lat te hvalinpe kaj si jednake amenca. 13 Kasave manuša si hohamne apostolurja, nepoštene radnikurja save čeren pe kaj si e Hristoše apostolurja. 14 A naj ni čudo, kaj vi o Satana čerel pe kaj si anđelo e svetlosko. 15 Isto gajda naj khanči neobično kaj lešće sluge čeren pe kaj si sluge e pravdače. Ali po krajo dobina pravednost savi zasluzisardine kroz pire dela. 16 Palem phenava: neka khonik či inčarel man kaj sem bigođako. Ali ako ipak inčaren kaj sem kasavo, prihvatin man makar vi sago bigođače manušes te vi me cara hvaliv man. 17 Ande akava mungro samouvereno hvalipe či čerav svato sago kaj o Gospod čerdasas svato, nego sago nerazumno manuš. 18 Pošto but hvalin pe sago kaj godova čerel o them, hvaliva man vi me. 19 Kaj, tumen rado podnosin e nerazumne manušen, tumen save sen mudre! 20 Vi čače, tumen podnosin ako vareko čerel tumen roburja, ako iskoristil tumen, ako otmil tumendar so si tumen, ako pe tumende dičhen opral, ako den tumen dab e palmenca po muj. 21 E ladjaveja moraš te phenav: amen samas slabe pale godova! Ali sova god vareko aver tromal te hvalil pe, sago bigođako manuš phenav, tromav vi me! 22 Da li si von Židovurja? Vi me sem! Da li si von Izraelcurja? Vi me sem! Da li si von e Avraameše potomkurja? Vi me sem! 23 Da li si von e Hristoše sluge? Sago dilo manuš mothav: me sem još majbut! Majbut čeravas bući, majbut semas ande tamnice, majzurale semas mardo, majčesto semas ande smrtno opasnost. 24 Pandž drom katar e Židovurja dobisardem trijanda thaj inja dab e bičosa. 25 Trin drom semas e rovljsa mardo, jekhar čudenas bara pe mande, trin drom doživisardem brodolom thaj jek rjat thaj jek des semas ando paj ando more. 26 Često džavas po drom, semas ande opasnost katar e reke, ande opasnost katar e razbojnikurja, ande opasnost katar mungro vlastito them, ande opasnost katar okola save či pindžaren e Devle, ande opasnost ando gav, ande opasnost ande pustinja, ande opasnost po more thaj ando opasnost katar hohavne phrala. 27 Trudivas man thaj mučivas man, but data či sutem, semas bokhalo thaj trušalo kaj nas man so te hav, sas mande odviše šil thaj sas slabo drze pe mande. 28 A paše sa aver stvarja, svako des mučil man e briga pale sa e khandirja. 29 Kana si vareko slabo, vi me haćarav man slabo, kana vareko perel ando bezeh, mande si pharo pale leste. 30 Ako trubul te hvaliv man, hvaliva man okoleja so sikavel mungri slabost. 31 A o Del o Dad amare Gospodesko e Isusesko, savo si blagoslovime dži ko veko, džanel kaj či hohavav. (aiōn g165) 32 Ando Damask o upravniko e carosko o Arete, čhuta straža po gav te astarel man, 33 ali kroz e pendžera

mukline man tele ande korpa prekal e gavešće zidine, thaj našlem andar lešće vas.

12 Thaj nastaviva te hvalima, vi ako naj katar godova nisošći korist. Phenava tumende varesave viđenja thaj objave katar o Gospod: 2 Džanav manušes ando Hristo savo majsigo katar dešuštar brš sas vazdino dži ko trito nebo – da li ando telo ili avrjal o telo, či džanav, o Del džanel. 3 Thaj džanav pale godova manuš – da li ando telo, ili avrjal o telo, či džanav, o Del džanel – 4 sas vazdino ando rajo thaj ašundas e alava save našti phenen pe thaj save o manuš či tromal te mothol. 5 Godole manušeja hvali man, a korkoro manca či kamav te hvali man, osim ande mungri slabost. 6 A vi kana kamlemas te hvali man, či avilemas nerazumno, kaj phendemas o čačipe. Ali či kamav te hvali man kaj či kamav te vareko gjindil kaj sem majlačho nego so sikadilem ande alava thaj ande dela. 7 A te na uzoholima zbog e but objave, dino sas mande o kangro ando telo, e Sotonesko anđelo, te mučil man, te na uzoholima. 8 Trin drom molisardem e Gospode, te lel mandar godova, 9 a vo phendas mande: "Dosta si tuće mungri milost, kaj mungri snaga majlačhe dičhol kana san slabo." Zato majrada hvaliva man ande mungre slabosti, te e Hristošći snaga ačhel ande mande. 10 Zato, zbog o Hristo, raduiv man kana sem slabo, kana vređon man, kana sem ande nevolje, kana progonin man, kana si mande pharo. Kaj kana sem slabo, askal sem zuralo. 11 Čeravas svato sago kaj sem dilo, ali tumen tradine man pe godova. Tumen trbuunesas te aven okola save hvalin man, kaj naj sem ni cara majgoro katar godola "bare apostolurja", vi ako naj sem khanči. 12 E znakurja save dokažin mungro apostolstvo si: e čudesne znakurja, e čudesna thaj silne dela, čerde maškar tumende uz baro strpljenje. 13 Pa ande soste godova askal majgore postupisardem prema tumende nego prema aver khandirja, osim kaj naj semas tumende po tereto? Jarton mande pale godova! 14 Ake, spremno sem te trito drom avav tumende thaj či avava tumende po tereto kaj me či rodav tumare love, nego tumen. E čhavra naj udžile te steknin pale pire dada thaj dej, nego e dada thaj e dej pale pire čhavra. 15 A me majrada potrošiva sa so si man thaj korkoro dav man pale tumare duše. Ako me gadići but voliv tumen, zar tumen majcara volina man? 16 Ali, neka vi avel gajda – naj semas tumende po tereto nego lukavo sago kaj sem, astardem tumen po hohaipe. 17 Da li iskoristisardem tumen prekal varekaste katar okola saven bičhaldem tumende? 18 Zamolisardem e Tito te posetil tumen thaj lesa bičhaldem još ječe phrales. Da li o Tit iskoristisardas tumen? Či,

kaj amen sam katar isto Duho, thaj phiras iste stopenca gajda kaj čeras isto. **19** Tumen sigurno gndin kaj amen sasti vrjama angle tumende brani men. Anglo Del ando Hristo phenas tumende: sa si godova, drage mungralen, pale tumari izgradnja. **20** Kaj, darav kana avava, kaj arakhava tumen kaj sen averčhande, nego kaj kamlemas thaj kaj tumen aračhena man kaj sem averčhande, nego kaj kamline sas. Darav kaj maškar tumende avela čingara, ljubomora, holji, sebične prepirkе, klevetanje, ogovaranja, oholost thaj nered. **21** Či kamlemas kana palem avava, te mungro Del ponizil man angle tumende, thaj te ožalostil man zbog e bute okola save majsigo zgrešisardine, a či pokajisajle pale piri nečistoca, seksualno bezah thaj e ladžava save čerdine.

13 Akava si trito drom sar avav tumende. Ando Sveto

ili si ramome: "Svako optužba moraš e temeljil pe po svedočanstvo duje ili trine svedokonengo." **2** Već upozorisardem tumen kana semas tumende dujto drom. Akana, odsutno, majanglal upozoriv okolen save majranije grešinas thaj sa avren: kana palem avava tumende, či štediva tumen. **3** Kaj, tumen roden dokaz kaj kroz mande čerel svato o Hristo. Vo prema tumende naj slabo, nego si silno maškar tumende. **4** Doduše, sas razapnime ande slabost, ali akana trajil e Devlešće silava. Gajda sam vi amen slabe ande leste, ali trajisarasa lesa e Devlešće silava pale tumende. **5** Phučen tumen korkoro: da li sen ando pačipe. Proverin korkoro tumen! Zar či haćaren kaj o Isuso Hristo si ande tumende? Ako na askal či nakhlina o ispit. **6** Ipak nadi man kaj haćaren kaj amen nakhlam o ispit. **7** Moli men e Devlešće te na čeren nisosko bilačhipe. Či čeras godova te sikavel pe kaj sam amen ando pravo, nego te tumen čeren okova so si lačhe, pa makar vi činisajlo kaj naj sam ando pravo. **8** Kaj, protiv o čačipe našti čeras khanči, nego samo palo čačipe. **9** Bahtale sam kana sam amen slabe, a tumen zurale. Thaj moli men te aven još majsavršene. **10** Zato vi ramov tumende akava dok sem dur tumendar, te naj moraš te avav strogo prema tumende kana avava okote. Kaj o Gospod dija man vlast te izgradiv tumen, a na te haravav tumen. **11** Po krajo, phralalen thaj phejalen, raduin tumen, usavršin tumen, ohrabrin tumen, aven složne, trajin ando miro, thaj o Del savo si ljubav thaj miro, avela tumenca. **12** Pozdravin jek avres ande ljubav. **13** Pozdravin tumen sa e Devlešće manuša. **14** E milost e Gospodešći e Isuse Hristošći, thaj e ljubav e Devlešći thaj o zajedništvo e Svetu Duhosko nek avel savorenca tumenca!

Galaćanende

1 Akava lil ramov me, o Pavle, akhardo palo apostol, na e manušendar, niti čhutino katar e manuša, nego čhutino katar o Isus Hristo thaj katar o Del amaro Dad, save vazda e Isuse andar e mule. **2** Zajedno e vernikonena save si manca, pozdraviv e khandirjen ande Galatija: **3** Milost thaj miro tumende katar o Del amaro Dad thaj e Gospodestar e Isuse Hristostar, **4** save dija korkoro pes pale amare bezeha, te izbavil amen katar akava bilačho them ande save trajisaras, pe volja e Devlešći, amare Dadešći, (aiōn g165) **5** savešće slava pale uvek. Amin. (aiōn g165) **6** Čudiv man sar gajda sigo boldine tumen katar o Del save akharda tumen kroz e Hristošći milost thaj paćaine ande varesavi aver Bahtali nevimata. **7** Vi ako aver Bahtali nevimata naj, si varesave save anen nemir maškar tumende thaj kamen te bandaren e Hristošći Bahtali nevimata. **8** Ali, te amen, ili o andelo andar o nebo propovedisaras tumende aver Bahtali nevimata katar okoja savi amen propovedisardam tumende, neka avel prokledo! **9** Sago kaj već phendam tumende, thaj akana pale phenav: ako vareko propovedil tumende Bahtali nevimata savi si aver čhande katar okoja savi već prihvatisardine, neka avel prokledo. **10** Dali me akana kamav te dopadniv man e manušende ili e Devlešće? Ili trudi man te ugodiv e manušende? Te još e manušende ugodiv, či avilemas sluga e Hristosko. **11** Kamav te džanen, phralalen, kaj e Bahtali nevimata savi propovedisardem tumende naj e manušendar. **12** Kaj me či primisardem lat katar varesosko manuš, niti vareko sikada man, nego objavisarda mande o Isuso Hristo. **13** Ašundine sosko sas mungro trajo varekana ande židovsko paćipe, kaj prekal svako mera progonivas e Devlešći khandiri thaj kamavas te uništiv lat. **14** Ande židovsko paćipe semas majnapredno katar but okola save sas andar mungri generacija thaj andar mungro them, kaj prekal svako mera revno inčaravas o sikavipe mungre pradadengo. **15** Ali kana svidošajlo Okolešće, save losarda man još katar mungro bijandipe, thaj akharda pire milava **16** te objavil mande pire Čhaves te propovediv les maškar okola save naj Židovurja – khonikasa či savetuisajlem, **17** niti đelem ando Jerusalim ke okola save sas majsigo mandar apostolurja, nego odma đelem ande Arabija, thaj palem bolde man ando Damask. **18** Askal, posle trin brš, đelem ando Jerusalim te pindžarav e Petre, thaj ačhilem leste dešupandž đes. **19** Aver apostolen či dikhlem, osim e Jakove, e Gospodešće phrales. **20** (Anglo Del phenav: akava so ramov naj hohaipe.) **21** A pale godova đelem ande Sirija thaj ande Kilikija. **22** A još naj semas lično pindžardo

ande Hristošće khandirja ande Judeja. **23** Samo ašundine: "Okova save varekana progonilas men akana propovedil o paćipe save varekana kamelas te uništil." **24** Thaj slavinas e Devle zbog amende.

2 Askal posle dešuštar brš, palem đelem ando Jerusalim e Varnavava, a inđardem manca vi e Titos. **2** Đelem okote kaj o Del sikadas mande kaj trubul te džav. Posebno okolende save sas e khandirjače vode, phendem e Bahtali nevimata savi propovediv maškar okola save naj Židovurja. Kamlem te avav sigurno kaj von godoleja složinpe te či avel kaj trudiman ili kaj trudisajlem ivja. **3** Ali ni o Tit, save sas manca, vi ako nas židovo, nas tradino te obrežilpe. **4** A sa godova sas zbog e hohamne phral, save čordane crdine pe maškar amende te špijunirin amari sloboda savi si amen ando Hristo Isus, thaj te čeren amen te avas roburja. **5** Ali amen ni po trenutku či pokorisajlam lende, te šaj o čaćipe e Bahtale nevimatako ačhel čvrsto maškar tumende. **6** A okola manuša save smatrinpe e Khandirjače vode, khanči či nadodaisardine e porukače savi propovediv. Mande nas važno godova kaj si von vođe, kaj o Del či dičel ko si ko. **7** Naprotiv dikhline kaj si mande poverime te propovediv e Bahtali nevimata maškar okola save naj Židovurja baš sago e Petrešće te propovedil e Židovenđe. **8** Kaj, o Del ospobosibarda e Petre te avel apostol maškar e Židovurja, a isto godova Del ospobosibardas man te avav apostol maškar okola save naj Židovurja. **9** Kana o Jakov, o Petar thaj o Jovano, pale save smatrilaspe kaj si stuburja e khandirjače, priznaisardine e milost savi o Del dija man, dine piro desno vas e Varnavašće thaj mande sago znako pale saradnja. Složisajle te amen džas te propovedis maškar okola save naj Židovurja a von e Židovenđe. **10** Samo molisardine amen te na bistras te pomožisaras e čorende maškar e židovurja, sago kaj vi korkoro kamlem te čerav. **11** A kana avilo o Petar ande Antiohija, me angle savorenje suprostavisajlem lešće kaj zasluzisardas e osuda. **12** Kaj, majsigo nego so varesave aviline katar o Jakov, o Petar halas okolanca kaj nas Židovurja. A kana akala aresline, vo crda pe thaj odvojisajlo katar okola save nas Židovurja, kaj darajlo katar e obrezime vernikurja. **13** Thaj vi aver Židovurja pridružisajle lešće ande lesko licemerstvo. Čak vi o Varnava sas hohado lende licemerstvosa. **14** A kana dikhlem kaj či ponašinpe prema o čaćipe e Bahtale nevimatako, phendem e Petrešće angle savorenje: "Ako tu, save san židovo, trajis thaj inčares e običaja oklendje save naj Židovurja, sostar askal trades okolen save naj Židovurja te trajin sago Židovurja?" **15** Amen save sam bijande sago Židovurja thaj či pripadis

okolendje save naj Židovurja saven smatis kaj si bezevale, 16 džanas kaj o manuš či postanil pravedno anglo Del gajda kaj inčarel e Mojsijesko Zakon, nego samo pire paćimava ando Isuso Hristo. Zato vi amen paćajam ando Hristo Isus, te avas opravdime anglo Del palo paćipe ando Hristo, a na kaj inčaras o Zakon, kaj godoleja kaj inčaras o Zakon khonik či opravdila pes. 17 Ali, ako amen save rodas te avas opravdime ando Hristo, sikadivas sago "bezevale", dali značili godova kaj o Hristu služil e bezehešće? Nisar! 18 Kaj, ako palem zidov okova so haradem, dokaživ kaj sem okova save prekršil o Zakon. 19 Čače, me mulem e Zakonešće kaj o Zakon mudarda man, te trajiv palo Del. Godoleja kamav te phenav kaj sem razapnime e Hristosa. 20 Zato či trajiv majbut me, nego o Hristu trajil ande mande. A o trajo save me akana trajiv ando telo, trajiv e paćipasa ando Čavo e Devlesko, save zavolisarda man thaj dijas piro trajo pale mande. 21 Či odbaciv e Devlešći milost, kaj te o Zakon šaj opravdila men anglo Del, askal o Hristu ivja mulo.

3 O tumen nerazumne Galaćaja! Ko hohada tumen? Gajda jasno mothodem tumende pale godova sar sas o Isus Hrist razapnime sago kaj vareko naslikosardas angle tumare jakha. 2 Samo akava kamav te džanav tumendar: dali e Sveti Duh primisardine zato kaj čeren e dela e Zakonešće ili zato kaj ašundine e Bahtali nevimata thaj paćajine ande late? 3 Zar sen gaći nerazumne? Počnisadine ando Duhu, a akana završin ando telo? 4 Zar ivja gaći godova nakhline? Osim te vi čače nas ivja! 5 Da li, dakle, Okova save del tumen Sveti Duh thaj čerel čudurja maškar tumende, čerel godova zato kaj čeren e dela e Zakonešće ili zato kaj ašundine e Bahtali nevimata thaj paćajine ande late? 6 Dičhen e Avraame: "Vo paćaja e Devlešće thaj godova dinada pe lešće ande pravednost." 7 Haćaren, dakle: okola save paćan, godola si e Avraamešće čhave. 8 A o Sveti Lil predvidisarda kaj o Del, okolen kaj naj Židovurja čerela pravedne zbog o paćipe, pa gajda e Avraamešće sas e Bahtali nevimata majanglal mothodi: "Prekal tute avela blagoslovime sa e thema." 9 Gajda si zajedno Avraameja, e paćivale manušesa, blagoslovime sa okola save paćan. 10 A okola save uzdinpe ande dela e Zakonešće, talo proklesto si. Kaj ramome si ando Sveti Lil: "Neka si prokleto svako save či inčarel istrajno sa so si ramome ando Lil e zakonesko." 11 A jasno si kaj khonik našti postanil pravedno anglo Del godoleja kaj inčarel o Zakono, kaj ramome si ando Sveti Lil: "O pravedno manuš trajila katar o paćipe." 12 A o Zakon či avel katar o paćipe, nego: "O manuš save inčarel o Zakon ande leste aračhela trajo." 13 O Hrist otkupisarda

men katar o proklesto e zakonesko gajda kaj zbog amende postanisardas proklesto. Kaj ramome si ando Sveti Lil: "Neka si prokleto svako save visil po kaš." 14 Godova čerda te okola save naj Židovurja primin e Avraamesko blagoslov ando Hristo Isus, thaj te kroz o paćipe primis e Duhos saves o Del obečisarda. 15 Phralalen, dav tumen primer andar svako dešesko trajo: kana e manuša maškar pende čeren savez save si overime, khonik našti ponisti godova savez, niti vareso te nadodail. Gajda si vi akale savezosa. 16 A o Del dija e obećanja e Avraamešće thaj lešće potomkošće. O Sveti Lil či phenel: "thaj e potomkonende", sago bute dženende, nego jeće manušešće, lešće potomkošće, a godova si o Hristu. 17 Akava kamav te phenav: O Zakon, save avilo štar štela thaj trijanda brš majkasnije, či phađel o overime savez save o Del majranije potvrdisarda thaj či čhinel o obećanje. 18 Kaj ako o nasledstvo dobil pe zato kaj inčarelpe o Zakono, askal či dobil pe kroz o obećanje, a o Del milostivo dijas o nasledstvo kroz o obećanje e Avraamešće. 19 Sošće, askal služil o Zakon? Dodaime si te sikavel so si prestup, dok či avel e Avraamesko potomko kače si o obećanje dino. O Zakono andine e anđelurja, prekal o Mojsije sago posredniko. 20 A posredniko či trubul kaj si samo jek rig, a o Del si jek. 21 Dakle, dali si o Zakono protivno okolešće so o Del obečisarda? Nisar! Kaj, te avilosas dino o zakon gajda te šaj del trajo, askal o manuš šaj avilosas opravdime gajda kaj inčarel o Zakon. 22 Ali, o Sveti lil sa e manušen phandadas talo bezeħ, te okola save paćan ando Isuso Hristo, kroz leste vi primin okova so si obećime. 23 A majsgo nego so avilo o paćipe, samas phangle talo Zakono, arakhade palo paćipe save tek trubuja te avel sikado. 24 Gajda o Zakono lelas sama pe amende dok či avilo o Hristo, te šaj avas opravdime kroz o paćipe. 25 A akana, kana avilo o paćipe, majbut najsam talo čuvari save si o Zakon. 26 Kroz o paćipe ando Hrist Isus, savora sen čhave e Devlešće. 27 Kaj, savora tumen save ando Hristo sen bolde, e Hristo line pe tumende. 28 Naj majbut razlike maškar okova save si Židovo niti okova save naj Židovo, robo niti slobodno manuš, muško niti žensko, kaj sen savora jek ando Hrist Isus. 29 A ako pripadin e Hristošće, askal sen e Avraamesko potomstvo thaj nasledina o obećanje save o Del dija les.

4 Akava kamav te phenav: sa dok si o nasledniko čavro, či razlikul pe katar o robo, vi ako si gospodari pe sa. 2 Vo si tale okola save len sama pe leste thaj tale upravnikurja, sa dži ke vrjama savi odredisardas lesko dad. 3 Gajda samas vi amen, dok samas cikne čhavra, samas roburja e duhovne silende akale themešće, 4 a kana avili e pravo vrjama, o Del

bičhalda pire Čhaves saves bijanda e manušnji. Vo trajilas talo Zakon, 5 sar o Čhavo šaj cindasas okolen save si talo Zakono, thaj postanis e Devlešće čhave. 6 A pošto sen leše čhavra, o Del bičhaldas ande tumare ile pire Čhavče Duh, savo čhol muj: "Abba Dade!" 7 Gajda majbut naj san robo, nego čhavo, a ako san čhavo, askal o Del čerda tut te aves lesko nasledniko. 8 Majsigo kana či pindžarenas e Devle, robuinas e devlendje save ni naj prave. 9 A akana, kana pindžaren e Devle – ili majlačhe phendo: akana, kana o Del pindžarel tumen – sar godova kaj palem bolden tumen e slabe thaj bedne silende thaj palem kamen te robuin lende? 10 Tumen slavin e đesa, e čhona, e vrjama thaj e brša. 11 Darav pale tumende – te či možda ivja trudisajlem oko tumende. 12 Moliv tumen, phralalen, aven sago me, kaj vi me postanisardem sago tumen, zato kaj naj sem majbut talo Zakon. Khanči bilačhe či čerdine mande. 13 Džanen kaj prvo data propovedisardem tumende e Bahtali nevimata zbog godova kaj semas nasvalo. 14 Vi ako sas tumende mungro nasvalipe po tereto, či prezirisardine man niti odbacisardine man, nego primisardine man sago e Devlešće anđelo, sago e Hristo Isuse. 15 Kaj si akana tumari naklonost prema mande? Daman godi kaj askal pherdine sas sa pale mande te šaj tumare jakha inkaldinesas thaj dinesas len mande. 16 Dali postanisardem tumaro dušmano kaj mothavas tumende o čaćipe? 17 Okola aver manuša zurale kamline te pridobin tumen pale peste, ali na pale tumaro lačhipe. Von kamen te crden tumen mandar, te sledin samo len. 18 Lačhe si uvek te vareko interesujilpe pale tumende, ali samo ako si godova ande lačhi namera, a na samo dok sem me maškar tumende, 19 čhavralen mungralen, saven palem ande muke bijanav, sa dži kaj god ande tumende či dičhol o Hristo. 20 Volisardemas te akana avav tumenca, thaj averčhande čerav tumenca svato, kaj či džanav so te čerav tumenca. 21 Phenen mande, tumen save kamen te aven talo Zakon: zar či ašunen so o Zakon phenel? 22 A ramome si ando Svetu lil kaj e Avraame sas duj čhave: ječhe katar e ropkinja a avres katar e slobodno manušnji. 23 Ali, okova sava sas bijando katar e ropkinja sas bijando sago sa e manuša, a okova sava sas bijando katar e slobodno manušnji sas bijando po obećanje e Devlesko. 24 Akava si phendo ande slike, kaj godola duj manušnja prestavin duj savezurja. Jek si katar e Sinajsko gora thaj bijanel e čhavren palo robstvo – godova si e Agara. 25 A e Agara prestavil e Sinajsko gora ande Arabija, savi si sago ades o Jerusalim, kaj robujil zajedno pire čhavrencia. 26 Ali, okova Jerusalim sava si po nebo, slobodno si – vo si amari dej. Kaj, si ramome ando sveto Lil: 27 "Radui tut, manušnije savi našti bijanes, čho

muj zurale thaj e bahtasa, tu savi či džanes pale dukha save si e manušnja kana bijanel. Kaj majbut čhavra si okola savi si korkoro nego okola savja si rom." 28 A tumen sen, phralalen, sago o Isak, čhavre save si obećime. 29 Thaj sago kaj sas ande okoja vrjama okova sava sas bijando sago sa e manuša progonilas okole sava si bijando e Devlešće Duhosa. Gajda si vi akana. 30 Ali so ramol ando Svetu lil? "Trade e ropkinja thaj lače čhaves, kaj o čhavo e ropkinjako či avela nasledniko zajedno e slobodne manušnjače čhavesa." 31 Gajda, phralalen, najsam čhavra e ropkinjače nego okolače savi si slobodno.

5 O Hrist oslobođisarda men te trajisaras ande sloboda.

Zato čvrsto ačhen thaj na čhon tumen palem talo ropsko jarmo. 2 Ake, me, o Pavle, phenav tumende: ako obrežin tumen, o Hristo či avela tumende katar nisošći korist. 3 Thaj palem upozoriv svako manuše sava obrežilpe, dužno si te inčarel sa o Zakon. 4 Odvojisardine tumen katar o Hristo, tumen save kamen anglo Del te opravdin tumen e Zakoneja thaj hasardine gajda e Devlešći milost. 5 Ali amen kroz o Duhu ažučaras te primis sa so si obećime amende, o opravdanje anglo Del prekal o paćipe. 6 Kaj, ando Hristo Isus či mol ni o obrezanje ni o neobrezanje, nego o paćipe sava sikadol kroz e ljubav. 7 Lačhi trka prastajine. Ko sprecisarda tumen te na majbut pokorin tumen e čaćimašće? 8 Kasavo uverenje naj katar Okova sava akharda tumen. 9 Sago kaj phenel pe: "Katar cara kvasco sa o humer šukljol." 10 Me sem uverime pale tumende ando Gospod kaj či gndina averčhande. A okova sava zbunil tumen, avela kaznime, ma ko te vo avel. 11 Ako me, phralalen, vi majdur propovediv kaj o manuš trubul te avel obrezime, sostar sem vi majdur progonime? Te me godova vi čače propovediv, askal mungre sikavipešće palo trušul khonik či protivsajlosas. 12 Volisardemas te godola save tumen uz nemirin, korkoro pes osakatin tele. 13 Tumen sen akharde pe sloboda, phralalen. Samo, na te tumari sloboda avel izgovor te udovoljin tumare bezahale željende save aven katar tumaro telo. Umesto godova, ande ljubav služin jek avrešće. 14 Kaj, o sasto Zakono si sadržime ande jek izreka: "Voli čire pašutne sago korkoro tut." 15 Ali, te maškar tumende jek avres dindalen thaj han, dičhen te na uništin jek avres. 16 Kamav te phenav: trajin ando Svetu Duhu, pa či udovoljina tumare telošće e požudne željenca. 17 Kaj o telo džal protiv o Duhu, a o Duhu protiv o telo. Kaj, godola duj jek avrešće protivin pe thaj či čeren okova so kamen. 18 Ali te o Duhu vodil tumen, naj sen talo Zakon. 19 A e dela e bezahale telošće si pindžarde. Godova si o bludo, nečistota, rumome

trajo, 20 idolopoklonstvo, drabaripe, neprijateljstvo, čingara, ljubomora, srdžba, spletke, razdor, podele, 21 zavist, matipe, bilačhe veselja, thaj akalešće slično. Upozoriv tumen, sago kaj već vi upozorivas tumen, okola save gajda vareso čeren či nasledina e Devlesko carstvo. 22 A o plodo e Duhosko si e ljubav, bah, miro, strpljivost, ljubaznost, lačhipe, vernost, 23 krotkost thaj uzdržljivost. Protiv akava naj zakon. 24 Okola save pripadin e Hristo Isusešće razapnisardine piri bezehali telesno narav zajedno e bilačhe željenca thaj e požudenca. 25 Ako trajisaras ando Daho, askal o Daho neka vodil men! 26 Na aven barikane, na izazivin jek avres thaj na aven zavidne jek avrešće.

6 Phralalen, ako vareko vi arakhadol ande varesavo prestup, tumen save sen vodime e Svetu Duhosa crden les te palem boldel pes po pravo drom, ali čeren godova ando duho blagosti. Samo letu sama te vi tu či peres ando iskušenje. 2 Inđaren o pharipe jek avresko, thaj gajda pherena e Hristosko zakon. 3 Kaj ako vareko gindil kaj si vareso a naj khanči – korkoro pes hohavel. 4 A svako nek preispituil piro ponašanje. Askal šaj te avel ponosno pe peste, a te či usporedil pes averenca. 5 Kaj svako trubul te inđarel e odgovornost pale okova so čerel. 6 Okova savo si sikado katar e Devlešće alava, neka delil sa piro lačhipe okolesa savo sikada les. 7 Na hohadon tumen: o Del či del te marelpe muj lestar. Kaj so o manuš posijol, godova vi čidela. 8 Ko udovoljil e Duhošće, andar o Daho čidela o večno trajo. (aiōnios g166) 9 Neka či dojadil amende te čeras lačhipe, kaj ako či klonis, ande pravo vrjama čidasca e žetva. 10 Zato, dok si amen vrjama, te čeras lačhipe sa e themende, a posebno e phalende ando paćipe. 11 Dičhen save bare slovenca ramov tumende, mungre vastesa. 12 Okola save kamen te hvalinpe okoleja so si telesno, traden tumen te obrezin tumen. Ali von čeren godova samo te na aven progonime zbog e Hristosko trušul. 13 Čak okola save si obrezime – korkore či inćaren o Zakon, nego samo kamen te čeren pes barikane kaj nagovorisardine tumen te obrezin tumen. 14 A me nade Devla te hvali man bilo sova osim amare Gospodešće Isuse Hristošće trušuleja, prekal leste si o them razapnime pale mande thaj me palo them. 15 Kaj, naj važno dali si o manuš obrezime ili naj, nego okova so si važno si te o manuš avel e Devlesko nevo stvorenje. 16 Miro thaj milosrde savorenje save inćarena akava pravilo. Von si e Devlesko Izrael. 17 Katar akana neka khonik majbut či dosadiil mande, kaj me pe mungro telo inđarav e Isusešće

ožiljkurja. 18 E milost amare Gospodešći e Isuse Hristošći neka avel tumare duhosa phralalen! Amin.

Efežanende

1 Akava il ramov me, o Pavle, savo sem e Devlešće voljava akhardo te avav apostoli e Hristosko Isusesko, e Devlešće manušenđe save si ando Efes, okolendje save si paćivale e Hristošće Isusešće: **2** Milost thaj miro tumende katar o Del, amaro Dad thaj katar o Gospod Isus Hrist. **3** Blagoslovime o Del thaj o Dad amare Gospodesko e Isuse Hristosko, savo pe nebesa dija men svako duhovno blagoslov ando Hristo. **4** Ande leste losarda men majsigo nego so o them postanisardas, te avas angle leste svete thaj bi manako. Ande ljubav **5** o Del odredisardas majanglal pire lačhe voljava te amen avas lešće čhave kroz o Isuso Hristo, **6** thaj te hvalisaras lešći slavno milost savi dija men sago daro ande piro voljeno Čhavo. **7** Ande leste si amen otkupljenje lešće rateja, jartipe katar e bezeha, so sikavel kozom si o Del barvalo ande piri milost. **8** Lat o Del preobilno dija amende ande svako mudrost thaj svako haćaripe. **9** Vo pire lačhe voljava sikada amende piro tajno plano savo majanglal odredisardas ando Hristo. **10** Akava naum, pherdola kana avela e pravo vрjama, te sa po nebo thaj pe phuv čhol ando jećipe tale jek šoro – e Hristosko. **11** Ande leste sam izabrane thaj majanglal odredime po naum Okolesko savo sa čerel gajda sar andas odluka pire voljava, **12** te amen, save amari nada majanglal čhutam ando Hristo, te hvalisaras lešći slava. **13** Isto si vi tumenca. Kana ašundine o Alav e čaćimasko – e Bahtali nevimapala tumaro spasenje, paćaine ando Hristo. Askal o Del zapečatisarda tumen pale peste gajda kaj dija tumen Svetu Duhu saves obećisarda, **14** savo si zalog pale amaro nasledstvo dok či aven otkupime okola save si e Devlešći svojina te hvalil pe lešći slava. **15** Zato vi me, sar ašundem palo tumaro paćipe ando Gospod Isus thaj pale tumari ljubav prema sa e Devlešće manuša, **16** či ačhilem te zahvaliv e Devlešće pale tumende, thaj te dav man godi tumende ande mungre molitve. **17** Moliv te o Del, o slavno Dad amare Gospodesko e Isuse Hristosko, del tumen Duhu mudrosti thaj otkrivenje, te majlačhe pindžaren les. **18** Moliv man te putrenape tumare ilende jakha, te šaj dičhen soćci si e nada pe savi akharda tumen, sosko si barvalo lesko slavno nasledstvo savo pripremisardas pire themešće, **19** thaj kozom si neuporedivo bari lešći snaga ande amende save paćas. **20** Vo godoja piri silno snaga sikadas ando Hristo kana vazda les andar e mule thaj čhuta les pe piri počasno desno rig ando Nebesko carstvo. **21** O Del čhuta e Hristo pe svako poglavarstvo, vlast, sila thaj gospodstvo thaj pe svako alav savo šaj del pe, na samo ande akava them, nego vi ande okova savo avel. (aiōn g165)

22 Thaj sa podložisardas tale lešće pungre thaj čhuta les pe savorende te avel Šoro e Khandirjako, **23** savi si lesko Telo, punina e Hristošći savo pherel sa ande savorende.

2 A tumen senas duhovno mule zbog tumari neposlušnost thaj tumare bezeha, **2** ande save varekana trajinas, sago kaj trajil akava them. Sledinas e bende savo vladil e bilačhe duhonanca ando vazduh. Godova si isto okova duho savo akana deluil maškar o okola save či pokorin pe e Devlešće. (aiōn g165) **3** Amen varekana isto trajisas maškar lende. Uдовoljisas amare željenđe thaj zadovoljisas e požude amare telošće thaj amare gindimatende. Ande kasavo stanje sam sago vi savora aver thaj zavredisardam e Devlešći holji. **4** Ali, o Del si pherdo milosti thaj zbog piri bari ljubav prema amende, **5** e Hristosa žudardas vi amen, save samas mule zbog amare bezeha. Zbog e milost sen spasime! **6** O Del amen, save sam ando Hristo, vazdas e Hristo Isuseja thaj čhuta amen zajedno lesa po prestolje ando Nebesko carstvo. **7** Godova čerda te ande vekurja save aven sikavel o baro barvalipe savo si lešći bari milost thaj lačhipe prema amende ando Hristo Isus. (aiōn g165) **8** Kaj, prekal e milost sen spasime, kroz o paćipe. Godova či avel katar tumaro trudo – godova si e Devlesko daro. **9** Naj sen spasime prekal tumare dela, gajda te khonik našti hvalil pe. **10** Kaj, amen sam lesko delo, stvorime ando Hristo Isus pale lačhe dela save o Del majanglal pripremisardas te čeras. **11** Zato den tumen godi kaj naj sen bijande sago Židovurja. E Židovurja save si "obrezime" tumen akharen "bi obrezime". Ali, lengo obrezanje si čerdo e manušešće vastesa. **12** Isto gajda, majsigo senas bi o Hristo thaj senas avrjal andar izraelošći zajednica, isključime andar e Devlešće savezurja thaj andar lešće obećanja. Trajinjas ando them bi e nada thaj bi o Del. **13** Majsigo senas dur katar o Del, ali akana sen ando Isuso Hristo andine paše pašo Del, kroz e Hristosko rat. **14** Kaj o Hristo si amaro miro. Vo ujedinisardas e Židoven thaj okolen save naj Židovurja. Pire telosa harada o zido savo razdvojilas len te na aven majbut dušmaja. **15** E Židovengo Zakon sas pherdo pravilurja thaj odredbe, ali o Hristo poništisarda len te katar e duj thema stvoril ande peste jek nevo them thaj gajda uspostavil miro. **16** Pire smrtosa po trušul, o Hristo uništisarda o dušmanipe duje themengo, thaj čerda te aven jek telo. Gajda liduj riga pomirisarda e Devlesa. **17** Vo avilo thaj propovedilas palo miro tumende, save naj sen Židovurja thaj senas dur katar o Del thaj amende save sam Židovurja thaj sam paše pašo Del. **18** Prekal leste jećhen thaj vi averen, ande jek Duhu si pristup e Dadešće. **19** Prema godova, majbut naj sen strancurja thaj došljakurja, nego sen

državljanurja e Devlešće manušenca thaj andar jek čher e Devlesa. 20 Tu men sen gradevina izgradime po temelji e apostolengo thaj e prorokonengo, a korkoro o Hristo Isus si lako glavno bar. 21 Ande leste si sasti gradevina sastavime thaj vazdel pe ando sveto hramo ando Gospod. 22 Ande leste sen vi tumen zajedno ugradime te aven o than kaj o Del trajil ando Duhu.

3 Me, o Pavle sem zarobime kaj služiv e Isuse Hristošće palo lačhipe tumende save naj sen Židovurja. 2 Tumen svakako, ašundine kaj si mande dini služba e Devlestар kroz lešći milost pale tumende. 3 O Del mande objavisarda piro tajno naum sar ukratko već ramosardem tumende. 4 Kana čiton godova, šaj haćarena sar me haćarav e tajna palo Hristo, 5 savi nas pindžardi e manušenđe ande e naraštaja save sas majsigo, a akana o Duhu dija te avel pindžardi e svete apostolende thaj e prorokonende: 6 kaj kroz e Bahtali nevimata, okola save naj Židovurja postanisardine e Izraelošće naslednikurja, te pripadin isto telošće thaj lenca te delin o obećanje save o Del dija ando Hristo Isus. 7 Me postanisardem sluga e Bahtale nevimatači prekal e Devlešći milost savi si mande daruime lešće snagava. 8 Vi ako sem majcikno katar sa e Devlešće manuša, dini si mande akaja milost: te okolendje save naj Židovurja propovediv e Hristosko barvalipe save si neistraživo 9 thaj te savorenđe rasvetljiv ande soste sastoil pe e Devlešće tajna savi sas ande nakhli vrjama garadi ando Del, save sa stvorisarda. (aiōn g165) 10 Lešći namera sas te akana, kroz e Khandiri, e poglavarenđe thaj e vlastonendje ande nebesa obznaniil Devlešći mudrost ande sa različite oblikurja, 11 prema lesko večno naum, save ostvarisardsa ando Hristo Isus, amaro Gospod. (aiōn g165) 12 Ande leste thaj kroz o paćipe ande leste, si amen sloboda thaj pouzdanje te avas anglo Del. 13 Zato moliv tumen te na obeshrabrin tumen zbog e nevolja savi si man kaj propovediv e Bahtali nevimata tumende a na e Židovendje – sa si godova pale tumari korist. 14 Andar godova bandarav mungre koča anglo Dad, 15 katar save svako familija po nebo thaj pe phuv primil piro pravo alav. 16 Moliv man te vo kroz piro slavno barvalipe surjarel tumare andrune manuše pire Duhosa, 17 te o Hristo, kroz o paćipe, trajil ande tumaro ilo, thaj te aven ukorenime thaj utemeljime ande ljubav, 18 te šaj haćaren sa e Devlešće manušenca, kozom si buli, lungo, vuči thaj handuk 19 e Hristošći ljubav, thaj te džanen kaj voj si iznad svako džanglipe – te potpuno aven ispunime e Devlestар. 20 A Okolešće save pire silava, savi ande amende deluil, šaj čerel neuporedivo majbut nego so sam amen sposobne ande molitva te mangas lestar ili te

gndisaras, 21 lešće slava ande Khandiri thaj ando Hristo Isus ande sa e pokoljenja pale uvek. Amin. (aiōn g165)

4 Zato moliv tumen, me phanglo palo Gospod, te trajin dostoјno okolešće pale soste o Del akharde tumen. 2 Uvek aven ponizne thaj blage. Aven strpljive thaj ande ljubav podnosin jek avren. 3 Trudin tumen te inčaren o jećipe ando Duhu kroz o miro save povezil tumen! 4 Jek si telo thaj jek Duhu, sago kaj si jek nada pe savi o Del akharda tumen. 5 Jek si o Gospod, jek paćipe, jek bolipe. 6 Jek si o Del thaj Dad savoreng. Vo gospodaril pe savorenđe amende, deluil kroz savorenđe amende thaj trajil ande savorenđe amende. 7 A svakonešće amendar si dini e milost sar o Hristo kašće podarisardsa. 8 Zato ando Svetu lil ramol: "Kana lija pe opre ande visine, inđarda pesa e zarobimen thaj dija e manušenđe darurja." 9 So značil godova "kana lija pe opre"? Godova sigurno značil kaj prvo fuljisto ande telune thana e phuvjače. 10 A Okova save fuljisto, isto si Okova save vi lija pe opre iznad sa e nebesa te sa pherel. 11 Vo korkoro čhuta varesaven pale apostolurja, varesaven pale prorokurja, varesaven pale propovednikurja e Bahtale nevimatači, a varesaven pale pastirja thaj pale učitelja, 12 te pripremil e Devlešće manušen pale služba, te izgradin e Khandiri savi si e Hristosko telo, 13 dok savora či avas sago jek ando paćipe te pindžaras e Devlešće Čhaves, te barjos ande zrele manuša thaj postanisaras sago o Hristo potpune thaj savršene. 14 Gajda majbut či avasa cikne čhavra, čhudine akaring – okoring, thaj či inđarela amen e balval katar svako sikavipe. Či džasa pale svakake manušengo hohaipe thaj prevare save lukavo inđaren po pogrešno drom. 15 Nego umesto godova, mothosa o čaćipe ande ljubav thaj gajda barjosa te avas ande sa sago o Hristo save si o Šoro e Khandirjako. 16 Vo čerel te o sasto telo avel povezime thaj ujedinime e zglobonenca thaj svako udo lačhe čerel piri bući. Godova čerel te o Telo barjol thaj izgradil pe kroz e ljubav. 17 Zato akava vi phenav tumende thaj upozoriv tumen ande Gospodesko alav: na majbut trajin sago okola save či pindžaren e Devle, ande pire čuče gndurja. 18 Godole manušenđe si zamračime o razum thaj lende ile barosajle pa zbog godova trajin ando bidžanglipe, odvojime katar o trajlo save o Del del. 19 Hasardine o haćaripe palo ladžavo thaj predaisajle ande razuzdanost pa požudno čeren svako vrsta melalipe. 20 Ali, tumen naj sen gajda sikade kana pindžardine e Hristo. 21 Džanav kaj ašundine pale leste. Sago e Hristošće učenikurja, sikade sen ando čaćipe, a o Isus si o čaćipe. 22 A sikade sen pale tumaro purano ponašanje, trubul te fuljaren tumendar e purane manuše,

savo propadil zbog pire hohade požude, 23 te obnovin tumen ando način pe savo gndin 24 thaj te len pe tumende e neve manuše, savo si stvorime te avel slično sago o Del ande čačutni pravednost thaj svetost. 25 Zato čhuden tumendar o hohaipe thaj "svako pire pašutnešće nek mothol o čačipe", kaj sam jek avrešće delurja e telošće. 26 "Kana holjavon, len sama te na čeren bezeħ." Na mućen te o kham inklijel, a tumen te aven još holjarike, 27 niti na den e bendē than ande tumaro trajo! 28 Ko čorelas, neka majbut či čorel, nego neka majlačhe vredno čerel bući, gajda kaj čerel lačhipe pire vastenca, te avel les so te podelil okolenga saves si ande potreba. 29 Neka ni jek rđavlo alav či inklijel andar tumaro muj, nego samo okova savo si lačho thaj korisno pale izgradnja averende, prema lende potrebe, te avel po korist okolende save čhon kan. 30 Na žalostin e Devlešće Svetu Duhos, saveja sen zapečatime palo djes kana avena otkupime. 31 Čhuden tumendar svako gorčina, holji, thaj gnjevo, na čhon muj, na vređon, thaj na čeren nijek aver bilačipe. 32 Jek prema avreste aven lačhe thaj suosećajne thaj jarton jek avrešće sago kaj o Del ando Hristo jartosardas tumende.

5 Zato dičhen te aven sago o Del, zato kaj sen lešće voljene čhavra 2 thaj trajin ande ljubav, sago kaj o Hristos volilas amen thaj korkoro pes dija pale amende sago mirisno žrtva e Devlešće. 3 O blud thaj svako duhovno melalipe ili pohlepa neka či ni gindil pe maškar tumende – sago kaj priličil e Devlešće manušende. 4 Neka na avel maškar tumende nisošće ladžavne alava, niti dilipe, niti bilačhe komendije, kaj sa godova či priličil tumende, nego majradije – zahalin e Devlešće. 5 Kaj, akava lačhe džanen: nijeće bludniko, niti nečiste manuše, niti pohlepne manuše, savo si isto sago vi o idolopokloniku – naj nasledstvo ande Hristosko thaj e Devlesko carstvo. 6 Na den khonikašće te hohavel tumen čuče alavenco, kaj zbog godova e Devlešći bari holji avel pe kasave neposlušne manuša. 7 Na te avel tumen lenca khanči. 8 Kaj varekana senas tama, a akana sen svetlost ando Gospod. Trajin sago čhavra e svetlošće. 9 Akava si o plodo e svetlosko: sa so si lačho, pravedno thaj čačutno. 10 Roden te čeren so si ugodno e Gospodešće. 11 Na te avel tumen talo ande jalave dela e tamaće, nego majrada sikaven pe lende kozom si kasave buća bilačhe. 12 Kaj, ladžavo si vi svato te čerel pe pale godova so potajno čeren. 13 Ali sa so inklijel po svetlo, jasno dičhol, 14 kaj sa so inklijel po svetlo, postanil svetlo. Zato phenel pe: "Džungado, tu savo soves, ušti andar e mule thaj o Hristo obasjaila tut." 15 Zato, len sama sar trajin – na sago dile, nego aven mudre.

16 Gođaver koristin e vrjama, kaj e đesa si bilačhe. 17 Zato na aven nerazumne, nego svatin so si e Devlešći volja. 18 Thaj na maton katar e mol – kaj ande leste si o bezehalo trajipe – nego, pheren tumen e Duhosa. 19 Jek avrešće mothon ande psalmurja, ande đilja save zahvalin thaj ande duhovne đilja. Đilaben thaj slavin e Devle ande tumare ile, 20 thaj uvek pale sa zahvalin e Devlešće thaj e Dadešće ando alav amare Gospodesko e Isuse Hristosko. 21 Pokorin tumen jek avrešće ande dar anglo Hristo! 22 Neka e romnja pokorin pe pire romendje sago e Gospodešće! 23 Kaj o rom si šoro e romnjako, sago kaj si o Hristo Šoro e Khandirjako savi si lesko telo, a kasko si vo Spasitelj. 24 Pa sago kaj e Khandiri pokoril pe e Hristošće, gajda neka e romnja pokorin pe pire romende ande sa. 25 Romalen, volin tumare romnjen sago kaj o Hristo zavolisardas e Khandiri thaj korkoro pes dija pale late, 26 te posvetil lat, gajda kaj šilada lat e najipeja ando paj e alavengo, 27 te angle peste postavil e slavno Khandiri, savja naj mrļja, niti bora, ni bilo so aver slično, nego si sveto thaj naj lat mana. 28 Gajda vi e roma trubun te volin pire romnjen sago piro telo. Ko volil pire romnja, korkoro pes volil. 29 Kaj, khonik nikad či mrzalas piro telo, nego pravarel les thaj neguil les, baš sago vi o Hristo e Khandiri – 30 kaj amen sam udurja lešće telosko. 31 Sago kaj ramol ando Svetu li: "Zato o manuš mućela pire dades thaj pire dejā thaj avela jek pire romjava, thaj von duj avena jek telo." 32 Godova si e bari tajna thaj phenav tumende kaj godova odnosil pe po Hristo thaj pe Khandiri. 33 Dakle neka svako tumendar volil pire romnja sago korkoro pes, a e romnji neka poštui pire romes.

6 Čhavralen, čhon kan ke tumare dada thaj tumare dejā zbog o Gospod, kaj si godova ispravno. 2 "Poštuisar čire dades thaj čire dejā" – godova si e prvo zapovest savja pratil o obećanje: 3 "te avel tuće lačhe thaj te dugo trajis pe phuv." 4 A tumen, dadalen, na holjaren tumare čhavren, nego sikaven len te barjon gajda kaj džanen e Devlešće pouke thaj opomene. 5 Robonalen, čhon kan ke tumare phuvjaće gospodarja e darasa thaj e izdraipeja. Čeren godova e iskreno ileja, sago kaj čhon kan e Hristo – 6 na samo dok sen angle lende jakha, te svidion tumen lende, nego sago e Hristošće roburja save saste ileja čeren e Devlešći volja. 7 Služin tumare voljasa, sago e Gospodešće, a na sago e manušende, 8 gajda džanen kaj svako tumendar, ako čerel lačhipe, dobila nagrada katar o Gospod, bilo te si vo robo ili slobodno manuš. 9 Vi tumen, gospodarja, isto gajda lačhe vladin tumen prema lende. Len tumen majdur katar e pretnje, kaj džanen kaj vi tumaro thaj vi lengo Gospodari si

po nebo thaj kaj vo či dičhel ko si ko. **10** Po krajo, zuravon kroz o zajedništvo e Gospodeja thaj oslonin tumen pe lešći bari snaga. **11** Len pe tumende e sasti Devlešći oprema te šaj oduprin tumen katar e bendesko lukavstvo. **12** Kaj, amari borba naj protiv e manuša katar o rat thaj o mas, nego protiv o vladari thaj e vlasti, protiv e sile save vladin ando carstvo e tunjarikosko, protiv e bilačhe duhurja save si ande nebesa.

(aiōn g165) **13** Zato len pe tumende e sasti Devlešći oprema, te šaj oduprin tumen po des kana avela o bilačipe thaj nakon e borba ačhen čvrsto pe pungre. **14** Gajda aven spremne! Sago pojus, oko maškar čhon o čačipe, pe tumende crden o oklop pravednosti, **15** a pe tumare pungre len e spremnost savi avel katar e Bahtali nevimatako miro. **16** A uz sa godova, len o pačipe sago štito saveja šaj mudarena sa e jagaće strelice save aven katar o beng. **17** Len o spasenje sago e kaciga thaj o mačo e Duhosko savo si o Alav e Devlesko. **18** E svako molitvava thaj e molbasa molin tumen ande svako prilika ando Duho. A uz sa godova aven uvek džungade thaj ustrajno molin tumen pale sa e Devlešće manuša. **19** Molin tumen vi pale mande, te o Del del man prave alava kana god putrav mungro muj, thaj te hrabro objaviv e tajna e Bahtale nevimatako, **20** pale savi sem poslaniko ande okurja. Molin tumen te hrabro mothav, gajda sago kaj vi trubul. **21** A o Tihik, o volime phral thaj verno sluga e Gospodesko sa javila tumende pale mande, te džanen sar sem thaj so čerav. **22** Les baš pale godova vi bičhaldem tumende, te ašunen sar sam amen thaj te ohrabril tumen. **23** Miro e phralenđe thaj ljubav e pačimava, katar o Del o Dad thaj katar o Gospod Isus Hrist. **24** Milost savorende save volin amare Gospode e Isuse Hriste pale uvek.

Filipljanende

1 Akava lič ramov me, o Pavle, thaj o Timotej, sluge katar o Hristo Isus, sa e Devlešće manušenđe ando Hristo Isus save trajin ande Filipe, zajedno e starešinena thaj e đakonena: **2** Milost tumende thaj miro katar o Del, amaro Dad, thaj katar o Gospod Isuso Hristo. **3** Zahvaliv e Devlešće kan god dav man godi tumende. **4** Ande svako mungri molitva pale tumende uvek radujimasa moliv man **5** zbog tumari pomoć savi dine man katar o prvo džes dži akana dok buljarav e Bahtali nevimaća. **6** Uverime sem ande akava: Okova savo ande tumende započnisarda o lačho delo, dovršla les dži ko Đes kana o Hristo Isus boldela pe. **7** Thaj pravo si te gajda gndiv pale sa tumende, kaj inđarav tumen ande mungro ilo. Tumen manca delin e milost savi dija man o Del, bilo te sem ande okurja, bilo te braniv e Bahtali nevimaća thaj dokaživ kaj si čaci. **8** O Del si mungro svedoko, kozom čezniv pale sa tumende ande ljubav e Hristošći Isusešći. **9** Thaj pale akava moliv man: te tumari ljubav sa majbut napreduil ande spoznaja thaj ande potpuno uvid sar te ispravno trajin, **10** te šaj prosudin so si majlačhe thaj te aven čiste thaj besprekorne palo Đes kana boldela pe o Hristo, **11** pherde plodurja pravednosti save aven kroz o Isuso Hristo, pe slava thaj najs e Devlešći. **12** Kamav te džanen, phralalen, kaj sa akava so dogodisajlo mande služil te napreduil e Bahtali nevimaća. **13** Gajda kaj si sa e carošće stražarenđe thaj savorenđe akate jasno kaj me sem ande okurja zbog o Hristo, **14** a sa majbut phrala save si ohrabrine ando Gospod mungre okonēca, sa majbut troman te propovedin o alav e Devlesko bidarako. **15** Jek manuša propovedin e Hristo andar e zavist thaj te takmičinpe, a aver katar e lačhi volja. **16** Akala aver andar e ljubav, kaj džanen kaj me sem ando phanglipe te odbraniv e Bahtali nevimaća. **17** A okola prve objavin e Hriste andar piri sebično volja, neiskreno thaj gndin kaj gajda čerena te mungri nevolja avel još majbari ando phanglipe. **18** Pa so askal? Važno si te pe svako način, bilo te si iskreno, bilo te naj iskreno, phenel pe palo Hristo, thaj zbog godova radujiv man. Thaj vi majdur radujiva man, **19** kaj džanav kaj kroz tumare molitve thaj uz o pomoć e Duhosko e Isuse Hristosko avava izbavime andar akala nevolje save astardine man. **20** Željno ažućarav thaj nadiv man kaj ni zbog soste či hava ladžavo, nego kaj avela man bari hrabrost te vi akana, sago vi uvek, o Hristos proslavlpe ande mungro telo, bilo mungre trajosa ili mungre smrtosa. **21** Kaj pale mande si o Hristo trafo, a o meripe dobitko. **22** A te trajiv majdur ando telo, godova pale mande značil te čerav plodonosno bući palo

Gospod. A pale soste odlučiva man, či džanav. **23** Ćicidino sem katar liduj riga: kamav te merav thaj te avav e Hristosa, so si but majlačhe, **24** ali zbog tumende si potrebno te ačhav te trajiv ando telo. **25** Uverime sem ande godova. Džanav kaj ačhava maškar tumende pale tumaro napretko thaj pale tumari bah ando pačipe, **26** te još majbut ponosin tumen zbog okova so o Hristo čerda pale mande, zato kaj sem palem tumenca. **27** Samo, trajin dostojo e Hristošće Bahtale nevimaća. Gajda bilo te avav thaj dikhav tumen, bilo te sem odsutno thaj ašunav pale tumende, džanava kaj ačhen čvrsto ande jek duho, thaj jeće ileja borin tumen palo pačipe e Bahtale nevimaća, **28** thaj ande khančeste na te daran katar tumare protivnikurja. Lende si godova znako palo propast, a tumende palo spasenje, thaj godova si e Devlestari. **29** Kaj tumende si dini milost na samo ando Hristo te pačan nego pale leste vi te trpin. **30** Vodin borba sošći dikhline kaj me vodiv, a vi akana ašunen kaj vodiv.

2 Ako, dakle, si tumen varesavo ohrabrenje ando Hristo, ako si tumen uteha ande lešći ljubav, ako si tumen zajedništvo ando Duho, ako si tumen nežnost thaj suosećanje, **2** askal čeren te mungri bah avel pherdi – aven složne, volin jek avren, aven jek ando duho thaj nek avel tumen isto ciljo. **3** Na čeren khanči ande sebično volja niti ando barikanipe, nego ande poniznost smatratin jek avres majbare pestar. **4** Neka khonik či dičhel samo piri korist, nego vi e korist averendi. **5** Gndin thaj trajin isto gajda sago kaj gindilas thaj trajilas o Hristo Isus. **6** O Hristo vi ako sas ande Devlesko obliče, či rodelas piro pravo te avel jek e Devlesa, **7** nego ponizardsa korkoro pes, lijas o obliče e robosko, thaj bijandilo ando manušesko obliče. Kana pojavisajlo sago manuš, **8** ponizardsa korkoro pes thaj postanisardsa poslušno dži ko smrto thaj godova dži ko smrto po trušul. **9** Zato o Del vazdas les pe majvučo than thaj dija les alav savo si iznad svako aver alav, **10** te pe Isusesko alav bandol svako koč po nebo, pe phuv thaj tale phuv, **11** thaj te svako čhib priznail kaj si o Isus Hristo Gospod, pe slava e Devlešći Dadešći. **12** Zato drage mungralen, sago kaj uvek čhonas kan mande – na samo kana me semas tumenca nego još vi majbut akana kana naj sem okote – ande dar thaj ando izdrape napreduin ande tumaro spasenje. **13** Kaj o Del si godova savo čerel ande tumende te kamen thaj čeren okova so si lešće ugodno. **14** So god te čeren, na te mrmlijin thaj na han tumen, **15** te aven besprekorne thaj čiste, e Devlešće čhavra bi manako maškar e bilači thaj rumome generacije, maškar save svetlin sago e čereja ando svemir. **16** Čvrsto inčaren o Alav e trajosko, gajda te avav ponosno

pe tumende ando Đes kana o Hristo boldela pe thaj te šaj dikhav kaj či ivja prastajem e trka niti uzalud trudisajlem. 17 Pa čak vi ako mungro trajo trubul te chordol sago žrtva pale tumaro paćipe, bahtalo sem thaj raduima tumenca. 18 Gajda vi tumen aven bahtale thaj raduin tumen manca. 19 A nadiv man ando Gospod Isus kaj uskoro bičhalava tumende e Timoteje, te vi me ohrabriv man kana ašunav sar sen tumen. 20 Kaj naj man khonik ko si mande gajda paše sago vo, ko gajda lačhe vodil e briga pale tumende. 21 Kaj, savora roden piro, a na okova so si e Isuse Hristosko. 22 A tumen džanen kaj o Timotej dokažisajlo, gajda kaj služilas manca sago o čhavo e Dadesa te buljol e Bahtali nevimata. 23 Zato nadiv man kaj bičhalava les tumende čim dikhav so avela manca. 24 A paćav kaj o Gospod pomožila mande, te vi korkoro uskoro avava. 25 Ipak, smatrv kaj si potrebno te bičhalav tumende palpale e Epafrodit – mungre phrale, saradniko, thaj saborco, saves bičhaldine mande te pomognil mande ande mungre potrebe – 26 kaj, saste ileja kamel sa te dičhel tumen, thaj uznemirisajlo kaj ašundine kaj sas nasvalo. 27 A čače sas gajda nasvalo skoro po smrto. Ali o Del smiluisajlo lešće – thaj na samo lešće nego vi mande, te či aresel man još majbari žalost. 28 Zato kamav so majsigo te bičhalav les te šaj palem raduin tumen kana dičhen les, a te me majbut či vodiv e briga pale tumende. 29 Primin les, askal ando Gospod e bare bahtasa, thaj poštuin kasaven sago kaj si vo. 30 Kaj, vo skoro mulo ande bući palo Hristo. Čhuta piro trajando opasnost te pomognil mande ande okova so tumen našti, kaj naj senas manca.

3 Još te phenav tumende, phralalen mungralen, raduin tumen ando Gospod! Naj mande pharo te ramov tumende palem isto, a pale tumende si majsigurno. 2 Len tumen sama katar okola džuchela, len tumen sama katar okola bilače radnikurja, len tumen sama te na sakatilpe tumaro telo. 3 Kaj, amen sam vi čače obrezime, amen save služisaras e Devlešće Duhosa thaj hvali men e Hriste Isuseja, a či uzdimen ando telo, 4 vi ako me šaj ando telo te pouzdive man. A te vareko gindil kaj šaj pouzdilpe ando telo, me šaj još majbut: 5 obrezime sem ohtoto đes nakon so bijandilem, andar o Izraelsko them sem, andar e Venjaminesko pleme, Židovo bijando katar o Židovo, po Zakono farisej, 6 ande mungri revnost progonivas e Khandiri, pe pravda savi avel katar o Zakon semas besprekorno. 7 Ali okova so sas mande varekana dobitko, godova zbog o Hristo inčarav kaj si gubitko. 8 Thaj na samo godova, inčarav kaj si sa gubitko kana uporedilpe koleja so si majvredno, a godova si te pindžarov e Hriste Isuse, mungre Gospode. Zbog leste sa hasardem thaj sa inčar kaj si gunoj, samo te dobiv e

Hriste, 9 thaj ande leste te arakhav man – na kroz mungru pravednost savi avel katar o Zakono, nego katar koja savi avel kroz o paćipe ando Hristo: e pravednost savi avel e Devlesttar, katar o paćipe. 10 Kamav te pindžarov e Hriste thaj e sila savi vazda les andar e mule. Kamav te avel man ideo ande lešće patnje thaj te avav sago vo ande lesko smrto, 11 či li varesar areslemas dži ko vaskrsenje andar e mule. 12 Či phenav kaj godova već si man, niti kaj sem već savršeno, ali ustajno trudiman te osvojiv godova cilj kaj o Hristos Isus osvojisarda man. 13 Phralalen, me či gndiv kaj već osvojisardem o cilju. Ali jek čerav: bistarav okova so si pale mande, a inzarav man ke okova so si angle mande. 14 Prastav karingal o cilju, te dobiv nagrada pale savi o Del ando Hristo Isus akharda man po nebo. 15 Savora, dakle, save sam paće ando paćipe, agajda trubul te gndisaras. A te pale varesoste naj tumen iste gndurja, o Del dela tumen te džanen godova jasno. 16 Samo, trubul te sledis o čaćipe savo već sičilam. 17 Sledin mungro primer, phralalen, thaj sićon katar okola save trajin gajda sar sikadam tumende. 18 Kaj, but okola pale save često phenavas tumende, a akana e jasvencna phenav tumende, trajin sago dušmaja okolešće so propovedisaras pale Hristosko smrto po trušul. 19 Lengo krajo si lendi propast, lengo del si lengo di, čerenje barikane okoleja pale soste trubuinesas te ladžan thaj von gndin samo pe akava phuvjako trajio. 20 A amari otadžbina si pe nebesa, katar e ileja ažućaras e Spasitelje, e Gospode Isuse Hriste. 21 Vo pire silava – savjava sa šaj čhol tale piri vlast – promenila amaro bedno telo te avel sago lesko slavno telo.

4 Zato, mungre drage phralalen, saven jedva ažućarov te dikhav, kaj tumen sen mungru bah thaj mungru nagrada pale mungro trudo, čvrsto ačhen ando Gospod sago kaj phendem tumende, drage mungralen! 2 Moliv e Evodija thaj e Sintiha te aven složne ando Gospod. 3 Ej, moliv vi tut, verno drugarina, pomognisar lendje te aven složne, kaj zurale trudisajle te buljaren e Bahtali nevimata zajedno manca, e Klimentosa thaj e avere mungre saradnikonanca savende alava si ramome ande Lil e trajosko. 4 Uvek raduin tumen ando Gospod! Palem phenav: raduin tumen. 5 Neka tumaro lačhipe avel pindžardo maškar sa e manuša. Zato kaj si o Gospod paše! 6 Na den tumen ande bari briga ni pale soste, nego molin thaj roden katar o Del sa so trubul tumen ande zahvalnost, 7 thaj e Devlesko miro, savo našti haćarel ni jek manušešći godi, lela sama pe tumare ile thaj pe tumare gindimata ando Hristo Isus. 8 Po krajo, phralalen, pheren tumare gindimata okoleja so si čače, so si plemenito, so si pravedno, so si čisto, so si šukar, so si po lačho glaso, so si časno thaj so si hvale vredno. 9 Okova so mandar sićiline,

primisardine, ašundine thaj dikhline, godova čeren thaj o miro e Devlesko avela tumenca. **10** Semas zurale bahtalo ando Gospod kaj palem sikadine tumari briga pale mande. Vodinas tumen e briga pale mande vi maj sigo, ali nas tumen prilika te sikaven godova. **11** Či phenav gadava zato kaj vareso trubul man; kaj, me sičilem ande svako situacija te avav zadovoljno. **12** Džanav te trajiv vi kana si man sa, vi kana naj man khanči. Sičilem pe sa thaj pe svašta: te avav čaljardo thaj vi bokhalo, te avel man but thaj te či avel man so trubul man. **13** Me sa akava šaj ande Okova savo del man snaga. **14** Ali, Šukar si tumendar kaj podelisardine manca mungri nevolja. **15** A vi tumen, manušalen andar e Filipe, džanen kaj ando početko kana propovedilaspe e Bahtali nevimata tumende, thaj kana delemtar andar e Makedonija, tumen senas jedino khandiri savi dija man pomoć. **16** Čak vi ando Soluno varekozom drom bičhaldine mande so trubul man. **17** Či phenav godova zato kaj rodav poklonurja tumendar, nego te tumari nagrada avel još majbari. **18** Akana si man sa so trubul man, čak vi majbut katar godova, sar kana katar o Epafrodit primisardem okova so bičhaldine mande – prihvatljivo žrtva, gugle mirisosa, ugodno e Devlešće. **19** A mungro Del pherela svako tumari potreba prema piro slavno barvalipe ando Hristo Isus. **20** Amare Devlešće thaj Dadešće neka si e slava pale uvek. Amin. (aiōn g165) **21** Pozdravin sa e Devlešće manušen ando Hristo Isuso. E phral save si manca pozdravin tumen. **22** Pozdravin tumen sa e Devlešće manuša, posebno okola andar e carsko čher. **23** Milost e Gospodešći Isusešći Hristošći neka avel tumare duhosa. Amin.

Kološanende

1 Akava līl si katar o Pavle, savo si apostol e Hriste Isusesko e Devlešće voljava, thaj lesa o phral o Timotej, z e svete thaj verne phralenđe ando Hristo, save si ande Kolose: Milost tumende thaj miro katar o Del, amaro Dad. **2** Uvek dav najs e Devlešće thaj e Dadešće katar amaro Gospod Isus Hrist, kana god pale tumende moli men, **3** kaj ašundam pale tumaro pačipe ando Hristo Isus, thaj pale ljubav savi si tumen pale sa e Devlešće manuša. **4** Godova pačipe thaj ljubav avel katar e nada savi si spremno pale tumende pe nebesa, a pale savi ašundine ande čaćutni poruka e Bahtale nevimataći, **5** savi avili tumende. Voj po sasto them anel plodurja thaj barjol. Baš sago vi maškar tumende katar okova des kana ašundine pale Bahtali nevimata thaj potpuno haćardine o čaćipe pale Devlešći milost. **6** Godova scililine katar amaro voljeno saradniko Epafras, savo si sago vi amen, e Hristosko sluga. Vo verno služil e Hristošće pale tumari korist. **7** Lestar ašundam pale tumari ljubav savi si tumen ando Duh. **8** Zato vi amen, katar okova des kana godova ašundam, či ačhilam te moli men pale tumende thaj te mangas te o Del pherel tumen gajda te pindaren lešći volja ande sa e mudrost thaj haćaripe savo o Duh del, **9** te gajda trajin dostojojno trajo palo Gospod, te ande sa ugordin lešće, te aven plodonosne ande svako lačho delo, thaj te barjon ando pindžaripe e Devlesko. **10** Moli men te o Del surjarel tumen svako snagasa savi avel katar lešći slavno sila thaj isto gajda moli men te sa šaj izdržin ando strpljenje. **11** E bahtasa zahvalin e Dadešće, savo čerda tumen dostoje te avel tumen ideo ando nasledstvo e Devlešće manušenca save si ando svetlo. **12** Vo izbavisarda men katar e vlast e tamaći thaj prenestisarda men ando Carstvo pire volume Čavesko, **13** ande savo si amen otkupljenje, thaj jartipe e bezehendar. **14** O Hristo si slika e nevidljivo Devlešći, Prvobijando pe sa so si stvorime. **15** Kaj kroz leste si stvorime sa so si ando nebo thaj pe phuv, sa vidljivo thaj nevidljivo – bilo te si prestolurja ili carstvurja, vladarja thaj vlasti, sa si kroz leste thaj pale leste si stvorime. **16** O Hristo postoilas majsigo katar sa aver thaj ande leste sa čvrsto ačhel. **17** Vo si Šoro e telosko, a godova si e Khandirjače. Vo si Početko, Prvobijando savo uštilo andar e mule, te ande sa avel prvo. **18** Kaj, e Devlešće svidošasjlo te ande leste nastanil sasti piri punina **19** thaj kroz leste, pomirisarda pesa sa, sa so si pe phuv, thaj sa so si po nebo, gajda kaj uspostavisardsa o miro lešće ratesa savo čhordilo katar o trušul. **20** Jekhar vi tumen senas dur e Devlesttar, senas lešće dušmaja, zbog tumare bilačhe gindurja thaj

tumare bilačhe dela. **22** Ali, akana o Del pomirisarda tumen pesa gajda kaj o Hristo mulo ando manušesko telo, te anel tumen angle peste svete, bi mana thaj besprekorne. **23** Samo moraš te ačhen čvrste thaj istrajne ando pačipe thaj te na durjon katar e nada savi si tumende dini kana ašundine e Bahtali nevimata. Zbog godoja Bahtali nevimata, savi si propovedime svakonešće po them, me, o Pavle, postanisardem sluga. **24** Akana radujiv man zato kaj triv pale tumende, kaj godoleja pe mungro telo dovršiv e patnja save trubul još te izdrživ, sago kaj o Hristo podnesisardas patnja pe piro telo, a so si e khandir. **25** Me postanisardem e khandirjako sluga pe Devlešći naredba savi si mande dini pale tumaro lačhipe, a godova si te objaviv tumende e Devlesko alav ande sasti punina. **26** Godova poruka sas tajna garadi kroz e vekurja thaj kroz e sa pokoljenja, a savi si akana objavime e Devlešće manušende. (alōn g165) **27** Lende o Del kamlas te sikavel kozom si barvali e slava akale tajnači maškar okola save naj Židovurja, a godoja tajna si: o Hristos ande tumende, vo si nada te avel tumen ideo ande slava e Devlešći. **28** Amen e Hriste objavisaras e manušendе. Urazumisaras thaj sikavas svakone manuše ande sa e mudrost te svakone manuše anas dži ko duhovno pače ando Hristo. **29** Zato trudiv man thaj boriv man e Hristošće delotvorno snagasa, savi ande mande silno delujil.

2 Kamav te džanen kozom boriv man pale tumende, pale okola ande Laodikija thaj pale sa okola save još či lično džanen man. **2** Kamav, dakle, te lende ile ohrabrin pe thaj udružin pe ande ljubav, te aven dži ko sa o barvalipe save anel dži ko pherdo razum, te pindžaren e Devlešći tajna – e Hristo, **3** ande savo si garado sa o barvalipe katar e mudrost thaj katar džanglipe. **4** Akava phenav te khonikal či hohavel tumen gugle alavencia. **5** Kaj, vi ako e telosa naj sem tumenca, ipak sem ando duho tumenca thaj raduiv man kana dikhav o redo savo vladil maškar tumende thaj tumaro zuralo pačipe ando Hristo. **6** Gajda, sar primisardine e Isuse Hristo, sago e Gospode, gajda vi majdur trajin ande leste. **7** Aven ande leste čvrsto ukorenime thaj pe leste nazidome, zuravon ando pačipe, sago kaj sen sikade thaj aven but zahvalne e Devlešće. **8** Len sama te na zarobil tumen vareko gajda kaj hohavel tumen e čuče alavencia save temeljin pe samo pe manušendе običaja. Kasavo sikavipe či avel katar o Hristo, već avel katar e sila savi delujil ande akava them. **9** Kaj, ando Hristo trajil svako punina e Devlešći, čak vi dok trajilas pe phuv. **10** A tumen primisardine o ispunjenje ande leste, savo si šoro pe svako poglavarstvo thaj vlast. **11** Ando Hristo sen obrezime gajda kaj fuljardine tumendar e bezehali

narav, na e obrezanjeja savo si čerdo e manušešće vastesa, nego e Hristoše obrezanjeja, **12** kaj, kana senas bolde, askal senas prahome e Hristosa thaj lesa vi ušteline andar e mule, kroz o paćipe ande sila savi avel katar o Del savo vazdas e Hristos andar e mule. **13** Kana senas duhovno mule zbog tumare bezeha thaj zbog godova kaj još naj senas oslobođime katar tumari telesno narav, o Del vazda tumen andar e mule zajedno e Hristosa thaj jartosardas amende sa e bezeha, **14** gajda kaj khoslas e optužnica pe savi sas ramome amare prekršaja. Godoja optužnica sas protiv amende, ali o Del uništisarda lat po trušul. **15** Thaj fuljardas katar e vlast e poglavaren thaj e vladaren thaj dija len po ladžavo angle savorende gajda kaj pobedisardas len e trušuleja. **16** Zato, neka khonik či sudil tumen palo habe ili palo pipe, palo prazniko, ili kaj slavin o terno čhonut, ili o savato. **17** Godova si tek e senka okolešći so trubul te avel, a o čaćipe si o Hristo. **18** Na den te lel tumendar e nagrada khonik savo uživil ande hohamni poniznost thaj slavl e andelen, thaj mothon kaj godova dikhline ande pire vizije, ivja čeren pe barikane pire telesne godasa, **19** a či podložisajle e Šorešće savo si o Hristo, katar savo si zavisno sasto Telo, poduprime thaj povezime e zglobonanca thaj e žiljenca, a barjol gajda sar o Del dela les te barjol. **20** Ako gajda kaj muline e Hristosa, oslobođisardine tumen katar e sile akale themešći, sostar askal trajin sago kaj još trajin ando them thaj pokorin tumen lešće propisonende. **21** "Na dir", "Na okusisar", "Na dotakni"? **22** Sa godova kana upotrebil pe propadnil, kaj godova si e manušenđe pravilurja thaj lengo sikavipe. **23** Godova, doduše, izgledil sago mudrost, kaj si katar e nametnime pobožnost, hohamni poniznost thaj gajda kaj kaznin piro telo, ali nisar či pomožil ande borba protiv e telesno želja.

3 Ako, dakle, vaskrsnisardine e Hristosa andar e mule, roden okova so si po nebo, okote kaj o Hristo bešel e Devlešće pe desno rig. **2** Gndin pe okova so si opre, a na pe stvarja save si pe phuv. **3** Kaj, tumen muline thaj tumaro trafo si e Hristosa garado ando Del. **4** A kana pojavila pe o Hristo, savo si tumaro trafo, askal vi tumen pojavnina tumen lesa ande slava. **5** Zato odbacin tumendar sa okova so si katar tumari phuvjani thaj bilačhi narav: o bludo, e moralno nečistota, e požuda, e zle želje thaj e pohlepa so si isto sago vi o idolopoklonstvo. **6** Zbog kasave stvarja avel e Devlešći bari holji pe sa save si nepokorne. **7** Godole dromesa vi tumen varekana džanas kana trajinas maškar lende. **8** Ali akana odbacin tumendar sa akava: e holji, e srdžba, e opakost, o vređope, e bilače alava andar tumaro muj. **9** Na

hohaven jek avres, kaj čhudine tumendar e purane manušes, lešće bilače delenca, **10** a line pe tumende e neve manušes, savo si pe slika pire Stvoritelješći savo obnovil pe te šaj majlačhe pindžaren les. **11** Thaj ando nevo trajo naj majbut razlika maškar okova savo naj Židovo thaj okova savo si Židovo, maškar o obrezime manuš thaj okova savo naj obrezime, maškar o stranco thaj divljako, maškar o robo thaj slobodno manuš, nego o Hristo si majvažno thaj vo trajil ande amende savorende. **12** Furjadon, dakle, sago e Devlešće svete izabranikurja, sago lesko drago them, ando milosrdno ilo, ando lačhipe, ande poniznost, ande krotkost, thaj ande strpljivost. **13** Podnosin jek avres thaj jarton ako si tumen vareso jek protiv avreste. Sago kaj o Gospod jartosardas tumende, gajda vi tumen jarton avrende. **14** A prekal sa akava len pe tumende e ljubav savi sa inčarel ando savršeno jećipe. **15** Neka o miro e Hristosko, pe savo sen akharde ande jek telo, vladil ande tumare ile thaj aven zahvalne. **16** Neka e Hristosko alav barvale trajil ande tumende. Sićon thaj opomenin jek avres ande sa e mudrost. Zahvalne ilenca dilaben psalmurja, himne, thaj duhovne džilja e Devlešće. **17** Thaj so god te čeren alavencia ili delenca, čeren sa ando alav e Gospodesko e Isusesko thaj zahvalin e Devlešće e Dadešće kroz leste. **18** Romlijalen, pokorin tumen tumare romendje, sago kaj dolikujil okolende save sledin e Gospode! **19** Romalen, volisaren tumare romnjen thaj na aven grube prema lende. **20** Čhavralen, ande sa čhon kan ke tumaro dad thaj ke tumari dej, kaj godova si e Gospodešće ugodno. **21** Dadalen, na ogorčin tumare čhavren, te na aven malodušne. **22** Roburja, čhon kan ke tumare phuvjane gospodarja, na samo dok sen angle lende jakha, sago okola save kamen te ulizin pe e manušenđe, nego aven iskreno ileja ande dar e Devlestari. **23** Sa so čeren, čeren e saste ileja, sago palo Gospod, a na pale manuša. **24** Džanen kaj katar o Gospod dobina nagrada sago nasledstvo savo obećisarda. Služin e Hriste, vo si čačutno Gospodari! **25** Kaj svako nepravedno manuš avela kaznime pale nepravda savi čerda, kaj o Del či dičhel ko si ko.

4 A tumen gospodarja, den tumare robonen okova so si pravo thaj pravedno thaj den tumen godi kaj vi tumen si Gospod po nebo. **2** Posvetin tumen e molitvaće. Aven džungade ande late e zahvalenca. **3** Molin tumen isto vi pale amende, te o Del putrel o vudar te šaj propovedisaras e Bahtali nevimata thaj te šaj objavisaras e Hristošći tajna, pale savi sem me ando phanglipe. **4** Molin tumen te šaj gajda jasno te propovediv lat, sago kaj trubul. **5** Mudro ponašin tumen prema okola save naj vernikurja. Gođaver koristin e vrjama. **6** Kana čeren svato uvek aven ljubazne

thaj mudre. Gajda džanena te odgovorin svakonešće sar trubul. **7** A sa pale mande obavestila tumen o Tihik, mungro drago phral ando Hristo, pačivalo suradniko thaj zajedno manca sluga ando Gospod. **8** Pale godova bičhalav les te mothol tumenđe so si nevo amende thaj te ohrabril tumen. **9** Lesa bičhaldem vi e Onesime, e pačivale thaj volime phrale ando Hristo, savo si jek tumendar. Von obavestina tumen pale sa so si akate. **10** Pozdravil tumen o Aristarh, savo si zajedno manca ando phanglipe, thaj o Marko, savo sas familija e Varnavava. Ako avel tumende, šukar primin les, prema e upute save dijam tumen. **11** Pozdravil tumen vi o Isus, savo si akhardo Just. Von si jedine katar e obrezime vernikurja save čeren bući manca palo Carstvo e Devlesko. Von sas mande uteha. **12** Pozdravil tumen o Epafras, savo si jek tumendar thaj sluga e Isuse Hristosko. Vo ande molitve uvek boril pe pale tumende, te o Del učvrstil tumen, te duhovno aven pače, potpuno uverime thaj čvrsto ačhen ande sa so si pe Devlešći volja. **13** Svedočiv pale leste kaj zurale trudil pe pale tumende thaj pale okola andar o gav Laodikija thaj andar o Jerapolje. **14** Pozdravil tumen o drago doktori o Luka thaj o Dimas. **15** Pozdravin e vernikonen ande Laodikija, thaj e Nimfana zajedno e khandirjasa savi čidel pe ande lako čher. **16** Kana akava lil čitola pe tumende, vodin e briga te čitol pe vi ande khandiri ande Laodikija, a vi tumen te čiton okova andar e Laodikija. **17** Thaj phenen e Arhipešće: "Le sama te des dovršis e služba savi o Gospod poverisarda tuće." **18** A kava pozdrav ramov tumenđe me, o Pavle, mungre vastesa. Den tumen gođi kaj sem ando phanglipe! Milost e Devlešći tumenca.

1 Solunjanende

1 Akava lil ramov me o Pavle, o Silvan thaj o Timotej e khandirjače ando Soluno, savi si ando Del amaro Dad thaj ando Gospod Isus Hrist: Milost thaj miro tumende. **2** Uvek das najs e Devlešće pale tumende savorende thaj neprekidno moli men pale tumende. **3** Stalno damen godi anglo Del amaro Dad, ke tumaro džudo paćipe, tumaro trudo, tumari ljubav, tumari strpljivost ande nada ando amaro Gospod Isus Hrist. **4** Džanas, phralalen thaj phejalen kaj o Del volit tumen thaj kaj izabirisarda tumen. **5** Kaj e Bahtali nevimata savi andam tumende či sikadili tumende samo ando alav, nego vi ande sila e Sveti Duhošći, thaj ando baro uverenje ande lesko čačipe. Džanen sar trajisardam maškar tumende, zbog tumaro lačhipe. **6** Primisardine o Alav katar o Sveti Duho e bahtasa vi ako sas tumen bare patnje. Ande godova dikhline tumen pe amende thaj po Gospod. **7** Gajda sen akana uzor sa e vernikonende ande Makedonija thaj ande Ahaja. **8** E Devlešći poruka tumendar či ašunda pe samo ande Makedonija thaj ande Ahaja, već tumaro paćipe ando Del postanisarda pe sa riga pindžardo. Zato naj potrebro te vareso raspravisaras pale godova. **9** Korkoro čeren svato sar šukar primisardine men thaj sar katar e idolurja boldine tumen te služin e džude thaj e čačutne Devlešće. **10** Thaj čeren svato sar ažućaren te katar o nebo palem avel e Devlesko čhavo, saves vazdas andar e mule – e Isuse, savo spasila men katar e bari holji e Devlešći savi avel.

2 Vi korkoro džanen, phralalen thaj phejalen, kaj godova kaj avilam tumende nas uzaludno. **2** Sago kaj džanen, ande Filipe sas men majsigo nevolje thaj samas vredome, ali ande Devlešći pomoć hrabro propovedisardam tumende e Bahtali nevimata, vi ako but džene protivinas pe. **3** Dičhen dakle kaj ande amaro propovedanje nas zabluda ili bandje motivurja. Či kamlam khonikas te hohavas. **4** Naprotiv propovedisardam e Bahtali nevimata upravo gajda sar o Del poverisarda amende te čeras. Či trudisajlam te ugodisaras e manušende, nego e Devlešće savo ispitiul amare ile. **5** Sago kaj džanen, či avilam tumende gugle alavenga niti amende o propovedanje služisarda sago izlika te garavas amari pohlepa. O Del si amende svedoko ande godova! **6** Thaj či rodam pohvala katar e manuša – niti tumendar, niti bilo kastar. **7** Vi ako šaj sago e Hristošće apostolurja te avas tumende po tereto, ali amen samas prema tumende blage sago e dej savi pravarel thaj neguil pire čhavren. **8** Samas gaći pherde ljubav prema tumende kaj samas voljne te predaisaras tumende na samo

e Devlešći Bahtali nevimata, nego te das vi amare trajurja pale tumende, kaj postanisardine amende drage. **9** Pa den tumen godi, phralalen thaj phejalen, ke amaro pharo trudo thaj ke amaro hičipe! Dok mothasas tumende e Bahtali nevimata, čerdam bući e račava thaj đeseja te na avas khonikašće tumendar po tereto. **10** Tumen thaj o Del sen amende svedokurja kaj sveto, pravedno thaj besprekorno vladisajlam prema tumende save pačan. **11** A džanen kaj prema svakoneste tumendar, ponašisajlam sago o dad prema pire čhavra. **12** Hrbrisardam tumen, tešisardam thaj opomenisardam tumen te trajin dostojno e Devlešće, savo akharel tumen ande piro Carstvo thaj piri slava. **13** Zato uvek das najs e Devlešće kaj e Devlešći poruka, savi ašundine amendar, či primisardine sago e manušendi poruka, nego gajda sago kaj voj čače si: sago e Devlešći poruka savi deluil ande tumende save pačan. **14** Kaj, vi tumen phralalen thaj phejalen, sledinas o primer sago vi okola andar e Devlešće khandiri ande Judeja save si ando Hristo Isus, kaj vi tumen isto propatisardine katar tumaro them sago vi von katar e Židovurja, **15** katar okola save mudardine e Gospode Isuse thaj e prorokon, a vi amen progoninas. Von či ugodin e Devlešće thaj protivin pe sa e manušende **16** kaj či mučen amende te propovedisaras okolende save naj Židovurja te vi von spasin pe, gajda von pherdine e mera pire bezehena. Ali e Devlešći bari holji konačno aresla len. **17** A amen, phralalen thaj phejalen, pošto samas odvojime tumendar e telosa, ali na vi e ileja, ande bari želja rodasas prilika te avas tumende te dikhas tumen. **18** Zato kamlam te avas tumende. Me, o Pavle lično, majbut drom, ali o Satana sprečisarda men. **19** Kaj, ko si amari nada, amari bah, ili o venco saveja avas ponosne angle amaro Gospod Isus kana palem avela? Naj sen li godova tumen? **20** Ej, Tumen sen amari slava thaj amari bah!

3 Pošto našti majbut inčardam, odlučisardam te ačhas ande Atina, **2** a e phrale e Timoteje, e Devlešće suradniko ande propovedanje e Hristošći Bahtali nevimata, bičhaldam te učvrstil tumen thaj te ohrabril tumen ando paćipe, **3** te khonik na obeshrabrilpe akale nevoljenca. Vi korkoro džanen kaj e nevolje dogodin pe amende. **4** Dok samas maškar tumende, majanglal phendam tumende kaj trpisarasa kasave nevolje. Thaj sago kaj džanen, gajda vi sas. **5** Zato našti majbut inčardem pa bičhaldem e Timoteje te saznajiv sar ačhen ando paćipe. Daravas pale tumende te o kušaći na anda tumen ando iskušenje thaj te amaro trudo nas uzaludno. **6** A o Timotej baš akana bolda pe tumendar thaj anda amende lačhi poruka pale tumaro paćipe thaj pale

tumari ljubav. Phendas kaj još e bahtasa den tumen godi amende thaj kaj kamen te dičhen men, sago kaj vi amen kamas te dikhas tumen. 7 Zato, phralalen thaj phejalen, utešisajlam tumare zurale paćimava ande sa amari teskoba thaj ande amari nevolja. 8 Amen akana vi čače trajisaras kana džanas kaj čvrsto ačhen ando Gospod. 9 Sar dovoljno te das najs e Devlešće pale tumende, pale sa e bah savjava raduju men zbog tumende angle amaro Del. 10 Đesenca thaj e raćenca e ilestar moli men e Devlešće te šaj palem dikhas tumen thaj te pheras tumende okova so falil tumen ande tumaro paćipe. 11 Neka korkoro o Del amaro Dad thaj amaro Gospod Isus usmeril amaro drom te avas tumende! 12 A tumende neka o Gospod del te barjon thaj te avel tumen bari ljubav jek pale avreste thaj vi pale sa e manuša, sago kaj amen si pale tumende. 13 Neka aven tumare ile zurale te aven besprekorne thaj svete anglo Del amaro Dad, po đes kana avel amaro Gospod o Isus pire sa manušenca.

4 Po krajo, phralalen thaj phejalen, sikadam tumen sar trubun te trajin thaj te ugodin e Devlešće, tumen gajda već vi trajin. Akana molisaras tumen thaj ohrabrisaras tumen ando Gospod Isus te trajin gajda sa majbut. 2 Džanen e upute save dijam tumen ando alav e Gospode Isusesko. 3 O Del kamel te aven svete thaj te inćaren tumen majdур katar o bludo. 4 Gajda svako amendar džanelia te inćarel piro telo sveto thaj časno, 5 a na ande požudno strast sago okola save či pindžaren e Devle. 6 Na čeren nepravda tumare phraćešće niti hohaven les gajda kaj soven lešće romnjava. Kaj o Gospod pale sa godova osvetila pe, sago kaj već mothodam thaj upozorisardam tumen. 7 Kaj o Del či akharda men te trajisaras rumome trajo, nego sveto. 8 Prema godova, ko odbacil akala upute, či odbacil e manuše, nego e Devle savo del tumen piro Svetu Duho. 9 A pale phralendi ljubav savi moraš te vladil maškar e Devlešće manuša či trubul ni te ramov tumende kaj o Del korkoro sikada tumen te volin jek avres. 10 A tumen vi čače sikaven bari ljubav e phralende pe sasti Makedonija. Ipak molisaras tumen, phralalen thaj phejalen, te ande godova još majbut napredujin. 11 Trudin tumen te trajin po miro, te dičhen tumare buća thaj te e vlastite vastenca čeren bući sago kaj mothodam tumende. 12 Gajda časno trajina angle bipaćivale manuša thaj khonik či trubula e lovenca te pomožil tumende. 13 Či kamas, phralalen thaj phejalen, te či džanen so avela okolena save muline, pa te tugujin sago okola saven naj nada. 14 Amen paćas kaj o Isus mulo thaj uštijo andar e mule, askal paćas vi kaj o Del e Isuseja vazdela andar e mule vi okolen save muline e paćimava ande leste. 15 Akava

phenav tumende e Gospodešće alavaca: amen džude save ačhas dok o Gospod či avel, či malavasa les majsigo katar okola save muline. 16 Kaj, korkoro o Gospod pe zapovest, po glaso arhandelosko, po zvuko e Devlešće trubako, fuljela andar o nebo, thaj prvo uštena okola save muline e paćimava ando Hristo. 17 Askal amen, save ačhilam džude, avasa line zajedno lenca ande visine, pe oblakurja, ando susret e Gospodešće, te avas leja pale uvek. 18 Gajda tešin jek avres akale alavaca!

5 A kana thaj sar sa godova avela, phralalen thaj phejalen, naj potrebno te ramov tumende. 2 Kaj vi korkoro lačhe džanen kaj o đes e Gospodesko avela iznenada sago o čor ande rjat. 3 Dok e manuša još mothona: "Sa si mirno thaj sigurno", iznenada aresela len lendi propast sago e duk e khamne romnja, thaj našti našena. 4 Ali tumen, phralalen thaj phejalen, naj sen ande tama, te godova đes avel iznenada pe tumende sago o čor. 5 Kaj, savora tumen sen čavra e svetlošće thaj čavra e đesešće. Amen či pripadisaras e raćaće niti e tamaće. 6 Zato na te sovas sago aver, nego džugade thaj trjazne te avas. 7 Kaj, okola save soven, soven raćava, thaj okola save maton, maton raćava. 8 A amen, pošto pripadisaras e đesešće, trjazne te avas thaj te las pe amende o oklop so si o paćipe thaj e ljubav, thaj te čhas po šoro e kaciga, so si e nada ando spasenje! 9 Kaj o Del či losarda men pale piri bari holji, nego te avel men spasipe kroz amaro Gospod Isuso Hristo, 10 savo mulo pale amende, te džude ili mule zajedno lesa trajisaras. 11 Zato ohrabrin thaj izgradin jek avres, sago vi kaj čeren. 12 Ali moliv tumen, phralalen thaj phejalen, te poštuin okolen save trudin pe maškar tumende, thaj save vodin tumen thaj sikaven tumen ando Gospod. 13 Poštuin len thaj volin len zbog e bući savi čeren. Trajin maškar tumende ando miro jek avresa. 14 Molisaras tumen, phralalen thaj phejalen, opomenin okolen kaj khanči či čeren po soro đes, ohrabrin kolen save si malodušne, pomognin kolendje kaj si slabe, aven strpljive prema savorende. 15 Len sama te na vareko varekašće boldel bilačipe palo bilačipe, nego uvek trudin tumen te čeren lačipe jek avrešće thaj sa e manušenđe. 16 Uvek raduin tumen! 17 Stalno molin tumen! 18 Den najs pale sa, kaj godova si e Devlešći volja pale tumende ando Isuso Hristo. 19 Na mudaren e jag e Svetu Duhošći, 20 o proroštvu na prezirin, 21 sa proverin thaj zadržin so si lačhe. 22 Katar svako bilačipe len tumen majdур. 23 A korkoro o Del e miroško, neka dovršil tumaro posvećenje, te sasto tumaro biće – o duho, e duša, thaj o telo – avel besprekorno dok či avel amaro Gospod o Isus Hrist. 24 Verno si o Del savo akharel tumen. Vo godova vi čerela. 25

Phralalen thaj phejalen, molin tumen vi pale amende. **26**
Pozdravin sa e phralen ande ljubav. **27** Dav tumen solah te
čitol pe akava lil sa e phralendē thaj e phejenđe. **28** Milost
amare Gospodesko e Isuse Hristosko nek avel tumenca!

2 Solunjanende

1 Akava lil ramov me o Pavle, o Silvan thaj o Timotej e khandirjače ando Soluno, savi si ando Del amaro Dad, thaj ando Gospod Isus Hrist. **2** Milost tumende thaj miro katar o Del amaro Dad thaj katar o Gospod Isus Hrist! **3** Udžile sam uvek te das najs e Devlešće pale tumende, phralalen thaj phejalen, so si vi ispravno, kaj tumaro paćipe sa majbut barjol, a tumari ljubav maškar tumende sa majbut zuravol. **4** Zbog godova ponosno čeras svato pale tumende pe aver Devlešće khandirja pale tumari strpljivost thaj tumaro paćipe ande progonstvurja thaj ande nevolje save trpin. **5** Sa godova si dokaz kaj o Del pravedno sudil thaj kaj avena dostoje pale Devlesko carstvo pale savo akana trpin nevolje. **6** Kaj, o Del si pravedno te boldel e muka okolende save tumen mučin, **7** a tumende, save sen mučime, loćarel zajedno amena, kana o Gospod Isus objavilpe katar o nebo pire moćne andelenca **8** ande plamtećo jag. Vo kaznila okolen save či pindžaren e Devle thaj či pokorin pe e Bahtale nevimataće katar amaro Gospod Isus. **9** Von avena kaznime pe večno propast, dur katar e Gospodesko muj thaj katar lešći silno slava, (aiōnios g166) **10** pe okova des kana vo avela te proslavilpe ande pire manuša thaj te divin pe sa save paćan. A godova odnosil pe vi pe tumende, kaj paćaine ande amaro svedočanstvo. **11** Zato moli men uvek pale tumende te o Del čerel tumen te aven dostoje pale lesko poziv thaj te pire silava pherel svako tumari lačhi namera thaj svako tumaro lačho delo potaknutime e paćimava, **12** te o alav amare Gospodesko e Isusesko proslavilpe ande tumende, a tumen ande leste, kroz e milost amare Devlešći thaj e Gospodešći e Isuse Hristošći.

2 Akana, phralalen thaj phejalen, si man vareso te phenav tumende so ticolpe palo avipe amare Gospodesko e Isuse Hristosko thaj pale godova kana cídasa men oko leste. **2** Na olako te hasaren o razum ili te uznemirin tumen ako ašunen kaj e Gospodesko des već avilo. Varesave godova šaj phenen gajda kaj tvrdin kaj si len o proročko duho, ili te godova prepisin e sikavipešće ili e lilešće, savo navodno amen ramosardam. **3** Na den khonikašće te hohavel tumen ni pe savo način, kaj e Gospodesko Čes či avela dok majsigo či avel dži ke pobuna protiv o Del thaj či sikadol o Manuš e bizakonesko, čhavo savo avela uništimo. **4** Vo protivila pe thaj vazdela pe iznad sa e bićurja saven e manuša poštujin thaj akharen del. Vo čak avela ande Devlesko hramo, bešela po prestolje thaj korkoro pes proglašila devlesa. **5** Zar či den tumen godi kaj akava phenavas tumende još dok semas

tumenca? **6** Akana džanen so inćarel les te či pojavitpe dok či avel lešći vrjama. **7** Kaj, e tajna e bizakonešći već si po delo, a okova savo akana zadržil lat, zadržil lat dok korkoro či avel uklonime. **8** Askal pojavila pe o Manuš e bizakonesko. Les o Gospod Isus mudarela e dahosa andar piro muj thaj uništila les pire slavava ande savi avela. **9** A o Manuš e bizakonesko avela e Sotonešće silava, thaj čerela razne hohamne znakurja thaj čudurja. **10** Thaj koristila svako vrsta bilačipe thaj hohaipe te zavodil okolen save propadin, kaj odbisardine te violin o čačipe thaj te gajda spasin pe. **11** Zato o Del bičhalel lende zurali zabluda te paćan ando hohaipe, **12** thaj te aven osudime savora save či paćajine ando čačipe, nego uživinas te trajin ando bilačipe. **13** A amen sam uvek udžile te zahvalis e Devlešće pale tumende, phralalen thaj phejalen saven o Gospod volil, kaj o Del katar o početko izabirisadas tumen te spasin tumen gajda kaj o duho čerela tumen te aven svete thaj te paćan ando čačipe. **14** Pe godova akharda tumen kana amen propovedisardam tumende e Bahtali nevimata te avel tumen talo ande slava amare Gospodešći e Isuse Hristošći. **15** Zato, phralalen thaj phejalen, čvrsto ačhen thaj inćaren tumen ko sikavipe save predaisardam tumende bilo te sas osobno e alavencia ili kroz o li save ramosardam tumende. **16** A korkoro amaro Gospod o Isus Hrist thaj o Del, amaro Dad, savo zavolisarda men thaj savo pe piri milost dija men večno uteha thaj lačhi nada, (aiōnios g166) **17** neka utešil tumare ile thaj učvrstil tumen ande svako lačho delo thaj alav.

3 Thaj po krajo, phralalen thaj phejalen, molin tumen pale amende, te o alav e Gospodesko brzo buljol thaj te proslavilpe, baš sago vi tumende. **2** Isto gajda molin tumen te izbavisaras men katar e rumome thaj bilačhe manuša, kaj naj savoren paćipe. **3** Ali, o Gospod si verno, vo zurjarela tumen thaj aračhela tumen katar o Bilačo. **4** A amen sam uverime ando Gospod kaj čeren okova so phendam tumende thaj kaj vi majdur čerena. **5** A o Gospod neka usmeril tumare ile ke Devlešći ljubav thaj ke Hristošći strpljivost. **6** A akava zapovedisaras tumende, phralalen thaj phejalen, ando alav e Gospodesko e Isuse Hristosko te len tumen majdur katar svako phral savo trajil bibućarno thaj či trajil ando sikavipe save primisardine amendar. **7** Tumen, vi korkoro lačne džanen kaj trubul te dičen tumen pe amende, kaj nikad či samas bibućarne kana samas maškar tumende, **8** niti amen halam varekasko mangro ivja, nego amen phare čerasas bući te khonikašće tumendar na avas po tereto. **9** Na zbog godova kaj či avilosas men pravo pe godova, nego sar dijamjas tumen amaro lično primer te dičen tumen pe

amende. **10** Dok samas još maškar tumende, dijam tumen
akaja zapovest: "Okova savo či kamel te čerel bući, neka
na ni te hal!" **11** Ašundam, kaj varesave tumendar trajin
bibućarne, khanči či čeren, nego hamin pe ande avrende
buća. **12** Kasavende zapovedisaras thaj molisaras len ando
alav e Gospodesko e Isuse Hristosko, neka mirno čeren bući
thaj neka han piro mangro. **13** A tumende, phralalen thaj
phejalen, neka na dojadil te čeren lačhipe. **14** Ako vareko či
kamel te čhol kan ke akava so mothas ando lil, inčaren les
pe jak. Na družin tumen lesa te šaj ladžavol, **15** ali na inčaren
les sago dušmano, nego savetuin les sago phrales. **16** Neka
korkoro o Gospod e miro del tumen miro ande svako
vrjama thaj ande sa. O Gospod savorenca tumenca! **17** Me
o Pavle, ramov akava pozdrav mungre vastesa. Gajda čerav
ande svako mungro lil sar džanglasas pe kaj me ramov. **18** E
milost amare Gospodešći e Isuse Hristošći savore tumenca.
Amin!

1 Timoteješće

1 Akava si li katar o Pavle, apostoli e Isuse Hristosko, pe zapovest e Devlešći, amare Spasitelješći, thaj e Isuse Hristošći, savo si amari nada. 2 E Timoteješće, savo si mungro istinsko čhavo ando pačipe: Milost, milosrđe thaj miro katar Del o Dad, thaj katar o Hristo Isus, amaro Gospod. 3 Sago kaj zamolisardem tut kana teljardem te džav ande Makedonija, te ačhes ando Efes thaj te zapovedis varesave manušenđe, te na majdur sikaven o hohavno sikavipe. 4 Thaj na te hasaren vрjama e beskorisne paramičenca thaj e rodoslovjeva. Godova samo anel majbut rasprave, nego so sikavel e Devlesko naum savo pindžarel pe kroz o pačipe. 5 A o ciljo pale akaja naredba si te e manušen avel ljubav andar o čisto ilo, lačhi savest, thaj čačo pačipe, 6 katar soste varesave manuša line pe majdur thaj boldine pe ande beskorisne svaturja. 7 Von kamen te aven učitelja e Mojsiješće zakonestar, a ni korkoro či haćaren so phenen ni so odlučno tvrdin. 8 Amen džanas kaj si o zakon lačho ako pravilno koristil pe. 9 A džanas kaj o Del či dijas o zakon pale pravedne manuša, već pale okola save či inćaren o zakon thaj pale buntovnikurja, pale bidevlešće manuša, pale bezehale, pale okola save naj svete nego svetovne, pale ubice save mudaren čak vi pire dade thaj pire dejta, thaj pale sa aver ubice, 10 pale okola save si seksualno nemoralne, pale homoseksualcurja, pale okola save činen thaj bićinen e robonen, pale hohamne, pale okola save han solah bande, thaj pale sa so protivl pe e ispravno naukače. 11 Godova sikavipe si prema e Bahtali nevrimata e slavno thaj blagoslovime Devlešći, savo mande poverisarda. 12 Zahvalno sem e Isuse Hristošće, amare Gospodešće, savo dija man snaga gajda kaj smatriska man dostojno te del man piro poverenje te čhol man ande služba, 13 vi ako majsigo hulivas po Del, progonivas okolen save pačan thaj semas nasilniko. O Del smiluisajlo mande, kaj godova čeravas ando bi džanglipe thaj ando bi pačipe. 14 Ali e milost amare Gospodešći obilno izlisali pe mande, zajedno e pačimava thaj e volimava ando Hristo Isus. 15 Akava si pouzdano sikavipe te potpuno prihvati pe: O Isuso Hristo avilo po them te spasil e bezehalen, katar save sem me majgoro. 16 O Del smiluisajlo mande te avav primer savorenđe sar e Isuse Hristo si strpljenje vi e majgore bezehalenca. Gajda askal vi e aver manuša haćarena kaj vi von šaj pačan ande leste thaj te avel len večno trajto. (aiōnios g166) 17 Neka si slava thaj čast e Devlešće ande veke vekurja. Vo si večno, besmrtno thaj nevidljivo Caro, jedino Del. Amin. (aiōn g165) 18 Timoteje, čhajeva, poveriv

tuće akaja poruka saglasno okoleja so sas majsigo mothodo pale tute sago proroštv. Sledisar akava proroštv thaj vodija lačhi bitka. 19 Inčar o pačipe thaj lačhi savest save varesave odbacisardine thaj doživisardine brodolom ando pačipe. 20 Maškar lende si o Imenej thaj o Aleksandar, saven predaisardem e Sotonešće te sićon te na hulin po Del.

2 Ohrabrisarav tumen, majsigo katar sa, te molin pale sa e manuša, roden e Devlešći milost pale lende potrebe thaj zahvalin e Devlešće pale lende. 2 Molin tumen vi pale carurja thaj pale sa okola save si pe vlast, te šaj trajisaras ando miro, ande pobožnost, thaj ande svetost. 3 Godova si lačhe thaj ugodno e Devlešće, amare Spasitelješće. 4 Kaj vo kamel te sa o them spasil pe thaj te pindžaren o čačipe. 5 Kaj jek si o Del thaj jek si o posredniko maškar o Del thaj maškar e manuša, o Manuš o Isus Hrist, 6 savo dijas piro trajto sago otkup pale sa o them. Akava si akana svedočanstvo ande pravo vрjama. 7 Thaj ande godoja svrha me sem odredime palo propovedniko thaj palo apostoli. Čačipe phenav tumende či hohavav, odredime sem te okolen save či pindžaren e Devle sikavav o pačipe thaj o čačipe. 8 Kamav dakle, te e muškarcurja molin pes pe svako than, thaj te vazden e svete vas karingal o Del, bi holji thaj bi čingara. 9 A e manušnja neka len pe peste pristojne drze. Thaj nek kitin pes umereno thaj jednostavno, a na e khuvde balanca, e sunakajesa, biserenca, ni e kuč haljinanca. 10 Umesto godova neka čeren lačhe dela, sago kaj priličil e pobožne manušnjende. 11 Neka e manušnji sićol ando miro thaj ande sasti pokornost. 12 E manušnjače či mukav te sikavel e manušes, niti te gospodaril pe leste, nego neka avel mirno. 13 Kaj o Del prvo stvorisarda e Adame, pa tek askal e Eva. 14 Thaj nas hohado o Adam, nego e Eva sas hohadi thaj peli ando bezeh. 15 Ali e manušnja spasina pe gajda kaj bijanena e čhavren thaj ako ačhen verne, ande ljubav, ande svetost thaj ande razboritost.

3 Akava so phenav čačipe si: ako vareko kamel te avel starešina, časno služba kamel. 2 O starešina moraš te trajil besprekorno trajto. Moraš te avel pačivalo ječe romnjače, moraš te avel poštui, razborito, skromno, gostoljubivo thaj lačho učitelj. 3 Či tromal te avel matarno, niti nasilno, niti čingaralo, nego nek avel popustljivo thaj ljubazno, a na sago okola save volin e love. 4 Moraš lačhe te upravil pire familijava, a lešće čhavra moraš te čhon leste kan thaj te poštui les. 5 Kaj ako o manuš našti upravljl pire familijava, sar vodila e briga pale e Devlešći Khandiri? 6 O starešina či tromal te avel terno ando pačipe te či uzoholil pes thaj te perel tale bendješći osuda. 7 Vi e manuša save naj

andar e Khandiri moraš te čeren lačhe svato pale leste te na perel ande bendešći zamka thaj te či ladžavol. 8 Isto gajda e đakonurja trubun te zasluzin poštuipe thaj te aven časne manuša, a na licemerne. Či troman te aven matarne niti pohlepne pale love. 9 Von trubun ande mirno savest sledin o čačo pačipe. 10 A vi von majsigo trubun te aven proverime pa tek askal, ako si verne neka inčaren e đakonsko služba. 11 Lende romnja isto gajda trubun te zasluzin o poštuipe, thaj te aven časne manušnja, a na sklone te klevetin, trubun te aven umerene thaj ande sa pouzdane. 12 O đakon moraš te avel pačivalo ječe romnjaće thaj lačhe te upravil pire čhavrenca thaj pire čheresa. 13 Kaj okola save lačhe obavin e đakonsko služba steknin pešće lačho položaj thaj baro pouzdanje ando pačipe ando Isuso Hristo. 14 Ramov tuće akava thaj nadiv man kaj uskoro avava tute, 15 a te zadržisajlem, tu džaneja sar trubul o manuš te ponašilpe ande Devlesko čher, sivo si e Khandiri e džude Devlešći, stupu thaj temelji palo čačipe. 16 Bi sumnja, e tajna palo pobožnost si bari: O Hristo pojavisajlo ando telo, e Duhosa sikadilo pravedno, e andelurja dikhline les, e themešće sas propovedime pale leste, ando them pačanas ande leste, thaj ande slava sas vazdino ando nebo.

4 O Duho jasno phenel kaj ande poslednjo vрjama varesave džanatar katar o pačipe thaj priklonina pe e hohamne duhonende thaj e bendešće naukače. 2 Kasavo sikavipe avel katar licemerja save mothon hohaipe, lendi savest otupisarda. 3 Von zabranin e manušende te ženin pe thaj te han određeno vrsta habe sivo o Del stvorisarda te zahvalne han okola save pačan thaj džanen o čačipe. 4 Kaj, sa so o Del stvorisarda lačho si thaj či trubul te odbacil pe khanči so primil pe ande zahvalnost, 5 zato kaj si posvetime e Devlešće alaveja thaj e molitvava. 6 Sikav akava e phralen thaj e phejen thaj aveja lačho sluga e Isuse Hristosko, pravardo san ando čačipe e pačimasko thaj ando lačho sikavipe sivo sledis. 7 Le tut majdur katar e bidevlešće thaj mamijende paramiče, a vežbisar tut ando sveto trajo e Devlesa. 8 Kaj e vežba palo telo anel cikini korist, a e vežba ando pobožnost si korisno pale sa, pošto si lat obećanje vi pale akava trajo thaj vi palo budućo trajo. 9 Akaja poruka si čačipe thaj zasluzil te avel potpuno prihvatime. 10 Pale akava amen trudi men thaj bori men, kaj amen amari nada čhutam ando džudo Del, sivo si Spasitelj sa e themengo, a majsigo okolengo save pačan. 11 Akava zapovedisar thaj sikav. 12 Na de khonikače te majcaru poštui tut zato kaj san terno, nego av primer e vernikonende ando alav, ando ponašanje, ande ljubav, ando pačipe thaj ande čistoća. 13 Dok me či

avav, posvetisar tut te čitos o Svetu lil angle manuša, te ohrabris, thaj sikaves e vernikoneni. 14 Na zanemarisar o duhovno daro sivo primisardan kroz o proročanstvo gajda kaj e starešine čhutine pire vas pe tute. 15 Av potpuno posvetime godolešće te savora dičhen čiro napretko. 16 Le sama pe tute thaj po sikavipe. Ačh ande okova so si ispravno gajda spasija tut thaj okolen kaj čhon kan tute.

5 E purane manuše na kuš strogo, nego čher lesa svato sago čire dadesa. E terne manušenca postupisar sago e phralenca, 2 e purane manušnjena sago čire dejenca, a e čhejenca sago čire phejenca ande sasti čistoća. 3 Poštujisar okole udovicen save si čače udovice. 4 Ali, ako e udovica si čhavra ili unukurja, neka von majsigo sicon te sikaven piri pobožnost gajda kaj vodin e briga pale piri familija, thaj te odužin pe pire dadešće thaj pire dejache. Akava si ugodno e Devlešće. 5 Pravo udovica, savi si korkoro thaj naj lat khonik te vodil briga pale late, pouzdilpe ando Del. E račenca thaj e desenca rodel lestar pomoć thaj molil pe. 6 Ali e udovica savi trajil raspustime vi ako si džudi, duhovno si muli. 7 Kava zapovedisar lende te aven bi zamerakao. 8 Ali, ako vareko či vodil briga pale pire familija, a posebno pale pire čherutne, odreknisajlo katar o pačipe thaj majgore si katar okola save či pačan ando Del. 9 Na ramon po udovičko popis ni ječe udovica, ako još naj lat šovardeš brš thaj savi sas majbut katar jek drom udajime. 10 Voj moraš te avel pindžardi pe pire lačhe dela: kaj lačhe odgoisarda pire čhavren, kaj sas gostoljubivo, kaj thovelas e pungre e Devlešće manušende, kaj pomožilas okolende save sas ande nevolja, kaj predano čerelas svako lačho delo. 11 E majterne udovicen na ramo ando udovičko zapis. Kaj, kana e telesno požuda savladil lendi odanost e Hristošće, kamen te udajin pe. 12 Gajda pe peste crden osuda, pošto uštadine e prvo vernost. 13 A osim godova, džan katar o čher dži ko čher thaj sicon te aven bibučarne. Thaj na samo godova, nego hamin pe ande averenđe buća, brbljive si thaj čeren svato okova so či trubun. 14 Zato savetuiv te e majterne udovice udajin pe, thaj bijanen čhavren, te aven domaćice thaj te na den nisosko povodo e dušmanošće te klevetil. 15 Kaj varesave već boldine pe katar o pačipe thaj teljardine palo Sotona. 16 Ako varesave vernica si udovice saven pomognil, neka majdur vodil briga pale lende, te e khandiri či avel opteretime, nego te šaj pomožil e prave udovicenđe. 17 E starešinenđe save lačhe upravlin piri služba ande khandiri trubul te del pe dvostruko čast, a majsigo okolende save propovedin thaj sikaven. 18 Kaj ando Svetu lil ramol: "Na phande o muj e guruvesko sivo vršil o div!" thaj "O radniko

si vredno te primil piri počin." 19 Na primi e pritužbe protiv o starešina, osim uz duj ili trin svedokurja. 20 Okolen save grešin ukorisar angle savorende te vi ande averende del e dar. 21 Dav tut solah anglo Del, anglo Isus Hristo thaj angle izabrane anđelurja, te inčares akala upute bi predrasuda. Thaj na čer khanči pristrasno. 22 Ni pe kaste na čo čire vas gajda brzo. Na av učesniko ande bezeħha e aver manušende. Arakh tut čisto! 23 Na majbut pi samo paj, nego le cara vi mol zbog čiro di thaj zbog čiro često nasvalipe. 24 E bezeħha varesave manušende jasno dičon angle savorende thaj anglal sikaven kaj avena sudime. A si vi okola savenđe bezeħha dičħona majposle. 25 Gajda si vi e lačhe delenca, dičħon angle savorende a varekana vi či dičħon, ali našti garaven pe nikad.

6 Savora save si talo robstvo neka pire gospodaren smatrin kaj si dostojne te primin potpuno poštuipe, te či bilačhe ġerel pe svato pale Devlesko alav thaj pale amaro sikavipe. 2 A okola roburja savenđe gospodarja si vernikurja, či troman majcara te poštui pire gospodaren zato kaj si phral. Naprotiv, trubun te služin lendje još majlačhe, kaj pire trudosa si korisne averenđe. Godova sikav thaj mang lendar te čeren gajda. 3 Ako vareko averčande sikavel e manušen thaj zanemaril o čačo sikavipe amare Gospodesko e Isuse Hristosko thaj o sikavipe save si temelji te trajisaras pobožno trajo, 4 kasavo manuš si barikano thaj či džanel khanči. Patil katar e želja te samo prepiril pe thaj te bolden jek avrešće alava, zbog soste avel dži ke zavist, čingara, vredope, thaj bilače sumnje, 5 godola si čingarače manuša bilačhe gođasa save či džanen majbut so si čačipe, von smatrin kaj si e služba e Devlešće, način sar te zaradin. 6 O pobožnost si pravo barvalipe ako si o manuš zadovoljno okoleja so si les. 7 Kaj amen khanči či andam pe akava them, pa khanči lestar či ni inđarasa. 8 Ali ako si amen habe thaj drze, godoleja šaj te avas zadovoljne. 9 A okola save kamen te baravon, peren ando iskušenje, ande zamka thaj ande but aver nerazumne thaj štetne želje save strovalin e manušen ande propast thaj ando uništenje. 10 Kaj e pohlepa pale love si uzrok pale svako bilačipe. Varesave predajisajle e pohlepače thaj odlutisardine katar o pačipe, thaj korkoro peše andine but bilačipe. 11 Ali tu, e Devlešće manušeja, letu majdur katar sa godova. A dža pale pravda, palo pobožnost, palo pačipe, pale ljubav, strpljivost, thaj pale blagost. 12 Borisar tut lačhi borba ando pačipe. Težisar palo večno trajo save o Del dija tut thaj pale save gajda šukar svedočisardan angle but e svedokurja. (aiōnios g166)

13 Zapovediv tuče anglo Del, save sa džudarel thaj anglo Isuso Hristo, save dijas šukar svedočanstvo anglo Poncije

Pilato: 14 Izvršisar akaja zapovest čisto thaj besprekorno dok či boldel pe amaro Gospod o Isuso Hristo. 15 Kaj kana pale godova avela e vрjama, o Del sikavela e Hristo. O Del save si blagoslovime thaj jedino vladari, Caro e carengo thaj Gospodari e gospodareng godova ġerela. 16 Vo si jedino besmrtno thaj trajil ande kasavo sjajno svetlo kaj khonik našti avel leste paše. Khonik katar e manuša či diħħla les niti šaj dičħel les. Lešće neka si čast thaj moć zauvek. Amin. (aiōnios g166) 17 Okolende save si barvale pe akava them zapovedisar te na aven barikane thaj te či uzdinpe ando nesigurno barvalipe, nego ando Del, save barvale dela men sa te ande godova uživisaras. (aiōn g165) 18 Zapovedisar te ceren lačhipe, te aven barvale e lačhe delenca, te aven darežljive thaj voljne te delin, 19 gajda te čiden peše blago save avela lačho temelji palo budučnost, te zadržin istinsko traj. 20 Timoteje, le sama pe okova so si tuče poverime. Le tut majdur katar o isprazno brbljanje thaj katar e čingara zbog godova sikavipe so akħardol hohavno "Džanglipe" save protivil pe e čačipešće. 21 Varesave save prihvatisardine godova "Džanglipe" thaj odlutisardine katar o pačipe. E Devlešći milost neka avel savorenca tumenca. Amin.

2 Timoteješće

1 Akava si lil savo ramosarda o Pavle, apostol e Isuse Hristosko savo si bičhaldo e Devlešće voljasa, te navestil o trajo savo o Del obećisarda kroz o paćipe ando Isus Hristo. **2** Mungre voljeno čhavešće e Timoteješće: Milost tuče, milosrđe thaj miro katar o Del o Dad thaj katar o Isus Hristo amaro Gospod. **3** Timoteje, zahvalno sem e Devlešće, savešće služiv ando čisto savest sago vi mungre pradada, dok dav man godi tute ande mungre molitve e desenca thaj e račenca. **4** Kana dav man godi ke čire jasva, astarel man e želja te dikhav tut thaj te razveseliv man. **5** Dav man godi ke čiro iskreno paćipe savo si tut ando Del – sago kaj sas majprvo čire mamija e Loida, a askal vi čire dejia e Evnika. Uvereno sem kaj vi tut akana si kasavo paćipe. **6** Zato dav tut godi te raspiris o duhovno daro savo dija tut o Del kana čutem mungre vas pe tute. **7** Kaj o Del či dija men Duh te avas darane, nego dija men Duh savo del amen snaga, ljubav thaj razboritost. **8** Na ladža te svedočis palo amaro Gospod, niti pale mande, vi ako sem ando phanglipe! Av spremno te trpis manca zbog godova kaj navestis e Bahtali nevimata. O Del dela tut snaga pale godova. **9** Vo spasisarda men thaj akharda amen te trajisaras e sveto trajosa – na zato kaj godova zasluzisardam amare delenca, nego zato kaj godova sas lesko naum još katar o večnost te del amen piri milost ando Isus Hristo. (*aionios g166*) **10** Akana sa godova objavisarda amendē sar avilo amaro Spasitelj o Isuso Hristo, savo uništisardas o smrto thaj čerda te zasjail o trajo thaj o bimeripe kroz e Bahtali nevimata. **11** O Del čhuta man te avav propovedniko, apostol thaj učitelj e Bahtale nevimatako. **12** Zbog godova vi trpiv sa akava. Ali či ladžav katar godova, kaj pindžarav okoles ande savo pouzdiv man thaj sigurno sem kaj Vo šaj arachel okova so si mande poverime dži ke okova des. **13** O uzor neka avel tuće o lačho sikavipe savo mandar ašundan ando paćipe thaj volipe ando Isuso Hristo. **14** Lačhe arakh o dragoceno lačhipe savo si tuće poverime pomoću e Svetu Duhosa savo trajil ande amende. **15** Sago kaj džanes, sa andar e Cikni Azija boldine mandar e zeja – maškar lende si vi o Figel thaj o Ermogen. **16** Neka o Gospod sikavel pesko milosrđe e Onisiforoše familijače kaj često ohrabrilas man thaj či ladžalas mandar kaj sem ando phanglipe. **17** Naprotiv, kana vo sas ando Rimo, brižljivo roda man thaj arakhla man. **18** Neka o Gospod del les piro milosrđe ande godova des. Tu lačhe džanes pe kozom but načinjura vo pomožisarda man ando Efes.

2 A tu Timoteje, čhaveja, zuravo ande milost savi del amen o Isuso Hristo! **2** Okova so ašundan mandar angle but e svedokurja, godova poverisar e paćivale manušenđe save avena sposobne avren te sikaven. **3** Delisar manca o pharipe sago lačho vojniko e Isuse Hristosko! **4** Khonik savo služil sago vojniko thaj kamel te ugodil pire zapovednikošće, či hamil pe ande svako džešće trajošće buća. **5** Thaj ako vareko takmičil pe, či dobila e nagrada ako či takmičil pes pe pravila. **6** O zemljoradniko savo naporno čerel bući trubul prvo te uživil ande plodurja pire trudošće. **7** Gndisar pe godova so phenav tuće! O Gospod dela tut te sa haćares. **8** Zapamtisar o Isuso Hristo savo uštilo andar e mule, savo si e Davidesko potomko, prema e Bahtali nevimata savi propovedisarav. **9** Pale late trpiv nevolje ande okurja sago kaj sem varesosko zločinco. Ali te sem me ande okurja, e Devlesko alav našti te avel okuime! **10** Spremno sem sa te trpiv pale okola saven o Del odabirisarda te isto gajda postignin o spasenje thaj večno slava ando Isuso Hristo. (*aionios g166*) **11** Akava si sigurno čačipe: Te mulam e Isuseja, lesa vi trajisaras. **12** Ako nastavisaras te trpisaras nevolje, lesa vi caruisaras. Ako odrekni men lestar, vi vo amendar odreknila pe. **13** Ako sam lešće bipaćivale, vo ačhela paćivalo kaj vo našti odreknil pe korkoro pestar. **14** De godi e manušen pe godova thaj upozorisar len anglo Del te na traden pe maškar pende zbog e alava. Kaj godova khanči či koristil, a po propast si okolende save čhon kan. **15** De sa tutar te sikaves tut anglo Del sago dostoјno radniko saves naj sostar te ladžal, thaj savo ispravno inčarel o čačo alav. **16** Katar e bezbožne thaj diliowane svaturja le tut majdur kaj crden sa majbut ande bezbožnost. **17** Kasave alava si sago e putardi rana savi buljol. Maškar lende si duj manuša, o Imenej thaj o Filit. **18** Von dujrije katar o čačipe thaj tvrdin kaj o uštipe andar e mule već sas. Von godelesa crden varesaven katar o paćipe. **19** Ali e Devlesko čačipe ačhel čvrsto sago o temelji pe savo ramol: "O Gospod pindžarel okolen save si lešće" thaj "Ko god tvrdil kaj pripadil e Gospodešće nek lel pes majdur katar o bilačhipe." **20** Ando barvalo čher si vasurja čerdine katar o sunakaj thaj katar o rup, ali vi katar o kaš thaj vi katar e glina. Jek koristin pe ande časne, a aver ande nečasne svrhe. **21** Ako o manuš šilavel pes katar sa godola bilačhe buća, avela posvetime, časno thaj koristime posuda pire Gospodešće, pripremimo pale svako lačho delo. **22** Katar e ternikane požude naš! Dža pale, pravednost, paćipe, ljubav, miro, zajedno okolanca save čiste ilenca rode e Gospode! **23** Le tut majdur katar e dile thaj nerazumne rasprave, kaj džanes kaj godova anel samo čingara. **24** A o sluga e Gospodesko či tromal te hal

pes, nego trubul te avel ljubazno prema savorende. Moraš te avel sposobno te sikavel thaj te avel strpljivo thaj te trpil o bilačipe, 25 te ande blagost poučil e protivnikonen, sar o Del dijas len šansa te pokajin pe thaj te pindžaren o čačipe. 26 Thaj te even peste, thaj len pes majdur andar e zamka e bendešći, savo zarobisarda len te čeren lešći volja.

3 Akava zapamtisar Timoteje: ande poslednje desa avela phari vрjama. 2 Kaj e manuša avena sebične thaj pohlepne pale love, avena ohole thaj barikane, vređona e Devle thaj avena neposlušne pire dadešće thaj pire dejāće, avena nezahvalne thaj khanči či avela lende sveto. 3 Avena bezosećajne, nepomirljive, okola save ogovorin, neopuzdane, surove, von či volina o lačipe. 4 Avena izdajnikurja, okola save či gindin kana vareso čeren, barikane, thaj majbut volina o užitko nego e Devle. 5 Čerena pes kaj poštuju e Devle, ali či mučen te lešći sila promenil len. Le tut majdur katar kasave manuša! 6 Kasave si okola save crden pes ande čhera thaj pridobin e manušnen save si nestabilne thaj opteretime e bezahenca, savenca vladin e različite strasti. 7 Von uvek sićon, ali nikad či haćaren o čačipe. 8 Sago kaj o Janije thaj o Jamvrije usprotivisajle e Mojsijašće, gajda vi godola manuša usprotivisajle e čačipešće. Lende godi si rumome thaj nepokorno ando pačipe. 9 Ali von či aresena gajda dur kaj savorende, lendi dilimata avela jasno dikhlini sago kaj jasno sikhadili e dilimata katar o Janije thaj katar o Jamvirije. 10 A tu Timoteje verno sledis mungro sikavipe, načino sar trajiv, mungro ciljo, mungro pačipe, mungri strpljivost, mungri ljubav, mungri istrajnost. 11 Džanes save progonstvurja thaj patnje sas man ande Antiohija, ande Ikonijum thaj ande Listra. Ali o Gospod andar sa izbavisarda man. 12 A vi savora save kamen te trajin pobožno ando Isuso Hristo, avena progonime. 13 E bilačhe manuša thaj e varalice avena sa majgore thaj majgore, hohavena avren thaj vi korkoro avena hohade. 14 Ali tu Timoteje ačih ande okova so sićilan thaj ande soste san uverime, kaj svesno san kastar sićilan. 15 Thaj kaj katar o ciknipe pindžares e Svetе lila, save dine tut mudrost te primis o spasenje po pačipe ando Isusu Hristo. 16 Svako si Svetо lil e Devlestar nadahnime thaj korisno palo sikavipe, te lel pe sama katar o bezech, te ispravisaras e pogreške thaj te sikavel men sar te ispravno trajisaras, 17 te šaj e Devlesko manuš avel potpuno sposobno pale svako lačho delo.

4 Dav tut solah anglo Del thaj anglo Isuso Hristo save sudila e mulendē thaj e džudenđe thaj pale godova kaj vo avel te vladil sago Caro: 2 propovedisar e Bahtali nevimata! Av spremno te ispunis čiro zadatko vi kana si

tuće zgodno vi kana si tuće nezgodno! Phen e themende so trubun te čeren, opomenisar len kana grešin, ohrabrisar len strpljivo ande pouka. 3 Kaj avela e vрjama kana e manuša či kamena te čhon kan ko lačho sikavipe. Džana pale pire vlastite želje thaj pešće araćena but aver sikavipe savo godila lende kanende. 4 Von boldena pire kan e čačipestar thaj džana pale hohamne paramiče. 5 Ali tu av ande sa godova trjazno. Podnesisar e patnja. Propovedisar e Bahtali nevimata. Potpuno ispunisar e dužnost savi dija tut o Del. 6 A so si dži mande, mungro tražo uskoro avela dino sago žrtva, thaj avili e vрjama kana trubul te džavtar katar akava them. 7 Lače borisajlem palo mungro Gospod, e trka završisardem, o pačipe inčardem. 8 Pripremire si mande o venco pravednosti savo o Gospod, o pravedno sudco, dela man po des kana avela. Thaj na samo mande nego savorende save čeznini palo des kana pojavila pe. 9 Timoteje, moliv tut, av so majsigo mande. 10 O Dimas mukla man kaj zavolisardas akava them thaj đelotar ando Soluno. O Kriskent đelotar ande e Galatija, a o Tit ande Dalmacija. (aiōn g165) 11 Manca si samo još o Luka. An tusa e Marko kana aveja, kaj si mande korisno pale služba. 12 E Tihiko bičhaldem ando Efes. 13 Kana aveja, an mande o ogrtaci savo muklem ande Karposko čher ande Troada. An vi e knjige, posebno okola save si čerde katar e morči. 14 O kovači savo akhardol Aleksandar andas mande but bi lačipe. O Gospod počinela lešće prema lešće dela. 15 Vi tu le tut lestar sama kaj but protivisajlo amare alavende save propovedisardam. 16 Ke mungri prvo odbrana po sudo, khonik nas uz mande. Savora mukline man. Neka o Gospod godova či lel lende pale doš! 17 Ali o Gospod sas manca thaj dija man snaga te propovediv e Bahtali nevimata ande sasti punina te ašunen okola save či pindžaren e Devle. Thaj izbavisarda man andar e lavosko muj. 18 O Gospod izbavila man katar svako bilačipe thaj araćela man pale piro nebesko carstvo. Neka si lešće slava ande veke vekurja. Amin. (aiōn g165) 19 Pozdravisar e Priska thaj e Akila thaj e Onisiforosko čher. 20 O Erast ačhilo ando Korinto, a e Trofime nasvale muklem ando Milit. 21 Siđar te aves akaringal majsigo nego so avel o ivend. Pozdravin tut o Evulus, Pud, Lin, Klaudija, thaj sa e phral. 22 Neka o Gospod avel čire duhosa. Milost tumenca!

Titošće

1 Akava ramov me, o Pavle, o sluga e Devlesko thaj o apostol e Isuse Hristosko. Me sem bičhaldo te okolen saven o Del losarda zuravav ando paćipe thaj te sikavav len te pindžaren o čaćipe savo si ugodno e Devlešće. **2** Godova paćipe thaj o pindžaripe del len nada ando večno trajo savo o Del obecisarda lende katar e večnost, a o Del či hohavel. (aiōnios g166) **3** Ande pravo vrijama objavisarda e manušende piro alav kroz o propovedanje savo o Del, amaro Spasitelj, zapovedisardas mande te propovediv. **4** Ramov e Titošće, mungre čače čhavešće ando zajedničko paćipe: Milost thaj miro katar o Del o Dad thaj katar o Hristo Isus, amaro Spasitelj. **5** Muklem tut pe Krita pale godova te anes ando redo okova so nas dovršime thaj te pe thana čhos e starešinen ande zajednice sago kaj me naredisardem tuče. **6** O starešina trubul te avel manuš pale savo naj khanči bilačhe te mothol pe, rom paćivalo ječe romnjače, lešće čavra trubun te aven vernikurja, save či avena došarde palo bezehalo trajipe thaj kaj si bilačhe thaj neposlusne. **7** Kaj o nadgledniko, sago upravitelj e Devlešće čherešće, trubul te avel manuš pale savo naj khanči bilačhe te mothol pe, te na gindil samo pe peste, te na avel čingaralo, te na avel matarno, te na avel nasilniko, thaj te na avel sklonoo palo bilačho dobitko. **8** A trubul te avel gostoljubivo, te volil o lačipe, razumno, pravedno, sveto thaj te si les kontrola pe peste. **9** Trubul zurale te inćarel pe ko čačikano sikavipe, te šaj te hrabril averen thaj te uveril e protivnikonen ando ispravno sikavipe. **10** Kaj si but neposlusne, brbljivcurja, thaj hohavne, osobito maškar okola save sikaven palo obrezanje. **11** Lende trubul o muj te phandvel pe, kaj zbog o bilačho dobitko upropastin e saste familijen gajda kaj sikaven okova so či trubul. **12** Jek katar lende, vi lengo proroko, korkoro phendas: "E manuša katar e Krita si uvek hohavne, opake zveri, bibučarne thaj handžvale po habe." **13** Godova si čačo svedočanstvo. Pale godova strogo kuš len, te aven saste ando paćipe, **14** thaj te majbut či zanosin pe e židovske paramičenca thaj e naredbenca katar okola save bolden e dume e čaćimašće. **15** E čisto manušende e bezehendar si sa čisto, a okolende save si melale e bezehendar thaj e bipaćivalende khanči naj čisto, nego si vi lendi gođi thaj vi lendi savest melali. **16** Tvrdin kaj pindžaren e Devles, ali godova či dokažin pire delenca. Von si odvratne, nepokorne thaj naj sposobne te čeren bilo savo lačho delo.

2 A tu sićar savoren te složin pe e ispravno sikavipe: **2** e purane manušen sićar te aven staložene, dostoje

poštupe, razumne, ispravne ando paćipe, ande ljubav, thaj ando strpljenje. **3** Isto gajda, sikav e purane manušnen te ponašin pe pobožno, te na ogovorin thaj te na aven matarne. Nego te sikaven okova so si lačhe. **4** Neka sikaven e majterne manušnen te volin pire romen thaj pire čhavren, **5** te aven razumne, čiste ilenca, vredne domačice, lačhe, poslušne pire romendē, te či čerel pe bilačhe svato pale Devlesko alav. **6** Isto gajda, e terne čhaven ohrabrisar te aven razumne. **7** Ande sa av lende lačho primer gajda kaj čereja e lačhe dela. Ande okova so sikaves av iskrenero thaj ozbiljno. **8** Neka čiro sikavipe avel gajda ispravno te okola save protivin pe tuće ladžavon kaj najlen so bilačhe te phenen pale amende. **9** E roburja ande sa moraš te pokorin pe pire gospodarende! Neka ugodin lende thaj nek či bolden lende o alav, **10** neka či čoren lendar, nego neka sikaven kaj šaj te paćalpe lende, te o sikavipe e Devlesko, amare Spasiteljesko, ande sa avel prihvati. **11** Kaj, pale sa e manuša o Del sikadas piri milost, savi anel spasenje. **12** E milost sikavel men te odrekni men katar o bezbožnost thaj akale themešće želje, te ande akava them trajisaras razumne, pravedne thaj pobožne (aiōn g165) **13** dok ažučaras e Bahtali nada thaj te ande slava pojavil pe amaro baro Del thaj Spasitelj, o Isus Hrist. **14** Vo korkoro pes dijas pale amende te otkupil amen katar svako bezakonje thaj te čerel amen te avas čiste pale peste, thaj them savo pripadil samo lešće, save uvek trudil pe te čerel lačhe dela. **15** Sa akava sikav! Ohrabrisar thaj opomenisar ande sa o autoritetu! Thaj na muk te khonik preziril tut.

3 Stalno de gođi e vernikonen kaj trubun te pokorin pe e šorvalende thaj okolende save si pe vlast. Phen lende kaj trubun te čhon kan lende thaj te aven spremne pale svako lačho delo. **2** Phen lende te či čeren bilačhe svato pale khonikaste. Neka či han pe thaj neka uvek aven blage thaj but ljubazne prema savorende. **3** Kaj vi amen samas varekana nerazumne, neposlusne thaj zavedime. Robuisardam e razne požudenđe thaj e svako vrsno užitkonende. Trajisarasas ando bilačipe thaj ande zavist, mrzanas amen thaj amen mrzisarasas avren. **4** Ali askal o Del, amaro Spasitelj, sikadas amende piro lačipe thaj piri ljubav prema e manuša. **5** O Del spasisarda men, na zbog amare lačhe dela save čerdam, nego zbog piro milosrđe. Thoda men katar o bezeh thaj dija men te bijandivas ande nevo trajo po Svetu Duhu **6** saves obilno izlisardas pe amende kroz o Isus Hristo, amaro Spasitelj. **7** Prekal lešći milost sam opravidime anglo Del, te šaj postanisaras naslednikurja ando večno trajo savešće nadi men. (aiōnios g166) **8** Sa so phendem tuće si čaćipe. Thaj me kamav te godova čvrsto tvrdis, te okola

save paćaine e Devlešće posvetin pe gajda kaj čerena lačhe dela. Godova si lačhe thaj korisno pale sa e manuša. **9** Le tut majdur katar e dile rasprave thaj katar o rodoslovija katar e prepirke thaj katar e čingara palo Zakono, kaj si beskorisne thaj bezvredne. **10** E manušes savo anel razdor opomenisar jekhar, pa duvar, a ako nastavil godoleja, le tut lestar majdur, **11** kaj tu džanes kaj si kasavo manuš rumome thaj čerel bezech. Vo korkoro pes osudil. **12** Kana bičhalava tute e Arteme ili e Tihiko, potrudisar tut te aves mande ando Nikopolj, kaj odlučisardem te ivendiv okote. **13** Potrudisar tut te pomognis e advokatošće e Zinošće thaj e Apološće ande sa so trubun palo drom, sar khanči či falisardasas lende! **14** A amare manuša trubun te posvetin pe gajda kaj čeren lačhe dela, kaj god si čači potreba, sar či avilinesas bibućarne. **15** Pozdravin tut savora save si manca. Pozdravisar okolen save volin men ando paćipe. Milost tumenca savorenca.

Filemonešće

1 Akava ramov me o Pavle, savo sem ando phanglipe palo o Isuso Hristo, thaj manca o phral o Timotej, e dragone Filimonešće, amare saradnikošće, **2** e phejače e Apfijače, e Arhipešće amare suborcošće ando Hristo, thaj e khandirjače ande čiro čher: **3** Milost thaj miro tumenđe e Devlestar, amare Dadestar thaj e Gospodestar e Isuse Hristostar. **4** Uvek zahvaliv mungre Devlešće kana moliv man pale tute Filimone, **5** kaj ašunav pale čiri ljubav pale sa e Devlešće manuša thaj pale čiro pačipe ando Gospod Isus. **6** Moliv man te amaro zajedništvo savo si amen ando pačipe anel tuče majhanduk haćaripe e svako lačhipestar savo si amen ando Hristo. **7** Kaj čiri ljubav but bahtarda man thaj utešisarda man, kaj tu, phrale, osvežisardan e ile e Devlešće manušenđe. **8** Zato, vi ako si man ando Hristo pherdo pravo te zapovediv tuče so te čeres, **9** zbog e ljubav majradije moliv tut, kasavo sosko sem, me, o phuro Pavle, a akana vi ando phanglipe palo Isuso Hristo. **10** Moliv tut pale mungro čhavo Onisim, kašće postanisardem duhovno dad ando phanglipe. **11** Vo nas tuče majranije korisno, ali akana si korisno na samo tuče, nego si korisno vi mande. **12** Bičhalav les tuče palpale, les savo si mungro ilo. **13** Kamlem te ačhavav les mande, te služil mande umesto tute dok sem ando phanglipe pale Bahtali nevimata. **14** Ali či kamlem khanči te čerav dok tu či pristanis, sar akava lačho delo či avilosas sago moraš, nego katar čiri lačhi volja. **15** Šaj te sas baš andar godova pe harni vрjama odvojime tutar sar avilosas čiro pale sa e vрjama (*aiōnios g166*) **16** thaj na majbut sago robo, nego majlačhe katar o robo – sago voljeno phral. Vo si mande but drago, a kozom majbut avela tuče, ali na samo sago manuš, nego vi sago phral ando Gospod. **17** Pa ako, man inčares palo čiro saradniko primisar askal les sago kaj primisardanas man. **18** A te čerda tuče vareso pe doš ili ačhilo udžile tuče vareso, me godova lav pe mande. **19** Me, o Pavle, ramov akava mungre vastesa: me počinava tuče, a te na phenav kaj san mande udžile vi čiro trajo. **20** Ej, phrale, volisardemas te avel man tutar varesošći korist ando Gospod. Osvežesar mungro ilo ando Hristo. **21** Ramov tuče kaj sem uverime ande čiri poslušnost. Džanav kaj čereja vi majbut nego so mangav tutar. **22** Thaj još vareso: lačhar mande e gostinsko soba kaj nadiv man kaj o Del uslišila tumare molitve thaj dela te uskoro avav tumenđe. **23** Pozdravin tut o Epafras, savo si zajedno manca ando phanglipe palo Hristo Isuso, **24** thaj mungre saradnikurja o Marko, o Aristarh, o Dimas thaj o Luka. **25** Neka e milost amare Gospodešći e Isuse Hristošći avel tumare duhosa.

Jevrejende

1 O Del ande okoja vrjama but droma thaj pe but načinurja motholas amare pradadende kroz e prorokurja, **2** ali ande akala poslednje desa amendē motholas kroz piro Čavo. Les odredisardas te avel nasledniko pe sa, thaj kroz kaste stvorisarda vi o them. (aiōn g165) **3** O Čavo si odsjaj katar e Devlešći slava thaj čačo odraz katar lesko biće, savo iñdarel sa pire silno alavesa. Pošto mulo te šilavel men katar o bezech, bešlo ando nebo pe počasno desno rig e Devlešći savo sa šaj. **4** Gajda Vo postanisardas gadići majmoćno katar e andelurja kozom o Del dija les majuzvisime alav katar lengo. **5** Kaj savešće katar e andelurja o Del varekana phendas: "Tu san mungro Čavo, ađes bijandem tut?" thaj još: "Me avava lešće Dad, a vo avela mande Čavo"? **6** Thaj palem, kana e prvo bijande Čave uvdil ando them, phenel: "Neka den koča angle leste sa e Devlešće andelurja." **7** O Del phenel pale andelurja: "Pire andelen čerel balvajenca thaj pire slugen sar jagale plamenurja", **8** a e Čhavešće phenel: "Ćiro prestolje, Devla, ačhel pale uvek. Pravedno vladis cire Carstvosa. (aiōn g165) **9** Volis e pravednost, a mrzis o bezakonje. Zato o Del, ciro Del, makhlut e uljesa katar o bahtalipe sago ni jeće katar cire drugaren", **10** thaj: "Ando početko tu, Gospode, čhutan e temeljurja e phuvjaće thaj e nebesa delo si cire vastengo. **11** Tu ačhes, a von nestanina thaj sa phurjola sago e drze. **12** Paćareja len sago ogrtaci, zamenina pe sago e purane drze. A tu san uvek isto, cire bršende naj krajo." **13** Ni jeće andelošće o Del nikad či phendas: "Beš pe mungri počasno desno rig dok či čhav cire dušmajen tale cire pungre." **14** Gajda, ko si e andelurja? Von si duhurja save služin e Devlešće, bičhalde te služin okolenje save nasledina o spasenje.

2 Zato još majbut trubul te las sama pe okova so ašundam, te či promašis o ciljo. **2** Kaj, o sikavipe save o Del bičhalda prekal e andelurja sikadilo kaj si čačo thaj svako prestup thaj neposluh primisardas pravedno kazna. **3** Sar askal amen gndis kaj nakhasa bi kaznako ako zanemaris gajda baro spasenje? Godova spasenje prvo najavisardas o Gospod, a amendē potvrdisardine okola save ašundine les. **4** A o Del potvrdisarda les e znakonanca, e čudenca thaj e silne delenca, sago vi e Svetu Duhošće darenca, save razdelisardas pe piri volja. **5** O Del či dija e namenisardas e andelenje te vladin e themeja save avel a pale save amen phenas. **6** Kaj, vareko varekaj posvedočisardas: "So si o manuš te des tu leste godi? Ili o čhavo e manušesko te vodis e briga pale leste? **7** Pe harni vrjama čerdan les

cara majcikne katar e andelurja, okrunisardan les e slavava thaj e časteja, **8** sa čhutan tale lešće pungre." Kana o Del sa čhuta tale lešće pungre, gajda khanči či ačhilo so naj lešće podložime. Pa, ipak, još či dikhas kaj sa pokoril pe lešće. **9** Ali dikhas e Isuse, save sas pe harni vrjama čerdo cara majcikno katar e andelurja, ali akana si okrunime e slavava thaj e časteja zato kaj pretrpisardas o smrto sar kroz e Devlešći milost okusisardas o smrto pale sa e manuša. **10** O Del, pale save thaj kroz save sa postojil, kamlas te avel les but čhavje save učestvujina ande lešći slava, pa sas potrebno prekal e patnje čerel savršeno e Isuse save iñdarel len ando spasenje. **11** Kaj, o Isus save posvećuil len thaj vi okola save si posvetime silen isto Dad. Zato o Isus či ladžal te akharel len phralenca **12** kana phendas e Devlešće: "Objaviva čiro alav mungre phralenđe, dilabava najs tuče maškar e cídine manuša." **13** Thaj još: "Ande leste pouzdiva man." Thaj još: "Ake taman me thaj e čhavra saven o Del dija man." **14** Godola čhavra si katar o rat thaj o mas, gajda vi o Isus postanisardas manuš sago vi von, te pire smrtosa uništih e bendje saves sas vlast po smrto, **15** thaj te oslobođil okolen save sasto piro trajo robiuin e daraće katar o smrto. **16** Kaj, jasno si kaj o Isus či avilo te pomognil e andelenje, nego e Avraamešće potomkonende. **17** Zato sas potrebno te ande sa avel slično e phralenđe, te šaj anglo Del te postanil milosrdno thaj paćivalo Baro rašaj, save ostvaril o jartipe pale bezeha e manušende. **18** Kaj, pošto vi korkoro trpisarda dok sas iskušime, šaj te pomognil okolende save si iskušime.

3 Zato, svete phralalen, tumen saven si ideo ando nebesko poziv, usmerin tumare gindurja po Isus, save si Apostol thaj Baro rašaj amare paćimako. **2** Vo si verno e Devlešće save postavisarda les, baš sago kaj sas vi o Mojsije verno e Devlešće ande sasto Devlesko čher. **3** A e Isusešće pripadil majbari slava nego e Mojsiješće, baš sago kaj okolešće save gradil o čher pripadil majbari čast nego e čherešće save sas čerdo. **4** Kaj, svako čher vareko gradil, a o Del sagradisardas sa so postojil. **5** O Mojsije sas verno sago sluga ande Devlesko čher, thaj svedočilas pale okova so o Del ande budućo vrjama objavila. **6** Ali o Hristo si verno sago Čhavo pe sasto lesko čher. A lesko čher sam amen, ako inčarás o pouzdanje thaj e nada sayjava hvali men. **7** Zato, sago kaj o Svetu Duho phenel: "Ađes ako ašunen lesko glaso, **8** neka či zuravon tumare ile sago ande vrjama kana tumare pradada pobunisajle, ando des kana iskušisardine les ande pustinja, **9** kaj tumare pradada iskušinas man thaj izazivinas man, vi ako starvardeš brš dičhenas mungre dela. **10** Zato bari holji astarda man pe godova naraštaj thaj

phendem: 'Uvek ileja durjon mandar, thaj mungre droma či pindžardine.' 11 Gajda ande mungri bari holji halem solah: 'Či dena ando than mungre odmorosko!' 12 Len sama, phralalen, te varekasko ilo maškar tumende či avel bilačho thaj bipaćivalo, pa te džaltar e džude Devlestari. 13 Nego, svako des, ohrabrin jek avres dži kaj god si okova "ades", te na vareko tumendar zavedime katar o bezeħ otvrnil piro ilo. 14 Kaj sa amen si ideo ando Hristo ako dži ko krajo čvrsto inčaras o pouzdanje savo sas amen ando početko. 15 Sago kaj si mothodo ando Sveto lili: "Ađes ako ašunen lesko glaso, neka či zuravon tumare ile sago ande vrjama kana tumare pradada pobunisajle." 16 Kaj save si godola save ašundine, pa pobunisajle? Zar nas okola saven o Mojsije inkalda andar o Egipat? 17 A pe save sas o Del holjariko štarvardeš brš? Zar nas pe okola save sagrešisardine thaj savende tela muline ande pustinja? 18 A savende godova hala solah kaj či dena ando than lešće odmorosko, ako či okolende save sas neposlušne? 19 Thaj dikhlam kaj našti dine ando than lešće odmorosko zbog piro bipaćipe.

4 Dakle vi ako još vredil e Devlesko obećanje kaj dasa ande lesko odmor, daran te varekašće či dogodil pe te či del inča. 2 Kaj, vi amende si propovedime e Bahtali nevimata, baš sago vi lendje. Ali, lendje o alav save ašundine nas katar o korist, kaj či prihvatisardine les e pačipeja sago okola save čutine kan leste. 3 Kaj ande lesko odmor das amen save pačajam, sago kaj o Del phendas: "Gajda ande mungri bari holji halem solah: 'Či dena ando than mungre odmorosko!'" Vo godova phendas vi ako si lešće dela završime još sar o them postanisardas. 4 Kaj, varekaj pale eftato des gajda phenel: "A o eftato des o Del odmorisajlo katar sa pire dela." 5 A akate si palem phendo: "Či dena ando than mungre odmorosko." 6 Okola save prve ašundine e Bahtali nevimata či dine ando odmor kaj nas poslušne e Devlešće. Dakle, akate si varesave aver džene save trubun te den ando than e odmorosko. 7 Zato o Del palem odredisarda aver des, save akharel "ades". Vo phenel pale godova des but brš majposle prekal o David, sago kaj si već mothodo: "Ađes ako ašunen lesko glaso, neka či zuravon tumare ile." 8 Godova than palo odmor naj o Hanaan ande save indarda len o Isus Navin. Kaj te avilosas gajda, o Del majposle či mothodas pale aver des e odmorosko. 9 Dakle, ipak ačhel o eftato des palo odmor e Devlešće manušenđe, 10 kaj ko del ande Devlesko odmor, odmorisajlo katar pire dela sago vi o Del nakon so stvorisarda o them. 11 Zato, trudi men te das ando odmor thaj te khonik amendar či propadnij gajda kaj sledil o primer okolengo save sas neposlušne e

Devlešće. 12 Kaj e Devlesko alav si džudo, delotvorno thaj majstrošto si katar svako mačo e duj oštricenca, thaj del dži okote kaj razdelil e duša thaj o duho, e zgloburja thaj e kokala. Vo prosudil e gjindimata thaj e namere e ilešće. 13 Thaj naj stvorene savo si garado anglo Del, a angle lešće jakha si sa putardo thaj jasno dičhol. Lešće savora moraš te dasa o računo. 14 Zato trubul čvrsto te inčaras o pačipe savo ispovedis, kaj si men užvisime Baro rašaj savo đelo po nebo – o Isus, e Devlesko Čavo. 15 Kaj, amen si Baro rašaj savo haćarelpe amanca ande amare slabosti, kaj sas ande sa iskušime sago vi amen, samo či sagrešisardas. 16 Zato hrabro trubul te avas angle Devlesko prestolje milosti te primis milosrđe thaj milost baš kana si mendje potrebno.

5 Svako baro rašaj losarelpe katar e manuša thaj pale manuša čhol pe anglo Del te prinosil darurja thaj žrtve pale bezeha. 2 Vo šaj avel kovle ileja prema okola save si ando bidžanglipe thaj ande zabluda, zato kaj vi les korkore si slabost. 3 Zbog godova kaj si vi les slabost vo moraš te prinosil žrtve pale pire bezeha thaj vi pale manušende bezeha. 4 Godoja čast khonik našti lel korkoro pale peste, nego o Del akharel les ande godoja služba, baš sago kaj akhardas vi e Aarone. 5 Gajda ni o Hristo či proslavisardas korkoro pes kana postanisardas Baro rašaj, nego proslavisarda les Okova save phendas lešće: "Tu san mungro Čavo, ađes bijandem tut", 6 sago kaj vi pe aver than phenel: "Tu san rašaj dži ko veko po redo e Melhisedekosko." (aiōn g165) 7 Vo pale vrjama kana trajilas pe phuv ando baro vapaj thaj ande jasva, prinosilas e molitve thaj e molbe Okolešće save šaj spasilas les katar o smrto thaj sas uslišime zato kaj sas ponizno thaj pokorno e Devlešće. 8 Vi ako sas e Devlesko Čavo, o Isus sičilo te avel poslušno kroz okova kaj patisarda. 9 A kana postignisardas savršenstvo, postanisardas izvor palo večno spasenje savorende save si lešće poslušne (aiōnios g166) 10 thaj o Del proglasisarda les palo Baro rašaj po redo e Melhisedekosko. 11 Pale godova šaj but čerdamas svato, ali phare si te objasnili pe, pošto postanisardine lenje te ašunen. 12 Thaj umesto te aven dži akana učitelja, tumende si palem potrebno te vareko sikavel tumen okola početne osnove e Devlešće alavešće. Još uvek si tumende potrebno thud, a na zuralo habe. 13 Kaj, ko još pravarel pe e thudeja, či haćarel so si, a so naj ispravno, zato kaj još si beba. 14 A o zuralo habe si pale okola save si zrele, thaj zbog godova kaj si zrele si len sposobnost te razlikuin o lačhipe katar o bilačipe.

6 Zato trubul te mukas pale amende o početno sikavipe palo Hristo thaj te džas anglat ando zrelo sikavipe, gajda

kaj či boldas amen pe osnove save si: pokajanja pale dela save indaren ando smrto, pačipe ando Del, 2 sikavipe palo bolipe, pale godova te čhonpe e vas pe manuša, palo uštipe andar e mule, thaj palo večno sudio. (aiōnos g166) 3 Thaj vi akava čerasa ako mučel Del. 4 Kaj si nemoguće te anen palem dži ko pokajanje okolen save već sas prosvetlime thaj okusisardine o nebesko daro thaj saven sas ideo ando Sveti Duh, 5 save okusisardine o lačipe e Devlešće alavengo thaj e sila e vrjamaći savi avela, (aiōn g165) 6 a askal peline katar o pačipe, kaj von palem pale peste razapnij e Devlešće Čhave thaj javno ladžaren les. 7 O Del blagoslovil e phuv savi si natopime e bršndeja, savo često perel pe late thaj bijanel lačhe plodurja save si korisne pale okola save vi obradin lat. 8 A okoja phuv savi bijanel kangre thaj čičkurja, či mol khanči thaj paše si dži ko proklestvo – po krajo avela uništimo ande jag. 9 Vi ako gajda mothas, drage mungralen, uverime sam pale tumende kaj tumen ažućarel okova so si majlačhe, okova so pripadil okolende saven o Del spasil. 10 Kaj, o Del naj nepravedno, pa te bistrel tumaro delo thaj tumari ljubav savi sikadine prema leste gajda kaj služisardine, thaj još služin e Devlešće manušende. 11 A amen kamas te svako tumendar sikavel isto revnost dži ko krajo te pherdol okova sošće nadin tumen, 12 gajda či postanina lene, nego sledina o primer okolengo save kroz o pačipe thaj strpljenje primin ando nasledstvo okova so o Del obećisarda. 13 Kaj, kana o Del dijas o obećanje e Avraamešće, pošto nas les vareko majbaro te hal solah, hala solah korkoro pesa, 14 phendas: "Čače blagosloviva tut thaj dava tut but potomkurja." 15 Gajda o Avraam strpljivo ažućardas thaj dobisardas okova so o Del obećisarda. 16 Kaj e manuša han solah okolesa save si majbaro lendar, a e solah potvrdil okova so si phendo thaj završil svako rasprava. 17 Gajda vi o Del kamlas te okolende save si naslednikurja palo obećanje jasno sikavel kaj či promenila piri odluka pa o obećanje potvrdisarda e solahasa. 18 O Del dijas o obećanje thaj e solah. Godova duj našti promenil pe thaj o Del našti hohavel. Zato, amen, save ando Del arakhas sigurnost, te šaj avas zurale ohrabrine te čvrsto inčarases e nada savi o Del čhuta angle amende. 19 Godoja nada si amen sago pouzdano thaj čvrsto sidro pale amare duše. Voj indarel amen pale hramske firanglje, ande Svetinja pe Svetinje, 20 okote kaj o Isus dijas pale amende thaj postanisardas Baro rašaj pale uvek po redo e Melhisedekosko. (aiōn g165)

7 A godova Melhisedek sas caro ando gav Salim thaj rašaj e Majbare Devlesko. Vo inklijsto anglo Avraam kana akava boldelas pe andar piri pobeda pe štar carurja thaj

blagoslovisarda les. 2 A o Avraam dija les deš posto katar sa so ando rato osvojisarda. E Melhisedesko alav značil, prvo "caro e pravdako", a askal caro Salimsko so značil "caro e miroško". 3 Lešće dadestar thaj lešće dejatar, sago vi lešće pradadendar, či džanel pe khanči. Isto gajda či džanel pe ni kana bijandilo ni kan mulo, a pošto si slično e Devlešće Čhavešće, ačhel rašaj pale uvek. 4 Dichen samo kozom si baro godova kašće čak vi o Avraam, pradad amare themesko, dija deš posto katar sa majlačhe so lijas ando rato. 5 Doduše, vi e Levijevešće potomkonendje save postanin rašaja, o Zakon zapovedil te len deš posto katar o them, godova si katar pire phrala, vi ako vi len si poreklo e Avraamesko. 6 Ali, o Melhisedek, savo naj andar o poreklo e Levijesko, lijas deš posto katar o Avraam thaj blagoslovisarda okoles save si e Devlesko obećanje. 7 A naj sumnja kaj uvek o majbaro blagoslovil okole majciknes. 8 A ando slučaj e rašajengo, dikhlas kaj deš posto len e smrtne manuša, a ando slučaj e Melhisedekosko, deš posto lel o Melhisedek pale savo tvrdil pe kaj si još džudo. 9 Čak šaj phendas pe kaj o Levije, savešće potomkurja len deš posto, dija deš posto e Melhisedekošće prekal o Avraam, 10 još kana o Levije nas bijando, ali postoilas ando telo pire pradadesko e Avraamesko, kana o Melhisedek inklijsto anglo Avraam. 11 O levitsko rašajipe sas čhutino prekal o Zakon save si dino e themešće. Ali ako o savršenstvo šaj postignil pe prekal o levitsko rašajipe, sostar još avilosas potrebno te o Del bičhalec rašajes save si aver čhande, save si slično e Melhisedekošće, a na andar e Aronosko redo? 12 A kana menjil pe o rašajipe, moraš te menjil pe vi o zakon. 13 A o Isus pale save si akava phendo, pripadil aver plemenošće, a khonik katar godova pleme či služilas po žrtveniku. 14 Jasno si kaj amaro Gospod avel andar e Judasko pleme, a o Mojsija godova pleme či spomenisarda kana motholas pale rašaja. 15 A sa si još majasno kana postavil pe aver rašaj save si slično e Melhisedekošće. 16 Vo godova či postanisarda gajda kaj pherelas e purani odredba te pripadil e Leviješće plemenošće, već ande sila e trajošći savi našti uništila pe. 17 Kaj pale leste tvrdil pe: "Tu san rašaj dži ko veko po redo e Melhisedekosko." (aiōn g165) 18 Čhinel pe dakle, e zapovest savi sas majranije dini, kaj sas slabo thaj beskorisno. 19 A pošto o Zakon khonikas či čerda savršeno, akana si dini amende majlačhi nada savjava avasa majpaše e Devleste. 20 Akava o Del potvrdisarda uz e solah, dok aver rašaja den ande služba bi e solah. 21 Ali o Isus postanisardas rašaj kana o Del phendas lešće thaj halas solah: "O Gospod hala solah thaj či menjila pesko gindo: 'Tu san rašaj pale uvek.'" (aiōn g165) 22

Godole solahasa o Del potvrdil kaj o Isus postanisardas jamco e majlačhe savezosko. 23 Thaj rašaja sas but, kaj o smrto sprečisarda len te ačhen uvek ande služba, 24 ali pošto o Isus trajil pale uvek, lesko rašajipe nikad či načela. (aiōn g165) 25 Zato vo šaj jekhar thaj pale uvek te spasil okolen save kroz leste aven e Devleste, kaj vo pale uvek trajil te avel posredniko pala lende. 26 Kaj kasavo baro rašaj vi sas amenđe potrebro: sveto, bi došako, bi okaljime, odvojime katar e bezehale manuša thaj majuzvisime katar e nebesa. 27 Vo naj moraš sago aver bare rašaja svako des te prinosil žrtva pale bezeha, prvo pale peste, a askal palo them, kaj vo čerda godova jekhar thaj pale uvek kan prinesisardas pes sago žrtva. 28 O Zakono postavil pale bare rašaja e manušen saven si lende slabosti, ali e solah e Devlešči savi avili posle o Zakono, postavil e Čhave savi si zauvek savršeno. (aiōn g165)

8 Glavno ande sa akava si: kaj amen si kasavo Baro rašaj
savo bešlo pe desno rig katar o prestolje e veličanstveno
Devlešče pe nebesa, 2 savo služil ando Svetište, savo si
čačo Šator savo vazdas o Gospod, a na o manuš. 3 Svako
baro rašaj čhutino si te prinosil darurja thaj žrtve. Zato sas
potrebro te amaro Baro rašaj vareso prinesil. 4 Te akana
trajil pe phuv, či ni avilosas rašaj, pošto akate več si rašaja
save po Zakono prinesin darurja. 5 O than, kaj von obavin
e služba samo si e slika thaj e senka e svetinjači savi si
ando nebo. Zato o Del upozorisardas e Mojsija kana trbuju
te vazdel o Šator. Godoleja phendas lešeće: "Le sama te
ćeres sa sar sikadem tuće pe planina!" 6 A akana o Isus
dobišardas majuzvisime služba katar lendi, pošto vi o savez
savesko si vo posredniko majlačho katar o purano savez
kaj si utemeljime pe majlačhe obećanja. 7 Kaj te o prvo
savez avilosas bi mana, či avilosas potrebno te rodel pe
dujto. 8 Ali korkoro o Del arakhlas mana e savezošće pa
phendas e themešće: "Ake avel o des, phenel o Gospod,
kana pherava o nevo savezo e manušenca andar o Izrael
thaj e manušenca andar e Judeja. 9 Godova či avela sago
kana sklopisardem o savez lende pradadenca, ande okova
des kana lijem len palo vas thaj inkaldem len andar o
Egipat. Pošto či ačhiline pačivale mungre savezošće, pa vi
me boldem mungre dume lendar, phenel o Gospod. 10 A
akava si o savez savo sklopiva e Izraelošće themesa posle
godoja vrjama, phenel o Gospod. Čhava mungre zakonurja
ande lende gjindimata, thaj ramova len ande lende ile. Me
avava lengo Del, a von avena mungro them. 11 Thaj khonik
majbut či trubula te sikavela pire komšija niti pire phrales e
alavencia: 'Pindžar e Gospode', kaj pindžarena man savora

katar majcikno dži ke majbaro maškar lende. 12 Kaj, jartova
lende lengo bilačhipe thaj majbut či dava man godi ke lende
bezeha." 13 A kana o Del phenel palo nevo savez značil kaj
okova prvo phurilo. A sa so phurjol uskoro vi nestanil.

9 Vi ando prvo savez maškar o Del thaj maškar e Izraelcurja
sas odredbe palo bogoslužje thaj palo svetište akate
pe phuv. 2 Kaj o Šator sas agajda lačhardo: ando lesko
prvo deo sas o cirako, e sinija thaj e svete mangre, a
godova deo akhardolas Svetinja. 3 O dujto deo e Šatorosko
palal e firanglia akhardolas Svetinja pe svetinje, 4 a ande
lestes sas o sunakuno kadiono žrtveniko thaj o Kovčeg e
savezosko, sa obložime e sunakajesa. Ando Kovčeg sas o
sunakuno čaro e manava, e Aronošći rovlji, savi mukla e
patrja, thaj e barune ploče pe save sas ramome e Devlesko
savez. 5 A opral po Kovčeg sas e sunakune andelurja save
akhardonas "heruvimurja". Von prestavin e Devlešči slava,
thaj pire buljarde phakena zasenin o than kaj jarton pe e
bezeha. Ali, pale godova akana našti čeras detaljno svato. 6
Pošto godova sas gajda lačhardo, e rašaja stalno denas
andre ando prvo deo e Šatoresko te obavin e služba, 7 a
ande dujto deo e Šatoresko, šaj delas andre samo o baro
rašaj thaj godova samo jekhar ando brš, e ratesa savo
prinosil e Devlešče pale pire bezeha thaj pale bezeha e
manušende save sas čerde ando bidžanglige. 8 Gajda o
Sveto Duhu sikavelas kaj o drom ande Svetinja pe svetinje
još naj putardo sa dok ačhel o prvo Šator. 9 Godova si
slika pale akaja vrjama, savi sikavel kaj e prinesime darurja
thaj žrtve našti savršeno šilaven e savest okole manušešći
savo služil e Devlešče, 10 pošto e žrtve thaj e darurja sas
samo ando habe thaj ando pimo thaj ando razno obredno
thiope, a godova sas samo telesne pravilurja save vredinas
dži ke vrjama kana avilo o nevo sustav. 11 A o Hristo
avilo sago Baro rašaj okole lačhipeja savo akana si men.
Vo nakhlo kroz o majbaro thaj majsavršeno Šator savo
či čerdine e manušende vas thaj savi či pripadil akale
stvorime themešće. 12 Vo či dija ande Svetinja pe svetinje e
ratesa katar o jarco ili katar o guruv, nego dijas jekhvar pale
uvek pire vlastito ratesa thaj gajda dobisarda pale amende
večno otkupljenje. (aiōnos g166) 13 Kaj ako o rat katar o
jarco thaj katar o guruv thaj o praho e gurumnjako kana
poškropil pes pe okola save si obredno nečiste, posvetil len
te aven avrjal čiste, 14 kozom majbut o rat e Hristosko, savo
kroz o večno Duhu korkoro pes bi manako prinesisardas e
Devlešče, šilavela amari savest katar e dela save indaren
ando smrto te šaj služisaras e džude Devlešče. (aiōnos g166)
15 A o Hristo si posredniko e Neve savezosko zbog godova

te šaj okola save si akharde primin o večno nasledstvo, savo o Del obećiska, pošto o Hristo mulo sago otkupnina pale prestupanja save sas čerde talo prvo savezo. (aiōnios g166) 16 Kaj okote kaj postoil e oporuka moraš te utvrdil pe o smrto okolesko savo ramosarda e oporuka, 17 pošto e oporuka važil tek posle o smrto, a nikad či važil dok si džudo okova savo ramosarda piri oporuka. 18 Zato ni o prvo savezo či avilo pe snaga bi ratesko. 19 Kaj, kana o Mojsije objavisarda sa e themešće e zapovesti e Zakonešće, lijas o rat e guruvesco thaj e jarcosko e pajesa, e lole vunava thaj e biljkenca katar o isop, pa poškropsardas čak vi o lili thaj sa e themes. 20 Vo motholas: "Akava si o rat savo potvrdil o savezo thaj saves odredimeda tumende o Del." 21 Isto gajda e ratesa poškropsardas o Šator thaj sa e predmeturja save sas odredime palo bogoslužje. 22 A po Zakono gata sa šilavel pe e ratesa thaj bi čhorde ratesko naj jartipe. 23 Sas, dakle, potrebno te e slika e nebeske stvarenje šilaven pe kasave žrtvenca, a korkoro e nebeske stvarja si potrebno te šilaven pe e majlačne žrtvenca katar akala. 24 Kaj, o Hristo či dijas ando svetište savo si čerdo vastesa, savo si tek slika katar e pravo svetinja, nego ando nebo, te posredujil pale amende anglo muj e Devlesko. 25 Thaj godova na te korkoro pes majbut drom prinesil sago e žrtva, sago kaj o baro rašaj svako brš del andre ande Svetinja pe svetinja na pire ratesa, 26 kaj ande godova slučaj o Hristo trubujasas majbut drom te trpil e patnja katar o postanko e themesko. Nego, vo akana, po krajo e vekonengo, pojavisajlo jekhar pale uvek, te pire žrtvasta uklonil o bezeh. (aiōn g165) 27 Thaj sago kaj si e manušende odredime jekhar te meren, a pale godova avel o sudo, 28 gajda sas vi o Hristo jekhar prinesime sago žrtva, te indarek e bute manušende bezeha. A pojavila pe vi dujto drom, ali na zbog o bezeh, nego te anel o spasenje okolende save ažućaren les.

10 O Zakon dela men samo e senka pale okova lačipe savo avela, a na pravo obličije. Vo si samo odraz palo čačipe. E žrtve ando purano zakon stalno prinosin pe andar o brš ando brš, ali našti savršeno te šilaven e manušen save aven anglo Del. 2 Kana o Zakon godova šaj čerdasas, zar godola žrtve či ačhilesas te prinosin pe? Kaj, okola save gajda služin avilesas jekhar pale sa e vrjama šilade thaj či majbut haćardinesas pe kaj si došale pale pire bezaha. 3 Ali, e žrtve svako brš samo den godi pe bezeha, 4 kaj o rat e guruvengo thaj e jarconengo nisar našti khosel e bezaha. 5 Zato o Hristo kana avilo po them phendas: "Či kamlan e žrtve thaj e prinose, nego dijan man telo. 6 Nas tuče ugodne e žrtve paljenice niti e prinose pale bezeha. 7

Askal phendem: 'Ake, avav – kaj pale mande ramol ande Sveto lil – te pherav čiri volja Devla!' 8 Prvo phendas: "Či kamlan žrtve thaj prinose, e žrtve paljenice thaj e prinose pale bezeha, niti sas tuče ugodne", vi ako o Zakon phenel te prinosin pe. 9 A askal phendas: "Ake, avav te pherav čiri volja." Gajda vo čhinel o prve prinose te čhol e dujte prinose. 10 O Isus Hrist sas poslušno e Devlešće voljače thaj dijas piro telo sar žrtva jekhvar pale uvek thaj gajda čerda amen te avas svete. 11 Svako rašaj svako des čerel piri služba e Devlešće thaj neprestalno prinesil palem iste žrtve, save nikada našti len e bezeha. 12 Ali o Hristo prenesimeda korkore pes, sar jek žrtva pale bezeha pale uvek thaj bešlo pe počasno than pe desno rig e Devlešće. 13 Vo katar askal ažućarel sa dok lešće dušmaja či aven čutine tale lešće pungre. 14 Kaj, vo ječe jedino žrtvava čerda pale uvek savršene okolen save si posvetime. 15 A pale godova svedočil amende vi o Sveto Duho kana phenel: 16 "Akava si o savez savo lenca sklopiva posle godoja vrjama, phenel o Gospod: chava mungre zakonurja ande lengo ilo thaj ramova len ande lendje gindimata." 17 Thaj: "Majbut či dava man godi ke lendje bezeha niti ke lendje bilačhe dela." 18 A kaj si e bezeha jartome, okote majbut či trubun žrtve pale lende. 19 Zato, phralalen, si amen pouzdanje kaj e Isusešće rateja das ande Svetinja pe svetinja, 20 e neve thaj e džude dromesa savo vo putardas amende kroz e firanglia – pire telosa. 21 A pošto si amen vi vrhovno rašaj savo vladil po čher e Devlesko, 22 trubul te avas anglo Del e iskrene ileja thaj pačipeja savo si pherdo pouzdanja, kaj si amare ile šilade katar e bilačhi savest, a o telo thodo e čiste pajesa. 23 Zato trubul čvrsto te inčara men ke nada savi ispovedis kaj pačivalo si okova savo dijas o obećanje. 24 Thaj trubul te las sama pe godova te jek avres potaknis pe ljubav thaj pe lačhe dela. 25 Thaj te na propustis te avas pe amare zajedničke sastankurja, sar kaj varesaven si običaj, nego trubul te ohrabris jek avren. Akava čeren sa majbut sar dičhen kaj si paše o des kana avela o Gospod! 26 Kaj, ako namerno grešis nakon so pindžardam o čačipe, askal majbut naj žrtve palo bezah, 27 nego samo te ažućaras strašno sudo thaj e bari jag savi buktil savi nakhavela okolen save suprostavinpe e Devlešće. 28 Kaj, kana vareko odbacil e Mojsijesko Zakon, bi e milost avel mudardo pe izjava e duj ili trin svedokurja. 29 A zamislil kozom majgoro kazna primila okova save uštavel e Devlešće Čhave, thaj ko smatril kaj si bezvredno o rat e Neve savezosko savo posvetisarda les thaj ko uvredil e Duho milosti! 30 Kaj, amen džanas Okoles save phendas: "Mungri si e osveta, me boldaval!" Thaj pale: "O Gospod sudila pire themešće." 31 Strašno si te perel pe

ande vas e džude Devlešće! 32 Den tumen gođi ke okola prve desa kana tek senas prosvetlime, thaj načhenas kroz e but e patnje, ali ačhiline čvrste. 33 Varekana javno marenas muj tumendar thaj marenas tumen, a varekana pomogninas averende save trpinas isto. 34 Tumen učestuinas ande patnja okolena saven phandavenas. Kana otmisardine tumendar sa so sas tumen, bahtasa godova prihvatisardine gajda kaj džanenas kaj ando večnost ažućarel tumen vareso majlačhe thaj trajno. 35 Zato, na odbacin o pouzdanje kaj godova anela tumende bari nagrada. 36 Aven ustajne ande godova kaj čeren e Devlešći volja thaj gajda primin okova so o Del obećisarda. 37 Kaj: "Još cara, još samo cara, thaj avela Okova savo trubul te avel thaj či zakasnila. 38 Mungro pravedniko trajila katar o paćipe, Ali ako crdel pes palpale, či avava zadovoljno lesa." 39 Ali, amen najsam katar okola save odustanin, pa crden pes palpale, nego sam katar okola save paćan thaj si spasime.

11 A o paćipe si pouzdanje ande okova sošće nadi men
thaj uverenje pale okova so či dikhlas. 2 Kroz o paćipe amare pradada dobisardine pohvala. 3 E paćimava džanas kaj o svemir si stvorime e Devlešće alaveja, thaj godova gajda kaj okova so dičhel pe stvorime si katar okova so či dičhel pe. (aiōn g165) 4 E paćimava o Avelj e Devlešće dijas majlačhi žrtva katar e Kainošći, thaj zbog o paćipe dobisardas pohvala kaj si pravedno, kaj o Del prihvatisarda lešći žrtva. Gajda o Avelj, vi ako si mulo još čerel svato kroz piro paćipe. 5 E paćimava o Enoch sas vazdino ando nebo te na iskusil o smrto, thaj "našti arakhline les, kaj o Del lija les opre." A majsigo nego so sas lino, dini sas lešće pohvala kaj ugodisarda e Devlešće. 6 Ali bi paćipe si nemoguće te ugodil pe e Devlešće, kaj okova savo kamel te avel anglo Del, trubul te paćal kaj vo postojil thaj kaj del nagrada okolende save roden les. 7 O Noja sas upozorime pe okova so još našti dičelas. A e paćimava o Noja, ande ozbiljnost thaj ando poštuipe, haćardas o upozorenje thaj sagradisardas brodo te spasil pire familija. Gajda o them sas osudime, a o Noja opravdime kroz o paćipe. 8 E paćimava o Avraam kana sas akhardo te džal ando than sava majkasnije primila ando nasledstvo, čhuta kan e Devlesthe thaj teljardas, vi ako či džanelas kaj džal. 9 Paćimava nastanisajlo sago stranco ande obećime phuv thaj trajilas ando šator ande tuđina. Gajda trajinas vi o Isak thaj vi o Jakov, savende o Del dijas isto obećanje, 10 kaj ažućarelas o gav e večne temeljenca, sava zamislisardas thaj sagradisardas o Del. 11 E paćimava vi e Sara, savi našti bijanelas, ačhili khamni, vi ako nas majbut ande vrjama te bijanel kaj paćalas kaj o

Del si verno savo dija lat o obećanje. 12 Gajda godole jeće manušestar e Avraamestar, sava sas but purano te avel les čhavra, bijandilo o bezbrojno them gajda baro sago e čereja po nebo thaj sago o pesko pe morsko obala. 13 Sa godola manuša ando paćipe muline, a te či primisardine so o Del obećisarda lende, već godova dikhline samo dadural thaj bahtasa priznajisardine kaj si pe phuv strancurja thaj prolaznikurja. 14 A okola save gajda phenen, sikaven kaj roden piri vlastito otadžbina. 15 Te gndisardinesas pe okoja phuv andar savi inkljistine, von arakhline sas prilika te okote vi bolden pe. 16 Ali akana von čeznin pale majlačhi otadžbina, a godova si pale nebesko otadžbina. Zato o Del či ladžal te akharel pe lengo Del, kaj vo pripremisarda nebesko gav pale lende. 17 E paćimava o Avraam sas spremno te prinesil e Isaako sago žrtva kana o Del čhuta les pe kušnja. Okova savo primisardas o obećanje sas spremno te prinesil pire jedine čhaves, 18 okova kašće o Del phendas: "Čiro potomstvo avela katar o Isaak." 19 O Avraam sas uverime kaj e Devlešće si moguće vi andar e mule te vazdel, thaj šaj gajda phenel pe, kaj dobisardas e Isaako palpale andar e mule. 20 E paćimava o Isaak blagoslovisarda e Jakove thaj e Isave pale budućnost. 21 E paćimava o Jakov, kana sas po smrto, blagoslovisarda e Josifešće liduj čhavem thaj mukla o šoro tele pe rovliji kana slavisarda e Devles. 22 E paćimava o Josif, kana merelas, phendas palo izlasko e Izraelconengo andar o Egipat thaj dijas upute so te čeren lešće kokalenca. 23 E paćimava e Mojsije garavenas lesko dad thaj lešći dej trin čhon kana bijandilo, kaj dičenasa kaj si o čhavro posebno thaj či darajle katar e carošći naredba. 24 E paćimava o Mojsije, kana barilo, či kamelas te akharen les čhavo e faraonešće čhejako. 25 Majrada lijas te zajedno e Devlešće themesa avel zlostavime, nego te pe harni vrjama uživil ando bezeħ. 26 E nemilost ande savi pelo zbog o Hristo, inčarelas kaj si majlačhi katar o egipatsko barvalipe, kaj piro pogled čhuta ande nagrada savi dobila e Devlesthar. 27 E paćimava delotar andar o Egipat thaj či daralas katar e carošći bari holji, kaj zurale inčarelas pe sago kaj si o nevidljivo Del angle lešće jakha. 28 E paćimava proslavisarda e Pasha thaj uredisarda te dovratkurja poprskope e ratesa, te okova savo mudarel či mudarel izraelconende prve bijande čhavem. 29 E paćimava e Izraelcurja, sago pe šući phuv, nakhline o Lolo more, a kana godova kamline e Egipćanurja, tasadile ando paj. 30 E Izraelconende paćimava peline vi e zidurja ando Jerihon nakon so o them efta des džalas oko lende. 31 E paćimava e bludnica e Raava, zato kaj Šukar primisarda e špijunen, nas mudardi zajedno okolena save sas neposlušne e

Devlešće. 32 Thaj so još te phenav? Naj man vrjama te detaljno čerav tumende svato palo Gedeon, Varak, Samson, Jeftaj, David, Samuilo thaj vi pale aver prorokurja, 33 save e paćimava pokorisardine e carstvurja, pravedno vladinas, dobisardine so o Del obećisarda, phandadine o muj e lavonenđe, 34 mudardine e sila e bare jagaći, spasisajle katar e dušmajenđe mačurja, dobisardine snaga ande slabost, zurajle ande borba, avrendje vojsken ando našipe tradine. 35 E romnja, kroz o vaskrsenje dobisardine palpale pire mulen, save boldine pe ando trajo. Aver manuša sas čutine pe muke, ali von majsigo kamline te meren, nego te odreknin pe e Devlestar sar avilesas oslobodime katar e muke. Von nadisajle kaj dobina vaskrsenje ando majlačho trajo. 36 Varesaven ladžarenas thaj marenas e bičosa, varesaven phandenjas ande lancurja thaj ande tamnica. 37 Sas mudarde e barensa, čhinde po opaš, mudarde e mačonenca. Phirenas okolo ande bakhrende thaj buznjendje morčha, sas čore, progonime thaj zlostavime. 38 O them nas lende dostojno. Lutinas e pustinjenca thaj e gorensa, garadonas ande pecíne thaj ande hvja. 39 Thaj savora von si pohvalime zbog piro paćipe, ali či primisardine okova so o Del obećisarda lende. 40 Kaj e Devle sas majlačho plano pale amende, te von na dostignin o savršenstvo bi amengo.

12 Pošto sam, okružime gajda but svedokonca, trubul te čhudas amendar svako pharipe savo smetol amen, thaj o bezeb pe savo loče spotakni men, thaj ustrajno trubul te prastas e trka savi si angle amende! 2 Čvrsto dičhen po Isus, savo započnisardas thaj završila amaro paćipe. Vo zbog e bah, savi ažućarel les, podnesisardas o smrto po trušl thaj či marisardas palo ladžavo, thaj bešlo po počasno than pe desno rig ke Devlesko prestolje. 3 Gndin samo pe leste savo kasavo neprijateljstvo vo podnesisardas katar e bezechale, te tumen či aven obeshrabrime thaj te či klonin e duhosa. 4 Ande tumaro rato protiv o bezah još či aviline dži ke godova te den tumaro trajo. 5 Bistardine e opomena savi si tumende uputime sago e čhavende: "Čhaveja mungreja, na haćar samo tek gajda e Gospodeči stega, thaj na av obeshrabrime kana o Del opomeni tut. 6 Kaj, kas o Gospod volil, godole vi vaspitil e stegasa, thaj kaznil svakones saves prihvati sagu sago čhaves." 7 Prihvatin e Devlešći stega kaj o Del tumenca postupil sago pire čhavencia. Kaj, savo si godova čhavo saves o dad či vaspitil e stegasa? 8 A ako naj sen vaspitime e stegasa sago sa rođene čhavra, askal sen kopilja, a na lešće čhavra. 9 Pa vi amare telesne dada vaspitinas men e stegasa thaj amen poštuisas len. Zar askal či još majbut podložisa men e duhovne Dadešće te avel amen čačo trajo? 10 Amare dada vaspitinas men jek harni

vrijama e stegasa sar von smatinas kaj trubul, a o Del godova čerel pale amaro lačhipe, te avel men talo ande lešći svetost. 11 Ipak, svako vaspitno mera ando početko anel žalost, a na bah, ali majposle bijanel plodo savo anel miro thaj pravednost okolende save si vaspitime pe godova način. 12 Zato vazden tumare oslabime vas thaj ispravin e klecave koča. 13 Poravnin o drom pale tumare pungre, te e slabe pungre či uganin pe, nego te saston. 14 Trudin tumen te trajin ando miro savorenca, čisto thaj sveto trajosa, kaj okola save naj svete či dičhena e Gospode. 15 Len sama te khonik či ačhel bi e Devlešći milost thaj te či inklijel varesosko čerko koreno savo šaj čerel nevolje thaj otrujil e buten. 16 Len sama te khonik či avel bludniko ili bidevlesko, sago o Isav, savo pale jek habe bićinda piro pravo sago prvo bijando. 17 Sago kaj džanen, posle godova kamlas te dobil e dadesko blagoslov, ali o dad odbisarda te del les, kaj našti promenisardas e dadešći odluka vi ako o blagoslov rodelas ande jasva. 18 Kaj, tumen či aviline sago e Izraelcurja angle gora savi šaj dotaknil pe thaj savi phabol ande jag. Či aviline po than kaj vladin e tama, e pomračina thaj e oluja, 19 ni anglo zvuko e trubako, ni anglo glaso savo gajda motholas lende kaj okola, save ašundine godova glaso, molinas te majbut či mothol lende. 20 Kaj našti podnesisardine okova so sas lende naredime: "Čak vi e životinja, ako dotaknil e planina, neka avel mudardi gajda kaj čhudena bara pe late." 21 A o prizori sas gajda strašno kaj o Mojsije phendas: "Dar si mande thaj izdrav!" 22 Tumen naprotiv, aviline ke Sionsko gora, ko gav e džude Devlesko, e nebesko Jerusalimešće thaj e bute milje anđelendje po svečano skupo. 23 Aviline ando zajedništvo ke Devlešće prvo bijande čhavra, savende alava si ramome po nebo. Aviline anglo Del savo si sudija savorenđe thaj angle duhurja okolende save si pravedne save si čerde te aven savršene. 24 Aviline anglo Isus, savo si posredniko palo Nevo savez, thaj anglo poškropime rat savo phenel majzurale katar o rat e Aveljesko. 25 Len sama te na odbin Okoles savo mothol. Kaj, ako či našline okola save odbisardine te čhon kan ke okova savo opomenisarda len pe phuv, sar našasa amen ako boldas men katar Okova savo opomenil amen katar o nebo? 26 Lesko glaso askal čhinola e phuv, a akana del amen akava obećanje: "Još jekhvar činova na samo e phuv nego vi o nebo." 27 Akava "još jekhvar" sikavel kaj nestanila okova so šaj te čhinolpe, godova si okova so si stvorime, te ačhel okova so našti čhinolpe. 28 Zato kaj primis o carstvo savo našti čhinolpe, trubul te avas zahvalne thaj te služis e Devlešće gajda sar si lešće milo, ando poštovanje thaj e dar. 29 Kaj, amaro Del si e jag savi phabarel.

13

Neka tumari phralendī ljubav vi majdur vladil maškar tumende. 2 Na bistaren te aven gostoljubive e stranconenđe kaj varesave gajda ugostisardine e andelen, a te godova či ni džanenas. 3 Den tumen godi ke okola save si ande tamnica, sago kaj sen vi tumen okote lenca. Den tumen godi ke okola save si zlostavime, sago kaj sen vi tumen lenca zlostavime. 4 O trajo maškar o rom thaj e romnji neka savora poštuin, a o rom thaj e romnji neka aven verne jek avrešće, kaj o Del osudila e bludnikonen thaj e preljubnikonen. 5 Na aven okola save volin e love, nego aven zadovoljne okoleja so si tumen. Kaj, o Del phendas: "Nikada či napustiva tut, nikada či mukava tut." 6 Zato ando pouzdanje šaj phenas: "O Gospod si mungri pomoć, zato či darava. So šaj čerel mande o manuš?" 7 Den tumen godi ke tumare vođe save propovedinas tumenđe e Devlesko alav. Gndin sar von trajinas thaj sar muline thaj pouzdin tumen ando Del sago vi von. 8 O Isus Hrist si isto vi araći, vi ađes thaj pale uvek. (aiōn g165) 9 Na den tumen te aven hohade katar o razno averengo sikavipe. Kaj, o ilo si lačhe te surjarelpe ande milost, a na e obredne habenca katar save nas korist okolen save hanas len. 10 Amen si žrtveniko katar savo či troman te han okola save služin ando Šator. 11 O baro rašaj ande Svetinja pe svetinje anel o rat e životnjengo sago žrtva palo bezech, ali e životinjenđe telurja den pe jag avrjal o tabor. 12 Zato vi o Isus trpilas avrjal e gavešće vudarestar, te posvetil e theme pire ratesa. 13 Zato hajde te džas leste avrjal o tabor, thaj te iñđaras lesa lesko ladžavo. 14 Kaj amen akate naj gav savo ačhel pale uvek, nego ažućaras okova gav savo avela. 15 Kroz leste, dakle, či ačhas te das žrtva zahvalnica e Devlešće, plodo e vuštengo savo ispovedin lesko alav. 16 Thaj na bistaren te čeren lačhipe thaj te delin tumaro lačhipe averenca, kaj kasave žrtve si ugodne e Devlešće! 17 Čhon kan ke tumare vođe thaj aven lende podložne, kaj von džugade len sama pe tumare duše sago okola save dena računo pale lende. Zato dičen te von čeren godova e bahtasa, a na e žalimava ando ilo. Godova ni tumenđe či avilosas korisno. 18 Molin tumen pale amende, kaj sam uverene kaj si amen čisto savest thaj kamas te ande sa lačhe ponaši men. 19 Naročito moliv tumen te moliv tumen te so majsigo boldav man tumenđe. 20 A neka o Del e mirosko, savo zbog o rat e večno savezosko vazdas andar e mule amare Gospode Isuse, e bare Pastires e bakhrendje, (aiōnios g166) 21 osposobil tumen svako lačhipeja te izvršin lešći volja thaj neka ande amende čerel okova so si lešće ugodno, kroz o Isuso Hristo kašće slava pale uvek. Amin. (aiōn g165) 22 Moliv tumen, phralalen, te prihvatin akala alava sago ohrabrenje, kaj čače

ukratko ramosardem tumende. 23 Kamav te džanen kaj amaro phral o Timotej si oslobođime andar o phanglipe. Ako uskoro aresela, avava lesa tumende. 24 Pozdravin sa tumare vođen thaj sa e Devlešće manušen. Pozdravin tumen savora akatar andar e Italija. 25 Milost tumenca savorencal

Jakovesko

1 Me, o Jakov, sluga e Devlesko thaj e Gospode Isuse

Hristosko, pozdraviv e dešuduje Izraelošće plemen-en save si rasejime pe sa o them. 2 Mungre phralalen thaj phejalen, kana god si tumen varesave kušnje, inčaren kaj si tumen pale soste te raduin tumen. 3 Kaj tumen džanen kana si tumaro paćipe pe kušnja, zuravol tumari istrajnost. 4 Tumari istrajnost neka avel delotvorno ande tumende, te tumen postani savršene thaj potpune bi manako. 5 Te varekašće tumendar nedostajil mudrost, neka rodel katar o Del, savo svakonesče rado dela thaj khonikas či prekoril, thaj avela lešće dino. 6 Ali neka rodel ando paćipe, gajda te na ni cara sumnjil. Kaj, o okova savo sumnjil nestabilno si sago morsko talaso saves e balval vazdel thaj indarel. 7 Kasavo manuš na ni te gindil kaj vareso primila katar o Gospod, 8 kaj o manuš savo dvoumil pes ande piro ilo naj stabilno ande sa so čerel. 9 O čoro phral neka hvalil pe godelaja kaj o Del užvisisarda les, 10 a o barvalo phral godoleja kaj o Del ponizisarda les, kaj nestanila sago poljsko luluđi. 11 Kaj, kana o kham inklijel thaj avel e bari žega, šućarel e čar, a e luluđi ande late uvenil thaj sa lako šukaripe propadnil. Gajda vi o barvalo načhela dok džal pale pire buća. 12 Blago e manušešće savo strpljivo trpil e kušnje. Kaj kana pobedil e kušnje, primila venco e trajosko, savo o Del obećisarda okolende save volin les. 13 Khonik, kana si les kušnje, či trubul te phenel: "O Del iskušil man", kaj o Del našti avel iskušime te čerel bilačipe, niti vo varekas iskušil. 14 Nego, svakones iskušil lešći vlastito požuda, savi crdel les thaj mamil les. 15 Kana e požuda ačhel khamni bijanel bezeh, a kana o bezah barjol, bijanel smrto. 16 Na hohaven tumen, drage mungre phralalen. 17 Sa jek lačho daro thaj savršeno poklon avel opral, katar o Dad savo stvorisarda sa so svetili. Vo nikad či menjilpe sago senka godole svetlendi. 18 Vo odlučisardas te bijanel men e čačutne alavesa, te amen avas prve maškar lešće stvorenja. 19 Akava džanen, drage mungre phralalen: svako manuš neka avel brzo te čhol kan, a sporo te čerel svato thaj sporo pe holji, 20 kaj e manušešći holji našti anel e pravednost savi o Del rodel. 21 Andar godova, čhuden andar tumaro trajo svako duhovno melalipe thaj svako bilačipe. Ponizno prihvatin e Devlešći poruka savi si zasadime ande tumare ile thaj savi šaj spasil tumare duše. 22 Na aven samo okola save ašunen o alav e Devlesko thaj gajda korkoro pes hohaven, aven okola save čeren okova so o alav sikavel. 23 Kaj okova savo samo ašunel o alav, a či čerel so o alav mothol, slično si e manušešće savo lačhe dikhla pesko rođeno muj ande gledala, 24 ali čim

lačhe dikhla pe, đelotar thaj odma bistardas sar izgledilas. 25 Ali ko lačhe dičel pe ando savršeno zakono, savo anel sloboda, thaj nastavil te dičel, a či bistarel okova so ašunel, nego gajda čerel, avela blagoslovime ande okova so čerel. 26 Te vareko gindil kaj si pobožno, a či lel sama pe piri čhib, godova korkoro pes hohavel; lešći pobožnost khanči či mol. 27 Akava si čisto thaj birumome pobožnost anglo Del o Dad: te vodisaras e briga pale čhavra save ačhile čore thaj pale udovice ande lenđe nevolje thaj te las sama te na avas okaljime akale rumome themestar.

2 Phralalen mungralen, tumen save paćan ande amaro

slavno Gospod Isus Hrist, na dičhen ko si ko. 2 Kaj te pe tumaro sastanko avel o manuš e sunakune angruščava thaj ande kuč drze, a avel vi o čoro manuš ande pharade drze, 3 a tumen sikaven posebno pažnja e manušešće savo indarel pe peste kuč drze thaj phenen lešće: "Beš akate pe jek katar akala anglune thana", a e čore manušešće phenen: "Tu ačh okote, ili beš akate tele paše mungre pungre," 4 či li gajda čeren razlika maškar tumende thaj postani nepravende sudije e bilačhe gindimasa? 5 Ašunen, mungre drage phralalen: či li o Del odabirisarda okolen save si čore ande jakha e themešće te aven barvale ando paćipe thaj te nasledin o Carstvo, savo obećisarda okolende save volin les? 6 A tumen ladžaren e čoren! Naj li baš e barvale okola save mučin tumen thaj crden tumen pe sudurja? 7 Či li baš von čeren bilačho svato palo časno e Hristosko alav savešće tumen pripadin? 8 Ako čače inčaren e carosko zakon savo ramol ando Svetu lil: "Voli círe pašutne sago korkoro tut", lačhe čeren. 9 Ali ako dičhen ko si ko, čeren bezeh thaj o zakon osudil tumen sar okolen save phađen les. 10 Kaj, ko inčarel sasto Zakon, a pogrešil samo ande jek, došalo si pale sa. 11 Kaj o Del savo phendas: "Na čer preljub" phendas vi: "Na mudar!" Pa vi ako či čeres preljub, ali varekas mudares, došalo san kaj phaglan o Zakon. 12 Zato mothon thaj čeren sago okola savende avela sudime prema o zakon savo oslobođila tumen. 13 Kaj e Devlesko sudo avela nemilosrdno prema okova savo korkoro nas milosrdno. O milosrđe pobedil e osuda! 14 Savi si korist katar godova, phralalen mungralen, ako vareko phenel kaj si les paćipe, a najles dela? Šaj li kasavo paćipe te spasil les? 15 Ako varesave phrale ili pheja naj so te len pe peste ili najlen so te han svako đes, 16 a vareko tumendar phenel lende: "Džan ando miro, taton thaj čaljon", a či den len okova so si lende potrebno palo telo, savi si korist katar godova. 17 Gajda si vi o paćipe: ako si o paćipe korkoro thaj najles dela, mulo si. 18 Ali vareko phenela: "Tut si paćipe, a man si

dela." Sikav mande čiro pačipe bi e delengo, a me sikavava tuće o pačipe mungre delenca. **19** Tu pačas kaj si samo jek Del. Godova si lače! Čak vi e bilače duhurja godova pačan thaj izdran e daratar. **20** O, nerazumne manušeja! Kames te uveris tut kaj o pačipe bi e delengo si beskorisno? **21** Či li amaro pradad o Avraam sas opravdime anglo Del pire delenca kana predajisardas pire čhaves e Isako po žrtveniku? **22** Dičes kaj o pačipe sas jek lendē delenca thaj kaj o pačipe e delenca postanisardas savršeno. **23** Gajda pherdilo okova so ramol ando Sveti lili: "O Avraam pačaja ando Del thaj godova đinada pe lešće sago pravednost." Thaj zato sas akhardo e Devlesko drugari. **24** Dičen kaj o manuš opravdil pe vi e delenca, a na samo e pačimava. **25** Či li gajda vi e bludnica e Rahava opravdisajli e delenca kana primisarda e špijunen thaj inkalda len andar o gav aver dromesa? **26** Sago kaj si o telo bi e duhosko mulo, gajda si vi mulo o pačipe bi e delengo.

3 Phralalen mungralen, neka či avel maškar tumende but učitelja, kaj džanas kaj amende e učiteljenđe avela majstrogo sudime. **2** Kaj savora amen but grešisaras. Ako vareko či grešil ande alava, godova si savršeno manuš, sposobno te obuzdil piro sasto telo. **3** Kana čhas e grastendje e žvala ando muj te pokorin pe amende, upravis pe sasto lengo telo. **4** Dičen vi e lađe, gajda si bare thaj e zurale balvaja indaren len, a lenca upravil o cikno kormilo inča kaj o kormilaro kamel. **5** Gajda si vi e čhib cikno deo katar o telo, ali falil pes e bare bućenca. Dičen sar e cikni jag šaj phabarel o baro voš. **6** Gajda vi e čhib si jag, them nepravedno maškar amare delurja e telošće. Voj kaljarel amaro sasto telo, e paklostar phabardi del jag amaro sasto trajo. (Geenna g1067) **7** Sa vrste životinje, čiriklja, gmizavcurja thaj e morske životinje den pes te aven pokorime thaj o manuš pokorisarda len, **8** ali e čhib, khonik našti pokoril. Voj si nemirno zlo pherdi smrtonosno otrovo. **9** Lava blagoslovisaras e Gospode thaj e Dade thaj lava das romaja e manušen save si stvorime pe Devlešći slika. **10** Andar o isto muj inkljel o blagoslov thaj e romaja. Godova gajda či tromal te avel, mungre phralalen. **11** Šaj li andar jek izvor inkljel o guglo thaj o čerko paj? **12** Šaj li phralalen mungralen, e smokva te bijanel masline ili e loza smokve? Gajda ni o čerko izvori našti del guglo paj. **13** Ko si mudro thaj razumno maškar tumende? Neka sikavel e lače dela pire lače trajosa, ande poniznost savi avel katar e mudrost. **14** Ali te si tumen ando ilo čerći zavist thaj čingara, na falin tumen thaj na phenen kaj sen mudre kana godova naj čače. **15** Kasavi mudrost či avel e Devlesttar, nego akale themestar, naj duhovno thaj avel e benđestar. **16**

Nego, kaj si zavist thaj čingara, okote si nered thaj svako vrsno bilačipe. **17** A e mudrost savi avel e Devlesttar si majsigo čisto, askal mirotvorno, krotko, blago, popustljivo, pherdi milosrđe thaj lače dela. Či lel khonikašći rig thaj naj licemerno. **18** A e pravednost si plodo sava kušena okola save sejin o miro – okola save čeren o miro.

4 Katar raturja thaj čingara maškar tumende? Či li aven katar tumare želje save borin pe ande tumare telurja? **2** Tumen žudin pale okova so naj tumen, ali či dobin, pa zato mudaren thaj sen zavidne. Či dobin okova so kamen pa ratuin thaj han tumen. Či dobin zato kaj či molin tumen e Devlešće. **3** A kana molin tumen, či dobin, zato kaj molin andar e bilače razlogurja: te godova potrošin ande tumare požude. **4** Tumen bipaćivale manušalen! Džanen kaj e ljubav prema akava them si isto sago vi neprijateljstvo prema o Del. Zato ko kamel te avel drugari e themesko, postani dušmano e Devlesko. **5** Ili gndin kaj o Sveti lili ivja phenel kaj o Del ljubomorno čeznil palo duho saves čhuta te trajil ande amende? **6** A o Del del amen vi majbari milost. Zato ando Sveti lili ramol: "O Del protivil pes kolendje save čeren pes bare, a okolendje save si ponizne del milost." **7** Zato podložin tumen e Devlešće, a protivin tumen e bendešće, pa o beng našela tumendar. **8** Aven majpaše e Devlestte thaj vi vo avela majpaše tumende. Tumen save trajin ando bezech, šlaven tumare trajurja katar o bezech! A tumen e razdelime dušava, šlaven tumare ile! **9** Tugujin, žalin, thaj roven pale tumare bezeha! Pretvorin tumaro asajipe ando roipe, a o veselje ando žalost! **10** Ponizin tumen anglo Gospod thaj vo uzvisila tumen! **11** Phralalen, na čeren svato jek protiv avreste! Kaj ko čerel svato protiv piro phral, ili osudil pire phrales, čerel svato protiv o Zakono thaj osudil o Zakon. A ako osudis o Zakon, či pokoris tu lešće, nego postanisardan sudija. **12** Kaj samo si o Del Zakonodavco thaj Sudija, okova sava šaj spasil thaj mudarel. A ko san tu te suds čire pašutne? **13** Ašunen akana, tumen save phenen: "Ades ili thejara džasa ande okova thaj o okova gav thaj okote ačhasa jek brš, trguisa thaj zaradisa", **14** a či džanen ni so avela thejara! Kaj so si tumaro traj? Vo si sago e magla savi pojavitpe po treno a askal nestanil! **15** Umesto te phenen "Ako o Del kamel trajisa thaj čerasa akava ili okova", **16** tumen akana hvalin tumen thaj čeren tumen barikane. Svako kasavo hvalipe si bilačo. **17** Kaj ko či čerel okova so džanel kaj si lače, čerel bezech.

5 Akana ašunen, tumen barvale manušalen. Roven thaj kulin zbog e nevolja savi avela pe tumende. **2** Tumaro barvalipe černjola, a tumare drze hana e moljcurja. **3** Tumaro

sunakaj thaj tumaro rup e rđa učharelja, e rđa lendi protiv tumende svedočila, a e jag tumare tela nakhavela. Barvalipe čidne tumende, a poslednje si e desa! 4 E manuša čerenas bući pe tumare njive, ali tumen lendi poćin či dine! Von akana čhon muj protiv tumende thaj o Gospod pe vojske ašundas o roipe okolengo save čerdine bući ande tumare njive. 5 Tumen trajinas pe phuv raskošno thaj uživinas; thuljardine tumen sago e stoka pale čhuri. 6 Osudisardine thaj mudardine e pravedniko, a vo či protivisajlo tumende. 7 Zato phralalen, aven strpljive, dok o Gospod či avela. Dičhen sar o zemljoradniko ažućarel o dragoceno rodo e phuvjako, strpljivo ažućarel o jesensko thaj o proletno bršnd. 8 Vi tumen strpljivo ažućaren thaj učvrstin tumaro ilo, kaj avilo majpaše o des kana o Gospod avela. 9 Na gundin, phralalen, jek pe avreste te na aven sudime. Dičhen o Sudija već ačhel po vudar! 10 Phralalen, neka e prorokurja, save mothonas ande Gospodesko alav, aven tumende uzor. Von but godova trpisardine thaj sas strpljive. 11 Džanen kaj blagoslovime akharas okolen save sas istrajne. Ašundine sar sas o Jov strpljivo thaj dikhline so o Gospod po krajo čerda te pomognil les. O Gospod si but milostivo thaj milosrdno. 12 A majsigo katar sa, phralalen mungralen, na den tumen solah ni e nebosa ni e phuvjasa, niti den tumen solah ande bilo so aver. Kana phenen: "Kamav", neka avel "Kamav", thaj kana phenen: "Či kamav", neka avel "Či kamav", te na peren tale osuda. 13 Te vareko tumendar trpil nevolja, neka molil pe. Te si vareko bahtalo, neka dilabel najs e Devlešće. 14 Te si vareko nasvalo tumendar, neka akharel peste e starešinen andar e khandiri thaj e starešine neka molin pes pe leste thaj neka mačhen les e uljeja ando alav e Gospodesko, 15 thaj e molitva mothodi ando pačipe sastarel lat e nasvales. O Gospod vazdela les thaj te čerda vi bezeha, avena lešće jartome. 16 Prema godova mothon tumare bezeha jek avrešće thaj molin tumen jek pale avreste te šaj saston. But šaj e molitva e pravednikošći kaj si moćno thaj delotvorno. 17 O proroko Ilijia sas samo manuš sago vi amen. Vo žarko pomolisajlo te na avel bršnd thaj nas bršnd pe phuv trin bršnd thaj šov čhon. 18 Askal palem pomolisajlo thaj o nebo dijas bršnd, a e phuv andas rodo. 19 Phralalen mungralen, te vareko tumendar hasajlo katar o drom e čačipesko thaj vareko boldel les, 20 džanen kaj okova savo boldel e bezehales e hasarde dromestar spasila lesko trajo thaj učharelja e but e bezeha.

1 Petresko

1

Akava li l ramov me, o Petar savo sem apostoli e Isuse Hristosko, e losarde manušenđe save trajin raspršime sago strancurja, ando Ponto, Galatija, Kapadokija, Cikni Azija thaj Vtitinija. 2 O Del o Dad džangla tumen thaj majangla izabirisarda tumen, a e Duhosa posvetisarda tumen te aven poslušne e Isuse Hristošće thaj thoda tumen lešće ratesa. Milost thaj miro tumende ando izobilje. 3 Neka si blagoslovime o Del, o Dad amare Gospodesko e Isuse Hristosko. Vo amen ando piro baro milosrđe, gajda kaj vaskrsnisarda e Isuse Hristo andar e mule, palem bijanda pale džudi nada, 4 palo nasledstvo savo či propadnil, či rumol pe thaj či uvenil. Okova pe nebesa arakhadol pe pale tumende, 5 saven e Devlešći sila, kroz o paćipe, lel sama palo spasenje, savo si spremno te objavil pe ande poslednjo vрjama. 6 Tumen raduin tumen akalešće, vi ako sen akana, kana već gajda trubul te avel, pe harni vрjama ožalostime e razne nevoljenca save aven pe tumende. 7 E nevolje si potrebne te proveril pe tumaro paćipe savo si majdragoceno katar o sunakaj savo propadil, ali iskušil pe e jagasa. Nakon so si tumaro paćipe iskušime, primina najs, slava thaj čast katar o Del kana objavil pe o Isuso Hristo. 8 Vi ako či dikhline les, tumen volin les. Vi ako ni akana našti dičhen les, paćan ande leste thaj raduin tumen e slavno bahtasa savi našti e alavenga te mothol pe, 9 kaj postigni o ciljo tumare paćimasko: o spasenje pale tumare duše. 10 Godova spasenje marljivo rodenas thaj ispitinas e prorokurja, save prorokuinas pale milost savi si namenime tumende. 11 Von kamenas te doznađin ande savi vрjama thaj okolnost uputilas e Hristosko Daho savo sas ande lende, kana majangla motholas lende pale Hristošće patnje thaj slava savi avela les posle godova. 12 Lende o Del objavisarda kaj či služinas pešće, nego tumende, kana mothonas pale akava so si akana tumende objavime prekal okola save propovedinas tumende e Bahtali nevimata gajda kaj pomognisardas lende o Svetu Daho, savo si bičhaldo andar o nebo. Ande godova vi e anđelurja kamen te zavirin. 13 Zato, tumari godi neka avel spremno, aven trjazne, ande sa pouzdin tumen ande milost savi anela tumende e objava e Isuse Hristošći. 14 Sago poslušne čhavra, na trajin sago varekana ando bidžanglipe, kana vladinas tumenca tumare razne bilače želje. 15 Nego sago kaj si sveto Okova savo akharda tumen, vi tumen aven svete ande sa so čeren. 16 Kaj, ramome si ando Svetu li: "Aven svete kaj sem me sveto!" 17 Ako e Devle akharen tumare Dadesa, savo si nepristrasno thaj svakonešće sudil kroz lešće dela, provodin

sago strancurja e vрjama tumare trajosko pe phuv e darasa angle leste. 18 Kaj tumen džanen kaj katar tumaro isprazno način sar trajinas, savo nasledisardine katar tumare pradada, naj sen otkupime varesova so si raspadljivo sago kaj si o rup ili o sunakaj, 19 nego e dragoceno Hristošće ratesa, savo si e Devlesko Bakhro saves naj mana ni ljaga. 20 Vo si predredime majsigo nego so postanisardas o them, a objavisađo ande akaja poslednjo vрjama zbog tumende 21 save kroz leste paćan ando Del, savo vaskrsnisarda les andar e mule thaj proslavisarda, te tumaro paćipe thaj tumari nada avel ando Del. 22 Pokorne e čaćimašće, šladine tumare duše te šaj iskreno volin tumen sago phrala thaj pheja e saste ileja. 23 Kaj tumen sen palem bijande, ali na katar o propadljivo seme, nego katar o nepropadljivo – kroz o džudo thaj večno alav e Devlesko. (aiōn g165) 24 Kaj ando Svetu li si ramome: "Svako manuš si sago e čar thaj sa lešći slava sago poljsko luludi, e čar šućol thaj e luludi perel, 25 ali e Gospodesko alav ačhel pale uvek." A godova alav si e Bahtali nevimata savi si tumende objavime. (aiōn g165)

2

Čhuden tumendar svako bilačipe, hohaipe, licemerje, zavist thaj svako ogovaranje. 2 Sago tek bijande čhavra roden o čisto duhovno thud, te lestar šaj barjon dži ko spasenje. 3 Akana kana već okusisardine kaj si o Gospod lačho. 4 Aven e Isuseste, savo si džudo bar saves e manuša odbacisardine, ali o Del izabirisarda les thaj dragoceno si ande lešće jakha, 5 pa sago džude bara mućen te o Del ugradil tumen ando duhovno hramo, te aven svete rašaja, te kroz o Isuso Hristo anen duhovne žrtve save si e Devlešće mile. 6 Kaj ando Svetu li si ramome: "Ake, čhav po Sion izabrano bar, dragoceno bar e temeljesko, thaj ko paćal ande leste, či ladžala." 7 Pale tumende, save paćan, vo si dragoceno, a pale okola save či paćan ramol: "bar saves o e graditeljurja odbacisardine postanisarda e temeljesko bar", 8 thaj: "bar pe savo spotaknij pe thaj stena pe savi peren." A spotaknij pe e manuša zato kaj naj paćivale e Devlešće Alavendje, pale soste vi si odredime. 9 A tumen sen izabran them thaj carstvo rašaja, sveto them, them savo pripadil e Devlešće, odredime te objavin e slavna dela katar Okova savo andar e tama akharda tumen ande piro čudesno svetlost. 10 Varekana naj senas them, a akana sen e Devlesko them. Varekana či primisardine e Devlešći milost, a akana primisardine lat. 11 Drage mungre, moliv tumen te sago e strancurja thaj sago okola save aviline pe akaja phuv, len tumen majdur katar e telesne želje save borin pe protiv tumari duša. 12 Maškar okola save či paćan vladin tumen šukar, te vi ako bedin pe tumende kaj sen zločincurja,

dičen tumare lače dela thaj den slava e Devlešće po Đes kana vo avela te sudil o them. 13 Zbog o Gospod, pokorin tumen sa e manušende save si pe vlast, bilo te si e carošće kaj si poglavari akale phuvjako, 14 ili e upraviteljende saven o caro čhuta pe vlast te kaznin e zločincen, a te pohvalin okolen save čeren lačhipe. 15 Kaj akava si e Devlešći volja: te tumare lače delanca phandaven e muja e bidžangle thaj nerazumne manušende. 16 Trajin sago slobodne manuša, ali na den te godova sloboda avel tumendje sago izgovor palo bilačhipe, umesto godova, aven e Devlešće sluge. 17 Poštujin sa e manušen, volin aver vernikonen, daran katar o Del, poštuiin e caro. 18 Roburja, pokorin tumen tumare gospodarende sa e poštuiimasa, thaj na samo okolendje save si lače thaj blage, nego vi okolendje save si stroge. 19 Kaj godova si pale pohvala kana vareko trpil nevolje thaj patil nepravedno, svesno kaj godova čerel zbog o Del. 20 Ali ako kaznin tumen palo bilačhipe savo čerdine, naj razlog te hvalin tumen kaj trpin pale godova. Ali, ako trpin palo lačhipe savo čeren thaj sen ustajne ande godova, godova si pohvalno anglo Del. 21 Pe godova trpljenje sen akharde, kaj vi o Hristo trpisarda pale tumende thaj mukla tumende primer, te džan lešće tragosa. 22 "Vo savo či čerda bezah, thaj hohaipe či arakhla pe ande lesko muj." 23 Kana vredonas les, či bolda e uvredenca, kana trpisarda, či pretisarda, nego godova mukla e Devlešće savo si pravedno sudiya. 24 O Hristo ande piro telo iñdarda amare bezeha po trušul, te amen meras e bezehešće thaj trajisaras pale pravednost. Lešće ranenca sen sastarde. 25 Kaj, lutinas sar e hasarde bakhre, ali akana boldine tumen e Pastirešće thaj Okolešće savo lel sama pe tumare duše.

3 Gajda vi tumen romnjalen, pokorin tumen tumare romende te varesave lendar save či pokorin pe e Devlešće alavešće, aven pridobime palo pačipe bi alavengo, kana dičen o ponašanje pire romnjengo, 2 kana dičen o poštuipe thaj e čistota ande tumaro ponašanje. 3 Neka tumaro šukaripe či avel avrjal, gajda kaj khuvena tumare bal ili gajda kaj ukrasin tumen e sunakajesa ili gajda kaj lena pe tumende kuč drze. 4 Umesto godova, ukrasin tumen andral e šukarimasa savi naj prolazno, savi avel katar o krotko thaj katar o mirno duho, so si dragoceno ande Devlešće jakha. 5 Kaj, gajda varekana ande purani vrjama ukrasinas pe e svete manušnja save pouzdinas pe ando Del thaj pokorinas pe pire romende, 6 sago e Sara, savi sas pokorno e Avraamešće thaj akharelas les pire gospodaresa. Tumen sen lače čheja, ako čeren lačhipe thaj či mučen te bilo so čhol dar ande tumende. 7 Isto gajda vi tumen, romalen, aven

obzirne prema tumare romnja thaj sikaven lendje poštuipe sago okolendje save si majslabo polo tumendar thaj save zajedno tumenca nasledina o milosno daro e trajosko. Gajda askal khanči či ačhela pe drom te tumare molitve aven uslišime. 8 Po krajo, savora aven složne ande jek gindimata, aven saosećajne, volin jek avres sago phralen thaj phejen, aven milosrdne thaj ponizne! 9 Na bolden o bilačhipe palo bilačhipe, niti uvreda pale uvreda, nego blagoslovin, kaj sen pe godova akharde te šaj nasledin o blagoslov. 10 Kaj ando Sveti lil si ramome: "Ko kamel te volil o trajo thaj te dičhel e lače đesa, neka e čhibjava či mothol bilačhipe thaj e vuštenca alava hohavne. 11 Neka bolden pe katar o bilačhipe thaj lačhipe neka čerel, neka rodel miro thaj neka del sa pestar te ačhel ande leste. 12 Kaj e Gospodešće jakha dičhen e pravedne manušen, thaj lešće kan e molitve lendje ašunen, a pe zločincurja mrštil pesko muj." 13 Ko naudila tumendje ako trudin tumen te čeren lačhipe? 14 Ali, blago tumendje ako vi nastradin zbog e pravednost. "Na den te čhon dar ande tumende niti te daraven tumen." 15 Častin ande tumare ile o Hriste sago e Gospode! Uvek aven spremne te den odgovor svakonešće ko phučel tumendar te obrazložin e nada savi si tumen. 16 Ali čeren godova ande blagost thaj ando poštuipe. Neka tumari savest avel čisto, te okola save mothon hohaipe pe tumaro lačho trajo ando Hristo, ladžavon ande okova so mothon pale tumende. 17 Kaj, majlačhe si te trpin zbog o lačhipe savo čeren, ako si e Devlešći volja, nego zato kaj čeren bilačhipe. 18 Kaj, o Hristo jekhar thaj pale uvek mulo palo bezeh – vo pravedno pale nepravedne – te anel tumen e Devleste. Lesko telo mudardine, ali e Devlešće Duhosa sas boldino ando trajo. 19 Ando Daho također fuljisto thaj propovedilas e duhonende ande tamnica, 20 save varekana, ande Noješći vrjama, sas neposlušne e Devlešće. O Del strpljivo ažućarelas dok gradilas pe e brodo, ande savi samo varekozom lendar, tek ohto manuša save spasisajle kroz o paj. 21 Lači slika si o bolipe – savo či thovel o telesno melalipe, nego si molitva uputime e Devlešće pale čisto savest, a akana vi tumen spasil kroz e Isusesko Hristosko vaskrsenje andar e mule, 22 savo si e Devlešće pe desno rig, pošto đelotar po nebo, kaj pokorin pe lešće sa e anđelurja, sa e vlasti thaj e sile.

4 Pošto o Hristo trpisarda e telesno patnja, gajda vi tumen zuravon isto gindosa. Okova savo prihvati e telesno patnja, či čerel majbut bezah, 2 pa e vrjama savi ačhili tuće na trajisar prema e manušende pozude, nego prema e Devlešći volja. 3 Dosta si, kaj majsigo trajinas sago bipaćivale ande razuzdanost, pozude, matipe, bilačhe veselja

gozbe, pijanke, thaj ando odvratno idolopoklonstvo. 4 Zato akana čudin pe kaj majbut či džan pale lende ande isto divljo thaj nemirno trajo, pa zato vređon tumen. 5 Von dena o računo Okolešće savo si spremno te sudil e džudenđe thaj e mulende. 6 Kaj, zato si vi e mulende propovedime e Bahtali nevimata, pošto si sago vi sa e manuša osudime po telesno meripe te šaj trajin ando duho sago kaj vi o Del trajil. 7 Avilo paše o krajo pale sa. Zato aven svesne thaj džungade, te šaj molin tumen. 8 A majsigo katar sa, iskreno volin jek avren kaj e ljubav učharel e but bezeha. 9 Aven gostoljubive jek prema averende thaj na prigorovin. 10 Svako tumendar neka služil e duhovne darosa savo primisarda sago paćivalo upravitelj katar e Devlešći milost ande različite oblikurja. 11 Ako vareko propovedil, neka avel svesno kaj mothol e alava save del les o Del. Ako vareko služil, neka avel svesno kaj služil e snagava savi del les o Del, te ande sa proslavl pe o Del kroz o Isuso Hristo. Lešće slava thaj moć pale uvek. Amin. (aiōn g165) 12 Na čudin tumen, drage mungralen, e nevoljende save buktin sago e jag maškar tumende te iskušil tumen, na gndin kaj dogodil pe tumende vareso neobično. 13 Naprotiv, raduin tumen kaj si tumen zajedništvo ande Hristošće patnje, te šaj raduin tumen thaj aven bahtale kana objavil pe lešći slava. 14 Blago tumende ako vređon tumen zbog e Hristosko alav, kaj ande tumende trajil o Duho e slavako, e Devlesko Duho. 15 Neka khonik tumendar či trpil sago ubica, čor, ili sago varesavo aver zločinco, pa čak ni sago manuš savo hamil pe ande avrende buća. 16 Ali ako vareko trpil zato kaj si hriščano, neka na ladžal, nego zahvalil e Devlešće kaj šaj gajda akhardol. 17 Kaj, avili e vрjama palo Sudo savo započnila katar e Devlesko čher. A ako o sudo započnil amendar, sosko krajo tek ažućarel okolen save naj poslušne e Devlešće Bahtale nevimataće? 18 Kaj ando Svetu lil si ramome: "Ako o pravedniko jedva spasil pe, so tek avela e bidevlešće manušenca thaj e bezehalenga?" 19 Gajda, okola save trpin zato kaj si godova e Devlešći volja, poverin piri duša e verno Stvoritelješće gajda kaj čeren lačhipe.

5 Moliv e starešinen maškar tumende, me savo sem starešina thaj svedoko e Hristošće mukende thaj okova saves avela ideo ande slava savi avela amende sikadi kana vo avela: 2 aven pastirja pe Devlesko stado savo si tumende poverime. Ali na čren godova sago kaj moraš pe sila, nego dragovoljno, sar si pe Devlešći volja, na zbog e zarada, nego andar o oduševljenje; 3 na sago gospodarja pe okola save si tumende poverime, nego aven primer lende. 4 A kana avela o Vrhovno pastiri, primina kruna lešće slavaći savi nikada či izbledila. 5 Gajda vi tumen, terne čhavalen, aven poslušne e

starešinenđe. A savora jek prema avreste aven ponizne. Kaj: "O Del protivil pe e ohole manušenđe, a e ponizne manušenđe sikavel e milost." 6 Ponizin tumen, dakle, talo moćno Devlesko vas, te uzvisil tumen kana avela e vрjama. 7 Sa tumari briga čhon ande leste, kaj vo vodil briga pale tumende. 8 Aven džungade thaj aven oprezne. Kaj tumaro protivniko, o beng, sago lavo savo ričil thaj džal okolo thaj rodel kas te rastrgnil. 9 Aven zurale ando paćipe thaj oduprin tumen lešće kaj džanen kaj vi tumare phrala po sasto them načhen kroz e iste patnje. 10 A o Del savo si milostivo ande sa, thaj savo akharda tumen ande piri večno slava ando Hristo, usavršila tumen posle tumari harni patnja thaj čerela tumen te aven čvrste, zurale thaj postojne. (aiōnios g166) 11 Lešće moć pale uvek veko. Amin. (aiōn g165) 12 Ramosardem tumende akava harno lil gajda kaj pomognisarda man o Silvan, kas inčarav palo verno phral, te opomeniv tumen thaj potvrdiv tumende kaj akava si čači milost e Devlešći. Late inčaren tumen. 13 Pozdravin tumen e manuša andar e khandiri ando Vavilon. Von si izabrane sago vi tumen. Pozdravil tumen vi o Marko mungro čhavo ando Hristo. 14 Pozdravin jek avres ande ljubav. Miro tumende savorenđe save sen ando Hristo!

2 Petresko

1 Akava lil si ramome katar o Simon Petar, sluga thaj apostol e Isuse Hristosko, okolende save e pravdasa katar amaro Del thaj katar amaro Spasitelj Isus Hrist primisardine isto dragoceno paćipe sago vi amen: **2** Milost thaj miro tumenđe ando izobilje kroz o pindžaripe e Devle thaj e Isuse amare Gospode. **3** Lešći božanstveno sila dija amen sa so trubul men palo trajo thaj pale pobožnost. Sa godova primisardam gajda kaj pindžardam Okoles savo akharda men pire slavava thaj lačhipeja. **4** Godolesa daruisardas amendē dragocene thaj bare obećanja, te preko lende šaj len ideo ande božansko narav, pošto našen katar o bilačipe savo si ando them, a avel katar e požude. **5** Zato den tumendar svako trudo te ando tumaro paćipe nadodajin o lačhipe, ando lačhipe o džanglipe, **6** ando džanglipe uzdržljivost, ando uzdržljivost strpljenje, ando strpljenje pobožnost, **7** ande pobožnost ljubav maškar e phral, a ande godoja ljubav, ljubav prema savorende. **8** Kaj, ako si tumen sa akala vrline thaj napredujin ande lende, askal či avena bibućarne ni besplodne ando džanglipe amare Gospode e Isuse Hriste. **9** A kas naj akala vrline, koro si thaj kratko vidno – bastards kaj si šilado katar pire purane bezeha. **10** Andar godova, phralalen thaj phejalen, trudin tumen tumare trajosa te dokažin kaj o Del akharda tumen thaj losarda tumen. Ako gajda čeren, nikad či perena katar o paćipe. **11** Gajda avela tumenđe sikadi barvali dobrodošlica ando večno Carstvo amare Gospodesko thaj e Spasiteljesko e Isuse Hristosko. **(aiōnios g166)** **12** Zato uvek dava tumen godi pe godova, vi ako sa godova već džanen thaj čvrsto ačhen ando čaćipe savo si tumen. **13** Inčarav kaj si ispravno te dav tumen godi pe sa godova, sa dži kaj trajiv ande akava telo savo si sago šator, **14** kaj džanav kaj uskoro mukava akava šator, sago kaj godova objavisarda mande amaro Gospod o Isus Hrist. **15** Zato trudivama te vi nakon so džavtar uvek den tumen godi ke godova. **16** Kaj amen tumenđe či objavisardam e sila thaj o Avipe amare Gospodesko e Isuse Hristosko e lukavo čerde paramičenca, nego amen amare jakhenga dikhlam lesko veličanstvo. **17** Kaj kana primisarda čast thaj slava katar o Del o Dad, ašunda pe o glaso e Devlesko savo si veličanstveno ande piri slava sar phenel: "Akava si mungro volime Čhavo, Vo si mungri bah." **18** Vi amen ašundam godova glaso savo avelas andar o nebo kana samas lesa pe sveto gora. **19** Gajda si potvrđime amendē o proročko alav, a tumen lače čeren kaj len sama pe akala alava sago pe svetiljka savi phabol ando tunjariko, dok či osvanil o des thaj e čerein e Danica či pojavitpe ande tumare ile. **20** A majsigo

katar sa akava džanen: nijek proroštvu andar o Svetu lil našti tumačilpe sar ko kamel. **21** Kaj o proročko alav nikad či avilo katar e manušendri volja, nego e potaknime manuša vodime e Svetu Duhosa mothonas e Devlešće alava.

2 Ali, maškar e Devlesko them sas vi hohamne prorokurja, sago kaj vi maškar tumende avela hohavne učitelja, save anena hohavno sikavipe thaj odbacina e Gospode Isuse savo otkupisarda len. Gajda crdena pe peste brzo propast. **2** Thaj but džene džana pale lengo ladžavno ponasanje thaj zbog lende bilačeve čerel pe svato palo Hristosko čačo Drom. **3** Ande piri pohlepa, iskoristina tumen gajda kaj phenena tumende bičače paramiče. Ali lendi osuda već katar dumut visil pe lende thaj lendi propast ažućarel len. **4** Kaj, ako o Del či poštredisarda e andelen save sagrešisardine, nego čhuda len ande mračne tamnice e paklošće, te ažućaren thaj aven arakhade palo Sudo, (*Tartaroō g5020*) **5** ako o Del ni o purano them či poštredisarda kana bičhalda o potop pe phuv savi sas pherdi manuša save protivinas pe lešće, nego poštredisarda samo e Noja, savo sas propovedniko pale pravednost, thaj efta averen, **6** gajda osudisarda vi e gava e Sodoma thaj e Gomora, dija len jag gajda kaj pretvorisarda len ando praho, thaj čhuta len sago primer okolende save protivin pe e Devlešće. **7** Ali o Del spasisarda e Lote, savo sas pravedno manuš thaj patilas zbog o razuzданo trajo e manušengi save či pindžarenas e Devle. **8** E pravedno duša godole manušesći mučinas e bilačeve dela save dičelas thaj ašunelas svako des dok trajilas maškar lende. **9** Godova značil o Gospod džanel sar te izbavil e pobožne manušen andar o iskušenje, a e bilačhen arachela pale kazna ando Đes e sudosko, **10** posebno okolen save džan pale melale požude e telošće thaj mrzan e Gospodešći vlast. Godola si drske thaj bezobrazne manuša, von či daran te vređon e nebeske bićen, **11** dok e anđelurja, vi ako si majzurale thaj majmoćne, či mothon pogrdne optužbe protiv lende anglo Gospod. **12** Godola manuša si sago nerazumne životinje save trajin po nagon e prirodako, bijande palo lovo thaj mudaripe, kaj či džanen kas vređon. Pale godova, sago e životinje, vi avena uništme. **13** Trpina o bilačipe sago kazna palo bilačipe savo čerdine. Von save si ljage thaj rugobe nasladin pes pire hohaimasa dok tumenca gostin pe, pale naslada smartin e razuzdanost ando opaš o des. **14** Lende jakha si pherde požude pale manušnja. Nikad naj čaljarde e bezeheja, thaj crden po bezah okolen save naj čvrste ando paćipe. Lende ile si uvežbime ande pohlepa. Von si talo proklestvo e Devlesko. **15** Deletar katar o čačo drom thaj hasajle, teljardine e Valaamešće dromesa savo sas

e Vedorovosko čhavo, sava prihvatisarda e počin pale pire bilače dela. 16 O Valaam sas ukorime pale piro bilačipe: e magarica savi inače našti čerel svato, počnisarda te čerel svato e manušešće glasosa thaj sprečisardas e prorokosko dilipe. 17 Godola manuša si sago e izvorja bi pajesko thaj e oblakurja saven tradel e balval, pale lende si arakhado o than kaj si o majkalo tunjariko. 18 Von e čuče alavencia hvalinpe thaj e telesne požudenca mamin okolen save tek našline katar okola save trajin ande zabluda. 19 Obećin lende sloboda, a vi korkoro si roburja e bilačimašće – kaj svako robujil okolešće so svladisarda les. 20 Kaj, ako okola save našline katar akava rumome them, kana pindžardine amare Gospode thaj Spasitelje e Isuse Hristo, a askal palem zaputisajle ande themesko bilačipe thaj peren tale lendi vlast, lengo stanje si majgore nego majsigo. 21 Pale lende avilosas majlače te nikad či ni pindžardinesas o pravedno drom nego so pindžardine les, a askal boldine e dume katar e sveto zapovedi savi sas lendje dini. 22 Dogodisajlo lendje okova pale soste phenen e čače izreke: "O džučhel boldel pes pe piro čhaglipe" thaj "O thodo balo boldel pe te valjilpe ande čik."

3 Drage mungre, akava si već dujto lil sava ramov tumende. Ande liduj dav tumen godi thaj potakniv tumen te ispravno gndin 2 thaj mangav te den tumen godi ke alava save prorokusardine e svete prorokurja majsigo ande okoja vrjama thaj ke zapovedi amare Gospodešće thaj e Spasitelješće, save dine pe tumende kroz e apostolurja. 3 Majsigo katar sa džanen akava: ande poslednje đesa avena e izrugivača save marena muj thaj save trajina gajda te ugodin pire vlastite bilače željende. 4 Von mothona: "Či li vo obećisarda kaj palem avela? Pa kaj si vo askal? Kaj vi amare pradada muline, a sa si isto katar kana o them si stvorime." 5 Von namerno bistaren kaj e nebesa postojin katar e dumutni vrjama thaj kaj e phuv postanisarda e Devlešće alavesa andar o paj thaj kroz o paj. 6 Godole pajesa si potopime thaj vi uništimo godova purano them, 7 a godole isto alaveja akava nebo thaj akaja phuv si mukle palo organj – von arakhadon palo Đes e sudosko kana e bezbožne manuša avena uništimo. 8 Ali, jek na te bistaren, drage mungre: anglo Gospod jek đes si sago milja brš, a milja brš sago jek đes. 9 O Gospod či kasnil te pherel piro obećanje, sago kaj varesave gndin, nego si strljivo prema tumende, kaj vo či kamel te bilo ko tumendar propadnil, nego te sa e manuša ando them pokajin pe. 10 A o Đes e Gospodesko avela sago o čor. Godova đes o nebo nestanila e glasno bukasa, a e jagasa avena uništimo e nebeske sile, a e phuv thaj sa pe

late avela opustošime. 11 Pošto sa gajda avela uništimo, sar tek sveto thaj pravedno moraš tumen te trajin, 12 dok željno ažućaren o Đes e Devlesko thaj gajda sidaren lesko avipe. Lešće avipeja e nebesa nestanina ando plameno, a e nebeske sile ande jag rastopina pes. 13 A amen sar o Del obećisarda ažućaras o nevo nebo thaj nevi phuv, kaj vladil e pravda. 14 Pošto godova ažućaren, drage mungre, trudin tumen te trajin čisto thaj besprekorno ando miro e Devleja. 15 Smatrin kaj si tumaro spasenje ande Gospodešći strljivost, sago kaj ramosarda tumende vi amaro volime phral o Pavle kroz e mudrost savi sas lešće dini. 16 Vo pale godova mothol ande sa pire lila. Ande lende varesave stvarja si phare te haćaren pe, a save e neuke thaj nepostojne manuša bande tumačin. Von godova čeren vi pe aver thana ando Svetu lili, pešće pe propast. 17 Prema godova, drage mungre, pošto sen majanglal upozorime, len tumen sama te na peren ande zabluda godole bilače manušendi thaj te na hasaren tumari postojnost. 18 Barjon ande milost thaj ande spoznaja amare Gospodešći thaj e Spasitelješći e Isuse Hristošći. Lešće slava vi akana thaj pale uvek. Amin. (aiōn
g165)

1 Jovanesko

1 Okova savo sas katar o početko isto si okova saves ašundam, saves amare jakhenca dikhlam, saves posmatrisardam thaj amare vastenca dirdam. Vo si o Isuso Hristo, o Alav e trajosko. **2** Vo, savo si trajo katar o Del, pojavisajlo thaj dikhlam les. Akana mothas thaj das tumende po džanglige kaj si vo večno trajo savo sas ko Dad thaj amende sikadilo. (aiōnios g166) **3** Akana mothas tumende okova so lično dikhlam thaj ašundam te šaj vi tumen avel zajedništvo amena. A amaro zajedništvo si e Dadesa thaj lešće Čhavesa e Isuse Hristosa. **4** Ramosaras tumende te amari bah avel potpuno. **5** Akaja poruka ašundam katar o Del thaj mothas lat tumende: O Del si svetlost thaj ande leste naj nisošći tama. **6** Te phenas kaj sam ando zajedništvo e Devlesa, a vi majdur trajsaras ande duhovno tama, hohavas thaj či trajsaras ando čačipe. **7** Ali, ako trajsaras ando svetlost, sago kaj si o Del ando svetlost, askal si amen zajedništvo jek averesa thaj o rat e Isusesko, lešće Čhavesko, šilavel men katar svako bezeħ. **8** Te phendam kaj naj amen bezeħ, korkoro amen hohavas thaj o čačipe naj ande amende. **9** Ali vo si verno thaj pravedno, gajda, ako priznajisaras lešće amare bezeħa, jartola mande thaj šilavela men katar svako nepravda. **10** Te phendam kaj či sagrešisardam, čeras e Devle kaj si hohamno thaj sikavas kaj lesko Alava naj ande amende.

2 Čhavralen mungralen, akava ramov tumende te na čeren bezeħ. Ali, te vareko vi čerel bezeħ, si amen zastupniko ko Dad o Del, e Isuse Hristo savo si pravedniko. **2** Vo si žrtva savo lel amare bezeħa thaj na samo amare, nego vi e bezeħa e saste themešće. **3** A pe akava džanas kaj pindžaras e Devle, ako inčaras lešće zapovesti. **4** Ako vareko phenel kaj pindžarel e Devle, a či inčarel lešće zapovesti, hohamno si thaj ande leste naj čačipe. **5** Ali ko trajil gajda sar sikavel e Devlesko alav, ande leste e Devlešči ljubav čače postanisarda savršeno. Pe akava džanas kaj trajsaras ande leste. **6** Ako vareko phenel kaj ačhel ando Del, godova moraš te trajil sago kaj trajilas o Isus. **7** Drage mungre drugarja, či ramov tumende nisavi nevi zapovest, več e purani, okoja savi dobisardine katar o početko. Godoja si e purani zapovest o sikavipe savo več ašundine. **8** A palem ramov tumende godoja zapovest sago kaj si nevi. Lako čačipe dičhol ando Isus thaj ande tumende. Kaj e tama načhel, a o čačo svetlo več svetlij. **9** Ako vareko phenel kaj si ando svetlo, a mrzal pire phrale, još si ande tama. **10** Ako vareko volil pire phrale, trajil ando svetlo thaj

či čerel khanči zbog soste hasardas o paćipe. **11** A ko mrzal pire phrales, ande tama si, phirel ande tama thaj či džanel kaj džal, kaj e tama korarda lešće jakha. **12** Ramov tumende, čhavralen, zato kaj si tumare bezeħa jartome zbog e Isusesko alav. **13** Ramov tumende, dadalen, zato kaj pindžardine okoles savo si katar o početko. Ramov tumende, terne čhavralen, zato kaj pobedisardine e Bilačes. **14** Ramosardem tumende, čhavroralen, zato kaj pindžardine e nebesko Dades. Ramosardem tumende, dadalen, zato kaj pindžardine okole savo si katar o početko. Ramosardem tumende, terne čhavralen, zato kaj sen zurale, thaj kaj e Devlesko alav trajil ande tumende thaj kaj pobedisardine e Bilačes. **15** Na volin akava them ni okova so si ando them. Te vareko volil akava them, ande leste naj e Dadešči ljubav. **16** Kaj sa so o them nudil samo si požuda e telošće, požuda pale okova so e jak dičel thaj o barikanipe zbog o barvalipe. Godova či avel katar o Dad o Del, več katar akava bilačho them. **17** Akava them pire požudava načhel, a ko čerel e Devlešči volja, trajila pale uvek. (aiōn g165) **18** Čhavralen, o krajo si paše! Ašundine kaj avel o Antihrist. Več akana pojavisajle e but e antihristurja. Pe godova džanas kaj si o krajo paše. **19** Amendar inklijistine, ali nas amare. Kaj te čače aviline sas amare, ačhilesas amena. Ali trubuja te sikadol kaj naj savora amare. **20** A tumen primisardine e Svetu Duhos thaj savora džanen o čačipe. **21** Či ramov tumende zato kaj či džanen o čačipe, več pale godova kaj pindžaren o čačipe thaj pale godova kaj nijek hohaipe či avel katar o čačipe. **22** Ko si o hohavno, ako naj okova savo tvrdil kaj o Isus naj o Hristo? Ko či priznail e Dade thaj e Čhove, vo si antihrist. **23** Svako ko či priznail e Čhaves, najles ni Dad. A ko priznail e Čhaves, si les vi Dad. **24** O okova sikavipe savo ašundine katar o početko, neka ačhel ande tumende. Ako godova sikavipe savo ašundine katar o početko ačhel ande tumende, askal vi tumen ačhena ando Čhavo thaj ando Dad. **25** A akava si o obećanje savo dija amen o Del: večno trajo. (aiōnios g166) **26** Akava ramov tumende pale okola manuša save kamen te hohaven tumen thaj te crden tumen katar o pravo drom. **27** Ali tumen primisardine e Svetu Duhu saves dija tumen o Hristo. Vo ačhel ande tumende thaj naj potrebno khonik te sikavel tumen. O Duhu sikavel tumen sa thaj lesko sikavipe si čačo, a na hohavno. Zato vi majdur te trajin ande leste, sar vo sikadas tumen. **28** Ej čhavralen, trajin ande leste, gajda avasa pherde pouzdanje kana boldela pe o Hristo. Thaj či ladžasa angle leste kana pojavila pe. **29** Ako džanen kaj si o Hristo pravedno gajda vi džanen kaj svako savo čerel so si pravedno si e Devlesko čhavro.

3 Dichen Čefal bari ljubav dija men o Dad: te akhara men e Devlešće čhavreča! A godova vi sam. E manuša akale themešće či pindžaren men zato kaj či pindžaren les. **2** Drage mungre drugarja, akana sam e Devlešće čhavra, a još či sikadilo so avasa. Ali džanas kana o Hristo pojivila pe, avasa lešće slične, kaj dikhaska les kasaves sosko si. **3** Thaj svako savo čhuta akaja nada ande leste, šilavel pe sago kaj si vi o Hristo čisto. **4** Svako savo čerel bezech, prekršil o zakono, kaj si o bezech protivno katar e Devlesko zakon. **5** Džanen kaj o Isus avilo te lel amendar amare bezeha thaj ande leste naj bezech. **6** Svako savo ačhel ando Hristo, či trajil ando bezech. A svako savo trajil ando bezech, či dikhla les niti pindžarda les. **7** Čhavralen, na den khonikašće te hohavel tumen! Ko čerel okova so si pravedno, pravedno si sago o Hristo. **8** Ako vareko trajil ando bezech, godova sikavel kaj pripadil e bendešće kaj o beng grešil katar o početko. O Čhavo e Devlesko avilo pale godova: te uništيل e bendešće buća. **9** Svako savo si e Devlesko čhavro či trajil ando bezech kaj si e Devlešći narav ande leste. Vo našti te trajil ando bezech kaj postanisarda e Devlesko čhavro. **10** E Devlešće čhavra thaj e bendešće čhavra pindžardonpe pe akava: svako savo či čerel so si pravedno thaj či volil pire phrale, či pripadil e Devlešće. **11** Kaj akava si e poruka savi ašundine katar o početko: volin jek avren! **12** Na aven sago o Kain, savo pripadilas e Bilačhešće thaj mudardas pire phrales. A sostar mudarda les? Zato kaj sas lešće dela bilačhe, a e dela lešće phraleske pravedne zato mrzalas les. **13** Na čudin tumen, phralalen, ako e manuša akale themešće mrzina tumen. **14** Amen džanas kaj nakhlam andar o smrto ando trajo kaj volisaras amare phralen. Ko či volil pire phralen ačhel duhovno mulo. **15** Svako savo mrzal pire phrales, ubica si, a džanen kaj ni ječe ubica naj ande leste večno trajo. (aiōnios g166) **16** Pe akava džanas so si pravo ljubav: o Isus dijas piro trajo pale amende. Gajda vi amen trubul te das amaro trajo pale amare phral. **17** Kas si akale themesko barvalipe, a dičhel pire phrale ande potreba thaj či pomognil lešće, našti phenel pe pale leste kaj si les e Devlešći ljubav ando ilo. **18** Čhavralen mungralen, na volin samo e alavencra thaj e čhibjava, nego e delenca thaj iskreno. **19** Pe godova džanasa kaj pripadis e čaćimašće thaj gajda umirisarasa amari savest anglo Del. **20** kana god e savest osudil amen. Kaj o Del si majbaro katar amari savest thaj sa džanel. **21** Drage mungre drugarja, ako amari savest či došarel men, si amen pouzdanje anglo Del. **22** thaj dobisaras lestar okova so zamolisaras, kaj inčaras lešće zapovesti thaj čeras okova so si lešće milo. **23** A akava si lešći zapovest: te pačas ando alav lešće Čhavesko e Isuse

Hristosko thaj te volisaras jek avren sago kaj zapovedisarda amende. **24** Ko inčarel e Devlešće zapovesti, ačhel ando Del thaj o Del ačhel ande leste. A kaj o Del trajil ande amende, džanas po Duho saves dija men.

4 Drage mungre drugarja, na pačan svakone duhošće, nego proverin e duho – dali si katar o Del – kaj but hohavne prorokurja pojavisajle ando them. **2** Pe akava pindžaren e Devlešće Duhos: svako duho savo prznail kaj o Isus Hrist avilo ande manušesko telo, si katar o Del. **3** Thaj ni jek duho savo či prznail e Isuse, naj katar o Del. A vo si katar o Antihrist pale savo ašundine kaj avel, thaj već akana si ando them. **4** Čhavralen, tumen sen katar o Del thaj pobedisardine e hohavne prorokonen, kaj si okova savo si ande tumende majbaro katar okova savo si ando them. **5** Von pripadin akale themešće thaj zato čeren svato sago kaj čeren svato okola save si andar akava them thaj e manuša akale themešće čhon kan lende. **6** Amen pripadisaras e Devlešće. Ko pindžarel e Devle, čhol kan amende. Ko či pripadil e Devlešće, či čhol kan amende. Pe godova džanasa dali si varekas čačo Duho ili hohavno duho. **7** Drage mungre drugarja, trubul te volisaras jek avren, kaj e ljubav si katar o Del. Svako savo volil, e Devlesko si čhavro thaj pindžarel e Devle. **8** Ko či volil, či pindžardas e Devle, kaj o Del si ljubav. **9** O Del gajda sikadas amende piri ljubav: bičhalda pire jedine Čhaves po them te trajisaras prekal leste. **10** Ande akava si e ljubav: či amen volisardam e Devle, nego vo volisardas amen thaj bičhalda pire Čhaves te avel žrtva savi lel amare bezeha. **11** Drage mungre drugarja, ako o Del gači zavolisarda men, askal vi amen moraš te volisaras jek avren. **12** E Devles nikada khonik či dikhla, ali ako volisaras jek avres, o Del trajil ande amende thaj lešći ljubav si ande amende savršeno. **13** Pe akava džanas kaj trajisaras ando Del thaj vo ande amende: dija men katar piro Duho. **14** A amen dikhla kaj o Dad bičhalda pire Čhaves te avel Spasitelj e themesko thaj pale godova akana svedočisaras. **15** Ko prznail kaj si o Isus o Čhavo e Devlesko, ande leste trajil o Del thaj vo trajil ando Del. **16** A amen pindžardam e ljubav savi si e Devle pale amende thaj pačajam laće. O Del si ljubav. Ko trajil ande ljubav, trajil ando Del thaj o Del trajil ande leste. **17** Pe akava e Devlešći ljubav postanil savršeno ande amende kaj već šaj avel men pouzdanje pale Sudosko đes. Godova si zato kaj sam amen sago o Hristo pe akava them. **18** Ande ljubav naj dar, nego e savršeno ljubav tradel e dar andar o manuš. Okova savo daral, si les dar katar e kazna, so značil kaj naj savršeno ande ljubav. **19** Amen volisaras zato kaj o Del prvo zavolisardas amen. **20**

Ako vareko phenel: "Volv e Devles", a mrzal pire phrales, hohavno si. Kaj ko či volil pire phrale, saves dičhel, našti te volil ni e Devles, saves či dičhel. 21 A akaja zapovest si amen lestar: ko volil e Devle, trubul te volil vi pire phrale.

Vo si čačo Del thaj večno trajo. (aiōnios g166) 21 Čhavoralen mungralen, len tumen sama katar e idolurja.

5 Svako savo pačal kaj o Isus si o Hristo, bijando si katar o Del. Thaj svako savo volil e Dade volil vi lešće čhavres. 2 Pe akava džanas kaj volisaras e Devlešće čhavren: kana volisaras e Devle thaj inčaras lešće zapovesti. 3 Kaj akava si ljubav prema o Del: te inčaras lešće zapovesti. A lešće zapovesti naj phare. 4 Kaj sa so si bijando katar o Del, pobedil o them. A akava si pobeda savi pobedisardas o them: amaro pačipe. 5 A ko pobedila akava them, ako či okova savo pačal kaj o Isuso si e Devlesko Čhavo? 6 Vo, o Isuso Hristo, avilo kroz o paj kana bolape thaj kroz o rat kana mulo – na samo e pajesa, nego e pajesa thaj e ratesa. A o Duho si godova savo svedočil pale godova, kaj o Duho si čačipe. 7 Gajda trin svedočin: 8 o Duho, o paj thaj o rat, thaj godola trin svedokurja slažonpe. 9 Ako pačas ande manušengo svedočanstvo, trubul te džanas kaj si e Devlesko svedočanstvo majbaro, kaj godova svedočanstvo si saveja o Del svedočisarda pale piro Čhavo. 10 Ko pačal ando Čhavo e Devlesko, si les godova svedočanstvo ande peste. A ko či pačal e Devlešće, mothol kaj o Del hohavel, godoleja kaj či pačaja ande Devlesko svedočanstvo saveja o Del svedočil pale pesko Čhavo. 11 A akava si godova svedočanstvo: o Del dija amen večno trajo thaj godova trajo si ande lesko Čhavo. (aiōnios g166) 12 Kas si Čhavo, si les trajo. A kas naj Čhavo e Devlesko, najles trajo. 13 Akava ramosardem tumende save pačan ando alav e Devlešće Čhavesko te džanen kaj si tumen večno trajo. (aiōnios g166) 14 Akava si pouzdanje savo si amen ande leste: vo ašunel men so god te mangas lestar so si pe lešći volja. 15 A kana džanas kaj ašunel men ande sa so mangas, askal džanas kaj si amen okova so manglam lestar. 16 Ako vareko dičhel pire phrales kaj čerel bezeħ savo či indarel ando smrto, neka molil pale leste thaj o Del dela les trajo. Mothav pale okola save či čeren smrtno bezeħ. Ali si bezeħ savo indarel ando smrto. Pale kasave bezeħa či phenav te molin. 17 Svako nepravda bezeħ si, ali si bezeħ savo či indarel ando smrto. 18 Džanas kaj svako savo si bijando katar o Del či trajil ando bezeħ, nego lel les sama okova savo si bijando katar o Del thaj o Bilačho či astarel pe pale leste. 19 Amen džanas kaj sam e Devlestār, a kaj si o sasto them ando vas e Bendēsko. 20 A džanas kaj o Čhavo e Devlesko avilo thaj dija men hačaripe te pindžaras e čačutne Devle. Thaj amen sam ando čačutno Del, ande lesko Čhavo o Isuso Hristo.

2 Jovanesko

1 Me, o Jovano o starešina, ramov e rajače savja o Del izabirisarda thaj lače čhavrende saven čače voliv thaj na samo me nego vi sa okola save pindžardine o čačipe.

2 Voliv tumen zbog o čačipe savo trajil ande amende thaj savo avela amenca pale sa e vрjama. (aiōn g165) **3** Milost, milosrđe thaj miro katar o Dad o Del thaj katar lesko Čhavo o Isuso Hristo, avela amenca ando čačipe thaj ande ljubav! **4** But raduisajlem kaj maškar cire duhovne čhavra arakhlem varesaven save trajin ando čačipe, upravo gajda sar zapovedisardas amende o Dad. **5** A akana moliv tut, raije, te volisaras jek avren. Či ramov tuće varesavi nevi zapovest, nego okoja isto savi si amen katar o početko. **6** A akava si e ljubav: te trajisaras prema e Devlešće zapovesti. Sago kaj ašundine katar o početko, godoja zapovest si: te trajin ande ljubav. **7** Ando them pojavisajle but hohavne manuša save či priznain kaj o Isus Hrist avilo pe phuv ando telo. Svako kasavo manuš si hohavno thaj antihrist. **8** Len sama pe tumende te na hasaren okova so steknisardine, nego te primin e pherdi počin. **9** Svako savo či ačhel ande Hristosko sikavipe thaj durjol lestar, najles Del. A ko ačhel ande Hristosko sikavipe, si les vi Del thaj vi Čhavo. **10** Ako vareko avel tumende, a či anel godova sikavipe, na primin les ande tumaro čher thaj na ni pozdravin les. **11** Kaj ko pozdravil les, si les talo ande lešće bilačhe dela. **12** Si man još but godova te phenav tumende, ali či kamav godova te čerav prekal o lili. Nego nadiv man kaj avava tumende thaj čerava tumenca svato jakha ande jakha te amari bah avel potpuno. **13** Pozdravin tut e čhavra cire phejače savja o Del izabirisardas.

3 Jovanesko

1 Me o Jovano o starešina, ramov e Gajošće saves čače
but voliv. **2** Drago mungro drugarina, moliv man te aves
sasto thaj te ande sa avel tuče lačhe sago kaj si lačhe cire
dušaće. **3** Kaj but raduisajlem kana aviline varesave phral
thaj mothodine amendē pale ciri vernost ando čačipe, sago
kaj vi trajis ando čačipe. **4** Pale mande naj majbari bah,
nego kana ašunav kaj mungre duhovne čhavra trajin ando
čačipe! **5** Drago mungro drugarina, verno san ande sa so
ćeres pale phrala, saven čak či ni pindžares. **6** Godola phral
angle khandīri mothonas pale cire Ijubav. Lačhe cereja te
dijan len so trubula len po drom sago kaj si dostoјno anglo
Del. **7** Kaj von teljardine po drom zbog o Hristosko alav thaj
khanči či kamen te len katar okola kaj či pindžaren e Devles.
8 Amen sam dakle udžile te sikavas lende gostoprimstvo, te
avas suradnikurja palo čačipe. **9** Ramosardem vareso e
khandirjače, ali o Diotref, savo kamel te avel prvo maškar
lende, či kamel te primil men. **10** Zato mothava lešće, te
avilem, palo bilačhipe savo čerel thaj pale bilačhe alava save
mothol ando dilipe pale amende. Ali ni godova naj lešće
dosta, nego sar vo korkoro či kamel te primil e phralen, gajda
či mućel godova ni okolendje save godova kamline sas thaj
andar godova tradel len andar e khandīri. **11** Drago mungro
drugarina, na dik sar čerdanas bilačhipe, nego čer okova
so si lačhipe. Ko čerel lačhipe, katar o Del si, a ko čerel
bilačhipe, či dikhla e Devle. **12** Palo Dimitrija savora šukar
mothon, a vi o čačipe šukar mothol pale leste. Vi amen šukar
mothos pale leste, a tu džanes kaj amen phenas okova so
si čačipe. **13** Si man još but godova te phenav tuće, ali
či kamav prekal o lil. **14** Nego nadiv man kaj sigo dikhav
tut thaj kaj askal čerasa svato jakha ande jakha. Miro e
Devlesko tusa. Pozdravin tut e drugarja! Pozdravisar amare
drugaren svakones po alav.

Judasko

1 Me o Juda, sluga e Isuse Hristosko thaj e Jakovesko phral, ramov okolende saven o Del o Dad akhardas, save volil thaj saven lel sama ando Isuso Hristo. **2** Milosrđe, miro thaj ljubav tumende nek umnožil pe! **3** Drage mungre, lijem te ramov tumende palo amaro zajedničko spasipe, ali haćardem kaj trubul te ohrabriv tumen te borin tumen palo paćipe savo si jekhar thaj pale sa vrijama dini e Devlešće svete manušenđe. **4** Kaj maškar tumende crdine pe varesave manuša save si već dumut odredime palo sudo. Von si bidevlešće manuša save dičhen e milost amare Devlešći sago izgovor te šaj trajin ando bezeħ thaj či priznajin amare jedino Vladares thaj e Gospodes e Isuse Hriste. **5** A kamlemas te dav tumen godi pe varesoste so već džanen kaj o Isus majsigo spasisardas e Israelošće themes andar o Egipto thaj askal uništisardas okolen save či paćanas. **6** Thaj vi e andelen save či inćarenas dži ke piro autoriteto savo sas len, thaj mukline pesko boravište, o Del inćareli ando tunjariko phandade ande večne okurja palo baro džes kana avena osudime. (aiōnios g126) **7** Gajda vi e manuša andar e Sodoma thaj andar e Gomora zajedno okolanca andar e okolne gava, po isto način dine pe ando bludo te sovene e muškarcurja e muškarconenca, thaj von si sago primer gajda kaj trpin e kazna ando večno jag. (aiōnios g166) **8** Gajda isto vi akala manuša, dičhen sune thaj e bezeħesa meljaren pešće telurja, či priznajin e Devlešći vlast thaj vređon e slavne andelen. **9** Čak ni o Mihailo, jek katar e majbare andeluria, kana tradelas pe e bendjeja ko lela e Mojsijesko telo, či tromaja te phenel pogrdne alava protiv o beng, nego phendas: "O Del neka prekoril tut!" **10** No akala manuša maren muj katar okova so či pindžaren. Sago nerazumne životinje si, čeren sa pe soste crdel len lendje telesne nagonurja thaj gajda džan ando propast. **11** Teško lendje! Kaj von teljardine e Kainošće dromesa thaj zborg e love dine pe ande Valaamešći zabluda thaj vazdine pobuna sago o Korej. Zato gajda vi uniština pe. **12** Godola manuša si opasne sago garade stene ando more pe tumare zajedničke gozbe pe save proslavin e Devlešći ljubav. Biladžavesko han tumerica, a vodin samo piri briga. Von si sago bipajale oblakurja saven indarel e balval karingal kamel. Von si sago jalave kaš save či den pesko plodo ando jesen, inkalde andar o koreno save duj data muline. **13** Thaj sago kaj e holjarde morske talasurja čhuden pešći spuma, gajda von sikaven pešće ladžavne dela. Von si sago e čereja save lutin thaj pale save araćhel pe o majkalo tunjariko pale uvek. (aiōn g165) **14** Pale lende prorokuisardas o Enoch, savo sas eftato čang katar o Adam:

"Ake o Gospod avel e bute miljenca pire svete andelenca, **15** te sudil savorenđe thaj te osudil sa e bidevlešće manušen pale sa lendje bidevlešće dela save čerdine pe bidevlesko način, thaj pale sa okrutne alava save phendine e bidevlešće bezeħale manuša protiv leste." **16** Godola manuša uvek gundin thaj žalin pes pe sudbina; von trajin te ugodin pire željenđe, e mujesa ohole alava mothon, a averenca čeren pe šukar te avel len korist. **17** A tumen drage mungre, den tumen godi ke okova so e apostolurja katar amaro Gospod o Isuso Hristo prorokuisardine. **18** Von phendine tumende kaj ande poslednjo vrjama pojavnina pe varesave manuša save marena muj thaj save trajina bidevlesko te ugodin pire željenđe. **19** Kasave maškar tumende čeren razdor thaj trajin sago telesne manuša andar godova kaj najlen ande peste e Devlesko Duh. **20** A tumen, drage mungre, duhovno barjon ando tumaro majsveto paćipe. Molin tumen ando Svetu Duh. **21** Inćaren tumen ande Devlešći ljubav dok ažućaren amare Gospode e Isuse Hristo, te ande piro milosrđe indarel men ando večno traj! (aiōnios g166) **22** Aven milosrdne prema okola save naj sigurne ando paćipe. **23** Spasin e avren manušen gajda crdena len andar e jag e Devlešće sudošći! Aven milosrdne prema averende, ali ande isto vrjama len tumen sama! Mrzan čak vi lendje drze meljarde ando lengo bezeħ! **24** O Del šaj lel tumen sama te na peren ando bezeħ thaj te bi manako, ando baro bahtalipe čhol tumen angle piri slava. **25** Lešće, savo si jedino Del, amaro Spasitelj, slava, veličanstvo, moć thaj vlast, kroz amaro Gospod Isuso Hristo, katar o početko thaj vi akana thaj pale uvek! Amin. (aiōn g165)

Otkrivenje

1 Akava si o otkrivenje e Isuse Hristosko, savo o Del dija les te sikavel pire slugende so uskoro trubula te avel. O Isus godova sikada gajda kaj bičhaldas pire ande pire slugašće e Jovančiće. **2** O Jovan svedočil pale sa so dikhla: pale Devlesko alav thaj palo svedočanstvo e Isuse Hristosko. **3** Blago okolešće savo čitol thaj okolende save ašunen e alava andar akava proročtvu thaj inčaren pes ke okova so si ande leste ramome, kaj e vrjama kana akava proročtvu pherdola si paše. **4** Me o Jovano, ramov e efta khandirende ande Cikni Azija: Milost thaj miro tumende katar okova savo si, savo sas, thaj savo avela thaj katar e efta duhurja save si angle lesko prestolje **5** thaj katar o Isus Hristo, savo si verno svedoko, prvo savo uštilo andar e mule thaj savo si vladari pe akale phuvjače carurja. Okolešće savo volil men thaj savo pire rateja oslobodisarda men katar amare bezeha, **6** thaj čerda men te avas carstvo rašaja save služin e Devlešće, leše Dadešće – leše slava thaj mod pale uvek. Amin. (aiōn g165) **7** Ake, vo avel pe oblakurja, thaj svako jak dičhela les, čak vi okola save pusadine les. Thaj sa e plemenurja po them e cérce jasvenca rovena zbog leste. Ej, gajda avela. Amin. **8** “Me sem o Alfa thaj o Omega – Početko thaj Krajo”, phenel o Gospod o Del, savo si, savo sas, thaj savo avel – Okova savo sa šaj. **9** Me, o Jovano, tumaro phral ando Hristo, savo tumenca deliv e patnje, o Carstvo thaj e strpljivo istrajnost ando Isus. Semas po ostrvo Patmos andar godova kaj propovedivas e Devlesko alav thaj e Isusesko svedočanstvo. **10** Ando des e Gospodesko, semas ando Duho. Pale mande ašundem zuralo glaso, sago e trubako, **11** savo phendas mande: “Ramo ando lil okova so dičhes thaj bičhal ande efta khandirja: ando Efes, Smirna, Pergam, Tijatira, Sard, Filadelfija thaj ande Laodikija.” **12** Boldem man te dikhav kasko glaso mothol mande thaj kana boldem man, dikhlem efta sunakune čirakurja, **13** a maškar e čirakurja varekas sago e Čhave e Manušešće. Sas furjardo ando lungo ogrtači, thaj oko kolin sas les sunakuno pojasa. **14** Lesko šoro thaj leše bal sas parne sago parni vuna ili sar o iv, a leše jakha sago o jagalo plameno. **15** Leše pungre sas sago e sjajno bronza užarime ande bov, a lesko glaso sas sago e buka katar e bare morske talasurja. **16** Ande piro desno vas inčareljas e efta čereja, a andar lesko muj inklijelas o mačo savo sas oštro pe liduj riga. Lesko muj sas sago o kham kana majzurale phabol. **17** Kana dikhlem les, pelem angle leše pungre sago mulo. Ali vo čhuta piro desno vas pe mande thaj phendas mande: “Na dara! Me sem Prvo thaj Poslednjo, **18** okova savo trajil. Semas mulo, ali, ake,

trajiv pale uvek, thaj si man e čije katar o smrto thaj katar o Them e mulengo. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Zato ramosar okova so dikhlan, so akana si thaj so majposle avela. **20** Akava si e tajna katar e efta čereja save dikhlan ando mungro desno vas thaj katar efta sunakune čirakurja: e efta čereja si e andelurja e efta khandirjače, a e efta čirakurja si e efta khandirja.”

2 “E andelošće andar e khandiri ando Efes ramosar: ‘Akava phenel Okova savo inčarel e efta čereja ande piro desno vas thaj savo phirel maškar e efta sunakune čirakurja: **2** Džanav čire lačhe dela. Dikhlem sar trudistu thaj sar san istrajno. Džanav vi godova kaj našti trpis e bilačhe manušen. Probisardan okolen save pale peste phendine kaj si apostolurja, a naj, thaj arakhlan len kaj si hohavne. **3** Strpljivo trpisardan pale mande thaj či odustanisardan. **4** Ali, si man vareso protiv tute: kaj muklan čiri prvo ljubav prema mande savi sas tut majsigo. **5** Zato, de tut godi sosko sanas majsigo nego so pelan, pokajisar tut thaj čer okova so majsigo čerejas – kaj ako či čereja godova, avava tute thaj lava majdur čiro čirako katar lesko than maškar e khandirja, ako či pokajis tut. **6** Ali ipak, akava čeres lačhe: mrzis godova so čeren e nikolaiturja sago vi me. **7** Ašun kana već si tut kan, so o Duho phenel e khandirjende. E pobednikošće dava te hal katar o kaš e trajosko, savo si ande Devlesko rajo.” **8** “E andelošće andar e khandiri ande Smirna ramosar: ‘Akava phenel o Prvo thaj o Poslednjo, savo mulo thaj džudilo: **9** Džanav pale čiri patnja thaj pale čiro čoripe – ali tu san barvalo. Džanav vi kaj vredonas tut okola save akharen pes Židovurja, vi ako naj godova, nego si e Sotonešći sinagoga. **10** Na dara katar okova so trubul te pretrpis. Ake, o beng varesaven tumendar čhudela ande tamnica te probil tumen thaj avena deš des ande nevolje. Av verno dži ko smrto thaj dava tut venco e trajosko. **11** Ašun kana već si tut kan, so o Duho phenel e khandirjende. E pobednikošće či naudila o dujto smrto.’” **12** “E andelošće andar e khandiri ando Pergam ramosar: ‘Akava phenel Okova saves si mačo oštro pe liduj riga: **13** Džanav kaj trajis – okote kaj si o Sotonko prestolje. A palem, ačhilan verno mungre alavešće thaj či odreknisajlan katar o pačipe ande mande, čak ni ande vrjama kana mungro verno svedoko o Antipa sas mudardo tumende – okote kaj o Satana trajil. **14** Ali si man vareso cara protiv tute: si tut okote varesave manuša save inčaren e Valaamesko sikavipe, savo sikadas e Valake te crdel po bezeħ e Izraelošće theme gajda kaj sikada len te han o mas savo si žrtvuime e idolendje thaj den pe ando bludo. **15** Isto gajda, si tut vi okola save inčaren

o sikavipe e nikolaitesko. 16 Zato, pokajisar tut, ili ubrzo avava tute thaj boriva man protiv lende e mačesa savo si e alava andar mungro muj. 17 Ašun kana već si tut kan, so o Duho phenel e khandirjende. E pobednikošće dava o garado mangro savo akhardol "mana" thaj dava les parno bar pe savo ramola lesko nevo alav, savo či džanel khonik osim okova savo dobil les." 18 "E andelošće andar e khandiri ande Tijatira ramosar: 'Akava phenel o Čavo e Devlesko, savešće si jakha sago o jagalo plameno, a lešće pungre sar e sjajno bronza: 19 Džanav cire lačhe dela, ciri ljubav, ciro pačipe, ciri služba thaj ciri istrajnost, thaj kaj akana čeres majbut nego ando početko. 20 Ali si man vareso protiv tute: mučes okole manušnja e Jezavelja, savi korkoro pes akharel kaj si proročica te pire sikavipeja crdel mungre slugen te den pe ando bludo thaj han o mas savo si žrtvuime e idolende. 21 Dijem lat vrjama te pokajil pe, ali voj či kamel te pokajil pe pale piro bludo. 22 Ake, čhudava lat ando than nasvalja, a okolen save dine lasa ando bludo ande bari nevolja, ako či pokajin pe pale pire dela. 23 Thaj mudarava lače čhavren e nasvalipeja. Gajda sasti khandiri džanela kaj sem me Okova savo ispitujiv e manušešće gindimata thaj lesko ilo. Thaj svakonešće tumendar dava prema tumare dela. 24 A akana phenav tumende averendje andar e Tijatira, save či inčaren akava sikavipe thaj či pindžardine e Sotonešće gajda akharde bare tajne: či čhav pe tumende nisosko aver tereto. 25 Samo zurale inčaren okova so si tumen dok me či avav. 26 E pobednikošće, savo dži ko krajo čerel okova so zapovedisardem, dava vlast pe thema – 27 "thaj vo vladila pe lende e sastrune rovljasa, thaj phadela len sago e glinaće vasurja." 28 Avela les isto vlast savi me primisardem katar mungro Dad. Thaj dava les vi e čerein Danica. 29 Ašun kana već si tut kan, so o Duho phenel e khandirjende."

3 "E andelešće andar e khandiri ando Sardo ramosar: 'Akava phenel okova saves si efta Devlešće duhurja thaj efta čereja: džanav cire dela – ličis sago džudo, ali san mulo. 2 Džungado thaj surjar okova so ačhilo majsigo nego so vi godova merel. Kaj, cire dela naj dosta lačhe angle mungro Del. 3 Zato de tut godi ke okova so primisardan thaj so ašundan. Inčar tut ke godova thaj pokajisar tut. A te či avilan džungado, avava sago čor thaj či džaneja ande savo sato dava pe tute. 4 Ipak, si tut ando Sardo varekazom manuša save či meljarde pire haljine e bilačhe bućenca. Von phirena manca lačharde ando parnipe, zato kaj si dostojne. 5 Gajda vi pe svako savo pobedil dava parne drze thaj či kosava lesko alav andar o Lil e trajosko, nego lesko alav priznajiva angle mungro Dad thaj angle

lešće andelurja. 6 Ašun kana već si tut kan, so o Duho phenel e khandirjende." 7 "E andelešće andar khandiri ande Filadelfija ramosar: 'Akava phenel okova savo si Sveto thaj Čačo, Okova saves si e čija e carošći Davidešći. So vo putrel, khonik našti te phandavel, thaj so vo phandavel khonik našti te putarel. 8 Džanav cire dela. Ake putardem angle tute o vudar, savo khonik našti phandavel. Kaj, tut si cara snaga, a ipak inčares tut ke mungro sikavipe thaj či odreknisajlan katar mungro alav. 9 Ake, anava varesaven andar e Sotonešći sinagoga save phenen pale peste kaj si Židovurja, ali naj, nego hohaven. Me čerava te aven tute thaj te poklonipe ke cire pungre thaj te haćaren kaj me voliv tut. 10 Thaj zbog godava kaj čhutan mande kan thaj ačhilan istrajno, lava tut sama katar o časo kana e kušnje avena, a avena po sasto them, te aven iskušime okola kaj trajin pe phuv. 11 Me avav sigo. Inčar zurale okova so si tut, te khonik či lel ciro venco. 12 E pobedniko čerava te avel stupo ando Hramo mungre Devlesko, thaj vo majbut či inkljela avri andar leste. Pe leste ramosarava o alav mungre Devlesko thaj o alav e gavesko mungre Devlesko, e nevo Jerusalimesko, savo fuljel katar o nebo katar mungro Del. Thaj mungro nevo alav ramosarava pe leste. 13 Ašun kana već si tut kan, so o Duho phenel e khandirjende." 14 "E andelošće andar e khandiri ande Laodikija ramosar: 'Akava phenel o Amin, o Verno thaj o Čaćutno svedoko, savo si gospodari pe sa so o Del stvorisarda: 15 Džanav cire dela: naj san lačho sago kaj si lačho o šudro ili o tato paj. Te aves barem šudro ili tato. 16 Ali pošto san mlako, ni tato ni šudro, čhungarava tut andar o muj. 17 Tu mothos: "Barvalo sem, barvajlem thaj khanči či trubul man", a či dičes kaj san jadno, bedno, čoro, koro thaj nango. 18 Savetuiv tuče te mandar čines sunakaj pročistime ande jag. Gajda vi čače aveja barvalo. Čin tuče vi parne drze thaj le pe tute te na dičhol ciro ladžavno nandipe! Čin vi pomast pale jakha te mačes len thaj te šaj dičes. 19 Me koriv thaj barjarav sa okolen saven voliv. Zato av revno thaj pokajisar tut. 20 Ake, ačhav anglo vudar thaj marav. Ko ašunel mungro glaso thaj putrel o vudar, dava leste andre thaj hava lesa thaj vo manca. 21 E pobednikošće dava te bešel manca pe mungro prestolje, sago kaj vi me pobedisardem thaj bešlem mungre Dadeja pe lesko prestolje. 22 Ašun kana već si tut kan, so o Duho phenel e khandirjende!"

4 Pale godova dikhlem, a angle mande sas putardo o vudar po nebo. Thaj ašundem okova isto glaso savo majsigo ašundem kaj mothol mande sago e truba, phendas: "Av akaring opre thaj sikavava tuče so avela pale akaval!" 2 Odma lija man o Duho thaj dikhlem po nebo o prestolje

thaj varekas sar bešel pe leste. 3 Okova savo bešelas po prestolje izgledilas sago drago bar o jaspis thaj o sardo, a oko o prestolje sas e duga savi izgledilas sago smaragd. 4 A oko o prestolje sas još biš thaj štar prestolja pe save bešenjas biš thaj štar starešine, furjarde ande parne drze thaj sas len sunakune vencurja pe šore. 5 Andar o prestolje inklijenas e munje, e gromurja thaj e grmljevina, a anglo prestolje phabonas efta baklje, godova si e Devlešće efta duhurja. 6 Anglo prestolje sas vi vareso sago stakleno more, slično sago kristali. Maškare, oko prestolje, sas štar džude bićurja, pherde jakha vi anglal vi palal. 7 Prvo biće sas slično sago o lavo, o dujto po guruv, e trito sas muj sago e manušesko, a o štarto sas sago o orao kana furjal. 8 Svakone katar godola štar bićurja sas po šov phaka. E bićurja sas pherde jakha pe sasto telo. Von o đes thaj e rjat neprestalno phenen: "Sveto, sveto, sveto si o Gospod Del, Okova savo sa šaj, savo sas, savo si thaj savo avela."

9 A kana god godola bićurja den slava, čast thaj zahvala Okolešće savo bešel po prestolje, Okolešće savo si džudo pale uvek, (aiōn g165) 10 okola biš thaj štar starešine peren pe koča e mujesa dži ke phuv angle Okova savo bešel po prestolje thaj klanjinpe Okolešće savo trajil pale uvek. Čhon pire vencurja anglo prestolje thaj phenen: (aiōn g165) 11 "Dostojno san, Gospode Devla amareja, te primis slava, čast thaj moć, kaj tu sa stvorisardan, thaj círe voljasa si sa stvorime thaj sa postanisarda."

5 Askal ando desno vas Okolesko savo bešelas po prestolje dikhlem o svitak savo sas ramome andral thaj avrjal thaj zapečatime efta pečatenca. 2 Thaj dikhlem moćno andele sar zurale glasosa objavil: "Ko si dostoyno te phađel e pečaturja thaj te putarel o svitak?" 3 Ali, khonik po nebo, ni pe phuv, ni tale phuv našti putarel o svitak thaj te dičhel ande leste. 4 Thaj but rujem zato kaj či arakhla pe khonik dostoyno te putarel o svitak thaj te dičhel ande leste. 5 Askal jek katar e starešine phendas mande: "Na te roves. Eke, pobedisardas o Lavo andar e Judasko pleme, o Koren e Davidesko. Vo šaj te phađel e efta pečaturja thaj te putarel o svitak." 6 Askal dikhlem e Bakhres sago kaj sas dino e čurjasa sar ačhel anglo prestolje. E štar džude bićurja thaj e starešine sas oko leste. E Bakhres sas efta Šnaga thaj efta jakha, save si e efta Devlešće duhurja bičhalde pe sasti phuv. 7 Thaj o Bakhro avilo thaj lijas o svitak andar o desno vas Okolesko savo bešel po prestolje. 8 A kana lijas o svitak, okola štar džude bićurja thaj e biš thaj štar starešine peline pe koča anglo Bakhro e mujesa dži ke phuv. Svakone lendar sas harfa thaj sunakune čare pherde tamjanesa, a godova

si e molitve e Devlešće manušenđe. 9 Thaj von dīlabenas nevi dīlji: "Dostojno san te les o svitak, thaj te phađes lešće pečaturja, kaj sanas dino čurjasa thaj círe ratesa cíndan e Devlešće manušen, e manušen andar svako plemeno, čib, them thaj nacija. 10 Tu čerdan lendar carstvo thaj rašaja amare Devlešće, thaj von vladina pe phuv." 11 Askal dikhlem thaj ašundem e glasurja katar e but andelurja, oko prestolje, oko e bićurja thaj oko starešine. E andelurja sas e bute miljenca thaj e but milionenca. 12 Dīlabenas andar o sasto glaso: "Dostojno si o Bakhro savo si dino čurjasa te primil moć thaj barvalipe, mudrost thaj sila, čast, slava thaj blagoslov." 13 Askal ašundem sa e stvorenjen po nebo thaj pe phuv, tale phuv thaj so trajil ando more thaj sa so si ande lende sar mothon: "Okolešće kaj bešel po prestolje thaj e Bakharešće, blagoslov thaj čast thaj slava thaj moć pale uvek!" (aiōn g165) 14 A e štar džude bića phendine: "Amin!", a starešune peline e mujesa dži ke phuv thaj poklonisajle.

6 Askal dikhlem sar o Bakhro phađel jek katar e efta pečaturja thaj ašundem ječe katar okola štar džude bićurja sar phenel e glasosa sago e grmljevina: "Av!" 2 Askal dikhlem, a angle mande ačhelas parno gras, thaj pe leste o manuš savo inčarel o luko ando vas. Lešće sas dino o venco, thaj vo sago pobedniko đelo te pobedil. 3 Kana o Bakhro phagla o dujto pečato, ašundem sar o dujto džudo biće phenel: "Av!" 4 Askal pojavisajlo o dujto gras savo sas lolo sar e jag, a okova savo jašilas pe leste dobisarda vlast te lel o miro katar e phuv, te e manuša maškar pende mudaren pe. Dobisarda vi baro mačo. 5 Kana o Bakhro phagla o trito pečato, ašundem e trito džude biće sar phenel: "Av!" Askal dikhlem, a angle mande ačhelas kalo gras. O manuš savo jašilas pe leste ando vas inčarelas kantari. 6 Askal ašundem varesavo glaso savo avelas katar godola štar bićurja thaj phenel: "Jek kila điv ili trin kile ječmo mola jek đesešći počin. Ali e ulješće thaj e molaće na an šteta!" 7 Kana o Bakhro phagla o štarto pečato, ašundem e štarto džude biće sar phenel: "Av!" 8 Dikhlem, a angle mande ačhelas sivo gras. Okova savo jašilas pe leste akhardolas Smrto, a pale leste džalas o them e Mulengo. Lende sas dini e vlast pe četvrtina e manuša pe phuv te mudaren e ratova, e bokhasa, e nasvalimasa thaj e divlje životinjenca. (Hadēs g86) 9 Kana o Bakhro phaglas o pančto pečato, dikhlem talo žrtveniko e duše okolendje save sas dine čurjasa pale Devlesko alav thaj palo svedočanstvo savo sas len. 10 Godola duše čhonas muj andar o sasto glaso: "Kozom još, sveto thaj čaćutneja Gospodarina, či sudija e manušenđe save trajin pe phuv thaj osvetis amaro rat?" 11 Thaj svako lendar dobisarda parni

haljina thaj sas lende phendo te još cara strpinpe dok či pherdol o brojo lende phralengo, e Hristoše slugengo, save trubun te aven mudarde sago vi von. 12 Askal dikhlem sar o Bakhro phađel o šovto pečato. Sas baro potres, o kham kaljilo sago e drze palo žalovanje, a sasto čhonut loljilo sago o rat. 13 E čereja peline katar o nebo pe phuv, sago e zelene smokve kaj peren katar o kaš kana čhinon les e zurale balvaja. 14 O nebo smotisajlo sar o svitak, a sa e planine thaj e ostrvirja pomaknisajle katar piro than. 15 Askal sa e themešće carurja, e vladarja, zapovednikurja, barvale thaj moćnikurja, e roburja thaj okola save si slobodne garadile ande pećine thaj pale stene ande planine. 16 Phenenas e planinende thaj e stenende: "Peren pe amende thaj garaven men katar o muj okolesko savo bešel po prestolje, thaj katar e Bakhrešći bari holji! 17 Kaj avilo o Baro đes lende bare holjako, thaj ko šaj ačhela džudo?"

7 Pale godova dikhlem štar andelen sar ačhen pe štar riga e phuvjaći thaj inčaren štar balvaja te ni jek balval či phurdel ni pe phuv ni po more, niti pe varesavo kaš. 2 Askal dikhlem aver anđele sar avel katar o istok. Indareljas pesa o pečato e džude Devlesko. Vo čhuta muj e zurale glasosa okole štare andelende savende si dini e vlast te naudin e phuvjaće thaj e morešće: 3 "Na naudin e phuvjaće, ni e morešće, ni e kaštendje, dok amare Devlešće slugen či obeležis e pečateja po čikat!" 4 Askal ašundem o brojo okolengo kaj sas obeležime. Sas šel thaj štarvardeš thaj štar milje andar o svako pleme e Izraelošće themesko: 5 Andar e Judasko pleme dešuduj milje obeležime e pečateja, andar e Ruvimosko pleme dešuduj milje, andar e Gadesko pleme dešuduj milje, 6 andar e Asiresko pleme dešuduj milje, andar e Neftalimesko pleme dešuduj milje, andar e Manasijesko pleme dešuduj milje, 7 andar e Simeonesko pleme dešuduj milje, andar e Levijesko pleme dešuduj milje, andar e Isaharesko pleme dešuduj milje, 8 andar e Zavulonesko pleme dešuduj milje, anda e Josifesko pleme dešuduj milje, thaj andar e Venijaminesko pleme dešuduj milje obeležime e pečatesa. 9 Pale godova dikhlem e but manušen, saven khonik našti dinavelas, andar e svako nacija, pleme, them thaj čib. Ačhenas anglo prestolje thaj anglo Bakhro lačharde ande parne haljine, thaj ande vas indarenas e palmende krandže. 10 Von glasno čhon muj: "O spasenje pripadil amare Devlešće savo bešel po prestolje thaj e Bakhrešće!" 11 A sa e andelurja ačhenas oko prestolje, oko e starešine thaj oko e štar džude bićurja. Von peline pe koča e mujesa dži ke phuv thaj poklonisajle e Devlešće, 12 thaj mothonas: "Amin! Blagoslov thaj slava, mudrost thaj

zahvalnost, čast, sila thaj snaga, pripadil amare Devlešće pale uvek. Amin!" (aiōn g165) 13 Askal phučla man jek katar o starešina: "Ko si akala save si lačharde ande parne haljine thaj katar avile?" 14 Me phendem lešće: "Tu godova džanes, gospodarina." A vo phendas mande: "Godola si okola kaj avile katar e bari nevolja, thaj save e Bakhrešće ratesa thodine thaj parnjardine pire haljine. 15 Zato ačhen angle Devlesko prestolje thaj đes thaj rјat služin e Devlešće ande lesko Hramo. A okova savo bešel po prestolje trajila maškar lende thaj štitila len. 16 Von nikad majbut či avena bokhale thaj trušale, niti phabarella len o kham niti varesavi žega. 17 Kaj, lengo pastiri avela o Bakhro, savo si maškare po prestolje, thaj indarela len po izvor e džude pajesko. A o Del khosela svako jasvin katar lende jakha."

8 Kana o Bakhro phaglas o eftato pečato, po nebo postanisarda tišina oko opaš o sato. 2 Askal dikhlem efta andelurja save ačhenas anglo Del. Von dobisardine efta trube. 3 Askal avilo aver anđelo, inčarelas o sunakuno kadioniko thaj ačhilo anglo žrtveniku. Vo dobisarda but tamnjano te anel les zajedno e molitvenca katar sa e Devlešće svete manuša po sunakuno žrtveniku anglo prestolje. 4 O anđelo inčarelas ando vas o kadioniko andar savo vazdelas pe anglo Del o thuv e tamnjanosko zajedno e Devlešće manušende molitvenca. 5 Askal o anđelo lija o kadioniko, pherda les e jagasa katar o žrtveniku, thaj čhuda pe phuv. Pale godova aviline e gromurja thaj e grmljevine, sevinas e munje thaj e phuv čhinosajli. 6 E efta andelurja saven sas efta trube spremisajle te zatrubin. 7 Kana o prvo anđelo zatrubisarda, o ledo thaj e jag hamime e rateja sas čhudine pe phuv, pa e trito kotor e phuvjaći, e trito kotor e kaštendji thaj e sasti zeleno čar phabili. 8 Kana o dujto anđelo zatrubisarda vareso sago bari planina savi phabol e jagasa, sas čhudini ando more thaj o trito kotor e morešći pretvorisali ando rat 9 thaj o trito kotor katar sa so sas džudo ando more mulo a o trito kotor e brodurja sas uništime. 10 Kana zatrubisarda o trito anđelo, andar o nebo peli e bari čerejin, savi phabolas sago e baklja. Voj peli pe trito kotor pe reke thaj pe izvorurja e pajše. 11 A o alav godole čerejako sas Pelen (so značil "Čerko"). Thaj e trito kotor sa e pajesko postanisarda čerko sar o pelen thaj o but o them mulo kaj piline o čerko paj. 12 Kana zatrubisarda o štarto anđelo, vareso pekla ando trito kotor e khamesko, trito kotor e čhonutesko thaj o trito kotor e čerejendi pa pomračisajle pale o trito kotor. O đes hasardas o trito kotor katar piro svetlo, a gajda vi e rјat. 13 Askal dikhlem opre thaj ašundem e orlos sar furjalas vuče dži ko nebo thaj andar o sasto glaso čholas muj: "Jao! Jao! Jao, okolenđe save trajin pe phuv,

kana ašundola o zvuko e poslednje trubengo katar e trin anđelurja save trubun te zatrubin."

9 Kana zatrubisarda o pančto anđelo, dikhlem e čerein savi katar o nebo peli pe phuv. Laće sas dini e čija katar o prolaz e bezdanosko. (Abyssos g12) **2** Kana putardas o prolaz e bezdanosko, andar o bezdan vazda pe o thuv sago andar o baro bov. O kham thaj o nebo pomračisajle katar o thuv andar o prolaz e bezdanosko. (Abyssos g12) **3** Thaj andar o thuv inklijstine pe phuv e skakavcurja, save dobisardine moć sago kaj si e škorpijen pe phuv. **4** Thaj sas lende naredime te na naškodin e čarjače pe phuv, niti bilo save aver biličke, ni bilo save kaštešće, nego samo e manušende saven naj e Devlesko pečato po čikat. **5** Ali nas lende dino te mudaren e manušen, nego samo te mučin len pandž čhon. A e muka sas sago e duk kana e manušes pusavel e škorpija. **6** Ande godola đesa e manuša rodena smrto, ali či aračhena; kamena te meren, ali o smrto našela lendar. **7** E skakavcurja po izgled sas sago e gras spremne pale borba. Pe šore sas len vareso so izgledilas sago sunakune vencurja, a lende muja sas sago e manušende muja. **8** Lende bal sas sago kaj si e romnjen, a e danda sago kaj si e lavonen. **9** Pe lende sas oklopurja sago katar o sastri, a o zvuko katar lende phaka sas sago o zvuko e bute vordonengo thaj e grastengo save sigo prasten ande borba. **10** Pe porja sas len kangro sago kaj si e škorpijen, thaj ande lende sas len moć te naudin e manušende pandž čhon. **11** Pe lende vladilas o caro, o Anđelo e Bezdanosko, savo pe hebrejsko čhib akhardol Avadon, a pe grčko Apolion (so značil "Uništitel"). (Abyssos g12) **12** E provo nevolja nakhlji. Ali dik, pale late aven još duj! **13** Kana zatrubisarda o švoto anđelo, ašundem jek glaso sar avelas andar e štar Šnga e sunakune žrtveniku savo ačhel anglo Del. **14** Godova glaso phendas e švoto anđelešće save sas e truba: "Muk okolen štar anđelen save si phangle pe bari reka Eufrat!" **15** Askal sas mukle štar anđelurja save sas spremne te baš ande godova sato, đes, čhon thaj brš mudaren e trećina manušen pe sasti phuv. **16** Ašundem kaj o brojo godole vojska si duj šela milionurja vojnikurja pe grasta. **17** A e grasten thaj e jahačen, saven dikhlem ando viđenje agajda izgledinas: Indarenas oklopurja: lole sar e jag, tamnovunate thaj galbene sar o sumpor. E šore e grastende sas sago ande laverja, a andar o muj inklijelas lende e jag o thuv thaj o sumpor. **18** Katar akala trin nevolje – jag, thuv thaj sumpor kaj inklijenas andar lengo muj, sas mudardi trećina manuša pe phuv. **19** O zuralipe akale grastengo sas ande lengo muj thaj ande lende porja. Lende porja sas sago e sapende šore savenca dukavenas e

manušen. **20** Ali aver manuša save nas mudarde katar akaja nevolja, ipak či pokajisajle pale idolurja save čerenas pire vastenca. Von vi majdur klanjinasp e bilače duhonendje thaj e idolendje save si čerde katar o sunakaj, katar o rup, katar e bronza, katar o bar, thaj katar o kaš, thaj save našti dičen, našti ašunen thaj našti phiren. **21** Či pokajisajle ni zato kaj mudarenas, ni zato kaj drabarenas, ni zato kaj čerenas bludo, ni zato kaj čorenas.

10 Askal dikhlem još jek aver moćno anđele sar fuljel andar o nebo. Sas furjardo ando oblako, a oko lesko šoro sas e duga. Lesko muj sas sago o kham, a e pungre sago e stuburja katar e jag. **2** Ando vas inčarelas cikno putardo svitak. Vo e desno pungresa ačhilo po more, a e levo pungresa pe phuv, **3** pa andar sasto glaso čhuta muj, sago o lavo kana ričil. A kana čhuta muj, e efta gromurja putardine o muj te mothon pire glasonenca. **4** A kana putardine o muj te mothon e efta gromurja, kamlem godova te ramov ali ašundem o glaso andar o nebo savo phendas: "Inčar ande tajna okova so e efta gromurja phendine. Godova na ramosar!" **5** Askal o anđelo saves dikhlem kaj ačhelas opaš po more opaš pe phuv, vazdas piro desno vas karingal o nebo **6** thaj hala solah okoleja save trajil pale uvek, save stvorisarda o nebo thaj sa okova so si ande leste, e phuv thaj sa so si pe late, thaj o more thaj okova so si ande leste: "O Del majbut či odložila. (aīon g165) **7** Ali kana avela e vрjama te zatrabil o eftato anđelo ande piri truba, askal avela gata e Devlesko tajno plano, save objavisarda pire slugende e prorokonende." **8** Askal palem ašundem o isto glaso andar o nebo sar phenel mande: "Dža thaj le o putardo svitak andar o vas e andelosko save ačhel po more thaj pe phuv." **9** Đelem dži ko anđelo, thaj phendem lešeće te del man godova cikno svitak, a vo phendas mande: "Le les thaj ha les. Ando muj avela tuće guglo sago o medo, ali avel tuće čerko ando đi." **10** Me lijem o svitak andar e andelosko vas thaj halem les. Ando muj sas mande guglo sago o medo, ali kana nakhadem les, sas mande čerko ando đi. **11** Askal phendine mande: "Trubul palem te prorokuis e bute themestar thaj e nacijendar, e manušendar save si andar e aver čibja thaj e but caronendar."

11 Askal dobisardem trska slično sago rovliji savjava merilaspe, thaj sas mande mothodo: "Ušti, izmerisar e Devlesko Hramo, o žrtveniku thaj đinav okolen kaj poštuin e Devle ande leste. **2** Ali e hramošći avlja savi si avrjal o Hramo, muk thaj na izmerisar, kaj si dini e manušende save naj Židovurja te uštaven o Svetu gav štarvardeš thaj duj čhon. **3** A me dava moć mungre duje svedokonen te ande

pokajničke drze prorokin godola milja thaj duj šela thaj šovardeš desa." 4 Von si duj masline thaj duj čirakurja save ačhen anglo Gospodari e phuvjako. 5 Ako vareko kamel te naudil lende, e jag inklijel andar lengo muj thaj hal lende dušmajen. Ako vareko kamla te naudil lende baš agajda moraš te avel mudardo. 6 Len si moć te phandaven o nebo te na perel o bršnd pale vrjama dok von prorokin, a si len vi moć te pretvorin o paj ando rat thaj te mućen pe phuv svakojako nevolja kana god godova kamen. 7 A kana završina piro svedočanstvo, lenca zaratila e Zver savi inklijel andar o Bezdan. Vo pobedila len thaj mudarela len. (Abysos g12) 8 Thaj lende mule tela pašljona po trgo e bare gavesko savo simbolično akhardol Sodoma thaj Egipat, kaj sas lengo Gospod vazdino po trušul. 9 Trin tepaš desa e manuša andar svako them, plemeno, čhib thaj nacija, dičhena lende mule tela thaj či dena te aven čhutine ando limori. 10 E manuša kaj trajin pe phuv raduinape thaj veselinape thaj poklone jek avrešće bičhalena zbog e propast okole duje prorokonendi save but mučinas len. 11 Ali, pale trin tepaš des, dija ande prorokurja e Devlesko Duho e trajosko thaj von uštile pe pire pungre, a e bari dar astarda okola save dičhenas len. 12 Askal e prorokurja ašundine o zuralo glaso andar o nebo, savo phendas lende: "Aven akaring opre!" Thaj von po oblako vazdine pe po nebo angle jakha sa e dušmajenđe. 13 Thaj baš ande godova časo sas o baro zemljotres thaj haradilo o dešto kotor e gavesko. Katar o zemljotres sas mudardo efta milje manuša. A okola kaj ačhile zurale darajle thaj dine slava e Devlešće savo si po nebo. 14 E dujto nevolja nakhli. Ake, sigo avel e trito. 15 Kana o eftato anđelo zatrubisarda, po nebo ašundile zurale glasurja sar mothon: "O carstvo e themesko si akana carstvo amare Gospodesko thaj lešće Hristosko, thaj vo vladila pale uvek." (aiōn g165) 16 A e biš thaj štar starešine, save bešen pe pire prestolja anglo Del, peline pe koča e mujesa dži ke phuv thaj poklonisajle e Devlešće. 17 Mothonas: "Najs tuče, Gospode Devla, tu savo sa šaj, savo san, thaj savo sanas, kaj lijan círi bari sila thaj počnisardan te vladis! 18 E thema but holjajle, ali avili círi bari holji thaj e vrjama te sudis e mulenđe, thaj te nagradis círe slugen e prorokonen, círe manušen thaj okolen save daran tutar, e ciknen thaj e baren thaj te uništis okola save upropastin e phuv!" 19 Askal putajlo e Devlesko Hramo ando nebo, thaj ande leste sikadiло Kovčeg lešće savezosko. Askal bašle e munje, ašundine pe e gromurja thaj e grmljavina, avilo o zemljotres thaj počnisarda te perel o baro ledo.

12 Po nebo pojavisajlo baro znako: manušni lačhardi ando kham, tale lače pungre sas o čhonut, a pe lako šoro o venco katar e dešuduj čereja. 2 Sas khamni thaj čholas muj katar e bijandipeše muke, thaj mučilaspe te bijanel. 3 Askal po nebo pojavisajlo aver znako: Aždaja, bari, loli sago jag. Sas lat efta šore thaj deš šnga, a pe lače šore efta krune. 4 Pire porjava voj crdas o trito kotor čereja katar o nebo thaj čhuda len pe phuv. Askal ačhili paše manušni savi trubuja te bijanel, te hal lače čhavre kana bijanel. 5 E manušni bijandas muško čhavre, savo vladila pe sa e thema e sastrune rovljasa. Ali o čhavro sas lino ko Del thaj ke lesko prestolje, 6 a e manušni našli ande pustinja, po than savo o Del pripremisarda pale late, te okote vodin e briga pale late milja duj šela thaj šovardeš des. 7 Askal po nebo nastanisarda o rato. O Mihailo zaratisarda protiv e Aždaja pire anđelenca. A e Aždaja zaratisarda pire anđelenca protiv o Mihailo, 8 ali našti izdržisarda thaj hasarda piro than po nebo. 9 Gajda sas čhudini e bari Aždaja, o purano Sap, savo akhardol beng thaj Satana, savo sasto them andas ande zabluda. Savo čhudino pe phuv, a lasa vi lače anđelurja. 10 Askal ašundem o zuralo glaso po nebo sar phenel: "Akana areslo o spasenje thaj sila thaj o carstvo amare Devlesko. Lesko Mesija sikada piri vlast kaj, čhudino si okova savo prl amare phralen. Vo prlas len o des thaj e rijat angle amaro Del. 11 Von pobedisardine les e Bakhrešće ratesa thaj e alavenga katar piro svedočanstvo. Thaj umesto te volin o trajo, von izabirisardine o smrto. 12 Zato raduin tumen e nebesa thaj vi tumen save trajin pe lende. A teško tumendje e phuvjaće thaj e morešće, kaj o beng fuljisto tumende e bare holjasa, zato kaj džanel kaj ačhilo lešće još cara vrjama." 13 Kana e Aždaja dikhla kaj si čhudini pe phuv, teljarda te progonil e manušnja savi bijanda muško čhavre. 14 Ali e manušni dobisarda duj phaka e bare orlošće gajda te saj furjal ande pustinja kaj si lače pripremije o than dur katar o Sap kaj vodina e briga pale late trin thaj epaš brš. 15 Askal o Sap mukla andar o muj sago e reka o paj pale manušnji te e reka indarel lat. 16 Ali e phuv pomognisardas e manušnjaće gajda kaj putardas piro muj, thaj nakhadas e reka savi e Aždaja mukla andar piro muj. 17 E Aždaja holjajli pe manušnji thaj đeli te ratuil protiv lače potomkurja save ačhiline. Godova si okola save inčaren e Devlešće zapovedi thaj svedočin palo Isus.

13 Thaj e Aždaja ačhili pe obala e morešći. Askal dikhlem sar andar o more inklijel e Zver. Sas lat deš šnga thaj efta šore, a pe šnga sas lat deš krune thaj pe svako lako šoro sas alav savo vredolas e Devle. 2 E Zver savja dikhlem ličilas po leopard, a lače pungre sas sago kaj si e medvede,

a o muj lako sago kaj si e lavo. E Aždaja dija lat piri sila, piro prestolje, thaj bari vlast. 3 Jek lako šoro sas sago kaj sas dino čurjasa, ali laći smrtno rana sastili. Thaj o sasto them divilas pe thaj džalas pale Zver, 4 thaj klanjinasp e Aždajače kaj dija e Zverka vlast. A klanjinasp vi e Zverkače, thaj mothonas: "Ko si sago e Zver?" thaj: "Ko šaj ratujil protiv late thaj te pobedil lat?" 5 E Zverkače sas muklo te mothol ohole thaj uvredne alava protiv o Del. Dini si laće e vlast te čerel godova štarvardeš thaj duj čhon. 6 Thaj askal putardas o muj te vredol e Devles, te vredol lesko alav, lesko prebivalište thaj okolen kaj trajin ando nebo. 7 Thaj sas laće muklo te ratujil protiv e Devlešće manuša thaj te pobedil len, a dobisardas vi vlast pe svako pleme, them, čib thaj nacija. 8 Klanjinape laće sa e manuša save trajin pe phuv, kaše alava naj ramome ando Lil e trajosko savi pripadil e Bakrešće savo sas dino e čurjasa katar o postanko e themesko. 9 Ašun kana već si tut kan! 10 Ko si odredime palo robstvo, ando robstvo džala. Ko si odredime te avel mudardo katar o mačo, katar o mačo avela mudardo. Akava e Devlešće manušendar rodel te aven istrajne ando pačipe. 11 Askal dikhlem e duđo Zver sar inklijel andar e phuv. Sas lat duj šnga sago e bakhres, ali čerelas svato sago e Aždaja. 12 Akaja Zver izvršilas sa e vlast katar e prvo zver ande lako alav thaj prisilisarda e phuv thaj okolen kaj trajin pe late te klanjipe e prvo Zverkače, kolače savjače e smrtno rana sastili. 13 Čerelas bare čudurja – čak vi e jag mučelas katar o nebo pe phuv angle jakha sa e manušende. 14 Zavodilas e manušen save trajin pe phuv e čudenca save sas laće dine te čerel ando alav e prvo Zverkako. Phendas e manušende save trajin pe phuv te čeren kipo katar okoja Zver savja sas smrtno rana katar o mačo thaj savi džudili. 15 Sas laće dino te phurdel o trajo ando kipo e Zverkako, te šaj čerel svato thaj zapovedisardas te mudaren sa okolen save či klanjinasp e kipošće. 16 A čerda vi godova te savora, e cikne thaj e bare, e barvale thaj e čore, e slobodne thaj roburja, primin žigo po desno vas ili po čikat, 17 gajda te khonik našti činel thaj bičinel, ako najles žigo e alavesa katar e prvo Zver ili o brojo laće alavesko. 18 Akate trubul mudrost. Ko si godaver neka đinavel o brojo e Zverkako, kaj godova si brojo e manušesco. A o brojo si 666.

14 Askal dikhlem thaj dik, e Bakhres sar ačhel pe Sionsko gora thaj lesa 144.000 okola savende po čikat ramolas lesko alav thaj o alav lešće Dadesko. 2 Ašundem o glaso andar o nebo sago e buka katar e bare morske talasurija ili e bare gromovengo. Godova glaso sas isto gajda sago vi kana e svirača đilaben ande pire harfe. 3 Thaj đilabenas nevi

đilji anglo prestolje thaj angle štar džude bičurja thaj angle starešine. Thaj khonikal našti sičilo godoja nevi đilji osim okola 144.000 otkupime katar e phuv. 4 Godova si okola save či meljardine pe e romnjena nego ačhiline čiste. Von džan palo Bakhro kajgod vo džal. Otkupime si maškar aver manuša sago prvencurja e Devlešće thaj e Bakrešće. 5 Von nikad či hohadine. Von si bi manako. 6 Askal dikhlem još ječe andele sar furjal vuče dži ko nebo. Indarelas e večno lačhi nevima te objavl lat okolende save trajin pe phuv, sa e nacijende, plemenende, čibjende thaj e themende. (aiōnos g166) 7 E bare glasosa phendas: "Daran e Devlesthar thaj den les slava, kaj avilo o časo lešće Sudosko! Slavin Okoles savo stvorisarda o nebo, e phuv, o more thaj e izvore e paješće!" 8 A jek aver andelo avilo pale leste thaj phendas: "Pelas! Pelas o baro gav o Vavilon, savo sa e themen matarda molasa e holjasa thaj pire bludosa!" 9 Pale leste avilo vi o trito andelo thaj e bare glasosa phendas: "Ko poklonil pes angle Zver thaj lako liko, thaj primil o žigo pe piro čikat ili vas, 10 vo pijela mol e Devlešće bare holjači savi naj razblažime ando tahtaj lešće holjači, pa avela mučime e jagasa thaj e sumporosa angle svete anđelurja thaj anglo Bakhro. 11 Thaj o thuv lende mukengo, vazdela pe pale uvek, thaj či avela miro ni o des ni e rjat okolen save pokloninpe angle Zver thaj lako kipo thaj okola save primin o žigo laće alavesa." (aiōn g165) 12 Akava rodel te e Devlešće manuša, okola save indaren e Devlešće zapovedi, trubun te aven ustajne thaj ačhen verne e Isusešće. 13 Askal ašundem o glaso andar o nebo savo phenel mande: "Ramosar: 'Blago okolendje save katar akana meren ando Gospod!' " "Gajda si", phenel o Duho. "Von odmorina pe katar piro trudo, kaj lende dela svedočina pale lende." 14 Askal dikhlem angle mande thaj lijem sama o parno oblako. Po oblako bešelas vareko slično sago o Čavo e Manušesco. Po šoro sas les sunakuno venco, a ando vas oštro srpo. 15 Askal andar o Hramo inklijisto jek aver andelo thaj andar o sasto glaso čhuta muj okolešće savo bešelas po oblako: "Le čiro srpo thaj čide o plodo, kaj avili e vrjama pale žetva. Pači si e phuvjaci žetva." 16 Thaj okova savo bešelas po oblako zamahnisardas pire srposa karingal e phuv thaj čida o plodo katar e phuv. 17 Još jek andelo inklijisto andar o Hramo po nebo thaj vi les sas oštro srpo. 18 A katar o žrtveniku avilo jek aver andelo – okova saves si vlast pe jag – thaj andar o sasto glaso čhuta muj okole andelošće e oštro srposa: "Zamahnisar čire oštro srposa thaj čide e drak katar e phuvjako o čokot, kaj e drak si pači." 19 O andelo zamahnisarda e srposa pe phuv thaj čides e čokotosko plodo thaj e drak čudas ande bari presa katar e Devlešći holji. 20 Thaj e drak ande presa sas

izgnječime avrjal o gav, thaj andar e presa poteknisarda o rat lungo varekaj dži ke trin šela kilometerja thaj vučo dži ke jek thaj epaš meterja.

15 Askal dikhlem aver baro thaj čudesno znako ando nebo: efta andelen e efta poslednje nevoljenca – poslednje, kaj lenca završilpe e Devlešči bari holji. 2 Thaj dikhlem vareso sago more katar e stakla, hamime e jagasa, thaj okote okolen kaj pobedisardine e Zver, lako kipo thaj o brojo lače alavesko. Ačhenas pašo more katar e stakla thaj inčarenas e harfe save o Del dija len. 3 Čilabenas e diliči e Mojsiješči savo si sluga e Devlesko, thaj e bakhrešči diliči: "Bare si thaj čudesne čire dela, Gospode Devla, tu savo sa šaj, pravedne si thaj ispravne čire droma, Carona e themengo. 4 Ko te na daral tutar, Gospode thaj te na slavil čiro alav? Tu san jedino sveto. Sa e tema avena thaj dena koča angle tute, kaj sikadan čire pravedne dela." 5 Pale akava dikhlem sar ando nebo putajlo o Hramo, o Šator svedočanstva. 6 Andar o Hramo inklijstine efta andelurja e efta nevoljenca. Sas lačharde ando blistavo parno thaj čisto lano, thaj sas opasime e sunakune pojasca dži ko kolin. 7 Askal jek katar e štar džude bičurja dija e efta andelen efta sunakune čare save sas pherde bare holjava katar o Del, savo trajil pale uvek. (aiōn g165) 8 Thaj o Hram pherdilo thuvesa katar e Devlešči slava thaj katar lešće sila, gajda kaj khonik našti delas ando Hramo sa dok nas gata e efta nevolje e efta andelendar.

16 Askal andar o Hramo ašundem o baro glaso sar phenel e efta andelende: "Džan thaj čhoren pe phuv efta čare e Devlešče holjava!" 2 O prvo andelo dželo thaj čhordas piro čaro pe phuv. Pe okola manuša, pe save sas o žigo katar e Zver thaj pe okola save denas koča angle lako kipo izbinas e džungale thaj dukhane čirurja. 3 Askal o dujto andelo čhordas piro čaro po more. O more pretvorisajlo ando rat slično sago o rat e mulengo thaj sa so sas džudo ando more mulo. 4 Askal o trito andelo čhordas piro čaro pe reke thaj pe izvorurja e paješće, thaj von pretvorisajlo ando rat. 5 Askal ašundem e andele save sas vlast pe paja sar phenel: "Pravedno san thaj sveto, tu savo san thaj savo sanas, kaj gajda presudisardan. 6 Kaj, von čhordine o rat e svete manušengo thaj e prorokonengo, pa dijan len te pijen o rat, sago kaj vi zasluzisardine!" 7 Askal ašundem o žrtveniku sar phenel: "Ej, Gospode Devla, tu savo sa šaj, čire presude si čače thaj pravedne!" 8 O štarto andelo čhordas piro čaro po kham, savešće sas muklino te phabarel e manušen e jagasa. 9 O baro tatipe phabarelas e manušen, pa von denas romaja o alav e Devlesko, saves sas vlast pe akala

nevolve, ali či pokajisajle niti dine les slava. 10 Askal o pančto andelo čhordas piro čaro po prestolje katar e Zver, thaj lako carstvo učharda e tama. E manuša e dukhatar dindalenas pire čhibja 11 thaj denas romaja e nebešče Devle zbog e dukha thaj e čirurja, ali či pokajisajle pale pire delurja. 12 Askal o švoto andelo čhordas piro čaro pe bari reka savi akhardol Eufrat thaj lako paj šučilo, te pripremil pe o drom te načhen e carurja katar o istoko. 13 Askal dikhlem sar andar o muj e Aždajako, andar o muj e Zverkako, thaj andar o muj e Hohamne prorokosko, inklijen trin bilačhe duhurja, sago e žambe. 14 Akava si e bilačhe duhurja demonurja saven si moć te čeren čudurja, a teljardine ke carurja e saste themešće te čiden len pale bitka po Baro džes e Devlesko savo sa šaj. 15 (A o Isus phenel:) "Ake avav iznenada sago o čor! Blago okolešće savo si džungado thaj lel sama pe pire drze, sar či dělosas nango thaj te aver či dičhen lesko ladžavo." 16 E bilačhe duhurja askal andine sa e caronen po than savo pe hebrejsko čhib akhardol Armagedon. 17 Askal o eftato andelo čhordas piro čaro ando vazduh, a andar o Hramo, katar o prestolje, avilo o snažno glaso savo phendas: "Gata si!" 18 Askal pojavisajle e munje, e gromurja thaj e grmljevina thaj o bare potres. Godova sas o majbaro potres savo sas sar si e manuša pe phuv! 19 O baro gav pharadilo pe trin delurja, a e gava e themende raspadnisajle. O Del dija pe godi ko baro Vavilon, pa dijale o tahtaj pherdo mol savi sas lešći bari holji. 20 Sa e ostrvura nestanisardine thaj ni jek planina či ačhili. 21 Askal pe manuša andar o nebo pelo o baro ledo, thaj svako kotor sas varekaj katar štarvardeš kile. E manuša denas romaja e Devle zbog e nevolja katar o ledo, kaj sas lendje bare muke.

17 Askal avilo jek katar e efta andelurja saven sas efta čare, thaj phendas mande: "Av te sikavav tuče sar avela kaznime e Bari bludnica, savi bešel pe but paja. 2 Lasa e phuvjače carurja denas pe ando bludo, a e manuša kaj trajin pe phuv matonas katar e mol lače bludostar." 3 Askal o andelo ando Duho inđarda man ande pustinja, kaj dihklem jeće manušnja sar bešel pe loli Zver. E Zver sas pherdi bogohulne titule. Sas lat efta šore thaj deš šniga. 4 E manušnji sas lačhardi ande grimizne thaj lole drze thaj sas okitime e sunakajesna, e drage barensa thaj e biserenca. Ando vas sas lat sunakuno tahtaj pherdo odvratno bilačhipe thaj melalipe pire bludosko, 5 a po čikat sas lače ramome alav save si tajno značenje: O BARO VAVILON, DEJ SA E BLUDNIČENDE, THAJ E ODVRATNO BILAČHIPEŠĆE PE PHUV. 6 Dikhlem kaj si e manušnji mati katar o rat e Devlešče manušengo thaj katar o rat e

Isusešće svedokengo. Kana dikhlem lat, but začudisajlem. 7 A o andelo phučla man: "Sošće čudis tut? Me phenava tuče so si o tajno značenje pale manušnji thaj pale Zver e efta šorencu thaj deš šngena pe savi e manušnji jašil. 8 E Zver savja dikhlan, varekana sas, a akana naj, palem inklijela andar o bezdan thaj džala ando propast. E manuša kaj trajin pe phuv savenđe alava naj katar o postanko e themesko ramome ando Lil e trajosko začudinape kana dičhena e Zver, savi varekana sas a akana naj, ali avela. (Abyssos g12) 9 Akate trubul mudro godi. Efta šore si efta bregurja pe save bešel e manušnji. A godola si također vi efta carurja 10 – pandž već peline, jek vladil, a o dujto još či avilo, a kana avela, trubul samo cara te ačhel. 11 E Zver savi varekana sas, a akana naj, si ohtoto caro; voj si jek katar e efta carurja thaj džal ando propast. 12 E deš šnga save dikhlan, deš si carurja, save još či vladin, ali dobina carsko vlast te vladin e Zverkava pe jek sato. 13 Len si jek ciljo: te piri sila thaj vlast den e Zverkaće. 14 Ratuina protiv o Bakhro, ali o Bakhro pobedila len, kaj si vo Gospodari pe gospodarja thaj Caro pe carurja, a lesa avena lešće akharde, losarde, thaj verne." 15 Askal o andelo phendas mande: "E paja save dikhlan, pe save bešel e Bludnica, godola si e but e thema, manuša, nacije thaj čibija. 16 A okola deš šnga save dikhlan thaj e Zver – von mrzana e Bludnica. Opustošina lat thaj mućena lat nandi, hana lako mas thaj dena lat jag. 17 Kaj o Del čhuta lende ando ilo te izvršin lesko naum: te sa aven složne thaj te predain piri carsko vlast e Zverkaće, dok či pherdon e Devlešće alava. 18 A e manušnja savja dikhlan, voj si o baro gav save vladil pe phuvjače carurja."

18 Pale godova dikhlem jek aver andeļe sar fuljel andar o nebo. Sas les bari vlast, a lesko sjajo rasvetlilas e phuv. 2 Askal o andelo čhuta muj e bare glasosa: "Pelas, pelas o baro gav o Vavilon! Postanisarda than e demonengo, skloniše sa e bilačhe duhonengo, thaj skloniše pale sa nečiste thaj odvratne čiriklia. 3 Kaj sa e thema piline e mol katar lači holjasa thaj lako bludo. E phuvjače carurja dine pe lava ando bludo, a e phuvjače trgovcurja barvajle katar lako baro raskoš." 4 Askal ašundem varesavo aver glaso andar o nebo save phendas: "Inkljen andar late, mungre manušalen, te na sudeluin lasa ande lako bezeħ thaj gajda či aresela tumen e nevolje save aven pe late. 5 Kaj, lače bezeħa čidne pe dži ko nebo thaj o Del dija pe godi ke lako bilačipe. 6 Bolden lače isto mera, bolden lače duj drom majbut pale okova so čerda. Ando tahtaj, ande save voj čhordas averende, čhon lače duvar majzurali mol. 7 Den lat muke thaj žalost gadiči kozom voj dijas pešće slava thaj

raskoš! Kaj voj gindil ande peste: 'Bešav pe mungro prestolje sago carica. Naj sem udovica thaj nikad či tugujiva.' 8 Zato ande jek des aresena lat akala nevolje: o smrto, e tuga thaj e bok. Thaj avela dini jag e bare jagasa, kaj si moćno o Gospod Del savo sudil lače. 9 E phuvjače carurja, save lava dine pe lava ando bludo thaj raskošno trajinas, rovena thaj zakukina pe late kana dičhena o thuv katar e bari jag ande savi voj phabol. 10 Pherde dar katar lače muke, ačhena majdūr thaj phenena: 'Jao! Jao, bare gaveja Vavilona, moćno gaveja! Ande jek časo aresla tut e osuda!' 11 A e phuvjače trgovcurja rovena thaj tugujina pale late, kaj khonik majbut či činel lendi roba. 12 A lendi roba si sunakaj, rup, drago bara thaj biserja, pohtan katar o fino lano, grimiz, svila thaj lolo, svako vrsta mirisne kaš thaj e predmeturja katar e slonovača, sa e predmeturja katar o kuč o kaš, katar e bronza, o sastri, thaj o mermer, 13 o cimet, začin, miomiris, mirisno ulje, tamnjan, mol, maslinovo ulje, parno aro, div, guruva thaj bakhre, gras thaj kočije, roburja, thaj e manušende duše. 14 Sa o raskoš pale save žudisardan nestanisardas. Sa čiro raskoš thaj čo sjajo hasajle thaj nikada majbut či boldena pes. 15 E trgovcurja save trguinas sa akaleja, thaj save zbog late barvajle, ačhena dur pherde dar katar lače muke, rovena thaj tugujina. 16 Thaj phenena: 'Jao! Jao, bare gaveja! Sanas lačhardo ando fino lano, grimiz thaj lolo, thaj ukrasime e sunakajes, drago baresa thaj e biserenca! 17 Sa godova barvalipe sas uništimo ande jek časo!' Askal sa e brodošće kapetanurja thaj e putnikurja, e mornarurja thaj sa okola save trajin katar o more ačhile dur katar o gav. 18 A kana dikhline o thuv katar e bari jag ande savi phabolas, čhutine muj: 'Savo gav sas gajda baro?' 19 Askal čhudine o praho pe piro šoro thaj počnisardine te roven thaj tugujin. Čonas muj: 'Jao! Jao, e bare gaveše! Savora saven sas brodo po more barvajle katar lesko barvalipe! A uništimo si samo ande jek časo!' 20 Veselitu pe leste, nebo! Veselin tumen pe leste tumen e Devlešće manušalen, apostolurja thaj prorokurja, kaj o Del kaznisarda les pale okova so čerda tumende!" 21 Askal jek moćno andelo vazdas o bar, baro sago o mlinski bar, čhuda les ando more thaj phendas: "Gajda avela zurale čhudino o baro gav Vavilon thaj zauvek nestanila! 22 Nikada majbut više ande tute či avela svirača, či ašundola o glaso e harfako, e flautako ni e trubako. Nikada majbut ande tute či avela zanatlije pale bilo save zanato! Nikada majbut ande tute či ašundola o zvuko e mlinosko. 23 Nikada majbut ande tute či zasvetila e svetiljka! Nikada majbut ande tute či ašundola o glaso e džamutresko thaj e borjako. Kaj, čire trgovcurja gospodarinjas e phuvjasa thaj čire čirimatenca sas hoħade sa e thema. 24 Ande akava gav si arakhlo o rat e

prorokonengo thaj e Devlešće manušengo thaj savorengo save si dine čhurjasa pe phuv."

19 Pale godova ašundem vareso sago baro glaso e bute dženengo po nebo. Čhonas muj: "Aliluja! O spasenje, e slava thaj e sila pripadil amare Devlešće, 2 kaj si lešće presude čačutne thaj pravedne. Vo osudisardas e Bare bludnica, savi rumusardas e phuv pire bludosa, thaj pe late osvetisardas o rat pire slugengo saven voj mudarda." 3 Thaj još phendine: "Aliluja! O thuv katar lako uništenje vazdel pe pale uvek!" (aiōn g165) 4 Askal e biš thaj štar starešine, thaj e štar džude bičurja peline pe koča thaj poklonisajle e Devlešće, savo bešelas po prestolje, thaj mothonas: "Amin, Aliluja!" 5 A katar o prestolje avilo o glaso savo phendas: "Hvalin amare Devles, savora tumen save sen lešće sluge, save daran lestar, e cikne thaj e bare!" 6 Askal ašundem vareso sago glaso e bute dženengo thaj sago e buka katar e bare morske talasurja thaj sago zvuko e zurale gromonengo sar mothol: "Aliluja! O Gospod, amaro Del vladil, savo sa šaj! 7 Radui men thaj veselimen, thaj e slava das lešće. Kaj avile svaturja e Bakhrešće, thaj e Nevesta lešći si spremno. 8 Dine si lače čiste thaj blistavo parne drze katar o lano te lel pe peste." A o lano prestavil e pravedne dela e Devlešće manušengo. 9 Askal o anđelo phendas mande: "Ramosar: 'Blago okolende save si akharde pe Bakhrešće svaturja!' Thaj još phendas: "Akala si čače e Devlešće alava." 10 Pelem pe koča dži ke lešće pungre te poklonima lešće, a vo phendas mande: "Na čer godova! Vi sem samo sluga sago vi tu thaj čire phral save svedočin pale piro pačipe ando Isus. E Devlešće pokloni tut. Kaj okola save svedočin palo Isus si len proročko duho." 11 Askal dikhlem putardo o nebo thaj okote parne graste! Okova kaj jašilas po gras akhardolas "Verno thaj Čačutno". Vo ande pravda sudił thaj ratuil. 12 Lešće jakha si sago o jagalo plameno, a pe lesko šoro si but krune. Les si ramome alav savo khonik či džanel osim vo. 13 Lačhardo si ando ogptači natopime e rateja, a vo akhardol: Alav e Devlesko. 14 Pala leste džanas e nebeske vojske pe parne grasta, lačharde ando blistavo parno thaj čisto lano. 15 Andar lesko muj inklijel o oštro mačo saveja dela dab e themen. Vladila pe lende sastrune rovljasa thaj uštavela e drak ande presa e zurale molasa savi si bari holji e Devlešći savo sa šaj. 16 Po ogptači thaj pe butina si lešće ramome alav: CARO PE CARURJA THAJ GOSPODARI PE GOSPODARJA 17 Askal dikhlem jećhe anđele savo ačhel po kham thaj andar sa o glaso čhol muj sa e čirikljendje save furjan vuče dži ko nebo: "Aven! Ćiden tumen pe bari Devlešći gozba, 18 te han o mas katar e

carurja, katar e zapovednikurja, katar e močnikurja, katar e jahača thaj katar lende grasta, thaj mas katar sa manuša – katar e slobodne, katar e roburja, katar e bare thaj cikne manuša!" 19 Askal dikhlem e Zver thaj e phuvjaće caronen thaj lende vojnikonen sar cídine pe te ratujin protiv o Jahači po gras thaj protiv lešći vojska. 20 Thaj e Zver sas astardi, a lasa vi o Hohamno proroko, savo ande lako alav čerelas čdururja savenca zavodilas okolen kaj primisardine o žigo katar e Zver thaj klanjinaspel lače kipošće. Liduj sas čhudine ando ognjeno jezero kaj phabol o sumpor. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 Akole avren mudarda o mačo savo inklijisto andar o muj e Jahačesko savo sas po gras, thaj sa e čiriklja čalilje lende masestar.

20 Askal dikhlem e anđele sar fuljel andar o nebo. Ande vas sas les čija katar o Bezdan thaj o baro lanco. (Abyssos g12) 2 Vo astardas e Aždaja, e Purane Sapes, savi si o beng thaj o Satana, thaj phangla les ande lancurja pe milja brš, 3 thaj čhuda les ando Bezdan, pa zaključisardas thaj zapečitarrisadas o vudar, te na majbut zavodil e theme dok či pherdol milja brš. Pale godova avela muklino pe harni vrijava. (Abyssos g12) 4 Thaj dikhlem e prestolja. Pe lende bešenás okola savende si dini e vlast te sudin. Lijem sama vi e duše okolende savengo šoro sas odrubime kaj svedočinas palo Isus thaj e Devlešći poruka. Von či poklonisajle e Zverkaće ni lače kipošće thaj či primisardine lako žigo pe piro čikat ili pe piro vas. Von boldine pe ando trajo thaj caruinias e Hristosa milja brš. 5 A akava si o prvo vaskrsenje. (Ostale mule či džudile, dok či pherdilo milja brš.) 6 Bahtalo si thaj sveto okova savo si učesniko ando prvo vaskrsenje. Pe lende e dujto smrto naj nisošći vlast, nego von avena e Devlešće thaj Hristošće rašaja thaj von vladina leja milja brš. 7 A kana pherdona godola milja brš, o Sotona avela muklino andar piri tamnica, 8 pa inklijela te zavodil e themen katar e štar riga e themešće, e Gogo thaj e Magogo, thaj cídela len palo rato. Avela len gači but sago o pesko po more. 9 E Sotonešći vojska nakhli pe sasti phuv. Okolisarda o tabor kaj sas e Devlešće manuša thaj o voljenio gav. Ali e bari jag fuljisti andar o nebo thaj uništisardas e Sotonešće vojska. 10 Askal o beng, savo hohada len, sas čhudino ande jagako thaj sumporno jezero, kaj si e Zver thaj o Hohamno proroko. Von avena mučime o đes thaj e rjat pale uvek. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Askal dikhlem o baro parno prestolje thaj Okoles savo bešel pe leste. O nebo thaj e phuv nestanisardine angle leste bi tragosko. 12 Askal dikhlem e mulen, bare thaj ciknen, sar ačhen anglo prestolje, a e lila putajle. Thaj putajlo jek aver lil – o Lil e trajosko. E mulende

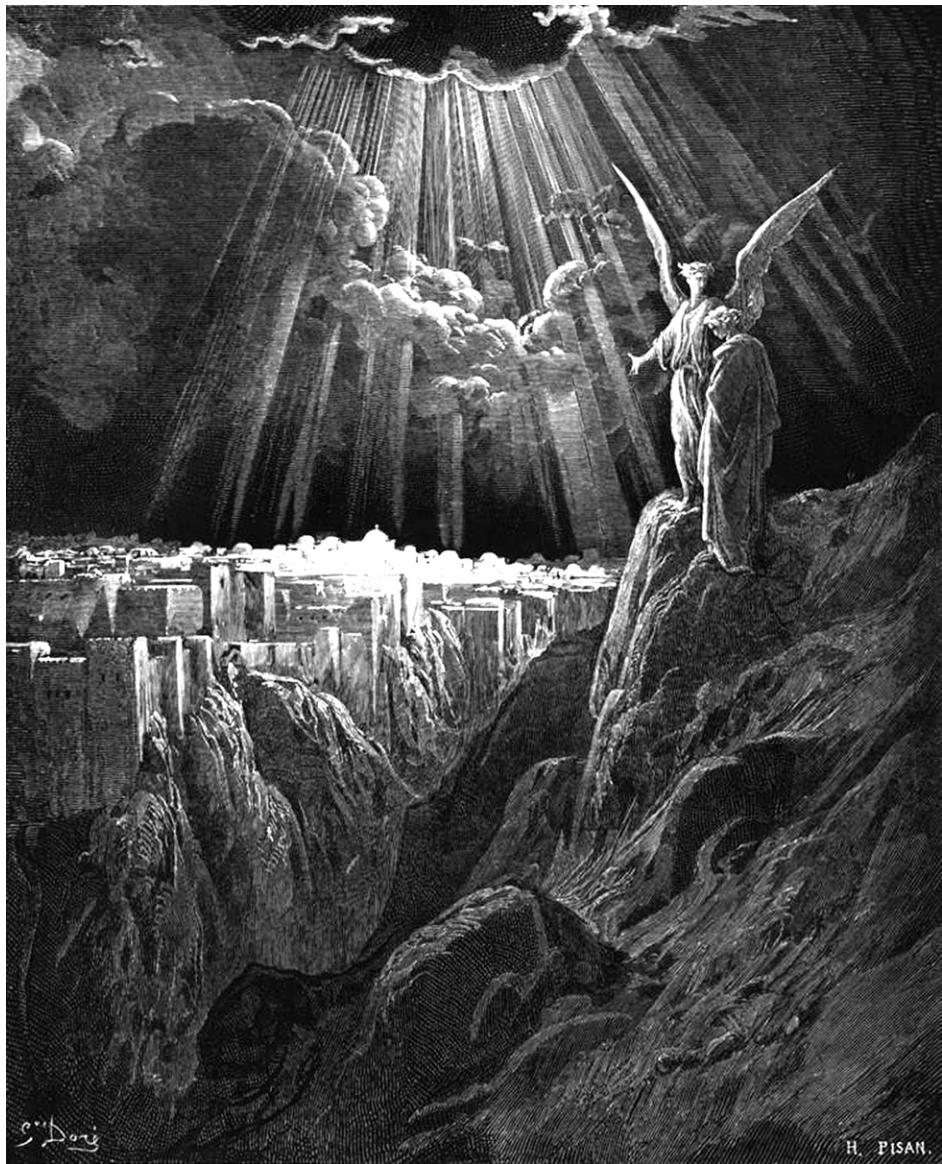
sas sudime prema okova so sas ramome ande lila – prema lende dela. **13** O more predajisardas pire mulen save si ande leste, a o Smrto thaj o Them e mulengo predaisardine pire mulen save si ande lende thaj svakonešće sas sudime preme lende dela. (*Hadēs g86*) **14** Askal o Smrto thaj o Them e mulengo sas čhudine ande jagako jezero – godova si dujto smrto. (*Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442*) **15** Thaj kasko alav nas ramome ando Lil e trajosko, sas čhudino ande jagako jezero. (*Limnē Pyr g3041 g4442*)

21 Thaj dikhlem o nevo nebo thaj nevi phuv, kaj o prvo nebo thaj e prvo phuv nakhline, a ni more više naj. **2** Dikhlem vi o Sveto gav, o nevo Jerusalim, sar mućel pe katar o nebo e Devlestар, sas ukrasime sago e bori savi lačharda pe pale piro rom. **3** Askal ašundem o baro glaso katar o prestolje sar mothol: "Ake, e Devlesko šator si e manušenca thaj o Del trajila maškar lende. Von avena lesko them thaj o Del korkoro avela maškar lende thaj avela lengo Del. **4** Vo khosela lende svako jasvin katar e jakha thaj majbut či avela meripe, ni tuga, ni roipe, ni duk, kaj nakhlas okova so sas varekana." **5** Askal phendas Okova savo bešel po prestolje: "Ake, sa čerav nevo!" Thaj phendas: "Ramosar, kaj akala alava si čaćipe thaj šaj pačalpe ande lende." **6** Thaj još phendas mande: "Gata si! Me sem o Alfa thaj o Omega, Početko thaj Krajo. E trušale manušešće ivja dava te pel katar o izvor e džude pajesko. **7** Okova savo pobedil sa akava nasledila, thaj me avava lesko Del, a vo avela mande mungro čhavo. **8** A okolende kaj si kukavice, bipačivale, rumome, ubice, bludnikurja, vračarja, idolopoklonikurja, thaj sa okola kaj hohaven lengo than si ande jagako jezero kaj phabol o sumpor. Godova si o dujto smrto." (*Limnē Pyr g3041 g4442*) **9** Askal avilo jek katar e efta anđelurja saven si efta čare pherde efta poslednje nevolje, thaj phendas mande: "Av, sikavava tuće e borja, e Bakhrešće romnja." **10** Thaj inđarda man ando Daho pe jek bari thaj vuči gora thaj sikadas mande o sveto gav o Jerusalim sar fuljel katar o nebo e Devlestар. **11** Sijolas katar e Devlešći slava, sas blistavo sago majkuč drago bar, blistavo sago kristalno bar jaspis. **12** Sas les bare thaj vuče zidine thaj dešuduj kapije, a pe kapije dešuduj anđelurja thaj ramome alava katar e dešuduje Izraelošće plemenurja. **13** Po istoko sas trin kapije, po sever sas trin kapije, po jugo sas trin kapije, thaj po zapad sas trin kapije. **14** E gavešće zidurja sas sagradime pe dešuduj temeljurja, thaj pe lende sas ramome e alava katar e dešuduj Bakhrešće apostolurja. **15** E anđele savo čerelas manca svato sas sunakuni trska, te izmeril o gav, lešće kapije thaj zidine. **16** O gav sas sagradime pe štar čoškurja – sas lungo kozom sas vi bulo. O anđelo

izmerisadas o gav e trskava, thaj sas lungo duj milje thaj duj šela kilometerja, bulo duj milje thaj duj šela kilometerja, thaj vučo duj milje thaj duj šela kilometerja. **17** O anđelo askal izmerisarda vi e zidine. Sas thule šovardeš thaj šov meterja. O anđelo merilas e merava sago kaj e manuša merin. **18** E zidurja sas sazidome katar o bar jaspis, a o gav katar o čisto sunakaj, slično sago čisto stakla. **19** E temeljurja katar e gavešće zidurja sas ukrasime svakovrsne drage barena: prvo jaspis, dujto safir, trito kalcedon, štarto smaragd, **20** pančto sardoniks, šotvo sard, eftato hrizolit, ohtoto biril, injato topaz, dešto hrizopras, dešujekto hijacint, dešudujto ametist. **21** A e dešuduj kapije sas dešuduj biserja – svako kapija sas čerdi katar jek biseri. O glavno gavesko sokako sas katar o čisto sunakaj prozirno sago stakla. **22** Ando gav či dikhlem nisosko Hramo, kaj lesko Hramo si o Gospod o Del savo sa šaj thaj o Bakhro. **23** Godeole gavešće naj potrebno ni kham ni čhonut te osvetlin les, kaj e slava e Devlešći si lesko svetlo, a o Bakhro lešći svetlijka! **24** E thema phirena ande lesko svetlo thaj e phuvjaće carurja anena ande leste piri slava. **25** E kapija či phandavelape e deseja, a rjat okote či avela. **26** Ande leste avela andini e slava thaj e čast e themendi, **27** thaj khanči nečisto či dela ande leste, niti vareko ko čerel vareso odvratno ili so si hohaipe, nego samo okola savengo alav si ramome ando Lil e trajosko savo pripadil e Bakhrešće.

22 Askal o anđelo sikadas mande e reka e pajesa savi del trafo. E reka sas čisto sago o kristali thaj avel katar e Devlesko thaj e Bakhresko prestolje, **2** maškar e gavešće gladne sokača. Pe liduj riga e rekaće barjolas o kaš e trajosko, savo bijanel dešuduj plodurja. Vo anel piro plodo svako čhon, a lešće patrija si palo sastipe e themende. **3** Okote či avela nisosko proklestvo. Ando gav avela e Devlesko thaj e Bakhresko prestolje thaj lešće služe služina lešće. **4** Dičhena lesko muj thaj lesko alav avela pe lende čikata. **5** Majbut či avela rača thaj či avela lende potrebno e svetlijka ni o svetlost e khamesko, kaj korkoro Gospod Del svetlila lende. Thaj von vladina pale uvek. (*aiōn g165*) **6** Askal o anđelo phendas mande: "Akala alava si čače thaj šaj pačalpe lende. O Gospod Del, savo del e prorokonede piro Daho, bičhaldas pire anđele te sikavel pire slugendje so trubul uskoro te avel." **7** (A o Isus phenel:) "Ake, avav sigo! Blago okolešće savo inčarel e proročke alava akale knjigaće." **8** Me, o Jovano, ašundem thaj dikhlem sa akava. A kana ašundem thaj dikhlem, pelem pe koča angle pungre e anđelošće savo sa akava sikada mande, te pokloni man lešće. **9** A vo phendas mande: "Na čer godova! Vi me sem

samo sluga sago vi tu thaj cire phral e prorokurja thaj savora save inđaren e alava akale lilešće. E Devlešće poklonitu!" **10**
Askal phendas mande: "Na zapečatisar e proročke alava akale lilešće te či ačhen garade, kaj e vrjama kana akava proroštvo pherdola si paše. **11** Neka o nepravedniko vi majdur čerel nepravda, neka o duhovno melalo vi majdur ačhel duhovno melalo, a ko si pravedno neka vi majdur čerel so si pravedno, thaj ko si sveto neka vi majdur posvetil pe." **12** (A o Isus phenel:) "Ake, avav sigo thaj anav manca e nagrada, te svakonešće poćinav prema lešće dela. **13** Me sem Alfa thaj Omega, Prvo thaj Poslednjo, Početko thaj Krajo. **14** Blago okolendje save thoven pire drze te avel len pravo te den ando gav kroz o vudar thaj te han katar o kaš e trajosko. **15** A avri ačhena okola save si sago džučhela, e vračarja, e bludnikurja, e ubice, okola save pokloninpe e idolendje thaj savora save volin o hohaipe thaj hohaven. **16** Me, o Isus, bičhaldem mungre andele te svedočil tumendje akava pale khandirja. Me sem o Koreno thaj o Potomko e Davidesko, sjajno čerein e Danica." **17** O Duho thaj e bori phenen: "Av!" Thaj ko akava ašunel, neka phenel: "Av!" Ko si trušalo, neka avel, thaj ko kamel, neka lel paj e trajosko ivja. **18** Upozoriv svakone ko ašunel e proročke alava akale lilešće: Ako vareko akalešće vareso nadodail, o Del nadodaila lešće e nevolje pale save si ramome ande akava lil, **19** thaj ako vareko lel vareso katar e alava save si ramome ande akala proročke lila, lestar o Del lela lesko deo katar o kaš e trajosko thaj andar o sveto gav, pale savo si ramome ande akava lil. **20** Okova savo svedočil pale sa akava phenel: "Ej, Me avav sigo!" Amin! Av, Gospode Isuse! **21** Neka e milost e Gospode Isusešći avel savorenca!

Dikhlem vi o Sveto gav, o nevo Jerusalim, sar mućel pe katar o nebo e Devlestar, sas ukrasime
sago e bori savi lačharda pe pale piro rom. Askal ašundem o baro glaso katar o prestolje sar
mothol: "Ake, e Devlesko šator si e manušenca thaj o Del trajila maškar lende. Von avena lesko
them thaj o Del korkoro avela maškar lende thaj avela lengo Del."

Otkrivenje 21:2-3

Reader's Guide

Chergash Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, “*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*” Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, “*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*” So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, “*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*” 2 Timothy 2:15. “*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*” 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Chergash Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Chergash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Rimilanende 10:7
Otkrivenje 9:1
Otkrivenje 9:2
Otkrivenje 9:11
Otkrivenje 11:7
Otkrivenje 17:8
Otkrivenje 20:1
Otkrivenje 20:3

Dela 3:21
Dela 15:18
Rimilanende 1:25
Rimilanende 9:5
Rimilanende 11:36
Rimilanende 12:2
Rimilanende 16:27
1 Korinčanende 1:20
1 Korinčanende 2:6
1 Korinčanende 2:7
1 Korinčanende 2:8
1 Korinčanende 3:18
1 Korinčanende 8:13
1 Korinčanende 10:11
2 Korinčanende 4:4
2 Korinčanende 9:9
2 Korinčanende 11:31
Galačanende 1:4
Galačanende 1:5
Efežanende 1:21
Efežanende 2:2
Efežanende 2:7
Efežanende 3:9
Efežanende 3:11
Efežanende 3:21
Efežanende 6:12
Filipljanende 4:20
Kološanende 1:26
1 Timoteješće 1:17
1 Timoteješće 6:17
2 Timoteješće 4:10
2 Timoteješće 4:18
Titošće 2:12
Jevrejende 1:2
Jevrejende 1:8
Jevrejende 5:6
Jevrejende 6:5
Jevrejende 6:20
Jevrejende 7:17
Jevrejende 7:21
Jevrejende 7:24
Jevrejende 7:28
Jevrejende 9:26
Jevrejende 11:3
Jevrejende 13:8
Jevrejende 13:21
1 Petresko 1:23

1 Petresko 1:25
1 Petresko 4:11
1 Petresko 5:11
2 Petresko 3:18
1 Jovanеско 2:17
2 Jovanеско 1:2
Judasko 1:13
Judasko 1:25
Otkrivenje 1:6
Otkrivenje 1:18
Otkrivenje 4:9
Otkrivenje 4:10
Otkrivenje 5:13
Otkrivenje 7:12
Otkrivenje 10:6
Otkrivenje 11:15
Otkrivenje 14:11
Otkrivenje 15:7
Otkrivenje 19:3
Otkrivenje 20:10
Otkrivenje 22:5

aīdios

Rimilanende 1:20
Judasko 1:6

aiōn

Matej 12:32
Matej 13:22
Matej 13:39
Matej 13:40
Matej 13:49
Matej 21:19
Matej 24:3
Matej 28:20
Marko 3:29
Marko 4:19
Marko 10:30
Marko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Jovan 4:14
Jovan 6:51
Jovan 6:58
Jovan 8:35
Jovan 8:51
Jovan 8:52
Jovan 9:32
Jovan 10:28
Jovan 11:26
Jovan 12:34
Jovan 13:8
Jovan 14:16

aiōnios

Matej 18:8
Matej 19:16
Matej 19:29
Matej 25:41
Matej 25:46
Marko 3:29
Marko 10:17
Marko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Jovan 3:15
Jovan 3:16
Jovan 3:36
Jovan 4:14
Jovan 4:36
Jovan 5:24
Jovan 5:39
Jovan 6:27
Jovan 6:40
Jovan 6:47
Jovan 6:54
Jovan 6:68

Jovan 10:28
Jovan 12:25
Jovan 12:50
Jovan 17:2
Jovan 17:3
Dela 13:46
Dela 13:48
Rimljanendē 2:7
Rimljanendē 5:21
Rimljanendē 6:22
Rimljanendē 6:23
Rimljanendē 16:25
Rimljanende 16:26
2 Korinčanende 4:17
2 Korinčanende 4:18
2 Korinčanende 5:1
Galačanendē 6:8
2 Solunjanendē 1:9
2 Solunjanendē 2:16
1 Timoteješće 1:16
1 Timoteješće 6:12
1 Timoteješće 6:16
2 Timoteješće 1:9
2 Timoteješće 2:10
Titošće 1:2
Titošće 3:7
Filemonešće 1:15
Jevrejendē 5:9
Jevrejendē 6:2
Jevrejendē 9:12
Jevrejendē 9:14
Jevrejendē 9:15
Jevrejendē 13:20
1 Petresko 5:10
2 Petresko 1:11
1 Jovanesko 1:2
1 Jovanesko 2:25
1 Jovanesko 3:15
1 Jovanesko 5:11
1 Jovanesko 5:13
1 Jovanesko 5:20
Judasko 1:7
Judasko 1:21
Otkrivenje 14:6

eleēsē

Rimljanendē 11:32

Geenna

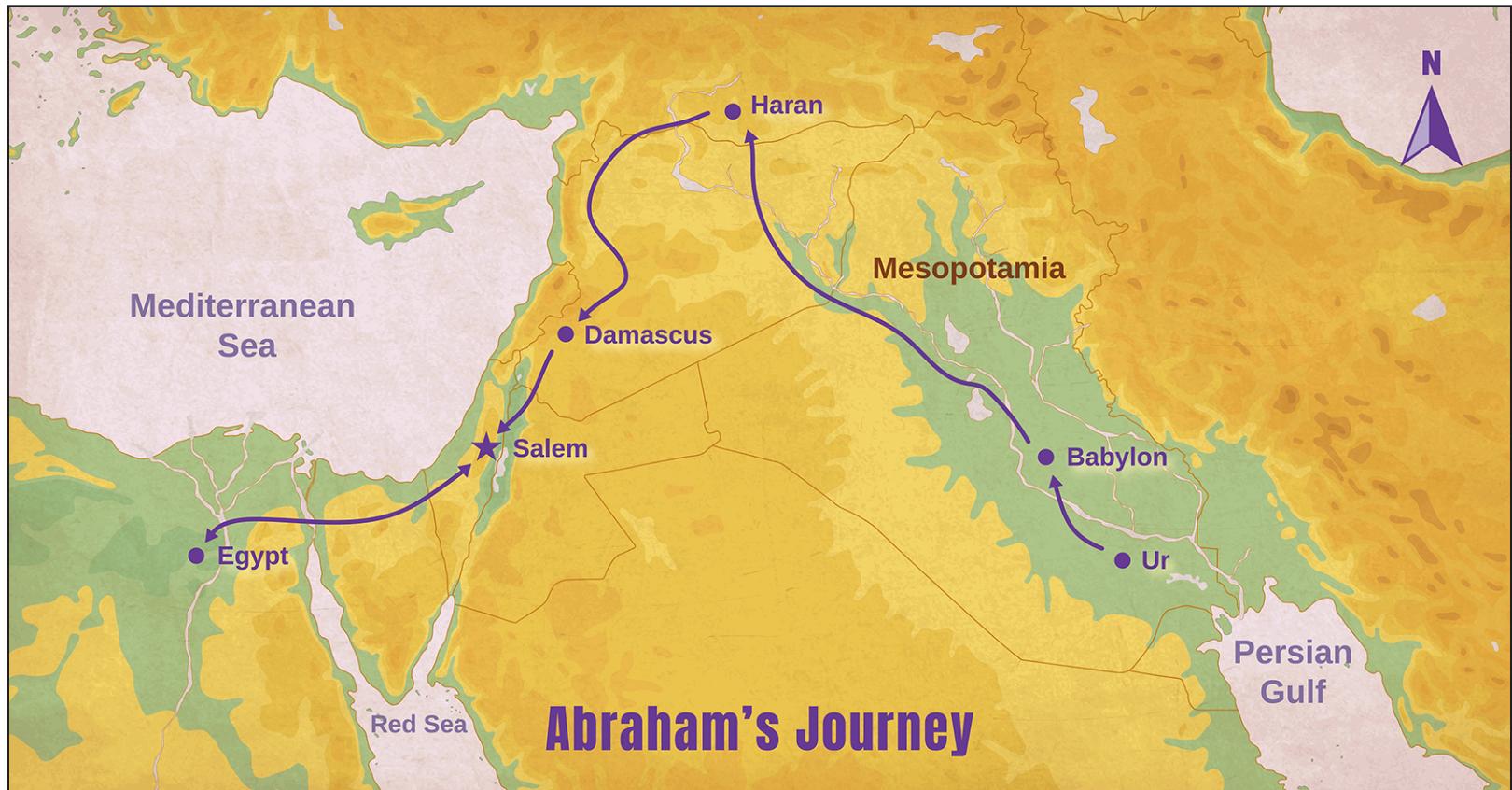
Matej 5:22
Matej 5:29
Matej 5:30
Matej 10:28
Matej 18:9
Matej 23:15
Matej 23:33
Marko 9:43

Marko 9:45
Marko 9:47
Luka 12:5
Jakovesko 3:6
Hadēs
Matej 11:23
Matej 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Dela 2:27
Dela 2:31
1 Korinčanende 15:55
Otkrivenje 1:18
Otkrivenje 6:8
Otkrivenje 20:13
Otkrivenje 20:14
Limnē Pyr
Otkrivenje 19:20
Otkrivenje 20:10
Otkrivenje 20:14
Otkrivenje 20:15
Otkrivenje 21:8
Sheol
Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5
Tartaroō
2 Petresko 2:4

Questioned

None yet noted

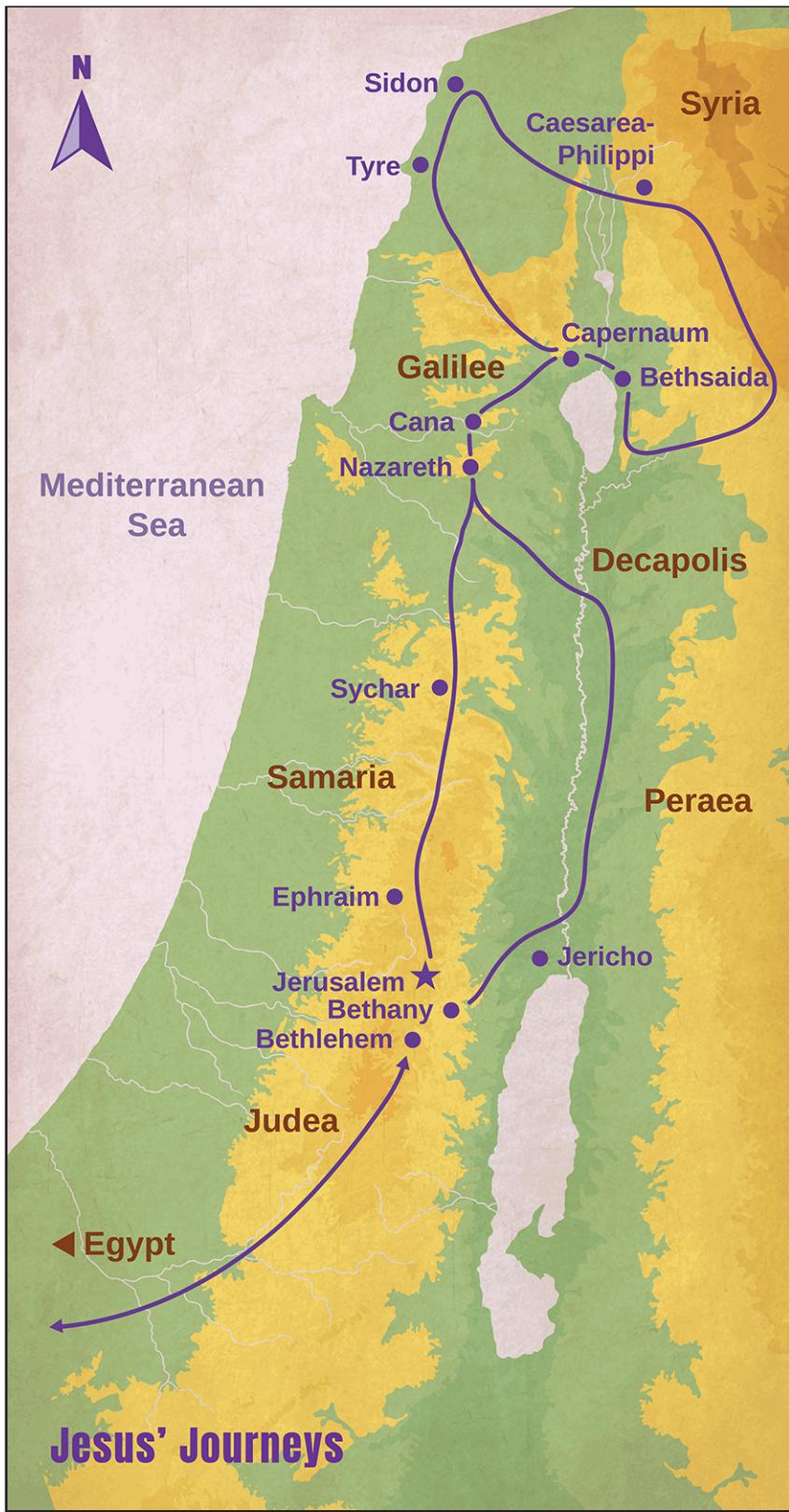

E paćimava o Avraam kana sas akhardo te džal ando than savo majkasnije primila ando nasledstvo, čhuta kan e Devleste thaj teljardas, vi ako či džanelas kaj džal.

- Jevrejende 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Kaj ni me, o Čhavo e Manuško, či avilem te služin mande nego te me služiv averende, thaj te dav mungro trajo sar počin pale e but manuša. - Marko 10:45

Akava *lil ramov tumende me, o Pavle, o sluga e Isuse Hristosko, sivo sem odvoime te avav apostoli thaj sivo sem bičhaldo te propovediv e Devlešči Bahtali nevimata, -*

Rimljanende 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?

Who?

When?

		When?									
		Innocence		Fallen			Glory				
Who?	God	Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth		
		God's Perfect Fellowship	John 10:30	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16					God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City		
		Son		Pre-Incarnate, John 8:58	Incarnate, John 1:14	Paradise, Luke 23:43					
		Holy Spirit		Everywhere, Psalm 139:7	Indwelling Believers, John 14:17						
	Mankind	Living Mankind	Adam in the Garden of Eden	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5					All Restored		
		Deceased Believing Mankind		Blessed in Paradise, Luke 16:22							
		Deceased Unbelieving Mankind		Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13							
	Angels	Holy Angels	No people	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14					No Hades No Dead Rev 20:3		
		Imprisoned Angels		Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6							
		Fugitive Angels		Rebelling Against Christ Thalaasa, Rev 20:13							
		First Beast Demon	Gen 1:1	Accusing Mankind			Lake of Fire Revelation 19:20	Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels	Fallen Angels Forgiven? Col 1:20 Yes?		
		False Prophet Demon		1 Peter 5:8 and Revelation 12:10							
		Satan		Abyss Revelation 20:2							

Destiny

Chergash Romani at AionianBible.org/Destiny

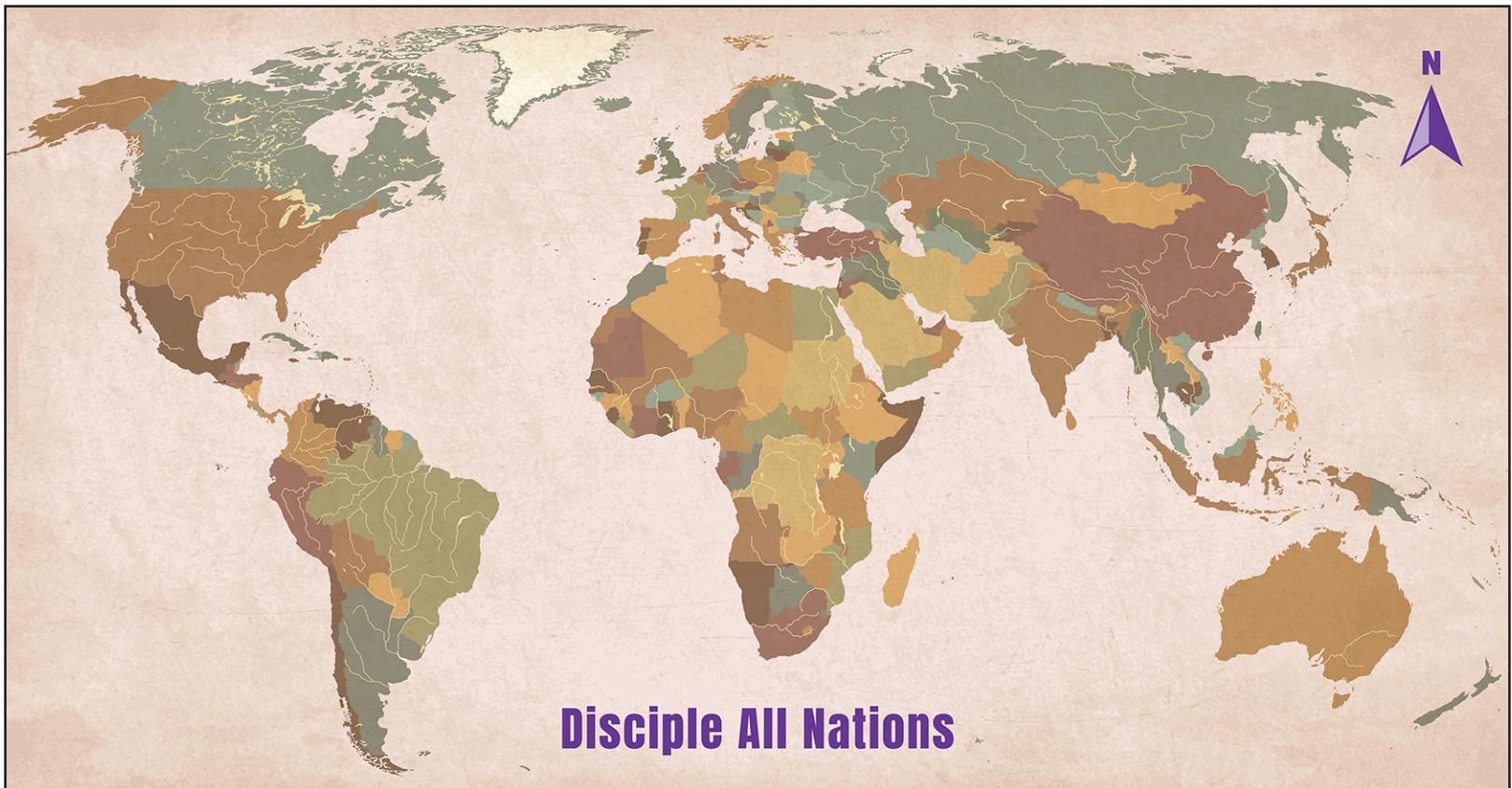
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament Sheol and New Testament *Hadēs*, 2) Geenna, 3) Tartaroō, 4) Abyssos, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Zato džan thaj čeren sa e themen te aven mungre učenikurja! Bolen len ando alav e Dadesko thaj e Čhavesko thaj e Svetu Duhosko, - Matej 28:19